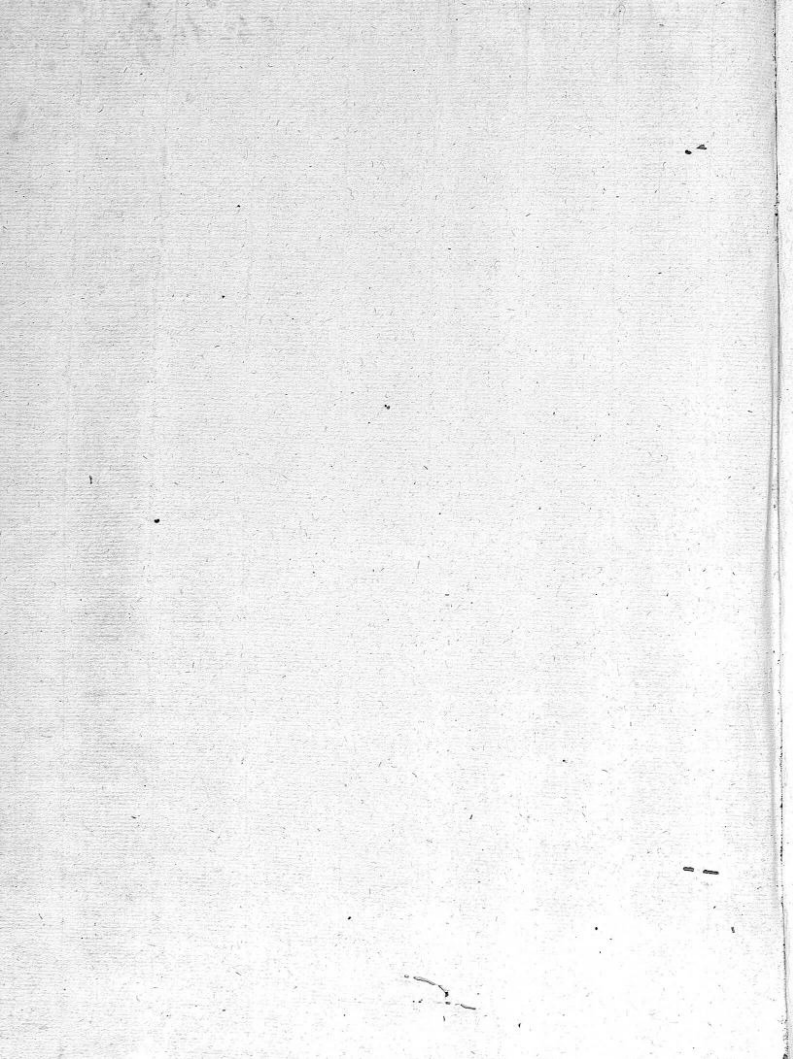

54

—H—

54-152

Sermones sancti Vincen/
ti fratris ordinis predicatorum De sanctis.

1875
JAN 10 1875
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF COMPARATIVE ZOOLOGY
AT HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE MASS.

Tabula in sermones de sancti scilicet Vincē-
ci p[er] totū anni circūlū specialium punctoꝝ in
his p[re]sentor[um] alphabetice directiua ⁊ ostensiu-
ua incipit.

De litera A

Aron summ[us] pontifex solus accede/
re solet altare sanctis sanctoꝝ q[uo]d nob
hoc desig[na]t. pater sermone scōo sancti
Iohānis baptiste.
Abas nō in iuuetute s[ed] āno. lxxv. locut[us] ē cū
deo ser. p[ri]mo eiusdem baptiste xpi.
Abstinentia corporalis bonoꝝ opoꝝ multiplicati
onē p[ro]parat ⁊ amil[er]at. ser. de scō laurentio
Abstinentias q[ue] sancti anthoni hūit nob l[et] ex
emplū factas. Require de eodem.
Actiua ad vitā q[uatuor] cause. scilicet efficiēs. mālīs.
formalis. finalis. p[er]currit. vt h[ic] in sermo-
ne de sancto Gregorio.
Adolecētes hūiles crūt et mīscōes ⁊ fideles
i[n] p[re]sētate. caritate ⁊ fide. s. ij. scilicet Adartini.
Adoratio fieri ad deū nō ad idola. ser. s. Adar.
Adoratio idoloꝝ stiliū disputatōe scē kathe-
rine xgūis amil[er]at ser. de eadem.
Ad gubernandū equū duo requirūt q[uo]d ad no-
stram emendatōē dirigunt. ser. de sancto
Iohanne euangelista.
Aduersitatib[us] circūdar[um] quōd patiēs eē debe-
at. de h[ic] q[uo]dā moralizatōe de scō siluestro
Afflictio q[uo]d corp[us] n[ost]rū affligē debemus vt deo
placeam. ser. de sancto Nicolao.
Agatha beata filis xpo in sex fuit. vt habet i
ser. de eius festo.
Alexander magn[us] q[ui]re interfecit leonidē ma-
gistrū suū. ser. de scōo Laurentio.
Altare dei q[ui]nta reuerētia d[icitu]r h[ic]. ⁊ q[ui]es erunt
mīstri altari. ser. ij. scilicet Iohis baptiste.
Amavit xps b[ea]tū Iohē p[ro]p[ter] puritatē xgīa/
lem. vt in octa. scilicet Iohānis euāgeliste.
Amici dei efficiuntur p[er] tria. s. p[er] ofonē spūales.
p[er] vlem subiectōē. ⁊ p[er] martiriale afflictōē
sermone de scōo bartholomeo.
Amos d[omi]ni tres sūt q[uo]d. ⁊ q[uo]d q[uo]d xps dilexit
Iohāne euāgelistā. ser. Ioh. euāgeliste.
Angeli nob vilitates septe p[er]ferūt ⁊ amil[er]at
ser. de sancto Adhabele.
Angeloz c[or]p[or]a siue ordines q[ui]t ⁊ qui sunt ⁊ q[uo]d
mō s[un]t sub ⁊ supra differūt ser. de p[ri]mo/
ratōe sancti Pauli.
An in hac vita possit sciri certitudinalit[er] o ali-
q[uo]d p[er]sona an sit in g[ra]tia. ser. de scōo siluestro.
Angeli dei oēs vidēt sanctissimā incarnatō-
ne filij dei. vt h[ic] ser. in. viij. scilicet stephani.
Angel[us] salutās brām xgīnez. q[ui]re dixit. Ecce
p[er]cipies in ytero cū tibi alibi nō p[er]cipis. s[ed] mo-

ne de incarnatiōe filij dei.
Angel[us] d[omi]ni xgīne mariā salutās i[n] b[eat]idicta i[n]
carnatiōe declarauit sibi octo secreta fidei
q[uo]d habent in s[er]mone de incarnatiōe filij dei.
Animaz p[ri]mo cōtingit ex septe vicij cap[itu]-
l[is]. Require illa s[ecundu]m ordinē sermone
sancte Cecilie.
Animaz defunctoꝝ quatuorplex est grad[us] siue
status ⁊ quibus p[re]sunt suffragia ⁊ quibus
nō. sermone p[ri]mo animaz.
Anna genitrix marie q[ui]re plus colit q[uam] sanct[us]
Iochim p[ater] marie. ser. de sancta Anna.
Ap[osto]li p[ri]mo receptōē spūs sancti mortalit[er] pecca-
re nō potuerūt. vt h[ic] ser. de scōo Andrea.
Ap[osto]li an fuerūt duodecim vel q[uatuor]decim. q[uo]d
re hoc i[n] sermone de sancto Barnaba.
Ap[osto]loꝝ duoz. s. Petri ⁊ Pauli cōparatō: quis
inter illos duos dicat maior. ser. de cōme-
moratiōe beati Pauli.
Archana dei vidit Paulus raptus in celū: q[uo]d
nō licet hominib[us] loqui. Require ibidē.
Argumenta rhetorū ⁊ p[ro]p[ositi]ū subtilia deuicit
facillime beata katherina. ser. de eadē.
Argumenta que fecerūt legalit[er] p[ro]tra sanctū
Stephanū q[uo]d ip[s]e virtuosē refutit. vt ha-
bet sermō de sancto Stephano.
Assimilamur ⁊ placeam[us] xpo si fecerim[us] opa q[uo]d
ipse fecit. s[er]mone de sancto Nicolao.

De littera B

Bella q[ui]ng[ue] in h[uius] mūdo sunt. de q[uo]d? vi-
ciatōiā hūit p[er] corona p[er]diti. s[er]mone
de sancto Petro mediolanēsi.
Beneficiū petens cū cura: homo etiā quātū-
cūq[ue] sanct[us] efficiat symoniacus. sermone de
sancto Thoma cantuariēsi.
Benedicti sancti exemplo dyabolo resistere
debem[us]. ser. de sancto B[eat]idicto.
Biblia dicit liber vite: s[ed] codices poetar[um] libri
mortis. ser. de cōmemoratiōe Pauli.
Blasphemās deū efficiat mur[der]er. Vide miracu-
lum in sancto Petro mediolanēsi.
Bona duo singularia de sancto Stephano
ostendūt i[n] s[er]mone eodē de scōo Stephano.
Bonoz vita crescit ⁊ augmentat[ur]: maloz d[omi]no
decrestat ⁊ minuit. ser. de sancto Iacobo.
Bonū p[er] successum ⁊ variationē t[em]p[or]is efficiat
reprobali[us] malū. ser. de sancto Adarco.
Bonitas veri serui dei nō sōlū ad seip[s]os: s[ed] ad
oēs p[ri]mos suos misericordiā ⁊ pietatem
respicit. s[er]mone de sancto Barnaba.

De littera C

C Arcere tenebroso detenti sunt p[er]ctoꝝ
multitudine inuoluti. ser. petri ad victā.
§ ij

Caruina angelorū magdalenā septies in die
 eleuantū in acra q̄ fuerit. ser. de Abdag.
 Charitatis. xij. gradus. quere in sermone de
 sancto Thoma aplo.
 Charitatis diuie exempla maxie nob̄ fructu-
 osa ponunt in ser. sc̄i Francisci.
 Catharacta q̄d significet et quō interpretet. hf
 in ser. de sancto Thoma aplo.
 Castitate sancti Jobes euangelista seruauit
 vltra om̄s sc̄os padis. dempta castissima
 m̄se xpi. et quō rps ipm̄ ad castitate voca-
 uit. ser. de sc̄o Jobe euangelista.
 Cant' leticie. s. glia in excels. Alia rē. si canit
 i die innocētū. q̄re h. hf. ser. innocētū.
 Casus de duob' in carcerat' a rege q̄ tenebāt
 solue regi qd̄ d̄git. ser. de sc̄o Siluestro.
 Cathene due sūt qd̄ pctōr fixe ligat et deine-
 tur in pctis. p̄ia ē p̄tuerudo longa. sc̄a ē
 societas mala ser. ad vincula Petri.
 Catholice fidei lucida declaratio manifesta
 q̄ demonstratio. ser. sc̄e Katherine.
 Celoz tres dispoēs. q̄re in. viij. sc̄i stepha-
 Lentic in die et totidē in nocte flexis genib'
 orabat. s. Bartholome'. vt i ser. de eodez
 Cymbala bñ sonantia et cymbali iubilatiōis
 quō differūt in psalmo. patet ser. omnium
 sanctorū in fine.
 Cōfomes efficiuntur deo cū vestigia ei' opā
 do bona sequimur i bñlitate et patia ser. sy/
 monis et iude. et ser. ij. bñi Abartini.
 Consuetudo mala et longa p̄cipitatiōes bo-
 noz inducit et infinita sc̄dala generat ser.
 ad vincula Petri.
 Cōtemplatiue vite qd̄. q̄re de sc̄o Grego.
 Consiliū demones habuerit quō bñi anho-
 niū de heremo et bona vita reuocarēt. ser.
 de sancto Antonio.
 Conceptiōes q̄nq̄ bñissime v̄gis Marie. de-
 clarant ser. de p̄ceptiōe bñe v̄ginis.
 Chori siue ordines angelorū q̄ et quot sūt. ser.
 omnū sanctorū.
 Correctio quedā nō seruātes ieiunia. p̄cepta
 ser. de sancto Nicolao.
 Coronaz glie recipiet q̄ in bellis q̄nq̄ victor
 exuerit. ser. Petri mediolanensis.
 Corona v̄ginitatis v̄ginitatē seruantiū vaf
 vt hf in ser. de sc̄a Lucia.
 Corona vñ pponi solet et q̄re of dyadema p̄
 ser. de corona spinea.
 Corp' nostrū spū opatum equ' of. ser. s. sc̄o
 Jobe euangelista.
 Correctio quedā h̄as v̄gines q̄ clā destitue
 m̄fionū adeūt. s. sine sc̄tu pentū. in ser. de
 sancta Agneta.
 Contra vagos studētes hf quedā correctio/

ria informatio quō se exēplo Vincēcij i stu-
 dio h̄re debēt. in ser. de sancto Vincentio.
 Corpus ihu xpi glorioſissimi post venerabilē
 resurrectionē xpi quatuor florib' siue do-
 nis floruit. ser. cōuersionis sancti Pauli.
 Creatura cui p̄dicandū est euāgelii xpi q̄ est.
 q̄re dicit xps om̄i creature et ite i oib' vni-
 uersum. patet ser. de cōmemoratiōe pauli.
 Creaturas interficere vel destruere an sit pec-
 catū vel nō. et q̄re deus fecit creaturas. ser.
 de sancto Johāne euāgelista.
 Christianus et christian' debēt scribi p litterā C.
 quere tamē in littera F.
 Christiana fides anulo compaf. vt habet in
 sermone de sancta Agneta.
 Crucis xpi festiuitas quare bis i anno seruaf
 ab ecclesia quare s̄b crucis tormēto voluit
 mori xps. Unde crucis lignū cepit oriū et
 initū. patet bec oia ser. exaltatiōis et etiā
 inuētiōis crucis.
 Crucis sc̄dali euacuatiō ē multis modis. Itē
 crux quōdā suspiciū latronū iā transit ad
 frontes impetoz. ser. ij. de inuētiōe crucis.

Delittera D

Antes elemosynā de bonis male acq̄
 sitis miscēdaz quidē faciūt. s. nō cum
 iusticia. ser. de sancto Nicolao.
 Defuncti sūt i triplici q̄du vel d̄ia. ser. i. aiaz.
 Dei volūtas ē causa oim̄ fieri dōz. vt habet i
 sermone de sancto Abathia aplo.
 Desperare nemo dz de misericōdia vt of in q̄-
 dā moralisatiōe. in ser. de sancto Andrea.
 Deuotio spūalis in duobus cōsistit. vt in ser.
 de sancto Nicolao.
 Dies dominica sanctificari debz a nobis hoc
 demonstrat p exemplū ihu et marie. quere i
 sabbato in littera S.
 Dies vite n̄re qui et quot sunt. patet ser. ij. de
 sancto Abartino.
 Diues q̄s vere dicat habet p distinctionē cu
 iustā q̄stionis. ser. de sancto andrea.
 Differentia vite bone et male. bonoz et maloz.
 ser. de sancto Iacobo.
 Digni q̄nq̄ i manu dei designt q̄nq̄ sp̄alia
 attributa q̄ deo insūt. p̄ ser. ij. Jobis bap.
 Digni misericordie dei q̄nq̄plices. patet ser.
 sancte Abargarete.
 Dilectiōis diuine tres sūt q̄dus. s. gñalis. speci-
 alis. et singularis. ser. de sc̄o Jobe euāgelista
 Diligēb' deū oia coopant i bonū. s. sc̄o Ia.
 Dies i sacra sc̄ptura q̄nq̄ p die nālī. q̄nq̄ p
 die vsuali sumit. ser. de sancto Nicolao.
 Disputatiōes q̄s increduli h̄ beati Siluestro
 habuerūt. habent ser. de sc̄o Siluestro.

Disputatōes q̄s incredulū b̄m mathiā di-
sp̄tabāt. h̄ ser. de sc̄to mathiā.

Disputatōes triplices p̄ tres sc̄as hoim x̄go
deo dilecta sup̄auit. ser. de sc̄a katherina.

Doctrina quedaz quō more pentum sc̄i Ri-
colai penes suos natos dirigere debēt ser.
mone sancti Nicolai.

Dona septē maḡ q̄ de b̄re agnete tribuit ha-
bens in ser. de sc̄a Agneta.

Doctrina sancti Thome quō approbata sit q̄
nullus in ea diffidere debet. ser. d̄ sc̄to tho-
ma de aquino.

Doctrina sc̄i pauli excedebat doctrinas aliorū
ap̄loz i tribus ser. de p̄mōratōne eiusdē.

Doctrina sapientiū h̄ mōi sop̄bilita d̄r e va-
cillās in p̄p̄tōe ad doctrinā sp̄s sc̄i q̄ ve-
rissima ē z iuocab̄. ser. sc̄e katherine.

Dñica dies sc̄ificāda ē. q̄re d̄ sabbato in ser.

Dormire in p̄cis z in carce diaboli teneri pe-
riculosissimū est. vide in. viij. sc̄i dñici.

Dubiu est quō sciri possit an sit reuelatio v̄l som-
niū ser. in octaua sc̄toz innocentū.

De litera E

Eclia dei d̄r nauis. m̄st̄ri p̄fessores z
x̄bi dei seminatores dicunt piscatores
doctrina et p̄dicatio eoz d̄r rete siue
ham. q̄re h̄ ser. beati petri ap̄li.

Effectualia s̄g q̄ncz q̄ in sc̄to siluestro repta
fuerūt ser. de sc̄to siluestro.

Effect. p̄p̄ij de sapie q̄ etiā in b. Thoma de
aq̄no rep̄t sūt ser. de sc̄to thoma de aq̄no.

Electi pauci sunt. z t̄i innūerabiles s̄t: quō h̄
intelligi d̄r ser. ij. de om̄ibz sc̄tis.

Elynā facientes de bono iniuste acq̄sito mi-
sericordiā q̄dē faciūt s̄t i iustiaz p̄. s. marti.

Elynā facientes maxie diligunt a d̄o s̄. in
viij. sc̄i ioh̄is euāgeliste.

Electo dei et̄na quō sit p̄m^m z fundamentus
saluatōis hoim ser. de p̄sione. s. pauli.

Electio regē debentū exēplo x̄pi q̄ nō elegit
germanū aliq̄ue: s̄ mathiā. Sici cōitātibz
regēdis s̄t d̄r fieri electio n̄s̄. p̄ cōi bono to-
tius cōitatis ser. de sc̄to mathiā.

Ep̄icuri felicitate ponūt in delectatōnibz car-
nis. vide diuersitatē sectaz ser. s. clemētis.

Equ^m in q̄ eq̄strauit sancti thomas de aq̄no q̄
mō p̄ mortē ei^a crepuit q̄n̄ por eiusdē p̄uē-
r̄ in q̄. s. thomas obijt i eodē eq̄ eq̄tare vo-
luerat ser. de sc̄to thoma de aq̄no.

Etates septē mōi vel hois h̄nt in ser. de sc̄ar.
natōne filij dei. z ser. sc̄i ioh̄. baptiste.

Etatibz q̄ncz large accepti placebim^{us} deo. i.
toto t̄pe vite n̄r ser. ij. de sc̄to martino.

Euacuati est scandalū crucis multiplici. vi.
de infra in scandalo de s̄ra s.

Euāgelii x̄pi p̄dicandū est in vniuerso mōdo
nullo loco dempto: om̄i creature. l. om̄i bo-
mini. nō aut̄ doctrina poetaz vel gentiliū.
ser. de cōmēmoratiōe pauli.

Excellētie. x. rep̄unt i deo: z quibet illaz decē
h̄z effect^{us}: z sic decies decē faciūt centū. q̄re
cēties i die et cēties i nocte flectebat sancti
bartholome^{us} genua sua deuote orādo z ḡ-
tiarū actiōes faciēdo. ser. de sc̄to bartholo-
meo.

Excellētiās quattuor: habuit sancta katheri-
na. patet sermone eiusdē.

Expositiōe sacre scripture triplicē. Require
in sermone petri ad vincula.

Excellētiās q̄ncz de x̄po. quere ser. de sancto
ioh̄āne euāgelista.

Exēplo sancti andree nō debem^{us} nos impli-
care negocijs secularibz. ser. de sc̄o andrea.

Exemplū de sc̄e Nicolao quō tres filias mili-
tis q̄s ad lupanaria dare voluit redemit. in
ser. de sancto Nicolao.

Expositio s̄btilis h̄ auctatis. In p̄ncipio cre-
auit de^{us} celū z terrā. s̄en. j. q̄d p̄ celū z q̄d
p̄ trā itelligit. h̄ ser. d̄ p̄ceptōe b̄re x̄ginis.

Exēplū de q̄dā p̄bro cui sc̄is thomas cāma-
riēsis missē celebratōz p̄hibuit cui postea
a b̄ra x̄gine dictū fuit q̄ ip̄m celebrare p̄mit-
teret. ser. de sancto Thoma cantuariēsi.

Exempla plus q̄ x̄ba x̄ntes i gentibz gene-
rāt: vt habet ser. in octaua Innocētiū.

Exemplū de tribz socijs q̄rū p̄m^m elegit vi-
tā solitariā. secūdus elegit seruire infirmis
in hospitali. t̄er^o elegit tractare pacē. ser.
in octaua innocentū.

Exēplū d̄ quodā p̄ncipe latronū i quadā via
ad dep̄dandū ex̄tis quō p̄ quēdā abbatem
puerū fuit. ser. ouerfōis sancti pauli.

De littera F

Fabule poetaz nō debēt p̄dicari p̄lo-
sed euāgelii x̄pi p̄ vniuersum mūdū.
supra in euāgelio de s̄ra s.

Facies dei p̄dicatio euāgelica q̄ aīas graui-
dat. ser. de p̄ceptiōe beate x̄ginis.

Familiaritatē magnā fecit x̄ps ambulās sup̄
trā p̄ctōnibz z peccatricibz. q̄re d̄ magdālea.

Femie castitatē suare cupientes quō se i puer-
satiōibz suis hebūt. ser. ij. natuitatē marie.

Festū sc̄e Agnet^{is} q̄re int̄ festū sc̄i Sebastiani
z sc̄i Glincēti mediat. ser. de sc̄a Agneta.

Festa tria de sc̄e Petro p̄ncipe ap̄loz colit
ecclia. q̄re h̄ est. patz ser. ad vincula petri.

Festū cōceptiōis sc̄issime x̄gis marie tripli-
cū rōn e colit: vt h̄r i ser. de p̄ceptiōe b̄re x̄gis

Tabula

Festū purificationis virginis glorie. q̄ tñ purifi-
cari nō indiguit. pulcre declarat ser. de pu-
rificatione beate virginis.

Fidei catholice corroboratores z eiusdem de-
fensionē maxime facit sc̄a virgo katheri-
na. vide de ea.

Finis seculorū nūc est. patet ser. de sancto Jo-
hanne baptista.

Finitū ad infinitū nulla ē p̄portio. quōd ē diui-
nitas z hūanitas in x̄po sunt vnite sc̄i i in-
finitū distāt ser. de sc̄a katherina.

Finis z principii vite x̄pi differūt. vt habet
ser. de innocentib⁹.

Filiū descendī vel nō descendī quōd h̄t in ser. d
sanctis innocentibus.

Filius nō portabit iniquitatē p̄ris. et p̄r nō
portabit iniquitatē zc. q̄ auctas habetur
ezech. xviij. Exp̄positio z similitudo habetur
ser. innocentum.

Firmitas siue stabilitas vite bone nullū recu-
sat labore nō extollit in p̄speris nec tristat
in aduersis ser. j. de sc̄o abartino.

Flumis imper̄letificat ciuitatē dī. q̄druplex
repiit flumē p̄ccatōrū penitenti. s. olei. mellis.
aq̄. z sanguis. quōd h̄t intelligit. Requre ser.
de sc̄o ioh̄e baptista.

Fornicatores simplice dicētes nō esse peccatū
mortale h̄t hos q̄re q̄ndā correctores in ser.
de sancta Agatha.

Francia minor q̄nqz radios claritatis h̄t in
se. q̄ z q̄les fuerūt illi. p̄z ser. de eodem.

Fructificauit maria q̄li viue. q̄drupl patz de
natiuitate ei⁹ ser. p̄mo.

Fuga x̄pi virtuosa pulcherrime describit ser. mo-
ne innocentū.

Fuga marie z ioseph cū x̄po i egyptu z i trib⁹
p̄uict pulcherrime declarat f. in. viij. inoccēs.

Fuga x̄pi in egyptū q̄re fuit b̄tē marie virginis
abscondita. f. pot⁹ ipsi ioseph i somnis fuit
manifestata. cū tñ br̄a x̄go melior sit ioseph
ser. in octaua innocentū.

De littera G

Gaudēs gaudebo i dño zc. Istō x̄bū
isa. lxi. positi p̄ quorū clausulas pul-
cherrime declarat in f. de sc̄o Jo. euā.

Gaudia hui⁹ mūdi trifidici z dolorib⁹ sūt ad-
mixta. p̄z hoc ex trib⁹. vide in ser. iij. nati-
uitatis abarie.

Gaudia p̄ncipalia b̄tē marie q̄ fuerūt. ibidem.

Genua flectebat centies in die sancti bartho-
lomeus. z totidē in nocte. q̄re vide s. l. en-
ties in littera f.

Gloria mūdanā quēres z placē hoīb⁹ repro-
bus efficit corā deo. p̄z ser. ad vincula p̄e.

Gloria ver⁹ xp̄ian⁹ nō d̄z h̄t i cruce dñi p̄ quā
oēs ad verā gloriā z p̄fectissimū gaudiū su-
m⁹ reuocant. ser. de inuictōe sancte crucis.

Gradus. xv. ascēdebat x̄go abaria cū p̄fita-
bas in templū. z qd designat p̄ illos. patet
ser. p̄mo natiuitatis abarie.

Gradus oīm sup̄celestiū creaturaz. s. sanctos
rū z angeloz sunt. x. ser. j. de omib⁹ sanctis.

Grad⁹ seu status aīaz oīm defunctorū triplez
sermone oīm fidelī aīaz p̄mo.

Gradus ser. sanctificationis: q̄re in sermone de
cōceptiōe beate virginis.

Gradus ires pbie quos beatus hieronym⁹
ponit. vi. c. ad paulinū. Requre sermone
de sancto Vincentio.

Gradus tres sc̄oz de quib⁹ festa sūt. habet
sermone purificationis beate marie virginis.

Grad⁹ q̄tuor: sanctitat⁹ i sc̄o abartia ap̄lo
inuēti declarant in sermone de eodē.

Gradu triplici doctores sacre sc̄pture distin-
guūt. vt h̄t in ser. de sc̄o thoma de aqua.

Gradus tres seruitū dei. quere in ser. de san-
cto Gregorio papa.

Gratia dei quō in hōie sit mutabilis z nō mu-
tabilis. habet in ser. de sc̄o Ambrosio.

De littera H

Hereticis oīz z nutrit vbi euāgelīū xp̄i
nō p̄dicat. f. de cōmemoratoib⁹ pauli

Hystoria sancti ioh̄achim z sc̄e Anne. p̄z i ser.
de sc̄a Anna. z i ser. natiuitatis abarie.

Hystoria de l. ostātino leproso qd ex innocentū
puerorū sanguie baptizari iussus fuit. ser. d
sancto Siluestro.

Hystoria martyrizatiōis sc̄oz innocentū pul-
chre describit in sermone innocentū.

Homo p̄mus de generatiōe carnali dī fuisse
Adā. sermone vigiliē natiuitatis x̄pi.

Honores q̄s x̄ps b̄tō ioh̄i euāgeliste offidit z
dorauit. habent ser. d sc̄o ioh̄e euāgeliste

Hominū z iumētorū differētiā. quere sermo-
ne octaua sancti Stephani.

Honorē dei in omib⁹ factis z actib⁹ n̄ris p̄fer-
re debem⁹ exēplo sancti vincētij. vt habet
in sermone de sancto Vincentio.

Hospita x̄pi dicebat sc̄a abartia f. cūctis ho-
minib⁹. z b. p̄p̄ opa multa pietati z misericō-
diē qd exhibuit x̄po. q̄re de sc̄o abartino.

Humilitas cordis x̄a ad p̄lima bona disponit
nihil de seipso p̄sumēs. ser. j. de sc̄o abartino.

Humilitas z pietas in adolecētia magi placet
deo. ser. ij. de sancto abartino.

Humilitatē duplicē. Requre sermone de san-
cto Blasio.

De littera J

Jeiunantes hora nona comedere debent
 qre b. qre sermone de scō Nicolao.
 Jესus est nomē suauissimū z mire vir
 tutis qō caput scī pauli abscissum ter saltā
 do tribus vicib⁹ vociferādo expulsi. sermo
 ne de cōmētozatione Pauli.
 Infirmitas corporis a malo retrahit z ad bo
 num inducit. Nota de sancta Martha.
 Johānes euāgelista cū i pectore dñi quieuit.
 z in cena recubuit coronabatur corona q̄tuor
 or: flores hñte. vt in sermone de eodem.
 Joachīm scūs cur non venerat ab ecclia tñ
 sicut scā anna. quere sup in lra A.
 Johānes baptista dīqz mirabilia alta et sin
 gularia habuit a deo. patz fmōe de eodem.
 Iudeoz duas sectas distinctas. s. saduceoz
 z phariseoz. habes ser. de scō Clemente
 Iudices tpales nullā excipiet psonā nec pen
 tes nec fies nec amicos. s. oib⁹ cōlīter faci
 ent iusticiā. vide sermōe ad vincula Petri
 Iugū dñi ab adolescentia portādū est. regre b
 in sermone sancti Laurentij.
 Jurans falsē vel sine necessitate deo blasphe
 mat. in octaua scī Dominici sermōe pmo.
 Ictu triplici pñs mūd⁹ bellās mltos nescietes
 se defendere occidit. ser. de scō Anthonio.
 Ignorātes aut in aliquo deuiātes instructio
 nē ab expnoib⁹ petere non formidet. de q̄
 betur subtilis instructio z correctio. in ser
 mone de sancto Ldōma apostolo
 Intētio oīm nostroz bonoz opēru debet ad
 deum dirigi. sermone de scō Nicolao
 Inimicōz vindictā exēplo bñe agathe porta
 re z sufficere nō debem⁹. ser. de scā agatha
 Instructio pēntū pueros hñtūz qūo exēplo
 parentūz scī matthe suos natos dirigere
 debent. sermone de sancto Abathia
 Inimici principales xpianoz z marie clericoz
 q̄ sunt. Regre sermōe de scō Abathia.

De littera K

Katherina xgo bñā in trib⁹ stric⁹ z ar
 duis disputatōib⁹ victoriā obtinuit.
 sermone de scā Katherina.
 Katherina scā q̄tuo: excellētias hñit. s. no
 bilitatē generi pulcritudinē corpis. potētā
 in diuinitz. z sapīam itellect⁹. patz ibidem.
 Katherina ab heremita puerit. xpo p anulū
 despōsat. qnqz doctrias in visioe vt spōso
 suo placet z maria cepit qnqgita rethoz
 argumēta stilia supauit. martyrij palmā p
 capiti triscatōz pmeruit. z i mōte synai ma
 nub⁹ agēlicū depozata sepulcz recepit. s. q̄

oleum multis medicamētis incessant fuit
 patet ibidem.

De littera L

L Abexis pncipis aploz. vide de p̄dis
 catione in lra P.
 L audis spēs patē in ser. de scā Agnete.
 Laudare deū tenemur quō et q̄lit. Ibidem.
 Legenda scī Andree ppulcre z intricate des
 clarat fmone de sancto Andrea.
 Legēda z vita scī nicolai ppulcre declarat.
 fmone de sancto Nicolao.
 Legenda scī stephani ppulcre cū alijs intris
 catis habet. ser. de scō Stephano.
 Legenda et vita sancti siluestri pulcre descl
 bitur. sermone de eodem.
 Leges gñales hoim tres sunt. s. paganica.
 mōlayca. z euāgelica. ser. de scō Abarco.
 Legenda scī marci. vide i fmone de eodem. s.
 pfect⁹ et plen⁹ de eo et alijs scīs repies in
 nouo passionali sanctoz.
 Leonides mgr et informatō alexandri ma
 gni ab alexādō interfici q̄ de causa. vide
 in fmone de sancto Laurentio.
 Lenia et gaudiū mūdānū. pz s in lra S.
 Lex moysi qndā bona: qre nūc reprobat. pa
 ter b in fmone de scō Abarco.
 Libri sacre scripture dicūf. libri vite. libri vero
 poetaz z rethoz gentiliū dicūf. libri mor
 tis. fmone de cōmētozatione scī Pauli.
 Lignū sancte crucis vñ traxit originē. qre s
 de cruce in lra L.
 Loc⁹ corporis defuncti q̄druplex repit. z q̄s
 loc⁹ est nobilior. pz ser. ij. animar.
 Loc⁹ atqz defunctor q̄druplex ē. pz Ibidē.
 Lucia virgo scā matrē suam ad diuinos rea
 currere volētē ad deū fugere cōpulit. et
 ab ipō de fluxu sanguinis sanitatē recepit
 ser. de sancta Lucia.
 Luciper quō ppter superbiā cū oib⁹ sibi ad
 herēnd⁹ detrusus sit. s. d̄ceptōe bñe xgis
 Lucis q̄tuo: p̄ditōes q̄s etiā habuit bñā Lu
 cia. vt in ser. de sancta Lucia.
 Lumen in die purificatōis tria q̄ in xpo sunt.
 significat. ser. purificatōis bñe xginis.
 Lucerne p̄sone deuote et p̄leptuue dicūf
 vt in ser. de sancto Benedicto.
 Lucernas septē xps in h mundo fecit qñ ab
 eo separi voluit q̄ habent ibidē.
De littera M
 m Acule septē repiunt qb⁹ tor mūdus
 infect⁹ est. ser. de scō Georgio.
 Abaculis duab⁹ nascit qlibet infans dēptis
 paucis. sermone Innocentiū.

Tabula

Abledicere creaturis dei est quodammodo deus
 blaphemare. sermone de scō Johē euāgelista
Adrianus pauperū dicitur mēsa capsoꝝ. quia
 thesaurus pauperibꝫ hic distribuitꝫ in alio
 mundo non diminutus: sꝫ in magno lucro
 reperietur. sermone de sancto Laurentio.
Adrianus apparuit post obitum sancto Am-
 broso in mediolano. et scō seuerino in co-
 lonia. sermone secūdo de scō Adriano
Adrianonij tres gradus. quere in sermone
 de sancta Lucia.
Adria virgo sacratissima expectabat videre
 q̄tuor de filio suo dilectissimo. quē decla-
 ratur in sermone vigilie natiuitatis xpi.
Adreses et p̄res scōꝝ in quo sꝫ deum peccau-
 erunt qꝫ de talē stragē et plagā sꝫ eos. scō
 cisionē filioꝝ permittit. ser. innocentum
Adriana dicebat hospita xpi. vide de hꝫ l. b.
Adrimonij fecidū quō suauis int virū et
 vxorē. vide i f. scē Anne et natiuitatis marie.
Adendatū non est inuentū in ore eorū q̄bus
 merito ascribitur. vide in ser. innocentum
Adreses scōꝝ quō copiosa erit i cel cū tū sit so-
 lū vnū celū scōꝝ. f. tempore. f. iij. d. oibꝫ scis
Adriacū q̄re in festiuitate oim bonorū āgelo-
 rum noialitꝫ exprimitꝫ. cū tū mille milia sūt
 in celo eo maiores. sermone de eodem.
Adilitē q̄tuor trahūt ad supbiā. f. nobilitas
 generis. pulcritudo corporis. oñium de hoi-
 bus. et victoria de inimicis. f. de l. Georgio.
Adriaculum de horrendo iudicio. sermone de
 corona spine.
Adriaculus quō ad preces scī Blasij quida
 puer ex spina piscis in gutture suffocatus
 reuixit. sermone de scō Blasio
Adriaculū quō scī sebastianus duos roma-
 nos a fide declinare volentes confortauit.
 sermone de scō Sebastiano
Adriaculū quō auicula a niso capta auxiliū
 a bō thoma cātuariensi petijt. sermone de
 scō Thoma cātuariensi.
Adriaculū quō bñs thomas cātuariens cecē
 mulieris ysum recupauit. sermone de eodē.
Adriaculū quō demōēs i qdā ciuitate corda
 hōim ad discorsidā alliciebāt. q̄s vidit scūs
 frāciscꝫ. ser. octaua scī Johis euāgeliste.
Adriaculū de qdā dño q̄ audita fama scī se-
 bastiani ipm ad se vocabat vt ipm a lāguo-
 ribus redimeret. cui scūs sebastianus ne-
 gavit. sermone de scō Sebastiano.
Adifericordia dei erga pauperes dñ manus.
 quō hꝫ intelligit. sermone. ij. Margarethe
Adia l. bali p̄meret salariū ḡle celestis. f. luce.
Adia nō pōt rep̄iri in deo sine inflicia. nec in-
 flicia sine mīa. sermone de scā katherina.

Affiam primā q̄s post xpm celebrauit patꝫ
 sermone philipi et iacobi.
Afflerioꝝ xpi lucida declaratio. p̄ ser. scē
 katherie. scī marci. et scī petri mediolanē.
Affodꝫ vādī elemosinā hꝫ f. de scō siluestro.
Affodū quē seruat de in sua puidētia. Reqꝫ
 re in ser. de scā Lucia.
Affors innocentꝫ in vno puncto subitit no-
 tatur. ser. Innocentū.
Affortalia pctā oia ad septē pctā capitalia re-
 ducunt. ser. in octaua scī stephani.
Affodū septē q̄bꝫ pctōꝝ more scī pauli ad xpm
 cōuertit. p̄ ser. cōuersionis pauli.
Affonumentū boīs q̄druplex ē. ser. ij. aiarū.
Affonumentū aiarū etiā q̄druplex ē. Ibidē.
Afforū piculū q̄nuplex sustinuit xps i hꝫ
 do f. soluz in vltimo. f. crucifixionis voluit
 mortē gustare. f. exaltationis scē crucis.

Belittera R

Rasat puer q̄libꝫ xpo et bñs āgē dem-
 ptis cū duabꝫ maculꝫ. ser. Innocentū.
Ratiuitates scōꝝ toti noui testa. f. colūt vt
 festinant nūi trūi. f. xpi. marie. et bñi Johis
 baptiste. et q̄re sit d. ill. p̄ f. Johis baptiste
Romē iesus maxie x̄tus ē vt sꝫ in lra j. De
 hoc noie imo iocidās iuuenies p̄tēplatoēs.
 ser. de cōmoratione scī pauli.
Rominat scūs petrus diuersis noibus. ser.
 Petri et pauli.
Rumerꝫ electorū paucꝫ est tū innumerabilis
 quō intelligitꝫ.

Belittera D

Dificia tria exercuit matheꝫ malatꝫ pe-
 riculosa. p̄ ser. de scō Atheo.
Dificiū oibꝫ creaturis corporalibꝫ cōc qd est
 illud. ser. de scō dñico.
Dipari dignꝫ ē mercede sua. ser. scī Luce.
Dipapictatis et mie trāscendūt alia opa bo-
 na. pater de sancta Adria.
Dipiniones q̄tuor falsas scūs paulꝫ ante cō-
 uersionē habuit. vt habet in ser. de cōuer-
 sione sancti pauli.
Dipa ser in quibꝫ si quis se exercitauerit deo
 placebit. ser. de scō Nicolao.
Diginale pctm qd sit. et qdā subtilis decla-
 ratio ad intelligendū pctm originale. ha-
 betur ser. sanctorū Innocentū.
Dirabat centies flexis genibꝫ in die et totidē
 in nocte. vide sꝫ de centies in lra l.
Dirōnes et obsecratōes quō fient et qū exau-
 diunt. ser. de scō Petro ad vincula.
Dirare tenemur p̄ plato et dño terre. qꝫ capi-
 ta sunt totius cōitatis. patet ibidem.

Tabula

Ordines angelorum qui et quot sunt. patet in sermone omnium sanctorum. pmo. 2. iij.
Ordines siue stat? ois supellectilium creaturar? patet sermone primo oim sanctorum.
Ordines angelorum et eorum nomia. qre sermone de conceptione beate virginis
Ornamenta corporis qd spualium et deuotoz recusare tenet. qre de sancto Augustino
Quis conditiones et proprietates. sermone de corona spinea.

De littera P

Radisi glam meremur singulariter
p quattuor uirtutib? q patent sermone sancti Luce euangeliste.
Pariendi qd elisath qd nob desigt. vide in sermone Iohannis baptiste.
Parturire qd sit. r quo quilibet a malo decinas r bono inherere uoles pturire of. ser. de conceptione beatissime xginis Abarie.
Passio r uita sancta qua habuit beatus thomas aplos. subtiliter declaraf ser. de eodes.
Paritena martyrial? pssit in tormetozum fufcepone. sermone de sancto Laurentio.
Patres scilicet an christi natiuitate sanctissimaz ardentem desiderauerit. quot modis r qui habentur. sermone uigilie natiuitatis xpi.
Pauli labor et predicatio precebat omniu apostolorum predicationes. sermone de comemoratione beati Pauli.
Pauli qd per pniaz statim nou diluitur. mox suo pondere ad aliud trahit.
Pctores uocat xps et non iustos. quo hoc intelligitur. patet sermone de scdo Mattheo
Perfectois r excellencias tres i uita scilicet sebastiani rephas. Redre i ser. de scdo sebastiano
Personae multe sunt caste siue uirginitate. sermone de sancta Agneta.
Personas boas r deuotas tres disputaciones uincere oportet. ut habet ser. de sca agatha
Personarum quatuor aditones qd? subuenire est magna mia. sermone de sancto Gregorio.
Perditione aie. uide s de aia. in littera A.
Peripatheticoz secta ponit felicitate humanam in ueritate intellectuali. uide ofam illarum sectarum. in sermone scilicet Clemenis.
Petri r pauli apli copat aduice i dignitate trib? modis. f. de comemoracione scilicet pauli
Pietas opis ornati r delicias pprii copois abijcit. r penurias alioz compatiendo subleuat. sermone primo Adartini.
Placebim? deo qnq? tibus siue etatib? uite nostre Uide infra Tempozib? in lra T.
Placere uolens hominibus displicet deo. sermone Petri ad uincula.

Potentia diuiniari an possum? dimittere. qre de sancta Lucia.
Prelatio nisi iuuet a xpo on? h? importabile f. mone beati Ambrosii.
Prentiam dei cognouit baptista Iohes in ytero xris. q? uis liberi arbitrii fm qida in eo fuit accelerat. ser. i. Iohis baptiste.
Predicatio scilicet Ambrosii in duob? principalit? consistebat. ut pz in ser. de eode.
Pns uita q ad corp? r quo ad animam capus filij of. ut declaraf i ser. de scdo Antonio.
Predicator imbi assilaf. f. de scdo Vincetio
Pntari in replu xps semp bndict? ppe qtuor uoluit. ser. de purificacione beate xginis.
Principiu et ca bonoz nedu de. f. etia maloz de est. ser. de scdo Sebastiano.
Prole in mrimonio suscitare cupientes quale medicina adhibebit. pz ser. de scda Anna.
Promissio maria et mirabil. qua xps sp bndict? suis discipulis alijsq? martyrib? r scis tribuit q fuerit. qre ser. de scdo Stephano.
Prodigiū qd sit. hf ser. de scda Agneta.
Proximal mia duplex est. f. corporal? r spual? pma nutrit corp? f. reficiendo. colligendo uel uestiendo. Scda nutrit animam: confortando in fide et in bonis opibus a malo retrahendo. ser. de sancto Laurentio.
Prudentias siue sapias qnq? scis uicenti in b mundo habuit. ser. de scdo Vincetio
Purificatio marie celebrat. cu m ipsa purificari non indiguit. ser. de purificatione.
Pulcritudo beate xginis in tribus declaraf. q? in tribus pulcritudine habuit. ser. in die purificationis beate virginis.
Purgatois festu ut habeat mulies p? partu qre de hac lege instituit. Et q differet et multis modis mulieres q coeperunt et pepererunt peccauerunt. ser. purificationis marie uirginis.
Pueri de societatis maloz subtrahendi sunt ne ex consuetudine sequant? uestigia puerorum. f. mone de scdo Laurentio.
Pueri qnt a penitib? erudiunt dicedo. Pnfr Aue maria. Lredo. f. ij. de scdo Adartino.

De littera Q

Quare of de scis innocetib? Rachel q plorauit filios suos. cu m ipsi filij Rachel no fuerunt. ser. Innocetiu.
Quare scis ambrosii epistoli recusauit. cu sciret se multa bona posse face. f. de scdo Amb.
Quaternio qs of. ser. Petri ad uincula.
Questio qre Iohachim uir iust? non colit tñ. sicut yxor ei? scda Anna. ser. sca Anne.

Tabula

Questio inter theologos. quō pōt verbū xpi verificari. cūz dicit pauci sūt electi. cum tñ Jobes euāgelista vidit turbā electōz tam magnā q̄ nemo eā dinumerare poterat. p̄ istud liquide sermone. ij. z. iij. de oib⁹ sc̄tis

Quēz q̄re merces sc̄toz p̄r copiosa in celis cū tñ vnici sūt celū. s. empirēū loc⁹ sc̄toz.

Solutio habet sermōe. iij. de oib⁹ sc̄tis.

Questio est q̄lter btā virgo ante creationēz abyssi cōcepta ab eterno fuit. cum tñ pater eius z mater eius venerabiles parētes nō erāt aī creationē abyssi subtiliter declaraf sermone de conceptione beate virginis

Questio quare chris⁹ in egypto septē annis morari voluit. f̄mone in octaua innocētū.

Questio est p̄funda q̄re filz q̄ idē est substantiā cū p̄re z spūscō humanitatē assumpsit zc. declaratur subtili exemplo in sermone de incarnatione filij dei.

Quis reuelauit nob⁹ noīa z ordinatiōes ordi nū btōz. h̄ habet ser. de p̄ceptōe btē xgis

Quinqz lumia btūs ambrosi⁹ habuit in q̄b⁹ declaratio sue sc̄e vite p̄sistit. f̄mōe de eodē

Quinqz sunt que faciunt hominem valde p̄fectum. sermone primo Abartini.

Quinquaginta rethores hui⁹ mūdi sapiētis/ sumi. per vnam puellā spū veritatis plenā sunt supati. f̄mone de sancta katherina.

Quintupl⁹ arguit impator katherine xgini p̄ q̄ntuplicē locū seu modū arguēdi. p̄z ibid.

Quō ad p̄ces sc̄e agnere q̄dā in hēdē resurrexerit postea fidē suscepit. f. de f. Agneta.

Quō differēter festū fiat in die purificatiōis marie de xpo btā xgine Simeone. habet f̄mone purificatiōis beate virginis.

De littera R

Radio q̄ntuplici illuminat⁹ fuit btūs r̄ franciscus. sermone de eodem

Ratiōes decē antiq̄s q̄re de⁹ p̄posuit creare beatissimā virginē mariā. habētur sermone de conceptione beate virginis

Ratio q̄re xps saluator n̄s deo p̄ri in omib⁹ obedire voluit. habet sermone innocentū

Rationes mortis innocentum. quere sermo. de innocentibus.

Radios virtutū septē btūs b̄d̄ict⁹ h̄uit. quib⁹ h̄ūc mūdū illustrauit. f. de sc̄o Benedicto

Regulas quorū quales et quare instituit franciscus. sermone de eodem.

Regulas p̄horū perfectissime nouit sancta katherina. patet sermone de eadem

Reuerentie quinqz q̄ sunt aīe bone a corpore recedenti. sermone vigilie natiuitatis xpi.

Religiosus facit⁹ eps. an adhuc teneat⁹ serua

re suas cerimonias sicut ante. ser. de sancto Thoma cantuariensi.

Redimi xps voluit q̄nqz sc̄dis in tēplo. cū tñ sit mundi redēptor. f̄mone de purificatiōe virginis marie.

Regula quā de⁹ ab initio mundi missione ali cui⁹ sc̄ti obseruauit. declaraf tripl⁹. f. p̄ tres leges a deo datas. vt habet in f̄mone de sancto Thoma de aquino.

Rethores eloquētissimos hui⁹ mūdi disputādo deuicit xgo tenera sc̄ta katherina. p̄z in f̄mone de sc̄ta katherina.

Roman⁹ q̄dā sc̄tis in martyrio bti Laurentij p̄mo fuit cōuersus. et ab eodē baptisat⁹ f̄mone de sc̄to Laurentio.

Rubus ardens quē vidit moyses. de quo habetur Exodi. iij. de beatissima virgine exponitur. vt habet f̄mone de conceptione beate virginis.

De littera S

Sabbatū siue diē festū solēnizare tene mur. vide exēpla quō xps et btā maria festiuabāt in diē dñica. ct q̄ de cā.

f̄mone p̄mo in octaua sc̄ti dñici.

Sacerdos necessario tria habebit. clarā sc̄entiam. sanctā vitā. et bonā famā. p̄z f̄mone de sc̄to Abacō.

Sal tres bonas cōditiones bz. emundat de infectione. p̄seruat de corruptione. z delectat in refectione. quō iste cōditiones p̄ueniunt verbi dei p̄dicatōib⁹. patet f̄mone de sancto dñico.

Salariū gl̄ie celestis acq̄rit singularit⁹ quoz virtutib⁹. ser. de sc̄to Luca.

Sanctificat de⁹ hominē q̄ntupl⁹. de sancto Iohanne baptista.

Sanctitatis tota p̄fectio p̄sistit in q̄nqz virtutibus. ser. de sc̄ta Abargaretha.

Sāctificata sunt different btā xgo electa dei m̄s. btūs Jobes. Hieremias. Abaria magdalena. sanct⁹ Paul⁹. h̄o mox baptisatus latro. hec oīa p̄pulcre in f̄mone de conceptione beate virginis Abarie.

Sacrificioz tres sp̄es. et p̄ quib⁹ eoz fiebat sermo. in octaua sc̄ti Ioh̄is euāgeliste.

Sanct⁹ Anthoni⁹ tres victorias in b̄ mūdo habuit. vt habet f̄mone de eodē.

Sanitatē h̄re volens q̄ et q̄t seruare bz. f̄mone de sancto Sebastiano.

Sapie a sc̄la pulcre inuenies differentiaz in f̄mone de sancto Vincentio.

Sanctitatē sc̄tis Abathias magnā habuit ex ieiunio zc. manet in f̄mone de eodē.

Sapia cū p̄cto stare nō pōt. sicut nec albū et

Tabula

nigrum. ser. de sancto Thoma de aquino.
Sapientia diuinalis in hoie quale exercituz
z gubernationem habet. ser. sancti Luce.
Sapientia diuina dicitur corona triplici rati
one. sermone de corona spinea.
Scandalū quid est et quotuplex est. q̄tuplici
ter euacuatum est scandalum crucis. patet
sermone tercio de inuentione crucis.
Scientia huius mundi stulticia coram deo.
sermone de sancta Katherina.
Scole vel studia quinqz quondam vigeabāt
in roma. scilicet tres philosophorum z due
theologorum. sermone sancti Clemens.
Seculuz duplex reperitur. sermone secundo
natiuitatis Abarie.
Senibus necessarium est habere virtutez pa
tientie. sermone scdo sancti Abartini
Sepulture tres inueniuntur. de sancto Iohā
ne baptista.
Sepulcrū hoim q̄druplex ē q̄uo hoies psci
entia fetidi dicunt sepulcra. ser. ij. aiarum.
Signo cruci q̄libz xpian⁹ sepe seipz z pueros
oz munire. ser. de cōmemoratōe sci Pauli
Synagoga qd fit. z q̄re doctores synagoge
pl⁹ insurrexerūt sc̄m stephanū q̄ p discipu
los xpi q̄ p tūc etiā hierosolymis fuerūt. Rō
hui⁹ habet in sermōe de sancto Stephano
Si volum⁹ saluari q̄nqz scis exēplo xpi nos
redim⁹ opz. ser. de purificatiōe bte x̄ginis.
Symon z iudas pl⁹ ceteris aplis fuerūt xpo
fides. l. coope martyriali. aia rōali. ope xtu
ali. puerfatōe spūali. p̄dicatiōe euāgelicali
z passione martyriali. sermone eozundem.
Societas mala plūmos ad casū trahit ad in
ferni baratra ducit. ser. ad vincula Petri.
Solēnisat ter in āno festū iohis baptiste. ppt
tres excellētiās bone vite sue. ser. de eodez
Soro: sci thome de aq̄no in purgatorio. ppt
excessus nūmos veshū detēta. q̄uo pab⁹ sci
thome fuit liberata. f. de scō tho. de aq̄no.
Spōsa xpi dī sc̄a Katherina per excellētiā
p̄e ceteris x̄ginib⁹. ser. de sc̄a Katherina
Sponsum quē aliq̄ puella vel matrona mfi
monio sumpsit an ipsuz derelinq̄re poterit
vel cōuersio. sermone de sancta Lucia.
Steriles q̄b⁹ mōis pcurabūt suscitare. p̄vī
de ser. sc̄e Anne. z natiuitatē marie pmo.
Stoia ponebāt felicitatē būanaz i honestate
xtu. epycuri i delectatōe carnis. Peripa
tetici i xitate intellectuali. ser. sc̄i Clemens
Studium in quo studuit paul⁹ apls. q̄le fuit.
vide in sermone de commemoratione eius
Suffragia z oñdes q̄bus defunctis profunt
et quibus non. sermone p̄mo animarum.
Supbia q̄ magnū patm sit. quere sermone de

cōceptione beate virginis.

De littera I

Reuerentis plaga p̄cussus fuit Za
charias p̄f Iohis baptiste. q̄re hoc in
fra de zacharia in fra Z.
Temporib⁹ q̄nqz placebim⁹ deo. l. oib⁹ etati
bus vite nre. ser. ij. de sc̄o Abartino.
Tēptationes q̄s habuit sc̄us anthoni⁹ in b
mundo. q̄re in sermone de eodē.
Tēptatōib⁹ diaboli resistēs coronari p̄meret
in celesti padiso. ser. ifra octa. sc̄i dñici.
Timor dei in oib⁹ agēdis p̄ponēdus ē. q̄ spi
ritualis grāz fons ē redundās. sermone de
sancto Abarco.
Timores quos habuit b̄a xgo z Ioseph q̄n
xpm ducere ad egyptū debebāt. Require
in sermone in octaua Innocentiū.
Thomas b̄ nomē trib⁹ scis cōe est sic noiat⁹
Et quō diuersis ānis t̄pibus talis sc̄oz se
sta celebrant. habet sermone de sancto tho
ma cantuariensi.
Thomas sc̄us cantuariens q̄nqz p̄dicationib⁹
z obseruantis deo sedule ministravit. vt ha
betur in sermone de eodē.
Tozmēta octo q̄ sc̄us Vincenti⁹ p̄pessus est
habent ser. de sancto Vincentio.
Tozmēta q̄ passus est sc̄us blas⁹ p xpi noie
habent sermone de sc̄o blasio.
Thome sc̄i de aq̄no excellētiās supra alios
doctores. quere in sermone de eodē.
Tozmēto triplici martiriz⁹ fuit sc̄us Bar
tholome⁹ z quolibet martir dici p̄meruit.
sermo eodē.
Tozmētis decē martiriz⁹ fuit sc̄us lauren
tius. patet sermone de eodē.
Transit⁹ q̄nqz q̄s lucrūt vel trāserunt sc̄i et
eieci. habent ser. de sc̄o Gregorio.
Tres plagas z penas de mittit p̄ illos qui p̄
deū hoibus placent. ser. innocentius.
Tres p̄ditiōes p̄sonaz sūt. q̄ nō attēdiat de q̄
busdā negocijs. ser. purificatiōis bte x̄gis.
Tres silitudines int deū et hoim. Et de q̄
silitudine thema intelligat. de q̄ est ser. de
sancta agatha.
Tria alta z trāscēdētia de incarnatione filij
dei declarant. f. de incarnatōe filij dei.
Tria didicit Am̄b. ab augustinō m̄tū p̄ficia
Require in sermone de sc̄o Augustinō.
Tribun⁹ q̄s dicit. ser. i. sc̄i Abartini.
Turbā magnā sc̄oz vidit Iohes euāgelista
quā nemo dīnumerare poterat. quō intelli
git b̄ cū pauci sunt electi. f. ij. de oib⁹ sc̄is.

De littera B

Tabula

Estus fuit sanctus Johānes de co-
dem panno cum L. bafio. vt habetur
sermone de sancto Johanne.

Veste duplici nos induere debemus exēplo
facte agnete. vt habet ser. de scā Agneta.
Vigilant quidam ex q̄ttuor rationibus. scilicet
vel pro lucro p̄tali. vel propter piculuz
vel afflictionē corporis. vel propter vocē
alicui⁹. ser. in octa. sancti ofici. f. Tu vero.
Vinculatur peccator carcere iniquitatū tene-
broso duabus cathenis de vincili solubili-
bus. sermone Petri ad vincula
Vincenti quinq; bella huius mundi corona
paradisi si dabitur. sermone de sancto Pe-
tro mediolaniensi.

Virtutes sex que de sancto andrea fore facte
habētur in sermone de sancto Andrea.

Virtutes sex q̄s beat⁹ thomas apl⁹ habuit
declarat in ser. de sancto Andrea aplo.
Virtutes septē beat⁹ Jōhēs euāgelista hūit
vt habet in fmo in octaua scī Jōhīs euā-
geliste. quib⁹ fuat a nob a deo diligimur.

Virtutes q̄s dñt hñe hoīes q̄ non hñt pprijs
manib⁹ laborare. ser. de scō Sebastiano.

Virtutes dñq; in themate declarat. et in be-
ato blasio repte. de qb⁹ ē fmo de scō blasio

Virtutes h⁹ noīs Jōhēs. vide s̄ d noīe i lra. It

Virtutes non infuse a dō dicūt lucerne ardē-
tes. q̄o h̄ exponit. ser. d scō bartholomeo

Virginatē seruare volentē. que et quot ne-
cessario respiciat. ser. ij. natiuitatē marie

Vita triplex reperitur. f. nature. gratie. et glo-
rie. et quare p̄ma dī bona. scōa melior. scia
optima. sermone de assumptione Marie.

Vite stabilitas fuor dei nō deficiet vel agita-
bit⁹ vsq; ad mortē. ser. scīe Margarethe.

Vitas siue legēdas scōz p̄fecti⁹ quere in pas-
sionali nouo de q̄ plurimis sanctis.

Vbi sit beatus iohēs euangelista. qz aliq; di-
cūt eū esse in paradiso terrestri. Aliq; vero
dicunt ipm esse assumptū cū corpore a aia.

Quid tñ dicendum et tenendū sit habetur
sermone de sancto Johanne euangelista.

Vniūitas siue latitudo creaturarū abyssus
dī. vt habet ser. de p̄ceptiōe x̄ginis marie

Vniū est necessariū nobis q̄uis erga plurima
turbamur. ser. scīe margarethe et assumpti-
onis marie. et fmo de maria magdalena

Vocare venit p̄cōres et non iustos q̄o in-
telligitur. Requre supra in littera p.

Votū religionis vel melioris status dicitur
q̄is insufficiēs et fultum ex tribus. sermo-
ne primo natiuitatis Marie.

Vsura cōmittit in mltiplici statu hoīm diuer-
sis negocijz officijs se q̄stuant⁹. ser. d scō

Abatheo.

Utilitates septem p̄ferunt nobis ab angelo.
ser. de sancto Michaelē.

De littera x

Xp̄s anteq̄ nasceret nouē mēsis
in vtero x̄gineo stare voluit q̄re h. qz
re fmo ne vigilie natiuitatis xpi.

Xps saluator n̄ eodē die quo adam de terra
formauit concipi voluit. ser. vigilie natiui-
tatis xpi.

Xps in hunc mundū venit vt ap̄ret tres por-
tas paradisi. fmo de Innocentibus.

Xps sol⁹ mori voluit et nō in societate aliq̄rū
sanctarū psonarū. fmo de innocentib⁹.

Xps cognomē est. Jhs. ppriū nomē ē salua-
toris. ser. de cōmemoratione scī Pauli.

Xpiani q̄le gaudiū et q̄les scolās in p̄mitua
ecclia seruabāt. fmo de scī Clementis.

Xps quō fuit p̄ncipiū et p̄ncipiātū. factor et fa-
ctus. finit⁹ et infinit⁹. causa et causat⁹. patet
sermone sancte Katherine.

De littera y

Ydolo adoratio marie et lucidissime
reprobata fuit. vide fmo de sancta
Katherina.

Ydola dabant responsa paganis. fmo p̄
mo Adartini.

Ymago ppria filij dei q̄ est. et quō in ea tanq̄
in speculo transformatum de inspecto ad
p̄fectū. sermone ybide.

Ymaginē dei quicq; hoīm tenet in se. fmo ne
primo animarū.

Ymagines quare venerant a xpianis. et non
adorant sicut idola infidelū. sermone san-
cte Katherine.

De littera z

Zacharias diu stans in m̄fimo cū
vxoze sua elizabeth sine ple templuz
intrauit oians deū vt mēssā verum

mitteret de pp̄io fructu desperas. qz steri-
lis erat cū cōiuge sua. Statim p̄ angelum
cōsolar⁹ est vt elizabeth cōcipet. fmo de
sancto Johanne baptista.

Zacharias qz incredul⁹ extiterat plaga taci-
tūritatis p̄cussus fuit. quid hoc designat.
vide ibidem.

Zacharias interpretat⁹ memorās deū. et quare
Johannes nō vocabat noīe patris. f. Za-
charias. patet ibide.

Explicit tabula sermonū sancti Vin-
centij ordinis predicatorū de sanctis.

Diuini verbi preco-

nis et predicatoris: ac sacrarum litterarum interpretis et personis subtilissimi sancti Vincentii consessoris de valentia ordinis diuini predicatorum sermones vberissimi de sanctis per totius anni circuli. Incipiunt feliciter.

De sancto Andrea.

Iues est in

omnes qui inuocant eum habet verbum istud originaliter ad Romanos et recitatum est statim in epistola presentis solennitatis. Sicut festum et solennitas hodierna tota est beati Andree apostoli. ita etiam et sermo noster. Et habebimus bonas doctrinas et multas pro nostra bona instructione et animarum saluatione. Salutes virgo Maria etc. Istud verbum scribitur in epistola hodierna de beato Andrea. et dicitur quod beatus Andreas est diues in omnes qui inuocant eum. et intus in corde vocant eum. Pro meliori declaratione huius verbi et introductione materie volo hic declarare vnam antiquam questionem que fuit inter philosophos maxime stoicos et theologos. scilicet que sunt illa per que homo vere potest dici diues. Huius questionis fuit responsum tripliciter secundum tres opiniones. Prima fuit antiquorum philosophorum dicentium quod diuitie artificiales faciunt hominem diuitem. que sunt metalla de auro vel de argento. que arte humana sunt inuenite et facte: quia a principio mundi non erat moneta. sed gentes permutabant vnum pro alio et viuabant. sicut bladum pro vino vel oleo: et conuerso. lanam pro carne. agrum pro domo. et sic viuabant grosso modo. Isti modo patriarcha Jacob emit agrum a filiis Emor. c. agnis. Genes. xxxij. sed post ex arte ingenio et subtilitate hominum inuenta fuit moneta auri vel argenti. Ideo dicuntur artificiales. Dixerunt ergo illi philosophi quod habere multas pecunias est esse diuitem. Ratio. quia cum illis homo habet omnia abundanter. Pecunie obediunt omnia. Ecce. x. Sed ista opinio est falsa: vt probabo etiam per regulam philosophie di. Ab extrinseco non fit vera et absoluta denominatio. Verbi gratia. de famelico habente coram se mensam opulentam et plenam escis nisi comedat non dicitur satiatus: quia ab extrinseco etc. Adhuc diuitie artificiales vbi consistunt

in tertia vel bursa. Ideo non satiant: quia non intrant in corde vbi est fames. sed si possent comedere vel potari liquerent tunc satiantur. Sed sicut epule non satiant mensas nec esurientem nisi comedat: sic diuitie satiant tanciam vel bursam quam implent et faciunt diuitem non hominem: quia ab extrinseco. Sic ergo non dico: prauus de prandio alteri? nec albus de albedine alterius. nec magnus de magnitudine. nec pulcher de pulchritudine alterius etc. Ecce ratio clara. et concordat scriptura dicens de quodam homine habente pecunias. Est quasi diues cum nihil habeat. scilicet intra se. et est quasi pauper cum in multis diuitijs sit. Proverb. xij. Patet quod prima responsio non est vera. scilicet quod ex moneta artificiali non dicitur homo vere diues. Et tamen multi etiam hodie sunt istius opinionis. Alij autem volentes corrigere primam opinionem. dixerunt quod diuitie naturales faciunt hominem vere diuitem. Diuitie naturales dicuntur: quia non arte humana inuenite sunt. sed naturaliter sunt: vt bladum. vinum. oleum. possessiones. et huiusmodi. dicuntur quod iste diuitie faciunt hominem diuitem. Sed ista opinio etiam est falsa: non solum per theologiam: sed etiam per regulam philosophie dicentem: quod nulla res naturalis simul in eodem inducit effectus contrarios: quod nulla res simul calefacit et frigefacit. nulla res simul inducit sanitatem et infirmitatem. vel leticiam et tristitiam. Adhuc diuitie naturales causa sunt indigentie. ergo non sunt causa diuitiarum: quia effectus sunt contrarij. Si enim habetis agrum oportet habere animalia ad arandum et stabulum pro animalibus et paleas et annonam. Item iugum. vomerem. aratrum. semen. falcem. metellos. horrea. molendinum. furnum etc. Ecce quot indigentias trahit se cum diuitie naturales. Idem si habetis vineam oportet etiam habere instrumenta. vasa. cellaria. torcularia. famulos etc. Ecce quot indigentie. qui non habet vineam est liber. Item si habetis gregem. necessario habebitis terram vbi pascatur. pastores. tonsores. lauecur lana. cardetur etc. Si ergo nulla res naturalis est simul causa contrariorum. et diuitie naturales etc. ergo res naturales non faciunt diuitem. Et concordat scriptura dicens: Est et qui pauper cum in multis diuitijs sit. scilicet naturalibus. Proverb. xij. Contra istas opiniones nota quatuor rationes. Prima est ista: Nullus debet dici verus diues ideo: quod tractat multas pecunias de quibus ipse non est dominus vt famulus feneratoris: quia fenerator est dominus pecuniarum. Ita diuites de diuitijs arti-

De sancto Andrea apostolo

ficialibus siue naturalibus. non sunt dñi nec debent diuites nominari sed famuli & administratores. q. xps est dñs cui habent dare compunti. Sic nos existimet homo vt ministros Christi & dispensatores. i. ad Corinth. iiii. Sulticia esset dicere famulos generatores diuites.

Secunda ratio. Nihilquid bastarus. i. ille q. portat insignia regalia. puta torquē auream de perlis et preciosissimis localibus. debet dici diues. Non. Ratio. q. omnia sunt regis siue dñi sui. Sic & vobis qui habetis diuitias artificiales vel naturales comisit deus thesaurū diuitiarū siue localia portare vsq. ad portam palacij. i. vsq. ad mortē. dans vobis p. salario victū & vestitū. et vos portatis onus. Idem dicit de Abrahā. Erat autem Abrahā diues valde. Genes. xii. Idem dicunt hebrei. Erat autem Abrahā grauisvalde. Qui enim portat costale auri & argenti bastarus ē & plus abundat et nihilominus maius onus portat vel rex vel papa &c. Tercia ratio. Nullus debet dici diues de illo i quo nihil habet. Licet hō videat habere. Diuitie cui? sunt. nō tui. sed mūdi. i. Chimo. vi. Nihil intulim⁹ in hunc mūdum. haut dubiū q. nec auferre qd. possum⁹. Hinc Ambro. hominis nō sunt que secum asserre nō potest. Quod pendens Job postq. oia p. didit ait: Rudus egressus sum de vtero &c. Job. i. Pater p. exemplū de cane sequēte duos homines simul. sed in biuio altero dimisso sequit dominū suū. & tūc cognoscit cuius est canis. Ita modo homo & mūdus vadunt simul in societate. & canis. scy diuitie sequitur. & ignorat cuius est siue sint diuitie. sed in recessu quādo homo p. mortē recedit a mūdo: diuitie sequit mūdus & in ipso remanet. ergo ex diuitijs alterius nullus debet dici diues.

Quarta rō est. Nullus debet dici diues eo q. somniat hñe magnas diuitias. q. somniat q. est papa vel rex. sed qñ excitatur. inuenit se nudū in lecto. ita de isto mūdo. Quia pens vita nō est nisi somnū. Papa em̄ somniat q. est papa. & q. dat beneficia. sed quādo excitabit p. mortē & anima aperiet oculos: inueniet se solū &c. Idem de rege etiā somniat &c. Sz qñ excitabit nō inueniet coronā. ergo ex somno nullus nisi inter stultos debet dici diues. Autozitas. Dormierūt somnū suū: & nihil inuenerunt omnes viri diuitiarum in manibus suis. Non vocat eos diuites: sed viros diuitiarum. Tercia opinio vel p. prius scientia certa dicit: & videt q. virtutes opera meritoria & sancta vita faciūt hominē diuitem. i. hy militas. castitas &c. Ratio. quia intrāt intus. humilitas enim nō est in archa seu bursa: sed

intus in anima consistit. nec multiplicat indigentia. imo diminuit. Idem de virtute castitatis & liberalitatis: & sic de alijs. Patet ergo q. solū virtutes faciunt hominē viuere diuitem in hoc mūdo: & etiā in alio: quia quādo homo mori potat illū thesaurū. Et ista est vera opinio & determinatio questionis. Idem Gregorius improbat p. mis duabus opinionibus concludendo dicit. Ergo fratres si de diuites cū cupitis: veras diuitias amate. So le vere diuitie sunt que nos virtutib⁹ diuites efficiunt. que mente satiant & secū omnia portant: vt in eternum diuites faciant. Cum ergo beatus Andreas fuerit virtuosus & cuius virtute morali et theologicali. Ideo de eo dicit thema. Diues est in omnes qui inuocant eam. De suis virtutibus dicit vobis aliquas de quibus poterimus recipere edificationem bonam pro vita nostra. & dicam sex virtutes quas inueni in euangelijs & in legenda sua.

Prima est sancta diligentia.

Secunda est prompta obedientia.

Tercia firma cōfidentia.

Quarta fructuosa sapientia.

Quinta rigorosa penitentia.

Sexta virtuosa patientia.

Ex istis beatus Andreas singulariter dicit diues. Ideo dicit thema. Diues est in omnes qui inuocant eum &c. Dico primo q. beatus Andreas fuit diues p. vnam singularem virtutē que dicit sancta diligentia. que est quādo homo curat non solum de factis temporalibus. sed prius de spiritualibus: quia taliter debent fieri negocia temporalia ne deserant spiritualia. ita fecit beatus Andreas. Dicit quomō erat pauper piscator: ipse & frater suus beatus Petrus habentes vxores et filios. et piscabant in mari galylee. Tūc temporis beatus Johannes exiit de deserto vbi steterat viginti quinq. annis in magna penitētia & austeritate vestitus de pilis camelorū qui ex reuelatione spiritus sancti predicabat dicens: q. messias erat natus dicens: Adedius vestitus stetit quem vos nescitis &c. Hoc audiens beatus Andreas fecit se discipulū beati Johannis: vt pater Job. i. & fm cōsiliū Johannis ordinabat vitā suam. Facebat em̄ tres partes de nocte: & tres de die. In pma parte. scy noctis orabat dicens: Exalta potentia tuam & veni: vt saluos facias nos. Deus virtutum cōuerte nos: & ostēde faciē tuā: & salui erim⁹. ps. lxxix. Secūdas partē noctis expēdebat in necessitate nature dormiendo. Terciam in labore piscando vt p. uideret domū. Et null⁹ debet deserere vxorē nec filios vt seruat deo

In prima autē hora dicit ibat ad sermonē bea-
ti Johannis z cum magna deuotione audie-
bat: et post ibat ad prandiu. deinde curabat
de domo. Itā erat diligens q̄ pro temporalibus
nō dimittebat spiritualia. nec ecōuerso.
sicut faciunt multi. Adaledictus est qui totā
curam ponit in rebus temporalibus. Hec opor-
tuit facere z illa nō omittere. Ath. xxiij. Et
ista diligentia christus fecit sibi gratia q̄ fuit
prim⁹ discipulus eius. Unde cum semel esset
cum Johanne dices. Q̄ pater z quādo osten-
detis nobis messiam. Et iohannes. In breui
ostendā vobis. Cum em̄ semel beatus Johā-
nes p̄dicaret christus solus q̄a adhuc nō ha-
bebat discipulos trāsiuit. Et spūsanctus re-
uelabat Johanni q̄ ille erat messias. Tūc Jo-
hānes incepit clamare alta voce. Ecce agn⁹
dei. ecce qui tollit peccata mundi. Et digito
ostendebat. Et haustus dissimulabat. fingēs se
nō audire. Cogitate quō totus populus sui-
rexit volens eum videre. Et quādo iudei vi-
derūt eum pauperē qui sperabant et etiā nūc
expectant messiam venturū in magno comi-
tatu z fastu zc. Aliqui dixerūt. Holūm hūc
regnare super nos. De omni illa multitudine
nō nisi duo. s. Andreas. alius nesci de certo
sed opinatur q̄ sit Johānes euangelista secu-
ti sūt christū. recepto cōgero a Johāne bap-
t. dicentes. q̄ volebant sequi messiam. Et pla-
cuit Johāni dicit. Ab eo potest minui. illum
autē crescere. Joh. iij. z iuerūt post xpm. Et cō-
uersus xps ad eos dixit. Quid queritis. Re-
spondit beatus Andreas. Rabi vbi habitas
Et christus. Veni z vide. Ecce quāta dilige-
tia. Et fuit verificatū verbū xpi dicētis post.
Om̄is qui petit accipit zc. Ath. viij. Itēz
plus. Et quo beatus Andreas inuenit xpm
nō fuit cōtent⁹. sed quesitū fratrē suū Petrū
Lui dixit. Inuenim⁹ messia qui dicit christ⁹.
z dixit eum ad xpm. Hora q̄ pmo fuit di-
scipulus xpi Andreas q̄ Petrus. Adoraliter
hic habetis exemplū. Nō imitare se i nego-
cis mūdi. nec in diuitijs: q̄ false sunt. solū la-
borare. p necessitate domus. z curare de spū-
alib⁹. querēdo xpm. orādo. audiēdo missas.
sermōnes zc. z nō cōtēdari de sua salute. sed
trahere alios ad christū. Tūc si sit deuotus.
dulciter trahat vxorem deuotā suā ad deuo-
tionē: z ecōuerso: z sic de alijs. Deus manda-
uit vnicuique de primo suo. Eccl. xviij. Se-
cūda virt⁹ zc. p̄mpta obediētia. que in h cō-
sistit qñ statim p̄ceptū implet. Ista habuit be-
atus Andreas. q̄a em̄ habebat. puidere do-
mū et vxorē redibat ad domū et ad officium
p̄fcatiōis. Et cum semel ipse z Petrus p̄fca-

rent. xps trāsierit p litus maris clamauit eis
dices. Venite post me facia vōs fieri p̄fcato-
res hoim. At illi cōtinuo relictis rebus zc. nauī
secuti sunt eum. Ath. iij. Ecce p̄mpta obe-
diētia. Dicit hic Gregori⁹. Nulla hūc face-
re adhuc miracula viderat. nihil ab eo de p̄e-
mio eterne retributiōis audierat. z tñ ad vnū
dñi p̄ceptū hoc qd possidere videbant oblit⁹
sunt. Q̄ diceret tu. parum dimiserunt. Dicit
Gregorius. Satis dimitti qui nihil sibi reti-
nuit. Multū reliquit q̄ quātilibet parū totū
deseruit. In hac re potius pensandus ē affe-
ctus q̄ census. tamē illuminationē mētis ha-
buerūt in verbis xpi dicētis. Venite post me
zc. qd intellexerūt q̄ eēt magni p̄dicatores.
quia p̄dicare idem est qd p̄ficare. Sermo est
rhetor quē corda audientū trabunt. Et quā-
do aliquis dñs cōuertit dimittendo pompā.
vanitatē zc. z vult hūiliari. potest dicere p̄di-
cator: q̄ cepit vnū delp̄inū. Item de hono-
bili dñā zc. vnū salmōnē. De ista materia di-
lata sicut tibi placuit. Adoraliter habemus
hic exemplū obediēdi p̄ceptis dei. ne simus
rebelles ei zc. Tercia virt⁹ zc. est firma cō-
fidentia. quia plus q̄ alij apostoli confidebat
de christo. Qd in hoc ostendit. quādo enim
christus fuit in deserto cum magna multitu-
dine populi qui secut⁹ erat christū. nec habe-
rent quod māduarent. christ⁹ dixit philip-
po. Unde emem⁹ panes vt māducent hī. Jo.
vi. Rūdit philippos. Ducetōzū denarioz pa-
nes nō sufficiūt eis vt vnusquisq̄ modicū qd
acapiat. Adodicū confidebat adhuc de xpo.
Deinde dixit aptis. Vos qd dicitis. Respo-
derūt. Et quis poterit tātos saturare panib⁹
Om̄nes erāt desperati nisi beatus Andreas
qui dixit. Est puer vn⁹ hic q̄ habet quīqz pa-
nes ordeaceos z duos p̄fces zc. quasi dicere
vellet fīm L. hūlo. vos dñe potestis multipli-
care. Iste habuit firmā cōfidentiam. Ista fecit
christus vt dicit beatus Andreas. Adora-
liter instrumur hic. scz in om̄ib⁹ necessitati-
bus z periculis nostris cōfidere in dño. z nū-
q̄ deficiet nobis p̄uio. Ecce instrumētū xpi
holite solliciti esse dicētes zc. Ath. vi. Be-
nedictus vir qui cōfidit in dño: z erit domin⁹
fiducia eius l̄here. xviij. Quarta virt⁹ zc.
que inuenit est sapientia virtuosā. que est qñ
et sapientia nō solum seipsum: sed z alios di-
rigit et gubernat. Sic fecit beatus Andreas
per suā sapientia. Dicit quomō post christi
ascensionem et spūsancti missionem apos-
toli in ceperunt predicare et discurrere per
mūdum. beatus Andreas incepit primo p̄e-
dicare in iherusalem et conuertebat multos.

De sancto Andrea apostolo

Deinde p tota iudea galylea z samaria. Deinde iuit ad grecia in ciuitatem achaya iuxta pceptu christi. Eritis mihi testes in hierlm: et in omni iudea z samaria z vsq ad vltimu terre. Act. i. Qui ibi magni philosophi audiebant secreta fidei ab eo pdicari. admirabantur: quaredo rōnem. Sed beatus Andreas faciebat pbatioes insolubiles. Ad practica qñ pdicabat q vnus deus erat: quē pbi vocabat pñmā causam. pñmū motorē zc. Sed ille deus est tres psonę. pater filius z spūs sanctus. pbi ptra cū arguēdo dicebant. Etsentē z quidditates multiplicant fm multiplicationē indiuiduoz. Sed beat⁹ Andreas ad pbationem veritatis suscitauit mortuū dī. Sicut hoc qd ego pdico est verū. Ita anima corpus z vita sunt vnū in isto. Et statim mortu⁹ suscitabatur viuus. Ecce probatio. Idem qñ pdicabat de xpi incarnatione z passione. ne aliquis sibi credens et obediens suspendat in furca inferni. Idem de sacramento altaris. Et sic gentes cōuertebant ad christū. Ecce quō sua sapientia erat fructuosa. Si dicat. quō vnus homo poterat cōuētere tot infideles: qz modo cū sint tot pdicantes. nullū cōuertunt. Rēdeō ppter tria que habebat singulariter. Pñmo qā sua sapientia erat euāgelicalis: qz illa tangit corda z cōuertit gentes: sed nostra est poeticalis que solum tangit aures. Ideo christus. Euntes in mūdum vniuersum pdicate euāgeliū non dicit Quidum vel Virgiliū zc. Marci vlti. Scīdo habebat sapientiā virtuales: quia sicut pdicabat ore ita seruabat ope. Nō sicut illi qui pdicant humilitatē et sunt superbi. et sic de alijs. Predicant em vitam virtuosam. z ipsi seruant vitāz viciosam. Sed apostolus dicit. Nō em audeo aliquid loqui eoz que p me non efficit xps. ad Roma. xvi. Tercio sapientiā miraculosam in faciendo miracula. Sed modo miracula nostra sūt. pñmū scandalizare. Ideo nō solū nullus cōuertit. imo christiani pdunt fidem ex mala vita nra. Qui? vita despiciē restat vt eius pdicatio cōtemnat. Ihec Gregori⁹. Quinta virtus zc. penitentia rigorosa in suo corpore. Licet enim esset plenus spiritu sancto z nō posset peccare mortaliter: vt dicit sancti doctores. q ex quo apostoli receperunt spiritū sanctū fuerunt ita in gratia cōfirmati q nō poterant mortaliter peccare. tamē affligebat se rigorose. nō solum ppter se: sed in exemplū alioz. Dicat miraculū de sene luxurioso conuerso vocato Nicolao. p quo ieiunauit tribus dieb⁹ nihil comedens. Ostendit hic difficultas ad cōuertendū illos qui sunt afflicti ad peccandū: qā

cōsuetudo quasi in naturam cōuertit. Ideo libere. xii. Si potest ethyops mutare pellem suā: sic et vos poteritis hī facere cū didiceritis malū zc. Adorabiliter institumur q non est desperandū de misericordia dei quātiūcūqz homo sit peccator. sed facere penitentia vt iste senex. Unde dicit apłus. Adornate mē bra vestra que sunt super terrā zc. ad 2. cor. iij. Sexta virtus est patientia virtuosā: quia postq cōuertit grecos: impator roman⁹ Nero fecit magnā psecutiōē xpianis. Adhuc vnū cōmissariū suū in partib⁹ grecie i achaya qui vocabat egeas. z vidēs pñm ad xpm cōuersum. sciens q beatus Andreas conuerterat ipm cepit eum: et volens eūz tenere dixit. Es tu Andreas qui contra ordinationē impatoris ausus es predicare nouā sectam z falsam. Respondit Andreas. Nō est falsa. imo ē vera Egeas dixit. Reuoca: als in cruce interficā te vt magister tuus. Respondit Andreas. Si crucis patibulū expauescerē: crucis gloriam nō pdicarem. Et egeas. Et sic respondes. fecit eum cū sūstibus verberari. Et beatus Andreas in quolibet ictu dicebat iesus. Et cōfortabatur. Et sagiones pdebant vim: et renouabant pcepto Egece intm q viginī homines fuerunt lassati z fessi. Finaliter Egeas dedit sententiā vt crucifigeret. Et beatus Andreas gratanter acceptauit. Lūg duceret ad crucem z videret eam alonge adorauit flexis genibus dicens. Salue crux que in corpore christi dedicata es: z ex mēbris eius tanq ex margaritis ornata. suscipe me discipulū eius qui pendit in te. O crux inenarrabilis. O crux inextimabilis. O crux que per totū mūdū fulges. Nō me dimittas. i. errantem sicut ouem non habentē pastorem. I habetis hic ex emplū honorandi crucē quādo p vias inuenit zc. Et qñ fuit iuxta crucē denudauit se vt xps. z crucifixerit eum p trāsuersum vt plus penalizaret. Sed interim ipē pdicabat xpianis confortans z eos animas: z sic vixit duobus diebus. Ecclesia dicit. Viduo viues pdebat in cruce p xpi nomie beat⁹ Andreas. z docebat populū. Et totus plūs cōmotus voluit occidere cōmissariū. sed beatus Andreas phibuit. Dic q qñ debuit mori apparuit sibi christus ad ipm descendēs eum multitudine angeloz in tanta claritate q populus nō poterat respicere. Qui dixit christus fm q rāgit Augustin⁹. Vis venire mecum vel vis vindictam de isto zc. Respondit. Dñe vos nolui vindictā de vris inimicis: quō q recipere ego. Et tradidit aīaz. Et visibilis ascendit in celū. In patientia vīa possidebitis aīas vestras.

De sancto Nicolao.

Dieb⁹ suis pla

cuit deo. *Ecc. xliij. Transumptiue.* Sicut tota solenitas et officium est beati Nicolai. ita erit et sermo maxime: quia in eius sanctissima vita inuenimus multa bona exempla virtutum. p. informatione vite nre. Sed pmo saluet virgo Maria. In diebus suis. scz quado beatus Nicolaus viuebat in hoc mudo fuit eius vita q. placuit deo.

Nota q. dies in scriptura capiunt dupliciter. scz pro diebus naturalibus siue artificialibus: seu vsualibus de puncto ad punctu. et sunt. xliij. horay. De istis autoritas. In diebus illis no erat rex in israel: sed vnusquisq. qd rectum sibi videbat hoc faciebat. *Iudicij. xviij.* Secundo modo capiunt. p. virtutib⁹: q. in scriptura virtutes dicunt dies virtuales. Nam virtutes habent claritatem fidei. gratie et boni exempli. Ideo virtutes dicunt dies virtuales. Autoritas de thesauro thesauro. In diebus suis. scz virtutib⁹. no ptinuit pncipem: et potentia nemo vidit illu. *Ecc. xliij.* Iste modo maxime reperio dies in themate. Etia si volum⁹ loqui d. vsualibus diebus. in illis etiam placuit deo. Quasi amore vestri in scriptura: iuxta hoc quomodo possem⁹ placere deo. Et inueni q. in sex operibus virtuosus quilibet i. vita potest si vult laborare et se exercere in predictis operibus fideliter deo omnipotenti placere: et sunt istae que sequuntur.

Prima intentio celestialis.

Secunda afflictio penitentialis.

Tercia deuotio spialis.

Quarta miseria fraternalis.

Quinta humilitas cordialis.

Sexta duratio virtualis.

Ex his quelibet psona potest placere deo in vita sua. Et quia beatus Nicolaus habuit pfectas istas sex virtutes. Ideo de eo dicitur thema In diebus suis placuit deo. Dico primo q. homo potest placere deo p. intentione celestiale. quado psona in operibus que facit et dicit habet totam intentione celestialem. scz vt deus honoret et laudetur. et non habet intentionem terrenam. Hoc fundat sic ratione. Deus creauit hominem diuersum q. tum ad pncipium et finem: quia pncipiu essendi hominis est de terra: quia deus a principio de terra formauit corpus Ade. quo formato creauit et infudit animam. et infundendo creauit. Idem etia de nobis. Corpus nostru format in vtero matris. et ibidem creatur anima: et

creando infundit. ergo pncipiu est terrenu. finis vero est postq. homo vixerit bene et virtuosus in hoc mudo finaliter q. homo habeat gloriam celestem et eternaliter homo regnet in celis. no in anima tñ: sed etia in corpore. quod etiam inuit animam ad bona opera exercenda. Sed primo habuit meritum cogitatio. ordinatio. ideo pmo habet gloriam. Licet ergo pncipiu hominis q. tum ad corpus et animam sit diuersum in hoc mudo. Finis tamen eius est regnare in celo. Non est ita de alijs animalibus. quoru pncipiu et finis est in terra. Ideo respiciunt terram: sed deus fecit hominem rectum vt respiciat celum. Pater diuersitas inter pncipiu et finem. Ideo dicunt anime beatoru. Nostra conuersatio in celis est. Si diceret aliquis eis. Et quid erit de corpore? Responderent. Expectamus saluatorem domum nostru iesum christu qui reformabit corpus humilitatis nostre. ad Phil. iij. Quando ergo psona omnia opera sua ordinat taliter vt ad celum possit peruenire tanq. ad finem. talis psona concordat et conformatur suam intentione cum deo: et multu placet deo. Sicut multu placet principi quando populus concordat cum eo in aliqua bona ordinatione et gratis acceptatur a populo. De hoc autoritas. Absterere anime tue placens deo: et contine et congrega cor tuum in sanctitate eius. *Ecclesiastici. xxx.* Nota. Absterere anime tue. nihil dicit de corpore: quia si domicella filia regis esset extra palacium patris inter feras nuda indigens. magna misericordia esset illi subuenire. Ita anima nostra filia est regis iesu christi. in qua nihil facit pater carnalis. et nobilis et pulchra intrin. q. si possesit eam videre. Et est extra palaciu paradisi in isto loco iumentoru. Ideo dicit. Absterere anime tue. scilz eleuando in altum: vt dicit Dauid. Ad te domine leuauit animam meam. sequitur. placens deo. per bonam intentione celestem. et contine. id est simul tene cor tuum ne dispergatur in negocijs mudi dñis. Si vero sit iam dispersum in mudi dñis. dicit. et congrega cor tuum in sanctitate. vt si vis orare vel dare elemosynam. et huiusmodi intentio est celestis. Dicit quod beatus Nicolaus mirabiliter habuit istam virtute quia in omnibus operibus suis habuit intentione ad deum. et no ad mudi dñum nec vanam gloriam. Et hoc in principio sue vite fuit offensus. Dicit de nobilitate parentum et genere et moribus. Et quod beatus Nicolaus die natiuitatis dum obsterit voluit cum lauare vidit ipm stantem in pelui. que

De sancto Nicolao

admirans vocauit patrem zc. in quo iam offe-
debat intentio recta quam habiturus erat.
erexit se ac si haberet vltim rationis et regra-
tiaret deo: quia fecit ipsum creaturam ratio-
nale ad imaginem suam: q non fuit suffoca-
tus i matris utero zc. Moraliter habem⁹
hic exemplū dirigendi in omnib⁹ intentionē
ad deū. Verbi gratia. quādo vis dare elemo-
synam ordina intentionē ad deū. dicendo in-
tra te: vt vos domine faciatis elemosynā mi-
hi quādo veniā ad portā paradisi dabo huic
elemosynam zc. Item quare oras et laudas
deū: quia solum istud officiū erit in celo. Ideo
istō modo ordinando intentionē: omnia ma-
la penalia essent meritoria: vt labor rusticorū
malū pene est. sed esset meritorius ex bona in-
tentione recta et celesti. Sicut em̄ ille qui ser-
uat penitentia cōfessoris meretur. ita de peni-
tentia data a deo cōfessore: qui dicit: In sudo-
re vultus tui vesceris pane tuo. Genes. iij.
Item de malis fornicis p patientiā vt Job.
meritoria essent. Quonia diligentibus deum
omnia coopantur in bonum. ad Roma. viij.
etiā mala. scy penalia. Que sursum sunt que-
rite: vbi christus est i dextera dei sedes. Que
sursum sunt sapite. non que super terram. ad
Colo. iij. Hora non que sunt sup terras: quia
terrena z trāstoria sunt. Dico secūdo quā-
do in hoc mūdo homo affligit corpus ieiunā-
do vel als ex peccatis que homo fecit et vt p-
seruet a sciendis in futurū. istud multū placet
deo. Nam si rex i suo regno haberet aliquod
castrum rebelle et inobediens. z esset aliquis
miles ita valens q vi armorū ipsum subige-
ret regi ad obediētiā z voluntatem: multū
hoc placeret regi. Ita in proposito. Castrum
inobediens et rebelle regi christo est corpus
nostrū semper faciens et inclinans ad opposi-
tum. Deus em̄ precepit humilitatē. et corpus
inclinat ad supbiā. pompam. et vanitatem.
Deus precipit misericordiā z liberalitatem. z
corpus inclinat ad furta. rapinas. vsuras zc.
Deus precipit castitatem. corpus inclinat ad
luxuriam. corruptionem zc. Deus precipit cha-
ritatem: et corpus inclinat ad inuidiam. iram
z malignitatem. Deus precipit abstinentiā. cor-
pus inclinat ad gulam et voracitatem. fran-
gendo ieiunia. Deus precipit cōcordiam dile-
ctionē z pacem. corpus inclinat ad vindictā.
Deus precipit diligentiam. corpus inclinat ad
negligentiam. Castrum est rebelle. Ideo apo-
stolus dicit: Infelix ego homo quis me libe-
rabit de corpore mortis hui⁹. ad Roma. vij.
Ideo multū placet deo quādo aliquis subij-

cit deo castrum corporis vt obediāt. z hoc fit
per penitentia et afflictionē: quia sicut domas-
tur equus indomitus amouendo annonā ita
et corpus. Ista est ratio quare penitentia pla-
cet deo. Dicunt ignozantes. Et qd bonū ha-
bet deus de meo ieiunio vel vigilia: et sic de
alijs. Deus nullum bonum habet de hoc sed
honorem: vt rex honorat quādo sua bānera
z vexilla sunt pulchra. Ideo est h honor deo
z nobis vtilitas. q ex hoc euadim⁹ penas in-
fernales vel purgatorij. Ideo aplūs. Obsecro
vos fratres p misericordia dei vt exhibeatis
corpa vestra hostiā viuētē sanctā: deo placē-
te. ad Roma. xij. Dicat quō beat⁹ Nicolaus
habuit istā virtutē. intantū q semel nō legi-
de alio sancto: q adhuc puer lactans iaz bis
in hebdomada ieiunabat: q quarta feria: in
qua xps fuit venditus: et sexta i qua fuit pas-
sus semel hora nona sumebat vbera. Ad pra-
cticā. qn em̄ mater sua nobilis z pulchra cor-
porē: sed nobilioz z pulchra in anima ipa vo-
luit lactare filiū vt virgo xpm: qā sicut deus
ordinauit q vter matris eet camera plis. ita
ordinauit q pectus z vbera essent cellariū si-
ue vinariū eius. Non em̄ dedit vt offēdat
amatoribus. Dicat quō feria quarta et sexta
mater p̄buit sibi vbera. Et puer nolebat ape-
rire os: et iterū inuitabat eum: z noluit. Ma-
ter timebat q vbera sua essent exsiccata. sed in
hora nona ipse aperiebat os et sumebat vbera
zc. Sed quis docuit eum ieiunare in illis die-
bus z comedere hora nona. spūs sanctus qui
habitabat in eo. Sed quare magis comēdi-
mus in hora nona q in alijs horis diei: q ta-
li hora christ⁹ exiuit dolores passionis p mor-
tem: z tali hora cum christo homo debet exire
dolorem famis. Ideo beatus Nicolaus spūs
sancto edoctus ita faciebat. Ideo de eo can-
tat ecclesia. Beatus Nicolaus adhuc paruulus
multo ieiunio macerabat corpus. Logi-
tate qn fuit magn⁹ qualē penitentiā fecit: qā si
iam puer zc. Ideo dicit thema. In dieb⁹ suis
placuit deo. Moraliter qd dicunt i iudicio
illi qui nō solū bis in hebdomada nō ieiunāt
imo nec vigiliās nec quatuor tempora: nec
quadragesimā cum sint copulēti: z decipiūt
cōfessores: dicentes. fortitudine indigem⁹ ad
laborandum. quare ieiunare non possumus.
Quibus deberet dicere bon⁹ cōfessor. Laue-
atis a luxuria q auferet fortitudinē. z nō ieiū-
niū qd dat vitā longiorē. Pro qia nōlūt ieiū-
nare. sed obseruādo inimicos in memoribus
ieiunāt dyabolo. Itē p deo nō potāt alciū
sed p dyabolo portant locum zc. Idem de

mulieribus iam nō inueniunt penitentie nec ieiunium: quia nō possent dormire: sed vt current de febre corporis ieiunant seruando dietam medici: sed vt curetur de luxuria que est febris anime nihil facerent. Idem de alio: quia sum delicata: qualem excusationem dabis deo in iudicio: quādo dabit illam penitentiam terribilem damnationis. Dico vobis q̄ nisi penitentia egeritis: omnes similes pibitis. **Luce. xij.** Dico tercio zc. que in duobus consistit: sicut enim esse hominis consistit in duobus. scz in corpore et anima: quia caro sine anima non est homo: ita deuotio consistit in ardore spiritus vt lete fiant que sunt dei vt orationes. venire ad ecclesiam: et huiusmodi. Sed aliud requirit: vt scz fiat cum reuerentia corporali. scz cum genuflexione: vel gestu corporis humilī. Si alterū istorū deficit non est deuotio. De istis auctoritas **David. ps. lxxxiij.** **Ez.** meum. **Ecc.** ardo: spiritus: et caro mea. **Ecc.** gestus corporis: exultauerūt in deū viui. Ista est deuotio que placet deo: sicut cuilibet domino placet seruitiū letum et reuerentiale seruorum. patri filiorum. viro vxoris. magistro discipulorū. Ista etiā placet deo quando cum leticia et reuerentia seruam⁹ sibi. Aut oritas. habemus gratiā p̄ quam seruam⁹ placet deo cum metu et reuerentia. ad **Heb. xij.** Dicat quomō beatus **Nicolaus** habuit istam virtutem: et qualiter quādo habuit discretionē ordinauit vitam suam: et deuotionez surgens qualibet nocte in media nocte dicendo matutinas: vt clerici: et postea orabat cū lachrymis. premisso signo crucis: et in aurora ibat audire missam: et cum silentio eam audiebat: confitebatur: comunicabat qualibet dominica. **Ecc.** deuotio: et quādo alij filij nobilior et diuiti socij sui ibant ad vanitates ipse ibat ad ecclesiam. Idco ecclesia dicit de eo. **Ecc.** sic sancte frequētas limina sacra pectori contabat mandata. Ergo in diebus suis zc.

Aboraliter istam deuotionem habuit beatus **Nicolaus** pncipaliter a deo tanq̄ a causa agente: sed instrumentaliter a parentibus: qui cum magna cura et diligentia nutriebant eum. ne iuraret. ne diceret mendaciū. ne faceret furta. ne cōtenderet cum aliquo. Ab magna culpa est parentū malicia filiorum: sicut totuofitas arborum in viridario est culpa ortulani. Ista in viridario christi. scz ecclesia ortulani estis vos de matrimonio. Ideo quando filij sunt parui. nutriendi sunt vt sciant se signare. orare sero et mane anteq̄ mater det p̄nem dicens: Scias fili mi q̄ est quedam regina zc. similiter in sero: et incutendo timorem

de dyabolis qui vadunt de nocte. Ista nutritur puer: sed modo offēdunt eis viam inferni. Idem de puellis. Ideo dicit scriptura. **He.** iocūderis in filiis impijs. id est in deuotis si multiplicent. nec oblecteris sup̄ ipsos si non est timor dei in illis. **Ratio.** q̄ melior est vnus timens deum q̄ mille filij impij. Est vile est mori sine filijs q̄ reliquere filios impios. **Ecc.** deflactici. **xvi.** Miseri parentes qui de vstris furis et rapinis cōgregatis p̄o filijs impijs. Dico quarto zc. quādo homo est ita misericors q̄ libet̄ comunicat alijs bona sibi a deo cōmissa. multū placet deo talis misericors. Nam si aliquis vestrū habet multos filios. Ille qui magis assimilabit ei plus sibi placet et diligit eum. Omne animal diligit sibi simile: sic et omnis homo. primū sibi. **Ecc.** deflactici. **xij.** Adodo videamus que sunt conditiones patris nostri christi **David** quo cognoscebat eum dicit nobis. Misericors et miserator: domin⁹: patiens et multū misericors. Per istam virtutem ergo possumus ei assimilari. Ideo dicit: **E.** fote misericordes sicut et pater vester misericors est. **Luce. vi.** Et possumus sibi placere. Auctoritas. Facere misericordias et iudicium magis placet deo q̄ victime. **Proverb. xij.** Nota facere misericordias. Misericordia fit quādo homo subuenit paupibus. de elemosynis. de bono iusto. Iudiciū fit quādo vsure furta rapine zc. restituit: tunc fit iudiciū vel iusticia: q̄ de illis nō debet fieri elemosyna. s̄ restitutio. Aliqui faciunt misericordias sed nō cum iudicio et iusticia: vt diuites vsurarij quādo dant elemosynas. constrūit capellas. hospitalia. misericordias faciunt: sed sine iusticia: q̄ deberent restituere. Quia sic facit duo mala. primū recipere p̄ vsuras vel furta seu rapinas. secūdo dādo quia facit se impotentē ad restituendū illis q̄bus tenet. Nota magis placet deo q̄ vtci/me: hoc dicit p̄ra illos cōfessores qui nesciūt dare aliam penitentia nisi de missis. Si quis habuerit iniustia: dicit: faciatis dicere tot missas: vt veniat ad manus suas: sed mel⁹ esset restituere his quib⁹ abstulerūt: vt pater. **xij.** q. vi. Si res. Item qñ aliqui peccauerūt peccato luxurie: faciatis dicere tot missas. sed melius esset eos ab iniuicē separare. de pe. dis. v. Falsas penitētiās. Sed aliqua peccata sunt que requirūt missas. vt pro homicidijs. Aliaque requirunt aliam penitentia zc. Ideo dixit xps. Euntē discite. quid est misericordia volo et nō sacrificiū. **Math. ix.** **Mat. vi.** Dicat quomō beatus **Nicolaus** fuit misericors Remāst enim heres diuitiarū parentum suoz

De sancto Nicolao

Logitate quō loquebat sibi vxor: sed ipse pl^us
volens deo seruire orabat deū vt sibi ostēde-
ret modū quō posset distribuere hereditatem
ad dei honorem ⁊ saluationē anime sue sine
vana gloria. Dicitur quō in illa ciuitate erat
vnus miles: sed ex vanitatibus effectus fuit
pauper: intantū q non poterat maritare tres
filias quas habebat magnas: nec sibi nec eis
poterat puidere. Dixit pater filiabus. Filie
habeatis lucrū si potestis grē. Rēpōderunt
filie: bñ plect nobis silādo rē. Rō dixit pater
q illud modicū lucrū esset: sed q vos estis
pulchre ⁊ libet teneat suam camerā. qñ mili-
tes ⁊ scutiferi visitabūt vos. faciant bñ soluē
Logitate q flendo ista dicebat: Filie vō que
erant bone et donesce dixerūt flentes. Q pas
⁊ est illud cōsiliū boni patris: ⁊ noluerūt cō-
sentire: q in his que sunt cōtra deum filiū nō
debent obedire parentibus: sed potius deo.
Qñ ista fuerūt dicta beato Nicolao dixit: Q
domine modo possum distribuere hereditatē
meā ad vestri beneplacitū. Dicat quō emit
pomū ⁊ imposuit pecunie quantitatē forte tri-
centorū florenorū: ⁊ vna nocte pēcit in cane-
ra militis p trapam. Logitate gaudiū militis
in crastinū. Et de pmo maritauit primogeni-
tā. Idem de secūdo maritauit secundā. Terciū
pomum duplicauit vt de illo posset maritare
terciā et ipse viueret. Et pater obseruans secu-
tus est beatū Nicolau: qui fecit cum iurare ne
in vita sua reuelaret hoc. Ecce quāta miseri-
cordia. Si ergo ex misericordia aliquis pla-
cet deo: qd dicem^{us} de beato Nicolao. In die-
bus suis rē. Abhōraliter habetis hic exem-
plū exercitandi vos in opibus misericordie:
quia oīa bona mūdi aurū ⁊ argentū: et alia p
ignē cōflagrationis in breui cōsumēt. solum
remanebit miscōia facta: q illud qd dabit^{is} h
inuenietis i celo. Ideo iuxta cōsiliū aposto-
li dicētis: Aharitas fraternitatis maneat i vo-
bis: ⁊ hospitalitatē nolite obliuisci. p hanc em
placuerunt quidā angelis hospitio receptis.
ad Heb. vltimo. Dico quito rē. qñ homo
p nulla re nec diuitiā nec bonorū officiorū di-
gnitatis vel sanctitatis inflat ad supbia. imo
semp habet se humiliter cogitās qd sum ego
nisi vas putridū corūpsens mihi gratias a
deo datas: q si alius bñet tot grās plura bo-
na faceret q ego: talis multū placet deo. Rō
cūlibet volenti quiescere placet sibi camera
quieta: nō ventosa vel mofosa. Camera in q
deus vult quiescere est pscitā cuiuslibet. Ideo
placet sibi q nō sit ventosa mofosa p supbia
pompa rē. Auctas. Neq supbi placuerūt ti-
bi ab iniū: s̄ humilū ⁊ mansuorū semp tibi

placuit despicio. Judith. ix. Dicat quō bea-
tus Nicolao fuit sp̄ hūilis. imo quāto plus
augmētābāt in fama ⁊ sanctitate: tanto plus
erat humilior. Postq em fecit illā misericordi-
diā de pomis aureis. gentes que sciebāt pau-
peratē militis. querētēs vnde habuerat rē.
fama diuulgabāt. Ideo beatus Nicolao vs
vitaret vanā gloriā recessit: et iuit ad ciuitatē
de mirea: ⁊ cōduxit vnā domūculā ⁊ vnebat
ibi in penitētia humiliter: surgēs qualibet no-
cte ad matutinas: ⁊ ibat ad sedē: et ibi secreta
in aliqua capella dicebat officiū suū deuote.
Sed deus exaltat humiles. Dicat de morte
archiep̄i illi^{us} ciuitatis: ⁊ de cōgregatiōe epōr
⁊ canonicorū p electione ⁊ de reuelatiōe facta
vni sancto epō: q ille qui hora matutina in-
traret p talē portam vocatus Nicolao esset
epus. Nota q violētē accepit episcopatū: et
q humiliter se habuit in eo iuxta illud. Quā-
to maior es hūilia te i omnib^{us}: et corā deo in-
uenies gratiā. Qñ magna potentia dei soli^{us}
ab humilibus honorat. Ecclesiastici. iij. Ideo
deus exaltauit illū in miraculis magnis cum
adhuc viueret: vt pater de pegrinis trib^{us} in-
terfectis a carnificē. Item de tritico tempore
famis. Item de captis rē. ad libitū dicit vt i les-
genda inuenies. Abhōraliter ergo humiles
mus nos iuxta illud. Omnes ergo inuicē hūili-
tatē insinuate: q dñs supbis resistit: humili-
bus aut dat gratiā. hūiliamini igit sub potē-
ti manu dei: vt vos exaltet in tempore visita-
tionis. j. Petri. v. Dico sexto rē. Lōtinua-
te opa penitētia vel ofones: non dico mul-
tiplicate: quare: forte nō posset hō adimplere
sed augmētando ardorē ⁊ deuotionē spirit^{us}:
q hoc multū placet deo. Ratio. Inter alias
bonas cōditiones amico necessarias est firmi-
tas. aliter si sit variabilis non placet. Enoch
qd interpretat^{ur} dedicatus. placuit deo: ⁊ trās-
tus est in paradysum. Ecclesiastici. xliij. Dicat
quō beatus Nicola^{us} pseuerauerit in bona vi-
ta ⁊ placuit deo: intantū q in fine in die obiit^{us}
receptis sacramētis ecclesie tradidit animā
in manibus angelorū sibi a deo mofozum. et
translatus est in paradysum. cantus angelo-
rum fuerunt auditi. Dicat de oleo quod ema-
nauit de eius tumba. Abhōraliter continua-
te in bona vita et in bonis operibus vsq ad
mortem: que est porta paradisi. Ideo christ^{us}.
Qui pseuerauerit vsq in finē hic saluus erit.

De cōceptione virginis Marie.

On dū erāt abis

si ego iam cōcepta erā. Prouerb.

viij. et in epistola hodierna. Solennitas et festus hodiernus est de conceptione virginis marie. Ita erit et sermo. Abateria est satis speculativa. Sed ut virgo nobis impetret gratiam presentem sibi salutationem angelicam. Tercium propositum in persona virginis dicit: Nondum erant abyssi etc. Pro huius verbi bene declaratione et materie introductione sciendum quod tota latitudo sue universitatis creaturarum dicitur abyssus. Im ethimologiam: ab a quod est sine et byssus. Et est abyssus profunditas immensurabilis: sicut si homo respiciat profundissimum puteum: illa profunditas dicitur abyssus. Ita profunditas que est a celo empyreo usque ad terram dicitur abyssus: quia immensurabilis est. Et ex ista ratione universitatis creaturarum dicitur abyssus. Et concordat autoritas. In principio creavit deus celum et terram. terra autem erat inanis et vacua. et tenebre erant super faciem abyssi. Genesim primo. Omnes doctores sancti concorditer dicunt: quod celum sumit ibi pro celo empyreo. Terra autem pro universitate creaturarum corporalium. Si ergo volumus comparare omnes creaturas corporales spirituales visibiles et invisibiles ad altitudinem dicuntur et possunt dici abyssi. et in isto sensu loquitur thema in persona virginis dicens: Nondum erant abyssi. scilicet nec celum. nec terra. nec angeli. nec aliqua creatura. et ego iam concepta eram. Et iste est intellectus thematis. quem volo modo pertractare: sed per questionem volo intrare materiam. Quomodo virgo erat concepta vel ubi. si nondum pater et mater. Et declaratio huius questionis erit prosecutio sermonis. Pro cuius declaratione sciendum quod invenio quinque conceptiones virginis Abarie gloriose.

Prima est conceptio diuinalis.

Secunda conceptio angelicalis.

Tercia conceptio humanalis.

Quarta conceptio scripturalis.

Quinta conceptio maternalis.

Eccce hic quinque mirabiles conceptiones virginis Abarie. et licet de qualibet posset intelligi thema aliquo modo. tamen proprie loquitur de prima conceptione dicens: Nondum erant abyssi etc. Dico primo quod prima conceptio est diuinalis. ista fundat sub ratione et autoritate: vel melius intelligat. Ratione sic. Propositum cordis dicit conceptio. scilicet quando aliqua persona ponit in corde. in mente. seu voluntate facere aliquid. illud firmum propositum dicit conceptio. Et iam vulgariter dicitur de aliquo facto notabili fiendo. Ita con-

cepi facere in mente mea. Tercio gratia. quia de homo cognoscit peccata sua que facit. malam vitam quam tenuit. et periculum damnationis quod imminet. et proponit emendare vitam suam. et vult conteri et confiteri de peccatis et facere penitentiam. Illud propositum dicitur conceptio: et iam dicitur committere. Ego concepimus mutare vitam meam. Autoritas. A facie tua domine concepimus: et quasi parturimus et peperimus spiritu salutis. Psal. xviij.

Nota. A facie tua domine concepimus et quasi parturimus etc. Facies dei est predicatio evangelica: que gravidat animas. Ratio. quia sicut in facie cognoscit homo. ita in predicatione vos qui nescitis scripturas cognoscitis deum. Ideo dicit scriptura. Facie tuam id est predicationem domine requiram. Ibi enim gravidant anime: quia multi veniunt ad predicationem magni peccatores. superbi. pomposi: et in predicatione attente audita aliquis proponit humiliter vivere de cetero. talis pregrans est. Idem de avaricia. luxuria. accidia. ira etc. Nota. parturire est habere dolores partus antequam scilicet opus exequatur vel excutietur: quia executio boni propositi partus est. Multi enim concipiunt a facie domini. scilicet in predicatione. sed in partu ibi est dolor: ut patet de usurario quando proponit satisfacere: sed in partu scilicet quando vult satisfacere: ibi est dolor. Idem de illo qui proponit dimittere malam societatem. Idem de illo qui proponit remittere iniurias. Patet ergo ex ista autoritate quod firmum propositum dicit conceptio. Ad propositum dico quod deus antequam aliquid crearet. in sua voluntate firma et incommutabili proposuit creare unam puellam virginem sanctissimam: que esset mater filii sui. camera spiritus sancti. porta paradisi. regina celi. Autoritas. Dominus possedit me ab initio viarum suarum. antequam quicquam faceret a principio. ab eterno ordinata sum et ex antiquis. Proverbi. viij. Nota. Dominus possedit me. scilicet in voluntate sua immutabili. in initio viarum suarum. id est creaturarum. et ex antiquis. scilicet rationibus. Nota decem rationes antiquas quare deus proposuit ipsam creare. Prima est. sciebat enim deus eternaliter quod quedam mulier erat futura. scilicet Eva que esset initium et causa omnis mali. quod ipsa primo peccavit. A muliere initium factum est peccati. et per illam omnes morimur. Eccl. xxv. Et ista ratio proposuit deus creare unam mulierem. scilicet virginem mariam que esset causa totius boni et initium. De fine muliere potuisset redimere et salutare hominem etc. Secunda ratio est. quod sciebat quod mulier que esset causa mali existens virgo peccaret.

De cōceptione virginis Marie

Ideo ordinauit aliam vt posset carnem assu-
mere. Tercia quia mulier causa mali fuit de/
sponsata. Deus fuit sacerdos qui ipso despo-
savit dicens: Rescitate et multiplicamini. **Se-**
p̄mo. Ideo de muliere virgine et desponsata
voluit nasci. Quarta q; mulier que esset cau-
sa mali esset per angelū malū incitata et visita-
ta. s; p luciferum et serpentē. Ideo pposuit q;
mulier que esset causa boni: p angelū bonum
esset salutata. Quinta q; prima esset tempta-
ta et decepta siue seducta. Lur precepit vobis
deus vt nō comederetis ex omni ligno para-
disi etc. pposuit deus q; secūda nō esset tēpta-
ta s; informata. qñ dicit angel⁹: Spū sanctus
supueniet in te etc. Sexta q; pma ēēt inclinata
ad pleniendū dyabolo. Ideo voluit q; scda
esset inclinata ad pleniendū angelo etc. Ecce
ancilla dñi fiat mihi etc. Septima q; pma fuit
saturata fructu: q; comedit et in vtero misit.
Ideo voluit virginē cōcipere fructū etc. De q;
dicit: bñdictus fruct⁹ ventris tui. Octaua q;
p Euā fructus cornestus fuit causa mortis. sic
fructus virginis natus venit ad nos et fuit cā
vitę. Nonā q; p primā in miseris et dolorib⁹
tota natura debuit pstrari: et p Adariā virgi-
nem reparari. Decima: sciebat deus q; p primā
porta paradisi esset clausa: sed p virginē mariā
impregnatā. dilatatā porta paradisi esset apta.
Ideo ecclesia canit. Paradisi porta p Euam
cunctis clausa est: et p Adariā virginē iterum
patefacta est. Ecce quare dicit: Dñs possedit
me etc. Fiat ergo p dūctio etc. Si q; firmū ppo-
sitiū et volūtas deliberata ad aliqd sciendū di-
cit cōceptio. Et de⁹ ab eterno et volūtas im-
mutabili pposuit facere istā glorioissimā vir-
ginē. Ecce quare dicit the. Nōdū erāt abyssi
et ego iam cōcepta eram. scz in mente diuina.

Dico secūdo etc. Ista non fuit ante mundi
creationē: sed fuit in pncipio creatiōis mūdi.
Dicunt theologi. q; qñ deus creauit celū et
pyrēū vbi sunt modo anime beate. simul crea-
uit in eo nouē ordines angeloy. Prim⁹ ordo
inferius est angeloy. Secūdus archangeloy.
Terc⁹ pncipatū. Quart⁹ potestati. Quint⁹
virtutū. Sextus dominationū. Septim⁹
thronoy. Octauus cherubinoꝝ. Nonus sera-
phinoꝝ. Si dicat. Et quō scitur: quis descē-
dit. Dicat q; christus et beatus Paulus qui h
reuelauit Dionysio discipulo suo q; de hoc se-
cit vnū librum vocatū de celesti hierarchia. et
licet tunc essent angeli tamē nōdū beati. Et
dicit Hieronymus q; melior creatura et in digni-
tate altior: quā deus creauit tunc erat lucifer
de sup̄eius ordine. scz seraphinoꝝ. qui respi-
ciens vidit omnes creaturas sub se. et solum

deū supra se. voluit deo parificari. et istud pec-
catum manifestauit omnib⁹ angelis dicens:
Quid videt vobis: et multi vt seruū adulato-
res volentes domino complacere. cōfesserūt
sibi. falsi consiliarij: dicendo. Lerte bonū esset
q; haberetis illum honorem cōsōmitatem et
parificationē. Boni autē angeli vt ad Michael
Gabriel Raphael non cōfesserūt. immo cō-
tradixerunt. Glidens deus q; in domo sua
mouebatur talis arrogantia et guerra de su-
perbia dixit: Nō habitabit in medio domus
mee: qui facit sup̄bia. Cogitate hic quale et
quātum peccatum est superbia. q; de angelis
sanctis fecit demones damnatos. de habita-
toribus celi habitatores inferni. Si illi ex su-
perbia sunt expulsi de celo: quomodo cum su-
perbia nos poterimus intrare celum. Si sci-
retis quomō est graue peccatū. teneretis con-
silium Thobie dicentis. Sup̄bia nunq; in
tuo sensu aut tuo verbo dominari pmitas.
In ipa enim initium sumpsi omnis perditio
Thobie. iij. Adodo cogitate rationabiliter
qualem tristitiā debuerunt habere sancti an-
geli. non dico q; habere dolorē seu tristi-
tiam. Sicut haberetis vos si ista ciuitas (do-
minus custodiat eam) depopularet. qui res
manerent dicerent: Iheu etc. Ita cogitate de
angelis: quādo in quolibet ordine viderunt
tot cathedras vacuatas potestis cogitare q;
supplicabant deo dicendo. Domine ista ciui-
tas vestra sic remanebit depopulata. Tunc
deus reuelauit sanctis angelis q; eoz ordo
repararet. non de angelis: sed de hominibus
penitentibus et obediētib⁹ et credentibus.
Et archangelis q; repararet locus eozum de
personis deuotis et spiritualibus. Principa-
tibus q; de personis misericordiosis. Potesta-
tibus de personis patientibus. Virtutibus
de personis pacificis. Dominationibus de bo-
nis p̄sidentibus. Thronis de personis pauper-
tatem euāgelicam als apostolicam seruanti-
bus. Cherubin de personis sapientibus diuinā
scientiam. Seraphinis q; de personis que sunt
de summa charitate: dicens omnibus q; ipse
crearet et formaret vnam virginem ex cuius
fructu tota ciuitas ista populabit. Cogitate
quomodo sancti angeli cōceperunt illas vir-
ginem in mentibus eozum per quam eozum
ruina repararet: et inceptū tripudiare et fa-
cere magnum festum etc. Ecce virgo Adaria
quomodo fuit concepta in mentibus ange-
loy. Ideo dicit ipsa. Ego ex ore altissimi
p̄diciui: quando eam reuelauit sanctis an-
gelis. primogenita ante omnem creaturam.
non in tempore sed in sanctitate et dignitate.

Ego feci in celis vt oñes lumen indeficiens, scz dies reuelationis. Ecclesiastici, xxiij. de illa dicit: Nōdum erant abyssi, scz creaturā in/feriorū distinctiones. Ego iam concepta erā, scz in mentibus angelorū. Dico tercio rē, q̄ fuit humanalis. Ista fuit post creationem Ade et Eue et post peccata videntes et cōsiderantes eorū cōdemnationē et totius generis hūmāni pditionē. Cogitate quātus erat dolor: tristitia ac si meo defectu et culpa omnes psonae hui⁹ ciuitatis magis et parue deberent iugulari et ego cum eis: quāta esset mea tristitia. Quādo ergo Adā cogitabat: quot mala, quot infirmitates, q̄t dolores in corporibus, et quot damnatiōes animarū sequerent ex eius culpa. q̄a als nibil horū fuisset. Neqz mirum si tristitabatur et lamentabatur. Hoc inuinit scriptura sacra cū dicit. Vocauit Adā nomē vxoris sue Eua: eo q̄ mater esset cunctorū viuentiū. Seditqz dñs deus Ade et vxori eius tunicas pelliceas: et iduit eos et ait: Ecce adā Genes. iij. Ante q̄ peccauerat vocauit eam virago: sed postq̄ vocauit eam Eua, id est ve ppter miseriam et calamitatem. Ideo dicit verus. Omnes dicūt et vel a quorū natiuitas ab Eua. i. ve ppter miseriam et dolorem in quem intrant. Dum autē Adā et Eua essent in illa tristitia, deus reuelauit eis q̄ ab eis pcederet vna virgo sanctissima que afferret maius bonum q̄ ipsi pdidissent: q̄a Eua abstulit nobis paradisi terrestrem: et virgo Abaria nobis attulit paradysum celestē. Illa. s. Eua attulit mortē corporis, virgo Abaria nobis donauit vitā animarū. Illa etiā fecit pdere deuotionē ista fecit inuenire dei fruitionem. Eua clausit ianuam paradisi quam virgo aperuit. Cogitate Adam et Euam quomō conceperūt virginē Abariā ipam desiderando. Et deus eis hoc reuelauit: exp̄sse dicunt doctores sancti. Sed adhuc autoritas. Deus maledicēs dyabolō dixit: Inimicitias ponā inter te et mulierem: et semen tuū et semen illius. Ipsa cōteret caput tuū: et tu insidiaberis calcaneo eius: sic habet Gen. iij. Caput dyaboli est dominatio tyrannica hui⁹ mūdi: quāz sibi viurpauerat: quam sibi abstulit virgo Abaria p filiū suum benedictū. De hoc Sigibertus. Dixit deus ad serpentē: eternus ad veterē. Inimicitias ponam inter te et mulierē rē. Si querat: que nam mulier operata est huiusmodi victoriam: que nimirū illud antiqui serpentis caput venenatū virtutis pede cōtrivit. De ista conceptione dicit scriptura in psona virginis. Ego in altissimi habitauit: et thronus meus in columna nubis. Syrum, celi circūq̄ sola:

et pfundum abyssi penetraui: et in fluctibus maris ambulauit: et in omni terra steti. Et in omni populo et in omni gente p̄matum habuit: et omnium excellentiū et humiliū corda virtute calcaui. Ecclesiastici, xxiij. Alii fuerunt Adam et Eua: quia caput humane generationis. Altiores q̄tum ad locum paradisi terrestri. Altissimi q̄tum ad iusticiam originalem et sanctitatem, quibus virgo Abaria fuit columna nubis ardorem dolorum refrigerantis. De ista cōceptione dicit thema. Nōdum erat abyssi, scz mortis et damnatiōis: quia adhuc nullus fuerat mortuus: et ego iam concepta eram, scz in mente humana. Quarta cōceptio virginis ē scripturalis. Sancta cōscriptura maxime veteris testamētī tota grauida ē cōtinens in se celestia mysteria: vt mulier cōtinet in vtero filium. Sic secretū mysterium dici potest cōceptus. Beda dicit de scriptura sacra. Sanctam venerandāq̄ p̄sentis festi memoriā paucis quidem verbis euangelista comprehendit, sed nō pauca celestis mysterij virtute grauidā reliquit. Cum ergo virgo Abaria in omnib⁹ libris sacre scripture et in omnib⁹ canticis: imo etiā in singulis versib⁹, directe vel indirecte sit mystice cōtenta, patet eius conceptio scripturalis. Dedaref. Legit in historia moysi, dum pasceret oves in monte sinay, vidit rubum ardere rē. Exodi, iij. Ista scriptura grauida est de virgine maria. Adons sinay altus est vita virginis Abarie. Rubus incōbustus est psona virginis. Ignis nō cōburens rubum flores nec folia: est filius dei incarnatus sine corruptione. Et sic posset declarari cōceptio multis alijs historiis: sed sufficet modo. De ista cōceptione dicit vgo. Ego quasi thesaurus, scz arbor extendens ramos, extendi ramos meos: et rami mei bonis et gratie. Ecclesiastici, xxiij. Virgo maria concepta in scriptura sancta extendit ramos, scz liberos. Ramūculi sunt capitula. Rami mei dicit ipsa honoris et gratie apud gentes: q̄ prophetata fuit. Abagnus est honor Johanni ē q̄ de eo dicit: q̄ fuit in sacra scriptura p̄phetatus. Abalach, iij. Ecce ego mitto angelum meū rē. Qualis ergo honor et gratia est virginis: que in omnib⁹ libris et capitulis figurat. Ideo dicit: Nōdū erant abyssi. Doctrinā euāgelicā noui testamētī: et ego iam concepta. i. in scriptura veteris testamētī. Quinta cōceptio est maternalis, quādo beata Anna in vtero suo sancto ipsam cōcepit: et de ista fit hodie sollemnitas. De nullo sancto fit festū cōceptionis nisi christi et virginis. De virginē autē sit triplici ratione.

De cōceptione virginis Marie

Prima quia fuit impetrata digne,
Secunda quia fuit sanctificata alte,
Tercia quia fuit cōseruata firme.

De primo dicat, quod pater eius Iosachim et Anna ambo sancti et iusti. xx. annis fuerunt sine prole: sed orationibus vigilijs et elemosinis impetraverunt istam benedictionem filiam contra cursum nature: quia de matre sterili. Ratio est ergo ut de hoc fiat festum. Cognovit helchana uxorem suam: et cōcepit Anna et peperit. i. Regū. i. helchana id est possessio dei significat Iosachim qui fuit possessus a deo.

Secunda fuit quia fuit sanctificata alte. Nota hic sex gradus sanctificationis. tres ante natiuitatem et tres post natiuitatem. Primus gradus sanctificationis post natiuitatem et infimus est per cōtinctionem finalem, quoniam cum aliquis toto tempore vite sue vixit in peccatis, sed aliquoties in puncto mortis dat deus sibi cōtinctionem: et sic anima sanctificatur. Isti modo sanctificatus fuit Iacob. et alij qui mortui fuerunt per fidem. De isto gradu auctoritas. Congrega eos quasi gregem ad victimam, et sanctifica eos in die occisionis. Iher. xij.

Secundus gradus est illorum. i. qui de hora bona cōuertuntur ad deum. dimittunt peccata. sterunt conscientiam. seruant penitentiam. Iste est melior: quia deseruit mundum et peccata antequam mundus et peccata deserant eos: et sanctificantur. Isti modo fuit sanctificatus Paulus. maria magdalena. Liberati a peccato serui autem facti deo: habebitis fructum verum in sanctificatione. ad Ro. vi.

Tercius gradus est in baptismo: ubi sanctificatur non solum puer: sed etiam infideles adulti, quando non sic accedunt. Peccatores aliquando fuistis. sed abluti estis. sed sanctificati estis. sed iustificati estis in nomine domini nostri Iesu Christi et in spiritu dei nostri. i. ad Cor. iij. vi. Quartus est in vtero matris: vt Iheremias. Antequam exires de vulua sanctificauit te. Iher. i. Sanctificatus est in vtero: quia dicitur: antequam exires de vtero. Quintus gradus est maior. et non legit nisi de beato Iohanne baptista: qui per tres menses ante eius natiuitatem fuit sanctificatus. Spiritus sancto replebis adhuc ex vtero matris sue. Luce. i. Dicit I. hierosolymus. qui in salutatione virginis et Elizabeth: quando exultauit Iohannes in vtero tunc fuit sanctificatus.

Sextus gradus et super omnes alios est sanctificatio virginis Marie: quia non quando de bibe nasci nec in vltima die: nec hebdomada nec mense: sed in eodem die et hora formato corpore et anima creata: quia tunc fuit rationalis et capax sanctificationis fuit sanctificata. Auctoritas propria. Fluminis impetus lenificat ciuitatem dei: sanctificauit tabernaculum suum.

altissimus. Nota. Fluminis impetus fuit sanctificatio virginis Marie: quia sanctificatio olivorum sanctorum non dicitur fluuius: sed vna gutta gratie. Bern. Ceteris partibus datur gratia spiritualis. Marie autem tota se infudit penitudo gratiarum. Impetus. i. sanctificationis: quia eadem hora non expectauit diem hebdomadae et cetera. lenificat ciuitatem dei. i. sanctos angelos. Ratio: quia si gaudium est angelis vt dicitur super vno peccatore penitentia agente. non mirum si fecerit festum de illa que nunquam peccauit: nec corde: nec ore: minus opere. Sanctificauit tabernaculum suum altissimus. i. virginem Mariam que fuit tabernaculum dei. Legit Exodi vltimo quod moyses et precepto dei fecit tabernaculum. Quando enim corpus gloriose virginis fuit organizatum et lineatum et anima cōiuncta corpori per creationem. tunc altissimus sanctificauit tabernaculum suum. Scitis qualiter sicut cōstructa ecclesia et non ante intrat episcopus ad cōsecrandum. Ita de virgine Maria. postquam corpus fuit organizatum et anima infusa venit episcopus. i. spiritus sanctus et eam sanctificauit. Auctoritas. Postquam cuncta perfecta sunt operuit nubes tabernaculum et impleuit illud gloria domini. Exodi vlti. Tercia ratio: quia fuit cōseruata firmiter. Iohannes baptista et Iheremias fuerunt sanctificati. Sed beata virgo fuit ita firma quod nec ore nec corde peccauit aliquo modo. Ideo David dicit: Deus in medio eius non cōmouebis. Abouere et cadere differunt. Ladit homo et prostrat per mortale peccatum. et cōmouet per veniale. Abodo nunquam fuit sanctus quin ceciderit per mortale vel fuerit motus per veniale. Christo et virgine Mariam exceptis. De Christo non est dubium. Sed de virgine Maria dicit scriptura: Deus in medio eius non cōmouebis. non solum non prostrabit. 35 Bernardus. Ego puto quod copiosior sanctificationis benedictio quam in alios in vtero sanctificatis in eam descendit: que non solum ipsius ortum sanctificauit. sed et vitam eius ab omni peccato deinceps immune cōseruaret: quod alteri nemini in natis quidem mulierum creditur esse donatum. Ergo dignum est quod de eius cōceptione maternali dicit virgo in themate. Modum erant abyssi. scilicet euangelistarum predicatorum apostolorum et ecclesie determinationum: et ego iam concepta eram.

De sancta Lucia.

Roposui pro lu-

ce habere illam. habetur verbum istud originale in li. Sap. vij. Sicut tota solentia est beate Lucie. ita et sermo.

Pro declaratione huius verbi finem sensum quem volo tractare de introductione materie inuenio qd deus seruat regulam in sua prouidentia. qd cuilibet sancte plene iuxta proprietates et virtutes qd habitura est ordinat ei nomen impositum. Rō. qd tot virtutes in vita vni sancti qd hō nō posset recordari. Ideo p nra recordatione vult vt vocet noie in qd eoz vita summarie ptineat. Videt em deus tenere modū istoz mōz facientū libros. vbi i vno xpo designt tota materia libri. hoc patet pmo in phia i libro qui tractat de pditionibz. de potētis. de proprietatibz aie qd dicit de aia. Itē de libro qd dicit de celo z mūdo. Itē de alio libro qd tractat de creaturis inferioribz qui dicit de generatione oim rerū. Itē Scī. Itē Exod. i. i. tunc rari. qd loquit de via filioz israel in exitu de egypto. Itē leuiti. grece. i. offertoriū latine. qd loquit de sacrificijs p peccatis: vel p beneficijs: vel de sacrificijs p victoria. Patet idē qui fecit librum. in titulo summarie cōprehēdit totū librum siue totam materiā libri. Ita facit xps. Vita em hominis est quasi vnius liber tot cōprehēdens sexternos qd habet hō annos. tot capitula qd mēses vel septimanas. Larte sunt dies z noctes. Larta alba ē dies. z nigra nox. in q carta nat. es (alba vel nigra) in illa incipit liber vite tue. De isto libro vite humane dixit deus p filio. Summe tibi librum gran/ dem z scribe i eo stilo hominis. Ysa. viij. Vita hominis est maio: liber qd biblia ye decreuit. qd anni quot mēses qd hebdomade qd dies quot hore. scribit em stilo. i. libro arbitrio hominis. Quā ergo aliqua psona debet tenere sanctam vitā z virtuosam in baptismo. deus disponit z ordinat p reuelationē vel alis q vocet noie summarie eius vitā ptinente. Autozitas. Iudici. xij. Dixit angel. ad matrē Samsonis. Sterilis es absqz liberis. sed cōcipies z paries es filius: ipe incipiet liberare israel. Et sequit. peperit filiū. Et sequit. vocauit nomen eius Samson. id est robustus. In eius nomine inuēit tota eius fortitudo. Et de iesu naue dicit. Eccl. xlvj. Sui magni. fm nomē suū. Itē de pcone suo dicit pntificans. Elizabeth vxor tua pariet filiū z vocabit nomē eius Iohannes. Erit em magnus corā domino Luce. j. Per oppositū quādo aliqz habet nomē significans bonum interpretatio vel alis: z vita est mala multū displicet deo. Autozitas. Scio opa tua. mala: quia nomē habes qd viuas z motu. es. Apoc. iij. Dicit glosa q vocabat mellicus. id est dulciōr. z ipe erat amarus per malā vitā. Ideo Iohannes rephendebat eū. patet ergo regula diuine prouidentie. Quā ergo

beata Lucia in tota vita sua habuerit proprietates virtutes et conditiones lucis. congrue vocata fuit Lucia que dicit a luce. Quattuor modis nomia denominant ad significandum vel p ppiam significationē: vt hoc nomen paulus pacem. vel p derivationē: vt lucia a luce. vel p etymologiā: vt lucia: quasi lucina. vel p interpretationē: vt lucia quasi lucis via. Ideo de beata Lucia: quia sumit lucis proprietates. dicit thema. Et loquit christ. Proposui pro luce habere illā: ac si respondet ret questionē querenti: quare fuit hoc nomine vocata. Respondit. Proposui p luce zc. Nota quattuor cōditiones lucis quas habuit beata Lucia. scilicet

Pulchritudine sine deformitate.

Amplitudine sine tenacitate.

Rectitudine sine obliquitate.

Longitudine sine retarditate.

Dico pmo zc. hoc patet in radio solis: qui nō sordidat nec inqnat. licz tangat multa im mūda z corrupta. imo purificat desiccādo zc. Istā conditionē lucis habuit beata Lucia in hac vita: qd nunq sordidata fuit p aliquā immundiciā: nec corporale nec spūale. licz staret inter multas psonas z infideles. imo purificauit eos. Dicit cū esset. xv. annos. pulchra in corpore: sed pulchrior in aia: et esset desponsata: qd antiquit. simul stabat virginitas z desponsatio. nō tamē mo: maxime int nos. Ideo sunt multe q grāuide veniūt tā ad mīsam. Tunc tps mater sua infirmabat: de iure mūda. s. infirmitate. s. fluxu sanguinis: quam passa est p. xvij. annos. z qū vidit q medicinis naturalibus nō potuit curari. cogitate q voluit recurrere ad diuinos et coniuatores. Sed beata Lucia eam retraxit. dices sibi histōriā de muliere eandem infirmitatē habēte qd ad tactū fimbrie chasti fuit curata: vt patet Abath. ix. inducēs eaz vt ad xpm recurreret. Et mater ridit. filia vbi est mō xps: iā est in celo. quō ergo zc. Adater faciam? qd i nobis est. z xps faciet qd in se est. Gladam? ad ecclesiā z tāgatis fimbriā sui altaris. Et iuerūt ad ecclesiā beate Agathe in q beata Lucia oza: uit z rapta vidit cellū apertū z sanctos angelos: z beata Agatha sibi dicentē. Soror mea Lucia xgo deo deuota qd a me petis: quod ipa poteris pflare cōtinuo matri tue. Nam si des tua matri subuenit. z ecce sanata est. Ecce Lucia vt lux nō sustinens maculā infidelitatis vitando diuinos: quia recurrere ad diuinos p quauis causā ē macula turpissima aie. Nec declinetis ad magos: nec ab ariolis ali/ quid sciscitemi. vt polluiami p eos Luce. xij.

De sancta Lucia

Item non habuit maculā carnalitatis. Nam curata matre: hūiliter petijt ab ea: vt deceret/ro nō nominaret sibi sponsum. narrans matre reuelatōis quā viderat: et quō Agatha ppter virginitatē tantū placuerat deo. Respondit mater. qā matrimonij bonū est et a deo insti/tutū in paradiso terrestri. Et xps primū miracu lū fecit in nuptijs. Ideo filia dimittans illud pposuit. qā forte tēptatio est. Rūdit Lucia. Mater: matrimonij bonū est: sed melior est virginitas. Ideo dimittendo bonū p melior bonū est. Virgo maria et iesus semp fuerūt virgines. Et mat. Q filia vultis mihi auferre gaudiū quod spero de nuptijs vestris et. Rūdit beata Lucia. Mater multotiens gaudiū nuptiarū veritē in iuctum. ad semp. ideo et. Et fecit aliā rōnem mater: vt haberet filiū herede de omib⁹ bonis redditib⁹ et. Respōdit beata Lucia. Mater hīc filiū incertū est: q: multi sunt i mrimonio q nō habēt. Sed h est certū: q: ex fine matrimonij mulier perdit meliorē thesaurū quem habet. s. virginitatē. Ecce quō fuit pura a macula carnalitatis: qā nō pdidit virginitatē. q: licz matrimonij fiat sine peccato. in in eo pdit xginitas. Iō possu mus dicere de ea. Nihil inqnatū in illam in/currit. Et andō: em est lucis eterne. et speculuz sine macula. Sap. vij. Est hic questio cum beata Lucia esset sponsata et. an sit licitū di/mittere sponsum: vel ecōuerso. Rūdeo tres sūt gradus in matrimonio. Prim⁹ est incartatio. Secundus desponsatio. Tercius matrimonij cōsummatio. Licz alia sint verba iuris. quia fm ius incartatio seu sponsalia dicunt a spō/deo spondes. i. pmitto. Secundus grad⁹ est qn p xba de pūti sponant in facie ecclesie vel als. Istud licz apud nos dicat sponfare. tamē tam est verū matrimonij. Terc⁹ gradus est copula carnis. Abōdo videamus: si est licitū dimittere sponsum vel ecōuerso et. Et videt q: sic: quia beata Lucia ipm dimisit. Dico de pmo gradu nō debēt retrocedere. Nā ille qui retrocedit peccat mortaliter. et est piurus. Sed dimissus pōt ptabere. Dico de secūdo gradu q nō possunt diuidi aliquo mō: q: iaz est verū mrimoniū nisi p ingressum religiōis si nō habuerūt copulā carnalē. et tūc facta p/essione alter poterit cōtrahere. Quot sunt in mūdo qui secrete faciūt matrimonij et. et post cōtrahūt cū alijs. Iōdo puellē et mulieres caucat a clādesinis. Sed dicat: si vultis me in vxorem loquimini cū patre vel parētib⁹ et. De hoc matrimonio auctoritas. Ibijs qui i matrimonio iuncti sunt pcpuo non ego sed dñs. vxorē a viro non discedere: et vir vxorē

non dimittat. j. ad Corinths. vij. De tercio gradu dico. q nō possunt separari nisi p mor/tem. licz de licentia prelati possunt separari et intrare religionē. sed alter in seculo manens non potest cōtrahere. Jam non sunt duo: sed vna caro. Quos deus cōiungit homo nō se/paret. Math. xix. Beata autē Lucia erat in pmo gradu et poterat separi a sponso. ppter impedimentū quod dicit dispar cultus: quia eius sponus erat infidelis. Dico secūdo et. quia in instanti illuminat mediū et dat lumen sine sui diminutione: vt patet de candela ac/cesa. Istam conditionē habuit beata Lucia p opera misericordie et pietatis. dando elemo/synas. Ad pacticam. Postq enim obtinuit a matre q sibi nō nominaret sponsum. alia die humiliter petijt a matre di. Illud quod mihi datura eras cuncti ad hominē mortalem. ad corruptionē. da mihi cuncti ad dominū iesum chistū integritatis mee custode. Filia. Et hīc stus nō indiget aliquo: quia domini est terra et plenitudo eius et. Enā Lucia. Non indiget aliquo sua psona. sed in mēbris. Icz pauperibus di. Ad vni ex minimis meis fecistis: mihi fecistis. Et mater. Lege pmo oculos meos. et postea facias de omnibus facultatibus quicqd vis. Dicat quō antiquitus erat cōsuetudinis q heres primogenitus clauderet oculos ex singulari officio. Auctas de pmo genito Jacob qui fuit Ruben: sed ex delicto pdidit pmo geniturā et data fuit Ioseph. di/xit deus Jacob. Ioseph qz ponat man⁹ suas sup oculos tuos. Gen. xlvi. In signū q esset heres. Item de Iobbia. Reuersus est aut ad soceros suos. inuenitq eos in columes in se/nectute bona: et curam eorū gessit. et ipse clau/sit oculos eorū. et omnē hereditatē domus Raguelis ipse percepit. Iob. xlii. Et ista cōsuetudine dixit mater. Lege pmiū oculos meos et. quasi diceret vulgare pueriliū. Nemo debet se exuere quousqz vult ire ad lectū ad dormiendū. Respondit beata Lucia. Rō est magnū dare deo quod perferri nō potest. viuens ergo da chisto quod possides: quia illud est meritū. Obtenit aut a matre incepit distribuere et vendere localia: et dare i elemo/synis et. Dum em localia venderent sponus cognouit: et venit ad nutricem quare illa ven/debant. Nutrix autē xpiana et deuota: respōdit sapienter. dicens: q vnam magnā vellet emere hereditatem. ipsa intelligebat de glo/ria celesti quam sponsa volebat emere: vt sibi et cunctis bene esset. Ipse autē vt carnalis nō intellexit de gloria: sed de baronia aliqua iur/cam ad videndum: vt sciret territorium et.

Dicat quomodo se reputauit derisum quando intellexit. Ecce quomodo habuit secundam lucis proprietatem dans et distribuens etc. Recte tenuit consilium euangelice perfectionis. Si vis esse perfectus: vade et vende omnia que habes et da pauperibus, et veni sequere me. Math. xix.

Aboraliter. Quod ex necessitate non tenemus in quicquid habemus dare nec dimittere. Dimittere enim diuitias est in tripla gradu.

Primo totaliter derelinquendo.

Secundo misericorditer distribuendo.

Tercio liberaliter restituendo.

Primus gradus coepit religiosus qui ex voto se obligauit ad consilia euangelica seruanda nihil habere proprium. Videtur est ille qui potest dicere cum Petro. Ecce nos reliquimus omnia etc. Math. xix. Nota. cum dicit omnia: quia qui totum dicit nihil excludit. omnia. scilicet diuitias honores. dignitates familiaritates. omnia habita et habenda. Quantum ad secundum gradum distribuendo. hoc coeuenit omnibus. maxime autem clericis. Non est necessarium eis dimittere beneficia. nisi symoniacae sint habita nec redditus. sed non debet congregare: quod habet fontem in domo non oportet facere cisternam. Berni. Quicquid deride de facultatibus ecclesie tibi retinueris propter simplicem victum et vestitum. furtum facis. sacrilegium committis. Quantum ad tertium gradum coeuenit varijs. raptoribus. latronibus. et omnibus qui sciunt se aliquid habere de malo iusto tenent restituere illis a quibus receperunt si est certum. de incertis autem secundum consilium boni confessoris. restituere viuras. furta. secreta. rapinas. seruitutibus solidatam. elemosinas mortuis iuxta eorum voluntates. Reddit ergo omnibus debita. Remini quicquid debeatis. ad Rom. xiiij. Dico tertio etc. Nam recte mittit et dirigit radios suos: ut patet in radijs solaribus et candelis. Istam proprietatem habuit beata Lucia que in omnibus suis opibus habuit suam intentionem. scilicet rectam nec amore. odio. nec fauore seu timore aliqui deuiauit. Ad practica. quod omnia postquam distribuit condidit quadam domesticale viuens proprijs manibus ut beggina. venit spoliatus ad nutrice dicens: ubi erat illa baronia etc. Et illa declarauit sibi totum. Ille autem videns se consumum et delusum accusauit eam. imponens ei titulum christianitatis etc. et contra legem augustinus viuente. Pascasius autem perfectus vocauit eam. queres ab ea ubi esset patrimonium. Que respondit se constituisse in loco tuto. Et iudex. Tu patrimonium tuum cum corruptoribus expendisti. Que respondit. Corruptores corporis et aie nunquam cognoui. Et pascasius. Sacrificas dijs alijs. Respondit beata

Lucia. Ego per tres annos non cessauit sacrificare deo quicquid habui modo quod nihil superest: me ipsam offero. faciat de hostia sua quicquid voluerit. Et iudex. Ista verba potes dicere christiano. Abibi autem quod principum decreta custodio ista frustra plequeris. Et Lucia. Tu principum leges attendis. ego dei leges attendo. Tu illos times. ego dei timeo. Tu illis placere desideras. ego deo. Et iudex. Cessauit verba cum puenit fuerit ad verbera. Et Lucia. Ancilla christi sum qui dixit spiritui sanctus loquor in vobis. et ideo non cessabunt. Et iudex. In te est spiritus sanctus. Respondit et noluit dicere quod sic. vitando vanam gloriam. sed dixit: Apostolus dixit quod caste viuentes templum sunt dei et spiritui sancto habitant in eis. Et iudex. Ego te ducam ad lupanar: ut a te recedat spiritus sanctus. Respondit. Si me inuitas violare feceris: castitas mihi duplicabit ad honorem. Non faciedo actum sed in membris omnibus. in ore non loquendo de illa materia etc. in oculis. auribus. manibus etc. sed si eis fiat violentia ipse non consentietibus datur alia corona. Ideo dixit: Castitas mihi duplicabit ad coronam. Ecce quomodo habuit rectitudinem intentionis sine obliquitate. Rectas facie in solitudine semitas dei nostri. Psal. cxl. et Luc. iij. Aboraliter. contra mulieres meretrices que sunt in hospitibus etc. digni sunt morte. non solum qui faciunt ea sed etiam qui consentiunt facientibus. ad Roma. i. Et. xvij. q. iij. Omnes pari pena puniendi sunt agentes et consentientes. Glo. Augustini. Consentire dicunt qui debent et possunt corrigere et non faciunt. Et. xxij. q. iij. Qui potest. ubi dicitur: Resistere posse pueris et non facere eis consentire. Dico quarto etc. lux subito emittit radios. Verbi gratia. de sole qui qui oritur in primo mittit radios ad occidentem. Idem de cereo illuminato. Istam conditionem suam proprietatem habuit beata Lucia. quod in instanti per martyrium ale sua intrauit in celum empirium. Ad practica etc. Dicat quod Pascasius fecit perorizationem. quod quicquid vellent peccare cum tali domesticella venient ad lupanar etc. Quot milui venerunt ad cadauer. et cum vellent eam ducere ad lupanar non potuerunt eam mouere etc. Dicit de oleo seruati sup eam etc. Ecce quod habuit conditiones sibi proprietates lucis. ita etiam lucis effectus in illis qui habet ad eam deuotionem illuminando mentem oculis anime et corporis. Et calefaciendo voluntatem et deuotionem erga christum.

De sancto Thoma apostolo.

De sancto Thoma aplo.

Thomas vnus ex

duodecim qui dicif vidim⁹. Job.

xx. et recitat⁹ est in euangelio ho/
dierno. Sicut tota solēntia hodierna est be/
ati Thome apostoli. ita etiā et sermo. Sed sa/
lutetur pius virgo Maria. Uerbiū themat⁹
est responsio questionis quam possent facere
ignorantes dicendo: quod festum est hodie.
z iste sanct⁹ quomō vocabat⁹. z qualis digni/
tatis fuit. Respondet thema. vnus ex duo/
decim zc. Et est quasi descriptio cōtinens vo/
men z conditiones sancti Thome. Quēsiui
amore vestri virtutes apostoli huius tam in
hystoria euangelij q̄ in legenda. Et inueni de
eo sex magnas virtutes. Tres enī colligunt⁹
ex textu euangelij Job. alie tres de eius legē/
da que subtiliter et ingeniose possunt notari i
themate iuxta singula verba.

Prima est alta charitas: q̄ Thomas.

Secūda vera humilitas: q̄ vnus.

Tercia clara fidelitas: q̄ ex duodecim.

Quarta castimonia gratiosa: q̄ qui.

Quinta misericordia copiosa: q̄ dicif.

Sexta patiētia virtutis: q̄ vidimus.

Ecce h̄ tota nostra materia cōprehēdens to/
tam vitā sancti Thome zc. Dico pmo zc.
alta charitas que est maior. z deuono ad deū
super omnia. de qua dicam vobis duodecim
gradus. z videbitis in quo gradu charitatis
fuit beatus Thomas. Primus gradus est
quando habet tantā charitatē ad deū q̄ totū
intellectū dat deo ad cogitandū z cōtemplā/
dum. Jam scitis quō res valde dilecta sepe
cogitatur. z nō facilliter obliuiscitur: vt patet
de filio zc. Secūdus gradus altior. quando
nō solum intellectus sed voluntas desiderat
honorem dei. z esse cum eo: quia res amata ē
multū desiderata. Tercius. quādo homo re/
cordatur de beneficijs creationis. redempti/
onis. iustificationis zc. voluit enim suspendi
ne aliquis sibi obediens zc. Quartus in ore
loquēdo. non vanitates nec mendacia. sed lo/
qui de deo. orando nō iurando. legendo vel
p̄dicando: quia libenter homo de re valde di/
lecta loquit⁹. Quintus in oculis ad plorandū
ex christi passione z christi cōpassiōe z ex pec/
catorū remissione. Sextus in auribus audiē/
do missas cum deuotione: quia libenter audit
homo nota dēre dilecta. Septimus in ma/
nibus ex elemosinarū largitione amore sui.
Octauus in tibis z pedib⁹ pegrinādo amo/
re sui. Non⁹ in toto corpe. in ieiunijs vigilijs
alicio. disciplinis. cauendo a delicijs luxurie

Decimus dare diuitias et bona temporalia
amore sui. et viuere in paupertate apostolica.
Undecimus renūciare honoribus z dignita/
tibus hui⁹ mūdi. Duodecimus z sup omnes
quādo amore sui homo dat vitāz corporālē.
quādo hō est ita philocaptus de deo q̄ amo/
re sui homo sustineret mortem ante q̄ aliquid
faceret contra eum. Si enim homines mūda
ni pro vna muliere vana sustinent zc. quāto
magis pro deo zc. Et iste est maior: et altior
gradus charitatis. Maiorem charitatez ne/
mo habet vt animā suam ponat quis p̄ ami/
cis suis. Job. xv. Nullus est tam bonus ami/
cus sicut christus. Ista dicitur alta charitas.
In isto gradu fuit beatus Thomas. Diceret
aliquis. etiam et alij apostoli. Dico q̄ non ita
excellenter. in casu quem dicam vobis. Legi/
tur Johannis. viij. q̄ cum christus p̄dicasset
iudeis de sua eternitate z diuinitate. iudei vo/
luerunt lapidare christum tan q̄ blasphemū.
sed quia nōdum venerat hora sue passionis.
nec tali morte erat mortuus. dicit Johannes
q̄ abscondit se. scz fecit se inuisibilem. et iuit ad
aliam p̄uinciam. scz galylee. Sed cum tem/
pus passionis appropinquaret: dixit aposto/
lis. Eamus iterum in iudeam. Job. xi. Logi/
tate quādo apostoli qui erant adhuc timidi
audiuerūt zc. et dixerunt christo. Rabi nunc
querebant te iudei lapidare. z iterum vobis
illuc. Thomas autē super alios dixit: Eamus
et nos z moriamur cum illo: quasi dicat. Rū/
quid gloriofius nos possumus mori. In isto
casu omnes apostoli timuerunt p̄ter beatū
Thomam. Ecce quomō erat in altiori chari/
tate. Iste gradus charitatis ostendit in hoc
q̄ dicif: Thomas. quod hebraice interpreta/
tur abyssus. que est p̄funditas obscura et im/
mēsurabilis: et fuit in eo completa p̄phetia
Dauid di. Abyssus abyssum inuocat di. Ea/
mus z nos zc. Abors enim abyssus erat ante
christi passionem: quia p̄ eam omnes descen/
debant in abyssum inferni. in voce cathara/
tarum. Nota. catharactē fm primā signi/
ficationem sunt ostia siue aperture acute flu/
uiorū vnde aqua fluit: vt patet de nilo fluuiō
egypti. et quādo aqua eribat faciebat sonus.
Transsumptiue autē nubes dicunt⁹ cathara/
cte. Catharactē celi aperte sunt. z facta ē plu/
uia super terram. Genesis. viij. Figuratiue
autē apostoli dicunt⁹ catharactē fm beatum
Augustinū in glosa ordinaria. ex abundan/
tia aquarum. scz doctrinarū euangelicarū cū
magnis vocibus p̄dicando. quas doctrinas
deus misit in hoc mūdo sterili per apostolos
ad fructificandū. Gloz autem catharactarū

id est aploz fuit tremulosa qñ dixerūt Lbri/ no Rabi nūc iudei zc. Sed abyssus. i. Tho/ mas. abyssum. i. morte inuocat. i. sup vocem caractaz. i. aploz. d. Eamus z nos z moia/ mur cum illo. Adoraliter. hic multi sunt si/ miles aplis z nō beato Thome. q: multi sūt q nō audent ire cum xpo p bonā vitā. q: timent lapidari cum aplis. Lapides duri sunt xba defensoria z trusse q: sūt a malis ad infernū cū tibus cum in deis. Multi religiosi sunt z de/ rici q: nō audēt sequi xpm. ne dicat eis ypo crita zc. Sed sicut Thomas nō timeam⁹ di/ cendo. Eamus z nos. s. p. bonā vitā z p pēni tentiam moriamur cū ipso. Multis cognosce re obilitatē illoz qui isto timore nō sequitur xpm. Dicat similitudo de puero paruulo qui mittit a matre. qui videns catelluz in via la/ trantē nō audet transire. cū tñ non posset sibi nocere. Multi sunt hodie in ista stulticia. q: p noster ibs xps z mī nra ecclesia sancta mit/ tit nos vt portem⁹ iocalia bone vite vsq: ad portam paradisi. q: est mors. et multi nō audēt transire ex latratu caniculoz. i. malaz psona rum timore. De quib⁹ dicit dō. Sagitte par/ uuloz facite sunt plage coz. z infirmate sūt z eos lingue coz. ps. lxiij. Nota de sagittis z balistis pueroz. Sagitte sunt qñ palee q: si interficiūt mūsca. Tales sunt lingue obloqn/ tium. infirmate. i. debilitate oia eos. scilz bo nos. Ideo requirit solū q: intentio sit bona. z dicere cū aplo. Adagnificabit xps in corpe meo siue p vitam siue p mortem. Adibi autē viuere xps z mori lucrū. ad pbi. j. Dico secundo de ei⁹ vera humilitate. Videam⁹ ve ra humilitas vñ pcedit. Sciendū q: sicut su/ perbia venit in corde cogitādo. pprias excel/ lentias. Ita humilitas venit in corde cogitā do. pprios defectus. Verbi grā. qñ hō cogi/ tat suū genus magnū z nobile zc. coz ei⁹ mo/ uet ad supbiam zc. s. si cogitatis defectus di centes. O miser ego sum generosus fm cor/ pus. sed fm animā ex peccatis meis sum turpis z deformat⁹. Idem de pulcritudine et dispositiōe cozpis. de qua multi habēt sup/ biam z vanā gloriā. Sed cogita quō aia est turpis z maculata. Idē cogitando q: hō ha bet magnas diuitias. reddit⁹ possessiones zc s. cogita quō in aia es pauper sine meritis. et quō nud⁹ apparebis coram deo in morte. z sic humiliat hō. Idē q: supbit de scia di. O mi/ ser de⁹ dedit mihi magnā sciam. z ego habeo malā psciam. z humiliaber⁹ cogitando defe/ ctus. Sicut pauo qñ respicit caudā puleram et plumas pulcras supbit. sed qñ respicit pe/ des turpes et deformat⁹ humiliat. et deponit

caudam. Ita de illis qui habent superbiā re/ spiciendo plumas vanitatis zc. Sed quādo respiciūt pedes scilicet pctā z vtilitates z de/ secus humiliant⁹. Ideo beatus Bern. Diffi niens humilitatē p causam dicit. Humilitas est verissima ppri defectus cognitio. Qui g vult humiliari sepe cogitet pprios defectus. Istam virtutē humilitatis habuit beatus Tho. sup oīs alios aplos in casu quē vobis dica. Dñs iesus xps in nocte passionis facta cena recipiens pgerium ab aplis solabaf eos. in ter alia dicens eis. Quo egovado scitis. z vi am scitis. Dicit et pēni. Dñe nescimus q: vadis. et quō viam scire possumus. Jo. xiiij. Apli autē tacebant quasi gauderēt. quia xpc p̄mendabat eos de scitiā z tamē nesciebant quo xps ibat. vel quia verecūdebant petere quo ibat ne viderent ignari. Sed beatus Tho mas cognosces z p̄sens defectū suū. p se z p alijs dixit. Dñe nescimus quo vadis et quō possumus viam scire. Est hic qō. Xpus dice bat. Quo ego vado scitis zc. et tho. di. Dñe nescim⁹ q: vadis. vides q: alter ipsoz dicatur falsum. Rūso. Termin⁹ ad quē xps ibat erat dolorosa passio. Mōne h oportuit pati xpm z ita intrare in glia suā. Lu. xxiij. Xps vero multotiens p̄dicauerat de sua passione et re/ surrectiōe. Jo apli sciebāt viā z termin⁹. et hoc dicebat xps. Quo ego vado scitis. z viā scitis: Sed apli nesciebāt q: xps iret ad illum terminū nec p illā viā. Sicut xbi grā. si dice rem vob. habeo ire ad tale locū. z dicerē vob q: ego vado scitis zc. Sic de aplis nesciebāt viā zc. q: nesciebāt q: p viā passionis xpc iret ad gloriā resurrectiōis. Jo dixit. qō possu mus viā scire. Ecce mag⁹ hūilitas beati tho. Ideo dicit vn⁹. i. singularis int alios ad co/ gnoscendū. ppriū defectū. et videt in eo com pleta fuisse pphetia illa. Un⁹ est. i. Thomas apls singularis. scz in collegio aploz. z scdm nō habet. qui scz cognosceret defectū. nō sili um. nō fratrē. Qui est iohes euangelista. de q: xps dixit virgini. Ecce filius tuus. Frater pe trus. q: sicut frater fratri p̄mittit domū. ita cri stus Petro p̄misit ecclesiā. Nec aliū apli cogi uerunt defectū suum nisi beatus Thomas. z ideo dicit. z tamen laborare nō cessat scies. iij. suple scire veritatē di. Dñe nescim⁹ q: zc. Adoraliter instrumur hic exemplo beati Thome. ne verecūdemur p̄stiteri nram igno rantiam z petere dubia ab illis q: scūt. Quia ista supbia que est in mundo scilicet verecun dia de dubijs. certificari ne homo reputetur ignarus multa mala facit. xbi grā. Adhi ne scūt se signare z verecūdan⁹ petere. Idē de

De sancto Thoma apostolo.

¶ **P**rius. Ave maria. et credo in deum. Item
 qd clericus qd errat in somnis factus. et qd damna-
 tio. et ex verecundia noluit petere. Itz qd no-
 tarij ignorantes qd recipiunt pstrat. et nesciunt
 clausulas. et nullo valebit instrum. vlt testame-
 tum. et ideo sequuntur questiones et diuisiones
 Item quot male finit. quot false aduocatores
 ex ignorantia. et noluit appetere ab antiqs iu-
 rists. Itz qd mortes sequuntur ex ignorantia
 medicor. et noluit petere. Sed et. Itz quot
 errores pdicant a religiosis vlt clericis ex ig-
 rantia. et noluit petere. imo verecundant. imo
 nes pdicare alteri. ¶ vadit ad concordantias
 Bertr. veniat vlt nō habebat sermonē. Item
 quot ieiunia frangunt. et festa ex ignorantia.
 qd nō fuerunt in missa in omnia. et. Ideo dicit
 scriptura talib. ¶ De qd sapientes elisis in ocu-
 lis vris. s. nō dei nec gentiū. et corā vobis in-
 ipsis pudetes. ¶ **P**rius. v. Ideo deponat talis
 verecundia damnata. tenentes pssimū moysi di-
 centis. Interroga patre tuū et annūciabit ti-
 bi maiores tuos et dicit tibi. Deu. xxiij. Vi-
 co tercio clara fidelitas. Fidelitas em nō est
 obscura qm i corde credit qd dicit ore. Sicut
 David dicit ps. cxv. et Paulus. ij. ad Corin.
 iij. dicit. scriptus est. Credidi. s. in corde ppt
 qd locut sum. et nos credim. ppter qd et lo-
 quimur. Istam habuit beatus Tho. sup om-
 nes alios aplos in isto casu. Postq em xpus
 surrexit a mortuis apparuit aplis. sed nō erat
 ibi beatus Tho. Apli autz gauisi sunt viso
 dño. habuerūt em fidem resurrectionis in cor-
 de. sed nō legi aliquid dixisse eos ore. Apo-
 stoli autem dixerūt Thome. quō viderūt do-
 minū. Qui dixit eis. Nisi videro in manibus
 et figurā clauor. et mittā digitū meū in locū
 clauor. nō credā Joh. xx. Deinde post dies
 octo iterum apparuit eis ibi. et Thomas erat
 cum eis. quibus salutatis dixit Thome. In-
 fer digitū tuum et. qui credidit in corde. et lo-
 cutus est ore clamando di. Dñs meus et de-
 meus. dicit Augustin. et Greg. qd xps voluit
 vt palpando paret vt sequentes pfirmaret
 Tho legi qd aliquis aplozū post xpi resurre-
 ctionem ita cōfiteretur fidem diuinitatis xpi.
 deus meus. et humanitatis. et dñs me. Ideo
 dicit ex duodecim. Ratio est. Xps em volēs
 ostendere claritatz fidei aploz dixit. Bone
 xij. hōe sunt diei. Johan. xi. Dies clara est
 xps. Duodecim hōe clara hōi diei sunt du-
 odecim apli. Inter qd beatus Thomas. i b
 quia ore pfessus est fides fuit clarior. hoc pa-
 tet autoritate ecclie. qd aplos nominādo in sa-
 cro canone ponit thomā sexto loco di. Petri
 pauli. andree. iacobi. iohis. thome vbi sexto

loco ponit Thomas. Luce x. vi. et Math.
 x. septimo loco ponitur. Adō clarum est quā-
 do dies habet. xij. horas. hora sexta diei cla-
 rior est. et fuit hora qm xps dixit. Si quis am-
 bulat in die nō offendit. quia lucem huius mū-
 di videt. Joh. x. Sic thomas ambulauit in
 luce clare fidelitatis. Adaliter. hic i hoc
 mundo optet habere clarā fidelitatem in cor-
 de credendor in ore loquendor fide pfecido
 dicendo. Credo in deū. mane et sero. cum p
 testatione sicut miles faciens regi homagiū.
 talis virtute fidei ad bonū finē venit. Auto-
 ritas. Lorde credid ad iusticiā. ore aut cōfes-
 sio fit ad salutem. ad Ro. x. Tres tutes alie
 sunt de legenda siue de historia. Dico qm
 to et. Castimonia gratiosa. Sūt em casti-
 mus intantū q loquēdo verbis impessit vo-
 luntatem castitatis in cordibus audientium.
 quia verba recipiunt saporem a pferente. Si
 pferens superbus fuerit verba recipiunt sa-
 porem superbie. Si humilis humilitat. et sic
 de alijs. Dicitur quomodo post penthe. apo-
 stoli diuiserunt sibi mundū ad predicandum
 Dicitur historia quō beat Thomas iuit ad
 Indiam. et dum iret fuit in quadam ciuitate.
 et audiuit pcones di. q omnes qui essent in
 ciuitate essent in cōiū de nuptijs filie regi
 sub pena indignationis. D dixit beat Tho-
 mas. non possumus etiam esse ibi. et fuit i nu-
 ptijs. et sicut erat male indutus cogitauit
 qd fuit de vltimis. Itz scitis in nuptijs quot di-
 solutiones et excessus fiunt. quod videns bea-
 tus Thomas per quandam fenestram respici-
 ens celum ptemplabat. siue cōtemplando
 flebat. Quod videns vnus qui seruiebat de
 aqua percussit eum alapa dicens. Istē pdi-
 tor cōfundit regem. omnes letant et gaudent.
 et ipse plorat. Subito beatus Thomas vt tū-
 git Augustinus habuit reuelationē de puni-
 tione percutientis. Ad quem dixit beat Tho-
 mas. nō ad vindictam sed dixit vt diuina vir-
 tus manifestaret corā omnibus. Anteq surga-
 mus man tua per os canis portabit huc. Et
 ita factum est vlt fuit et. ex isto miraculo rex
 voluit vt bñdiceret sponsū et sponsā. qui ad
 huc erāt vrgines et bñdixit eis dices. Dñe ie-
 su xpe amator castitatis et puritatis bñdici-
 onē tuā sup istos et. Subito em corda eoz
 fuerūt ita alterata intrin q fecerūt vniū virgi-
 nitatis. ecce virtus sue castimonie quid fecit.
 et baptizauit eos. et fuerunt sancti. et mlti su-
 erunt ibi conuersi. Ecce castimonia gratiosa
 de ipso transiit ad alios. It dicit. q. Qui
 em scribit tribus. ita castitas pseruat cum
 tribus. s. in corde non desiderādo illud et. nec

ore loquendo. nec corpe faciendo. De isto qui
 auctas. Qui diligit cordis munditias ppter
 gratia labioz habebit amicū regez. Prouer.
 xxiij. Adoraliter. audiuitis q illi sponsi virgi
 nes venerūt ad matrimoniu videatis modo
 quō venerūt. quia nisi pquisierint offia lupa
 naria David ps. xij. Lorum sunt z abomi
 nables facti sunt. nō est qui faciat bonū scilicet
 cet castitatis. nō est vsq ad vnum. scilicet de
 adultis. Domicelle credo q venerūt virgines
 vnam nō mentiar. Jō pdunt gratia dei i ma
 trimonijs. Ideo xps. Sunt lumbi vestri pae
 cincti et lucerne ardentes. id est bona opa. in
 manibus vestris Lu. xij. Dico quinto zc.
 scilicet miscōia copiosa opere z verbo pdicāz
 do facerent elemosynas. quia tales nunq̄ s̄
 egentes. Dicat quō q̄ fuit in India. retro
 lebat fabricare pallaciū. tūc Thomas habu
 it occasione. z dixit regi q ipse erat magr zc.
 dicens q faceret fundamenta que nō possent
 dirui. nec parietes. z q pallaciū esset incru
 pabile. z nō mentiebat. quia loquebat spiri
 tualiter. Fundamēta sunt articuli fidei. Fun
 damentū aliud nemo pōt ponere pter id q̄
 positum est. q̄ est xps iesus. Glo. fides iesu
 prima ad Ro. iij. j. Parietes sunt virtutes
 fenestre sunt ptemplatōnes. Tectū est chari
 tas. Rex aut erat tor carnalis. z nō intellige
 bat. Et q̄ erat recessus a regno. tradidit ma
 gnas pecunias beato Thome. z dedit sibi vt
 scutiferus vt custodiret pecunias zc. Thomas
 autem intra se dixit. Oporet primo me puer
 tere istum zc. z ita fecit. Deinde obtenta lite
 ra a rege q in toto regno z ciuitate fieret illō
 q̄ Thomas p̄cipere. Tūc beatus thomas
 incepit pdicare xpm. z edificare ecclesiās de
 illis pecunijs. instantū q̄ acquisiuit xpo mag
 nam multitudinē gentiū. Cum autē rex redi
 ret. obiit annū sibi suis de regno. quesitū de
 palladio zc. Rūderūt. De q̄ palladio. Nihil ē
 Rex xō reputauit se deceptū. Jō cepit z icar
 cerauit beatū Thomā. Dicat de resurrectione
 fratris regis zc. Ecce de sua miscōia copiosa
 Ideo dicat. qui dicat. i. famose nomia. qz p
 sone misericordes famose noianē. Auctas di
 xit xpus de magdalena q̄ fuit misericors. In
 toto mūdo dicit. i. notabit q̄ fecit i memo
 riam ei. Adoraliter. credo q nullus vrm
 est quin in celo vellet habere palladium z nō
 curatis edificare. s̄ edificatis hic palladio do
 mos. cameras. q̄ destruent in breui. Edifica
 te ḡ in celo vna cellā. fundat em elemosynis
 Si magnas elemosynas facitis. magnā do
 mū habebitis. Sin autē remittit vos ad ho

spitale miserorū ad infernum. Jō auiseti vos
 vt habeatis domum vbi semp habetis stare.
 Dicunt viatores q vna mala nox leuit tran
 sit. sed semp stare zc. Auisa. Ideo apostolus
 Scimus q si terrestris domus nostra huius
 habitatiōis dissoluā q edificatiōem a deo
 habemus domū nō manu factaz eternam in
 celis. Dico sexto zc. Patientia virtuosa ē
 q̄ p christo hō est paratus sustinere patien
 ter iniurias verbosas vel etiam in operibus.
 scz mori p christo. Jō xps. Trademini a pen
 tibus et fratribus z cognatis z amicis. z mor
 te afficient ex vobis. z critis odio omnibz ho
 minibus ppter nomen meū zc. In patientia
 vestra possidebitis animas vestras Lu. xxi.
 Dicatur eius martyrium quod fuit in vltima
 Indiarum vbi adorabant solem tanq̄ deum
 quia nō videbant pulcristorem creaturaz. Be
 atus autem Thomas incepit pdicare contra
 istum errorem. De h̄ vide in sermone Simo
 nis z Jude. Dicatur quō volebant q discal
 ciatus iret sup lamas ferreas ignitas. et si
 gnans se signo crucis. fons erupit z eas extin
 xit. Scō fuit positus in furno ferreo igni
 to. in q̄ stetit p diem orando ac si esset in pra
 to. Tunc dixit quidā incantator. Deus suus
 pseruat eum. sed faciam q̄ faciat aliquid cō
 tra dñm seu deum suum z dimittet eū. Tunc
 duxerūt eum ad templū solis vt adoraret p
 vim. tunc nō fuisse peccatum si vi adorasset.
 quia peccatū ideo peccatū. quia voluntariū
 Et dixit. Ego adoro nō solem sed deum. nō
 creaturam sed creatorem. Et pcepit demoni
 vt egrediret de ydolo z cōminueret z ita fa
 ctum est. Ad videntes pontifices templi et
 sacerdotes cum lanceis interfecerūt eum zc.
 Jō dicat didimus id est deo dubius vel ge
 minus. id est duplicatus. Angeli em sūt sim
 plices. Nos autem sumus gemini. quia ha
 bemus spiritum vt angeli. z carnez vt anima
 lia. Spiritus quidem promptus est. scz ad
 patiendum. caro autem infirma. Abat. xxiij.
 vel dubius. quia caro dubitat mori. Adoral
 ter. si tantum deconsistit paradisus aposto
 lis amicis dei. quid faciemus nos. quo p̄cio
 ememus. Simus penitentes vt ad suam pue
 niamus societatem. Amen.

In vigilia natiuitatis Christi.

Sermo.

Expectabo deū sal
 uatorem meum. Abichee. vij. lbo.
 die virgo Maria expectabat nati
 uitatem filij dei. quia licet virgo semper ex
 b ij

In vigilia natiuitatis christi

pectaret in deū z in nullo alio. sed singulari-
ter modo in partu expectabat videre quatuor:
or: de filio suo. scz

Primo natiuitas gaudiosa.

Secūdo maiestas virtuosa.

Tercio dignitas copiosa.

Quarto potestas gloriosa.

Et qui subtiliter velle p̄dicare esset nimis lō-
gus. Ista quatuor notant in thēmate in quo
sunt quatuor dictiones. Prīmū in prima. Se-
cundum in secūda zc. Dico primo zc. scilz
in natiuitatē gaudiosam. z magis modo q̄ i
alio tempe. Ratio. q̄ inuenimus q̄d go Aba-
ria p̄cepit filiū dei die. xrv. Abarcij eadē soli-
cet die qua Adam fuit formatus de terra vir-
gine z patre deo. Virgo dicit p̄sona que nū-
q̄ sensit corruptionē. nec in corde cōsideran-
do. nec in ore loquendo. nec in corpore operan-
do actum illum. Talis erat tūc mater Ade. s.
terra. quia q̄n Adam fuit formatus adhuc in
terra nullum peccatum fuerat p̄misum. Tali
die voluit xps in ytero matris formari opere
spiritus sancti. Prīmū homo de terra teren-
? Secūdus homo de celo celestis. j. Loxintb. i.
rv. Nota Adam dicit hic p̄mū homo. verū
est. sed q̄ xps fuerit secūdo. quō est verū. cū
tot fuerint homines in mundo. Respōdeo q̄
Adam fuit p̄mū. s. hūstus x̄o secūdo. q̄a
ambo fuerūt p̄ncipiū vniū generationis.
scilicet Adaz fuit p̄ncipiū de generatōe car-
nali. s. hūstus x̄o de genere spirituali. Ideo
dicebat xps xpianis: om̄s vos fratres estis. z
patrem nolite vocare vobis sup̄ terrā. Unus
est em̄ pater vester qui in celis est. Abat. xxiij
Item scōs homo de celo celestis. Et ista au-
toritate aliqui heretici dixerūt q̄ xps habuit
corpus celeste. q̄d falsum est. Sed virgo dicitur
celum. s. celum celi dñi. scilicet ad habitā-
dum. Et nunq̄d vterus virginalis fuit habi-
tatio dei. Immo. Ambrosi. Q̄ venter capa-
cior celo. quia quē celi cape nō poterant: tuo
gremio p̄tulisti. Si q̄ volumus p̄putare mē-
ses a. xrv. die. Abarcij erunt nouem menses
lunax. s. xrv. diez completi. Sciens aut̄ vir-
go fm̄ p̄mū cum cursum q̄ mulieres portant
nouem mensibus proles. ipsa cum ioseph cō-
putabat menses zc. Ideo virgo Abaria ho-
die expectabat illam gaudiosam natiuitatem
videre. Et sicut mulieres que sunt iuxta par-
tum parant sibi necessaria. Ita virgo Aba-
ria. et expectabat cum magno gaudio. z po-
terat dicere. Expectans expectaui dominum
et intendit mihi. ps. xxxix. Nota. expectans
scilz deum semp. expectaui modo maxime. et

intendit mihi. i. accensum desiderium accen-
dit intente. formalis est q̄n ignitum p̄ignit.
Sic desiderium incensum virginis plus inq̄e
debatur. hodie. s. hūstus aut̄q̄ recepit sex di-
es de decimo mense z fuit cōpleta p̄phetia q̄
de hoc dicit. In ventre matris figuratus suz
caro. x. mensium tempe. Sap̄. vii. Ado-
raliter. quicquid xpc fecit in sua benedicta cō-
ceptōne. non sine magna ratōne fecit. Voluit
em̄ in ytero. i. menses stare. ad innuendū
fructum. scilicet reparatōis. i. ordinum an-
geloz qui sunt in celo. de quibus mali angeli
cecidērūt ex peccato zc. Item recepit sex vel
septem dies de decimo mense. innuēs ex sua
incarnatōne sex vel septem status sanctorum
in celo scilicet patriarchaz. ap̄stolorum. marty-
rum. p̄fessor z doctor virginum. Item quia
in hoc mundo incrementum decem p̄cepit. et ses-
ptem operibz misericordie. quia sepelire mor-
tuos. parum est. De p̄cepit dicit christus. Si
vis ad vitam ingredi serua mandata. Abat.
xix. De operibz autem dicit xpus in iudicio.
Venite benedicti patris mei zc. Abat. xrv
Abulta alia opera allegabit. tamen nō dicit
sibi hūstus sciens. potens. diues. generosus. s. zc.
Dico secūdo zc. scilicet maiestas virtuosa.
sa. expectabat em̄ filiū dei z suum sine homie
patre. Istud desiderium fundat sic. Nam in
uenit in scriptura q̄ ex quo de p̄ter. p̄misit fi-
lium suum mittere p̄ mūdi redemptionē. san-
cti patres ardentē ip̄m desiderabāt. Prīmū
Abrahaz cui specialiter fuit p̄missus. De q̄
dixit xpus. Abraham pater vester exultauit
vt videret diem meum. vidit z gauisus ē Jo-
han. viij. Quanto magis si ip̄m vidisset in p̄-
p̄ia p̄sona. Secūdo Moyses qui. xl. dieb?
fuit cum eo locut? in monte synai. et nō vide-
bat eum dixit. Si inueni grām in conspectu
tuo ostende mihi faciē tuā. vt sciam te. z inue-
niam grām ante oculos tuos. Exodi. xxxij. z
non vidit eum. Tercio dauid qui de hoc fecit
vniū psalmū dicens. Quemadmodum desi-
derat ceru? ad fōtes aquaz zc. ps. xli. Quat-
ro Salomon di. deo. Quis mihi det te s̄mē
meum sugentem ybera matris mee. vt inue-
niam te solum foris et deosculer. Lanti. viij.
Quinto ysaías dicens. Ultimam dirumpes
celos z descenderes. ysa. lxiij. Sexto thob.
di. Beatus ero si fuerint reliquie feminis meae
ad videndū claritatē hierusalem. Thob. xij.
Septimo om̄es alij sancti fm̄ Ambrosium
clamando dicebant. Q̄n veniet. q̄n nascet.
q̄n apparebit. putas ne h̄ me inueniet illa nati-
uitas. Q̄ si oculi mei videant per quos oculi

cordis reuelabunt. Si oculi mei videbunt in scripturis pmissum. Ad ostendendum istas septē desiderationes cantamus septē. Ante xpi natiuitatē. Fiat g ratio. Si illi sancti patres ita ardentē cum videre desiderabāt in hoc mundo. Quid dicim de virgine Abharia que cū habebat in vtero. Desiderabat videre istam faciē q̄ dat gloriā angelis et beatis. Os euangelizans nouas legē. Abhanus q̄ celum et terrā creauerūt. Reges miri si desiderabat videre istam maiestātē: et poterat dicere. Expectabo dominū qui abscondit faciē suā a domo Jacob et p̄stolabor eū. Ps. viij. Non abscondit faciē rē. scilicet antiquis patribus istam desiderantibus videre qui mortui sūt ante rē. Abhoraliter hic. Si virgo Abharia et Ioseph sancti patres ita ardentē desiderabant videre in hoc mundo puerum paruum passibilem et mortale. cū quāto desiderio nos debemus ipsum desiderare vt eū possim videre in gloriā magnū impassibilem et imortalem. Si ardentē essemus statim vellem⁹ esse cum eo: sed malū signū est quia coacti erimus de hoc mundo. vt captiui de carcere ad audiendū suam qm̄ sentit se culpabilem. Inuocans tamē libetē venit ad iudiciū coram iudice. Ideo dauid. Dñe deus virtutū puer te nos: et offende faciē tuā et salui erimus. ps. lxxix. Nota cōuerte nos scilicet ad bonā vitam. quia alis melius esset anime in iudicio videre. c. milia demones q̄ faciē christi irati. Apocal. vi. Tunc dicent montibus et petris cadite sup nos. et abscondite nos a faciē sedētis sup thronum et ab ira agni. quoniam venit dies magnus ire ipsorū. Ideo dicit cōuerte nos scilicet coopando taliter q̄ qui est superbus. pomposus rē. puerat et fiat humilis. et sic de alijs. et tunc te et cum gaudio videbit faciē xpi in iudicio. Iste versus. Dñe de vir. rē. ter replicat in primo ps. quia tres sūt statūs ecclesie. scilicet religiosorū. clericorū. et laycorū. quia omnes debent puerfione ad bonū desiderare. Dico tercio rē. Dignitas copiosa fundit sic p̄ rationē theologicā. Quādo psonis dat aliqua gratia nō p̄tentant de gratie inchoatōne in ipsis: s̄ ad p̄fectionē anhelant paulatim augmētando. quia nemo repente fit summ⁹. Ideo disponunt se p̄parare vt in eis gratia p̄ficiat. Auctoritas. Nō q̄ ias acceperim iā aut p̄fectus sim. sequar autē si q̄ modo p̄prehendam ad Phil. iij. Ideo ad hebre. vi. Intermitteutes inchoatōis christi sermōne ad p̄fectionē eius feramur. Istaz regulam seruauit virgo Abharia in qua deus incipit maiore grātiā q̄ vnq̄ fecerit alicui q̄ salu

et esset mater dei. non regis sed imperatoris quia alijs mulieribus hoc etiam p̄cessum est. Sed dicit sine virginitatis detrimento. Nō ex virili semine sed mystico spiramine verbi dei factū est caro. fructusq̄ ventris floruit. canit ecclesia. Virgo autem non p̄tenta de gratie inchoatōne. nec de eius p̄tinuatione ipsaz nouem mēribus in vtero portando: sed affectabat videre p̄fectionē. Ideo dauid in persona virginis dicebat. Expectabam euz qui saluum me fecit a pusillanimitate spiritus sci licet in p̄cipiendo. in qua alie mulieres habēt spiritū pusillanimit⁹ ex timore et miseria. Sed virgo Abharia habuit spiritū magnanimit⁹ reuelatum plus q̄ fuerit vnq̄ alicui mulieri. et tempestate scilicet tedio portandi a qua fuit salua. Abhoraliter. nūquid reputat⁹ ad magnanimitatē et dignitatē virginis Abharie q̄ sit mater dei et virgo. Ita etiam et vos omnes potestis esse si vultis. et angelo nunciante filiū dei portabitis. et virgines parietis. Declaretur. Angelus nunciāns et Gabriel est p̄dicator. Auctoritas. Labia sacerdotis. quia p̄dicatoz debet eē sacerdos. custodiūt scientiā et legem requirent de ore eius. quia angel⁹ domini exercitū est. Abalac. ij. Et mittitur a deo. Et quō p̄dicabit nisi mittant⁹ ad Rom. i. Salutat vos p̄rio dīcēdo. Aue maria. Deinde venit plamentum p̄dicatōnis. et qm̄ vos p̄sentitis pponere de corrigere et emendare vitam et ordinare in melius. tunc anima vestra est grāuida. Et virgo. quia sine corruptione p̄cepit. Auctas. A faciē tuā dñe concepimus et quasi parturimus et peperimus spiritus salutis. Ps. xxxvi. Et portat iste partus quantū durat bonū p̄positum. quādo autem exequat⁹ opere tunc parit. Istum partum debet expectare quilibet nostrū. Patet q̄ qm̄ quilibet pōt dici mater dei isto modo. nō p̄ equiparationem. Auctoritas. Dicatur breuiter hystoria. Cum xpus p̄dicasset: virgo Abharia cum alijs quibus sanguineis suis venit ad domū ubi xpus p̄dicabat. et p̄ gentium multitudinē si potuit intrare. Et vnus volens xpm̄ p̄urbarē dixit. Ecce mater tua et frēs tui foris stant querentes te. Qui respondens dixit. Mater mea et fratres mei hi sunt qui verbum dei audiunt et faciunt. Luc. viij. et Abahel. xij.

Dixi quarto rē. scilicet potestas glorioza fundatur sic. Omnia miracula que in h̄ mundo fiūt sunt a potestate dei et in gl̄iam suā. q̄ nullus sanct⁹ p̄pria auctoritate seu potestate potest facere miracula nisi instrumētali ter et ad dei gloriā. Propter futurā resurrectionē Lazari miraculosam dixit xps. Infirmitas hec

De sancto stephano

nō est ad mortē salicet tanq̃ terminū ad quē
sed hū p̃ quē. quia p̃ illam erat venturus. sed
p̃ gloria dei. vt glouificet filiū dei p̃ eam. Jo.
xj. In partu virginis effi multa miracula de
beant p̃tingere in gremio dei. Dicat primum
de claritate noctis. scōm de apparitōne ange
lorū ad pastores. terciū de cantu ip̃oz. de glo
ria in excelsis deo. quartū de adoratiōe bo
nis et azim. Ideo Ysa. ix. Paruul⁹ natus est
nobis: et filius dat⁹ est nobis zc. Nota de mi
raculis ppter miracula natiuitatis. Ihec g̃ sci
ens virgo abaria vehemēter expectabat sin
gula videre: et poterat dicere. Veniat q̃ mit
tendus est: ipse erit expectatio gentiū. Gen.
xlix. Adorante ista quinq̃ miracula debe
mus nos expectare que ventura sunt in par
tu corporis q̃a p̃ mortē parit bonū spiritum. qz
alsi nūi sit bon⁹ filius nō sunt ista miracula.
Primo enī in partu bonoz q̃ anima exiit de
corpe p̃ mortē. nox p̃sentis vite que nox dici
tur respectu diei glorie clarescit et anima dicit
Nox p̃cessit. dies autem appropinquabit ad
Ro. xiiij. Scōo q̃i angeli mittunt ad eā. Ani
ma enī bona q̃i egredit de corpe nō inuenit
se solam sed associatā angelis bonis. mala at
malis angelis associat. Tercio angeli cantā
do ducunt eam ad gloriā vt sponsa ducit ad
ecclesiā. Factū est vt moreret mendicus. et
portaret ab angelis in sinu Abrahæ. Lu. xvj
Quarto quia bestie. scilicet infernales i aere
existentes faciunt reuerentiā in transitu fugi
entes. Quinto de leticia et gaudio quod fit i
plateis vel ordinibus angeloz. Quia gaudi
um est in celis angelis dei sup vno peccatore
penitentiā agente. Lu. xv. Adulto magis est
eis gaudium de sancto penitentiā complen
te. Videtur ergo vobis si ille partus debz ar
denter desiderari. quem admodūz domicella
expectat et desiderat gloriā nuptiarū. que ni
hil est respectu illius glie et bonoz. Ideo vi
cū de his omnibus David. Ihec supple mira
cula recordatus sum. et effudi in me animam
meam. Ecce partus. quoniam transibo in lo
cum tabernaculi admirabilis. vsqz ad domū
dei. ps. xli. Sermonez secundum vigilie
natiuitatis christi. quere in parte hyemali de
tempore.

De sancto stephano.

Disputantes cū

Stephano non poterant resistere
sapientie et spiritui qui loquebatur.
Actu. vi. Inter omnes alias pmissiones ma
gnas et mirabiles quas christus fecit aposto
lis et discipulis singularis fuit illa. Ego da

bos vobis os et sapientiam cui nō poterit re
sistere et cōtradicere omes aduersarij vestri.
Luce. xxi. Nota. Ego dabo vobis eloquenti
am ad loquendū p̃dicandū et disputan
dum. et dabo vobis sapientiā scilicet p̃ inusu
onem. Ratio hui⁹ pmissionis fuit quia vole
bat eos mittere p̃ mundū ad p̃dicandū. idō
fuit necessaria ista pmissio. maxime si vultis
cogitare defectus ap̃loz xpi et discipulorum
quia erant rudes piscatores et sine eloquenti
am scitis q̃ p̃ malum locutionem homo per
dit ius suum. Deficiebant autē in scientia in
tellectuali. quia nunq̃ studuerant loyca phi
losophiam theologiam zc. et habebant dispu
tare etiam p̃tra principia philosophie cū ma
gnis philosophis. Ecce ratio quare eis p̃mi
sit dicens. Ego dabo vobis os. id est eloque
tiam in ore. coram regibus principibus et phi
losophis. ne rōnib⁹ vestris et argumentis pos
sint resistere. et argumēta sophistica philoso
phoz intelligere. Ista pmissio in omnib⁹ ap̃o
stolis et discipulis fuit cōpleta. Sed singula
riter ostendit thema fuisse completū in bea
to stephano cum dicat disputantes cū ste
phano zc. Patet thema. Scōm verba the
matis notauit in beato stephano duo singu
laria. scilicet. Primo ex parte iudeoz bellum
multum rigorosum. ibi. Disputantes cū ste
phano. Scōo ex parte christi victoria mira
culosa. ibi. et nō poterant resistere sapientie et
spiritui qui loquebatur. Dico primo q̃ fin
verba thematis ostenditur in beato stepha
no bellum multum rigorosū. quia de fide ca
tholica. de materia tam alta et subtili. et tot ar
guentes cōtra vnu respondentē. sicut plium
esset rigorosus et periculosus alicui militi ha
benti plures cōtra eum p̃santes diuersis ge
neribus armorū locutis. rigorosius et pericu
losius est p̃lium vbi de fide catholica cum
inimicis fidei disputat. et vnus solus contra
multos cum tot argumentis. rāōnib⁹. deduc
tōnib⁹. et p̃sationibus. q̃ sunt lancee. gladij
zc. Ita fuit de bello sancti stephani. qui ipse
solus inuenit se in campo. et venerūt ad eum
magi et arabes et rabini de quib⁹ synagogis
fuit studijs generalib⁹ disputantes 3 cūz. Dicit
text⁹. Surrexerūt autē quidā de synagoga q̃
appellabatur libertinorū et cyrenensiu et alexan
drinorū. et eoz qui crāt ciliicia et assa disputa
tes cū stephano. Actu. vi. Synagoga autē
idem est qd̃ p̃gregatio doctorū rabinorum zc
Questio est hic. Tertū est q̃ tūc tempis q̃
iste synagoge inuenerūt 3 bñm stephanū
q̃ ap̃li xpi et discipuli erant in hierlin. Qua
re surrexerūt p̃tra stephanū et nō p̃tra petr

et Johannem vel Jacobum etc. Respondeo. potestis cogitare qd aliquid singularitatis gratie et virtutis erat in p'dicatione beati stephani in pueriendo gentes plus qd i alijs. hoc dicit textus. Stephanus plenus gratia et fortitudine faciebat signa et prodigia magna in populo. Actuum. vi. Nota. plenus gratia scilicet illa de qua David. Diffusa est gratia in labijs tuis: ppter ea benedixit te deus in eternum. ps. xliiij. Scdo erat plenus fortitudine. Legitur autem. vi. et. vii. capitulo qd in primitiua ecclesia multi homines et mulieres puerterbantur et volebant stare in societate apostolorum tantum qd inter mulieres erat dissensio. ppter qd apostoli pposuerunt eis in rectorem vnus hominem sanctum castum et fortem: iste fuit beatus Stephanus. Ita fuit fortis qd nulla occasione peccauit et cepit eas laudabiliter eccite fortitudo. quia vnus homo satis habet facere qd gubernat vxorem et filias. et beatus stephanus regebat tot. de quo regimine apostoli excusarunt se ratione p'dicationis. et cum toto hoc beatus Stephanus non dimittebat p'dicationem. Item faciebat prodigia. id est pcul a digito. que nullo posse creaturę possunt fieri. vt suscitare mortuos. illuminare cecos. et sic de alijs. que per naturam non possunt fieri. Item faciebat signa: sicut sunt illa qd possunt fieri per naturam sed non illo modo. Verbi gratia. De febre curatur homo naturaliter sed non couertebantur propter quod quinq; synagoge iudeorum surrexerunt contra beatum Stephanum. Ecce bellum rigorosum quia disputantes cum Stephano. Dico secundo qd in verbis thematis notatur in beato Stephano ex parte iesu christi victoria miraculosa cum dicit. non poterant resistere sapientie et spiritui qui loquebatur. Ita erat armatus beatus Stephanus qd nec sagitte argumentorum nec gladij rationum nec baliste persuasionum. nec lancee deductionum ipsius poterunt vulnerare. Verbi gratia. Surrexit contra eum synagoga libertinorum primo contra beatum Stephanum cum p'dicaret de materia aduentus christi di. qd iam messias in lege pmissus venerat. di. qd erat cecus qui hoc non videbat clare. maxime cum patriarcha Jacob de hoc dedisset signum dicens. Non auferetur sceptrum de iuda. nec dux de femore eius donec veniat qui mittendus est: et ipse erit ex pectato gentium Genes. xlix. Adhuc dicebat ipse iam videns qd sceptrum p'dictum est quia herodes alienigena regnat. Ideo non oportet messiam expectare. licet multi deceptores veniant post eum dicendo se messiam esse. Item de

lxx. hebdomadibus annorum. Dan. ix. que sunt cccxix. anni et iam sunt completi. Contra hoc synagoga libertinorum volens psumere beatum Stephanum contra tota multitudinem surrexit dicens. Et nunquid dicitur ysaias. Egredietur virga de radice yesse. Nonne ista debet esse mater messie. Respondit beatus Stephanus. immo flos de radice eius ascendet scilicet messias filius eius. imo. Et nunquid ibi ponit signa de messie aduentu dices. Ibastrabit lupus cum agno. et pardus cum edo accubabit. Ulinus et leo et ouis simul morabuntur. et puer paruulus minabit eos. ysa. xi. Cum ergo ista signa non sint completa. quia lupus non habitat cum agno. immo deuorat. nec pardus cum edo. ergo Stephane reuoca quod dixisti. Ecce victoriam. Respondit beatus Stephanus dulciter. Signum pphetę verum est. et iam completus est. nec intelligendum est qd loquatur de illis bestiis. qd ille naturaliter possent domari. sed ppheta loquitur figuratim de hominibus per bestias figuratis. Sicut locutus fuit Jacob dicens. Iacob leonis iuda. ysa. xlv. agnus fortis. Reptalim ceruus emissus. Benjamin lupus rapax. Genes. xlix. Et ergo nostra molayca vocat bestias fin p'prietates et p'diciones quas haberi erant bestiales. Non enim intelligebat Jacob qd iuda esset leo. nisi fin p'prietates. Quia sicut leo dominatur bestiis. ita iuda. et de vauit ex illa tribu debebat dominari. Ideo ysaia dans illa signa. de hominibus loquebatur. Lupus enim rapax fuit abatheus vt dicit Beda propter vsuras etc. Agnus purus et simplex fuit Johannes euangelista. simul habitant. Pardus diuersorum colorum fuit Rhododemus phariseus. Edus petrus apostolus. qui simul habitant. Ulinus est de quo fiebat principale sacrificium signat corp' xpi Quis simplex animam christi. Leo potens simul significat diuinitatem. Et puer paruulus scilicet christus nouiter natus minabit eos. Et caro et anima et diuinitas tria bec simul erant in christo. Et qd ysaia loqueretur de hominibus patet ibidem. quia sequitur in textu. Non nocebunt et non occident in vniuerso more meo. quia repleta est terra scientia domini. sicut aque maris operiet ysaie. xi. Clarum est qd loquitur de bestiis que significabant exemplum de hominibus bestiales p'diciones habentibus. Et non poterant resistere etc. Ecce victoria rigorosa de tam rigoroso bello. Secundo surrexit contra eum synagoga areneusum. predicantes de materia diuinitatis christi et humanitatis. quia sicut de

De sancto Iohanne euangelista

ps. 31

mantello penitentie z nullis peccatis apparebit in passionē vestri. Ideo dauid. Beati quoz remisse sunt iniquitates: z quoz tecta sunt peccata. Ecce quare dixit: indumentū iusticie scilicet pnie circūdedit me. Vel aliter si vis. Indumento iusticie. i. bone vite et iusticie. circūdedit me. scilicet an̄ versus deū p obedientiā ad diuina pcepta. plus facere fm dei voluntatem q̄ fm sensualitatē. Retro p beniuolentiā ad oms. tam xpianos q̄ infideles. tam amicos q̄ inimicos. A dextris pspicitatis p tempertā nō sup̄bire nec excessum facere. A sinistris scz aduersitatis p patiām. et licet nō portetis vestimēta panguitatis vt Johānes. tamen portabitis mantellū bone vite. de q̄ plus gaudebat Iohes. q̄ licet eēt de xpi parentela nisi habuisset bonā vitā non habuisset p adisum. 3o ap̄ls. Renouamini spū mentis v̄se et in dūte nouū hoīem. i. scām vitā. q̄ fm deum creatus est in iusticia z sanctitate. Si aliquis sit discipulus an̄ p inobedientiā. retro p infimiciā. A dextris p intemperantiā. a sinistris impatiētiā induat se mantello bone vite zc.

Quantū ad scōm gradū honoris d̄t. Vir que rex voluerit honorare debet imponi sup equū de sella regis. Istū honorē fecit xps iohāni. Equitauit em̄ equū xpi de sella freno z calcaribus modis. Rato. q̄ sicut miles regit equum. ita corpus n̄m regit a spū equitante eundo an̄ p bona opa vel f̄renadō p r̄pantiā a dextris vel a sinistris. Nota q̄ ad gubernandū equū requirunt̄ duo. Primo frenū scō calcaria. freno retinet̄ si est indomitus calcaribus pcutit̄ si est piger. Abulti em̄ tam religiosi q̄ clerici q̄ etiam seculares equitat̄ equū sine freno. 3do p̄iūm̄ in luto luxurie z corruptionis p̄patrū z p̄matrū zc. totus mūdus est corruptus. Abulti dicit̄. Ego vellem vi uere caste si de faceret mihi gratiā. f̄nō possum zc. R̄do. q̄ equitatis sine freno. Ecce stulticie: ac si miles vellet equitare equū indomitū sine freno. si cadit culpa est sui. 3o q̄ nullus equ⁹ est tam infirmis q̄ corpus hoīs. 3o dicit ap̄ls. Equis freno in oīa mittim⁹ ad cōsentendū nob. z offere corp⁹ illorū circūferim⁹. Iaco. iij. Calcaria at̄ sunt amor de saluatiōe de pede dextro. z timor de damnatiōe de pede sinistro. Si equ⁹ tuus sit piger ad ieiunandū vigilandū orandū vel ueniendū ad eccīaz pcutiā cum calcarī de pede dextro dicendū. Corp⁹ labora mō. quia resurges impassibile clarū subtile. leue zc. Si at̄ sic nō vult se mo-

uere pcutiā cū illo de pede sinistro. i. timore damnatiōis dicēdo. si mō nō vis ieiunare ita inferno nunq̄ comedes. 3des de vigilia ciliācio zc. Qui hic nō vult facē pniām faciet in inferno z sine fructu. 3o dicit scriptura d̄ istū calcarib⁹. Qui timetis deū. Ecce vni⁹ calcar diligite illū. Ecce scōm. Ecce ij. Et alij mali equitant. vt luxuriosi. q̄ spūs nō equitat su⁹ per carnē regendo vt miles equi⁹ s̄ conuerſo. q̄ caro dñā. De quibus dicit ap̄ls. Qui fm carnē sunt que carnis sunt sapiūt ad Ro. viij. Aliqui aut̄ equitat ad os sine sella. vt s̄ illi de matrimonio qui tangūt carnē. licet nō cadant seruando modū circa mutuā fidelitatem. Virgines em̄ equitant cū sella equūz q̄ nunq̄ tangūt carnē. nec corde desiderando. nec ore loquendo. nec ope faciendo. De quibus ap̄ls. In carne ambulantes nō fm carnem militamus. ij. ad Ro. iij. xps autē rex z dñs noster equitauit equū carnis sue s̄ ue corporis sui cum sella virginitatis. Quia nunq̄ s̄ciuit experimentaliter illam delectatiōem quam luxuriosus querit. Ideo apostolus. Talis debebat vt vobis esset pontifex. sanctus. innocens. impollutus. segregatus a peccatoribus. z excelsior celis fact⁹ ad Iheb. xij. Quinq̄ excellentias de xpo dicit 3 q̄nq̄ modos peccādi p luxuriā. Primus mod⁹ est cogitando desiderando et delectando. s̄ quia xps nō cogitauit nec talia vñq̄ desiderauit. quia sanctitas principaliter consistit in corde. Secundus mod⁹ est loquendo de materia vel cantando zc. Corumpūt em̄ bonos mores colloquia praua. i. ad Corinth. xv. tales nō sunt innocentes. Hieronymus. Non longe est a facto qui delectat in verbo. Est quia xps nunq̄ de tali materia loquebat̄ nisi resp̄bendo. ideo dicit̄ innocens. Tercius mod⁹ est mollicies de illis qui p se polluit̄ timētes p̄fundi si cū alijs zc. ideo dicit̄ impollutus. Quartus qui peccat cū mulieribus faciēdo opus. xps nō nunq̄. iō dicit̄ segregat⁹ a peccatorib⁹. Quint⁹ mod⁹ est 3 naturam q̄n nō pōt sequi generatio zc. xps dicit̄ altior celis factus. scz in puritate. In isto quo equitauit beatus Johānes. s̄ciuit em̄ regē corp⁹ suū cum freno abstinentie z calcarib⁹ zc. q̄ nunq̄ cecidit de sella x̄ginitatis. ecce equ⁹ de sella regis. Ideo de ipso potest intelligi q̄ ipsemet dicit̄. Ecce ecce equ⁹ albi. i. corpus beati Johānis z q̄ sedebat sup̄ eis vocabat̄ fidelis et verax. Apocal. xix. Fidelitas respicit cor. q̄a nunq̄ corde desiderauit inbonēstatiē. z verax q̄ nō fecit ope actū carnalem. Si dicat̄. B non fuit singulare in iohāne. q̄ multi alij fuerūt x̄gies.

ap̄ls. 3

De sancto Iohanne euangelista

psciam. Sunt enim multi habentes coronam sapientie in capite quatuor flores lili ornatum in circuitu. Ante et psciam quam hnt de deo. legendo disputando de attributis relationibus et nobis diuinitis et non expressis signo sanctitatis. quod nullum saporem sentit deuotionis. Retro psciam creaturarum disputando de impossibilitatibus stellatombus corporum celestium. de generatione corruptione et non expressis signo sanctitatis. despicendo creaturas corruptibiles. immo aliqui maculant ibi. A dextris pscentiam de gloria celesti de illis qui saluant. et per que opera predicando. disputando. disponendo. deordinibus angelorum. de gradibus glorie disputando. sed non expressis signo sanctitatis. quia non paramus nos per bonam vitam ut ad illam perueniamus. nec illa ardentem desideramus. A sinistris psciam certam quam habemus de inferno. de penis damnatorum disputando et non expressis signo sanctitatis cauendo a peccatis ne illuc descendamus. Quantum ad quartum gradum honoris dicit. Qui quare rex honorari vult primum de regis principibus teneat equum eius. istum honorem fecit christus beato Iohanni. Maior principis curie christi inter angelos quoniam ad nos fecit michael. Ecce michael vult. i. singulari de principibus primis. Dan. x. Iste princeps ex mandato christi tenuit equum. id est corpus beati Iohannis. intum quod non impedit cadendo per mortem in aliquo tormento. cum tamen alij apostoli mortui sunt in tormentis. Iohannes autem nec in tormento olei feruenti in quo fuit missus a Domitiano impatore propter christum. cum tamen esset iam senex. Item nec exilio in insula deserta captiuus fuit mortuus fame et. nec venenum sibi datum ab Aristodemo principe ydolorum sibi nocuit. Ratio. quia maior principis curie christi tenuit et duxit equum suum. et fuit completa prophetia in eo dicens. Seruus meus es tu. Eum transieris per aquas. scilicet qui ducebat in exilium in patibulis tecum ero. et si minima non operient te. et cum ambulaueris in igne. in tormento olei non urberis. et flama si ardebit in te. Psal. xlii. Quantum ad quintum gradum dicit. et per plateas ciuitatis incedens. scilicet equitatus cum corona in capite. et princeps equum ducente. clamat princeps dicens. Sic honorabitis quemcumque reuoluerit honorare. Iste honorem fecit de beato Iohanni. Iustitias est paradisus. De qua David. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. ps. lxxvi. Platee late sunt ordines angelorum. Et platee ciuitatis aurum mundum tanquam vitrum plucidum. Apoca. xxi. Ad id videamus quod princeps magnus. scilicet michael clamauit per plateas huius ciui-

tatis. Dicit. cum beatus Iohannes fuisset centum annorum senex. christus sibi apparuit inuitans eum ad gloriam. Dicit quod beatus Iohannes ante diem sui obitus fecit fieri foueam quadratam in ecclesia. et posuit terram extra ecclesiam. Et vocato ipso predicauit magni sermonem de pace dei. Filii diligite inuicem. Lunc nihil aliud diceret. Logita quod ipse debuit dicere. Ad primum et oblitus essis tam pulcros sermones et. Respondit. quod erat recessurus. ideo dicebat ista vltima verba. ut recordaretur quod si diligitis vos ad inuicem non habebitis inter vos rixas. discordias nec malas voluntates nec inuidias de honore. diuitiis. officiis et. Facto sermone intrauit foueam populo respiciente. Logitate fletus de recessu tanti patris dices. Inuitatus ad primum tuum dominus iesu christe ecce venio. Et subito christus cum apostolis et sanctis angelis descendit cum tanta claritate quod plus non poterat respicere. et beatus Iohannes sine dolore tradidit animam in manibus christi. Iohannes dicit Iheronymus. tam extraneus fuit a dolore mortis quam a corruptione carnis inuenitur alienus. Post recessum claritatis populus inuit ad foueam et non inuenit nisi manna ibi quod scaturiebat. Dixit et aliquid. ipse est deus. Ecce anhelitus eius quid facit. sed falsum est. sed istud bullire de manna significat quod sic sua doctrina euangelica scaturit per mundum. Alii dixerunt quod est in paradiso terrestri ut predictum per antichristum. ut sint tres testes per eum unus de lege nature. ut Enoch. Alius de lege scripture ut Iheronimus. Alius de lege gratie et erit tercius ut Iohannes. sed hoc est falsum. quoniam ipsemet dicit in Apocalypsa. quod erit solum duo testes. scilicet Iheronimus et Enoch. predicantes contra antichristum. Ergo ubi est. tene doctrinam et opinionem sancti Thome doctoris ordinis fratrum predicatorum qui in postilla sua per Iohannem dicit. quod postquam fuit mortuus in fouea ibidem resurrexit et in corpore et in anima in celum suum in paradysum. Et intrauit paradysum transiens per plateas. id est ordines angelorum equitans. quia scilicet in corpore et anima transibat Adichabel princeps clamabat dicens. Sic honorabitur quem rex voluerit honorare. Et sic est tali honore affectus usque ad ordinem seraphim ad pedes domini nostri iesu christi et virginis Marie ubi habebat cathedram. Ideo potest dicere Iohannes. Quando procedebam ad portam ciuitatis in platea superiori. parabat michi cathedram. Job. xxi. Ecce quare dicit meum. Erat vir magnus et.

De Innocentibus.

Veros percussit

perit gladio. z euasi ego sol^o. Job. j. hodie est terciū festū iunctūz natiuitatis dñi nři iesu chřisti. Rō b^o societatis est ista. Chřistus uenit in hunc mundū vt apiret tres portas paradisi. Prima est de pñia per quā possent intrare peccatores. Jō dixit xps Non ueni uocare iustos s pccōtes ad pñiam. Luc. v. Et qz bea^r stephan^u festū magne pñie non solum in ieiunijs. vigilijs zc. s etiā uolūtarie patienter sustinēdo martyriū. Et sic intrauit per portā pñie. ideo iungitur natiuitati chřisti. Secūda porta est de obediētia. et qz beatus Jōhānes fuit obediēs non solū ad pcepta s ad cōsilia euāgelica. Ideo fuit singulariter dilect^o a dño. Ideo iungit natiuitati chřisti in scōo loco. Tercia porta est innocētie et istā aperuit pueris innocētibus. Jō in tercio loco iungunt natiuitati chřisti. Festū hodiernū de quo mō uolo predicare erit de innocentibus. Sz prius salutē uirgo abaria. Pro uedatōe hui^u uerbi et introductione materie sciendū qz inter pncipiū sacratissime uite dñi nři iesu chřisti quā tenuit in hoc mūdo. xxxij. annis z finē inuenio magnā dñam z diuersitatē quasi p̄tarietatez. Nam in fine uoluit mori sine societate alicui^u p̄sone licet inter latrones uoluerit mori. non tñ cum societate factariū personazū s solus uoluit portare onus. Rō. qz si aliqua p̄sona sancta et innocens cum eo fuisset mortua. dixisset aliqui infideles q sua passio non fuisset sufficiens Immo fuisset necessariūz q talis sanctus cum eo fuisset mortuus. Jō ad expellendū istū errorem solus uoluit mori cum latronib^{us}. de quibus nulla fuisset hmoi suspicio seu error. Jō in nocte passionis qñ debuit capi a iudeis obtulit se eis dī. Quem queritis. At illi. Iesum nazarenū. Et ille. Ego sum. Et p̄cipiēs eis ait Si ergo me queritis: sinite hos abire. Jo. xix. Solus uoluit pati offēdēs q sua passio fuit p̄cisiū sufficiēs et supabundans. et fuit cōpleta p̄phetia ysa. lxiij. Rozcular calcavi solus et de gentib^{us} non est uir meū. Rozcular fuit sancta crux. vbi calcatus fuit racemū humanitatis. et uinū sanguinis effusū cum uerberib^{us} corona spinarum. clauis zc. Et de gentibus non est uir meū. scz a uirtute. sanct^o z iustus Non est uir meū. sed solus uoluit pati. Ecce finē uite chřisti. p̄ principij uite sue gloriose fuit diuersū. quia ipso nato omnes innocētes illius patrie de attinētia de bethleem mortui sunt. et ipse solus euasit. Ratio. qz licet fuisset

mus redempti per mortē illam si uoluisset. tñ adhuc indigebamus instructione euāgelice doctrine ab ore eius. Item qz dixissent infideles q inuolūtaria fuisset mortuus. Jō uoluit mori puer sed in meliori erate uoluit uoluntarie mori. De hoc moyses p̄phetas. et est siml figura chřisti et p̄ceptū iudeis. dixit. Jō coques edū in lacte matris sue. Exo. xxiij. Jū dei et rudes exponit ad litterā zc. ac si deus fecisset se eozū coquinarū. s est uerbū p̄phetie et dirigitur herodi regi. Non coques. scz per anticipationē mortis edum. i. xpm. in lacte matris sue. scz puerū paruulū lactentem. Istud uerbū ter replicatur a moysē. scz Exo. xxiij. et. xxiij. Et Deutro. xxiij. Et ter p̄posuit herodes occidere puerū iesum: s de^o im/pediuit. Primo in eius natiuitate qñ auditis miracul^o de claritate noctis. de pastoribus. de aialib^{us}. s angel^o in aere cārātib^{us}. cogitauit ipz occidere. s non fuit ausus timēs inuolūtū. quia erat nouus. Scōdo in aduentu regū orientis querentū et dicentū. Ubi est qui natus est rex iudeozū. tñ etiā p̄posuit ipsū occidere. s non potuit. qz filij sui insurrexerūt cōtra eum z in illis occupatū sūt. Tercio qñ fuit quatuoragesimo die p̄sentat^o in tēplū in hierusalēz ubi erat herodes et sanctus simcon: anna p̄phetissa oib^{us}. p̄phabant q ille erat rex messias. Cogitate q ista uerba uenerunt ad aures herodis. et tñ herodes uoluit eum occidere Sed angelus in somnis apparuit Joseph dī. Accipe puerū et matrē eius z fuge in egyptū Tunc alij pueri fuerūt occisi z chřistus euasit per fugam. Jō dicit the. Pueros percusserunt gladio. z euasi ego sol^o. Istud thema tangit duas materias. Primo de morte innocentium p̄ciosa. cui^u dicit. Pueros percusserunt gladio. Scōdo de fuga chřisti uirtuosa. cui^u dicit. Et euasi ego solus. Solū predicabo de prima materia. scz de morte innocentū. de q inueni tres ratiōes siue causas. Prima ex pte chřisti. scōa ex parte herodis. tertia ex parte iudeozū. Si em mortis istozū puerozū causa seu rō sumit ex pte chřisti: uenit per obediētiā copiosam. Et pte herodis uenit p mali ciā uenenosā. Et pte iudeozū uenit p duriciā maliciōsaz. Dico primo q zc. fundatur sic In tota uita sua uoluit deo patri obedire in q̄tum homo fuādo oīa pcepta legis ueteris vsqz ad mortē. Jō. ad p̄emplandū eā. qz sic fuit iniciū noue legi ita fuit cōplementū ueteris. Jō uoluit fuare uirtūz. qz sic sol est iniciū diei z finis noctis. P̄actice. Ita xps fuit terminus siue finis. vt dicunt omnes doctores. Auctas xpi. Ego sū alp̄da z o. pm^o z nouiss^{us}

De Innocentibus

mus. pñcipiū z finis. Apo. vi. Nota sicut em
in nostro alphabeto pma lra est a. z vltia e. z.
In alphabeto iudeoz pma lra est aleph. vlti
ma tau. Ita in greco alphabeto pma lra est
alpha. et vltia o. Jo dicit. ego sum alpha. id
est pñcipiū noue legis. et o. i. finis veteris le
gis. Jo mortuo chusto mortua est lex moysay
ca. et resurgendo resurrexit lex noua. Ayo.
Hollite putare qñ veni solvere legem aut p
phetias. non veni solvere: s adimplere. Amē
qpe dico vobis donec transseat celū et terra.
iota vnū aut vnus aper: non preteribit a lege
donec aia fiat. Abat. v. Nota celū. Celū cōi
nens secreta celestia est aia chusti. terra corp
celū z terra transferūt in morte chusti qñ aia
cū diuinitate trāsiuit ad lymbū. et corp ad se
pulerū. tūc lex moysi trāsiuit quā chust? ser
uauit nec aliqd pceptum dimisit. Adō inter
alia pcepta erat vnū de pñicijs offerendis
Verbi grā. q habebant agrū. tpe messis coll
gebant primas spicas albas et ponebant in ca
nistro et offerebat ea deo in tēplo. Idē de pi
mis racemis maturis z de alijs fructibus fuit
pceptū. Cū intraueri terrā quā dñs de^o tuus
daturus est tibi possidendā z obtinueri eam
atqz habitaueris in illa. tolle de cūctis frugi
bus tuis pñicias z ponas in cartallo pñcijs
ad locū quē dñs tuus elegerit. vt ibi inuocet
nomē ei⁹. Deut. xxiij. Hoc simul fuit pceptū
et figura de chusto. Inquantū est pceptū
est verbū dei od pñm israel. Inquantū est figu
ra est verbū dei patris ad filiū di. Cūqz intra
ueris terrā. quā intrauit in die incarnationis.
z obtinueri eam atqz habitaueri. s. nascendo.
Tolles de cunctis frugib⁹ tuis. fruct⁹ qz xps
expectabat. crant martyres et doctores. z sel
lores. virgines. penitētes. pñitētes. z innocen
tes. q fuerūt innumerabiles. In tñm q iohānes
qui vidit dixit. Gladi turbā magnā quā dinu
merare nemo poterat. Apoc. viij. Pñmicie at
istoz fructū fuerūt scī innocentes. qz xps
obtulit deo patri de fructib⁹ sui agri. s. huius
mundi. ecce pma rō siue causa mortis innocē
tiū ex parte chusti. s. obediētia copiosa seruā
do pceptū pris. z cōplendo pphetiā. Sz no
ta cū dic. et pones in cartallo. i. canistro. z nū
quid tantū valeret aliud vas: non. ppē figu
ram. Cartall⁹ em figurabat lymbū sēruū san
ctorū patrū. ibi innocētes fuerūt positi. xxiij.
annis et post passionē xpī in die scēlonis ob
tulit in tēplo paradisi pñicias deo patri. Jo
dñ. pñcijs ad locū zc. De h auctas noui testa
menti. hñj empi sunt ex oib⁹. s. scīs futuris.
pñicie deo z agno. z in ore ipsoz nō est inue
tum mendacium. Sine macula em sunt ante

thronum dei. Apo. xiiij. Nota quando dicit.
In ore eoz non est inuentū mendaciū. Que
comendatio est ista cum ipsi nūqz fuerūt lo
cuti. Non dicere mendaciū in adultis loquē
tib⁹ est virtus. sed in pueris nondū loquētib⁹
q virtus est. Rideo. q in hoc mūdo nō fuisse
locuti. s in cartallo. i. in lymbō. Cogitate hic
qñ illi sancti patres viderūt simul venire tot
pueros zc. et interrogabāt eos vñ veniebāt
zc. Pueri inceptū loqui zc. dixerūt eis cau
sam mori eoz. q ppter xpm verū messiā na
tum. Cogitate quale gaudiū fuit sancti patri
bus. Cogitate moyses qui pphetauerat de
istis pñicijs ponēdis in cartallo qñ fuit ga
uisus qñ vidit suā pphetiā cōpletam. et quia
pueri dixerūt purā veritatē. idō dicit In ore
eoz non est inuentum mendacium. Itē dicit.
Sine macula em sunt. s. mō in paradiso ante
tronū dei. Nota q pueri qñ nascunt. de lege
cōmuni nascūtur cū duab⁹ maculis. s. cū ma
cula culpe. q a theologis dicit⁹ pctm origina
le. z cū macula pene. scz ignorātia. q est pena
pcti originalis. Dicitur quid sit pctm origina
le. ac si ista villa fecisset ymaginē de auro. vel
argēto vt ponatur in tēplo. et dum portatur
cadit in luto zc. Anima homis est ppiissima
ymago dei. pulcra intm q si posset videri zc.
deus vt bon⁹ argētarius fecit eam vt ponat⁹
in tēplo paradisi. s. cadit in luto generationis
humane in vtero matris vbi creat in iustidif
ibi recipit maculam sine culpa sua. z nisi laue
tur per baptismum non intrat tēplum para
disi. s. quia non est culpa sui ideo nō habebit
penam. ecce quid est peccatum originale. Jo
dicit scriptura. Quid est hō vt immaculatus
sit. scz sine pctō originali. z vt iustus appareat
natus de muliere. Job. xv. Scda macula est
pena. scz ignorātia. qz pueri qñ nascūtur nul
lam habēt sciētias. aialia autē et aues quādā
nascunt⁹ iam habēt sciam suam z industriam
vt pullus statim nar⁹ scit eligere grana milij
siue panis inter paleas si aponat⁹. Itē agn⁹
vel capriolus nouiter nar⁹ statim inuenit vbe
ra. z puer nihil. Itē in clamore cognoscit ma
trem. z puer nihil. Itē pull⁹ si videt miluū
z agn⁹ lupū statim cognoscit q sunt inimici
sui. puer nihil. Jo phus coactus est dicere q
aia in principio sue creationis est tanqz tabu
la rasa in q nihil est depictū. Ab istis duab⁹
maculis pueri isti innocentes per martyriū
fuerūt mūdati. lz eis displicuit sic mūdant⁹
ab eadē pueri in baptismo. lz displiceat eis. s
in fide parentū purificant⁹. Pl⁹ purificat bap
tism⁹ sanguis qz aq. qz nō solū purificat aias.
non tñ vt fiat festum. purificant⁹ em in fide

parentū. scz xpi. in cui⁹ noīe occidebāt ⁊ ma-
tris eccle. ibi sūt q̄ venerūt ex magna tribula-
tione et lauerūt stolas suas ⁊ dealbauerūt eas
in sanguine agni. Apo. viij. q̄ virtute passio-
nis chisti purificati sunt. Item mundantur
a culpa ignorantie. quia statim animabus se-
paratis per martyrium infusa et data fuit eis
tanta sciētia de pbia ⁊ theologia plus q̄ ha-
buerit aliq̄s magister seu doctor vñq̄ in hac
vita. Licet non statim habuerūt gloriā habu-
erunt tñ sciētia. Dicat similitudo de racea fe-
bida sub capa abscondita. non clarescit. Ita
de animabus sub carne absconditis. s̄a car-
ne exutis seu separatis habent tantam sciām
Sregio. Quid est quod non videant qui vi-
dentem oīa vidēt. Ecce quare dicit. Sine ma-
cula em̄ sūt. i. culpe ⁊ ignorantie. Scda rō
seu causa mortis scdōz inocētū ex pte herodis
fuit malicia venenosa. Et em̄ audiuit xpm̄
natiū fuisse. ⁊ miracula ⁊ reges oriētis. timuit
ne p̄ls infusaret ptra eū ⁊ cogitavit eū occi-
dere. Et q̄ ipsum nesciebat determinate occi-
dit innocētes. Ecce malicia venenosa. Fun-
das sic p̄ p̄bias morale ⁊ theologia diuiale.
Regula est. q̄ idē act⁹ respectu diuersarū cau-
sarū est diuersus effectus. bon⁹ ⁊ mal⁹. Sic
aut iuuenile paup̄i elemosyna mittit a dño
pio p̄ malū suū ⁊ lubricū. q̄ occasione illi⁹ ele-
mosyne peccat cum ea. Illa elemosyna h̄y du-
as p̄bias causas. bona ⁊ xta. bona ex pte dñi
mala et viciosa ex pte sui. Idē in pposito iu-
uencula gratiosa erat gens iudaica paup̄u-
la de bonis ⁊ sc̄is psonis. Et dñs ihs de mē-
sa gl̄e voluit mittere elemosinā sibi vñū mani-
pulū denarioz. i. multitudinē scdōz inocē-
tū quā misit p̄ suū lubricū. i. herodē. Inten-
tio xpi fuit bona vt abūderet in sc̄is ⁊c. Intē-
tio aut herodis misit mala. q̄ vt corūperet
eū ⁊ tyrānicē occideret. Idē ē enā gelisi. Ihero-
des mittēs occidit oēs pueros q̄ erāt in beth-
leem ⁊ in omnibus finib⁹ eius a bimatu ⁊ infra
Abath. ij. Dicat p̄tica fm̄ q̄ rōnabiliter po-
test cogitari quō factum fuit. Iherodes voca-
uit gētes armoz q̄s tenebat. q̄ nondū repu-
tabat se securū dicēs eis. Jā audiui⁹ de isto
puero nato. ⁊ murrurāt q̄ est rex isrl. timēo
q̄ vna die p̄ls surgat ptra me ⁊ h̄vos ⁊c. ma-
lus rex et mali misit dixerunt. Ergo moria
ille puer. Dixit herodes. Nō possū scire vbi
est. bñ tñ scio q̄ est in bethleem nar⁹. ideo ibi
est vel in leodisicinis. Idē cogitauit vt omnes
pueri illi⁹ patrie interficerent. Et ministri. Bo-
num est. Sed quō fiet ne p̄ls se auferat ne ab-
scōdāt pueros filios. Dixit herodes. Ad oēs
q̄ docuit secretū. ⁊ ordinauit taliter q̄ eodem

die ⁊ hora interficerent. Logitate q̄ sub aliq̄
colore. Et dixit herodes. Non inueni alium
modū nisi q̄ sicut Octavian⁹ impator mada-
uit describi omēs magnos vt soluerēt vñū de-
nariū de argēto. sic ⁊ ego odiabo q̄s volens
scire q̄t pueri sint in terra. nolens q̄ aliqd̄ sol-
uant ne forte abscondant. immo dice⁹ q̄ dabo
eis strenas. ⁊ sic fuit ordinatū. Ita fuit p̄coni-
zatū in terra bethleē q̄ tali die ⁊ tali hora oēs
pueri fuissēt p̄gregati in platea. ⁊ ita fuit. Et
hoies armoz posuerūt se in angulis platea-
rum ne aliquis pater aut mater cum filiis pos-
sent fugere. vel si vellēt se defendere q̄ interfi-
cerent. ⁊ q̄libet mater leta portabat vel mitte-
bat per nutricem suum filium sperās strenas
h̄re. etiā forte denodia. Dicat de crudeli stra-
ge occasione innocētū. Dicebant aliq̄e nō
est fili⁹ s̄ filia volēs filiū saluare a morte. Alie
abscōdebant ne etiā p̄derent. Deinde pquire-
bant dōmos si inuenirēt per tēcas et interfici-
ebant pueros. Tot innocētes occiderunt q̄
innumerabiles q̄si fuerūt. Parentes vero vi-
dentes tot gētes armoz nō poterāt resistere
Aliqui volētes defendere filios mortui fuerūt
cum ipsis. Ecce ista effusio sanguinis scdōz in-
ocētū q̄liter fuit facta ex crudelitate herodis.
De h̄ p̄phetauerat Iheremias di. Glor̄ i ra-
ma. i. in excelso. audita est. ploz. ⁊ vluulatus
multus. Rachel plorans filios suos. et noluit
cōsolari q̄ non sunt. Hiere. xxxj. Et allegat
Abath. ij. Logitate q̄t lamentationes et fletus
erāt in loc⁹ illi⁹ patric. Diceret aliq̄s. Quare
dicit. Rachel plorās ⁊c. q̄ nō fuerūt fili⁹ Ra-
chel sed iye que fuit mater trib⁹ iude. Quas
rñsiones dabo. vñā israēlem. aliā allegoricā.
Falsis est. q̄ Rachel fuit sepulta iuxta beth-
leem. ⁊ q̄ erat sc̄a reputabatur mater tribus
iude ⁊ patrona. vt beata eulalia ruche. Idē
d̄ Rachel plo. ⁊c. Allegorice Rachel. i. vñū
p̄ncipiū. ⁊ s̄ḡt sc̄am xpi vroz. P̄ma fuit
synagoga. s̄vt putana chisti abnegauit per
bentozinā. Scda est sc̄a mater eccle. ⁊ ya lip
pa s̄ḡt synagoga. Rachel pulcra eccleam. Ra-
chel. i. eccleia plorās filios suos. Idē bodic di/
mittit cant⁹ leticie. i. Gloria in excelsis. Te decum
laudam⁹. Alia. ⁊ noluit cōsolari q̄ nō sūt. nec
nec in h̄ mūdo. nec in glia. q̄. xxxij. Anis ste-
terūt in lyngo. Idē cessant cant⁹ leticie. Ideo
Iheremias q̄s cōsolando dicebat. Quiescat
vor tua a plozatu. et oculi tui a lachrymis. q̄
est merces opi tuo ait dñs oīpotens. ⁊ reuer-
tent⁹ de tra inimici. et est spes nouissimis tuis
ait dñs. Et reuertēt filij tui ad terminos suos
Ihere. xxxj. ⁊ ymb⁹ d̄ loc⁹ inimici. Idē quia
ipe pcurauit illū locū. Aboraliter habetis

De Innocentibus

exemplum in dicta auctoritate. qui filij sunt
fendi in morte et qui non. Rachel. i. ecclesia
plorat filios. quia non sunt. scz in gloria. Ita
quando moriuntur filij qui non intrant in cel-
lum. sicut pueri nō baptizati qui ex culpa pa-
rentum moriunt. aliquoties ex culpa patris
qui male tractat uxorem grauidam. vel ipsi
matris grauida que tripudiado vel equando
vel peccati abscondendo fecit abortiuuz. illi
sunt fendi. et in iudicio petent iusticiā a deo
et. Item fendi sunt filij et filie adulti. et filij
filie male vite. ribaldi trufatores et. quia illi
non intrant in celum. s. ad furcam inferni. Sz
in morte filioz innocentū post baptismū ma-
ius festum deberet fieri q̄ in nuptijs. Dicatur
de dño qui in morte pūmogeni gaudens ve-
stitus de scarlata idco et. Jo apls. Plorūz
vos ignorare de dormientibus vt non contri-
stemini sicut ceteri qui spem non habent. i. ad
Thes. iiii. Tercia ratio est ex parte iudeo-
rum. s. parentū pueroz fuit duricia maligno-
sa. Fundas sic fista rō. Deus habet istō in sua
pudentia q̄ nunq̄ dimittit peccatū impuni-
tū. q̄ vel punit in hoc mundo. vel in alio mū-
do. vel in vtroq̄. Sicut enī non dimittit ali-
quod bonū irremuneratū. q̄ vel h̄ vel in alio
mundo vel vtrioq̄ remunerat. Et dicit do-
ctores q̄ in punitiōib⁹ pnia correspōdet cul-
pe. Aug⁹. De pnia tua peccatū tuum accusa.
Verbi grā. Si doles caput. cogita q̄ per ca-
put peccasti supbiendo vel vane orando cri-
nes et. q̄ per que quis peccat per h̄ torquetur
Sap. xi. Idem si per oculos videndo vane
tozue ex odio vī inuidia. vī per nares et. De
pnia tua vel de pena tua peccatū tuū accusa.
Si in facie cogita q̄ ex picturis. Dicat de il-
la nobili muliere q̄ effecta fuit leprosa. Item
de alia que habuit cancrum in vberib⁹ q̄ ostē-
debat. et mortua est. Patz q̄ fm culpaz deus
dat penas. Dicat exemplū de rege Adonibe-
zech supbissimo q̄ sibi subiacebat reges mul-
tos. q̄ tunc quelibet ciuitas habebat regem
sicut modo ep̄m. et scidebat eis man⁹ et pedes
et sine manib⁹ et pedib⁹ facebat eos comedere
sub mensa cū canib⁹ piciendo ossa. et q̄ si se
cutiebant ppter ossa ipse ridebat. Ecce qual
crudelitas. Cum autē semel intrasset plū ptra
plūm istū pculsus fuit. et perdidit man⁹ et pe-
des. Et dixit pculsionibus. Anteq̄ interficia-
tis me audite modicum. et dixit. Septuaginta
reges amputatis manuū ac pedū similitati-
bus colligebat sub mensa mea ciboz reliq̄as
sicut feci ita reddidi mihi dñs. Iudicum. i.
Per q̄ dñs peccat et. Pz regis. Ad ppositū
videam⁹ p̄res et matres innocentū in quo pec-

cauerunt cōtra deū. Nōne in hoc q̄ noluerit
hospitio recipere virginē grauidam nec ioseph
sponsū nec enī post natiuitatez visis tot
miraculis voluerit recipere filiū dei et matrem
et ioseph. ne herodi regi displicerent. Ideo
deus puocauit contra eos herodem et. quia
per que quis peccat per hec et torquetur. Et
fuit completa propheta. Eze. ix. Ip̄i intra-
uerunt ad beelphegor. id est. ad herodem. i.
deuorantem. et abalienati sūt. scz a rege suo
in confessione. Et si enutrierit filios suos
absq̄ liberis eos faciam in hominibus. Si de-
catur dño q̄n erit hoc. Respondet. Tle eis cū
recessero ab eis. scilicet fugiens in egyptum.

Aboliter habens hic doctrinā et instrū-
ctioe ne complacitis creature contra deum.
q̄ als deus puocabit cōtra vos dñm. Ideo
pauci diu durant in amore dñoz. q̄ cōtra de-
um et. Idem de muliere complacite viro cō-
tra deum. Deus puocabit istum contra eam
Dauid. Qm̄ deus dissipauit ossa eoz qui ho-
minibus placet. cōfusi sunt. q̄n deus sp̄ruit
eos. ps. liij. Nota duas penas quas deus
dat talibus qui hominib⁹ placet contra deum.
Prima. deus dissipat ossa eorum. scz diui-
tias. honores. et officia que sustinent te. Secū-
da cōfussio. scz in morte. q̄ nihil obtinet a deo
Tercia. q̄ in iudicio particulari vel generali
tales despiciunt a deo et sanctis et. Sed est h̄
questio. Diceret aliquis subilis. Et que iusti-
cia dei fuit ex peccatis parentū punire filios.
Et nunqd̄ dicit scriptura. Fili⁹ nō portabit ini-
q̄tatem patris. et p̄ nō portabit iniquitatem
filij Ezech. xviij. Respōdeo q̄ patres fuerūt
puniti et non filij. Primo ppter crepitorū
de morte filioz. Scdo. q̄ multi p̄res volen-
tes filios defendere mortui sunt vel fuerunt et
damnati ex eorum peccatis. filij autē nō fuerūt
puniti. Declarat per similitudinē de male indu-
to. cui rex mor⁹ cōpassione facit dilacerare il-
lam malaz tunicā quā portat. vt post indnat
eum de serico vel de auro. licz displicat fibz
tristē q̄n tunica dilacerat. tamen q̄n videt se
optime indutū gaudet. nunqd̄ dices h̄ pū-
nitio. Ita est de carne. non est nisi vnus saccus.
sed post induti sunt scarlata glie. Jo non filij
dicunt puniti. s. patres. Ideo ap̄lus. Epor-
tet corruptibile h̄ induere incorruptionem. et
mortale h̄ induere immortalitatem. i. ad Ro-
m. ii. xv. vel de rege q̄ facit destruire domū
ruinosam rusticū et post dat sibi castruz. non
dicit h̄ punitio. s. remuneratio. Idem de cor-
porib⁹ sanctorū innocentū. domus erant mi-
nose q̄b⁹ destructis p martiriū dedit castrum
paradisū in xpi ascensione. Ideo poterant de-

cere sancti innocētes. Scimus qm si terrestri domus nostra huius habitationis dissoluatur & edificatioem ex deo habemus domus nō manufactam eternam in celis. ij. ad Cor. v. De sancto Thoma cantuariensi.

Bi ego sum illic

z minister meus erit. Job. xij. De tribus scis vocatis h̄ noie thoma fit festū in ecclia dei. Et pmo de beato apostolo Thoma ante natiuitatē dñi. de scdo Thoma q̄ d̄r de cantuaria. quia fuit archiep̄us ciuitatis de cantuaria in anglia. fit festum hodie. que est q̄nta dies post natiuitatē domini De tercio qui d̄r beatus Thomas de agno ozominis nostri frat̄r predicatorū fit festum in principio Adar̄ij. It̄ non intelligatis q̄ isti tres sint vnus et idem Thō. Et de isto de quo facimus hodie festum dicit christus in themate. Vbi ego sū illic et minister meus erit. Pro cuius declaratione sciendum q̄ doctrina est cōmunis in sc̄a theologia q̄ christus adhuc in vtero virginis exiens etiam in instanti sue conceptionis habuit tantam gratiam z benedictionem et tantum gloriam z fructuonē quā tam habet hodie in celo. Non cogitens q̄ beata trinitas dederit gratiam. sapientiam. sanctitatem z benedictionem christo sicut nobis datur gradatim et paulatim. Dicit Beda. q̄ nemo repente fit summus. s̄ gradatim ascendendo continuando bonam vitam et virtuosam. Sed dominus Iesus christus rep̄te factus fuit summus. quia sancta trinitas in instanti sue conceptionis dedit sibi summum gradum sanctitatis et glorie. hoc potest exemplo declarari. Et fundatur per regulam philosophie. Dicit philosophus in libro de causis. q̄ omne agens perfectum necessario habet virtutes propriorum effectū productiuas. Vbi gratia. Ignis est agens perfectum in multis effectibus. quia calefacit. illuminat. decoquit. liquefacit metalla. incinerat ligna. It̄o necessario oportet q̄ habeat virtutes istorum effectū productiuas. scilicet calorem. claritatem acuitatem zc. Etiam potest declarari regula in istis mundanis. Si rex constituit vnum vicarium vel gubernatorem. ille gubernator dicitur agens. quia habet conferuare communitatem in iustitia et pace. Conseruare et custodire et defendere ab inimicis. ad istos effectus producendos oportet eum habere virtutes talium effectum productiuas. scilicet potentiam seu potestatem regiam. scilicet iudicandi. corrigendi. precorrigendi. precorrigendi. et sic de similibus. It̄ de in proposito. Sc̄a

theologia dicit q̄ christus in instanti sue conceptionis fuit constitutus et factus principij et causa illuminationis mundi. iustificandis peccatorū. sanctificationis animarū. redēptionis et glorificationis. Ipse em̄ habebat illuminare mundus de virtute fidei et secretis et gloria paradisi. de pena inferni et purgatorij de limbo puerorū et sanctorū patrum. Quid credendū. quid fiendū. quid sperandū. It̄z alius effectus ad eum ptinens tanq̄ pncipiū cause iustificando peccatores. remittēdo peccata. Item sanctificādo animas. gratias. sanctitates. vitam spiritualem. z finaliter gl̄iam eternam. Auctoritas. Vlos em̄ in christo ihu qui factus est nobis sapientia a deo z iusticia et sanctificatio redemptio. j. ad Cor. j. Nota cum dicitur. qui factus est zc. In quantum deus non est factus sed factor. Filius a patre solo est. non creatus nec factus sed genitus. Sz loquit̄ de incarnatione. in qua factus est nobis pncipiū effectuum sapientie q̄tum ad fidem. z iusticie q̄tum ad iustificationem peccatorum. z sic de alijs. Et q̄ ergo in instanti conceptionis factus est nobis pncipiū z causa talium effectū. ergo. necessarium erat vt haberet virtutes productiuas talium effectū. scz sapientiam. potentiam z gloriam zc. Gloriam autem habuit in anima statim in instanti conceptionis. et merebatur etiā h̄re in corpore. sed dispensatiue fuit retenta in aia. qz adhuc habebat facere op̄ nre redēptionis in corpore. It̄o ysa. lxxij. Dicite filie syon. Ecce saluator tuus venit. ecce merces ei⁹ cū eo. et op̄ illius corā illo. Nota dicite. scz vos pdicatores filie syon. i. ecclie vel aie deuote et cōteplatiue. Ecce saluator tu⁹ venit. ecce merces ei⁹ cū eo. Declaret p̄ p̄tineratē de opib⁹ mūdānis. qz si conducat opantes vel laborantes primo opus est cum laboratoribus facere precium siue merces vel salariū et ponere cum eis vel coram eis. et non vsqz ad sero soluntur. It̄o sic in christo operante opus nre redēptionis qz op̄ eius. s. gl̄a cū eo erat ab instanti conceptionis qz opus illi⁹. scz passionis ex q̄ ope debuit seq̄ effect⁹ nre saluationis corā illo fuit in puncto conceptionis. qz tunc de⁹ p̄ aperuit sibi libz p̄e destinatis di. Fili ecce q̄t sancti sunt in limbo. z q̄t anime in purgatorio. z nunq̄ potest celum intrare nisi per vestra passionē et mortem dolorosam. vultis eam sustinere. Respōdit. Placet mihi. ecce opus illi⁹ corā illo. It̄e ostendit sibi pueros innocētes q̄ sola xpi passionis x̄tute saluant sine p̄p̄is meritis. It̄e de penitentib⁹. qz nulla p̄nia fuisse sufficiens ad gl̄iam nisi ex xpi passioe. Item de martyrib⁹.

De sancto thoma cantuariensi.

Sili vultis vos ieiunare. capi. ligari. vapula
ri spinis coronari &c. vt omnes vobis creden
tes & obedientes habeat gloria. Rndit. Pla
cet. ecce opus eius coram eo: & merces salicet
gloria paradisi quam daturus est bonis iam
erat cum eo. Ecce quare dicit. Dicite filie syon
Ecce saluator tuus venit. & incepit viam in
die sue pceptois. Pars ergo vera doctrina the
ologor & christus in instanti sue conceptiois
habuit tantam sciam. gram. xitum. sanctita
tem. & gliam. gram habet mō in celo. Jō dicit
in themate. Tbi ego sū illic et minister meus
erit. Non loquit de hierlm vbi tunc erat cor
poraliter in mensa cum esset in cena dñi quia
modica promissio esset illa. Mō dicit. vbi ego
ero. quia iam habebat glāz. Jō dicit. vbi ego
sum illic et minister meus erit. Patet thema.
Nota iterum vbi ego sum: illic. qz nō erit me
cum in cathedra. qz nullus est sibi equalis in
gloria. Sic illic. scilz in ordine &c. erit et mini
ster meus beatus Tho. Nota ad h quiqz de
clarationes morales sū qz beatus Thomas
chastio sedule ministravit in hoc mundo tota
anima et corpore.

Primo fideliter per obedientiam.

Secundo humiliter per penitentiam.

Tercio utiliter per misericordiam.

Quarto prudenter per diligentiam.

Quinto stabiliter per patientiam.

Dico pmo &c. omni pte etiā puer. Puer si
velis xpo nihil faciens qd cognosceret esse
pceptum dei. Dicat qd ppter suā sanctitatē
vite & honestatē puerfatōis & sciam erat mul
tum famosus in anglia. ppter qd mortuo ar
chiepo de cantuaria: factus fuit archieps. et est
dignitas pinguisima. valet. lxx. milia fran
cos annuatim. Logitate qd cōpetitores habe
bat talis dignitas. sed super omnes sanctus
Thomas fuit electus. et pntatā sibi electione
renūciavit cum instrumento publico. Electo
res vero recurrerūt ad papā. et papa confirma
uit eū. qz renūciavit. Et papa coegit eū p sen
tentia excoicationis. et tunc sēns acceptavit
ne deo displiceret. Et post modicū tempus vi
dens tñ onus de ratione reddēda de anima
bus &c. venit ad papam Alexandrum suppli
cans sibi vt acceptaret renūciationē. et tantū
fecit qz papa acceptavit. & ad sui petitionē de
dit sibi habitū beati Benedicti. & cū staret in
quodā monasterio & nullū inueniret sufficiēs
p archiepo. itez coactus per papam habuit re
assumere onus. et pōt dicere. Sic nos existi
met hō vt mistros xpi & dispēsatōres minist
rorū dei. nō mīdi. nō dyabolū. Sequit. h iam
quē inter dispēsatōres vt fidelis quis inueni

atur. s. ad 1° cor. iiii. vt scz intrent per portam
et coacte. qz alias infideles sunt. Sicut ille q
ysurpat sibi dominū regū sine scitu regis fa
ciens se gubernatorem. infidelis est ipse et eū
manutētes. Idem de illo qui mergit se ad
dignitatem et pēlationē et curā animarum.
Dicit beatus Thomas qz qstionē sit dignus
sanctus et iustus homo si penerit beneficius cū
curā est symoniacus. Rñno. quia presūmit se
dignū. & ecce timentas & psumptio. & effici
indignus vel reputat se indignū ideo non de
bet petere. Ideo concludit sanctus Thomas
qz nullo mō beneficiū cum cura pōt peti. Be
nificiū autem sine cura potest homo petere
si aliter non habet vnde viuat homo. Patet
in scda scde. q. c. Sz mō quilibet ingrit se vel
precibus vel donis &c. Ideo dicuntur infide
les. qz sine voluntate dñi. Legit de impa
toribus romanis Iulij cesaris qz fecerūt legē
ne aliquis sine licentia imperatoris reciperet
nomen regis nec auderet villo modo. Et istā
legem allegauerūt iudei contra christū pyla
to di. Si hunc dimittis: non es amicus cesaris
Omnis qui se regem facit contradicit cesari.
Jo. xix. Istam legem facit chastus impera
tor celi & terre ne aliquis paret sibi nomē prin
cipis. Prelatus em dñs pnceps ecclesie. Dicit em
lex. Nec quisqz sumat sibi honorē. s. plationis
s. qz vocat a deo tanqz Aaron. Sic & xps non
semetipm clarificauit vt pntifer fieret. sed q
locutus est ad eū. Sili me es tu: ego hodie ge
nui te. ad Iheb. v. Contra oppositum facientes
dicit xps. Ipsi regnauerūt nō ex me. pncipes
extiterūt & non cognoui. Aurū suū & argentū
suū fecerūt sibi ydola vt interpret. Dicit. viij.
Ecce infidelitas. Ideo xps puidens tempus
qd mō tenem dicit Petro. Quis putas est
fidelis. s. dispēsatōr: & prudēs: quem constituit
dñs sup familiā suam vt det illis in tpe tritici
mensuram. Luc. xij. Nota mensura tritici est
doctrina euangelica et sanctitas vite. Pote
rat ridere beatus Petrus. Iste est Thomas
Ideo pntat in themate dicit. Tbi ego sum &c.

Dico secundo qz ministravit humiliter p pe
nitentiā. Jam anqz esset plar faciebat mag
nam pntiam. s. maiorē fecit postqz fuit pclarus
di. intra se. Adhō habeo magnas occasiōes
peccandi ex abundantia diuitiarum. Ideo
modo est mihi magis necessaria pntia. Indu
tus est aspero cilicio. et femoralia cilicia vsqz
ad publices. dormiebat sup terraz. ieiunabat
& sic macerabat corp suū. Adhō indiget pe
latus pntia qz alij. qz non hz maiorē ppele.
Religiosus & simplex clericus timet platū &
De tali mistro dicit xps. Ambulās in via ius

maculata hic mihi ministrabit. scz ad placitū meum. ps. c. pnia est dī via immaculata. qz sicut ille qui ambulat perviam pnie. dī immaculata. secus de gulosis ambulatib⁹ perviam humidaqz qui cadunt in luto luxurie. Querit beatus Lho. in q̄libetis. An religiosus fact⁹ ep̄s teneatur fuare ceremonias sue religiōis. Determinatio sua est. qz ceremonie incōpetibiles sue dignitati possunt dimitti. vt silentiū Dicatur de silentio religiosoz. Ad istud nō tenetur ep̄s. qz habet ridere zc. Factus ep̄s teneatur portare habitū sue religiōis. s. ppter dignitatē pōt portare capā longiorē. s. de c. rimonijs q̄ sunt cōpetibiles dignitati tenetur ad eas. imō etiam decozant dignitatē non comedere carnes. non vīnūis ad carnē. Idē de ciuijns. odiszē. z sic de alijs. multū decorant z ornant z pficiunt dignitatē. qz licet ceremonie non obligent ad mortale tñ pseruant a mortali. De ista via dicit dauid. Beati immaculati in via qui ambulant in lege dñi. ps. cxvij. Qualiter fuit ius z ministerium beati Thome in pnia placuit deo. Dicatur miraculum de illo clerico sui episcopat⁹ q̄ nesciebat nisi missam beate marie quaz dicebat semper etiam in die natalis. resurrectionis zc. Quem sanctus Thomas p̄uauit missa ex sua ignorantia. qui scens p̄e trificia. femel virgo apparuit sibi dicens. qz diceret archiepiscopo qz resisteret sibi missam zc. Et ille. Dñā nō crederet mihi. Et virgo. Dicas qz amore illi q̄ fuit ciliū quod in nocte deposuit. z iuueniet in eo adhuc vnū filiū de serico. et dabit tibi licentia celebrandi zc. Et archiep̄s de iure speciali ex diuina dispensatione concessit sibi licentiam. Nullus sacerdos faciat de hoc consequentia Ecce q̄so seruitium beati Lho. placebat deo

Dixi tercio qz ministravit vtiliter p misericordiam. scilicet anime sue et pauperū recreationem. Nam de redditibus pauperibus expedebatur qz solū necessitatē recipiebat. non dabat hisironib⁹ nec amicis. s. paupib⁹ chusti. Sciebat iam q̄t vidue indigētes erāt in ciuitate. q̄t pupilli z pauperes. Itēz q̄t puellae ad maritandū. quot captiui ad redimēdum. In his expendebat reddit⁹. nolebat aliqd̄ recipere de ordinibus nec de sigillo. Nam habebat suos notarios sub certo salario mandās eis qz nihil reciperent. Item quolibet die vltra elemosynas dabat ad comedendū. xij. paupibus xpi in xpi memoria z aploz. q̄b⁹ ipsemet seruiebat in aliq̄ camera secreta. poterat dicere paupib⁹. Quis maior est an q̄ ministrat: an q̄ recumbit. Rōne qui recubit. Lu. xxi. imō q̄ ministrat. Nota qd̄ vult dicere ep̄m esse ma-

numissorem illius hominis diuitis dñi nostri Jesu christi qui licet voluit viuere vt pauper cum diues erat fm veritatez. quia domini est terra et plenitudo zc. Et in suo vltimo testamento per mortem confirmato de bonis suis ecclesiasticis dimisit prelatos manumissores et distributores. Sic nos. scilicet prelatos ep̄i stimet homo vt ministros christi et dispensatores ministerio dicit. Petrus. Pasce cum qui in vobis est gregem dei. prouidētes non coacte sed spontaneē fm deum. non turpis lucri gratia s. voluntarie. neqz vt dominantes in clero. s. forma facti gregis ex animo. et cū apparuerit princeps pastorum percipiat immarcescibilem glorie coronam. i. Petri. v.

Nota qz sicut beatus Thomas dabat bona tēporalia pro deo. ita deus dabat sibi gratiam in miraculis faciendis. Dicatur miraculum de auicula fugiente de cauea scientie loq̄. sancte thoma adiuua me. Quam cum nifus vellet capere clamauit. sancte Thoma adiuua me. et subito mort⁹ fuit nifus: et ausis ad gabiam reuerfa. q̄to magis in personis deuoijs zc. claret miraculis. Diues est in omnes qui inuocant illum. ad Ro. x. Dicatur quarto qz ministravit p̄udēter p diligentia seruēdo visitando episcopatum. corrigendo pctā notoria. p̄cubinas. ysurarios. putanas zc. danz do sniam excoicationis. Sicut fecit apostol⁹ j. ad loz. v. Si is q̄ frater. i. xpian⁹ nominatur inter vos: est fornicator. auarus. aut ydolofuies: aut maledic⁹. aut ebriofus. aut rapax cum hmoi nec cibū sumere. Auerte malus ex vobis ipsi. Pro aiabus habebat p̄dicatores z ingros z doctores vt predicaret eis. tencens p̄siliū beati Petri. Hos autē curā oēm sub inferētes misit in fide vfa virtutē. in v̄tute autē sciam. in scia autē abstinentiam. in abstinentia autē patientia. in patientia autē pietatem. in pietate autē amorē fraternitatē. in amorē autē fraternitatē caritatē. ij. Pet. j. De pecunijs at recipiendis iam habebat suum thesaurariū De corpib⁹ vero nō mltū curabat. Dicat miraculum de muliere pulcra et vana. cui nihil deficiebat nisi ocul⁹. et cuius arte medicine non posset asseq̄ recurrat ad sc̄m Thomā. vt saltē suis orōnib⁹ obtineret vīlū sanūz. Dicat q̄so p̄didit vīlū quifqz cognouit suam fatuitatē. z promissit de cetero deponere ornāmēta. z tūc orōnib⁹ sc̄i Thome recupauit vīlū. Dicatur p̄ mulieres q̄ omāt se z faciunt sibi oculos nigros cū colorib⁹. z de faciet eos lippos. Idēz

de equis de castello. Dicatur quinto q mi
nistrabat stabiliter per patientiam ad sustine
dum martyrium pro christo. Dicatur quomo
do rex anglie vsurpauerat sibi aliquas ecclē
sie libertates. Sicut verbi gratia. q nullus sa
cerdos exiret suum regnum sine sui licentia.
r sic de alijs multis. Et pdecessores beati tho
me timore non audebant resistere. Beat^{us} aut
Thomas nolens talia sustinere. tanta com
motio regis et suorum fuit contra eum q septē
annis fuit in frācia exul a sua ecclesia. Papa
et rex francorum ille sanctus Lodouicus p
uidebatur sibi et amicis etiam exultat. r per
mittebatur sibi regressus si vellet sustinere si
cut sui pdecessores. et noluit. Finaliter pa
pa minatus est regi anglie qui sustinuit q be
atus Thomas rediret ad suam ecclesiā. Lūi
apparuit christus. nunciāns ei q ad suam ec
clesiam rediret et per martyriū celos intraret
Regressus ergo ad suam ecclesiam susceptus
est tam a clero q a populo toto. Lūm autem
post paucos dies iterū mota esset questio in
ter regem et archiepiscopum. Rex existēs in
mensa dixit coram suis. Bene est miserabi
lis rex anglie q non habet aliquem qui defē
dat eum de vno capellano siue de vno sacer
dote. Qm debent attendere magni dñi
qui loquuntur. quia licet rex ille vt postmodū
iurauerat non haberet intentionem q archi
episcopus occideretur. tamen audientes sua
verba quattuor mali homines capitanei latro
num cupientes regi placere statim iuerunt con
tra sanctum Thomaz. quem in sede inueni
et primo verbis iniurijs insulserunt deinde
cum armis. Ipso dicēte. Virgini marie r be
ato dyoniso et sanctis patronis huius ecclē
sie commendo causam ecclesie. Et percussus
in capite dixit. In manus tuas domine com
mēdo rē. et secundus et tercius percusserunt
in eodem vulnere. et quartus amouit medie
tatem capitis. et sic per martyrium receptus
est in celum. Ex ista cōstantia ad recipiendū
ictus quando canonici in sepultura volebāt
facere officium de mortuis. magna multitudo
angelorum fuit in sede qui inceperunt officiū
martyris cantātes. Letabif iustus rē. dixit
totum introitum misse. tunc canonici deposi
tū vestimentis requiem continuauerunt. Ec
ce q eodem die fuit canonizatus a papa Iesu
in celo. mittens canonizationem per angelos
vt facerent officium martyris. Deinde fuit ca
nonizatus a papa Alexandro. Ideo potest
dici de eo. Qui mihi ministrat me sequatur.
Et vbi ego sum illic et minister meus erit. Jo
hannis. xij.

De sancto Siluestro.

Ratia deierat in

illo. Luc. ij. Pro thematicis declarati
sne et materie introductione sciendum q est
qñtio in theologia. An in hac vita possit sciri
certudinaliter de aliqua psona q habeat gra
tiam. Decisio r determinatio huius questio
nis consistit in duabus cōclusionibus. Prima
q aliquā psonam habere gratiam dei ex gra
tie effectibus sciatur coniecturaliter. Scda q
habere aliquā psonam grām dei non potest
sciri certudinaliter. Iste cōclusiones decla
rantur ex similitudine de arbore. Qñ est pōt
sciri q eius radix sit viua vel mortua. hō non
pōt scire scientialiter p causā ppiā q est radix.
q radix sub terra est abscondita. pōt sciri cō
iecturaliter. Qñ est arbor emittit flores. folia
fructus. ex istis effectibus cōiecturalit^{er} q radix
est viua. Idem in pposito homines vel mulle
res sūt vt arbores in xpi viridario. scz ecclesie
plantati in die baptismi. Ideo homines ve
lut arbores ambulantes. Mar. viij. Morta am
bulantes per tres effect^{us} qñ dietas in folijs.
foliorū r fructuū pductiōe. Signū est q r a
dix viuūt. scz grā dei. q est vita aīe. Sicut aut
anima rōnalis est a solo deo infusa. ideo per
ppriā causā nō pōt sciri de se vel de alio si hz
grām dei. q de q est ppiā r totalis causā nō
potest hic a nobis videri. nec ei^{us} gratia etiā nec
īpā anima. ideo scientialiter non potest sciri.
sed per effectus potest piciurari qñ homo fa
cit flores bonorū verborū. cōiecturalit^{er} loquendo.
non iurando. nec mētiendo. non diffamādo.
neminez verbo iniuriando. bonas doctrinas
dando. signum est q radix viuūt. Idem de fo
lijs honeste cōuersatiōis. Idem de fructibus
operum misericordie vel penitētie. Facite fru
ctus dignos pñie. Luc. iij. Et hie effectibus
piciuraf q radix viuūt. Scientialiter nō po
test sciri. nisi specialiter deus reuelaret. quead
modum paulo reuelauit di. Sufficit tibi grā
mea. ij. Cor. xij. Aliter non potest sciri scien
tialiter. Auctoritas. Sunt iusti atq sapiētes
r opa eorū in manu dei. scz scientialit^{er}. r tamē
nescit homo vtrius amoe an odio dignus sit
sed omnia in futurum suant incerta. Eccl. ix.
Licet bene per effect^{us} posset coniecturari. vt
Paulus qui anteq deus sibi reuelasset q ha
bebat grām suam. dicebat. Gratia dei sum id
quod sum. i. ad Ro. i. xij. Et quō scitis?
Apostolus respondit q gratia dei in me va
cua non fuit. quia propter ipsū labores sibi
erant dulces et laborabat diligenter. Ecce ef
fectus gratie. Ideo dicit. Abundantius om

nibus alijs laboravi. non ego solus: sed gratia dei mecum. i. ad corinth. xv. Considerando ergo diligenter effectus virtuosos quasi quedā manifesta signa diuine gratie in beato Siluestro possum? dicē. Gratia dei erat in illo. Pater thema. Abodo iuxta suam vitam et legendam inuenio quinq; effectualia signa diuine gratie in eo. scilicet

Larga misericordia in prosperis

Firma patientia in aduersis

Digna presidentia in maiestate

Lara sapientia in sanctitate

Alta eminentia in potestate

Ita q; iam in vita sua poterat dici de eo. Gratia dei erat in illo. Dico primo q; beatus siluester habuit in vita sua largam misericordiam in prosperis. que fuit effectus diuine gratie in eo existentis. Nota de magno patrimonio suo in roma. cum esset filius nobilium. et nutritus fuit in virtutibus. Et sicut erat pulcher in anima ita et in corpore. quia videbatur quasi angelus dei. et mortuo patre remansit heres. Et videns se in tanta prosperitate ditatari non uoluit ducere vxorē. sed uoluit fructum misericordie. primo de suo patrimonio fecit hospitale pro christianis qui male recipiebantur in Roma propter infideles. et ministrabat eis de bonis suis. etiam seruendo eis in propria persona. Ecce primus effectus diuine gratie seruando verbum sacre scripture. Caritas fraternitatis maneat in uobis et hospitalitatem nolite obliuisci. Per hanc enim quidam placuerunt. scilicet deo angelis hospitio receptis. ad hebre. ultimo. Qui enim seruat hospitalitatem. anteq; moriā recipit christianum in domo sua in forma pauperis. Item nunq; patitur ipse indigentiam. Auctoritas dicit scriptura de persona misericordii. Abbas num suam aperuit inopi. et palmas suas extendit ad pauperes. Et quid consequetur ex hoc respondit. Non timebit domui sue a fratribus iniuriis. Omnes enim domestici eius uisiti sunt duplicibus. Proverbior. ultimo. Nota manum suā aperuit inopi. Non dicit. taxiam vel burfam. Innuat hic modum faciendi elemosinam. quando enim in die dominica vaditis ad ecclesiam ad petendum elemosinam a christo. ut det uobis gratiam. remissionem peccatorum. vel bona temporalia et. quilibet debet recipere in manu elemosinam quas uult dare. duos vel tres denarios vel plures. ne in apertione burse propter aspicientes habeatis occasionē vane glorie. Secundo dicit. et palmas suas extendit ad pauperes. recipiendo pauperes ad hospitium cum

gaudio et charitate. Et sequitur. Non timebit domui sue a fratribus iniuriis. scilicet tribulationis. infirmitatum vel mortalitatis. vel siccitatis. vel demonum. vel inimicorum. quia deus virtute misericordie dat dulcem saluam adiutorij vel patientie. Omnes enim domestici eius uisiti sunt duplicibus. Hoc dicit q; ad b quia quilibet pater tenetur dare filiis suis seruitoribus et domesticis duplicem prouisionem corporalem. scilicet spiritalem. et oporale. scilicet cibum. potum. vestitum. Spirituales de doctrina ut sciant dicere pater noster. Ave maria. Crede. Confiteri. audire missam. sermones. com munitate ad min? in pascha. Alias. Ecce qd dicit scriptura. Si quis suorum et maxime domesticorum curam non habet. fidem negauit et est infideli deterior. prima ad Thymotheum. v. Infidel? iure nature prouidet suis et.

Dico secundo q; in eo fuit firma patientia in aduersis. quia alias modicum valeret misericordia in prosperis. quia sicut falsa prosperitas est misericordia. ita falsa aduersitas est patientia. Dicitur de persecutione christianorum magna in roma. quia adhuc impator erat infidelis. intantum q; nullus christianus audeat emere vel vendere aliquid. Tūc tēporis quidā sancti christianus Thymotheus nomine venit romā predicans xpm et doctrinam euangelicā. et cum nulli christianus audeat ipm recipere hospitio. nec etiam epi. beat? Siluester recepit eum hospitio. hac de causa Thymotheus et Siluester fuerunt capti et Thymotheus fuit sentenciatus. Tarquilius aut prefectus vocauit Siluestriū redarguens eum. quia contra edictum impatoris recipet christianos in domo sua. Siluester respondit q; immo de voluntate impatoris recipiebat. sed equiuocabat de ipatore. quoniam dicebat de xpo. Alii de infideli. Eū q; prefectus minar? fuisset siluestro q; in crastinū sententia ret eū. Beat? siluester habita a christo pus reuelatōe dixit. Non poteris quia ista nocte a dyabolo suffocaberis. et ad infernū ibis. Et suffocatus fuit media nocte ppter spinā piscis in gutture trāsfueratā. Abduo pfecto in crastinū popul? extraxit beatū Siluestriū de carcere. et sic euasit p. sic. Deinde aut. ppter xpm dei passus est exilium ab imperatore in quadam montana deserta solum comedens herbas et. Sed in oibus habuit patientiam. q; gratia dei erat in eo. Aboliter instrumitur hic. Si aliquis vestrum habet aliquā aduersitatē infirmitatis. vel paupertatis. vel persecutionis. recipiatis falsam ipsam patientiam. quia talis omnē cibum dulcorat. Auctoritas

Omne gaudiū existimate fratres mei cum in
tēptatiōes varias. i. tribulatiōes varias inci-
deritis. scietes q. pbatō fidei vestre patienti-
am operatur. Patiētia aut opus pfectūz ha-
bet. vt sitis pfecti et itegri in nullo deficiētes.
Si q. aut vestri indiget sapia postulet a deo
qui dat omnib. affluēt. Iaco. i. Nota h
casum de incarcerationis qui tenētur soluere re-
gi in crastinū mille florenos nec habēt obulū
vñ reddere possēt: Rēx pius z mihi eis cōpa-
tiens imittit duas massas auri. z tunc vñ frā-
git caput suū. qui iratus projicit massā extra.
Alteri brachiū fregit. Rēx videns aurū gauisus
est. quia habebat vnde soluere. Ita de nobis
omnes obligamur deo rē. Rēx autē pius do-
minus Iesus mittit aurum tribulatiōis. qz
omne malum pene est a deo. vt possim soluere
et. si patiēter recipimus dimittit nobis de-
bitum. Quare Thobias ait. Benedictus est
nomē tuū deus patz nostroz. q. cū irat fueris
misericordiā facies. z in tpe tribulatiōis pctā
dimittis his qui inuocant te. Thob. iij. Ido
non debetis indignari ptra deū murmurādo
nec contra proximū se vindicando. cogitādo
q. ex illo thesauro poteris soluere debitū pec-
catorum. Ecce quare dicit omne gaudiū exi-
stimate rē. Dico tercio q. i eo fuit digna p-
sidentia in maiestate. quia fuit papa subito. p
cōmunē inspirationē omēs tam clerici q. laici
clamauerunt. Siluestriū volumus in papam.
quia tunc tēpōis non soluz cardinales elige-
bant. hoc pscētēs beatus siluester voluit fu-
gere. Rētenē fuit. z ptra suā voluntatē intro-
misatus. Rē vidēs diuinā volūtātē. acceptauit
Non credatis q. ex tanta dignitate mutasset
vitā. scz misericordiā. pntiam. immo factus
papa habebat notā viduaz. pauperū. orpha-
norū. z hospitaliū ciuitatis rome. z oib. pro-
uidebat. Rē ista digna pscēntia deus fecit
sibi istā gratiā. qz cū ceteri pdecessores fuisset
in odiū z irā imperatoris. beatus siluester ha-
buit gratiā impatoris. intm q. puerit euz ad
fidē. Dicitur q. cō constantin. ante suā pueri-
tē fuit crudelis psecutor christianoz. ppter
q. deus psecut. est eū de infirmitate lepre in
tercia specie. Abedici autē fecerunt sibi mul-
tas medicinas. Sz incurabilis erat naturali-
ter. Dicitur q. cō curatus fuit miraculose. qz
noiebat se laque in sanguine pueroz sicut
medici ordinauerūt dicens. q. mallebat mori
vel viuere cum illo dolore q. cū tanta crudeli-
tate curari. Tunc illa nocte apparuerunt sibi
Petrus z Paulus dicētes sibi q. vocaret sil-
uestriū q. ille offenderet sibi fontē in quo si vel
let lauari q. curaretur. Qui statim misit pro eo

Brūs siluester credens se venire ad martyriū
torus timidus venit corā eo. Et tu impator as-
surgēs. gauisus est beatus siluester. Ad quē
impator dixit. Scias in hac nocte mihi duos
deos apparuisse di. q. tu scis fontē in quo si la-
uero curat. cro. hoc itelligēs siluester. Rndit
et dixit. Illos nō esse deos. R aplos Iesu xpi.
Qui dixit se scire fontē predictus. R ante q. in
eo laueretur requirebant tres dispositiones.
Prima in aia. scz p fidē Iesu. quā sibi p dca-
uit. z dedit sibi credo in deū. qui corde didicit.
Scda dispositio in corpore. scz ieiunare. z fecit
ipm ieiunare per hebdomadā. Tercia dispo-
sizio in opere. vt scz liberaret oēs xpianos q. s
tenebat in carcerib. z totū factū est. Et cum
baptizaret descendit sup eū magna claritas. in
qua dixit se xpm vidisse. z ex hoc dedit impiū
eccle. Quēto. Si brūs siluester fecit bene
vel male recipiēdo impiū. dicūt aliq. q. male
le fecit. Ido vt d. fuit audita vox dicēs. Hodie
effusum est venenū in eccleia dei. Alij dicūt q.
bene fecit. Pro declaratiōe hui. quēstiois po-
nā casus de diuite q. in morte dimisit magis
diuitias distribuēdas iuxta manumissorum
discretionē. Duo mortui mali hoies occupa-
uerunt sibi illas diuitias z possessiones ne in
manus manumissorū veniret. Sz quidā acu-
tus z subtilis sciuit faceret taliter ordinare q.
illa bona veniret in manus manumissorum
vt distribuētur. Abodo quis diceret q. iste
doctor non fecerit bonū opus. imo fecit. Idē
christus magnus diues in morte fecit manu-
missores bonoz suoz platos. cpos rē. L lau-
sula testamētū hēc abat. rrv. lbō qdā pegre
pfciscens vocauit suos suos z tradidit illis
bona sua. Ervni dedit. v. talēta. aliq. autē duo
aliq. vero vñ. vñicūq. fm ppā dntē. z pfect
est rē. Ad istaz xps loq. de se q. suis platos di-
misit bona sua. vñ qnq. i. abūdantiā magnā
Alij āt duo ad sufficientiā. Alij vñ. z pfect
est statim. Sz mūdiani boies. i. ipatores roma-
ni z tyrāni occuparūt sibi bona diuiti. Sz. b.
siluester vt doctor subtil. sciuit ita bñ allega-
re i iudicio diuio q. hūit sniaz vt illa bona ve-
nirent ad man. manumissorū z dispensatorū.
Sic nos existimē hō vt mistros xpi z dispē-
satores. j. ad l. op. iij. Ergo bñ fecit beatus
siluester. Si tu dicas. verum est. R platos omnia
expēdūt in vanitatē rē. non est culpa bea-
ti siluestri. Rā credendū erat q. illa bona me-
lius distribuērentur pro ipso platos. q. rē.
Idō nulla culpa est doctoris. Sed si verum
sit de illa voce. hodie effusum est venenū rē.
fuit verbum propheticum pro isto tempore q.
non tenentur pelati occupādo sibi illa bona.

Sz christus est testator et iudei qui dicit. In diuini durissimus in his qui presunt fier. ex quo enim conceditur misericordia. potentes autem potenter tormenta patientur. Sap. vj.

Dico quarto q in eo fuit clara sapientia in sanctitate. non solum ad consolandū christia-
nos sed ad convertendūz infideles. Dicitur hic quomodo helena mater imperatoris. Lō-
stantini effecta fuerat iudea mallens adorare
deum celi q̄ ydola que filius suus adorabat
cum esset infidelis. et morabatur in iudea. Et
q̄n audiuit q̄ filius suus effectus fuit christia-
nus credidit mox p̄e dolore. et scripsit talem
litteram in effectu. Fili z dñe mi placuit mihi
quando audiui q̄ dimisistis ydola. sed doleo
q̄ estis christiani et adoratis hominem cru-
cifigum. et inducebat eum vt le faceret iudei
Lui rñdes dixit q̄ veniret roma. et duceret se
cuz omnes iudeos m̄grōs rabinos. et ipse ex
alia parte haberet doctores christianos. z fie-
ret disputatio vt videretur veritas. Et mul-
tum placuit matri credens q̄ iudei vincerent
z c. Venit romam. Et constituto die disputa-
tionis disposuerunt q̄ haberent iudices non
parciales sed in differentes. ne scz essent chri-
stiani nec iudei. et q̄ essent homines iusti. qui
nec donis. amore. odio seu fauore dicerēt op-
positi. Et facti fuerunt iudices duo magni phi-
lozoppi homines insuspecti. quorū vnus di-
cebatur Craton. qui nihil terrenū habere vo-
lebat. Alter Zenophon. qui consul existens
nunq̄ munus ab aliquo suscepit. Et placuit
vtriq̄ parti. Helena autem obtulit pro parte
iudeoz centū iudeos ap̄issimos. Imperator
autē obtulit p̄ parte christianoz solum beatū
Siluestrum. Dixerunt iudices. nimis esset
Ideo de centū iudeis illis fuerunt electi duo
decim q̄ disposuerunt cum b̄ō siluestro cū ta-
li pacto z cōditiōe q̄ pars victa adhereret al-
teri in fide z credulitate. Et inceperunt dispu-
tationē. P̄ima p̄clusio fuit de trinitate perso-
narū. Dicať disputatio cū auctoritatib⁹ put
habet in smone beati stephani. Dicať in fine
quō iudices imposuerunt silentium iudeis vt
victis. Secūda questio vtrū ip̄s esset deus z
homo. Tercia de passione. Quarta de sacra-
mento altaris. Quinta de de cessatōe legis. z
sic ad libitum fm̄ questiones iudeozum. z sic
victi fuerunt vnde iam iudei remansit vno de
cim⁹ et vltimus qui dicebatur Lambi qui
erat magnus rabinus. qui dixit imperatori
domine non in verbis sed in operibus. Dica-
tur quomodo voluit z requisivit vt adduce-
rent vnum thaurum indomum z c. ita factū
est. Et ait iude⁹. Ut intelligatis q̄ lex nostra

est sancta beata et vera et nulla alia est bona.
ego dicam vnum verbum ad aurem thauri.
et si mox iuratur credatis legem nostram siue si-
dem veram esse. et ita fuit. z omnes iudei da-
mauerunt victoriam z c. Et beatus siluester
de stultia illi⁹ incepit subridere dicens iudeo.
Iudee nunquid deus dicit. Ego occidam et
ego viuere faciam. percutiam et ego sanabo.
et non est qui de manu mea posset eruiere. Itē
Dominus iustificat et viuificat. deducit ad
inferos et reducit. Deut. xxxij. Si in nomine
domini thaurum occidisti. in nomine domini
ipsum viuifica. bene dixit. dixerunt iudices.
Respondet non. sed Siluester suscitauit eum.
Quod si faciet. ego z iudei omnes qui hic lu-
mus erimus christiani. ita fuit cōpromissus.
Tunc beatus siluester de loco in quo erat da-
mauit dicens. In nomine domini nostri iesu
thauri surge et ferocitatem deponē. Et subi-
to thaurus surrexit ambulans vt ouis. Tūc
Helena iudices et iudei tria milia z infideles
de roma baptisati sunt. Ergo gratia dei erat
in illo. Adoraliter hic nota. Fides christia-
na quō fuit probata z p̄ quot summos p̄u-
ficata. Purior est auro liquefacto. non opor-
tet q̄ dubitare in aliq̄. s̄ vt florent florentie po-
nas in bursa p̄cie dicēdo. Redo in deū. Ado-
dicū nūc. s̄ in hac vita si op̄z tristari. q̄ mlti
habent multas temptaciones de fide. s̄ si eis
displicet non peccant. in varijs temptationib⁹
vt p̄batio fidei v̄se multo p̄ciosior sit auro
quod per ignē probat. j. p̄c. j. Dico q̄nto
q̄ in siluestro fuit alta eminentia in potestate
scilicet faciendi miracula. vt dixi de boue. Sz
modo dicam aliud de dracone. Post conuer-
sionē imperatoris z p̄dictorū iudeorū. quidam
draco posuit se in q̄dam pfunda fouea infra
ciuitatem rome z ex suo anhelitu corrupto et
infecto moriebant quondie in ciuitate vltra
ccc. p̄sonas. intrin⁹ q̄ depoplabatur. Propter
q̄ pontifices ydolozi venerunt ad impatorē
indirecte innuētes q̄ etiā fact⁹ est xp̄ian⁹ illa
plaga eis accidit. q̄si dicēdo. q̄ melius esset si
adhuc esset gentilis. Ecce qualis temptatio.
De tali casu rñdit impator. Ego p̄uidebo.
zvocaui b̄m siluestrū dicēs. q̄ in hoc p̄uide-
ret. q̄ posuit se in ordīe. in q̄ apparuit sibi bea-
tus Petrus ap̄ls dicēs. q̄ sine timore desce-
deret ad eū in foueā in qua erat centū octua-
ginta grad⁹. q̄ descendit cū cruce in vna manu
z corda fozi de filo in alia z ligauit draconē.
De hac ligatione p̄phetia Job̄anis. Et vidit
angelū descendente de celo habentē clauem
abyssi z cathenā magnam in manu sua et ap-
prehendit draconem serpentē antiquum quī

In octaua sancti Stephani.

est dyabolus et sathanas. et ligauit eum p annos mille. et misit eum in abyssum. et clausit et signauit sup illu vt non seducat ampli gen/ tes donec consumet mille anni. et post hoc oportet illum solui modico tempore. Apocal. xi. Omnes sancti doctores et glose ordinarie ex ponunt sathanas ligari pro lucifero. qui in ille annis debuit ligari. et post tempora antixpi debet solui ad temptandum: sed ligatus fuit tempore siluestri. qñ scz impator fuit conuersus. Et dico q isti mille anni p quos debuit ligari inceperunt computari a beato siluestro qui in figura ipsius ligauit. et iam illi mille anni sunt completi. Solus enim mñdus stat in quadam parua prorogatione zc.

In octaua sancti Stephani.

Ece video celos

apertos. Act. vii. Voles inclinare corda vestra ad amandū celestia et despiciendum terrena. volo in hoc sermōe declarare vobis aliquas celli conditiones. Sed prius salutem virgo Maria. Pro breui declaratione et materie introductione sciendū q inter homines et iumenta deus posuit istam differentiam q iumenta sunt terrestria. et nihil habent celeste. s nos hoies pncipalē partem formale. scz. aiam habem⁹ celeste. Est em aīa rationalis substantia spūalis et sup celestis ppter habitationē. quia licet corpus corripatur sic corpora iumentor. aīa tñ in celum tanq ppiam habitationem ascendit nisi onus peccatorū impediāt. Ideo q aplūs. Scim⁹. nō dicit opinamur. qm si terrestris domus nra huius habitationis dissoluat q edificationē ex deo habeam⁹ domū nō manufactā s eterna in celis. 2. cor. v. Iumenta vero qnihil hñt in celo terras respiciūt. Iō de eis dicit scriptura. De terra facta sunt et in terrā pariter reuertuntur Eccl. iii. Patz differentia inter hoies et iumenta. Iō de nra habitacōe loquēs thēa dicit. Ece video celos apertos zc. Ideo si volumus possumus intrare vt filij ad domū patri. Patet thema. Adodo celi habent tres diuersas dispositiones seu habuerunt

Prima. fuerunt duri impenetrabiliter.
Secunda. fuerunt molles delectabiliter.
Tercia. fuerunt aperti vniuersaliter.
De tertia loqñ thēa. Ece video celos apertos zc. Quantum ad primū zc. fuerūt duri impenetrabiliter. Ista conditio celoz fuit a transgressione primor parentū et durauit vsq ad xpm. intm q anime hominū q sunt spūs subtilissimi plus q aer lux q transit per sene

strā vitreā. et etiā plus q vox. subtiliores sunt anime. Ratio. quia nulla creatura potest impedire earum egressum vel ingressum. vt patet de spūitudine terre quam transeunt descēdendo ad infernum vel purgatorium. Et cum tota ista subtilitate nulla virtute poterant intrare celum. Ecce quomodo erant duri impenetrabiliter. De hoc Job plangendo dicebat Tu fabricatus es celos. qui solidissimi quasi ere fusi sunt Job. xxxvii. Ratio huius dispositionis fuit. quia omnes creature tam terrestres q celestes fuerūt create per deum ad seruandum homini. quia deus pro se non indigebat. Ideo deus quādo voluit facere hominem dixit. Faciamus hominē ad ymaginem et similitudinē nostram. et prestet piscibus maris et volatilibus celi et bestijs terre vniuersę q creature. scilicet corporali. Genes. i. Ideo propter peccatum hominis non solum inferi ora: sed etiā celestia deteriorata sunt. Quia si cut quādo aliquis magnus nobilis seu baro facit aliquod magnum delictūz seu proditiōnem contra regē rer destruit sibi terram. Ita fecit deus quando ille magnus et nobilis baro Adam peccauit. deus vastauit terras. et voluit omnia annihilare vt pūs. sed destruxit minuendo virtutes ad fructificandum. Secundo aquam et aerem. quia non est ita purus. postea ignem et celum. Nam scientia est inde terminata theologorum in quarto sententiarum q de omnibus rebus abstulit deus septē partes virtutis et proprietatum. et qualitatū. scilicet de claritate solis. lune. et stellarum septem partes amouit. Ideo celum quod ante transgressionem et peccatum erat apertuz hominibus. non solum animabus: sed etiam corporibus: propter peccatum induratum fuit. non solum corporibus humanis. sed etiam animabus. non solum peccatoribus: sed etiam sanctissimis. De istis auctoritas. Si non obedieritis mihi addam correctiones vestras septuplum propter peccata vestra. et conteram superbiam vestre diuitie. daboq vobis celū desuper sicut ferrū et terram eneam. 2. euitici. xxvi. Nota addam correctiones vras septuplum propter pctā vestra. Omnia pctā mortalia q possūt fieri reducunt ad ista septē. Iō q in septē possunt gentes peccare. Primo in honoribus. officiis. dignitatibus possūt peccare inordinate contra deū appetendo et sibi procurando. Ecce hic peccatum superbie. Alia autem bona sunt temporalia. vt diuine bladam. vinum. oleum. et huiusmodi. Si inordinate et contra dei preceptum lucentur. Ecce hic pctm auaricie zc. Tercia bona sunt

bona delectatōis carnalis. et quando inordinatē recipiuntur sequitur luxuria. Quartum est amicitia proximorum. Iñdū bonū non habent iumenta. q. vñ nō curat de alio. Et qñ hoies de amicitia non bene se gubernant seqtur inuidia. Quintum bonū est cibis pro ne cessitate vite. s. quando inordinate sumitur sequitur pccm gula. Sextū bonū est inimicorum q. ex eis fabricant coronē padis. nam si beati Laurenti⁹ et Vincenci⁹ non habuissent inimicos nō fuissent vt martyres coronati. Item si castitas non habuisset inimicam luxuriā. virgines non habuissent aureolā. Septimū bonū est tps. preciosū bonū est intm q. si vn⁹ dā natus posset habere tm tps qñ duraret vñs. Ave maria. ita vt esset viator: posset saluari. Et qñ male expēditur: ecce pccm accidit. Et his septē bonis si inordinate sumant sūt septē pccā mortalia. Ecce quare dicit. addā correptiones vestras septuplū ppter pccā vřa. scilz infirmitates. mortalitates. carissima. siccitates guerras et malignitates. Scđo dicit. et pterā superbiā zc. et nō facit mentionē de alijs peccatis. Rideo. q. nūqñ sit pccm mortale qñ habuerit iniciū in supbia. Illud pccm includit oia alia pccā. Verbi grā. quare alijs est auarus facies vřas fura zc. q. non vult humiliari ad suadū mandātū dei. non fenerabis fratri ad vřuram zc. Idē de luxuria. Jam em̄ deus dedit hoi regulā certā. scz in actu matrimonij suādo modū zc. Alij at vt nō curēt de illo actu. s. nolunt sibi legi dei. ecce superbiā istud pccm includit zc. Idē de gula. iam dedit regulā in cibis sumere necessitatē pro vita corporis sustentanda. s. gulosi nolunt fruire. ecce supbia. et licet non dicant ore. nolo suare. tñ ope ostendūt oppositū. Idem de inimicis. Deus pcepit ne recipiant vindictā nec in ore nec in corde habeāt eis malā voluntatē. et nīhil seruāt. ecce superbiā. et iam dedit legē ne pdam⁹ tps. s. in opib⁹ spūalib⁹ sim⁹ diligētes. et nihil facimus. ecce supbia. Patet q. qñ offie pccm habet radicē et initiū in supbia. ecce qñ dicit. et conteraz supbiā zc. Tercio. Et dabo vob celi desup sicut ferrū. Dicit scriptura q. orōnes hūiles et deuote facie p yos sunt sagitte penetrātes celū et ascēdūt vsq ad xpm ad tuocando p vob vt pcurator ei aduocet corā iudice. Qñ hūilissim⁹ se nubes penetrabit et donec appropiquet nō solabit. et non discedet donec altissim⁹ aspiciat. et dñs non elogabit. Eccl. xxxv. Sz qñ sum⁹ in pccis celus est ferrū et nō possum⁹ penetrare celū. Quarto et dabo terrā enā. ne scz sufficiet. et in cassū psumet labor vester. ecce de pma celoz dispo

sitione. Quāntū ad scđam celoz dispo sitionem. Trāctatis qñq milib⁹ annis. in quibus celi fuerūt duri subdita pma dispositiōe celi mutauerūt p ditiōes et fuerūt molles et dulces delectabiles. et durauit ista dispositiō a christi incarnationē vsq ad ascēsiōē. Rō huius dulcedis et mollificatiōis est. q. qñdi posset ferrū ad ignē applicari et in igne stare liq⁹ fieret. Ita etq illi ignis infini⁹ diuini amoris ardentissimi et dulcissimi de q apls. De⁹ nř ignis psumēs est. ad heb. xij. pñssuit celos veniendo ad nos. ita ipsi celi mollissimi et melissimi facti sunt. Idē cantat ecclia in natiuitate dñi. Hodie de celo pax vera descendit. hodie per totū mundum mellissimi facti sunt celi. Nota non dicit mellie: s. mellissimi. id est. fillātes guttas dulcedis in cordib⁹ cōtēplatiuoz s. terreni hoies et carnales non gustant. Rō hui⁹ dispositiōis ē p pñariū ad pma. nā p aduentū filij dei multū meliorata est būana conditio. et deteriorata oium rerū causalitate oia pporcionabiliter fuerūt deteriorata. als nō fuisset pporcio. Adō aut hō est melioraz. q. etq rex duxit in sponsā filiā rustici. oēs de illo genere meliorah. Ita de christo rege ducēte sororē nostrā naturā humanā in sponsā. officios nos sum⁹ meliorati etiā creature. s. marie celū. De hō dicit dñs in ps. Deus cū egrediens in aspectu pñi tui. cū pñāssēs in deserto. Terra mota est et celi distillauerūt a facie dñi. a facie dei israel. Pluuia volūtaria segregab⁹ de hereditati tue: et infirmata est. tu vero psecisti eam. Alia tua habitabūt in ea pñi in dulcedie tua paupi deus. ps. lxxvij. Nota secreta cū dñs. De⁹ cū egredere in conspectu pñi tui. ecce hic tāgit misterijū incarnationis filij dei. Rō. q. qñtio est theologie. et bñ Bernardi in epla ad lbugonē de scđo victore q. in die incarnationis oīs ageli viderūt ipm incarnatū. Idē dicit in aspectu pñi tui. s. angelii. Dicat quō sūt nouē ordies āgeloz. Qñdo altior est seraphin. Scđs cherubin. et sic de alijs descendendo. Cogitate quō egrediebas. nō intelligatis per motū locale. s. per contemplationē eorū et visionē quō in quolibet ordie dicebas sibi. Qñ affumatis naturā būmanā. et nunqñ hoies sūt nobiliores nos zc. Et sic omnes angeli scinerūt in celo. In terra aut solum sciuit virgo marie q. cū cōcepit. Cum pñāssēs in deserto. hic tāgit natiuitatem christi. Iste mūdus dicebas locus desertus. Ratio quia licet tunc mundus esset bene popular⁹ et hominib⁹ associat⁹. tñ sicut persona associata nisi habeat deū dicitur deserta. Sz si habet deū per grām licet sit in deserto

In octaua sancti Johannis euangeliste.

non est sola. Et quia tunc mundus ex peccatis non habebat deum. Ioh. 1. Et cum pertransires. scilicet per virginem. que fuit via per quam venit in desertum huius mundi. Terra mota est. scilicet ex edicto imperatoris. ut quilibet pertransiret in suam ciuitatem. Et cum distillauerit a facie dei synagoga. scilicet caritate. Ecce causa a facie dei israel. Ecce est fecit. quia ut mundus videret deum per fidem. Ecce se cuncta celorum disposuit. Quamuis ad terciam et. Sunt apti vniuersalit. Ioh. 1. die thema. Ecce video et. Ista dispositio incipit in christi ascensione et durabit usque ad diem iudicii. In introitu christi et sanctorum porte fuerunt aperte. Et hysio. Ioh. quibus de peditibus celorum dicit. Erant prius obstacula quedam quibus obfisterent alicui defunctorum introire non poterat celos. Sed nota quia ter christo ascendente obstacula amota sunt cum per rigitur populus deus per. xxiij. Attollite portas principes vestras et eleuamini porte eternas: et introibit rex glorie. Et tunc fuerunt due rationes. scilicet quod erant duo obstacula. Primum est in regione aeris et. ubi est maior multitudo demonum transiit obseruantiis. et qui angeli dixerunt eis. Attollite et. ruderunt. Quis est iste rex glorie et. Et facti angeli. Dns fortis et potes in plio et. q. i. vicit vrm pncipe et fugerit. Et sic amonitum est primum obstaculum scitis plonis. Secundum obstaculum erat sanctorum angelorum celi custodientium. quibus dictum fuit. Attollite portas et. Ruderunt. Quis est iste rex glorie. non ignoratis sed admirati. quia tanta gloria dat aial. et sic apti sunt celi. Ioh. beatus Stephanus qui post christi ascensione passus est vidit celos apertos. ibo non dubitauit mori. Quoadum enim viuimus celi sunt non bis aperti. et post mortem non aperiuntur nisi ias in vita fuerit aperti. Cum intrauerit perfamiliars et clausit ostium incipietis foris stare pulsare dicentes. Dne dne aperis nobis. Et rudes dicit vobis. Amē dico vobis. Nescio vos vni sitis et. Lu. xij. Mota clausit ostium. scilicet peccatoris. Ergo festinemus non expectem mortem. Nec iuuenis expectet senectutem. quia cū hunc vel agnoscit sic et ouis. Nec sanus expectet infirmitatem. ne accidat nobis sic legis de duobus viatoribus simul ad suam villam ambulantibus. (Dicat parabola) quia villa habebat consuetudinem portalia claudendi in sero. quia vms remansit in prato amenissimo et porte fuerunt clausae et. Villa nostra ad quam nos sumus ambulantes est paradisus. quia non habemus hunc manentem ciuitatem. ad heb. vi. Et in nocte. scilicet culpe clauditor. Ideo oportet venire de die. scilicet cum claritate glorie. Sed mudani remanent in prato luxurie. Auari in fonte motis auaricie. Superbi in arboze vanitatis. in vestitu ornatu et. Sed

prudens transit cum labore penitentie. ut pro tempore veniat ad portam et. Ideo apostolus. Ioh. scilicet festinemus ergo ingredi in illam requiem. ad heb. xiiij.

In octana sancti Iohannis euangeliste. Sermo.

Ecce discipulus

ille quem diligebat Iesus. Ioh. vi. Sicut in festo beati Iohannis baptiste. Ioh. caui de amore quem christus habebat ad beatum Iohannem super omnes alios. Abodo volo predicare per que opera possumus nos diligere christum. Sed primo salutem virginem maria. Verbum thematis. prout dicit de beato Iohanne euangelista. Diceret aliquis. Aliquid christus diligebat omnes alios apostolos. imo. quare ergo dicitur. Ioh. 1. Dicit enim christus diligeret omnes alios magno amore. singulariter tamen amore et familiaritates habebat ad beatum Iohannem. sicut parentes naturaliter diligunt omnes filios. sed singulariter diligunt eis magis similiores gratiosiores et pulchiores. Ita christus diligebat omnes. sed singulariter Iohannem sibi similem in puritate virginis. Beda. Diligebat Iohannes Iohannem non exceptis ceteris singulariter solus. sed pro ceteris quos diligebat familiariter vni. quem specialis prerogativa castitatis ampliori dilectione fecerat dignum. Ecce quod de beato Iohanne proprie dicitur thema. Et dicit Beda rationem dilectionis. scilicet puritatem vite. Abodo videamus si sunt alie rationes seu virtutes ex quibus deus diligit nos. Ego amore vestri quesui et inveni septem virtutes.

Prima est contemplatio de sapientia.

Secunda dilectio de beniuolentia.

Tercia obseruatio de obedientia.

Quarta simplicitas de conscientia.

Quinta puritas de continentia.

Sexta largitas de misericordia.

Septima vnitas de concordia.

Et pro omnibus infirmis potest quod diligere a deo. et de tali poterimus dicere. Ioh. 1. ecce discipulus ille quem et. Dico primo quod contemplatio sapientie est ratio quare homo diligit a deo. Quado enim creatura dat se contemplationi diuine legendum. studendo. sermones audiendo. deuote orando. et per ista visibilia deus inuendit. ex mundi gubernatione et punctione diuine nam pndetiam considerando. gloriis paradisi et penas inferni meditando. talis creatura multum diligit a deo. Auctas. Fundamenta eius in montibus sanctis diligit omnes portas syon super omnia tabernacula Iacob. Psal. lxxxvi. Mota secreta. Fundamenta eius. scilicet contemplatiui. in montibus sanctis. scilicet articulis

fidei. Talis ei debz fundari cōtemplatio ne sit
cōtra aliquē articulū fidei. q. edificii sine fū-
damēto cito cader. diligit dñs portas syō. i.
p̄tēplatoēs. Porre dicit sēsus per q̄s hō p̄tē-
plaf. Si em̄ hō cōtēplaf legēdo sacra scrip-
turā tūc oclī sūt porte. si audiēdo fmōes au-
res sūt porte. si orādo os rē. sup oīa tabnacla
Jacob. Priarche nō edificabāt domos f̄ ha-
bebāt tēdas mobiles seu barranas. z signant
scias phōz mobiles et trāstrozias in fine mū-
di. Astrologia q. non erit motus celi. Itē nec
influctia nec generatio nec corruptio. tūc nō
erit necessaria medicina. q. null? erit infirm?.
nec regle grāmatorz seu logicorū crunt tunc
necessarie. Itē dicit ille scēne tabernacla Ja-
cob. q. mobilia. Cūlū ḡ dicē q. magis deus
diligit cōtēplatiōis etiā vni? vetule de his q̄
fidei sūt q̄ p̄tēplatoēs phōz de astr? rē. Re-
minē diligit de nīsi eū q. cum sapia inhabitat
scz cōtēplatiōis. Sap. viij. Scōa est dilec-
ctio de beniuolētia. Inuenit ei duplex amor
siue dilectio. scz de cōcupiscētia z beniuolētia
et ex scōa homo diligit a chrīsto. Amor enim
beniuolētie est rōe bonitatis rei dilecte. q. to-
ta ratio de beniuolētia amoris est i re dilecta.
q. scz est bona vtilis deuota sancta. Amor at
cōcupiscētie est q̄ vni amaf. ppter aliud. vt
suus amat dñm rōne salarij. vel amor peda-
gogi ratione filij. Vos enim diligitis matres
et filium: sed alia ratione diligitis filiu. quia
caro vestra rē. Ideo ille amor dicit beniuolē-
tie. Et alia rōne diligit m̄grm. q. ppter filiu.
Itē ille amor dī cōcupiscētie. Idē de amore si
lij vī filie z nutriti. Ita aliq amāt deū ex amo-
re cōcupiscētie. z non placēt deo. Aliq aut a-
mant eum amore beniuolētie. z istos diligit
deus. Uerbi grā. Si tu diligitis deum vt det
tibi diuitias tpales. honores et dignitates. ḡ
plus diligit creaturā q̄ creatorē. q. si diligit
matrē ppter filiu plus diligit filium. q. pro-
pter qd vniūq̄d tale et illud magis. f̄ si dili-
gitis deum ppter suā infinitā bonitatem. de-
mentiam. miam. ita q. tota rō dilectionis sit in
eo. talis amor est bonus. z est amor beniuolē-
tie. Ita q. de amore cōcupiscētie non faciatis
rōem antecedentē. dicēdo. diligā deū vt det
mibi diuitias rē. bonā famā vel glām eternā
Sz faciatis de ea effectū cōsequentē. isto mō
dicēdo. Si bonuz debet diligi. deus est sūme
bonus vtilis pulcer vel misericors. ideo vo-
lo diligere vos dñe. Et vos dñe dilectoribus
vestris datis bona tēporalia. honores bonaz
faram et glōriam. spero domine q. etiam da-
bitis mibi. Iſto modo non ponitur amor cre-
aturarum pro ratione. f̄ pro dispositione. La-

lis amor est beniuolētie et tales diligit deus
Auctoritas. Ego diligentes me diligo. Et se-
quuntur effectus consequētes cum subditur.
Ad eum sunt diuitie et glorie opes superbe-
iusticia. Proverbior. viij. Opes superbe sūt
diuitie. honores. quia dant occasionez super-
bie. Ideo chrislus Qui diligit me diligetur a
patre meo. Domine et qualis effectus sequit̄
vel sequetur. Respondet. ego diligam eum.
et manifestabo ei meipsum. Johā. xij. Ibi p̄-
gratiam et in futuro per glōriā. Tercia est
conseruatio obedientie ad dei mandata. Quā
homo per ista refrenat se q. ante permitteret
se occidere q̄ facere contra dei mādātum. ta-
lis diligitur a chrīsto. Ratio. cuilibet domino
est amabilis persona. villa. ciuitas. seu terra
sibi obediens. Inobediētes autem odit et co-
natur destruere. Idē de deo. Si quis sermo-
nem meum seruabit. ecce obedientia. pf me?
diligit eum. z ad eum veniemus. scz ego z pa-
ter et spiritus sanctus. Joh. xij. Dicat quō aīa
est creata ad ymaginem trinitatis. q. sicut est
yn? deus in essētia z tres p̄sone. ita z aīa vna
z tres potētie. Lūm ḡ dicit. et mansionē ap̄d
eū faciemus. In memoria em̄ persona patris
manet per recordationē operis creatiōis. In
intelligentia p̄sone filij. Solūtas autē est ca-
mera spiritus sancti. et ad voluntatē p̄inet desi-
derare dei bonitatē q̄ spūs sancto attribuitur.
ecce quale signum amoris. ac si rex amorē vel
seruare ad domū rusticū z quiescere ibi. Itē
dicit beatus Iohēs. Qui manet in caritate in
deo manet z deus in eo. i. Joh. iij. De ista o-
bediētia ad precepta dei dicit chrislus. Si p̄-
cepta mea seruaueritis manebitis in dilectione
mea. sicut ego precepta patris mei seruauī. et
maneo in eius dilectione. et loquitur inquan-
tū homo. quia seruauit p̄cepta p̄ris Joh. xv.
Quarta est simplicitas de cōscientia quā
do homo in omnibus suis factis dicitis et o-
peribus habet cor ad deum z intentionem re-
ctam. non habet cordis duplicitatē vel tri-
plicitatē. placeat vel displiceat cui voluerit
solum quod placeat deo. Aliter quando ho-
mo dicit. tenebo bonam vitam rē. vt gentēs
laudent me vel honorent. vel vt habeam ho-
minum familiaritates. cor est multiplex. Le-
gitur i tercio libro bible. videlicet Leuitici. i.
et. ij. q. erant tres species sacrificiorum. Pri-
mum erat hostia pacificorum. Secundū erat
sacrificium pro peccato. Tercium sacrificium
holocausti. Primum offerebant pro gratia a
deo recepta. De quo fiebāt tres partes. Pin-
guedo et sanguis offerebatur deo et combus-
tebatur. Secunda sacrificii pectus et spaula

In octaua sancti Johānis euāgeliste.

dextra dabitur sacerdoti. Tercia pars. s. totū aliud erat offerentis. Ecce triplicitas. Scōm sacrificium erat pio p̄ciō. vt deus remitteret sibi p̄cā. De isto sicbat soluz due partes. p̄mā offerrebat deo. Ecce simplicitas. Hoc p̄mū sacrificiū placebat deo. s. magis scōm. s. maxime terciū. Ita est de vita n̄sa. Aliqui offerūt se deo per penitentia vel per ingressū religionis. s. faciūt de se tres partes. Pingue dñe deuotionis dant deo cui vellent placere Scōo vellent habere bonam famam. Tercio vellent habere diuitias. non tñ cōtra seum. q̄ iam non esset sacrificiū. Istud sacrificium placet deo. Alij offerunt se deo scōo modo. q̄ cupiūt placere deo. Scōo cupiūt habere bonā famā z placere gentib⁹. non curāt de diuitijs Istud sacrificiū magis placet deo q̄ p̄mum s. super oīa est sacrificiū mulocauisti. qñ solum curat placere deo dicēdo. Sufficit dñe q̄ vi/ta mea placeat vob non curo si placet vel di/plicet gentibus. Sz diceret aliquis. Rūquid dicit apostolus. Prouidēt bona nō tñ co/ram deo: sed etiā corā hoībus. ad Roma. xij. Intelligi non rōne fame. s. timore dei. Et de ista simplicitate dicit Dauid. Scio dñe deus meus q̄ probes corda z simplicitatē diligas. Unde z ego in simplicitate cordis mei letus obtuli vniuersa hec. j. Paral. xxi. Per con/trariū. multiplicitas p̄sentie odit deus. Di/cas h̄ historia de Isaac patriarcha. cui⁹ vxor peperit duos filios geminos. scz Esau z Jacob. Esau aut erat tor⁹ multiplex z dilatatus in negocijs. dicit textus. Quib⁹ adultis fact⁹ est Esau vir gnarus venandi. i. astutus. z hō agricola. Jacob aut vir simplex et habitabat in tabernaculis. Gen. xxv. Et dicit de⁹. Aha/lach. j. Jacob dilexi. Esau odio habui. Quia/ta est puritas de cōtinentia. Ista est rō quare p̄re alij dilexit christus Iobem. Puritas est p̄sentie est qñ vir et vxor: seruant sibi mutuā fidelitatē z modū zc. De alijs aut qui nō sūt de matrimonio non curare de illo actu quomo docung. Tales diliguntur a christo ex puri/tate conscientie. Ratio est. L̄bustus est in do/mo sua que domus sumus nos. ad Iheb. iij. Infidelis autem est domus dyaboli. ideo qñ baptisatur exorcisatur vt dyabolus eiciatur Ideo cauedum est ab immundicijs. Ideo di/cebat christus domo patri per os Dauid. Dñe dilexi decorem domus tue. scz persone christi/ane. z locum habitatiōis glie tue. Psal. xxv. Nota differentiam inter domum z locum ha/bitatiōis. cum dicit. Domine dilexi decorem domus tue. et locum habitatiōis glorie tue: scilicet si sit pulcrum. non cogitando nec de/

siderando immundicias. Ideo Prouerbioz xxi. Qui diligit cordis immundiciam propter gratiam labiorum suozū habebit amicum re/gem. Sexta est largitas misericordie. Quā enim persona est liberalis in elemosynis dan/dis vel de spiritualibus vel de temporalibus Elemosyne spirituales sunt bone doctrine. p̄ dicationes zc. tunc datur prandium anima/bus de pane celesti. Dicunt aliqui. Fratres semper petunt et nunq̄ faciunt elemosynam. immo de cibo scientie parato in coquina spi/ritu sancti dant elemosynā pauperibus igno/rantibus zc. Item redimunt captiuos. quan/do predicator: cum thesauro sapiētie redimit animas de captiuitate dyaboli. Ite induit nudos virtutibus. Item consolantur tristes ad patientiam prouocando. Idem de illis q̄ faciunt elemosynas corporales tales diligitur a deo. Ratio est. si vos habetis plures a/gros. clarum est q̄ plus diligitis z seminat campum qui abundantijs reddit fructum. Ideo dominus iesus christus est seminator. persone vite humane sunt agri. diuitie sunt se/mina dei. Ipse em̄ seminat abundanter dans vobis libere. et vos redditis vnū denarium fractū. vel zc. s. de illo qui facit magnum fru/ctum elemosynarū. Quid dicit deus in isto agro volo seminare. quia dar abundantijs. Hilare datorum diligit deus. Potens est autē deus omnem gratiam abundare facere in vobis. Dispersit dedit pauperibus iusticia eius ma/nat in seculum saeculi. ij. L. oz. ix. Item dauid Diligite misericordiam et iudiciū. ps. xxxij. Septima est vnitas de concordia. Quan/do em̄ in domo vir et vxor concordāt. Vxor enim obedit viro s̄m deum. et vir non despi/cit eam. s. concorditer viuunt. Idem in cōmu/nitate quando maiores non odiunt nec despi/ciunt minores. nec diuites pauperes. tales di/liguntur a deo. Ratio huius est. quilibet dili/git plus domum propriam q̄ alienam. Do/mus dei et locus est vbi est pax et concordia. Factus est in pace locus eius. Per oppositiū vbi sunt diuisiones z guerre est dyabolus et locus demonū. Dicatur miraculū quod legi/tur in vita beati Francisci de ciuitate fixi di/uisa. z cū semel in duab⁹ partib⁹ essent diuisi volētes se interficere. beat⁹ Franciscus hūit per reuelationē q̄ demones faciebāt illam cō/motionē torā. eleuatis oculis vidit infinitos demones sup̄ ciuitatē q̄ mouebāt corda gen/tium zc. quos expulit beat⁹ Francisc⁹ et statim secuta est inter eos pax. Fact⁹ est in pace loc⁹ eius. Jo Ap̄ls. Pacem habete z deus pacis z dilectionis erit nobiscū. ij. ad L. oz. vltio.

In octaua Innocentium.

Accipe puerum

a. matrē ei⁹ et fuge. **Abath. ij.** Pro de claratōe hui⁹ verbi et introductōe

materie recordor de vno notabili verbo beati Gregorij. dicit. q. ad informandū hoīes in virtutib⁹ plus pſciunt exēpla. f. opera viſa q̄ verbū. Rā maior impſio ſit in hoīb⁹. oculis videndo q̄ aurib⁹ audiendo. Verbi gratia. de homicidio plus cōmouet et turbat ille qui vidit q̄ ille qui audiuit. Idē de alijs. Id dicit q̄ meli⁹ eſt exēplū de viſu q̄ de auditu. Exēplū eſt etiā de magiſtro vicioſo q̄ docet diſcipulū oīe de bonis morib⁹. plus puer informabit exēplo ei⁹ male vite q̄ verbis ſue doctrine. Id dicit Grego. Dia in nobis vicioꝝ mala monſtra vt fides tuā quam lingua nſa loquit etiā morib⁹ vita fateat. Id xps et magiſter veniens ad informandū nos de virtutib⁹. nō ſolū verbo voluit nos inſormare ſ et etiā opere. Sicut pictor volens docere diſcipulū nō ſolū docet ſ et exēplū in imagine opere oſtendit. Idēo **Act. j.** Lepit iſus facere et docere. Ad poſitū. Int alias vtrūtes nobis neceſſaria eſt virtus prudētie in piculis vitandis. quia piculis ſumim⁹. piculis latronū zc. ij. ad **2. or. xi.** Et niſi eſſet magna neceſſitas. ſ. ppter honorem dei vel vilitatem. p̄mi hō vitando picula debet fugere iuxta diſtū xpi. Cum aut pſequerit vos in ciuitate iſta fuge in alia. **Abath. x.** Et primo oſidit opere fugiendo q̄ herodis piculū. vidēs nō eſſe neceſſitatē nec vilitatē mori puer fugit. hoc dicit verbū thematis. Accipe puerū et matrē ei⁹ et fuge. In die veneris ſcā nō fugit. imo venit obui⁹ eis di. quē queritis zc. **Job. xviij.** quia tūc mors ſua erat vilitatis ſm ſuā et patris ordinationē. Patet thema. Ex quo ſcitis rationē fuge oportet de ea tria puncta declarare.

Primū quōd fuit reuelata diuinitus.

Secūdo quōd fuit practicata humanitus.

Tercio quōd fuit reuocata tpaliter.

Quantū ad primū zc. quia xps debuit ſic mutari de regno ad regnū. vt de⁹ reuelauit. De hoc dicit euangelij breuit. Angelus dñi apparuit in ſomnis Joſeph di. Surge et accipe puerū et matrē ei⁹ et fuge in egyptū. et eſto ibi vſq; dñi dicam tibi. Futurū eſt enim vt herodes querat puerū ad p̄dendū eū. Nota h duas queſtiones. Prima. quare iſta reuelatio fuit facta in ſomnis de tam magno negotio. quia multa ſomnia ſunt que credunt diuine reuelationes et ſunt illuſiones. Niſi

quia reuelatio diuina requirit diſpoſitionē in ſpſa cui debet fieri. ſ. tranquillitatē cordis et quietē mentis. et ſegregationē negotioꝝ ſeculariū tpaliū. q̄ tales ſollicitudines ſunt vt nubes claritatē ſolis diuini radij impediēt. Hoc oſidit in vitā ſpatru de iſtis trib⁹ ſocijs quoz vii. elegit viā ſolitariā. Alius elegit ſeruire inſirmis in hoſpitali. Tercio tractare paſces. Prim⁹ habebat magnas reuelationes. alij duo nō. imo erant multū occupati. in bonis tamē negotijs. Et iſti duo ierunt ſimul ad viſitandū terciū ſolitariū. q̄ dixit eis. quō erat poſolar. zc. Alij rīdendo dixerūt q̄ nullā habuerūt reuelationē. Tūc ille accepit peluim plenā aqua et cōmouit aqua zc. dixit tale eſt cor hoīs in negotijs occupatū. ſ. ſeparatū a negotijs zc. eſt ſicut aqua quieta. et tūc apparet in eo ymagō diuine reuelationis. Patet ergo q̄ diuina reuelatio requirit cor quietum. Idēo dicebat de pſonis in negotijs occupatū. Vacate. ſ. a negotijs et curis ſuſcipiſ et videte quoniā ſuauiſ eſt oſis. in ps. xlv. et xxxij. p vltima p̄cula. Adodo ad poſitū Licet ioſeph eſſet hō iuſtus ſanct⁹ et bon⁹. nō habebat vigilando cor quietum. timebat enim vigilando herodē ne xpm occideret et totus alteratus. Sed cū dormiret habebat cor quietū et tūc habuit diuinā reuelationem. Ecce angelus dñi apparuit in ſomnis zc. Ecce quare in ſomnis fuit facta. De hoc auctas Per ſomniū in viſione nocturna qñ irruiſ ſopoz ſup homines et dormiunt in lectulo. Tūc aperit aures viroz. et erudiens eos inſtruit diſciplina. vt auertat hominē xpianū. ſ. et liberet eū a ſuperbia. ſ. herodis. Eruens aliam eius a corruptione. et vitā illi vt nō tranſeat in gladiū. **Job. xxxij.** Si dicat. dñi eſt dubiū quō poteſt ſe regere hō et determinare vtrū ſit ſomniū aut reuelatio zc. Dicat q̄ qñ eſt reuelatio dei cū tantā certitudine venit in claritate ac ſi oculis p̄p̄ijs videretur. Idēo dicit apoſtol⁹ de quadā reuelatione quā habuit. Scio cui credidi et cert⁹ ſum. ij. ad **Thymo.** pmo. Itē dicit beatus Aug⁹. in libro confeſ. de matre ſua que habebat multas reuelationes. Abater mea nescio quo ſopore. qd verbis exprimere nō poterat dicebat ſe ſq̄re diſtinguere inter deū reuelantē et animā ſomniantem. alſ reuelatio p̄phetariū nō fuiſſet certa et vera. quia in ſomnis zc. Ecce quid dicit deus. Si quis fuerit int⁹ vos p̄pheta dñi. in viſione apparebo ei. vel per ſomniū loquar ad illum. **Numeri. xij.** Secunda q̄ſtio eſt quare iſta reuelatio de fuga xpi ad infideles nō fuit facta virginī marie. que erat ſanctioꝝ

In octaua Innocentium

Joseph. q̄ erat ita quicta vigilans sicut dor-
miens. sibi vigilanti apparuit gabriel qñ sa-
lutaui eā zc. Rñsio q̄ licet virgo maria incō-
parabilis esset magis sc̄a q̄ ioseph. tamē ad-
ondendū q̄ regimē domus ad virū p̄tinet et
nō ad mulierē. zc. q̄ mutatio dom⁹ z hñōi ad
aliud regimē p̄tinebat. s. ad ioseph. Ideo zc.
Ideo fuit lex impatoris illi ut cōfirmata in
scriptis biblie di. Lūnce vxores tam maior q̄
minor deferat maritis suis honozē. Iher. i.
Hic mulieres habent exēplū cogitando quō
virgo maria erat nobilis. qz de genere dauid
pulcra z sancta. z de v̄ voluit vt esset subiecta
sponso suo. Et vos dicatis. Ecce nihil fiet in
domo nisi illud qd ego volo. gallina canta-
bit in domo. iō sunt tot diuisiones int̄ viros
z vxores. qz cōtra ius diuinū et humanū ē q̄
mulier dñet. De B sunt in causa vetule aliq̄
dicentes sponse. Ecce filia mō est hora dum
sponsus diligit vos recipiat dominū. can-
tet gallina. semp̄ eris dñā. Q malū et iniquū
cōsiliū. quia sustinet Italia. q̄ diu durat panis
nuptiarū. durat ille hō fatuus. Sz postea hō
cognoscit se z dicit. Q ista stulta vult dñari.
Et ecce tumult⁹ in domo. Iō bona vxor debz
honozare virū suū. z hñe cū vt dñm. Ecce qd
dicit aplūs. Adulceris viris suis subdite sine
sicut dñō. qz caput mulieris ē vir. sicut xps ē
caput ecclē. ad Eph. v. Quātū ad scōm
quō ista fuga fuit p̄dicata humanit⁹. dicit
euangelium. Qui plurgens accepit puerū z
matrē eius nocte. Ad practicas. Cogitate
quō ioseph facta sibi reuelatōe z excitat⁹ cū
quāta sollicitudine. z credo q̄ flens iuit ad ca-
mera v̄ginis. z credo q̄ ipsa iam surrexerat.
Iuxta illud dauid. A media nocte surgebam
ad cōfitemdū zc. et q̄le retabulū habebat co-
ram se. qz filii dei quē genib⁹ flexis p̄teplaba-
tur. corā se domitēntē fm humanitatē. oīa re-
gentē fm diuinitatē. s. cū esset in sua cōtepla-
tione dulcedine. ioseph cū magna reueren-
tia tetigit ad portā camere zc. z dixit virgini
Lito cito fugiam⁹. qz herodes vult occidere
filiū vestrū. Cogitate quāta mutatio debuit
esse in corde v̄ginis marie: subito referente sibi
ioseph reuelationē media nocte quāta sol-
licitudo ad fugiendum. statim ioseph strauit
asinam. et virgo flens et orans dicendo. Qli
vos qui liberafistis dauid z tres pueros de ca-
mino nūc adiunatē me matrē vestrā ioseph
equitauit virgo cū puero z recesserūt de do-
mo. Cogitate qd fuit de piculo mortis mari-
e de rege cū quanto timore z pauore ibant.
Et si virgo sentiebat aliquos discurrentes p̄-
cipitatē cū exibat: statim videbat sibi q̄ esset

herodes. Cū autē fuerit extra ciuitatē xgo
maria quesitū a ioseph. si dixerat sibi angel⁹
quo irent. Rñdit q̄ sic in egyptū. Virgo ma-
ria tunc valde timuit. singulariter ppter tria
in singulis data est sibi cōsolatio a deo. Pri-
mo timuit cōsiderando crudelitātē egyptio-
rum ad pueros hebreoz. int̄ q̄ zc. rodi p̄i-
mo patet q̄ occidebant oēs pueros iudeoz.
hoc sciens virgo. cogitate quō dicebat. Dñe
vos qui moysen liberafistis ab illo piculo. libe-
rate matrē cū filio. Sed arbor inclinando se
ad virginē in via. z fons de radice scaturiens.
significauit sibi egyptios obsecuturos ex cor-
de. hoc intelligens virgo maria fuit p̄solata
Et tunc fuit cōpleta ppheta dauid in p̄sona
virginis dicens. Populus quē non cognoui
seruiuit mihi. Psal. xviij. A horaliter. Ar-
bor ostendit nobis quō debem⁹ salutare vir-
ginem inclinando. quia regina reuerent cor-
de cogitando quō est in cathedra glorie ad
dexterā filij p nobis aduocando. z sic scatu-
riet fons lacrimarū zc. Secundo timebat
cōsiderando eoz carnalitātē. Erant em̄ val-
de luxuriosi. z habebant vxores turpes. z he-
brece erant valde pulcre. Ideo custodes por-
tarum habebant mandatu⁹ a rege. vt si aliq̄
pulcra mulier veniret ducerent eā ad regem.
Dicat historia de Sara vxore abrahe. Geni.
xij. Hoc totū sciens virgo maria. cogitate si
habebat rationē timoris. cuz nunq̄ fuit pul-
crior. sed dicebat. Vos dñe qui liberafistis sa-
ram zc. Dicat quādo custodes viderūt eam
admirantes de tanta pulcritudine eoz corda
mutabant in deuotionē: exhibendo sibi ma-
gnam reuerentiā. Iherio. dicit. Aspectus vir-
ginis fugabat affectus libidinis. Sed ppter
regis mandatu⁹ iuerūt excusare se regi quō
vna pulcra mulier venerat zc. Cogitate q̄
rex misit p ea. sed mutatis cordibus zc. L o-
gito ego q̄ rex met voluit videre eam. quam
honozauit offerens se sibi. p̄cipiens ne aliq̄s
sibi displiceret in aliquo. De hoc ppheta in
p̄sona virginis. Ego quasi vitis fructificauit
suauitatē odoris: et flores mei fruct⁹ bonozis
et honestatis. Eccl. xviij. Nota hic virtutē
fioris vinee qz dicunt naturales qui tractant
de p̄p̄tatiōe rerū. q̄ bestie venenose et ser-
pentes vitant flores vinearū. Serpentes z
alia venenata sunt p̄pone luxuriosos. in qui-
bus virgo maria fugauit motus carnaliū p-
tūc. Ideo dicit. Ego q̄s vitis fructificauit zc.

A horat. cogitando luxuriā et pctā noto-
ris in omni loco: sed fugant vbi est inuocatio
virginis marie. Iō dñ. Transite ad me oēs
q̄ concupiscitis me. Terci⁹ timor virginis fuit

Bermo

considerando egyptiorū infidelitatē. q̄ erant pessimi ydolatre. Nota hic s̄m magistrū hy/ storiarū quō ad vaticiniū. Hieremie eos de ydolatRIA rephendentis fecerunt ymaginem puelle pueri gestantis quā secrete adorabat Et ingrediente dño egypti. omnia ydola corruerunt. z fuit cōpleta pphetia Ysaie. Unus egypti. Ecce dñs ascendet sup nubem leuem z ingrediet egyptū. z mouebunt simulachra egypti a facie eius. Ysaie. xix. Nubes est caro seu xpi humanitas. Que est vita nra vapor ad modicū parens z deinceps exterminabit Jacobi. iiii. Nis em̄ ascendit sup nubē. quia ip̄e regebat humanitatē. leuē quia sine onere peccati. Lum aut̄ virgo intrasset per primā ciuitatē egypti q̄ dicit eliopoleos. inuenit gentes plorantes. q̄ simulachra ceciderant et confRACTA fuerūt. z interrogabant virginē vnde veniret. Que risit q̄ de terra p̄missionis. Dicebant ei. Scitis vos q̄ virgo peperit. q̄ tale signū fuerat eis datus a hieremia. q̄ qñ illa virgo pareret simulachra corruerent. Res- do q̄ virgo voluit videre illā ymaginē puelle z̄. dicens q̄ nō adorarent eā. sed deum in ymagine representantī. Et qualis consolatio virgi ista virginis marie. et poterat dicere. Secundū multitudinē dolorum meorū in corde meo: cōsolationes tue lenificauerūt animam meā. Si cognouissent eam. Adoralit̄ hic p̄russis ne credant se adorare ymagines. s̄ xpm. Dominū deū tuū adorabis z illi soli ser- uies. Math. iiii. Quantū ad terciū quō ista fuga fuit reuocata finaliter siue t̄p̄aliter dicit euangelii. Et erat ibi vsq̄ ad obitū herodis. s. per septē annos s̄m magistrū histo- riarum. Defuncto autē herode. ecce angelus dñi apparuit in somnis Ioseph in egypto di- cens. Surge accipe puerū z matrē eius z va- de in terrā israel. Defuncti sunt em̄ qui quere- bant animā pueri. vsq̄ in finē. Nota h̄ duas questionēs. Lum virgo fuisse quasi exul in egypto per septē annos de quo viuebat. q̄a Ioseph erat iam senex z nō poterat laborare Rūdo q̄ virgo maria de manib⁹ consuit. si- lauit. texiit. p̄uidebat sibi filio z ioseph. Di- catur quō per filiū mittebat capuciam vel ami- sias ad domū cui⁹ erant. Angeli. p̄uidissent sibi. sed noluit. Ad h̄ p̄prie iste est text⁹. Non sideraui semitas dom⁹ sue. s. paupertatis. hu- militatē. z panē ociosa nō comedit. Proū. vltimo. Adoraliter. mulieres habent h̄ ex- emplū et doctrinā. quia multe cōsentiūt pec- cato ex paupertate. nunq̄d habetis manus z̄. Ideo ap̄s. Rogam⁹ autē vos fr̄es vt abun- detis magis z operam detis vt quieti sitis. z

vt vestrū negociū agatis vt operemini mani- bus vestris. Sic p̄cipimus vobis vt honeste ambuletis ad eos qui foris sunt. z nullius ali- quid desideretis. j. ad Thes. iiii. Nota q̄ re- gula est iuristarū q̄ vbiunq̄ papa dicit p̄s- cipimus. obligat sub pena peccati mortalis. nō autē cum dicit mandamus. Secunda questio est quare xps voluit stare septē anis in egypto. nec plus. nec minus. quia quicqd̄ faciebat xps erat mysteriū. Responso q̄ tri- plici de causa.

Prima analogica.

Secunda allegorica.

Tercia tropologica.

Propter quā rōem filius dei virgoz Ioseph fuerunt in egypto septē annis corporalit̄. sed quantū ad animas erant in terra p̄missionis Et post septem annos angelus apparuit Ioseph redierunt ad terrā p̄missionis. In quo innuit q̄ post septē etates ibimus ad terram p̄missionis. s. gloriā in qua nunc sunt solum anime sanctorū. Sed post septē annos. id est septē etates simul corpora cū animabus. De hoc M̄ze. xi. Sicut mane trāsit. p̄transit rex israel. quia puer israel z dilecti eū. z ex egypto vocauit filiū meū. Locauerūt eos. sic abierūt a facie eorū z̄. Scda allegorica Egiptus septē tenebras signat. q̄ sicut xps septē anis fuit in egypto. et post angelus apparuit et re- uersus est in terrā p̄missionis. sic peccatores septem annis. id est ex septē peccatis sunt in egypto. i. in tenebris peccatorū. Superbia est vna tenebra. quia nō vident periculū in quo sunt. et sic de alijs. Auctoritas. Resciderūt ne- q̄ intellexerunt in tenebris ambulant. psal. lxxxi. Et loquit̄ de peccatorib⁹. sed reuertun- tur ad terrā israel. i. lucis. qñ venit angelus. id est cōtritiō cordis de peccatis. Tercia ē tropologica. Conclusio est sanctorū doctorū q̄ p̄ quolibet peccato mortali homo obligat̄ deo in septē annis de penitentia in hoc mun- do vel restat in purgatorio. Ratio. q̄ in quo liber peccato mortali sit contra septem dona sp̄s sancti. Sed qualitas p̄nie est arbitraria. Ideo xps voluit stare septē annis in egypto id est angustia offendens q̄ septē annis con- uenit stare in angustia p̄nie: z post hoc hō est liber a penis. Et cōpleti fuerint septē anni di- mittit vnusquisq̄ fratrē suū hebreū. i. peni- tentem qui venditus est. s. dyabolo peccatis hieremie. xxxiii. Transiit peccator de culpa ad gratiam per penitentiam.

De sancto Antonio confessore.

Certamen forte de

c dicit illi vt vinceret. Sapie. x. Tota solennitas et officii presentis dici est illius beati et amici dei Anthonij confessoris. Ita etiam erit et sermo noster et. Salutes virginum maria et. Pro declaratione huius verbi et breui introductione materie sciendum quod scriptura literalis. et etiam hoc declarat experientia sensus. quod presens vita non est nisi campus prelii. et quantum ad corpus et quantum ad animam. Primo quantum ad corpus. quia homo statim natus a die natiuitatis vsque ad finem est in prelio. quia quatuor qualitates intra corpus continue bellant. scilicet calor cum frigidityte. et siccitas cum humiditate quousque interficiunt hominem semper bellant corrumpendo. alterando minuendo. et contradicendo ad inuicem. ac si teneret in vtero quattuor serpentes inter se bellantes. mordentes et. Ita potestis cogitare de quatuor qualitatibus intra corpus humanum. Item ad extra corpus est in prelio miseriarum. sudor. frigus. pericula infirmitatum. paupertatum. tristitiarum et. Item cum primis ad inuicem vel lingua vel manu seu opere. item quod David de isto prelio corporis facit vnum psalmum dicens. Miserere mei deus quoniam conculcauit me homo. hoc est tum ad prelium cum primis. tota die in pugna tribulauit me. Conculcauit me inimici mei. scilicet quatuor qualitates elementorum. tota die. quoniam multi bellantes aduersum me. Item ad miseras. psalmus. Secundo quantum ad animam. quod est prelium periculosius. quia anima melior est corpore. Istud prelium potestis intelligere per tale similitudinem. ac si in isto campo esset vna domicella nobilis et delicata. et impugnaret a tribus militibus armatis. quorum vnus venit ante cum ense euaginato. Alius a dextris cum balista et sagittis et. Alius a sinistris cum lancea. et ipsa stat innixa ad parietem. bene talis domicella esset in magno prelio et periculo. gratia dei esset quod euaderet. quia nullum habet defensorum nisi parietem vbi sustinetur. Ita est de anima cuiuslibet nostrum. que est domicella nobilis. quia nullum habet patrem nisi deum qui eam creauit ad ymaginem suam. et stat innixa ad parietem et. ad parietem scilicet christianam. quia sicut paries sustinet et impedit visum. ita fides christiana est apodictum christiani. Item fides est de his que homo non videt. Ideo apostolus diffiniens fidem dicit. Est enim fides substantia sperandarum rerum. Ecce fundamentum. Argumentum non apparentium. scilicet de his que

non videntur. ad hebreos. xj. Ad istam partem armatur anima christiana. quia alius iam captus esset mortuus et destructus. et impugnatur a tribus militibus. ante venit mundus ense euaginato. scilicet cum negocijs. curis superfluis. iniusticijs et. A dextris autem caro cum sagittis malarum inclinationum luxurie et. A sinistris autem dyabolus cum lancea temptationum diuersarum rerum. De istis militibus dicit Petrus apostolus. Adstant aduersus animas. prima Petri. ij. Et propter hoc dicit Job. Adstantia est. scilicet quantum ad animam. quia vbi nos habemus milicia: alia translatio autentica habet temptatio est. que respicit animam. vita hominis super terram. Et sicut mercenarius dies eius. Job. vij. Qui si fideliter laborat meretur salarium. alius penam. Ita de vobis. si fideliter militamus non frangendo dei precepta: habemus coronam. Si autem ut conardus homo sit victus. captiuus in inferno. Ergo bene est verum quod tota vita nostra est prelium quantum ad corpus et quantum ad animam. In isto prelio deus dedit gratiam beato Anthonio vt vinceret. Ita thema dicit. Certamen forte dedit illi et. deus scilicet dedit illi. scilicet beato Anthonio vt vinceret. Ad practicam quomodo beatus Anthonius confessor habuit prelium et quomodo habuit victoriam. vicit enim.

Primo mundum qui venit ab ante cum gladio euaginato.

Secundo carnem que venit a dextris cum balista extensa.

Tercio dyabolus qui venit a sinistris cum lancea vibrante.

Ideo dicit thema. Certamen forte dedit et.

Dicit primo quod beatus Anthonius habuit prelium cum mundo. quia veniebat coram eo cum ense euaginato. Dicit quomodo puer fuit nutritus a parentibus vt timeret deum. ne iuraret. ne diceret mendacia. erat torus recundus. et didicit literas. ibat cum parentibus semper audire missas. sermones. pindulgentijs. et sic de alijs. Parentes eius obierunt ipse erat quasi vixenti annorum et remansit de res multarum possessionum et reddituum. et cum tunc magni oliuarij. Tunc mundus incepit pugnare contra eum dicens ymaginatio modis mundi. Anthoni tu es meus dominus domus et diuitiarum et. et poteris ducere vxorem. et eris de maioribus ciuitatis et in regimine et. Et si vis mutare decem pro duodecim poteris valde ditari vel mutare super possessiones et interim recipere fructus vel emere pro parata pecunia et. vel videre plus ratione ex

pectationis rē. Ecce temptationem mundi. Sed cum beatus Anthonius fuisset assuetus audire missam et sermones. quia tales raro faciunt malū finem. dum semel audiret missam audiuit consiliū euangelij. Si vis perfectus esse vade et vende omnia q̄ habes et da pauperibus. et habebis thesaurū in celo. et veni et sequere me. **Matth. xix.** Dixit beatus Anthonius. habeo modo scitū cum isto potero me cooperire ab icubus mundi rē. Dicat quomodo statim post missam dedit bona sua ad vendendū seruitoribus. Quib⁹ venditis. pecuniam distribuit in pijs causis et psonis pauperibus. Hoc facio secutus est christū in vita spūali. oimittens mundū. iuit ad desertum. et sic euasit a primo ictu mundi. s. pcutiendo super eum. Sed iterum mundus inuasit eum. quia aliquotiens quādo homo nō potest percutere inimici ad caput ducit gladiū p transferum rē. Ita voluit facere mundus beato Anthonio. quādo enī fuit in deserto et in sua paupertate seruiret deo. ecce q̄ mundus per transferum et a latere pculsit dicens ymaginationi. Abodo Anthoni tu es in deserto. Nunquid fuisset bonū referuare tibi aliquid de quo fecisses vna cellam. altare. oratorium. lectulum. tabulam. et huiusmodi. Cum q̄ sic cogitando incederet per desertū. inuenit vnā platam argenteam pulcrā. Ligitare quomodo statim sensualitas dixit Anthoni. de h poteris facere cellam rē. et non audebat eam tangere. Sed admirans intra se dicebat. Et quomodo est hoc cū hic non sit via rē. Ecce quomodo perculsit a latere. Sed tunc est remediū. s. retrahere pedē. Et ita fecit beatus Anthonius dicendo. Iesus retraxit se. Et scutella disparuit vt fum⁹. Et potuit dicere beatus Anthonius. Elongauī fugiens et mansi i solitudine. ps. lviij. Ihsud est bonū remediū ne homo vincatur rē. Sed iterum mundus voluit sibi dare vnū ictum iuxta cor. Cum enim semel staret in cella in deserto. dixit mundus ymaginationi. Anthoni tu es hic modo et cui proficies. deus fecit te hominē qui est animal sociale per naturā. et tu facis te animal. Contra illud Dauid. Homo cum in honore esset non intellexit. comparat⁹ est iumentis insipientibus. et similibus fact⁹ est illis. ps. xlvij. Si fuisses in ciuitate potuisses multis proficere. tractando paces. dando cōsilia. corrigendo peccata. et hmoi. vel ad min⁹ si fecisses vnū monasteriū hic pro te et alijs qui vellent fugere occasiones mūdi. Dum sic cogitaret exiuit cellā et inuenit massam siue pomū auri. Stratim sensualitas stulta locuta est. Anthoni

de isto auro posses adhuc construere hic monasterium. Ecce ictum ad cor vt pderet amorem paupertatis que in corde cōsistit. Sed beatus Anthonius induit se de vna pantera scz vna auctoritate scripture dicens. Beatus hō qui inuenit⁹ est sine macula. et qui post aurū nō abiit. nec sperauit in pecunia et thesauris. **Eccli. xxxj.** Forte dixit ipse posset esse tēptatio. et dixit signando se iesus. et aurū euauit vt fum⁹. Ecce quō beatus Anthonius vicit primū militē. scz mundū contra eum bellantem. Ideo thema dicit. Certamen forte dedit illi. Abod aliter iste mūdus triplici ictu belans multos interficit. quia nesciunt se defendere nec ab ictu se munire. Primo ad caput superius vulnerat laycos. eos inclinans ad vīras. furta. rapinas. colūnas et hmoi. Dicatur contra hoc iuxta audientū qualitates. Modernis temporibus et quot interficiunt isto vulnere. Secundo p transferū mūdus vulnerat religiosos qui p paupertatem euangelicā vel apostolicam euaserūt ab ictu superiori. s. ad caput. sed p transferum ne meritorie possint ad paradisum ambulare per pprietatē cōgregando bona diuitias rē.

Tercio de dega cū qua vulnerat et inficit platos et curatos. quia spūalia sacramenta q̄ habent ministrare. ppter honore dei et saluationem animarū. nō iam nō sic nisi rōne pecunie oīa sacramenta vendūt aliq̄ mō. Alij etiaz ne habeant soluere laudes impositiones et hmoi iura. faciūt falsa iuramenta. tales occidunt p degam figendo. Propter h xps auisando nos dicebat. Caute ab omni auaricia. Nota. ab omni. s. his trib⁹ modis cōtra auariciam laycorū. pprietatē religiosorū. et symoniam clericorū. quia nō in abundātia ciuiū vita eius est ex his que possidet. **Luce. xij.**

Dico secundo q̄ vicit carnē. Caro enī belat cum sagittis acutis siue intoxicatis. s. inclinando. incitando. et motus varios luxurie ministrando. et nisi homo sciat se defendere interficiunt. Sed in isto pello beatus Anthonius sciuit se mirabiliter defendere. Cum enī esset in deserto et viciasset primū militē. s. mundum. vt audiuiſtis. Secundo miles. s. corp⁹ carnale incepit ipsum impugnare. quia erat in flore iuuentutis. Et scdm qd̄ plixie ponit Athanasius qui suā legendā composuit. Caro diuersimode ipsum impugnauit. mō vigilando. dando motus. cogitationes rē. Abodo dormiendo in somnis q̄ erat cum mulieribus rē. Et qualis sagitta est ista psonē spūali quia personis carnalibus nō displicent talia somnia siue mor⁹. Dixit bñs Anthonius.

De sancto Anthonio.

Ego indigeo medicina. Qui enim vult curari a vulnere sagitte oportet expellere sagittam. Deindeaponere tyriacam contra venenū quod remanet intus. Ita fecit beatus Anthonius. Primo expellebat sagittas. scilicet temptationes. statim mutando ymaginationes. cogitando passionē xpi. vel penas inferni. et similia. Secundo contra venenū sagitte recipiebat tyriacam abstinentie a ipsi sancto coſectā. Primo abſtinebat in cibo. nihil aliud comedebat niſi panē cū ſale poſt ſolis occaſum. et bibeat aquā. ſemel in die tñ comedebat. Et aliquotiens trāſibat duos vel tres dies quod non comedebat aliquid. Itē abſtinebat a ſomno. ſolus per duas vel tres horas dormiendo ſup terrā. Itē portabat aſperſū ciliū. deſup mantellū. et opere manuū ſuarum vivebat. operabatur ciſteleas vel ciſtulas paruas. et hmoi. et cum iſta tyriaca coſeruabat ſe contra venenū luxurie. quod nunquā ſibi nocuit. quod nunquā coſenſum inclinationi p̄buit. tenēs coſiliū apli. ſagitte fornicationē. Omne enim peccatū quodcunquē fecerit hō: extra corpus eſt. Qui autē fornicat in corpus ſuū peccat. An nescitis quā mēbra veſtra templū ſunt ſpūs ſancti quod in vobis eſt. quē habetis a deo. et nō eſtis veſtri. Empti enim eſtis p̄cio magno. Glorificate et portate deū in corpore veſtro. Ecce p̄mū remediū. ſ. expellere venenū. ſ. p̄mos motus. ſ. ad 1. cor. vi. Ecce ſcōm remediū de abſtinentia. Itē mortifica te mēbra veſtra quod ſunt ſup terrā. fornicationē immundiciā. libidinē. cōcupiſcentiā malā. et auariciā quod eſt ſimulacroy ſeruit. p̄pter que venit ira dei ſup filios incredulitatis. in quibus ambulatiſtis cū viueritis in illis. Nūc autē deponite et vos oīa. irā. indignationē. maliciā. blaſphemā. turpē ſermonē de ore veſtro. Nolite mentiri inuicē. expoliantes vos veterē hominē cū actib⁹ ſuis. et induite nouū hominē qui ſui dei creat⁹ eſt. ad Col. iii. Si iterū. nō dixit caro. quia forti⁹ ſagittabi⁹ ſagitta de pennulis ornata. Dicat quod dyabolus venit ad eū in ſpecie pulcherrime mulieris et p̄ma facie non cognouit demonē fuiſſe. De quo Anthoni⁹ admirans ait cū ſpiritu. Et quālis eſtis vos hic. Rūdit. Audita fama veſtre ſanctitatis vellē ſeruire deo. et volo coſiliū a vobis quod et in quo loco poſſem facere penitentia et hmoi. et ſeruire deo. Statim caro dixit. Anthoni. Ecce iſta mulier iuuenis eſt et pulcra et ſola. ſi peccares cū ea. nullus ſciat. nō p̄deres famā. Ideo videns beatus Anthonius quod caro caleſcēbat. Dixit ipſe. Quid ignis expellet alium. ſpecta modicū. eleuatis ſimbrīs a tergo poſuit ſe in igne. dicens mu-

lieri. Si vis habere mecum placitum venias. buccā. et diſparuit dyabolus. Et deſecit gratiam beato Anthonio quod in igne ſedens non fuit cōbuſt⁹. ſed fugauit tēptationē tā fortē. et poterat dicere cū dauid. Probasti cor meū et viſtaſti nocte. igne me examinaſti et nō eſt inuenta in me iniquitas. p̄. xvi. Sic vicit ſe cundū milites. Ideo thema. Examen forte dedit et. Adualiter. habent⁹ hic exemplū caſtītatis ſeruande nos religioſi. qui habent⁹ votū expreſſum et clerici annexū. fugere occaſiones. vitare mulierū familiaritates et locutiones et oportunitates. Dicebat beatus Hieronimus ad ruſſicū monachū. ſeminā quā bene conuerſantē didiceris: mente dilige nō corporali p̄ſentia. Et ille. Quid o matre mea Reſpondet beatus Hieronim⁹. Ad patrē tuū ita videas ne per illam alias videre cogaris. Habet enim ſamulas. habet pediffeſas. et quanto melior earum conditio. tanto facili⁹ ruina. In iſto p̄lio quod plures interficiuntur. quia nesciunt expellere ſagittas tēptationis. nec recipere medicinā abſtinentie. Dicat⁹ hic etiā de impedimentis matrimonij. ſi materia hoc requirat. De tercio. Dicat cum ſemel beatus Anthonius ſtare in ſua contēplatione in heremo. demones qui tenuerūt conſilia vt idem expelleretur a cella. ne ipſi perderēt illam habitationē. in ſpecie hominū venerūt ad eum dicentes. Et quid Anthoni. tu vis nos expellere de noſtra habitatione. Et tu non quid ciuitates et ville ſunt habitationes hominum. et deſerta demonior⁹. Ideo recedas. vadas ad ciuitatē: alſ expellem⁹ te. Reſpondit ſanctus Anthoni⁹. Domini mihi adiutor nō timebo quid faciat mihi homo. Hoc ideo dixit quia ipſi erant in ſpecie hominis. Et quod noluit recedere fuit grauiter a demonib⁹ percuſſus. int⁹ quidā ſanctus homo qui veniebat viſitare eum tunc venit. et inuenit ipſum mortuū vt credebat. credens ipſam a latronibus occiſum. planxit eum. et reſtauit ipſum ad cellam ſuam. Lūc⁹ vt mort⁹ eſt vigila. ret de nocte iuxta corp⁹ beati Anthonij. Anthonius virtute dei fornicatus aperuit oculos. et miratus vbi eſſet. cogitauit⁹ negociū ſicuti euenerat. Et dum vigiles dormirent. Anthonius ſurrexit et ſecrete reſceſſit. et reuerſus eſt in cellam ſuam ad heremū. Et quālis miles fuit Anthonius. Cogitate quando nō inuenerunt eum vigiles quantū debeuerunt admirari. Quando autē beatus Anthonius fuit in ſpelunca ſua. ſtatim incepit excitare demones dicens. Hic ſum ego et huiusmodi. Statim venerunt demones in ſpecie

bus diuersarū bestiarum. scilicet vnicornis. leonis. vrsi. lupi. serpentis. et crudeliter inuas-
erunt eum. Nunq̃ iam esset vulneratus ad
mortē dicebat vt poterat Iesus. iesus. iesus.
et subito spelunca magna claritate lustrata re-
splenduit. et demones fugerunt. Tunc beatus
Anthonius vidit dominū ihesum xpm. Et uī
dixit. O bone iesu vbi eras. et quare a princi-
pio nō affuisti mihi vt sanares vulnera mea.
Respondit iesus. Anthoni hic eram. sed ex-
pectabam videre certamen tuum. et quia tam
fortiter dimicasti. faciam te in toto orbe nomi-
nari. Et curat⁹ fuit subito. Nec demones de
cetero ausi fuerunt ad eum accedere. Ergo
certamen forte dedit illi vt vinceret. Sed
hic per questionē intrabimus ad moralitatē.
Et querit⁹ quare deus voluit q̃ beatus An-
thonius haberet tam magnū p̃lium cū de-
monibus etiam visibilib⁹ sibi apparentibus.
quia inuisibilib⁹ etiam multi impugnantur
ab eis. sed sic visibilib⁹ nō legitur nisi de bea-
to Anthonio. Responsio. quia primus here-
mita in nouo testamento notatus post xpm
fuit beatus Anthonius. In veteri autē testa-
mento leguntur aliqui tenuiss⁹ vitas heremi-
ticam. sicut Iheremias. Iheremias. Iohannes
baptista. In nouo autē testamento christus
fuit primus. Deinde beatus paulus. sed erat
secretus et incognitus. Sed beatus Antho-
nius fuit reuelatus. Ideo vidētes demones
q̃ beatus Anthonius offēdebat multis cū
sequētib⁹ in futurum magnū paradisi. q̃tum
in eis fuit voluerunt ipsum occidere. sed de⁹
non permisit. quia communiter in p̃liis ille
qui portat vexillum magis impugnatur. vt
ceteri sequentes deueniet et succumbant. Et
quia Anthonius fuit p̃m⁹ et princeps hui⁹
vite deus sibi p̃misit q̃ ipsum faceret in toto
orbe nominari. Moraliter. Illi qui incipi-
unt bonam vitam portant vexillum saluatio-
nis. dando bonū exemplum alijs. Sic etiam
illi qui incipiunt malam vitā vel vanitatem
in indumentis vel ornamentis portant vexil-
lum damnationis. Dicunt mulieres. Bene
cognoscimus et vanitates et sup̃fluitates q̃s
facimus. quia faciunt nos et viros nostros
damnare. sed que incipit dimittere. quia si
vna inciperet etiā omnes dimitteremus. hoc
vult dicere. quis portabit vexillum vel qui
lucrabitur coronā. quia licet omnes martyres
habeant coronā glorie. singularius tñ beatus
stephan⁹ qui fuit prim⁹. Item licet oēs peni-
tentes saluent⁹ et habeant coronā. specialius
tamē beata maria magdalena. Ideo dauid.
Omnis qui percutit Iehusem. i. dyabolum

in p̃mis erit princeps et dux. i. Paralip. xj.
Ita dicit xps. Omnis qui habet victoriā de
dyabolo erit princeps et rex in paradiso. Sed
p̃ncipaliter incipientes bonā vitā et eam cō-
tinuantes. Virtus est boni operis plenitudo
est vt dicit Gregorius. Et quia beatus An-
thonius incepit cōtinuauit et p̃fecit bonā vi-
tam virtuosam et sanctā. Ideo quando fuit
pc̃r. annorum receptis sacramentis et vale a
discipulac si deberet ire vltra mare eos oscu-
lando leta facie vidit angelos sanctos ad se
venientes. remisit animā suā sanctā. et sta-
tim coronata fuit gloria. Et sicut in h mun-
do nominat⁹ ex singulari sanctitate. Ita etiā
in celo nominat⁹ ex magna dignitate. Et po-
test dici. Bonū certamen certauit q̃tū ad p̃-
mum militē. Lursum cōsummaui. q̃tum ad
secundū. Fidē seruauit. q̃tū ad terciū. Ideo
in celo reposita est mihi corona iusticie. i. glo-
ria eterna. ij. ad Thymo. iij. Deus concedat
nobis istas victorias. Amen.

De sancto Sebastiano.

Vidit me quasi

p signū ad sagittā. habet verbum
istud originaliter in libro Ternoꝝ
vel lamentationū. iij. ca. Licet hoc festum sit
duoꝝ beatoꝝ martirū. tñ de beo Sabiano nō
habem⁹ in sua p̃storia nisi q̃ fuit papa sc̃tus
et bon⁹. et postmodū fuit martir. Sed in vi-
ta sancti Sebastiani legim⁹ multas virtutes.
de quib⁹ poterim⁹ recipere ad gubernandū
vitā nostrā. Sed p̃us salutē virgo maria. et
p̃o breui declaratione thematis sciendū q̃
doctrina est generalis cōmunis vera in san-
cta theologia. q̃ de⁹ nō solum est ratio causa
principiū et actor bonoꝝ oīm. immo etiam est
ratio causa principiū et actor oīm maloꝝ. non
tñ culpe. nisi p̃missiue. quia mala culpe a libe-
ro arbitrio hoīs p̃cedunt q̃ de⁹ nō impedit
quia hanc libertatē de⁹ nō aufert viator. Sꝫ
male pene nō solū a deo p̃mittunt. immo ab
ip̃o insigunt. sicut dolores. infirmitates. et si-
milia. Ratio est. quia omnia mala penalia li-
cet carni sint dolozosa et aliquoties verecun-
dosa. sunt tñ aie medicinalia et p̃ficiosa. quē
admodū medicus q̃ amputat vulnera. dat
purgationē vel cauteria talia licet sint dolo-
rosa tñ sunt medicinalia. quia dan⁹ p̃ sanitatē
cōsequēda. Idē ē de malis penali⁹. Sūt
enī multi q̃ in sanitate vel p̃speritate nō curāt
de deo. viuūt in pctis totā animā hñt vulne-
rata. et grauē infirmā. Q̃ dicit de⁹ vt bonus
medic⁹. Iste vel isti indigēt medicina curati-
ua. et insigunt dolores. infirmitates. miseria.

De sancto Sebastiano

paupertates. et tunc illi conuertunt ad deum. confitent. satisfaciunt. remittunt. et huiusmodi. Iohannes dauid dicit. Abundantissime sunt infirmitates eorum: potest ea accelerauerunt. et conuertunt ad deum. psalmus. xv. Vel sunt aliqui ut medicina preseruatiua. quia licet homo non sit in peccato. deus tamen qui omnia videt scit omnia. quod homo habet aliquam magnam gratiam proprietatem vel virtutem superbiat. vel alius caderet in peccatum. Deus autem ut bonus medicus dat medicinam preseruatiuam. scilicet aduersitatem aliquam vel huiusmodi. ut patet in paulo quod de se dicit. Ne magnitudo reuelationum extollar me. datus est mihi stimulus carnis mee angelus sathan qui me colaphisat. Propter quod ter dominum rogavi ut discederet a me. et dixit mihi. Sufficit tibi gratia mea. Nam virtus in infirmitate perficitur. Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis in contumeliis etiam. ut inhabitet in me virtus christi. ad cor. xii. Vel ut medicina nutritiua. ut sanctus augmentet in virtutibus. quod deus immittit mala penalia alicui non pro peccatis ad puniendum. sed ad merita et virtutes augmentandum ut patet in Iob qui post omnia mala illa fuit sanctior. Et cui non dedit illam medicinam ut ipsius curaret. quia non habebat peccata. sed ut preseruaret a peccato et nutritur in virtutibus. Auctoritas. Ego dominus et non est alter deus. formans lucem et creans tenebras. faciens pacem et creans malum. Ego dominus faciens omnia hec. Isaia. xlv. Nota. formans lucem. scilicet intellectus in claritate scientie. per scientiam acquisitam vel infusam vel propter ingenii subtilitatem ad cognoscendum deum et diligendum. Et creans tenebras. scilicet ignorantie et ruditis. quia est malum pene. et medicina preseruatiua. quia multi sunt qui si haberent scientiam superbiunt. Ideo ut sint humiles. ideo non datur eis scientia. Item faciens pacem ut sibi seruaf. et creans malum. scilicet guerras ut gentes corrigant. quia ciues et milites tempore pacis quod nihil habent facere dant guerram mulieribus eas impetendo. quod autem sunt in guerra non curant. consentiunt et timent deum. Item alia auctoritas. Bona et mala. vita et mors. paupertas et honestas a deo sunt. Ecclesiastes. xi. Item alia auctoritas. Si est malum. scilicet pene. in ciuitate te quod deus non fecit. quod dicit. non. Amos. iij. Ergo conclusio est vera quod omnia mala penalia sunt a deo. Ideo beatus Sebastianus sciens illam doctrinam suam malum pene. scilicet agitarum attriuit deo dicens. Posuit me. scilicet deus et. quia imperator et alij sagittantes soli fuerunt ministri. Patet thema. In eius autem vita notauimus tres excellentias seu perfectiones.

Primo vita virtuosa. ibi. Posuit me.

Secundo doctrina gratiosa. ibi. quasi signum.

Tercio passio dolorosa. ibi. quod ad sagittas. Quantum ad primum notat. scilicet vita virtuosa que notat. Posuit me. scilicet deus. Item sciens quod ille qui facit pulcrum viridarium perquirat arbores bonas et fructiferas. et plantat in suo viridario. istum modum tenuit spiritus qui fecit vnum viridarium. scilicet sanctam ecclesiam christianam. ubi vult habere personas virtutum fructificantes. Ideo de nemore huius mundi elegit beatum Sebastianum ut arbor fructifera et plantauit in viridario suo. Ideo dicit. Posuit me. Et ad hoc est auctoritas. Ego legi vos et posui vos ut eatis et fructum afferatis et fructus vestri maneant Iob. xv. Nota. ut eatis. Gladunt enim arbores per tres dietas. scilicet producent flores. solia et fructus. Ita quilibet bonus christianus debet facere istas tres dietas etiam. quia non ponit in viridario ecclesie ut sit odiosus. Ideo dicit. ut fructum. Dicantur hic fructus beati Sebastiani. de quod dicit legenda. quod erat vir totius prudentie. et vniuersa morum honestate preclarus. Et necesse erat ut quod deus perfunderet gratia: ab omnibus amaret. Si ergo dico vobis aliquas virtutes suas non possum errare cum in omni morum honestate fuerit preclarus. Virtutes enim sue erant in triplici gradu. quia aliquae virtutes ordinant hominem erga deum. aliquae erga se ipsum. aliquae erga primum. Istas virtutes debent habere diuites et milites quod non habet propriis manibus laborare. Prima virtus ordinans hominem erga deum est deuotio. quam habuerat sanctus iste Sebastianus. hoc sic potest videri. quia fuerat primo ciuis narbonensis. Deinde mediolani. postmodum rome fuit officialis impatoris. Et quotidie regnabat deo. quia deederat sibi vitam opulentam. et quia propriis manibus non oportebat eum laborare. et ergo illud tempus quod expendisset in ipsius acquisitione expendebat in deuota oratione. Surgens ante auroram ad orationem. et facta die ibat ad missam quam audiebat deuote et cum silentio. post missam autem ibat ad negocia vel consilia impatoris etiam. De sero iterum orabat et examinauit vitam illi dicens. si in aliquo defecerat consitebatur. et comunicabat in omni die dominico. Et ista debet esse vita diuitum et militum erga deum. Sed hodie diuites parum curant de deo. Si sint pauperes laborant pro vita et bene. Si autem sint diuites. nunquam est finis in acquirendo pecunias. Unde de hoc dicit scriptura. Qui argentum thesaurifant et aurum in quo confundunt homines. et non est finis acquisitionis eorum. Baruth. iij. Secunda virtus ordinans hominem erga seipsum. est abstinentia a superfluis. hanc habuit sanctus iste. quia

fuit bene ordinatus erga seipsum. Primo in cibo nō faciebat excessum. quia seruabat ieiunia ecclesie. Itē in vestitu satis honorabiliter sūm suum statū q̄ nō faciebat sup̄fluitates vel vanitates in manicis vel scissuris. quia milites debent portare vestem nō nimis longam nec nimis breuem. sed medio modo se habentem et honorabilem. Item in scutiferis iuxta suum gradum et dabat eis salariū. non sustinebat q̄ essent lusoꝛes vel ruffiani. sicut multi faciunt mō. hoc erat expeditis q̄ ipsi iurarent. al̄s ipse puniebat eos. Abeliu ē habere paucos et bonos. q̄ multos et malos. Nō placebat sibi audire trussas de mulierib⁹ zc. et sic custodiebat seipm fm dei p̄ceptū. quia scriptura dicit cuiuslibet homini. Custodi te metipsum et animā tuam sollicite. Deut. iij.

Tercia virt⁹ ordinans hominē erga primum est puidencia. Et hanc habuit sanctus iste. quia bene ordinat⁹ fuit erga primū quia omnib⁹ amabilē se exhibebat ex sua sapia et bono regimine. Dicit historia q̄ impatorib⁹ Diocleciano et Maximiano valde carus fuit et a tota eoz curia valde venerabatur. Erat etiā in cōsilio puidus. nō sustinebat q̄ alicui fieret iniuria. Et ex misericōdia quā summe habebat defendebat causas viduāri et pupillorū vt suas et pacificabat discordantes. Et istud est officiū militū. s̄ mō diuites seu milites decipiunt iuuenculus et viduas. vt sint eoz putane. i. meretrices. Idē dicendū est de monialibus. q̄ oēs faciunt meretrices. De redditibus suis etiā expendeat certū quid p victu et certū quid p vestitu. et certū qd. p aialib⁹. et certū qd. p aia in elemosynis. Ita debēt facere milites. s̄ hoc die milites nullā regulā seruant. deberēt etiā iam ordinare sua facta. hoc mō cogitādo. Ego habeo mille v' duo milia florenoz in redditib⁹. tot expendā p seruicio corporis. et tantū p aia. et restringere se deberent de vanitatib⁹. z tūc nō facerēt illas rapinas vel exactiones a subditis. z possent facē elemosynas. Itē dicit scriptura. De⁹ mandauit vnicuiq̄ de primo suo. Eccl. xviij. Ita faciebat bñs Sebastian⁹. Ideo si etiā nō fuisset martir fuisset excellentissim⁹ cōfessor. Itē possumus dicere de eo. Quasi vas auri solidus ppter caritatem ornātū omni lapide p̄cioso. Eccl. i. scz virtutib⁹ multis. Quantū ad scōm notat doctrina gratiosa. ibi. q̄si signū. et h̄ sequit⁹ ad p̄m q̄ si p̄mo hō vellet habē doctrinā. scōo vitā zc. esset ordo p̄posterus. Verba etiā sunt signa vite hois et ei⁹ cōditio nis. Ideo dicit. quasi signū. Verbi grā. qui loquit⁹ de honorib⁹ vanitatib⁹ et pompis. in

hoc cognoscit conditio illi⁹ creature. quia signū ē superbie. Si autē loquit⁹ de negocijs ferijs zc. signū est auaricie. Si autē loquit⁹ de mulierib⁹ z immundis zc. signū est luxurie. Si loquit⁹ malum de primis zc. signū est inuidie. Sunt ergo ea que sunt in voce carū que sunt in anima passionū vel conceptionū. note. i. signa. primo Perbermentias. Idem alibi. Qualis vnusquisq̄ est talia loquit⁹ et operatur. Ides patet in theologia. Dicit ille magnus theologus Iesus xp̄us domin⁹ nōs. Et ex abundantia cordis os loquit⁹. Bonus homo de bono thesauro cordis profert bona. et malus homo de malo thesauro profert mala. Mat. xij. Item Deutro. vij. Erūt hec verba que ego p̄cipio tibi in corde tuo. et ligabis ea quasi signum in manu tua. Ideo dicit. quasi signum. in quo ostenditur doctrina gratiosa beati Sebastiani. Non intelligatis q̄ predicaret in cathedra. s̄ dabat bonas doctrinas. sicut tenetur facere quilibet bon⁹ christianus particulariter instruendo vel corrigendo. Dicatur quomodo in illo tempore ab imperatoribus fuit facta maxima persecutio christianorū et christianis. intm q̄ Sebastianus cum mantello occultabat se esse xp̄ianum. nō timore: sed vt posset christianos in carceribus visitare et ad constantiā animare ne deficerent in fide. et deus confirmabat doctrinam suā miraculis. Dicatur hic miraculum de illo magno domino infideli infirmo. qui audiens famā et miraculum beati Sebastiani. vocauit eum dicens et rogans eum q̄ ipsum curaret sicut curauit talem et talē. Respondit q̄ nō erat medicus. nec faciebat miracula nisi fm hominū deuotionem. Si ergo habes deuotionē ad christū. p̄ciendo ydola a domo tua. christus dabit tibi sanitatem. Qui statim p̄ciat omnia ydola. z in christū credidit. z curatus fuit. Ecce testimoniū qd deus dedit doctrine sue. Adoraliter nota hic. q̄ ille qui vult habere sanitatē. ille in domo sua vel persona nō debet sustinere ydola scz sortilegia vel putanas vel ludum taxillorum vbi negatur deus. quod est maius peccatum in christiano q̄ ydolatria in infideli. quia de illis. scz de bestijs modicū curat de⁹. sed de christiano siue de xp̄ianis pro quibus tot fecit. reputat sibi grauē factam ex his iniuriā. Ideo foras p̄ciatē huiusmodi ydola vt possint dicere. Non est ydolū in Jacob. nec videt simulacrū in israel. Numeri. xxiij. Dicatur cum semel beat⁹ Sebastian⁹ iret per romam et videret duos honorabiles ciues romē. Marcellianum et Marcum fratres

De sancta Agnete virgine

carnales et xpianos in tormentis positos. vt videlicet abnegaret fide vel morerent. ad q̄s venerunt vxores nobiles et filij scientes et penites et amici vt alios illos emolliret. Lū iā in cepissent deficere. ita vt fide vellent negare. Tūc o dixit beatus sebastianus nō oportet vt meipm manifeste. et in mediū se obiciēs dixit. Et fortissimi milites. o diuini plij bellatores p nimia virtute puenisti ad palma. et tūc p miltia blandimenta coronas deponis sempiternas. Dicat h̄ quō beatus sebastianus. portauit eos. et ex h̄ si solū ipi. et etiā vxores eorū filij penites et amici eorū oēs fuerūt martires effecti. Ideo de eo possum⁹ dicere. Perfectio tua et doctrina tua a viro scō tuo quē pbasti in tēptatione. Deut. xxxij. Sz hodie alia doctrina p̄dicat et particularit doctē de fornicatib⁹ et vanitatibus etc. Quāntū ad terciū notat passio dolorosa. q̄ ad sagittā. nō dicit bombardam q̄ statim occidit s̄ sagittā que maiorē dolorē infligit. q̄ posuit ē q̄ si p signo int alias martirū mortes. et ita fuit magis dolorosa. Ideo Job volens ostendere suos dolores dixit. Verba mea dolor sunt plena. quia sagitte dñi in me sunt. quārū indignatio ebibat spm meum Job. vi. Ad practica dicat ē q̄ martiriū. post q̄ confortauit illos dicitū fuit impatori q̄ erat xpian⁹ effectus. Qui impator furibundus vocauit beatū sebastianū di. Dicat de te q̄ xpian⁹ es. Qui ridit. Ita est. et volo esse. Qui re perator ait. Proditore decepti me. Rūdit beatus sebastianus. Dicatis q̄ ego fuerim fidelis iesu xpo et vobis p quo orauī semp. sed ex p̄ctis vestris estis indigni ne xpo audiat orationes meas. Tūc cogitauit impator: quomō posset maiorē penā sibi infligere p̄cepit ipsū affagitari. pmittens sibi remissionē si vellent xpm abnegare. Dicat practica de affagitatione in quolibet ictu dicebat iesus. et dicit hi storia q̄ fecit eū quasi cruciū impleri sagittis. ita vt mortu⁹ ab oib⁹ reputaret. De nocte autē deuoti xpiani volentes eū sepelire: ipsum viuū inuenerūt. et secreta portauerūt eum ad quandā domū. Dicat de magno eius dolore in extrahendo sagittas a mulieribus ponebant vngentū in vulnerib⁹ in noie iesu xpi. et curatus fuit. Ab eo cogitate q̄ dicebat sibi a xpianis q̄ fugeret. Respōdit. Et q̄lis miles essem si fugerem. Et nūqd xps obui⁹ venit crucifixorib⁹ di. Quē queritis. ergo bene poterat dicere. Quī sagitte tue (quia p xpo eas recepit) infixę sunt mihi. et cōfirmasti sup me manū tuā. ps. xxxvij. Deinde cū Diocletian⁹ et Maximian⁹ irent adorare ydola: fuit eis obui⁹. Qui admirantes de eo dixit eis.

Deus suscitauit me. vt reprehendā vestram maliciā. Tūc p̄cepto imperatoris fustigat⁹ i ypodromio. i. stabulo coronā martiriū suscepit vel accepit. Unde de eo congrue dicitur illud. Beatus vir qui fufferet temptationem. qm cum pbatus fuerit accipiet coronā vite. Iaco. i. Adoraliter. si volum⁹ coronā glorie obtinere oportet hic nos sagittari et fustigari. Nam incipientes deuote viuere. sagittantur et fustigant. Unde ap̄ls. Omnes qui pie volunt viuere in xpo iesu psecutionē patientur. ij. Thymo. iij. Sagitta de quolibet statu. Statim em sagittantur irrisionibus et de tractionibus malorū. et multi timent istas sagittas intm q̄ nō audent incipere. sed nō sūt timende. quia debiles sunt. Unde dicit David. Sagitte paruulorū facite sunt plage eorū. Dicat de balistis puerorū sagittantib⁹ mulcas etc. ps. lxxij. Secundo fustigantur primo a dyabolo p varias tēptationes. secus de illis qui viuunt in solacijs. Unde Gregorius. Eos tēptare negligit q̄s quieto iure se possidere sentit. Secundo a carne per infirmitates et dolores. sed per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celorū. Actū decimoquarto.

De sancta Agnete virgine. Sermo.

Collaudabo te de

cum saluatore meum. Eccl. ij. Hoc festum beate Agnetis positū est inter duos martires. scz beatum sebastianum et beatum Vincennū. quia optime conuenit vna rosa alba per virginalem puritatē inter duas rubeas per martiriū acerbuatē. Et de ipsa erit sermo et habebim⁹ multas bonas doctrinas p vite gubernatione. Sed primo saluetur virgo maria. Thema ppositū in p̄lo na beate Agnetis xpo loquētis de beneficijs receptis sibi regnantis dicit. Collaudabo te deum etc. Pro cui⁹ declaratione et matricie introductione sciendū q̄ in sacra scriptura inueniunt due sp̄s laudis. vt dicit sc̄tus Job. sc̄da sc̄da. q. xcj. arti. j. scz laus mētalis et laus vocalis. Laus em mentalis est q̄ homo actualiter siue mentaliter cogitat grās beneficij a deo recepta cū cordis affectione cogitando. Quot grās fecit mihi deus. Primo quia me creauit creaturā rationālē ad imaginē et similitudinē suam cum potuisset me fecisse lapidem. vel lignum vel animal brutum ergo o dñe et tantū teneor vobis. Item quia de christianis et inter xpianos fecit me nasci. quia si in infidelib⁹ et inter infideles fuisset

natus: etiā fuisset dānatus & fuisset infide-
lis ut ipsi. Itēz quia me redemit. Voluit em̄
suspendi in ligno crucis ne aliquis sibi credēs
suspendens suspendat in ligno inferni. Item
quia ad sanctum baptismū me pduxit. Qd
sunt filiū xpianorū qui moriunt sine baptismo
Itē de peccatis que ego feci nō me statim pu-
nit. immo dulciter ad penitentiam expectat.
Istam grām dñe angelis peccantib⁹ nō con-
cessistis. et sic de alijs beneficijs. Talib⁹ cogi-
tationibus mentis absq; vocali expressione
deus laudam⁹. Et iste sunt laudes mentales
que multū placent deo. Istō mō sancti ange-
li et beati qui sunt in celo laudant deū menta-
liter. De ista laude dāvid dices. Laudate do-
minū de celis laudate eū in excelsis. ps. cxiij

Secunda laus est vocalis quando p̄dicta
beneficia a deo accepta nō solum cōtemplant
mente sed pferunt ore dicendo. Dñe quot
gratias mihi fecistis. Primo in creatione &c.
Istō duplici mō tenemur deum laudare. Ra-
tio. quia essentia humana in duob⁹ consistit.
scilicet in aīa & corpore. qz nō est hō disunctim si-
ue diuisim. s. totū compositū facit hominē. s.
aīa et corpus. Ideo tenemur ad duplicē lau-
dem. s. ad mentālē. que est principalis & placet
deo. Et ad vocalē. Prima corripit aīe. scda
corpore. Prima nō est pfecta sine scda. nec se-
cunda sine prima. Quia corpus sine aīa non
est hō. Ideo ap̄ls. Offeramus hostiā laudis
semp deo. i. fructū labiorū consentiū nomi-
ni eius. ad hebre. vltimo. Propter plurima
ergo dona a diuina misericordia recepta dicit
beata agnes. Collaudabo. i. semp mente vel
corde vel ore laudabo. s. in q̄libet sp̄e laudis
te deū saluatorē meū. Patet thema. Nota
septē dona magna que de⁹ dedit beate agne
ti. scilicet primum est

Sancta charitas.

Clara fidelitas.

Digna honestas.

Perfecta puritas.

Clara sanctitas.

Plena firmitas.

Alta felicitas.

Ex istis gratijs & beneficijs a deo receptis di-
cit beā agnes in themate xpo regi et deo. sal-
uatori suo. Collaudabo te deū saluatorē meū
Dico primo qd beata agnes recepit a xpo
sanctam caritatem. Caritas em̄ est amor dei.
sup̄l̄s. et primi ordinis. Amor em̄ dei de-
bet esse in corde xpiani sicut oleū in lampade
natans sup̄ aquā. omnia mundi ana despiciēs
ppter deū. Ista caritatē habuit beata agnes
Cum em̄ esset puella in ciuitate rome valde

nobilis et generosa. recepit tantū amorem et
deuotionē ad xpm. qd sicut crecebat corpora
liter. ita etiā crecebat virtutaliter in aīa in dei
amore. Et ista est optima pportio. Unde cū
esset duodecim annorum erat deuotissima in
anima. & pulchra in corpore. Rō est. quia sicut
lucerna cristallina de se est pulchra. pulchrior
est qm̄ candela ardens in ea ponit. Ita est de
p̄sona qd est pulchra corpore. sed qm̄ intra tenet
candelā diuine gr̄e pulchrior efficitur. Et autē
fm̄ cōsuetudinē antiquā romanorū puelle no-
biles addiscent artes liberales in certa sco-
la. iuuenes romani semel voluerunt videre
puellas a scholis redeuntēs. posuerūt se iuxta
portam scole. Inter quos erat filius prefecti
Qui pfectus erat qm̄ rex. & scds post impera-
torē. attendēs pulchritudinē puellarū. Lupi
em̄ libenter vadūt ad cadauē. Inter alias
autē puellas btā agnes fuit iudicata pulchrior.
Et intrin filius pfecti ad amauit eā. qd quasi ra-
bidus effectus est p̄e amoris magnitudine.
Et vt inclinaret eam ad cōsentiendū vt esset
vxo: sua obtulit Agneti iocalia. que cōmuni-
ter placent mulierib⁹. Sicut piscator volens
capere pisces ponit escam in hamo quam scit
piscibus placibilem. Beata autē Agnes vi-
dens suas stultas salutationes noluit iocalia
recipere sed ad terram p̄iecit iocalia et pedi-
bus calcauit dicens. Discede a me pabulum
mori. quia iam ab alio amatoe puenta sum.
quē cum amauero casta sum. cū acceperovir-
go sum. cū tenero munda sum. Et sic eo de-
specto recessit. Cogitate qd dixerūt alie puel-
le et domicelle. Quid erit de ista superbio-
sa. & nunqd possit habere meliorē virum &c.
Ecce quomodo habuit sancta caritatem ad
xpm despiciens. ppter amorē xpi omnia mū-
dana. Et poterat dicere. Regnum mundi et
omne ornatu seculi cōtemplare ppter amorē
domini mei Iesu christi. quē vidi. quē ama-
ui. quē credidi. quē dilexi. vt cantat i ecclē-
sia. Aboraliter hic habent doctrinā omnes
mulieres cuiuslibet status. Si volunt esse ca-
ste & bone qd non recipiant dona a viris. quia
dona que recipiunt vendant eas. Sicut em̄
pisces capiuntur hamo. sic mulieres dono.
Abulier pauper vt vidua vel monialis scilicet
puella pōt recipere elemosinā a viro. Aliud
em̄ est recipere elemosinā. aliud iocale vel mu-
nus. Et hanc differentia potes cognoscere ex
parte dantis. ex pte dati. et ex modo dandi.
Reqs mirū si mulieres capiunt & obligantur
donis. Quia magni domini et sapientes iuz-
dices & aduocati qui volunt esse casti in iusti-
cia caueant ne munera recipiāt. quia & leges

De sancta Agnete virgine

subuertit. et excēcat oculos iudici z capiunt
Iō dicit lex diuina. Non accipies psonā nec
munera. Quia munera excēcat oculos sapiē
tium. z mutant verba iustoz. Iuste qd iustū ē
psequeris. vt viuas z possideas terrā quam
dñs de tu? dederit tibi. Non plantabis lucū
z oīm arborē iuxta altare dñi dei tui. Nec fa
cies tibi atqz pñtines stana q odit dñs deus
tu? Deut. xvi. Iō antiquus qñ aliqd magnū
negociū volebant antequā committē alicui. per
quirebant iudices q nō reciperēt dona. s. mō
nō inuenirent hmōi. Dico scō q secundū
domi fuit vera fidelitas. qz valde fuit fidelis
suo sponso dño iesu xpō. qz nec donis nec p/
missis aut minis vultu ipm dimittere cui per
votiū castitatis se dederat. vt pñ in ei? legēda
vbi sic dr. Postqz aut fili? pfecti vidit se ab ea
ita despectū. lecto pñtū de febre amoris
sue rabie. Et p alta sūspira amor a medicis
aperit. dicentes pñ. Filius vñ nullū defectū
corporeā patit. s. patit febre amoris. Et iō
vos qui estis pñ ei? secrete queratis cām istī?
Lū aut pater interrogasset cām hui? aperuit
fili? cor suū patri. sibi referens qualiter agnes
filia talis nobilis ipsū despectū. Et nisi ipsam
haberet vxorē qz morerē. Rūdit pñ. Fili nō
dubites. habebas bonā spem quoniā ipsa erit
vxor tua vel cōcubina. z statim pfectus misit
p ea. Et beata agnes cui? parentib? z amicis
venit corā pfecto. Qui primo affabiliter di
xit quō di? fecerūt sibi magnam grām q esset
vxor futura filij sui. qui tamē poterat ducere
filiam regis in vxorē. z similia verba. Lū re
spondit beata agnes. Jam ab alio amatore
puenta sum. Ipñ em sum desponsata cui an
geli seruiunt. cui? pulcritudinē sol z luna mi
rantur. Tunc pfectus nouit ipsam xpianā. et
voluit eam terrorib? inclinare. quia tunc erat
maxima psecutio xpianoz siue xpianos. di
cens. Filia oporēt vñ ex duob? eligere. vel
q sis vxor filij mei. vel tomētis interire. Sz
ipsa terrentem sicut blandientē deridebat. di
cens. nunqz se ducere hominē mortale in vix
Ecce hic vera fidelitas ad sponsum suū. De
quo dicebat. Anulo suo subarrauit me domi
nus me? ihesus xps. z tanqz sponfam decora
uit me corona. Posuit signū in faciē meā. vt
nullū preter eum amatore admittā. Nota
anulo suo. Anulus ē fides xpiana. figure cir
cularis. quia voluit in duodecim articulis.
Lapis pñosus est meritū fidei. Signū in fa
cie est character quem recepit in baptismo.

Aboliter. hic habent exemplū mulieres
maritate seu moniales q receperunt xpm in
sponsum. Ex quo est se dederūt vñ nō reci

piant aliū. als essent infideles nō seruando
pmisum. Beata aut agnes licet secrete xpm
in sponsum recepit per votiū castitatis. nō ta
men fuit excomunicata ppter sententiam de
clādestinis. Dicit hic qz hoc. qz multe clādes
sine desponsant. z post timore parentū non
audent reuelare. Shunt cū alijs. z nihil faciūt
vel si reuelat cōtradicit. z male. Sz optima
punitio esset q pñ nō daret sibi dotē exq sine
scitu sui desponsauerit sibi virū. De his dicit
scriptura. Ibis aut qui in matrimonio iuncti
sunt pñcio nō ego s. dñs. mulierē a viro non
discedere. Sz si discesserit. manere inuuptam
aut viro suo reconciliari. z vir vxorē non di
mittat. i. ad Cor. vii. Dico tercio q terciū
donū est digna honestas. quia deus voluit
eam honestissime cōseruare. Ad practica di
catur ex legēda. Tūdens ergo pfectus q
nec amore nec timore voluerit sponsari cum
filio suo qui morerēb? amore filij. opusuit sibi
titulum xpianitatis. et dedit sententiā contra
eam. scz vt ducere ad lupanar pmissio prece
ne q omnes iuuenes qui vellēt cū tali domi
cella habere pñtentiā sibi puenirēt quosqz mo
reretur. Q qualis iudex iste fuit. hoc fecit vt
eius fili? ad min? videret eā nudā zē. Ista sen
tentia fuit sibi durior qz snia mortis. Tūc ipa
elevatoris oculis in celū ad suū sponsum iesum
xpm. stens orauit dicens. O domine non pla
ceat vobis z nō sustineatis tantā confusionē
q isti infideles videant me nudam: z ne cor
pus meū polluat. tamen quia vos domine
nudus fuistis in cruce parata sum sustinere si
cui vobis placuerit. Dicit quomodo cū de/
nudaret tunc visibiliter angeli submisserunt
eius capillos in tanta densitate qz ita perfecte
fuit cooperta ac si esset veste induta. Ita qz ni
hil videbat de eius corpore. Et sicut debue
rant cōverti viso hoc miraculo ita dixerūt q
erat incantatio z arte magica hoc factū fuisse.
Et tunc precepit pfectus vt ad lupanar duce
retur. Ducebatur aut ad lupanar vt ouis ad
macellum. et introduxerunt eam in domū at
iusdam meretricis. et ibi inuenit angelus cir
cumdantē eam tanto lumine vt nullus eam
pre splendore videret. induens ei vestem can
didissimā. quā sponsum sibi misit. quā induit
gratias agens deo z poterat dicere. Sāudēs
gaudebo in domino. z exultabit anima mea
in deo meo. quia induit me vestimentis. Isaie
lxi. Nota de vestimentis. scz capilloz densi
tate. scō veste candida. Ecce dignitas ho
nesta. Iō dicit. Laudabo zē. Aboliter.
duplici veste honestat induere nos debem?
exemplo beate agnetis. i. capilloz densitate

Capilli enim sunt volatiles et signant cogitationes volatiles et diuersas, quas induere debemus per honestatem: nihil inhonestum cogitare in corde, secundo in corpore induamur veste candida honeste pueritatis, cauere ab opere immundicie carnalis. Iste vestes sunt nobis necessarie, alioquin anima sine istis apparet coram christo et sanctis: est ita abominabilis quod statim mittit ad infernum. Ideo dicit Iohannes, Beatus qui vigilat et custodit vestimenta sua ne nudus ambulet et videant turpitudinem eius Apoc. xvi. Dicitur quarto quod quartus donus est altaris perfecta puritas, Triplex est gradus puritatis, scilicet coniugalis, vidualis, et virginialis. Tunc dicit Beda, Bona est castitas coniugalis, melior est continentia vidualis, optima est perfectio virginialis. Ad agnam gratiam fecit creature deus quam peruenit in puritate virginitalis, cum sit vitio debilius. Virginitas enim non frangitur nisi tangat, virginitas autem solo visu concupiscencie ledit, non tamen potitur, nisi per opus quis voluntarie delectationem illam veneream fuerit expertus, ut dicit doctor sanctus in secunda secunda, quod cl. ar. j. ad quartum. Beata autem Agnes fuit a deo in puritate seruata. Tunc cum esset in dicta domo meretricis, et nisi iuuenes eam tibi congregati, et alii intrassent ad eam, videntes tantum lumen timebant et egrediebantur. Interea venit perfecti filius cum sodalibus suis, deridentes alios ingressus est audacter, et videns tantum lumen circa virginem et irruens in eam in ipso lumine priusquam eam manu tangeret cecidit in faciem suam, et suffocatus a dyabolo expirauit. Videns autem vnus quod moram faceret, credens ipsum cum ea delectari: ingressus est ad iuuenem, et inuenit cum mortuum, et exclamauit dicens, Pessimus romani succurrite, meretricis ista magicis artibus perfecti filium interfecit. Presens autem audiens venit illuc, et videns filium virginis suum mortuum dixit beate Agneti, Crudelissima feminarum in meo filio voluisti tuam magicam arte demonstrare. Respondit illi Agnes, Ille cui voluntarie volebat perficere: in eum preces accepit. Patet et alta puritas beate Agnetis ex dictis, quod nec cogitatio nec opere virginitalis amisit. Ideo apostolus dicit virginibus Respondi enim vos vni viro virginem castam exhibere primo, et secundo. Nota cum dicitur, virginem castam, Absterge plume sunt caste sine virginitate, ut ille qui fuerit de misionio vel alio, sed per viuunt caste. Ille autem fuit virginis sine castitate, quia nunquam fecerit actum sed sustinet tactum, amplexum, et oscula. Talis virginitas modicum valet. De talibus Hieremias fecit plancum dicens, Virgines syon squalide, inuenerunt de,

impudentes, et ipsa super virginitatem oppressa amaritudine. Thren. j. Virginitas enim non solum consistit cauendo ab actu, sed oportet cauere ab actu et cogitationibus malis, imo etiam virginem omnis sensus corporales debet habere castos, ut scilicet nolint videre vilitates nec audire nec loqui de materia carnali, quod alioquin virginitas fetens. Dico quinto quod quintus donus est clara sanctitas. Aliqui enim habent sanctitatem, sed non claram mundum, imo obfcura est, abscondita, quia abscondit eam timore vanitatis glorie, et bene facit, iuxta christi psalmum. Attredite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus ut videamini ab eis etc. Math. v. Sed alia est sanctitas aliquorum quam deus publicat et clarificat etiam miraculorum testimonio ad laudem dei. Et dicit christus istis, Si luceat lux vestra coram hominibus ut videant opera vestra bona et glorificent patrem vestrum qui in celis est Math. v. Talem sanctitatem clarum habuit beata Agnes, Tunc cum perfectus genibus flexis et stendo supplicaret sibi dicendo, In hoc appareret quod cum magica arte ista fecisti. Si deprecata fueris angelum tuum et restituis mihi filium. Respondit beata Agnes, Quia ipse est ut vultus domini mei ihesu christi manifestet. Egredimini foras. Orante et beata Agnete apparuit ei angelus domini et eleuauit eam stentem, et iuuenes suscitauit. Cogitate qualiter petiit veniam beate Agnetis, Qui egressus foras cepit clamare. Unus est deus in celo, in terra et in mari qui est deus christianorum. Sed dixerunt sibi aliqui quid dicis. Respondit, Ego scio quid dico. Cogitate quod dixit multa de alio mundo de inferno in quo fuerat, de purgatorio, de paradiso, quia damnati possunt beatos videre in gloria usque ad diem iudicii. Etiam multi ex hoc fuerunt conuersi. Dicat pro illis qui dicunt quod nullus venit de alio mundo, imo multi uenerunt. Nunquid venit christus et lazarus et christi res alii, et iste filius perfecti. Ideo christus, Qui credit in me: opera que ego facio et ipse faciet et maiora horum faciet. Ioh. xiiij. Tunc fuit completa ista promissio in beata Agnete. Queritur in glo. Augustini, Que sunt ista maiora quam mortuos suscitare, cecos illuminare, leprosus curare. Et dicit ipse quod maius est de impio iustum facere quam celum et terram creare. Et hoc etiam dicit doctor sanctus prima secunda, quod cxiij. arti. ix. in corpore. In hoc miraculo nota duas resurrectiones magnas, una corporis, quod diuina virtute anima que erat in inferno fuit reunita corpori per os hominum beate Agnetis. Secunda fuit resurrectionis anime, quod de infidelitate et mala vita ad fidem christi et bonam vitam fuit conuersus, hoc est maius

De sancto Vincentio

suscitare corpus. Sz aliqui plus amirant de
miraculis corporalib⁹ q̄ de spūalib⁹ q̄ summa
iora. Dicūt aliqui. Sz si mō fierent ista mira-
cula. Dico q̄ maiora sūt. Abagū miraculū
esset suscitare aliquē qui iam p̄ mensem vel p̄
annū fuit mortuus. Abalius miraculū est su-
scitare xpianos peccatores in anima mortuos
ex pctis. qui fuerūt mortui quinq̄ vel decem
annis. Item magnū miraculū est cecū illumi-
nare. mai⁹ est illuminare infideles cecos in fi-
de. Item magnū miraculū est leprosos cura-
re: s̄ maius est miraculū luxuriosum z corru-
ptum corrigere z emendare. Item magnum
miraculū est cōtractū curare. mai⁹ accidiosuz
vyvadat ad missam z ambulet p̄ bona opera
Item de mutis. q̄ mō loquunt⁹ p̄tententes pec-
cata sua. Item orando deuote. Item de sur-
dis: s̄ modo audiunt sermones. Ecce quare
dicit. z maiora hōp faciet. Item magnū mira-
culū esset si hō mortu⁹ membratim diuisus su-
scitaret. s̄ maius miraculū est. q̄n corp⁹ mysti-
cum. s̄. dom⁹. villa. ciuitas vel regnū q̄ ē di-
uisum vnū z viuificat in vno. s̄. spūsancto. i
bona pace z p̄cordia. Ihoies autē carnales so-
lū attēdūt ad miracula carnalia quib⁹ dīc da-
uid. Venite z videte opa dñi q̄ posuit p̄odi-
gia sup̄ terrā: auferens bella vsq̄ ad finē ter-
re. Nota p̄digiū est miraculuz quod fit su-
pra naturā. q̄ intellectus nō potest vix cape-
re nec intelligere. Dixi sexto q̄ sextum do-
num est plena firmitas scilicet in martyrio cū
esset tenera z delicata. xiiij. annorū. Vno mi-
raculo p̄fectus de filij sui suscitatione voluit
eam liberare: sed temploz pontifices timen-
tes perdere lucrum si popul⁹ ad christum cō-
uerteret⁹ p̄mouerūt z turbauerūt totū popu-
lum p̄fectus em̄ hoc videns obtinuit. sed
ne videret⁹ p̄ra temploz pontifices aliqd̄ di-
cere vicariū derelinquēs recessit cū filio tristī
quia eam liberare nō potuit. Tunc vicarius
Aspasius igne copioso accenso iussit eam ia-
ctari in medio. q̄d cum fuisset factuz flama in
duas ptes diuisa est ipsam i nullo p̄tingebat
incendiū: s̄ ministros ep̄ureban. Tunc beata
Agnes oratōes fecit dicēs. Om̄ipotens ado-
rande. colende. tremēde p̄f dñi mei ihu xpi q̄
p̄ filij tuū euasī minas impioz. et spurcias
dyaboli impolluto calle trāsui. et int̄ flamas
intrepida ad te puenire bone iesu permittis.
Videntes h̄ gentiles multi p̄uertebant. Alij
autē p̄tradicebāt. Aspasius autē p̄li seditōnes
nō ferens gladiū in ei⁹ gutture iungi fecit. z
sic migravit ad xpm. Pater ē ei⁹ plena firmi-
tas. Qñ sc̄ptura dicit. Fortitudo et decor in-
dumentū ei⁹. z ridebit in die nouissimo. Pro

uerb. vlti. Aboraliter hēmus hic exemplū
i beata Agnete p̄seuerādū in bona vita ince-
pta. nō desistere timore verbor⁹ detrahentū
nec temptationib⁹ dyaboli nec occasionibus
mundi. Ideo dicit apls. Itaq̄ frēs mei dile-
cti stabiles state z immobiles abundantes in
om̄i ope dñi temp̄ scientes q̄ labor veser nō
est inanis in dño. j. l. ox. xv. Dico septimo
alta felicitas. Licet em̄ sit doctrina firma q̄
martyres sūt in felicitate padisi. singulariter
tñ fuit ostensum de beata Agnete. Fuit ei ei⁹
corpus sepultū honorabiliter. et cū iuxta illius
patrie p̄suetudinē p̄entes eius flentes vigila-
rent ad eius sepulcrū viderūt exeritū virgi-
num p̄tereuntē cum ingenti lumine qui om̄s
erāt indute cīcladibus auro textis. z palme
manib⁹ ear⁹ in signū victorie. Inter quas vi-
derūt beatā Agnetā. et ad dextrā ei⁹ agnum
nive candidorē. q̄ stans dixit eis. Videte ne
me q̄si mortuā legetis. s̄ gaudet. q̄ cū his
om̄ib⁹ lucidissimas sedes accepi. z p̄transiuit
Ex isto miraculo fit festū Agnetis secundo.

Aborali dicat hic p̄ra illos qui indiscerte
sunt illos de quib⁹ sūt certi q̄ sunt in padiso.
sicut sunt pueri innocētes. Ideo nō sūt sēdi
nisi paz satisfaciendo nature. Sicut si rex du-
ceret⁹ filij vestrū vt ip̄m faceret magnuz
dñm. z de b̄ ploraretis. Idē in p̄posito tē. iō
dicit apls. Nolū v̄ vos ignorare de dormi-
tibus. vt nō p̄tristemī sic z ceteri qui spem nō
habent. j. ad Thef. iij. Glendi autē sunt mor-
tui qui damnant.

De sancto Vincentio Sermo.

Eatus vir qui in

b sapia morabit. habet verbū istud
originaliter Ecclī. xiiij. Per totuz
mundū inter xpianos sūthodie festū bti Vin-
centij de quo erit sermo noster. Sz primo sa-
lute virgo Abaria tē. Beat⁹ vir. s̄. hic p̄ gra-
tiam. z in futuro p̄ glām. q̄ in sapia morabit
Pro declaratiōe hui⁹ z introduciōne mate-
rie sciendū. q̄ questio fuit inter antiq̄s p̄hos
imo etiā inter theologos. q̄ differentia est in-
ter sapiā z scīā. q̄ sancta scriptura loquēs
de sapia dicit. q̄ saluat creaturā. s̄. occasiona-
liter. z etiā dicit. quia scīa inflat. j. l. ox. viij.
Abodo autem dimittendo opinionēs p̄hoz
z theologoz in textu bible ostendit q̄d ē ve-
ra sapia dicens. Sapientia doctrine fm̄ no-
men ei⁹ est z nō in multis est manifesta. Qui
bus autē agnita est p̄manet vsq̄ ad p̄spectum
dei. Ecclī. vi. Nota. fm̄ nomen eius est. q̄ sa-
piētia fm̄ nois est ymologia idē ē q̄ sapida
scīa. Scīa em̄ dicit cognitionem veritatis de

deo et de creaturis. Sapientia autem plus dicit. scilicet cognoscere de deo et de creaturis. cum sapore deuotionis. Verbi gratia. In theologia multi sunt qui habent scientiam theologie in intellectu ad disputandum. arguendum. respondendum. legendum. predicandum. sed in corde non sentiunt saporem spiritualis deuotionis et dulcedinis. tales habent scientiam sed non sapientiam. Tu enim scis legendum. predicandum. studium. disputandum. quod est vnde? in essentia et tria in personis. Et si filius dei fuit incarnatus. natus. mortuus. et passus. In istis sentis tu saporem amoris et deuotionis. si dicas quod sic. tunc habes sapientiam. si dicas quod non. tunc habes scientiam solam. Idem si volumus loqui de iure canonico vel ciuili. qui vnde dicit doctor legum vel disputatis. qui cogitatis diuinam prouidentiam quod isto modo deus regit mundum. si quod homines sapientes regunt alios. vel ut habeant meritum iusticie. per eos ad ministrandum per ordinationes et malorum punitiones. si in his sentitis saporem sapientie habetis. sin aliam scientiam. et debet dici sciens et non sapiens. Idem de magnis philosophis et medicis scientiam cursum celi et stellarum et stellatum. In tali scientia si sentitis in corde deuotionem dicendo. O benedictus deus et quilibet et dispositus fuit et ordinauit ut ista inferiora regantur a superioribus coelestibus et tunc habetis sapientiam. aliam scientiam. Ecce quare dicit sapientia primum nomen eius est. Sed heu cum sequitur. et non in multis est manifesta. quia licet multi habeant scientiam. pauci tamen habent sapientiam habent enim magnam scientiam et malam scientiam Ideo apostolus loquens de illis magnis philosophis dicit. Qui cum cognouissent deum. non sicut deum glorificauerunt aut gratias egerunt. sed euerunt in cogitationibus suis. dicentes enim se esse sapientes. stulti facti sunt. Rom. i. Quibus autem cognita est premanet visus ad aspectum dei. Ideo dicit thema. Beatus vir. scilicet beatitudine vite. et post beatitudine patrie. qui in sapientia morabitur. Appropriando autem thema ad beatum Vincentium inuenio quod in mundo habuit quinque sapientias. et non sunt plures. scilicet.

- Prima sapientia phisica.
- Secunda sapientia theologica.
- Tercia sapientia apostolica.
- Quarta sapientia angelica.
- Quinta sapientia heroyca.

Istis quinque sapientis de in hoc mundo dotatauit Vincentium. Ideo de eo appropriate dicit thema. Beatus vir. scilicet virtuosus qui in sapientia et ceteris. Dico primo quod beatus Vincentius habuit scientiam philosophicam Sapientiam antiquorum virorum philosophorum et hoc erat scilicet ut haberet cognosciones veritatis de prima

causa et de alijs. Et abstinebant se ab omnibus delectationibus maxime luxurie que ebrietat et obscurat intellectum. Vitabant enim negocia ut haberent intellectum recollectiui. quia virtus vnita fortior est seipsa dispersa. et cauebat a peccatis. Ideo salomon magnus philosophus de se dicit Logitavi in corde meo abstrahere a vino carnem meam ut animam meam transferrem ad sapientiam. Eccles. i. Vinum enim signat illa tria. primo luxuriam quia ebrietat. Ideo apostolus. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Secundo negocia temporalia quod dant fumositates. Tercio delectationes quod impediunt perfectum sapientie. quod vinum leuificat cor hominis. Istam sapientiam habuit beatus Vincentius. Dicat cum esset aragonensis de ciuitate hostiensis de nobili genere et in domo patris esset occasio peccatorum. negotiorum delectationum. et beatus Vincentius vellet habere sapientiam. dimissa domo patris iuit versus angustiam. ubi tunc erat studium generale de philosophia ut tunc perfectum quod infra breue tempus omnes alios precessit Tenebat istum modum quod summe vitabat peccata. Dicat hoc ad correctores studentium: ne expectent in vanis pecuniis penitus et ceteris. Istam peccata vitabat beatus Vincentius qui virginem se seruauit. sciens illud. In malinolam animam non intrabit sapientia. nec habitabit in corpore subdito peccatis. Sapi. i. Nota. in malinolam animam. per inuidiam vindictam et ceteris. non intrabit sapientia. licet intret scientia. Ideo beatus Vincentius seruauit se ieiunando. orando. et habebat intellectum clarum et tenebat potentiam aptam. Item vitabat negocia mundana que spargunt cor hominis. nec potest preuenire. Ideo os quod sit vacuatum a negocijs. Ideo dicit sapiens. Sapientia scribere in tempore vacuitatis. et quod minoratur actu sapientia precipiet. quod sapientia replebitur Eccles. xxxviii. Tercio vitabat omnes delectationes carnis. imo macerabat corpus ut ad sapientiam eleuaret intellectum. sciens illud. Dis sapientia a domino deo est. et cum illo fuit semper. et ceteris. Eccles. i. Non solus occupabat se in libris temporalibus philosophorum. sed etiam in libro spiritualis amoris et deuotionis dei. quod sicut aqua descendit de alto fonte ad ortum. Ita sapientia descendit ab illo fonte. de quo Eccles. i. Fons vitulorum dei in excelsis. Ideo si vultis quod descendat ad ortum cordis vestri siue intellectus ponat canale orationis et deuotionis. Iuxta apostolum beati Jacobi apostoli. Qui indiget sapientia postulet a deo. quod dat omnibus assuenter et non impropere. Ita. j. Ita faciebat beatus Vincentius. ideo habuit magnam scientiam philosophicam. Ideo in laude dei et honore beati Vincentii cantat ecclesia. Sancte Vincentius a puericia studijs literarum traditus superna

De sancto Vincentio

sibi puidente clementia gemina scientia effi-
cacissime claruit. Nota. gemina scia. pbi po-
nunt duplicē sciam. speculatiua. s. et practica
quā dicitur paxim. qñ scientia speculatiua de-
scendit in corde p deuotōez et saporem. et i vi-
ta p sanctā puerfatōez. Sed mō solū curatur
de scia speculatiua vt appareant. Nota. effica-
cissime claruit in suplatiua. quia tres sūt gra-
dus pbiē scie vt dicit Hieronym⁹ ad Pauli/
num. c. vi. Rationalis. naturalis. moral. Ra-
tionalis aut ostendit modū ratiocinandi. di-
sputandi et. vt grāmatica. logica. rethorica.
Et in isto gradu claruit beatus vincentius. Na-
turalis est cognoscere motus celoz et stellarū
naturas elementoz et silia et in ista efficacius
claruit beatus Vincentius. Moralis autē do-
cet quō est viuendū fm qtuor virtutes mora-
les erga seipm. et erga primū fusi tam in pro-
spetitate qñ in aduersitate. Et in ista beatus vi-
centius excellentissime claruit. Ideo dicit the-
ma. Beatus vir in virtute. i. meritoria. q i sapia
et. Moraliter. mō est totū oppositū. Nam
multi curant de pbia rōnali disputando. ar-
guendo. legendo et. Alij de naturali. sciētes
mot⁹ et naturas. mutatiōes. generatiōes cor-
ruptiōes et alteratiōes rez. Et astrologiam
Sed de tercio gradu pbiē et principali null⁹
curat mō ordinare vitā suā. Abulti sunt q ha-
bent intellectū plenū questionib⁹ et sophisma-
tibus et vitā plenā dissolutiōib⁹. Abeli⁹ esset
habere ignorantia. quia ignorantia que nō ē
affectata excusat aliquoties. Ideo dicit dñs
ib⁹ xps. Ille seruus q cognouit voluntatem
dñi sui et nō se pparauit. et nō fecit fm volun-
tate ei⁹. plagis vapulabit multis. q aut si co-
gnouit et fecit digna plagis vapulabit pauc⁹
Luce. xij. Ergo melius esset nescire q scire et
malā vitam tenere. Ideo dicit de bto Vincen-
tio efficacissime claruit. Dico scō q habu-
it sapiam theologicā q maior est q phisica. q
in hoc pñsit. q ex qñ creatura tener bonaz
vitā quā habet. et cum h ostendit alijs verita-
tem creatoris et creaturaz. nō solū verbo do-
cendo. s. etiā exemplo ope adimplendo ita q
nō solū dicat. vadatis ad padisum. s. venias
sequimini opa mea. quia sicut bonus pictor
nō solū instruit puerū ore loquendo s. mani-
bus opando et lineando et. Ita est de bono
theologo. Idē de o dñ. Ipe tanq imbrēs mit-
tet eloqā sapie sue. palā faciet disciplinā do-
ctrine sue. Eccl. xxxix. Nota ipse scz predica-
tor theologus tanq imbrēs. quia predicator
tanq aqua diuinaz doctrinaz refrigerat ar-
dozem supbie in supbis. auaricie in auari. lu-

xurie in luxuriosis. et sic de alijs. Et sicut plu-
uia facit fructificare in bonis opib⁹ et meritis.
Nota. ipse palam faciet et. ne dicat. Iste fra-
ter dicit et loquit multa bona de humilitate
sed ipse est supbus. Pulcros sermones facit
de misericordia et liberalitate. s. ipse est auar⁹
Abultū cōmendat castitatem. s. ipse ē luxurio-
sus. et sic de alijs. Iam sapiam habuit bea-
tus Vincentius excellenter. Et quo enī ha-
buit primā sapientia. s. phisicam. dedit se ad
studendū bibliam. et postq in ea fuit bene in-
structus incepit pdicare. nō solū verbo s. ope
re. Postq enī sua fama diuulgata erat q cēt
deuotior. sanctior et aptior alijs. Eps cesarū
gustanus Elalerius noie volēs puidere oia-
bus suis de pdicatiōis pastura vocauit bea-
tum Vincentiū et ordinauit eū vsq ad bya-
conū. Et q eps erat senex. ideo pmisit sibi of-
ficiū pdicatiōis p totam diocēsim. Nam p
dicare officiū est episcopale. vt patet in pñis
epis salicet aplis. vt dixit Petrus de se et de
alijs. Hos vō oratiōi qñtam ad missam que
est pñcipalis oratio. et ministris verbi inīta-
tes erim⁹. Actum. vi. Ideo qñ epus confe-
cratur in eius docto ponit euangelizariū aper-
tum. et dicit sibi. Glade predica verbū dei vt
dicit decretalis. s. lū et adiuncto. hoc officiū
fuit pñcipale filij dei in hoc mōdo. quare ait.
Eamus in vicos et ciuitates vt etiā ibi predi-
cem. Ad hoc enī veni. Abardi. x. Tūc beatus
Vincentius cogitauit imitari maiorem pdi-
catorem scz xpm qui cepit faceret docere. In-
cepit seruenter pdicare. nō solū verbo sed ex-
emplo et ope. Primo enī fundauit suā vitam
in magna humilitate. intantū q nec genē nec
scia nec dignitate supbiebat. Ideo poterat p-
dicare ptra superbiā. Item despidebat p do-
omia tpalia bona. Ideo pdicabat ptra auari-
ciam. vsurā. rapinā. furtū et. Item q pserua-
uit se in virginitate poterat pdicare ptra lu-
xuriā. reprehendendo hoies. mulieres. cler-
icos. et religiosos. qz habebat faciē ferreā sue
carnē de ferro et. Item q erat fundat⁹ i cha-
ritate. pdicabat ptra rancores. malas volun-
tates. qz erat abstinentis. audacter poterat pre-
dicare ptra gulosis. ebriosos. et ieiunioz fra-
ctores. Et qz erat patiens. pdicabat ptra ira-
cundos. Item qz erat diligens nunq erat oci-
sus. sed laborabat in operib⁹ spūalibus. Idē
poterat reprehendē ociosos qui pdunt tps eis
a deo pcessum ad pñiam. Prelatis pdicabat
vt magi curarēt de animab⁹ q de redditib⁹.
Lericis q haberent deuotiōem. Religiosis
obediētiā. Domis villaz et pñuitatū re-
ctoribus vt facerēt iusticiā et vitarēt peccata.

notoria. Subditis fidelitate. Diuinitus misericordia. pauperibus et tribulatis patientia ecce quo habuit sapientia theologica. Ideo de eo cantat ecclesia. Sanctitate et insignis archidiaconatus suscepit. et vices pontificatus diligenter exequabatur quo tam gloriosum officium predicationis debet exequi cum diligentia siue diligenter. et quod peritum est illoz qui solum ore curant exequi officium predicationis et non opere. Multis intelligere quod peritum est ac si alius iret ad papam vel regem. per aliquam dignitatem seu beneficium obtinendo. et rex vel papa de his fecit ei litteras vel bullas optime scriptas. tunc ille non curat de sigillo. nihil obtinebit quoniam vellet intrare possessione dignitatis. quoniam non adhibere ei fides. Ita est de predicatoribus quibus deo permittit magnam dignitatem et beneficium in celis. Qui fecerit scilicet opera bona. et docuerit alios ore et faciat: hic magnus vocabitur in regno celorum. Math. v. Si ergo nos de isto beneficio volumus habere litteras seu bullas. id est sermonem optime ordinatum: colore rhetorico adornatum: cum magnis autoritatibus. originalibus. realibus et vocalibus: si ibi non est sigillum bone vite: non datur fides verbis. non penetrat corda gentium: et peruertant et corrigan. Ideo necessarium est sigillum quod datur autoritatem doctrine. Sed ex sigilli defectu multi amittunt beneficium a christo permittitur dicente christo. Qui scilicet ille qui habet predicare soluerit unum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines: minimus vocabitur in regno celorum. Math. v. Minimus. id est nullus quia nunquam intrabit in illud. Sed dicebat apostolus vniuersalis predicator. Non audeo aliquid loqui scilicet in predicatione eorum quod per me non efficit christus in obedientia gentium. in verbis factis. in virtute signorum et prodigiorum. in virtute spiritus sancti. Ro. xv. Dico tertio quod terra sapia est sapia apostolica. que in hoc consistit scilicet predicare verbo et opere. et cum hoc propter honorem dei et salutatem animarum laborando per mundum discurre de villa in villam etc. exemplo christi precepto. Euntes in mundum vniuersum. Math. x. Quod admodum mercatores per terram. et marinarii per mare laborant cum magnis periculis per modicum lucro. Ita apostoli per predicationem laborant per mundum ut christum lucrifaciant. Quot lucrum portabunt in iudicio Paulus et Petrus et alii. Ideo predicatoribus apostolicis dicit apostolus. Videte itaque fratres quomodo caute ambulatis. non quoniam insipientes sed quoniam sapientes: redimentes ipsos quoniam dies mali sunt ad Eph. v. Istam sapientiam habuit beatus Vincentius quod non solum in ciuitate cesarauguste laborabat: predicando: sed per villas et castra cum magnis

periculis propter infideles. Tunc enim temporis fuit maxima persecutio christianorum. Imperantibus diocleciano et maximiano. qui miserunt virum gubernatorem qui tormentis cruciabat et occidebat christianos qui nolebant fide christi abnegare. Crudelis fuit sed crudelior minister. et fuit sibi dictum quod beatus Vincentius fuit captus ex precepto daciiani. qui captus et cathenatus pedes fere misit ipsum apud valentiam. ubi sunt dicte multe. quod iuxta oneratus catenis et ferro. Quale fuit istud tormentum et hoc fuit primum tormentum. Sed cogitans onus christi quod christus portauit quoniam ducebat ad crucifixum dum patienter portauit attendens ad verbum christi dicentis. Si quis vult post me venire abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Math. xvi. Commemoremus tormentum fuit. quod daciianus noluit quod statim presentaret sibi: ut magis timeret et miseresceret et precepit ut poneretur in carcere sine cibo et potu tribus diebus. et cum corpore esset ibi detentus. anima ibat per plateas paradisus contemplando. et cum ista confortatione transiuit. Cogitate quomodo onerat ferro dormiebat in terra. et erat sine cibo et poterat dicere recte cum apostolo. Nostra querelatio in celis est. quoniam ad animam. et vltimus dicitur. Tunc enim saluator expectamus dominum nostrum iesum christum. qui reformabit corpus humilitatis nostre figuratum corpori claritatis sue per operationem que etiam posset sibi subigere omnia Phil. iij. Tercium tormentum fuit quod illa die fuit Daciiano presentatus. et videns ipsum pulchrum iuuenem et rubicundum et in nullo alteratum: credens quod custodes ei ministrassent cibaria voluit eos occidere. et dixit beatus Vincentius. Non occidas eos. quod bene tenuerunt tuum crudele preceptum. Tunc dixit sibi Daciianus quod abnegaret fidem christi. alioquin omnia tormenta expenderent in eum. Respondit beatus Vincentius. Scito iheronimus esse apud christianos deitatis cultum abnegare. Tormenta tua si timeo: quod ipsa deducimur ad coronam. et per mortes ad vitam. Insurge ergo miser et toto malignitatis spiritu debachare. Gloriosis me dei virtute potius posse deum torquere. quam possis ipse quod torques. Quis christi miles intrepidus et statim denudaret eum. Quartum tormentum fuit. quod statim posuit in culculo sed cogitans pernam christi in cruce pendens patienter sustinuit illud tormentum. Et ui dixit Daciianus. Miserere mihi et. Beatus autem Vincentius alacri vultu ridit. Hoc est quod modis omnibus exquirit Quintum tormentum fuit quod cum calcastris ferebatur in eis caro crudelis lacerabatur ipso autem dicente. Non sunt adigne passiones habere: sustinuit

De sancto Vincentio

patienter. Sextū tormentum fuit de lami-
nis ferreis ignitis ad ei⁹ latera applicat⁹, ipo
dicente. Probasti cor meūz & visitasti nocte,
scilicet tribulatiōnis igne me examinasti. et si
est inuenta in me iniquitas. etiam sustinuit.

Septimū tormentū qđ depositus de ecu-
leo positus fuit in craticula vt beat⁹ Laure-
tius. De b cantat ecclesia. Assumptus ex ecu-
leo leuita vincēt atqz ad patibulū rap⁹ mo-
ras carnis. cū arguēdo ad penā alacriter pro-
perabat. Dicat cū fuit in craticula ferrea vo-
luebāt ei⁹ p̄cipientes sal in ignē. Xpi miles p̄-
ciosus leuita Vincenti⁹ vt tribunal sp̄te ro-
gum. i. focū ascendit intrepid⁹. cui⁹ salis cre-
pitat⁹ p corp⁹ minutū sparsum ibat atqz pau-
nerabatur sanguie. Octauū tormentū
fuit qđ amor de craticula positi⁹ fuit in carcere
tenebroso. pedibus p̄strictis ligno. et tūc ster-
nunt fragmenta testay vt q̄cūqz se venterz
vulnera ipsa inueniāt. Priuāt omni p̄ortio
humano vt si nō morerē. darent sibi alia no-
ua tormenta. Sz affuit angeli lux resurget i
carcere. laxant ligna a pedib⁹. testay asperi-
tas vertit in flos mollicie. dant laudes deo.
et angelice vocis suauitas pulc diffundit. cui
gilantes custodes et hoc videntes cū multis
alijs cernentibus ad dñm p̄uertunt. Ecce p̄n-
cipalia tormenta que beatus Vincenti⁹ susti-
nuit in dei honore et in ap̄x saluatōnez. Ec-
ce hic sapia apl̄ca. et poterat dicere cum apo-
stolo. Omnia sustineo ppter electos. vt et ipsi
salutem psequant que est in xpo iesu cū glo-
ria celesti. ij. Thimo. ij. Jgij. Beatus vir qui
in sapientia rē. Abolaliter melius for pos-
sumus nos habere de padiso. Contemplate b
quō care vendidit xps suis amicis. Ideo fa-
ciam⁹ p̄niam et laborem⁹ in bonis opib⁹. De
illis q̄ nolūt laborare dicit dauid. In labore
hoim nō sunt: et cū hominib⁹ nō flagellabun-
tur. Glo. s. cū demonib⁹ i inferno. Dico qđ
to qđ quarta sapia est sapia angelica. q̄ in hoc
p̄sistit. s. in oib⁹ angeloz opibus. Ipsi p̄se-
rūt et p̄ponūt honore dei et gl̄az sup oia. hoc
declarat sc̄. In principio em̄ mūdi anteqz de-
us creasset hoim: deus creauit angelos. iter
qz lucifer erat maior: et sanctior. vt dicit Greg.
Qui voluit deo parificari. et reuelauit b alijs
angelis. et multi p̄senferūt dicendo qđ eēt bo-
num: velut adulatores cupientes dominis cō-
placere. Boni autem angeli vt Abichabel.
Gabriel. et Raphael nō p̄senferūt. imo con-
traxerūt. p̄ferentes et p̄ponentes honorem
dei et ei⁹ gl̄az. ecce sapia angeloz. Iō p̄firma-
ti sunt in gr̄a. Per sapiam sanati sunt q̄cūqz
placuerūt tibi dñe a principio. Sapi. ix. Ro.

ta. Per sapiam sanati sunt ab infirmitate sci-
licet creaturaz. que est peccabilitas. qz om̄es
creature erant peccabiles: sed sanati tūc fue-
runt sancti angeli. qđ p̄firmati fuerūt tunc in
gratia et in gl̄a quā tūc habuerūt. Ista est sa-
pientia angeloz. Iam sapiam habuit san-
ctus Vincenti⁹. qđ in nullo tormentoz moi-
tus fuit. vt daciā⁹ p̄fundere. et de⁹ habere
gl̄am et honore. Quā em̄ daciā⁹ audiuit
miraculū de his q̄ in carcere vīsa sunt et audi-
ta de p̄uersione multoz dixit victi sum⁹ et in-
saniens dixit. Responat inquit in lecti mollit-
cie. vt post renouet iterū ad tormēta. Et ha-
buit medicos et fungēs seipsum dimisisse: per-
misit vt xpiani curarent de eo vt cito formica-
tus duriora tormenta sibi daret. Idē cum fie-
ret p̄ijs credentium manibus xpo sp̄m reddidit.
vt deus haberet gloriā et honore. qđ nul-
lus pōt aliqū interficere nisi deus velit per-
mittere. Et poterat dicere cū apostolo. Abas-
gnificabit xps in corpe meo siue p vitay siue
p morte. Abibi autem viuere xpus est et mori
luarum ad p̄bil. i. Nota. Abibi autem viuere
re xps est. qz supnaturaliter et miraculose vi-
xit in tam asperis tormentis. et mox inter xps
anos receptis ecclesiasticis sacris: lucrum.

Abolaliter istā sapiam debem⁹ nos habere
re. In om̄ib⁹ dictis et factis nris p̄seram⁹ dei
honore et gl̄am. nō mentido. nec p̄m de
cipiendo. nec iurando. nec renegando. nec blas-
phemando. In oib⁹ honorificet de⁹ p iesum
xpm dñm nrm. cui est gl̄ia et imperiū in secula
seculoz amē. j. Psal. Dico qđto qđ habet
istā sapiam heroycam. Sapia heroyca. i. diuina
Ista est alijs maior. que in hoc p̄sistit qđ deus
obtinere de creatura finē quē ipse intendit in-
fallibiliter. qz nulla causa pōt impedire quin
cueniat qđ ipse ordinauit de creatura. imo s
regulas logicales. Dicit em̄ logicus qđ ex p̄i-
ris negatiuis nō sequit⁹ p̄clusio affirmatiua.
Sed deus ex negatiuis p̄cludit affirmatiuas
sibi placet. p̄ds aut dicit. Ex p̄trariis nō
p̄ducit p̄trarium. imo de⁹ ex p̄trariis p̄ducit
effectum p̄trarium. vt patet in ioseph de quo
ordinauit qđ esset dñs fratrū suoz qđ intelli-
gentes fratres sui ipm venderūt vt esset ca-
ptiuus et nō domin⁹ eoz. Et ex illius vendi-
tione secutū fuit qđ ioseph fuit dñs eoz. Ecce
quō ex p̄trariis deus cōducit suū p̄positum
Ad hoc auctas. Sapiam suple diuinā. nō
vincit malicia. suple creaturaz. Attingit a si-
ne vsqz ad finem fontem. et disponit oia sua-
uiter. Sapie. vij. et viij. Iam sapiāz habuit
beatus Vincentius dei voluntate. qz eaz scz
cōcauit. Iō dñ Vincenti⁹ qđ vincēs daciā⁹

quia daciaⁿ ordinauit q^u moreret in tormen-
tis. Et q^u audiuit q^u mortu^s fuerat in lecto di-
xit. vici sumus. sed ex quo in vita nō potuit
ipsum vincere. in morte cogitauit habere vi-
ctoria^m de corp^e. Ecce malicia. Et mandauit
eius corpus p^uici in campū a feris z auib⁹ cō-
sumendū. sed affuit cor⁹ qui aues cum feris
abigebat. et credid^u fuisse angelus. Ad reue-
latum fuit daciano. qui fecit corp⁹ p^uici i ma-
ri cuz mola funib⁹ collo ligata. ex q^u in terra si
poterat cum vincere: ad min⁹ in mari vince-
ret cum. Sed nō erat ita: q^u sapia diuina ali-
ter ordinauit. Et dum submerfos redirent
ad denunciandum quomō p^uicissent corpus
in mari. dei virtute corpus delatum est ad lit-
tus quoddā. et facta reuelatōe sup^{er} hoc cui-
dam viro fidei z cui dā vidue. p^ucurrentibus
illuc fidelibus repertū corpus sepultū est ab
eis in quadā parua basilica ibi p^upe. L^essan-
te vō rabie p^uecutoris deuotio fidelium bono-
rabilius eū extra muros ciuitatis valētie se-
peliuit. Ideo cantam⁹. Vincētez mundum
adorem⁹ dñm. in quo p^usurā mūdi martyr
vicit Glincen⁹. Ergo. Beat⁹ vir q^u in sapia.
scz diuina morabit⁹.

De p^uersione sancti Pauli apli sermo.

De electionis est

mibi iste. Habet⁹ verbū istud i acti-
bus ap^uloz. ca. ix. hodie fit festum
in ecclesia de p^uersione sancti Pauli. De nul-
lo sancto fit festum p^uersionis nisi de b. pau-
lo ap^ulo. Non solū ratōe sui. quia fuit mira-
culosa. sed etiā ratōe nostrī. quia fuit pecca-
toribus p^uficuosa. q^u in sua p^uersione ostēdit⁹
tur quō peccator debet ad xpm p^uerti. Sz p^u-
mo salutē virgo adaria zc. Pro breui de
claratōe z materie introductōe sciendū q^u
principale fundamentū z principū saluatio-
nis hoīm est electio dei eterna. Anteq^u deus
crearet celū z terrā nec aliquid: iam in secre-
to p^ussioz trinitatis facta fuit electio de sal-
uandis. tali mō. Tot dñi impatores. reges. du-
ces. comites zc. est in mūdo. De istis dixit p^u-
silius z spūssanctus. tot saluabunt⁹ amore ius-
tie. quā faciet in iudicioz correctōe. Itē
tot plati. pape. cardinales. patriarche. archi-
episcopi. z epi zc. erūt in mundo. De istis tot
saluabunt⁹ virtute charitatis z diligentie sua-
rum ouīū. Item tot religiosi erunt: de qb⁹ tot
saluabunt⁹ virtute obediētie suū ordinē ser-
uādō. Itē tot clerici x^ute deuotiōis. Itē tot
diuites virtute misericōdie. Tot pauperes x^ute
patie. Item tot mulieres x^ute honestatis
z p^unitētie. Ita q^u ista electio est primū funda-

mentū z principale. z principū saluatōis ho-
minū acmulierū. Autoitas Elegit vos i ip-
so añ mūdi p^ustutōez vt essem⁹ sancti z ima-
culati in p^uspectu eius in charitate. qui p^udesti-
nauit nos in adoptiōem filioz p^uiesum xpm
dñm nostrū ad Ephe. i. Et ista electio dicitur
p^udestinatio. et q^u b. paul⁹ fuit a deo eternalit⁹
electus vt esset de maioribus sanctis paradisi.
Deo dicit xps in thēmate. Glas electiōis
id est electū passine. est mibi iste scilicet paul⁹
lus. Sed q^u dicit electio facta in eternitate
habet executionē in tempe: dicā vobis p^ucti-
cam executionis electiōis beati pauli: put in
epla hodierna p^untef. Dicat historia put di-
cit Lucas in epla hodierna. Actū. ix. Quō
p^usequebatur xpianos vt lupus oues: instan-
tum q^u multi xpiani fugerūt de hierlm. Ideo
dixit ipse. Ego sequar eos. Dicat quō furijs
infectus ibat damascū zc. Saule saule quid
me p^usequeris. Hora non dicit. cur p^usequeris
meos seruitor⁹. q^u tantus est amor xpi ad su-
os seruitor⁹ q^u illoz p^usecutor⁹ reputabat su-
am. Sicut em̄ bonum qd fit suis seruitoribus
amore sui recipit in p^usonam suā. ita z malum
Ideo dicit in iudicio vniuersali. Efuriui z nō
dedistis mibi manducare zc. Tūc dicit. Qñ
vidimus te esuriētem z dedimus tibi mādu-
care zc. Quibus dicit. Quādiu fecistis vni-
ex minimis meis: mibi fecistis. Abathei. xxy
hic pater quō homo debet cauere ne displic-
ceat seruitoribus dei. quia ipse recipit in p^uso-
na sua quemadmodum rex recipit in se quā-
do offenditur miles vel eius officialis. Et p^u-
pter hoc nūtimef ne offendatur regis offici-
alis. Ideo dicit xps Saule. Sic em̄ vocaba-
tur añ eius p^uersionē. Saule quid me p^use-
queris. Ecce amor xpi ad nos. Et paulus ti-
mens ac stupeus dicit. Quis es dñe. Respō-
dit ihs. ego sum ihs nazarenus quē tu p^useq-
ris. Durum est tibi p^utra stimulū calcitrare.

Nota q^u paul⁹ añ p^uersionē suā habebat
quor⁹ falsas credēcias seu op^uiniones z erro-
res p^utra dñm nostrū iesum xpm. Prima q^u nō
credebat ipsum esse deū. sed purum hominē.
Scda q^u nō fuit saluator mundi sed deceptor
Tercia q^u non surrexit a mortuis. Quarta q^u
nō erat iuder bonoz z maloz. Sz xps in res-
p^uensione qñ dixit. Ego sum ihs nazarenus
zc. fugauit omīs errores. et primo quando di-
xit. ego sum. qd est nomen diuinitatis. q^u de-
us pprie habet esse. Mostrū autē esse est nobis
a deo datum. ideo nō debet dici esse. Sic nul-
lus debet dici diues de pecunijs mutuo rece-
ptis. Totum em̄ nostrum esse mutuum est
nobis a dō. Ideo pprie loquendo nullus hz

De cōuersione seti Pauli

essenſiſ ſolus deus. Ideo legim⁹ Exo. iij. q qñ
deus voluit mittere moſen p liberaret pñ
iſrael de egypto. dixit ſibi Ahoſes. Si dire
iſpōdit dñs ad Ahoſes. Ego ſum qui ſum.
Si dicis filiſ iſrael. Qui e miſit me ad vos
Exo. iij. Ecce quare rīdit paulo. ego ſum
z dicit Aug. in libro de videndo deū. q xps
oſtendit tūc paulo diuina eſſentia vt ibi de
terminat Aug⁹. Contra ſcōm errorem dixit.
ieſus. qd idē eſt qd ſaluator. oſidens ſibi da
re q null⁹ pōt intrare padifum nec ſaluari: ni
ſi ſibi credendo z obediendo. Lōtra tertiū
dixit: nazarenus. i. flozidus. qz ei⁹ corpus i re
ſurrectōe ſua glorioſa flozuit quoz flozibus
prima impaſſibilitatis. ſcōa leuitatis. Ter
cia ſubtilitatis. Quarta claritatis. Ideo dix
it nazarenus. Lōtra quartū errozē dixit. Du
rū eſt tibi cōtra diuiniſ calcitrare. Stimulus
eſt ſua dura quā dabit vt iuder. vniuerſalis
bonoz z malozū. qñ dicit malis. Diſcedite a
me maledicti in ignē eternū zc. Math. xxv.
Tūc paulus tremens ac ſtupens dixit: Dñe.
quid me vis facere. ſ. vt poſſim ſalu⁹ fieri. mō
em video clare errores in quib⁹ eram. Et ait
dñs ad eum. Surge z ingredere ciuitatem z
diſceſ tibi quid te oportet facē. Surrexit autē
de terra. apertisqz oculis nihil videbat. Tan
ta fuit claritas que eum circumfulſit q perdi
dit viſum. ac ſi homo diu reſpiceret ſolē amī
teret viſum. Ad manus autē illum trahentes
viri qui comitabant cū illo qui ſtabant ſtupe
facti introduxerūt dimiſſis calcitrare. Et erat ibi tri
bus diebus nō vidēs. z nō manducauit neqz
bibit. Dicūt doctores q in his tribus diebus
vidit z vidit in ſcola padifi quicqd poſſim
dum p̄dicauit. Interim xpc apparuit cuidam
diſcipulo ſuo in damasco epiſtē qui diceba
tur Ananias. z dixit ei. Anania. Et ille. Ecce
ego dñe. Et ait. Surge z vade in vicū q vo
catur rectus. z quere in domo iude ſaulū no
mine tarſenſem. et timuit Ananias dicēs. do
mine audiui a multis qñ pſequit nomen ve
ſtrum zc. Ideo dñe nō mittatis me ad illū lu
pum zc. Tūc dixit dñs ad eum. Glade quo
niam vas electōnis eſt mihi iſte vt pōzet no
men meū corā gentib⁹ z regib⁹ z filiſ iſrael.
Quia ſic in vaſe auri vel argēti p̄tanti fru
ctus dñs. Ita iſte p̄tabit nomē meū zc. Perſi
ciatur hiſtoria epiſtole p̄cludendo the. Vas
electōnis eſt mihi iſte. Ecce electio eterna.

Quantū ad ſecundū dico q in cōuersione
beati pauli oñdiſ mod⁹ puerſionis peccatoz
ad deū. Iō ecclia facit feſtū de iſta puerſione
Pauli ſolū. Et ſunt ſeptem modi qb⁹ pecca

toz puerſitur ad deum vt paulus. q ſequun
tur. ſcilicet

- 1. Illuminatio diuinalis.
- 2. Humiliatio pſonalis.
- 3. Reprehenſio fraternalis.
- 4. Offenſio iudicialis.
- 5. Inſtructio doctrinalis.
- 6. Exemplificatio virtualis.
- 7. Affliccio penitentialis.

Primus mod⁹ illuminatio diuinalis. quā
do peccator puerſit ad deum vt paul⁹: a deo
ſbito illuminat⁹. qz peccator qdū exiſtit i pec
catis eſt cecus. Locus em nō videt periculū
in quo eſt. Sicut em ille q tranſit p vicum. et
modo cadit in luto. mō inter lapides. mō in
ter vepres. cecus iudicat. qz vere ille cecus.
Ita de peccatore tranſiteſte p viā hui⁹ mundi
vel vite. mō em cadit in luto ſetentis luxurie
mō inter ſpinas pungētis auaricie. mō inter
lapides iracundie z malicie. Ideo ſcriptura
ſancta tales iudicat cecos. Ambulabūt vt ce
ci. quia dñs peccauerūt. Sopho. j. Ideo ne
ceſſaria eſt lux diuina illuſtrans mentē pctō
ris. Iſto lumine illuminat⁹ peccator qñ dicit.
Mifer quot annis fui in luto luxurie: vel ſpi
nis auaricie: z ſic de alijs. Mifer qd erit de
me ſiue de aia mea. Quā diuinū lumen irradi
at eius pſdam cognoscat peccata. qz lux natu
ralis intellectus nō ſufficit. nec etiam lux ſcē
acquiſite. ſ lux diuina eſt neceſſaria. Hoc oñ
ditur in puerſione ſancti pauli vbi dicit. Et
cum iter faceret ſubito circumfulſit eum lux de
celo. Nota lux de celo. Act. ix. Nō de intel
lectu naturali ſeu ingenio humano. Iſte mo
dus puerſionis eſt multū dulcis qñ deus ſbi
to illuminat pctōem in domo camera lecto
vel in via epiſtente. vt cognoscat pctā ſua di
cens. Mifer quid erit de me zc. Iſtud lumē
petebat David dicens orando. Illumina oculos
meos ne vnqz obdormiam in morte zc.

Secundus modus eſt humiliatio pſona
lis vel deieccio. Quā em pſone pompoſe inſiſ
te que nō curat niſi de mūdānis: deieciuntur
vel humiliant. et h ſic p̄tingit. qz dñs deus
iſti alio remedio indiget. z facit eos p̄dere bo
na tpalia. amorē dñoz in qb⁹ aſidebāt. et tūc
puertunt ad deū. qz alē non curarent de eo.
Ideo david. Imple facies eoz ignominia: z
querēt nomē tuū dñe. Benedicta eſt aduerſi
tas ſeu tribulatio paup̄tatis vel aduerſitatis
infirmittatis ſeu pſecutiōis dñoz que puerſit
pctōem ad deū. Iſte mod⁹ oñdiſ in paulo: q
ibat furijſ infect⁹ dirij⁹ toto pectore vir⁹ eſ
ſabat. z cadēs in terrā ex pſecutore factus ē
vas electōnis dicēs. Dñe quid me viſ facē.

ecce quod ex aduersitate fuit puerus. Ter-
cins est reprehensio fraternalis. Sunt enim aliqui
qui nec primo nec secundo modo puerunt. quod deus
non exquirat in eis die prima. sed qui aliqui ut
amicus. frater. socius. pater. vel vicin^{us} dulci-
ter corrigit amicum suum vel filium dicens. Hoc di-
citur de vobis. Jam gentes loquuntur de vobis
ista. Ideo amore dei corrigitur. Et modo
multi puerunt ad christum. Ideo dicit christus. Si
autem peccauerit in te frater tuus. vade et corripe
eum inter te et ipsum solus. Si te audierit lucratus
es fratri tuo. Matth. xviii. Hic modus ostendit
in paulo qui christus corrigendo eum dixit ei. Saule
saule quid me persequeris. Quartus est ostio iu-
dicialis. qui deus per se inuisibiliter vel per os ali-
cuius sancti et deuoti hominis ostendit sibi rigorem
iusticie. tali modo. Videamus tu si vis pseuerare
in ista mala vita. quid dices in iudicio. quod re-
spondebis christo dicenti. Quid fecisti per me. ostendit
vulnera et dicens. Ecce quid ego feci per
te. cognosce ista vulnera. videamus tu quid fe-
cisti per me. quid dices tu qui modo stas et viuus
in peccatis. et nihil boni facis. quod euades infer-
ni penas. Tales ostensiones iudiciales faciunt
puertere multos. consentiunt et faciunt penam ut
possint aliquid ostendere in iudicio. Ideo da-
uid. Cognosce ostensio iudicialis faciens in operi-
bus manus suarum reprehensus est peccator. L. On-
uertantur peccatores in infernum. id est per cogitationem.
ne. ps. ix. Hic modus ostendit in paulo. cui christus
ostendit se in forma iudiciali. quemadmodum
debet stare in die iudicii qui dixit sibi. Virum
est tibi contra stimulum calcitrare. et statim pau-
lus dixit. Dic quid me vis facere. Quintus
est instructio doctrinalis. ut in predicatioe
ad quam multi veniunt peccatores et in magnis
peccatis inuolunt. et redeunt conuersi ad deum. quod
in predicatioe qui predicator predicat bonas do-
ctrinas. peccatores cognoscunt suam vitam malam
et dicunt. O miser sum hoc in malo statu sum
ego. Et isto modo puerunt plures quam alijs su-
per predictis modis. Ideo dicebat apostolus. Non
erubescas euangelium. Virum enim dei est in salu-
tem omni credere. Rom. i. Nota. Non erubescas
euangelium sicut illi qui magis curant de poetis
quam de euangelij. Doctrina poetarum neminem
saluat. Ideo predicator euangelice doctrine
singularare coram hominibus in parado. Hic modus
puersionis ostensus fuit in paulo. cui dixit christus
Surge et ingredere ciuitates. et dicet tibi quod
te oportet facere. si voluerit dicere. Paulus
Dic ostendat mibi vos quid habeo facere
Cur me ad alium remittitis. dixisset christus. Quod
quod in te deo instructiones christianis ut quomodo tu
multi ita ipsi faciant et instructionem habeant.

Nota illa ciuitas ad quam christus remisit paulum.
dicens. Surge et ingredere ciuitatem et dicet
tibi damascus. qui interpretatur sanguinolenta. et si-
gnificat ecclesiam ubi sanguis christi efficitur et sumi-
tur. Ergo dicit. Ingradere ciuitatem. id est
ecclesiam ad audiendam missam et sermonem. Ibi
ei dicit tibi quod te oportet facere. Hic est principalis
modus puersionis peccatoris. Sextus modus
est exempli virtualis. qui enim videt quod aliquis
tenet bonam vitam et sanctam. etiam si non loqua-
tur predicando. exemplo tamen illi multi puerunt
tur. Dicat hic de puersione cuiusdam principis
latronum in quadam via ad deprecandum exitum.
Quidam enim sanctus abbas volens ipsum ad christum
puertere iuit ad eum. et statim capere ut eum de-
nudaret et. Abbas vero interrogauit eum de quod
viueret in tali heremo. Dixit abbas. in ma-
gno labore et piculo viuimus. si vultis mecum
venire ad monasterium ego prouidebo vobis
opulenter. Ille timens de captione non audebat
ire. Abbas ipsum affecurauit. et secutus est eum
et dedit illi optimam cameram. et vnum monachum
deuotissimum in seruicio ut seruaret sibi dans
ei ministras quicquid vellet gallinas pedes
capones. et postquam ipse erat planus. fratrem ille
seruitor coram eo comedeat panem et aquam. Hic
qui ipse iacebat in lecto. fratrem orabat genibus fle-
xis cum lachrymis et. Post multos dies ille
capitaneus dixit fratri. et qualem vitam tenes
istis vos in mundo. quod tanta penam facitis. re-
spondit frater quod fuit valde peccator. et ille. Et di-
catis mibi et in quibus peccastis. Et dixit frater.
In multis. et dicatis mibi si placet vobis.
ego dicam. Risi excessiue et trussauit. et sic alijs
venialibus. et capitaneus. O miser et quod erit
de me qui tot homines deprecatus sum occidi
quia vos de tam paruis peccatis facitis tantam
penam. decetero volo viuere ut vos. non de-
bis mibi lectum nec gallinas. et sic fuit exemplo
illius puerus. Ideo dicit Gregorius. Plus mo-
uerit exempla quam verba exempla sancti bone vite.
Sed si centum annis aliquis predicasset illi non con-
uerteretur eum. et in exemplo bone vite conuer-
sus est. Legimus quod tempore beati petri apostoli qui ipse
predicabat in Roma. aliquae bone mulieres iam
ad christum puerse habebant viros puerfos puer-
tere. et eis ostendens istum modum dixit. Multi-
eres subdite sunt viris. ut si qui non credunt ver-
bo per mulierem puerfatis sine verbo lucratur
considerantes in timore sancta puerfationes ve-
stram. i. per. iij. Hic modus ostensus fuit in pau-
lo qui ad manum illam trahendo in ciuitatem intro-
duxerunt. Abanus sunt opera quod manibus opera-
mur. Ideo dicit. ad manum illam trahentes. in quod intra-
uit quod exemplo operis trahunt peccatores ad deum.

De purificatōne beate Marie virginis

Septimus modus est afflictio pñialis: dicēdo. *Whe* licet sum malus et peccator. spero tamen q̄ ex ista penitentia extrahetis me d̄ peccato et pueritē ad bonā vitā. Ideo licet hō sentiat se in pctis nō debet pñiam dimittere. quia dispositiua est ad pueritiā et finalit̄ ad salutatiōē. Pñiam agite appropinquabit em̄ regnum celoz. *ad. iij.* Iste modus ostenditur in pueritiā beati Pauli. qui tribus diebus nō manducauit neq; bibit. qualis afflictio penitentialis. signus fuit q̄ ex pñia deus ducit peccatorē ad pueritiā et salutatiōē. Ecce quare ecclesia facit festum de pueritiā beati Pauli apli. q̄ nō solū fuit miraculosa s̄ etiā pctōib; fuit pñiosa. Amen.

De purificatōne virginis Marie sermo.

¶ Dies purgatōnis

Marie. *Luc. ij.* Istud pñens festū vnū est de maioribus totius anni.

Ratio. q̄ tres sunt sanctorū gradus de q̄bus facimus festum

Prim⁹ de p̄sona eminenti. i. alta.

Secundus maior: scilicet de p̄sona sancta excellenti.

Tertius multo maior: de persona sc̄ta trāscendenti.

Dico primo q̄ de primo gradu fuit quilibet ap̄loz Petrus. Paulus et. Iohes baptista. martyres. confessores et. Ideo eozum festa sunt maḡ. De sc̄do gradu est x̄go Maria q̄ nō solū est sc̄ta sed habet excellentiā super om̄s sc̄tos. Ideo ei festa sunt maiora.

In tercio gradu est solus x̄ps qui transcendit omnē altitudinē creaturaz. Ideo eius festa vt natiuitas. epiphania. pñentatiōis. resurrectiōis et. sunt multo plus maiora. istos tres gradus sanctorū inuenio in festo hodierno. q̄ hodie fit festum.

De symeone sc̄to eminenter.

De virgine sc̄ta sup om̄es excellenter.

De x̄po sanctissimo trāscendenti.

Qui hodie fuit in tēplo pñit⁹ a x̄gine Maria sicut mō mulieres post partū veniunt ad ecclesiā cū ple. Ideo istud festū h̄z tria nomina. In q̄ntum est symeonis dicat dies obuiatiōis symeonis. In q̄ntum ē ibi x̄pi dicat dies pñitatiōis. In q̄ntum x̄o est x̄ginis Marie i. titulat dies purgatōis Marie. Et q̄ speciali us hodie fit festū de x̄gine Maria. Iō singulart̄ dic̄ the. Dies purgatōis et. Iō primo loquit̄ de x̄gine. Sc̄do de x̄po. Tercio d̄ sancto symeone. Quantū ad primū et in q̄ntum pñis festū tangit virgine: dicat dies purgatōis Marie. Quā aut̄ audiat istud nomē

purgatio nō intelligat q̄ x̄go Maria indigeret purgatōne. q̄ nunq; peccauit aliq̄ modo. nec corde male cogitando. nec ore vane loquendo nec corpe male operando. imo fuit purio: sole. intantū q̄ sp̄s sanctus de ea pñis locutus de sua puritate fecit vnā cantilēnā. dicens. Quā pulcrā es amica mea q̄ pulcrā es tota et macula nō est in te. *L. antiochus. iij.* Hora q̄ est dictio admirantiū. Et dicitur ter pulcra q̄ pulcra fuit in anima. q̄ nunq; habuit malā nec vanā cogitantiōē. secus de nobis. Sc̄do pulcra in ore. q̄ nūq; vane seu ociose vel indilcrete locuta fuit. Hos x̄o nō habemus os pulcrū. Tercio pulcra in toto corpore. q̄ sine om̄i defectu et negligentia. tpata in cibo et potu. diligens in seruitio dei fec̄ de nobis. Quare q̄ dicit thema. Dies purgatōnis Marie. Ista questioē declarat beatus Lucas in euāgelio hodierno dicēs. Dies purgatōnis Marie. statim dixit s̄m legem moysi. et nō dixit s̄m p̄sonā suā q̄ indiguit. Adō vide amus q̄ lex est moysi quā dedit mulierib; parientibus masculos. Dicit em̄ lex. Mulier q̄ suscepto semine pepererit masculū: immūda erit septē diebus. nec ingrediet̄ in sanctuariū donec impleant̄ dies purgatōnis sue. *Le. iij.* Hoc q̄ p̄ceptum nō tangebat x̄ginē Mariā. q̄ nō pepit suscepto semine. Quid querit sanct⁹ *2. Ro. ij. pre. q. xxxviii. arti. iij.* An puenienter mater dei purganda ad templum dei accesserit. Et ridet q̄ sic. q̄ sic plenitudo gr̄e a x̄po deriuat̄ in matrē. ita decuit vt mater humilitati filij p̄formaret̄. humilibus em̄ de⁹ dat gr̄am. vt dicit *Ja. iij.* et ideo sic x̄ps licet legi nō esset obnoxio: voluit tamē circūfusiōē et alia legis onera subire. ad ostēdendū humilitatis et obedientie exemplū. et vt approbaret legē. et vt calūnie occasiōē in deis tolleret. Propter easdē rōes voluit matrē suā implere legis obseruatiōis. q̄ tñ non erat obnoxia. Licet em̄ beata x̄go nullaz haberet immundiciā voluit tñ purificatiōis obseruantiā implere. nō ppter indigentia. s̄ ppter legē p̄ceptū. et ideo signat̄ euāgelii *L. ij.* dicit. q̄ impleti sunt dies purgatōnis Marie s̄m legē moysi. Ip̄sa em̄ s̄m se purgatōne nō indigebat. Nam *L. euiti. xij. dicat.* Mulier si suscepto semine peperit masculū. imūda erit. Ubi moyses videt̄ fuisse locutus ad excipiedam matrē dei ab imūdicia. q̄ nō pepit suscepto semine. et ideo p̄z q̄ nō obligabat ad impletiōē illi p̄cepti q̄ volūtatē purgatōnis obseruantiā impleuit. S; h̄ est q̄. Quare deus ordinauit istā legē nunq̄ d̄ est pctm generare filios in statu m̄rimoniali. Rūdet q̄ non sed

De purificatōe beate Marie virginis

Et hec fuit p̄ma humilitas quā hodie fecit in
impletōe legis. Itē nota aliā magnā humili
tatē in virgine Maria: q̄ dicit euangeliū ho
diernū vt facerent fm̄ cōsuetudinē legis pro
eō. Cōsuetudo em̄ legis erat: vt patet Leuit.
xij. q̄ qñ post partū in xl. die mulier veniebat
ad templū fletis genibus coram sacerdote di
cebat. Ecce oblatiō: offeratis p̄ me sacrifici
cū vt deus remittat mihi peccata que cōmissi
cōcipiendo. portādo. pariendo. z nutriendo.
Sacerdos autē recepta oblatiōe z facto sacri
ficio dabat mulieri benedictiōē: z recedebat
mulier. Istam cōsuetudinē voluit virgo ma
ria hodierna die seruare veniens in templo di
cens sacerdoti. nō Symeon: q̄ nō legi ip̄m
fuisse sacerdotē: sed hominē sanctū. hodie ē
quadragesima dies q̄ peperit istū filiū: z octa
ua die fuit circumcisus. z vocatus fuit Iesus. z
dedit sibi oblationem par turturū aut duos
p̄llos columbarū. dicens vt oraret pro ea.
Id maxima hūilitas. sanctissima dicebat pec
catori. orate p̄ me. Et sacerdos nō cognosce
bat eam. Abelius cognoscebat eam Isaias.
Ecce virgo concipiet z pariet filium: z voca
bitur nomen eius emmanuel. Isaiē. vij. Tunc
fuit p̄pleta p̄phetia salomonis dicentis in p̄
sona virginis. Filia sum sed formosa filie hie
rusalem. Nolite me considerare q̄ fusca sum
q̄ decolorauit me sol. Cantē. j. Virgo erat
nigra oculis ignaris eam non cognoscentib⁹
sed erat formosa angelis dī. Nolite me conside
rare. supple despiciēdo. quia decolorauit me
sol. quia ardor diuini amoris sic humiliari fa
ciebat. supple incedendo. Ideo potest nob̄ di
cere illud Abathai. xj. Discite a me quia mi
tis sum z humilis corde. z inuenietis requiem
animabus vestri. Iugum em̄ meum suauē ē
et onus meum leue. Quantum ad secun
dum punctum tūc hoc festus tangit dominū
nostrum iesum xp̄m. Intitulā em̄ dies p̄sen
tationis iesu xp̄i. Non intelligatis q̄ xp̄s in
digeret p̄sentatiōē. quia nunq̄ fuit elongat⁹
a deo patre nec vnq̄ fuit absens. immo sicut
sol mittit ad nos suum radium. et tamen sem
per est cum sole. Ita de xp̄o. Hos autē pecca
tis elongamur a deo: ideo indigemus p̄sen
tatione. C̄hristus autem semp fuit p̄sens pa
tri. etiam in vtero virginis existens de die et
etiam de nocte. Ideo dicebat pater ad eum.
Tu fili semp mecum es. Luce. xy. Licet mise
rim te in mundū ad illuminandū in fide euā
gelica. calefaciendū in amore dei. z fructū
caridū in bonis operibus. Ideo hodierna
xp̄i p̄sentatiō nō fuit necessitatis sed humili
tatis. sicut virginis matris purgatiō. Glolu

it enim xp̄s seruare legem p̄sentatiōis. vt di
cit sanctus Thomas. iij. parte. q̄. xxxvij. art.
iij. vbi sic dicit q̄ xp̄s voluit sub lege fieri vt
eos qui sub lege erant redimeret. z vt iustifi
catio legis in suis membris spiritualit̄ imple
retur. Et in solutiōe ad tercium dicit. q̄ pro
pter hoc ap̄sum etiam voluit legales hostias
p̄ se offerri. qui erat vera hostia. vt figura ve
ritati p̄iungeretur. Et vt veritatem figura ap
probaretur. Et illud dictum est contra illos
qui deum legis negant a christo fuisse in euā
gelio p̄dicatum. Non em̄ putandū est. vt ori
genes dicit q̄ filium suum bonus deus sub le
ge nasci fecerit quam ipse nō dederat. hēc il
le ibidem. Unde vt ex corpore iesus articuli
tercij et ex solutiōibus argumentorū colligi
tur xp̄s voluit in templo hodie p̄sentari
p̄pter quatuor. Primo propter legis imple
tionem. Et hoc tangit doctor ibidem in cor
pore articuli vbi dicit sic. De piole nata du
plex p̄ceptum in lege traditur. Vnū quidem
generale quo ad om̄s. vt scilicet p̄pletis die
bus purgatiōis matris offerret sacrificiū p̄
filio siue p̄ filia. vt habet Leuitici. xij. Et hoc
quidem sacrificiū erat z ad expiatiōem pec
cati in quo p̄les erat concepta z nata. et etiam
ad p̄secutiōem quandā ipsius. quia p̄mo p̄
sentabatur in templo. z ideo aliquid offerebat
in holocaustum. z aliquid p̄ peccato. Aliud
autē p̄ceptum erat p̄speciale in lege de p̄moge
nitis tam in hoībus q̄ in iumentis. Sibi em̄
deputauerat om̄e p̄mogenitū filioz israel
eo q̄ ad liberatōes p̄li israel p̄cusserrat p̄mo
genita egypti ab hoīe vsq̄ ad pecus. p̄moge
nitis filioz israel reseruatis. Et h̄ mandatu
ponit Exod. xij. In q̄ etiā p̄figurabat xp̄us
q̄ est p̄mogenit⁹ in multis fratrib⁹. vt dicit
ad Ro. vij. Quia igit xp̄s ex mīe nat⁹ erat
q̄ si p̄mogenit⁹. ideo voluit fieri s̄ lege z i lē
p̄lo offerri z p̄itari. Et hec duo circa xp̄m lu
cas ostēdit obseruata. Primo quidē id q̄ pri
us ad p̄mogenitos cū dicit. Tulerūt illum
in hierlm̄ vt s̄isteret eū dño. sicut scriptū est i
lege dñi. q̄ om̄e masculinū adaperiens vul
uam sanctū dño vocabit. Sc̄do illud q̄ p̄ti
net cōiter ad om̄s. cū dicit. vt daret hostiam
fm̄ q̄ dictū erat in lege dñi. par turturū aut
duos pullos colūbarū. Sc̄do voluit xp̄us in
templo offerri p̄pter tēpli sanctificatiōē. et h̄
tangit ibidē doctor in solutiōe ad p̄mū. vbi
ōt sic. Sic dicit Greg. nisen⁹. illō legi p̄ceptum
Sacrificia mihi om̄e p̄mogenitū quod aperit
vulū in filiis israel. Exodi. xij. In solo deo
in carnato singulariter et ab alijs differenter
impleri videt. Ip̄s enāq̄ solus ineffabiliter

conceptus ac incomprehensibiliter editus. vir
ginaliter vteru aperuit. non antea nubio refe
ratum puerans etiam post partu inuolabilis
signaculum castitatis. Quia cum dicit. adaper
iens vuluus desitit qd nihil antea intrauerat vt
exuerat. Per hanc etiam qd dicit masculinu signi
ficat. qd nihil de feminitate culpe portauit.
Singulariter etiam sancti dicit qd terrene cota
gia corruptule immaculati partu nouitate non
sensit. ideo non indigebat sanctificari in templo.
sed post templu dbebat sanctificari p ipm qd erat
z est sanctus scilicet. vii. Aggei. ii. Adhuc vnus
modicu z ego moue. celu z terra mare et ar/
dam. Et mouebo celu z terra z veniet deside
ratus cunctis gentibz. Et. Abagha erit gloria
domus ista nouissime plus qd prime. Et. Aba
lach. iij. dicit. Statim veniet ad templu suu
dicator que vos querit. z angel testamenti.
que vos vult. Et. Tercio voluit xps i templo of
ferri ppter nostra instructioe vt doctor ibide
tangit ad scdm. qd sicut dei filius non ppter se
ipm facit est ho z circucisus in carne. fvt nos
p gratia faceret deos. z vt spualiter circumci
damur. sic ppter nos sicut domino. vt disca
mus deo plentare nos ipsos. Et hoc post cir
cumcisione et factu est vt ostendat nemine nisi
circucisum vicis dignu esse diuinis pfecti
bus. Quarto voluit in templo offerri ppter
mystica significatioe. vt ibide doctor tangit
ad quartu. Mat. Lxi. xij. papii vt illi qd pos
sent offerret agnu simul z turture siue colum
bam p filio aut filia. qd xpo non sufficerent ad of
ferendum agnu offerrent duos turtures aut
duos pullos colube. Xps qd cum diues esset p
pter nos egenus factus est vt illius inopia di
uites essem. Quia dicit. ii. Cor. viij. p se pau
per hostia offerri voluit sicut z in ipsa nativi
tate pannis inuoluist. redinat in psepio. Bi
bilominus tm hmoi aues figure pgruist. Tur
tur em qd est aial z auis loquax. p dicationem z
p fessionem fidei importat. qd xpo est aial castus
signat castitate. qd xpo est aial solitariu signi
ficat ptemplatoez. Columba xpo est aial sim
plex z mansuetu. z significat mansuetudine z
simplicitate. Est aut aial gregale. vii signi
ficat vita actiuu. z huius hostia significat pfe
ctione xpi z membroru et. virtus aut ppter co
suetudine gemedi plentes scilicet lucr desitit.
Sicut turtur qd est solitaria significat orationu
lachrymas. Alouba xpo qd est gregalis signifi
cat publicas orones eccle. virtus aut aimal
duplicatu offerebat. vt sanctitas non solu sit i
aia sed etiam in corpe. Ite sanctus Tho. ibide
Et ppter hec quoru xps voluit in templo pre
sentari. Tamen etiam ex dictis patet ratio li

teralis que xps sibi referuauerat omne pmo
genitu. Sed ratio moralis est ista. sic em in vi
rum z yrore fit matrimoniu ad ples genera
das. ita inter ipm z carne est quasi matrimo
nialis coniunctio ad generandu ples. f. actus
tuosos z opa meritoria. quia caro sine spu ni
hil valet. Nam sps mouet carne ad opayir
tutu et meritoru exercenda qd ples dicuntur.
Quia dicit David. Filij tui sicut nouelle oliua
rum in circuitu menis tue. De istis filijs. scilicet
actibus virtuosos deo vult primogenitu sibi
offerri. Sed qd est ille primogenitu. Regula
est phie. qd illud qd est vltimu in psecutioe est
primu in intentione erga deu. Verbi gra. si q
rat quare hodie venistis ad missam. qd fuit ve
stra prima intentio. si dicatis ppter honorem
dei z virginis. z ex ordinatione eccle. tunc be
ne statis in pscientia. quia primogenitu offer
tis deo. quia intentio vestra bona est. quia p
pter deu venistis. si xpo dicatis veni ad eccle
siam vt vidcam tantu mulieres et. tunc pa
mogenitu offertis dyabolo z non deo. quia ve
stra intentio mala est. Idem de elemosyna si
datis eam intentione vane glorie. vel huius
modi. primogenitu datur dyabolo. Si aut
datur vt deus faciat vobis elemosynam de
gratia quas ab eo petitis. quando anima ve
stra veniet ad portam paradisi pulsans z pe
tens elemosynam qd deus vobis faciat elemosy
nam. tunc offertur primogenitu deo. Ideo
in quolibet opere virtuoso queratis int vos
cui datur z offertur primogenitu. ne meritum
pdatur ex mala intentione. quia nihil valet
opus virtuosum mala intentione factu. z mi
ta z magna opa virtuosa perdunt ex mala i
tentione facta. quia primogenitu non offert do.
Ecce quare deus pcepit sibi offerri pmo
genita. Ideo dicit apostolus. Siue ergo man
ducatis siue bibatis: omnia in gloria dei fa
cite. i. Cor. x. Ideo dñs noster iesus xps
vt primogenitu z vnigenitu virginis Aba
rie voluit in templo pntari deo patri z in ma
nibus sacerdotis offerri. Et quinqz scilicet qst
quinqz regalibus argenti redimi iuxta lege
que habet Numeri. xviij. vbi dicit. Quicqd
primu eripet a vulua ciste carnis qua offe
rit dño. siue ex hoibz siue de pecoribz fuerit.
turiur erit. Ita dñtatur vt p hois pmo
genitu pñm accipias z facias redimi quinqz fides
qui viginti obolos habet. Et sic nisi redimere
tur erat sacerdotis: et seruiebat templo. Di
catur practica presentationis. Virgo ei Aba
ria obtulit filium suum xpm in manibus sa
cerdotis: z ille obtulit eu domino. Qd fatu
us sacerdos. si cognouisset eu: ipm adorasset

De purificatōne beate Marie virginis

Deinde voluit eum retinere sacerdos: vidēs virginem matre pauperē. Et ait virgo. Non retineatis eā. Ecce quinqs fideles habeo. hos paulatim pgre gaudi: r recepit a labore suo p pio. forte minus comedēs vt filiū suūz redimeret. et aperuit bursam nō de auro vel serico. s. soluit quinqs fideles fm legis cōsuetudinem. Questio est hic. Quare xpus voluit redimi quinqs fideles cū esset mūdī redemptor. et hac de cā fuerit missus a deo pfe. Nota duas ad hoc rñsiones vnā allegoricā. aliā moralem. Allegorica est ista. Voluit enī quinqs fideles redimī quādamodū ipse redempturus erat mūdū quinqs pñcipalibz plagis i quibus pñsistit tota nra redemptio. s. circūssione fuga in egyptū. flagellatōne. coronatōne. et crucifixione. Ideo dauid. Apud dñm miser cordia z copiosa apud eū redemptio. Scōda rō est moralis dāns nobis exemplū vt qñ hō est venditus a dyabolo et pctō. quia peccare mortaliter est seipm vendere dyabolo. Ter/bi grā. q facit pompā z vanitatē pñcio supbie statim vendit se dyabolo. Auarus recipiens vīsurā z pñciū q vendit dyabolo z etiā p furtū rapinā. z sic de alijs spēbz avaricie. luxurios? illa delectatōne dat suā aīam dyabolo. Idem de alijs pctis. Ideo oī redimī qñqz fideles si volum? saluari. s. opibz pñcie. Pñmū est cōtritiō cū ppositio nō redēdi ad pctā. Scōm oī pñssio. Terciū corpis afflictio. Quartū debitorū restitutio. Quintū iniuriarū remissio. z verificatur illud sacre scripture verbū. Est q multa redimat modico pñcio: restituens ea in septuplū. Ecclī. x. Quantūz ad tercium hoc festū in qntum tangit sanctū Symeonem dicat dies obuiatōis Symeonis. Dicat pñctica. Nam tūc tempis qñ virgo peperit filium suū. omnes iudei apti z in lege eruditi p certo habebāt q messias erat natus. qz videbāt tēpus in pphetijs assignatū ppletū: s. si cognoscebant eū. Et ppter h dicit Iohānes baptista. Adedi? vester sicut quē vos nescitis Jo. 3. Ideo multi orabāt vt oñderet se eis. singulariter sanct? Symeon z iust? Et rñsum accepit symeon a spūscō. nō vīsurū se mortē nisi videret xpm dñm. et sciens illā pphetiā. Statim venit ad templū scīm suū dñator quem vos queritis z angel? testamēti quē vos vultis. Abalach. iij. ppter h qñbet die veniebat ad templū z qñ videbat aliquā mulierē portantē pñez: ipe petebat. ē ne fili? vel filia. z spiritus sanct? nībi sibi dicebat vīqz i hodiernūz die in q sibi dicit. Hodie obuias in tēplo messie regi: ipsumqz videbis. Ideo p? somnū bō nō manē superex z iuit ad tēplū mūdās ipm

z ornās. qz qñ rex dñz intrare domū dñz dom? ornari. Ideo cantat ecclia. Adorna thalamū tuum syon z suscipe regem xpm. z cum magna deuotōne expectabat videre eum. sec? de sacerdote qui expectabat eum vt acciperet pñtus oblatōnes z haberet turturē z columbā. Omīs enī que sua sunt querit: nō q? iesu xpi. ad Phil. ij. Nam tres pñtōnes pñonaz sūt. q nō attendant de quibusdam negocijs. Pñmo de ludo pueri. Scōdo mulieres de choristione. Tercio sacerdotes de offertorio. Sz d illis que sunt iesu xpi statim attendant. Cum aut virgo cum ioseph intrauit templū: spūs sanct? dixit symeon. Symeon ista est mater ei? z fili? eius est rex z messias in lege pñmiss? Statim senex stens p gaudio adorauit eum. z ipm z recipiēs in vlnas suas incepit cantare vnā cantilenā pulcrā qtuorversū. Nunc dimittis seruū tuū dñe fm verbū tuū i pace. zc. Ecce diē obuiatōis Symeonis. Sz hodie cantat ecclia. Cum inducerent puerū die sum pntes eius: accepit eū symeon in vlnas suas: z dixit. Nunc dimittis seruū tuū domine fm verbū tuū in pace. Queritur quare sanctus Symeon accepit in vlnis suis. quia hoc nō fuerat sibi a spiritus sancto promissum sed pmissum fuit sibi q nō moreret nisi prius videret xpm dñm. Unde ergo tanta pñssum ptio q ipluz accepit. Respondeo q ad salutationem nostrā nō sufficit videre xpm p fidem s. ipsum recipere oīz in manibus p bona opera. Ideo Abachi vlti. Qui crediderit z baptizatus fuerit saluus erit. Diceret aliquis. ego habeo istos oculos anime. scilicet dextris credendo xpi diuinitatē z sinistris xpi humanitatem. Sic videtur xps a nobis in via. quid ergo oportet me aliud facere. Dico q sicut symeon q accipias xpm in manibz p bona opa. Quid pderit fratres mei si fidem qd dicat se habere: opa autem nō habeat. Nunquid poterit fides saluare eum. Fides sine opibz mortua est Jacobi. ij. In signū huius hodie portamus candelas accensas in manu que significat tria que sunt in xpo. Lera mollis signat carnem xpi quā habuit passibilem. que liquefacta fuit in passione. Lignum album signat animā xpi purissimā. Lumen dō signat christi diuinitatē immensam. Non enī sufficit videre lumen in altari. nec xpm p fidem. s. manibus per bona opera ipsum recipere. Jo apolus. h. lozificare et portate deum in corde. prima ad L. oīnibz. vi. Lumen eius portat xps a nobis quando eius amore vitamus peccata. Ideo gratias.

De sancto Blasio Sermo.

8

Frumentum

ti cadens in terrā mortuū. Verbi
ūm habet Job. xij. Sicut tota so
lennitas hodierna est beati Blasij epi & mar
tyris gloriosissimi. Ita erit & sermo. maxie qz
in eius bona vita sunt multe virtutes et ex
pla: de quibus poterim recipere bonā instru
ctionem p bono vite nostro regimine. Sz pri
us salutem virgo Abaria zc. Istud thema est
responsio ad questionē querentē p aliquem
ignorantē. Quis fuit iste sanctus Blasius. z
cui? p ditionis. Rūdet thema. Granū frumen
ti cadens in terrā zc. Verba sunt figuratiua
secrete indicantia virtutes & excellentias iux
ta quinqz verba thematis

Prima virtus est humilitas virtuosa. qz
granum & nō palea.

Secūda est sublimitas gratiosa. qz frumē
ti. & nō ordei

Tercia est aduersitas rigorosa. qz cadens
scilicet dignitate.

Quarta est acerbitas dolorosa. quia i ter
ra. scilicet p tormentā

Quinta est felicitas preciosa vel gloriosa.
quia mortuum.

Quantū ad primum dico qz vna virt^{us} ma
gna & excellētia vna fuit beati Blasij fuit hu
militas virtuosa. Licet enī esset plenus vir
tutibus. tamen eas pseruabat in bursa humi
litas. als enī pderent. Grego. Qui virtutē
sine humilitate cōgregat. quasi puluerem in
venitum portat. Nota hic duplicem humili
tatem.

Prima est virtuosa.

Secunda est viciosa.

Virtuosa est qm homo ex vna parte cogitat
dei immensitatē & potentia infinitatē. Et alia
ppiam sui paruitatē & defectū. z sic cor humili
fiat. Et talis humilitas q est respectu dei est
virtuosa. & multū placet deo. qz isto mō crea
tura nihil se reputat nec psumit de se. Istam
laudat beatus Jacob^{us} dicens. Humiliamini
in p̄spectu dei. nō dicit hoim. & exaltat vos
Jacob. iij. Scda humilitas est viciosa qm qd
in p̄spectu hoim humiliat. & tū intus hz cor i
statum. vsqz venter mulieris grauidē. et coram
hominib^{us} facit vt ypocrite. De illis dicit scri
ptura sancta. Est qui nequit se humiliat. et
interiora ei plena sunt dolo. Eccl. xix. Humi
litas autē beati Blasij fuit virtuosa. qz humili
abaf in p̄spectu dñi. ascendebat enī sua ope
ra vt vitaret vanā gloriā. Pernoctabat enī
orando & contemplando. z secrete tenebat le

cum pnie. & portabat ciliciū. & extraibat ho
neſte indur^{us} ieiunabat. & quantū poterat ex
humilitate abscondebatur suā sanctitatē. sed
deus exaltat eū. Auclat. ihumiliamini iſ
potenti manu dei: vt vos exaltet in tpe viſſi
tationis. j. Pe. v. Item humiliamini in p̄ſpe
ctu dei & exaltabit vos. Ja. iij. zc. quia deus
vult cām manifestare ad glām dei. z bonum
exemplū hoim. Nota sup illo verbo. Nō po
test ciuitas abscondi sup montē posita. dicit
glo. Augustini. i. p̄ſona sup ingentē vitaz. se
cus de ypocritis qui appetūt videri & laudari
Et fice faciūt multa opa: & tales vt fum^{us} tras
eunt totaliter. & nō habent fundamētū i dō.
quia dicit scriptura. Gaudii ypocrite ad in
ſtar puncti. Job. xj. Humilitas virtuosa be
ari Blasij notat cum dicit: granū. Nam pa
lea ſiſt supbos. Ratio qz plures sunt eozū qz
humiliū. Scdo etiam qz palea est vana et le
uis. & ſemp eminet. granū xō parū. & ſp ſibi
ciſ. ſic humilis zc. Iuxta hoc dicit scriptura.
qd futurū est. ſ. p̄ſona ſancta. ſeminas ſcilicet
in hoc mūdo. ſed nudū granū. ſa vanitatis
Ecce humilitas. j. Lox. xv. Deus autē dat il
li zc. Quāto magis beat^{us} Blaſi^{us} abscondebatur
ſuā ſanctitatē. tanto magis publicabat i mi
raculis q faciebat. Dicit qd erat de ciuitate
capadocie zc. Et dicit miraculum de puero
curato filio vidue in cuius gutture ſpina pi
ſcis tranſuerſa ipſum ſuffocauit vel ſuffoca
bat zc. Xps xō p̄ceſſit ſanitatē p illo. & p omi
bus qui de malo gutture ipſum inuocarēt. ex
hoc hodie bñ dicit in honore beati Blasij pa
nis. vinum. & hmoi. & verificat illud in beato
Blaſio Lu. xviij. Omis qui ſe humiliat ex
altabit. Nota qui ſe humiliat. ſ. de humilitate
te vera: exaltabit. Dico ſcdo qz ſcda virt^{us}
est ſublimitas gratioſa. ſ. in dignitate. qz fuit
eps ciuitatis ſebaſte. ideo dicit frumētū. qz ſ.
inter alia grana ē mel^{ior}. Ideo plāi q in p̄ſo
sunt maiores & nobiliores ſignificant p frumē
tum. Zach. ix. Quid bonū ei^{us}. ſ. ipſi xpiani.
z quid pulcrū eius niſi frumētū electoz. i. p
latoz. Et quia beatus Blaſi^{us} fuit eps. ſcdo di
citur: frumētū. Dicit qd fuit elect^{us} nō ſoluz
a canonicis ſ. etiā ab omib^{us} laicis ſebaſte oza
tibus zc. Et ſubito de^{us} inſpirauit in cordib^{us}.
ſz talū oim vt peterēt Blaſium in ep̄m alta
voce. Ipſo autē dīcente oīno fuit electus. et
ſens aſſumpſit. Nō quare ipſe ſebat quia in
iudicio ep̄i hnt redere rōnes nō ſolū de ſua
ppijs aiab^{us} de oib^{us} ſibi cōmiſſis. Ideo dīc
ſcriptura. Iudiciū duriffimū in his qui p̄ſunt
fiet. Et riguo enī cōcedit mīſericordia. poten
tes enī potēter tormenta patient. Sapī. vij.

De sancto Blasio

Nota iudicium durissimū. Tria em iudicia sunt plura. Primum est quod intravit dignitatem. Si p portam. qñ scilicet sine scitu eligi tur. vel papa puidet sine sui vel suor requisitione. Si vo aliter intrat: fur est et latro. nec pot saluari nisi renunciet. Uñ scriptura de b dicit. Amen amen dico vobis qui non intrat p ostium in ouile ouiu sed ascendit aliunde vel p ifas vel p pēs armatas vel p dona &c. ille fur est & latro: Job. x. Durū iudiciū fiet ei. Secundū erit durius iudiciū qd ei fiet scilicet quod vixit postq intravit. & quod redditis expendit. quia partes debet facere de eis. vñz p se. secundā p sua familia. terciā pro pauperibus. Tercū erit scilicet iudicium durissimū. qd fiet ei qñ reddet computum d anima: bus damnatis ex sua negligentia. Nam cui libet tali dicat Ezech. xxxij. Speculatorē te dedi domui israel. Audiens q ex ore meo sermone: annūciabis eis ex me. Si me dicente ad impiū imple morte morieris. nō fueris locutus vt se custodiat impius a via sua. ipse pius in iniquitate sua morietur. sanguinem autem eius de manu tua requirā. Si aut annūciāte te ad impiū vt a vijs suis puerat. et nō fuerit cōuersus. ipse morietur. tu aut animā tuā liberaſti. Jam videtis quō & qualiter curatur de animabus. q parus. Ecce quare dicit iudiciū durissimū &c. Ista pſiderātes antiqui sancti cum maximo timore accipiebant onus episcopatu. & p tradicebant quousq sci ebant dei voluntatē. & sic pſidendo de auxilio diuino accipiebant. Dicat quō beatus blāsius factus episcopus nō mutauit statū suū vt faciūt multi mali. statim em faciūt vanitates in familia nimis magna. in equis et pomis: dicendo. honores mutant mores. scilicet in malis: & in bonis nō est verū. Et q beatus blāsius nō dimisit suū statū. q nec deo abstulit sibi gratiā miraculoꝝ. imo augmentauit eaz quia nō solū curabat hereses. f etia animalia ferocissima: q etia sibi obediebāt. Dicat miraculū de muliere paupcula habente vnicū pocellū. q a lupis fuit cap. q cū maxima festinatione accurrat ad bñm blāsiū vt precipere lupū vt restitueret sibi pocū quē emerat &c. Ad & fecit. Statim em viuū pſtuit sibi lupus. Adhōc cogitate hic duo diligēter. Primo virtutē bñi blāsi. Secūdo duriciā nostram. Vir em erat bñ blāsius. q mouit cor lupi ferocissimi ad restitendūz carnes quas tantū ipse diligat: obedidit beato blasio. q erat amicus dei & deo obediēs. Sic etiā fuit in pñio statu q qdū adā fuit deo obediēs: animalia obedierunt ei. Secūdo pſiderare duriciā

am nostrā. Lupus em rapax ad pceptum beati blāsi restituitur. Et tu fur latro non ex pcepto blāsi sed dei nō vis restituere fur tuū seu vſurā: peiores sumus q bestie. Qd vſurarij sunt qui mutant decem florenos & ponit in instrumento q sunt. xij. vel emūt minorē pccio parato. vel vendūt in plus ppter pñcium speratum. vel super possessiones accōmodant pecuniā. interim recipiūt fructū. vel recipiūt a pñmunitate &c. vel retinent sibi solā datam seruoꝝ vel bona ecclesie. vt decimas: vel primicias vel bona defunctoꝝ. non possunt saluari nisi restituant. Non em dimittit peccatum nisi restituat ablatum. Regula est iuristarū. xij. q. vi. Si res. & etiam theologorum. & est Augustini originaliter. hic dicere poteris ptra ipsos vſurarios. Dico tercio q tercia virtus est aduersitas rigorosa cū dicit cadens &c. scilicet de dignitate epali. hūc em fuisse diu in suo epatu: venit aduersitas ptra xpianos. vt q abnegarent fidem xpi. vt q morerent ppter q beatus blāsius fuit dpositus & exul a suo episcopatu a prefecto. & iuit in desertum. vbi in quodam monte et in quadam spelunca vixit in maxīma penitentia. ecce quō potest dici cadens. Et poterat dicere cum dauid. Impulsus euersus sum vt cade rem: & dominus suscepit me. scilicet de deserto. Et quia in tanta aduersitate noluit deum deserere: nec deus ipm deseruit. Nam cum esset in deserto nec haberet ad comedendū cōfidens in deo dixit. Oculi omnū in te sperant &c. dicens suas horas deuote ac si fuisset in ciuitate. Et hora prandij exibat speluncā. Et dicit historia q volucres veniebāt ad eū portantes ei cibū de illo quod ipse aues comdebant. Portabant em sibi hora prandij. scz hora nona veniebant quinquaginta vel centum colūbi cū granis tritici. Item stornellus cū oliu in rostro. Item corui portabant sic nouas. Item falcones veniebāt q p dīcabus. Et beatus blāsius dicebat vsum & omnes aues erant in circuitu. Nota q nullus epus nec rex bz tot seruitores & comedeat illud q sibi placebat. nō carnes. Et p diuidebat eis cibum: pñciens eis q nō litigāz. Dicat quō est pſidendū de deo. Qui ei bñ seruīunt deo nō oportet eos timere q eis deficiat. Non dicat q religiosus. Miseryū habeo aliā capiam qñ ista erit rupta &c. Seruatis deo diligenter. q: nihil vobis deficiet. Nunquid dicit ipse deus xps scilz. Prīmū qñte regnū dī & iusticiā ei: & hec oīa adiūcent vobis. Adhabeti. vi. Idem de clericis & laicis. Sz mō talis est vita mltorū q mirū est quō inueniūt aquā

n fontibus: quia nō sunt digni. Sed de illis qui seruīst deo dicit christus. Nolite solliciti esse dicētes: quid manducabim⁹ aut quid bibemus aut quo opiemur. scit enī pater vester qz his omnib⁹ indigeritis. ad. ab. vi. Itē non solū aues sed etiā aialia: vt leones. yss. lupi. si aliqui infirmabant qz habebāt aliqd in gutture zc. vel spinā veniebat ad eum osēdentes ei vulnera. qui curabat ea in nomie iesu cum signo crucis facto super plagam dicens: Decetero caueatis: nulli noceatis: qz ex malicia vestra z ex culpa euenit vobis hoc malū vel illa verba. Nota hic qz aialia irrationabilia p sanitate obtinenda recurrēbant ad xpm: z vos ad quē recurritis: ad dyabolū: qz ad diuinos vel sortilegos. Si dicat: hoc facim⁹ qā non habem⁹ medicos apothecarios nec medicinas zc. Dicat de virtute hui⁹ no/minis iesus: iuxta illud. homines z iumenta saluabis dñe quēadmodum multiplicasti magnificentiā tuā deus. ps. xxxv. zc. Ideo David. Beatus vir cuius est nomē dñi spes eius z nō respexit in vanitates z infanias falsas. ps. xxxix. Quarta virt⁹ est acerbitas dolorosa. i. multoz tormentozū: qd innuit cū dicit: in terra: quia de deserto ductus fuit ad terrā suam: vt ibi per martyriū coronā glorie acq̄deret. Isai. xxi. Coronās coronabit te in tribulatione: quasi pilam mittet te in terrā latam z spaciōsam. i. de tormento in tormentū. Cum enī fuisset in deserto vt dixi in spelunca xps sibi apparuit dicens: qz sibi offerret sacrificiū: qui intellexit qz diceret missaz z surrexit z interim venerunt ad eū aliqui homines missi a cōmissario impatoris: vt ipm adducerent captum. Et tūc beatus Blasius intellexit qz christus dicebat de sacrificio corpis sui i martyrio. Et flexis genib⁹ gratias egit xpo: quia recordabat de seruo suo. Lū autē ducere caput: cōuertit multos vidētes miracula que faciebat. Lū autē adductus esset coram p̄sidentē dixit ei p̄fex. Gaude Blasii amice deozū: salutans cum dulciter. Et ait Blasius: Nō dicās deos sed demones. Tūc iratus p̄fex dedit sibi quinqz tomēta. Primū quia fecit eū sustibus cedi: z in quolibet ictu beatus Blasius dicebat iesus christ⁹: z virtute hui⁹ no/minis viuēbat: quia als mirū erat quō poterat viuere. Secūdū fuit captio carceris: fētēns sine cibo z potu: sed licz corp⁹ detineret in carcere. aia tamē ipsi⁹ discurrebat p palatia paradisi: deuote cōtemplādo ordines angelozū. fuit etiā cōfortatus a muliere cui lupus porcum restituerat. Que audiens beati Blasii captiōē portauit caput porci coctum

z panē z vinū cum lucerna accensa ad beatū Blasii. Que habita licentia a carcerario intravit carcerē. Ad quā dixit beatus Blasius: filia volo tibi soluere charitatē quā erga me fecisti. Roueris qz ego in beati debeo martyrisari: z impetrabo tibi solutionē. Et qz filia tu es paup: dabo tibi modū ditandi. Quolibet enī anno cum candela accensa venies ad ecclesiā meā. Et ita fecit: z ditata est infra breue temp⁹. De nullo alio sancto legim⁹ pmisisse alicui diuitias tēporales. Tercū tormentum fuit culeus in quo nudus z ferreis pectinibus dilaniatus fuit intantū qz flumini sanguinis decurrebat de corpore eius. Ipso autē dicente: Nō sunt cōdigne passionēs hui⁹ temporis ad futurā gloriā. Roma. viii. nō curauit hoc tormentū. Et iterū reducit ad carcerem: vt interim pararent fortiora tormenta. Septē autē mulieres que sanguinē martyris colligebant ex deuotione: capite truncant.

Quartū tormentū fuit: quia p̄fex iussit ipm mitti in lacū: qz signatus ab eo stetit sicut arida: et ipse in medio. Luitores xō idolozū volētes ad eū venire dimeri sunt. Aqua enī sustinet leuia: sed nō grauiā onera peccatozū maxime. Dico quito qz quita virtus est felicitas glorioza: cum dicat: mortuū. Nullū enī tormentū facit martyre gloriofum nisi mors. Ideo ait David: Preciosa in cōspectu domini mors sanctorū eius. Sic ordinatū est a xpo qz nullus habet felicitatem glorie nisi p mortem: quia nec ipse xps: nec eius mater virgo Maria aliter habuerunt. Nōne sic oportuit pati christū: z ita intrare in gloriā suam. Lu. xxiij. Ideo dicit mortuū in themate. Nota eius martyriū. Cum enī fuisset in stagno angelus domini dixit ei. O gloriose egredere z suscipe coronam. Ipso autē egresso apparuit lux magna ante faciē eius. Et dixit p̄fidi. Ut cognoscas: quia reputo mihi ad gloriā mori p christo. ecce me huc p̄sentio. Et quia multi cōuertebant ex eius miraculis. ideo dedit p̄ses cōtra eum sententiā decapitatōis. Cum autē beatus Blasius oraret dixit ei dominus Omne petitionē tuam adimplebo. pmittēs iuuare omnes aduocātes eum. Et hoc dicto capite celsus est. Nota hic sancti et amici dei cum quāta penitentia habuerūt paradisi sum: z nos credimus illum habere sine penitentia sed mentita est iniquitas sibi zc. Ideo oportet nos facere penitentiā. scz in corde per contritiōē. in ore p cōfessionem. z in corpore per aliquā afflictionem. Ideo ait christus. Penitentia agite quoniam appropinquabit regnum celozū. ad. ab. iij.

De sancta Agatha

De sancta Agatha virgine et martyre.

Similis est homini

in patrifamilias. habet xpi istud adath. xiiij. Sicut tota solennitas et officij hodiernū est beate Agathe virginis piosissime et martyris. ita erit et sermo. Sed primo salutem virgo maria. Istud xpi fm qd egovolū istud ptecare de pñenti habet talem intellectus. qd beata Agatha est similis homini patrifamilias. Queris ergo quis est iste patrifamilias. Dico qd nullus alius nisi xps. Unō ipse ait: Patre. s. vniuersale nolite vocare vobis sup terram. Unus est enim pater vester. scy vniuersalis: qui in celis est. Adath. xiiij. Dicit ergo thema nostrū qd beata Agatha ē filis homini patrifamilias. i. gentis xpiane: qd gentitius singularis est fm declinationē grecam. Sciendū autē qd in sacra scriptura inueniunt clare tres similitudines inter deū et hominē. Et sic videbim⁹ de qua loquitur thema.

Prima est per essentialē vel substantialē creationem.

Secunda p humanalē incarnationē.

Tercia p virtualē imitationē.

Per primā homo fact⁹ est ad imaginē et similitudinē dei. Quā enim deus creat aliam impmit i ea suā imaginē. Sic tu qd impmis sigillū cere. impmis simul i imaginē sigilli: velut etiam mulieres sigillādo panē in furno. Ita qd de⁹ creat animā in ea impmit suam imaginē. Et oga qd deus sit vt sigillum vnius essentie vel substantie et triū psonarū. Ita anima est vni⁹ essentie et triū potentiax. Prima est memoria que est de pteritis. Secunda est intelligentia. s. de pñentibus. Et tertia est volūtas de futuris. Nulla alia creatura huius mūdi habet istam similitudinē cum deo nisi homo. nō sol licz sit tam pulchra creatura: nec luna rē. Et sic de⁹ est vnus in toto mundo et ipm regit et gubernet. Ita aia est vna in toto corpe: et tota in toto corpe: et tota i qualibet pte: vt vult plus i secūdo d aia. Et ex ista similitudine dixit de⁹ qd voluit creare hominē. Faciam⁹ hominem ad imaginē et similitudinē nostrā. Gen. i. Ceterū est dei patris ad filiū i spiritū sanctū: qui possunt creare hominē. et nō ad angelos: vt false dicunt iudei. Ista est prima similitudo inter deū et hominē: sed ista similitudo sola nō sufficit ad saluationē: qd omnes homines hnt istay similitudinē cū deo. et tamē nō omēs saluant. Idō dānabile ē tantā similitudinē diuine imaginis indigne seruare. Adagnū enim peccatū ēē pūcere imaginē crucifixi in luto vel in igne. Adaius peccatū est illorū qd pūciūt aiam quā

fecit nō faber lignarius vel argētarius: s. de⁹ ad imaginē suā. Et tu auare pūcis eā in luto auaricie. Et tu luxuriose in ignē luxurie. Idō cōseruanda est honestissime vt reliquie ligni crucis vel virginis Marie: qd pūosior est anima qd quedāq reliquie. Secūda similitudo inter deū et hominem est p humanalē incarnationē. qd deus factus est ad imaginē et similitudinē hominis assumens pfectā humanitatem in vnitatē pñone. Sicut enim in creatōne hō factus fuit ad imaginē dei. Ita deus fact⁹ est ad imaginē et similitudinē hominū. Hoc dicit scriptura. Qui cum in forma dei esset: non rapinā arbitratus est esse se equalē deo: s. semetipm exinanivit formā serui accipiens. in similitudinē hominis factus. et habitu inuenit⁹ vt hō ad phib. ij. nec ista etiā similitudo sufficit ad saluationē. imo psequenter aggrauat damnationē hōis indigne tractantis naturā quā deus assumpsit. Deus enim exaltauit humanitatem in gloria sup angelos. et tu vitupas eā vi uendo vt porcus luxuriose. Tercia similitudo est p virtualē imitationē. Per hoc enim homo reficit ad imaginē et similitudinē dei sicut ad exemplar omnīū virtutū. Verbi gratia. Sicut fuit misericors et liberalis ptra auariciam. noli esse auarus p vsuram furtum vel fraudem rē. Sicut xps fuit castus et pur⁹ rē. abstinens. charitatiuus et plenus amore. ita et tu rē. Ista similitudo sufficit ad saluationē. p suppositis primis. Et ista est melior: et dat cōplementū alijs. quia sine ista alie similitudines nō saluaret. Ideo dicit scriptura. Estote imitatores. i. filijs dei. sicut filij charissimi. et ambulatē in dilectione sicut et xps dilexit vos ad Ephe. v. Iuxta istam similitudinē tertia dicitur thema de beata Agatha. Similis ē homini. nō solum per primā et secundā vt alij. s. p virtualē imitationē. Adodo videam⁹ similitudines virtuales maiores agathe ad xpm. et de quib⁹ possum⁹ recipere bonā instructionē p regimine vite nre. Et notami⁹ in eius vita. Fuit enim similis xpo.

Primo in virtuosa cōuersatione.

Secūdo in fructuosa pditione.

Tercio in luminosa disputatione.

Quarto in sua passione.

Quinto in sua defunctione.

Sexto in sua temptatione.

Quātum ad primū dico qd beata Agatha similis fuit xpo in cōuersatione virtuosa: qd recte vt xps fuit cōuersat⁹ in hō mūdo: ita voluit etiā beata agatha cōuersari: qd sicut pictor vlt mulieres qd opant de serico iuxta exēplar de pingunt imaginē: ita btā agatha ad imaginē

De sancta Agatha

se delicias et placentias multis mulieribus auferebant viros. non curabant de deo. et coram beata agatha faciebant dissolutiones. tactus. et oscula. ut eam accederet. Item inhonestas locutiones: ut possent eam inclinare ad commissarij voluntate ut plesnret ut esset eius vxor: et cetera magna dña aliquid cum mptis. Beata agatha respondebat. Clerici vestra non sunt nisi ventus. pmisiones ut pluvia. mine xpo quasi vnde. Ego autem fundata in petra forissima. s. xpo non timeo aliquem. Sic xpo affrodise cogitantes eam vanitatis? inclinare omabatur se vestimentis aureis et sericis dicentes Agathe qd ita posset ipsa ornari si vellet. Ipa autem reprehendens eas dicebat. Misere et tñi cõstabit ille ornatus in alia vita: et hebat. Ite comedebat panem et aquam. Ecce quod fuit filius patrifamilias in pdicatione. Quia sicut xps pdicauit in domo illi? meretricis. scz iudice: qd meretrix est vxor que dimisso viro recedit cum alio. Ita iudea rē. Sic beata Agatha in domo illi? meretricis affrodise: igit rē. Similis ē boni patrifamilias.

Abominabiliter illa meretrix affrodise cum filiabus suis corripiebant totā illam ciuitatē. Quasi enim meretrices sustinent p vicos ciuitatis corrumptū totam ciuitatē. Ideo ciues debent ad preceptum lupanar ante portas. Dicat ergo contra illū errorem qd simplex fornicatio nō sit peccatū mortale: sic dicendo. ego sum liber: et ipsa similiter: et placet sibi et mihi. cui ergo facio iniuriā. Ista ratio decipiunt et damnant multe anime. Respondeat ad hoc p similitudinem de rege habere plures filias: et tu peccas cum aliqua filia tua: et tibi placet et tibi: et dicis: cui facio iniuriā. Nūquid dño tuo facis pdictionē. Ita xps rex tuus est pater omnium mulierum iure creationis et redemptionis. Et qd eas genuit in regeneratione baptismali. Quid etiam si peccas cum captiua nūquid dño tuo facis iniuriā. Omnes mulieres sunt captiue xpi: quia suo sanguine empte sunt. Ergo heresis est dicere qd simplex fornicatio nō est peccatū mortale. Ido dicit scriptura. Abominatio facta est in israel. id est xpianitate. et in hierusalem a clericis: quia filia dei habuerit alieni. s. qui non erant eius viri. Abalach. ij. Si xpo rex daret tibi filia suam in vxorem: recipies eam et habebas placitū cum ipsa. Aliter nō vult deus qd fiat. Ideo Iherem. v. Locutus est dominus ad Abosfen dicens. Precipe filiis israel vt exeat de castris omne leprosum: et qd semie sunt scilicet psonas publice et notorie luxuriosas.

Dico terciū qd fuit similis xpo in sua disputatione. Chastus disputauit solēnter cum dyabolo. Postq̄ ieiunauit. xl. diebus: dyabolus voluit ipm inclinare ad peccatū gula primo. secūdo vane glorie. terciū auaricie. Sed xps habuit victoriā. Ita beata Agatha disputauit cum dyabolo. s. Quinciano commissario: in cuius ore dyabolus loquebatur. Itā vidēs affrodise qd nihil faciebat. absit ad Quincianū dicens ei. Facilius possunt saxa emolliri: q̄ ab intentione xpiana messus istius puelle reuocari. Tūc quincianus fecit eam ad se adducit: tūc incepit disputatio. Quādo autē Quincianus vt carnalis expectabat videre agathā ornata quia ita fuerat sibi laudata qm vidit eam in habitu despecto: cū despectu dixit: L. ui? cōditiōnis es. Respondit agatha. Ingenua sum et nobilis et spectabilis generis: vt oīs parētela mea testat. L. ui quincianus? quō ergo in habitu tali despecto incedis. Respondit Agatha. qd ancilla xpi sum: suo sanguine empta. Ideo me ostendo seruilem psonā. Et Quincianus dixit: L. stradicis tibi ppi: qd dicis te nobilem et captiua siue seruile. Et agatha. Sūma ingenuitas. i. nobilitas ista est in q̄ seruitus xpi cōprobat. Et sic fuit Quincianus victus de pma q̄stione. Et qd nō potuit replicare minatus ē ei dices. Elige vñ de duobus: aut diuersas penas incurrere aut dijs sacrificare. Hoc minime adorabat idolum Iouis. Et mulieres alij qui dicebat Venus. Agatha rēdit. Si vxor tua talis qualis est dea tua Venus: et tu talis qualis deus tuus Iupiter. Tūc quincianus indignatus iussit eam alapis cedi di. In iniuriā iudicis noli garrere. Agatha autē cogitans quō christus fuit etiam celus sustinuit patiēter: dicens Quinciano. Adire: te virū prudentē qd ideo impator: te commissariū suum instituit: ad tantā stulticiā deuolutū: vt illos dicas deos quorū vitā nec te nec vxorem tuā velis imitari. Si enī credis qd sint boni: bonū tibi orati. Si xpo mali: dimittas eos. Et sic fuit victus de secūda. Et iussit eam in carcerē mitti dicens. Cogita tecū vt possis euadere. At illa. Tu minifer satbane: cogita et penite vt possis euadere damnationē eternā. Tercia disputatio fuit nō rationib: sed tormentis. Sequēti enī die fecit eam adduci coram se. et ait. Quid tractasti circa salutē tuam. Agatha respondit. Salus mea xps est. Et Quincianus. Lessabit ista risio friuola. qd tormentis te affligā. Agatha rēdit. Si bebas pmittis audito nomie xpi in afluēciū. Si ignē virtutis xpi angeli rore celi extinguat. Saurum meū est pati p xpo. Melior tu quia gratū trinitati non

Bermo

reponit in granario vsquo excussum est a palca. Ita nec aia mea quousq; sit a corpe soluta p monte poterit celum intrare. Ecce quod disputauit. Ideo silis est homi zc. Aboraliter. Ita oportet personas bonas z deuotas vincere tres disputaciones. Prima est male loquentiu. illoz. s. qui vadit ad padisum tam inter religiosos q inter clericos q etia; inter laicos. Ita disputatio vincit cogitatio vbi xpi dicentis. Si maledixerint vobis homines z percuti vos fuerint: z dixerint omne malu aduersus vos mentientes ppter me. Gaudent et exultate: q; ecce merces vestra copiosa est in celo. Abath. v. Secunda disputatio est carnis. s. infirmitatu. doloru zc. vincit em talis cogitatio illud verbu apli. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celoru Act. xiii. Tercia est dyaboli p varias temptationes. vel ptra fide: q pot h sustinere zc.

Dico qto q fuit silis xpo in sua passione. Legit de xpo q in nocte passiois cu oraret. z tota passio simul fuit xpo pferens: fact e sudor eius vt gutte sanguis decurrerent in terra: q; a vene stringeretur: sic sanguis ab uide exiuit. Statim affuit angel' de celo pfortans eu. licz no indigeret. sed angelus exhibuit debitū famulari dño suo. Ita fuit de beata Agatha q in passione sua posita fuit in eculeo: et in mullariu tortura. s. in abscissioe carni: ad qua dicebat. Abo habes qo optabas. Abodo videris amus an ille ibi liberabit te de manib' meis: z si poterit ipe tantu quantu ego. Agatha ex infinito dolore q; mamilla est ps delicata: et iuxta cor: incepit clamare dicens. Adiuua me domine in tortura mamillarū. Tunc ille iniquus pcepit abscidi eius mamillas. Logitate vulnera siue foramina que remanserūt z riuos sanguis defluētis: z apposuit sibi manus retinens sanguinē. z ait Quinciano. Impie crudelis z dire tyrāne nō es psums amputare in femina quod ipe in matre suxisti. Ego habeo mamillas integras intus in anima mea quas ab infantia dño cōsecraui. Et tota sanguinolenta iterū posita est in carcere. Et cū oraret: ecce circa mediā noctē fener quidaz in forma medici quē antecedeat puer luminis portor: qui credidisse angel' ferens diuersa medicamenta. z illuminato carcere salutauit eam z postea dixit. Cum te affligeret pularis ibi erā z vidi q; potes curam suscipere. Agatha dixit: Abedicina carnale nunq; corpi meo exhibui. sed habui saluatores dominū iesum christū q solo verbo curat omnia. Tūc subadēs senior ait: Et ipe me misit ad te. Nam z ego apostolus eius. s. Petrus suz: z in nomie eius scias te

esse sanandaz. Et hoc dicto disparuit. Tunc Agatha pstravit se in ofone: gras agēs. z finita oratione in nomie ihu xpi inuenit se oino sanata. Per totā aut noctē lux refulsit in carcere. Quo viso custodes territi fugerūt relicto carceris officio apto. Ipa aut nōlebat fugere ne coronā martyrii amitteret z custodes in tribulatione poneret. Ecce quod fuit silis xpo q; cōfortata ab aplō. ergo silis est homini zc.

Aboraliter. Agatha nōluit fugere. nec custodes in angustias ponere cū tamē essent inimici sui. habem' hic exemplū ne velitis vindictā inimicorū ne portetis eis malā voluntatem. q; diu enim sumus in malā voluntate sumus in ira dei. Ideo oportet remittere. Aliter aut dixit xps. pater meus celestis tradet vos tortorib' si nō remiseritis vnusq; fratri suo de cordib' vestris. Abath. xviii. Dico qnto q fuit silis xpo in sua defunctione. Xps em post multa tormēta in cruce clamādo. Pater in man' tuas cōmendo spm meū: z cū lachrymis mortu' fuit. Cū clamore valido z lachrymis se obtulit deo. Ihes. v. Ita recte brā agatha post plima tormēta. Nā post q; fuit curata quincian' fecit eā sibi pstitari: q admirās de curatioe: z querēs q; ea sanauit. Agatha respōdit. Dñs ihs q; est sal' mea. Indignar' quincian' q; aduocisū nomiat de cōsilio duorū maloz hoim fecit eā sup acutissimas testas z carbonēs volutari. ligatis pedibus z manibus ne se iuuare posset. Crudelis dominus z crudeliores pstitarij. sed statim vindicta seq; baf: q; subito motus est locus iste. z ps parietis corruēs oppressit pstitarios pñcios. et ois ciuitas exagitata est z cōmota ptra iudicem. Et cum curreret ciues tumultuātes ad quincianū ipe iussit eā poni i carcerē z fugit. Beata autē Agatha cum in carcere rogaret dominū vt acciperet spiritū eius. regatiano deo quia cōseruauit eius corpus a corruptione. et animā a malis desiderijs. z de victoria inimici. et de parietia in tormētis: z clamās. In manus tuas dñe eē. emisit spm. Similis est ergo patrifamilias. Aboraliter habem' hic exemplū faciēdi aliquā penitētiā: q; sic trufando z ridēdo nō possum' intrare padisum. Ideo recipiam' tormētū penitētiē si volumus obtinere pmiū glie. Ideo xps. Penitētiā agite ap' propinquabit em regnum celoz. Abath. iiii.

Dico sexto q fuit silis xpo in ei' tumulatio ne vel sepultura. Xps em licz habuerit mortē ignominiosam. crudelē z dolorosā. tamē habuit sepulturā honorabilē z gloriosā. Dicat quō dicat Ila. xi. Et erit sepulcrū ei' gliosum Ita de brā Agatha. post q; fuit mortua. chu

De sancto Bathia apostolo

stiani receperunt eius corpus: et cum balsamo et myrris et aloes honorifice et professionaliter de-
rici civitatis non requiritur: sed gaudeam oēs i do-
mino etc. portauerunt corpus ad ecclesiam ut po-
neretur in monumento nouo. s. tumba lapidea. Et
aut corpus sepeliret: ecce quidam iuuenis feris
inductus: quem sequantur plures centum alij armati et
pulsati: quos nemo vnus viderat. angeli autem
erant: et posuit ad caput eius tabulam breuem ex
marmore: in qua erat scriptum. f. centum sancta. spō-
tanea. honorific deo et patrie liberatione. Est h
figura quod dicitur eclipsis vult dicere. Absente san-
cta. supple habuit. spōtanea. s. martyrio se ex-
hibuit. honorific deo. supple dedit: patrie libe-
ratione. supple acquisiuit. Ista quatuor vba sic
intelliguntur. Et tunc et tam iudei quam gentiles ce-
perunt venerari sepulchrum eius. Quincianus vero
post paucos dies in flumine interijt. Sicut est
ergo patrifamilias. Moraliter. Ista quatuor
debemus nos habere. primo mentem sanctam et cor mi-
serum a malis cogitationibus. Sibi enim est initium
bone vite. expellendo malas cogitationes a cor-
de ut prius a manu subito. als comburere
manus. Imaginatio enim hominis tam dormiendo
quam vigilando apta est dyabolo. in qua potest ponere
prius malam cogitationem suam temptationem. si
nisi velitis eas retinere delectabiliter cogitando
non comburent vos si statim expellitis dicendo
Ihs Ihs etc. Ideo dicit scriptura. Omni custo-
dia serua cor tuum: quia ex ipso vita procedit. Pro-
uerb. iij. si bñ facis diu. als mors. Secundo
spontanea. s. ad faciendum penitentiam: quia non vi
gratis penitentiam debemus facere: quia penitentiam
coactam facit illi de inferno: sed nihil valet eis
Ideo. s. Petri. v. Non coacte sed spontanea fuit
deu. supple penitentiam faciamus. Tercio ho-
norific deo non sustinendo ludum taxillorum. in quo
vitupatur deus: et damnantur tot aie. Vbi de hoc
scriptura. In omni bono honorificet deus. s. Pe-
trus. iij. Quarto patrie liberatione. iuuando com-
munitatem ut liberetur ab omnibus oneribus. Aliquid
tam reddunt tercia in captiuitate et destructione:
nem: ut vsurarij qui vsuras false vocant cen-
sualia. Si dicatur. In quo cognoscatur sit cen-
sualis vel vsura. Ad censuale requirunt due co-
ditiones. prima quod sit emptior non mutuus. secunda
quod pretium sit iustum. Si vero est mutuus: tunc est
vsura dampnata.

De sancto Bathia apostolo.

Ita pater quoniam

sic fuit placitum ahi te. Bath. xj. tex-
tualiter: in euangelio bodiano offi-
cialiter. Sic totum officium ecclesie et tota solennitas
est illius gloriosi apostoli Bathie. Ita etiam

sermo maxime: quod de sua sanctissima vita pote-
rimus recipere bonas informationes et instructio-
nes. Salutes ergo vbiaria etc. Verbum imposi-
tum enim intellectus quicquid volo praticare indiget
declaratione theologica. et sic declarando in-
trabo materiam quam volo predicare. Scimus san-
ctam veram theologia omnia illa opera que sunt in hoc
mundo siue sint naturalia siue voluntaria siue
meritoria habere vnam causam principalem. s. beneplaci-
tum diuine voluntatis. licet per plures causas assignentur
alio cause. oēs tamen alie cause sunt instrumentales
intermedie et quasi dispositiue. Principalis cau-
sa omnis est voluntas dei. Si dicatur. Quare hoc
fuit factum: quod fuit causa istius. Rides. voluntas
dei: quod deus voluit. Et hoc facillime potest videri
per similitudinem in horologio. in quo omnis motus
omnis causa tandem reducitur in motum seu guber-
natoris horologii. Sicut potest deduci in naturalibus
et in artificialibus et moralibus et meritorijs.
Si quis enim querat non sit ventus. diceret philosophus: quia
terra emitit vapores qui non possunt ascendere: et qui
talis planeta regnat etc. Si ultra quis querat: quare huius
planeta talis virtute. Rides. quod deus a principio
sibi dedit. et si quis querat. ridendum est: quod placuit
sibi. Si ultra. et quare sibi placuit. stulta est quæ-
stio. Ibi iubet plato quæserere. Idem quod queris.
quare sunt fames alibi. ridetur plus quam non les-
minauerit nec collegerit. Si ultra quis querat. quare
non. quia terra erat arida dicit et ipse et terra sicca.
quia non pluerat. quare non pluerat. quia vapores non
eleuabantur in altum nec condensabant etc. Brides
ret plus. quare non. quia deus dedit talis virtutem.
quare dedit. quod sibi placuit. Sola ista non sariatur.
Alie autem rationes non sariatur. Idem de mortalitatibus
et infirmitatibus. non est attribuendum causis
secundis et instrumentalibus. sed diuine voluntati
Ite idem patet in causis artificialibus. Moras
rursus enim volens bene scribere cartam multis in di-
gitis et multa concurrunt ad illam scripturam car-
te. sed calamus. scilicet in pedibus. regula. incaustus.
ita bonitas ipse non attribuitur calamum nec alius. s.
notario quod est causa principalis. Idem de cista quod
est optime fabricata. non attribuitur arte seu mar-
tello sed carpentario. Idem de cypho argenti etc.
Idem de illis opibus quod sunt in huius mundo sola diu-
ina voluntas est causa omnis que sunt. exemplo peccato
quod non est opus suum. Idem in opibus voluntarijs et
meritorijs. si dicatur et quare. quare David (et ita
intelligitur de quolibet alio) fuit ita sanctus. Si di-
catur quod tenuit hic bonam vitam et vitauit peccata. quia
nolebat facere sed diuinam voluntatem et ordinatio-
nem. non duxit fatiari rursus. si si dicatur. quod ita placuit
deo. ista ratio sariatur. Et ita queratur. quare placuit
deo. quæstio est stulta quia ultra summum gradum non est
aliud. Ideo David in ps. de se dixit. Et duxit me

in latitudine. s. sanctitas et bone vite. saluum me fecit. rō. qm̄ voluit me. et etiā h̄r. ij. Regū xxiij. Quia placui ei. qd̄ idē est. Et ista rōne sancti p̄fēs totū attribuerūt deo. et in h̄ nō p̄t hō errare. et sit deo magni honor. De h̄ exem plū in Job diuissimō q̄ vna die p̄didit q̄ngen ta paria bouū et totidē paria asinaū. q̄ sabei se cū duxerūt. et voluerūt interficere custodes: q̄ defendebant. J̄tē hēbat septē milia capita ouiuū. et eadē die duxerūt secū. et etiā tria milia cameloz. J̄tē hēbat septē filios militez. et tres filias. et eadē die dsi comederūt in eadē domo facietes cōmuniū venit venit et diruit domū et oppsit oēs. q̄s autē venerūt noua ad Job cre ditis q̄ ip̄e dixisset. h̄ fecerūt inimici. ignis v̄l venit. nō curauit de secundis causis: q̄ solum sunt instrumēta. s̄ totū attribuit deo di. Dñs dedit: dñs abstulit: sic dñs placuit ita factū ē. Job. i. J̄tē Jacob qm̄ Esau frater suus q̄sūt ab eo. Quid sibi voluit dñs: et si ad te p̄tinent. R̄ndit. puuli sūt q̄s donauit mihi deus seruo tuo Esau. xxiiij. Ecce q̄ quō parz doctrina. q̄ oia q̄ sūt in mōdo siue opib⁹ naturalib⁹ siue ar tificialib⁹ siue volūtariis. de⁹ est cā p̄ncipalis oim. dēptis culpis p̄tōz. de quib⁹ actus est a deo. culpa v̄o a p̄tōze. J̄o dicit m̄gr s̄niay in p̄mo. et allegat Aug. dicentē. Sufficit xp̄ia: nō scire et p̄nteri oim rerū et opationū q̄ sūt in hoc mūdo cām esse diuinā volūtātē. J̄deo q̄ beat⁹ Mathias fuit ita sanct⁹. Si q̄rat q̄ fuit causa eius sanctitatis. R̄ndet q̄ ofones et ie iunia vel penitētia. nō q̄ iste cause solū q̄ sūt instrumētale et dispositiue. sed causa p̄ncipa lis fuit h̄s placitū diuine volūtatis. J̄do xp̄s dicit p̄ri. Ita p̄r. s̄ est ita sanct⁹ beat⁹ mathias Et inde sic fuit placitū aī te. Patz thema. Et notauī q̄tuor grad⁹ sanctitatis mathie. Pri m⁹ sanctitas laicalis. Secūdo sanctitas cleri calis. Tercio sanctitas p̄tōficalis. Quartus sanctitas martyrialis. Si q̄rat q̄re habuit tot grad⁹ sanctitatis. R̄ndet thema. Ita p̄r qm̄ sic fuit placitū aī te. Dico p̄mo q̄ i mathia fuit sanctitas laicalis. Que in h̄ cōsistit: vt seruē s̄trice dei p̄cepta. et q̄ homies ponāt in corde suo nōbil facere qd̄ sit h̄ deū: etiā p̄ toto mōdo acq̄rendo. Quid em̄ p̄dest homi si mōm vni uersum lucret. aīe v̄o iue detrimentū patiat. Math. xvi. Abdicū lucraf q̄ aīaz p̄dit. Qm̄ hō magis vult viuere fm̄ diuinā ordinatiōez q̄ fm̄ p̄p̄ia inclinationē q̄ s̄z dicit caro ad deū. Hos dñe ordinatiō op̄positū cōtra malā inclinationē. J̄deo volo būllari ad seruiedū vestris mādatis: et sic discurrendo peccata vt erit expēditio. J̄ta est sanctitas laicalis. De hoc autoritas. Sanctificamī et estote sancti:

q̄ ego sanctus sum dñs deus vester. Et si q̄ raf: dñe quō sanctificabimur. R̄ndet. Lusto/ dire p̄cepta mea et facite ea. Ego dñs q̄ sancti fico vos. Leuit. xx. J̄sto mō beatus mathias habuit sanctitatē laicalē. Qm̄ em̄ fuisse laicus potius gubernabat se fm̄ dei mandata q̄ fm̄ p̄p̄ia sentimēta. Dicit historia q̄ fuit ciuitas bethleē de tribu iuda. J̄a sciz quō fuerūt. xij. trib⁹. et p̄ncipalis fuit trib⁹ iuda: de q̄ fuit xp̄s etiā beatus mathias. Patet quō erat nobilis genere: et parētes eius erāt diuites in diuitijs et morib⁹. et habuerūt magnā diligētia ad nu triendū puerū beatū mathiā: q̄ pueri in pueri cia lucrant vel p̄dunt et negligētia parentū q̄ dimittūt eos ad libitū eoz. r̄. Dicit histo ria q̄ parentes ip̄m ab annis puerilib⁹ diuine legis instructiōibus māciparūt. Ad p̄ncipā dicat. quō p̄r eius vocabat cū corā se dices ei fili scias q̄ de⁹ dedit nobis p̄cepta et ordina tiōes fm̄ q̄s debemus viuere. et nō fm̄ nostrā volūtātē seu inclinationē. J̄do. caue ne dicas mēdaciū. J̄dē ne iures nisi p̄ necessitate. s. co: actus in iudicio et vtilitate. et tūc cū veritate. Aliter em̄ iurare sp̄ ē peccatū. J̄tē q̄ nō dissi maret aliquē: vel diceret malū de p̄mo. ne p̄tenderet. ne iniuriā alicui faceret. J̄tē ne fur tū faceret. nec iuētū aliqd̄ retineret. nec veller vindictā d̄ iniuriā: vt ozaret et ad templū iret et cū silētio officiū audiret. Ecce quō diuine legis institutiōib⁹ māciparūt. Et sicut augmē tabat etate. etiā augmētabat sanctitatē. Hō legit ip̄sum fecisse carnalitatē. imo dicit histo ria q̄ erat corpore mūdisimū. Abundi sunt viri et vxor eius seruantes sibi mutuā fidelita tem et modū r̄. Abūdiōres sunt cōtinentes. Sed mūdisimū sunt v̄gines. Ecce sanctitas laicalis. J̄ta pater qm̄ r̄. Moraliter habe tis hic instructiōē nutriendi filios. Abigna damnatio est parentū qui nō curāt de sp̄uali instructiōe pueroz. vultis cognoscere qd̄ pec catū est. sic si pater noller puidere filiis par uulis de cibo potu vestitu et morerent fame. nūquid esset magna crudelitas et magnū pec catū. mai⁹ p̄ctm̄ ē qm̄ nō curāt instrūe de his q̄ p̄tinet ad aīaz. q̄ plus valet q̄ corp⁹. qd̄ ē cor pus nisi sac⁹ stercoz et cib⁹. v̄e mū. qd̄ mori⁹ et corripit et nō aīa. J̄o Jo. vi. Sp̄s ē q̄ viui ficat. caro autē nō p̄. q̄c̄q̄. si q̄ tā magnū p̄ctm̄ est penitū nō curare de corp⁹ filioz. quāto ma gis de aīa eoz et marie q̄ sunt puuli. tūc em̄ flecti p̄t vt arbores fenerunt. magni autē mini me. s̄ in furca inferni castigabunt. J̄o p̄ngib⁹ dicit scriptura. Patres nolite ad iracūdia. sup ple dei puocare filios v̄fos. sed educate illos in disciplina et correptione domini. Ep̄. vj.

De sancto Matthia apostolo

Dico secundo q in eo fuit sanctitas clerica /
lis. q in h possit vt dixit Zacharias pf Jobis
baptiste. q fuit sacerdos. De manib inimico
ru nroꝝ liberati seruamꝝ illi. In sanctitate
iusticia corā illo oibꝝ diebꝝ nris. Luc. i. Tres
sunt inimici oim xpianoz pncipales. s pncipe
clericoz. s. dyabolꝝ. caro. mūdus. Dyabolus
cū manu sua capit. Abanꝝ dyaboli est ludus
tarilloꝝ. cū ista manu dyabolꝝ aufert ludētes
Secūdo pntiētes. Tercio aspiciētes. Quar
to mutuātes tarillos. Quinto pecunias. Sex
to domū & tabulariū. Septimo rectores cui
tatis pmititēs ludū. Oēs isti capiunt a ma
nu dyaboli i ludo. Iō fugere debetis vt possi
tis dicere cū thobia. Abundā seruau animā
meā ab oim cōcupiscētia nunq cū ludētibꝝ
miscui me. neqꝝ cuz his q in leuitate ambulāt
pncipē me pbit. Thob. iij. Abaledictꝝ ē q lu
dit de clericis q sit eis pbitū. dist. xxxv. c.
Epꝝ. vbi dicā. Epꝝ. sacerdos. diaconus.
aut subdiaconꝝ ebriciati aut alee deseruiens.
aut desistat aut certe damnet. Secūdo inimi
cus est caro: cui manus est cū q capit multas
aias. s. oēs illos qui volūt hē delectatiōes p
illas ptes. pter virū & vxorē: q nō vult deus
q illud opus turpe fiat nisi inter virū & vxorē
inimonalitꝝ iusticos & seruātes modū &c. Si
aut dicā. Vxoꝝ mea ē senex vel infirma vel
dimisit me. Dico q viuatis cōsequēter caste.
Istud est onus inimoniꝝ. Clerici nō tenent
viuere caste ex voto ordinibꝝ anexo &c. Ter
cius inimicꝝ ē mūdus: cuiꝝ manꝝ ad capiēdū
est vsura in laicis. & symonia in clericis. Cum
ista manu capit pmo oēs ad vsuram mutua
tes. Secūdo notariū q: piurus est & infamis.
qm̄ em sit notariꝝ iurat nō recipere tractus illi
citos. Tercio testes dantes fauorē vsurario.
Quarto vxorem vsurariꝝ. si de illo lucro facit
vanitates. Quinto filios recipiētes heredita
tē. & filias recipiētes de vsura dotem: q: debe
rent dicere patri q daret eis simplicē dotē vt
hereditatē. Sexto generos q recipiūt dotē.
Septimo filij vsurariꝝ succedentes qui debe
rent totū restituere & non faciūt ab ista vsura
&c. Symoniā maxime cauere debent clerici.
Dicūt aliq q clerici religiosi & vidue possunt
recipere vsurā. hoc est falsum & error. Si papa
mutuaret ad vsurā dānaret. In hoc q possit
sanctitas clericalis: vt sint liberati d māu in
imicoꝝ. s. dyaboli. carnis. & mūdi. Istā sancti
tatē habuit beatus matthias. Post q. n. habuit
sanctitatē laicale: audiuit xpm p̄dicantē & mi
racula facere. ostēdēs q ipe erat messias in le
ge pmissus. Dixit beatus matthias. Abuta
re statū oportet & ascendere altꝝ. vñ statim in

trauit societate xpi. & christus fecit eū vnū de
lxvij. discipulis. Rō. q: post diluuiū mūdꝝ vi
uissus fuit in. lxxij. partes & linguas. Sen. xj.
Et q: xps venit ad cōuertendū mundū totū
elegit. lxxij. discipulos q fuerunt sacerdotes.
de quibꝝ Luc. x. Designauit oīs ibs & alios
lxxij. & misit illos binos ante faciē suā in oēm
ciuitatē et locū q erat ipe venturꝝ. Et cōpā
do vba ad beatū Abathia q xps misit xpm
ad p̄dicandū penitentiā. Ecce materia de qua
p̄dicabant. R̄ndebat. oīs nō credēt mihi. Et
xps ait: Ideo do tibi potestātē faciēdi mira
cula. curare infirmos. Dicatur practice. Ecce
quō habuit sanctitatē clericalem liberatus de
manu inimicoꝝ dyaboli. carnis. & mūdi. Ita
pater qm̄ &c. Ideo affimilemur ei in aliis nō
eccliafici vincēdo dyabolū. subiugādo car
nem. & despiciēdo mūdum & mūdāna. De
co tercio q in eo fuit sanctitas pontificalis: q
in h consistit. s. esse aplm̄ xpi: q sicut discipuli
xpi fuerūt sacerdotes. ita oēs apli fuerūt epi.
Sanctitas ep̄alis in h consistit: vt dicat aplus
ad Tytū. s. Oportet ep̄m sine crimine ēē sic dei
dispensatorē. non supbū. nō iracundū. nō vi
nolentū. nō pusillorē. nō turpis lucri cupidū.
sed hospitale. benignū. sobriū. iustū. sanctū.
cōtinentē &c. Sed quis ē hic & laudabimꝝ eū.
Istā sanctitatē habuit beatus Abathias. Ex
diu vixit in sanctitate clericali post xpi ascen
sionē & sp̄ssancti missionē. pmo papa p xpm
scg beatus Petrꝝ vocauit p̄siliū grāde. Erat
aut turbā fere. cxx. Actū. j. dicēs: quō nume
rus aploꝝ erat duodenariꝝ: s diminiꝝ erat p
mortē iude vi. Oportet impleri scripturā quaz
p̄dixit sp̄ssanctus p os dauid de iuda q erat
dux eorū qui cōprehenderūt ihm: q cōnume
ratus erat i nobis: et sortitus est sortē mīsterij
huiꝝ &c. Actū. j. Dicā quō in cōsilio aliqui
tenebāt q loco iude eligeret Ioseph qui co
gnominarꝝ est iustus ex sua sanctitate q erat
cōsanguineꝝ germanus xpi: et nepos s̄ginis
Abarie: qui erat p̄sens in p̄silio: & filius marie
cleophe q habuit q̄tuor filios. s. Iacobū mi
norē. Symonē & Iudā q fuerūt xpi apli & Ioseph
iustū. Alij aut dicebāt q matthias sua s̄
citātē & magna scia. Iō stauerat eos in me
dio. Et orādo flexis genibꝝ apli dixerūt hanc
oratiōē. Tu dñe q nosti corda oim oīde quē
elegeris ex his duobꝝ: vnū accipe in locū mi
nistrij huiꝝ & apostolarꝝ de q puaricarꝝ ē ius
das vt abiret in locū suū. Et dederunt sortes
eis: & cecidit fors sup matthiā. Actū. j. Be
atus Dionysius declarās q fuit ista fors: dicit
q fuit radiꝝ ignis q de celo descēdens posuit se
super caput Abathie. Ecce quō fuit electus.

Azoraliſter habem⁹ hic exemplū in electio-
nibus ſiendis. Xps eſt nō elegit p ſanguineū
germanū ſuū licz eſſet ſanctus: ⁊ haberet tres
fratres aplos. et virgo Maria eſſet auſcula.
tamē radius deſcēdit ſup Abathā. Cogitate
quale verēcūdiū debuit hñe Joſeph. ſed nō
curauit ſimo regratiar⁹ eſt xpo. Exemplū ha-
betis ne in electione iratozū ſeu coſulū vel
alioz q habēt regere ciuitatē vel cōmunitatē
reſpiciatis parētes vel amicos ſeu ppriā vit-
litatē ſed bonū cōmune. Dīcat ptra illos qui
faciūt ⁊ pcurant regimē p amicos vt ſe manu
teneat in regimie ⁊c. Xps nōluit eligere p ſan-
guineū germanū ſuū. Et iſta affectio amico-
rū pdunt ciuitates: qz aſſumunt inſufficiētes
qz qd peccatū eſt. ſōtra h dicit aplūs. Des
que ſua ſunt querūt: nō que ihu xpi. ad Phil.
ſecūdo. Dico quarto q in eo ſunt ſanctas
martyrialis. De q dicit eccleſia. Iſti ſunt ſan-
cti qui p dei amore minas hoīm ptemperūt.
Sancti martyres in regno celoz exultant cū
angelis. Sanctitas q martyrialis in hoc con-
ſiſtit p manutentiā virtutū ſanctitatis ⁊ ho-
noris dei emundere ſanguine ſuū. Iſtam ha-
buit beatus Abathias. Dīcat quō poſt xpi
aſcēſenē ſancti apli diuerſerūt ſibi mūdū ad
pdicandū. beatus Petrus iuit ad antiochiā.
Andreas achaiā. Johānes aſyam. Iacobūs
hyspaniā. Bartholomē ⁊ Thomas in indiā
Et beatus Abathias pdicauit in iudea. Rō
qz erat nobilis generē: ⁊ indei habebant ipm
in reuerentia. Et qz erat de magna ſciētia va-
bunt ei fidem tantū q multi iudeoz ex ſua
pēdicatione cōuertebant ad xpm. ppter quod
ſumm⁹ pontifex voluit eū occidere: ⁊ ne dice-
rēt q ex inuidia eū occidiſſet noluit ipm ſtati
occidere: ſd diſputare eū eo de myſterio trini-
tatis: dicens. Tu matthia pēdicas tres deos
contra verbū Deū. vj. Audi iſrael de⁹ tuus
vnus eſt ⁊c. Rūdit matthias. qz ipe ſolū pēdi-
cabat vnū deū: ſed illi vn⁹ deus ē tres pſone
pater. fili⁹. ſpūſ ſanctus. Non eſt in deo acci-
piunt pſone ſicut in nobis: nec intelligatis q
tres pſone diuine ſunt vt tres reges: ſed ſicut i
ſole eſt pater fili⁹ ⁊ ſpūſ ſanctus. Rūquid de⁹
eſt maioris vnus q ſol. 3do dāuid. In ſole
poſuit tabernaculū. ſimilitudinē. Secūdo de
xpo q de⁹ ⁊ hō. ſōtra. qz dīc ſcptura. Audi
gulus me⁹ ⁊ preſtabor tē: iſrael ſi me audieris
nō erit i te deus recēs: neqz adorabis deū ali-
enū. Rūdit q xps ē verus de⁹ etern⁹: ſed hō
recēs: vt fili⁹ regis incipit eē nouus miles. licz
ſit. xxi. annoz qñ ſi miles ſ nō incipit eſſe no-
uus fili⁹ regis ⁊c. Tercio de xpi paſſione. Si
erat de⁹ qd q oponebat ipm mori: qz fruſtra

ſit p plura qd pōt fieri per paucoz. Riſto. q
iſte mod⁹ fuit cōueniēti⁹ p nra ſalutē. Itā ſi
villa obligat regi ſb pena mortis ſoluerē mil-
le milia florenoz ⁊ nō pōt ſoluerē centū: ſi ali-
qd ſoluit p eis: ipi euadēt mortē ⁊c. Sicut ſi
genus humanū erat ſentētiatū ad mortē. vel
q ſolueret deo ⁊c. et null⁹ hoīm ſufficiēs erat
ad ſoluendū: nec xps niſi fuiſſet deus. Quat-
to diſputabāt de ſacramēto altaris vbi ado-
rat⁹ deus vt antiqui⁹ in archa Ahoſi. Quia
to de circūſiōne: ⁊ prim⁹ fuit abiaā ⁊ vltim⁹
debut eſſe xps. Gen. xviij. dicit hiſtoria q ſa-
cta eſt longa diſputatio inter ſummū pontifi-
cē ⁊ ipm. 3ple xō p legē et pphetias oſtēde-
bat manifeſte de quo erat. ppter qd pontifex
tanqz in blaſphemū pulit in eum ſententiā.
Dīcat eius martiriū.

De ſancto Thoma de aquino.

Precedebat me

iſta ſapiētia. Verbū iſtud hñ origi-
nalit in li. Sap. viij. ⁊ recitatū ē ſta-
tim i epla pātis ſolēnitatis. Itā ſcims q hodie
in nra ſancta religio ordinis fratru pdicato-
rū p totū mōm ſit feſtū illi⁹ ſanctiſſimi pſello-
ris et gloriōſiſſimi doctoris beati Thome de
aqno. Ita etiā de eo ē ſermo nñ: ⁊ de eius vite
ſanctitate ⁊c. et poterim⁹ recipe exēpla ⁊ do-
ctrinas ad gubernādū vitā noſtrā. Saluē
xgo Maria ⁊c. Verbū ppoſitū in pſona bñ
Thome vult dicere: Alīcedebat me ⁊c. Ad
iſtud vbi indiget declaratiōe: ſic declarādo
intrabo materiā quā volo pdicare. Pro cui⁹
declaratiōe recipio tanqz p regulā gñali i ſcā
theologia quā regulā de⁹ ſuauit ⁊ ptecanit.
Ab initio hui⁹ mūdi vſqz mō qñ vult mittere
aliquē ſanctū p generali mōi illumiatiōe ſeu
reformatiōe cōſuevit diuina puidētia ipſum
ſanctū pmo oſtendere. vel p verbū ppheticū
vel p ſignum vniuerſaliter cognitū. Hoc pōt
ſtatim declarari in qlibet ſtatu mūdi. ſine lege
nature. ſcpturē. ⁊ gñe. Primo p pēdicta re-
gula i ſtatu ſine lege nature. Dīcat aut⁹ lex na-
ture. qz tūc gētes gubernabāt ſe ſolo intellectu
nālī. Itō em habebāt legē ſcriptā. nec libros
nec mgfos ſeu doctores. ⁊ durauit illud tpus
ab Adā vſqz ad Ahoſen. ⁊ trāſactis mille ⁊
qngētis ānis ⁊ cū multiplicarent pctā i terra.
de⁹ voluit mittere vnū hoīem ad illumiādū
⁊ reformādū mōm. ſ. Hoc q centū ānis pēdica-
uit penitentiā. rādiu durauit etiā fabricatio ar-
che. pēdicabat vt puerterent. qz diluuiū inſta-
bat. Et tāta erat malicia pctōz in mūdo q in-
fra centū annos nō cōuertit niſi ſeptē pſonas
ſcꝝ vxoz ſuam et tres filios et vxoz filioz

De sancto Thoma de aquino

Tamē anteq̃ de ip̃m mitteret ostēderat ip̃m
verbo p̃phetico dicte patre ip̃s. H̃oc i nos
minis imposuē: dicens. Iste vocabit̃ Moē
iste cōsolabit̃ nos ab op̃ibus z laborib⁹ ma
nuū nostrarū in terra cui maledixit dominus.
Gen. v. Et iudei qui solū vadit ad litterā ex
ponunt istam cōsolationē fuisse: quia primo
H̃oc inuenit q̃ terra coleret animalib⁹ aran
do: q̃ ante cū manibus p̃p̃iis colebant terrā
Et iste est intellect⁹ literalis. Sed altius spe
culando intellect⁹ sp̃ualis est q̃ H̃oc cōsola
ret eos sc̃z dupliciter. Primo p̃dicando spa
ciū penitētie centū annis ex pte dei. Secūdo
pmittendo veniam de peccatis certitudinali
ter si vellent conuerti. istam practicā seruauit
deus. Secūdo hec regula patet i lege scripta
que incepit tempore moysi: qñ deus i scriptis
dedit legem fm̃ quā homines viuerent: q̃ lex
nature nō sufficebat. Ideo descēdit deus in
monte synai z dedit in scriptis quicqd̃ factu
ri essent. Tūc em̃ misit Aboysen quē ostendit
non verbo p̃phetico sed signo diuino. Dicit
magister historiā z etiam Iosephus: q̃ cum
Aboyses esset puer pulcherrim⁹: z fuisset per
filiā Pharaonis in filium adoptatus: et pie
cisset corā de capite Pharaonis regis. Vi
xerūt sapiētes Pharaonis. Dñe moxat̃ iste
puer: quoniam hoc est sign⁹ q̃ iste puer debet
vos destruere z regnū vestrū. Alij autē volē
tes ipsū a morte defendere dixerunt fact⁹
fuisse ex ignorantia et puericia. Et ad hoc p
bandum z experiendū posuerūt in manu sua
vnā pūmā de igne. Id est carbonē ignitū quā
imediate misit in ore. Ideo fuit innocens iu
dicatus: z sic euasit mortē. Ideo quando de
voluit ip̃m mittere excusabat se: dicens. Dñe
nō sum eloquēs ab heri z nudius tertius: impe
ditiōis z tarditiōis lingue sum. Exo. iij. Di
cunt hic glose. q̃ ex illo carbone ignito vlt pū
na quam apposuit ori nō fuit eloquēs. Si ista
depositiō corone fuit signum diuinū. f. q̃ ipse
Aboyses esset destructor Pharaonis z regni
sui: et reformator populi israel. Pūna ignis
significabat legē dei quā deus in forma ignis
sibi tradidit: Aboyses ore suo populo expo
suit et publicauit. Ecce quō deus pmo dedit
signū anteq̃ fieret factū. Tercio patet practi
ca dicte regule in lege gratie i qua deus ordi
nauit mittere Iobem baptistā: vt oēs crede
rent p illū. Ioh. i. Et nā ip̃m p̃mōstrauit x̃bo
p̃phetico p angelū dicentē. Ibi erit magnus
corā dño: vni⁹ z siccr⁹ nō biber: et sp̃s sancto
replebit̃ adhuc in vtero matris sue: z multos
filios israel cōuerteret ad dñm deū ip̃or. Lu. i.
Ite signo diuinū: qñ x̃go maria post cōcepti

onē filij dei venit ad Elizabeth. Iohes exul
tauit in vtero matris. De q̃ dicit sanct⁹ Tho.
in. iij. sentētiā dist. vi. q. i. art. i. q. i. et. ij. q̃
vltus liberi arbitrij fuit acceleratus in Iohā:
ne salutādo ip̃m z exultādo in vtero matris
Ideo dicit Elizabeth: Ex quo facta est vox
salutatis tue i aurib⁹ meis exultauit infans
in gaudio in vtero meo. Abodo ad. p̃positū
videndū est z sciendū iam ante euz misit de⁹
z reformandū mundū misit beātū Thomā q̃
ex sua vita sancta: z sciētia clara totū mundū
illuminauit. Et nūquid iam ante euz misit de⁹
doctores sanctos. f. Remigiu. Hilariū. Ibe
ronymū. Chasostomū zc. quare ergo iste fuit
missus singulariter ad illuminandū zc. Pro
respōsione nota. q̃ doctores theologi sunt in
triplici gradu. Aliqui doctores fuerūt qui ha
buerūt de se magnā et altā autōritatē: sed nō
habuerūt claritatē: vt sancti apli z euāgeliste
z doctores q̃ sunt antiq̃: q̃a ex sanctitate vite
habuerūt magnā autōritatē: sic lra regis vel
pape ex sigillo auctorizat. f. nō habuerūt cla
ritatē. imo ad intelligendū eos fuit necessariā
glose z postille. tantū q̃ de libris eorū bere
tia recipiūt autōritates z argumēta ad defen
dendū hereses suas sic nos ad defendendū si
dem catholicā. Secūdo gradus doctorū
fuit alioq̃ doctor⁹ qui postq̃ habuerūt mā
gnā claritatē: q̃ clarē in libris suis posuerūt
sciētiā p distinctiōes. argumēta. z rōnes. sed
ip̃m habuerūt autōritatē sc̃z ex defectu sigilli
bonē vite z deuotiōis. nec sunt canonizati:
sed aliqui eorū fuerūt boni socii. Tercius gra
dus doctor⁹ fuit illorū q̃ habuerūt autōritatē
z claritatē. In hoc tercio gradu est solus bea
tus Thomas: q̃ habet p̃dicta duo: autōritatē
z claritatē. Autōritatē em̃ h̃z ex sua sanctissi
ma vita miraculis approbata z ex canonizati
ōne: q̃ ecclia vniuersalis vidēs tot miracula
eius z libros suos catholicos: canonizauit eū
Secūdo h̃z claritatē: q̃ simplex grāman
tis z p̃bus p se pōt suā doctrinā studere z in
telligere. Clar⁹ em̃ fuit: q̃ multas q̃stiones q̃s
Aug⁹. et Hiero. vident discordare cōcorda
uit. Patet q̃ q̃ beatus Thomas fuit sp̃ualiter
a deo missus p mūdi vniuersali illuminatiōe
ex sua clara sciētia. H̃o est inueniēis similis illi
sc̃z in gloria: qui i sua doctrina h̃ret simul tan
tā autōritatē z claritatē. Ita q̃ thomiste pōt
sunt respōdere ad omne q̃stionē. Sed anteq̃
ip̃m de⁹ mitteret voluit seruare regulā p̃dictā
ip̃m demonstrādo verbo p̃phetico vt Iohā
nem baptistā. Et signo diuinū vt Aboysen.
Pro pmo dicat quomodo illi sanctus here
mita et valde famulus venit ad matrem beati

Thome comissam: que se grandaz ignora-
bat esse dicens verbis ppheticis. Gaude oia
Theodora: qz cōcipies et paries filiū: et Tho-
mas vocabit. i. abyssus ex pfunditate sciētie
nomē eius. hic erit magn' in toto orbe i vita
et scientia. eritqz frater ordinis p'dicator. Re-
cte sicut Gabriel salutauit matrē dei. Et sicut
virgo Maria post salutationē flexis genib'
dixit: Ecce ancilla dñi zc. Ita mat' beati tho-
me dixit: Faciat de me et de meis dñs qd pla-
cui est in sua volūate. Itē ostēdit eū p signū
diuinale: vt moysen. Itā qñ fuit natus et ym-
p' esset anni etatis et nutrit' fm morē vellet ipm
abluerē: et denudasset eum in manu sua inue-
nit cartam. angelicā salutationē solum conti-
nentē. et nūqz fuit sciti vnde illam cartā ha-
buit. intellexit eius mater: que multū erat spi-
ritualis qz sibi fuit missa a v'gine maria. Ma-
gnū signum fuit scientie sue et saluationis: cu-
ius fundamentū est filij dei incarnatio. Patz
regula. Ideo de scientia sua loquens thema
dixit: Antecedebat me. scz p verbū pphēticū
et signum diuinale. Itā est sapientia quā ha-
buit pro mūdi illuminatione et reformatione.
nūc patet thema. Quatuor sūt signa seu ef-
fectus pprii vere sapiētie: que omnia fuerūt
in beato Thoma.

Primū est de fine ordinare.

Secūdu est offensam et scandalū cauere.

Tertiū est pfecte docere.

Quartū est psequerā oia cōplere.

Omnia ista signa siue effect' fuerūt pfecte in
beato Thoma. ppter qz potest dicere: Ante-
cedebat me ista zc. Dico primo qz primū si-
gnū sapiētie est de fine ordinare. s. vitā suam
et ea que habet facere ad finē debitū. Si enim
vis cognoscere an religiosus clericus vel lai-
cus sit sapiens: attēde si ordinat vitam suā
ad finem: et ea que habet facere. scilz si seruat
religionem zc. Si sic: sapiens est: alis stultus
est. Nam scit deus rōnalem creaturā vt sum-
mū bonū intelligeret. intelligendo amaret.
amādo possideret possidendo frueret: vt di-
cit magister in secūdo sententiarū dist. 1. Non
ergo est finis hominis in hoc mūdo. cōgregare
magnas diuitias. honores. dignitates aut de-
licas. sed vt hic mereat vt padisum posside-
at: quia non habemus hic manentē ciuitatez
sed futurā inquirim'. ad l'hebreos vlti. Qui
ergo taliter ordinat vitā suam vt ad illū finē
attingat sapiens dicit. Sicut em' bonus pa-
tronus qui cōtra vndas maris fortunā veni-
tum et pericula nauem gubernat et ad bonum
portū pducit sapiens est: sic etia qui in mari
magno huius mūdi cōtra p'speritatē vel ad

uersitatem scit vitam ordinare vt finaliter ad
portū padisi pueniat: sapiens est. Hoc nō so-
lum theologi dicūt: sed etia pbi dicētes: Sa-
piens est ordinare. j. adheba. s. vitā suam ad
debitū finem. Abodo videamus quō beatus
Thomas habuit istum effectū vel sapiētie si-
gnū. Dicat hic quō qñ fuit quibz annoz ma-
ter recordans de verbis sancti heremite: ipm
tradidit l'ris imbūdū. z infra quinqz annos
tantū pfect' qz fuit magnus grāmaticus. lo-
gicus. et pbius. ita qz in duodecimo anno eta-
tis sue nō habebat parem in studio. et iam tūc
fecit fallacias: qz dicunt' sancti Thome. Ecce
qualiter sciuit ordinare vitam suam ad finem
studij que est scientia habere. Et isto fine pa-
tres mittunt filios ad studium. nō autē ad sa-
ciendū ribaldrias. ad discendū artē dimica-
tōis: et sūta. Iuuenis em' qz vult h're scientiaz
debet esse attētus circa studiū: et deuot' erga
deū. Talis fuit beatus Thomas. Regit' qz
debebat se ponere ad studendū. pmo orabat:
dicens. Dedicare a me maligni: et scrutabor
mādata dei mei. Ctersus. Emitte spiritū tuū
et creabunt' et renouabis faciem terre. Quāto
Deus qui corda fidelū lanctis spīs illustrat:
one docuit: da nobis in eodē spū recta sape-
re zc. Quā cū semel disputaret multū acute et
curialit': et quidā deuot' religiosus ipm audi-
ret: ptemplādo ipm: et admirās de tanta sapi-
entia i puero tam paruo. subito vidit radios
splendoris ab eius facie pcedere: et totū mun-
dū illuminare. ostēdens in hoc deus quid attē-
debat de eo facere. Quādo autē voluit stude-
re theologiam quesitū vbi melius legebat':
et inuenit qz in cōuentu p'dicatorū. Ideo cogita-
uit intrare ordinē p'dicatorum: et secrete venit
ad priorē puentus neapolitani apertis ei sibi
desideriū asserens qz de scientia quā deus sibi
dederat volebat deo seruire et p'prio: qz ista
sancta religio ad hoc instituta. Alique religi-
ones sunt solum vite cōtemplatiue. alique so-
lum vite actiue: sed ista vtrūqz comprehendit.
Est enim cōtemplatiua in studendo et orādo
et actiua p'dicando. In p'dicatione enim cō-
plens opa miscōis: qz ibi captiui demonū: cō-
tritione redimunt'. Esurientes verbo diuino
pascunt'. infirmi ex peccat' visitant'. nudī vir-
tutib' induunt': et sic de alijs. Prior vō letus.
ex vna pte de tanto puero: et ex alia pte timēs
comitē: dixit puero. vtrum haberet licentia a
parētibz. Qui rīdit qz homines mūdiales et
carnales nō p'cipiunt negocia dei: s. qz ipse req-
rebat eum qz ipm recipet ad ordines anteqz p
aliquē impediret. qz facta spūalia ante debet
esse facta qz dicta. ppter qz prior ipm recepit

misericordia. Et prophetarum quando predicat de deuotione. Et apostolorum quando de charitate. Et sic de alijs. de patientia quando de martyribus etc. Sed si solo verbo dicat nunquam faceret bonos discipulos. quia oportet ut operetur etiam manum. ponat. ut opere adimpleat quod alijs seruandū predicat. Alias dicitur nobis. Ribaldus iste tam bene dicit de male facit etc. Ideo dicit scriptura. Vir sapiens plebem suam erudit. super verbo doctrinali et fructus sensus illius. scilicet quando opera concordant cum doctrina in vita spirituali. fideles sunt. Ecci. xxxvij. Abodo de nullo alio facto legitur quod inuenitur de sancto Thoma. scilicet de eius vita spirituali et raptu contemplationis. quod est maximum in theologia. quia ita rapiebatur et ita erat in sua potestate sicut in tua est claudere oculos vel aperire. nec tunc utebatur sensibus corporalibus. Dicitur hic de fistula in tibia. eo non mouebatur de studio et cuius esset delicatissimus timebat quia medici cum cauterijs ignis dabant sibi medicinam siue curam. Dicitur quoque per medium horarum aut fuit ita raptus quod non sensit cauteria etc. Item de canthela accensa que combustis sibi digitos. et nihil sensit cum legeret librum Boetij difficiliter in gestum. Item qui ad preces fororis sue iuit ad eius castrum. et in camera fuit raptus in contemplatione. quod foror credidit ipsum fuisse mortuum quod non respondit sibi. et foror incepit clamare. sed socia fecit eam tacere dicens sibi suam similitudinem. et ipso dimisso ierunt ad prandium. et sic fuit raptus per tres dies ut paulus sine cibo et potu. et tertia die dixit socius. Hoc nimis durat. Et ipse quod foror clamando. Abque Thoma et tangentes reduxerunt eum ad se. Quibus dixit. Parcat vobis deus. tam bonum prandium mihi abstulistis etc. Ecce quanta erat eius spiritualitas vite Item qui orabat in ecclesia. et fratres aliquotiens obseruabant eum. videbant ipsum a terra eleuatum ex sermone ipsius quod ad se trahebat corpus de nobis miseris est oppositum quod pondus corporis trahit ad se ipsum ad cogitandum de coquina seu taberna. non possumus orare quando desideramus etc. Ideo dicit scriptura. Corpe quod corrumpit aggrauat animam. et terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem. Sapientie. ix. Clerus est in nobis. non in brothoma. imo corpe sequerebatur aiam. Si ut posset legere. dicere. disputare. et predicare vitabat colloquia hominum. si de de alio mundo mittebat sibi cum quibus loqueretur. vel sanctos de paradiso vel angelos vel animas de purgatorio ut eas suis orationibus iuuaret. et sic consolabatur. Qui enim dimittit per deo consolationes mundanas. de dat il

bi consolationes celestes. Dicat de magistro romano quem ipse dimiserat parisi? ut regeret scholas suas quando iuit neapolim. Qui mortuus fuerat nesciente sancto Thoma. Et cum oraret apparuit sibi anima eius dicens. quod fuerat. xv. diebus in purgatorio propter negligentiam quam habuit in quadam manus missoria sibi ab episcopo commissa. Dicitur hic contra manus missores et heredes. qui non solum sunt negligentes. imo sunt bona defunctorum occupantes et retinentes. A quo beatus Thomas quesitum multa dubia. scilicet de statu suo. de vita. de scientia. si placebat deo. Respondit quod sic quod continuaret. quia magna gloria erat sibi parata. Abultas alias questiones fecit sibi. et ad omnes respondit: si modo non est curandus. Dicitur de forore sua defuncta et missa in purgatorio ex vanis ornamentis et picturis. quomodo sibi apparuit petes ab eo suffragia. Que ab eo adiunata. iterum apparuit sibi cum de purgatorio ad paradysum euolaret sibi regitudo. Qui etiam quesitum ab ea de sua vita et statu si placebat deo. Nota in hoc dubio vivebant sancti. Et quanto magis nos quod sumus peccatores. Respondit sibi quod multum. Item cum semel oraret per fratrem suum ab impatore interfecto per defensionem ecclesie. Apparuit sibi angelus dei cum libro. Et in una parte erant scripta nomina peccatorum de terra lazurina. et in alia nomina martyrum de iris aureis. ubi inuenit scriptum nomen fratris sui. Patet de eius vita spirituali. Abodo videndum est de eius celesti doctrina. Qui cum volebat disputare scribere vel dictare: recurrebat ad ordinem. Idem qui sibi dubia occurrebant. et statim vel ab angelis vel apostolis Petro et Paulo et visibiliter apparebant de duobus certificabat. Ecce quales magistros habebat. imo semel apparuit sibi virgo maria cum filio in brachijs que ait filio. Filii declaratis si bi hoc dubium etc. Item cum scripsisset super materia accidentium sacramenti altaris. quod est materia valde subtilis: in quo illa accidentia existunt subiective: posuit se in extremis altaris orans etc. Dixit sibi crucifixus. Vbi scripsisti de me Thoma. Ecce sua doctrina approbata a papa Iesu. quas ergo recipies pro tuo labore mercede. Quid respondisses tu. Dne quod sum episcopus vel cardinalis. si beatus Thomas respondit. Dne non aliam mercedem recipiam nisi teipsum. Et quod christus fecit mentionem de mercede: inuebat de eius obitu perpinquo. Et tunc beatus Thomas scribebat vltimam prece in qua tractabat de predicta materia accidentium quam non prece morte preuenit. Idem de officio corporis christi quod de mandato domini pape ordinauit. Quo completo

De sancto Gregorio

librum super altare posuit. et ipso orante. xps in forma pueri super librum se posuit dicens. q illa ordinatio erat sancta et bona. quantum intellectus humanus posset comprehendere. Ergo de eius doctrina dubitari non debet. quia non solum a vicario christi. sed etiam ab ipso domino Jesu christo approbata fuit. 36 libri eius sunt ita per mundum multiplicati. Ideo de ipso cantatur hodie. Ipse tanq imbres mittit eloquia sapientie sue. qm ad doctrinam spiritualem. Ipse palam facit disciplinam doctrine sue. et hoc quantum ad vitam spiritualem. collaudabunt multi sapientiam eius. et vsq in seculum non delebitur. **Eccli. xxxix.** Dico quarto q quartum signum sapientie est perseveranter complere. Signu sapientie est bñ incipere et meli p̄tinuare. s̄ optime finire et p̄ficere. Itā nō reputaret sapiēs q̄ rpe indulgentiarū vadit romā cū magno labore et piculis p indulgētijs lucrādis. et qñ esset iuxta portalem ciuitatis rome rediret absq hoc q non videret sanctuaria. nec intraverit romā cū tot expēsas fecerit. et nullā indulgētiā lucrāt fuerit. quia non dantur nisi intrātib. Sic et de multis qui incipiūt pegrinationē et viā bone vite. q̄t religiosi q̄t clerici q̄t laici incipiūt bene s̄ anteq̄ sint ad portā paradisi q̄ est mors redeūt retro p p̄ctā zc. 36q̄ oportet p̄ficere et oīa cōplere. Tū auctas. Sapientia vincit maliciā. Itō. Attingit em̄ a fine vsq ad finē fortis. et disponit oīa suauit. Nota p responsione duos fines in bonā vitā. scz deliberationis siue intentionālē. executionis siue tēporālē. q̄r̄t dicit p̄bs. q̄ p̄mū in intentionē est vitimū in executione. et cōuerso. finis intentionāl̄ est vt bona q̄ facit fiat p dei honore et aīe saluatiōe. et duratio bone vite d̄z attinere a fine intentionis vsq ad finē t̄pāl̄ executionis. Sicut fecit beatus Thomas qui semper p̄seuerauit in bonā vitā ppter honore dei nihil facies ex vana glā vel hypocrisis. q̄ volens de ipm remunerare reuelauit sibi finem t̄palem. Dicat qñ cūdo ad p̄siliū declinauerit ad mōasteriū fossenouē. et cert̄ de sua morte cū intrabat mōasteriū dixit. hec requies mea in seculū seculi. hic habitabo qm̄ elegi eā Et quidā cometa apparuit sup dictum mōasteriū p tres dies aī obitū sancti doctoris. Et aliq dicebāt s̄ signū guerre. Aliqui imo mortalitatem. Aliqui imo alicui magni p̄ncipis mortis. Sed mortuo sancto doctore stella non apparuit. In quo patet q̄ venit ad associandū cum quēadmodū de stella q̄ associauit reges orientis. Et si aut̄ sup̄ior dicti puentus qui erat cec̄ audiret obitū sancti doctoris ve-

nit ad stabulum vbi erat animal sancti doctoris in quo equitauerat. tūc illud crepuit quasi reputaret indignum alium in eo equitare. Cum autem frater Albertus de bixia oraret deum vt sibi reuelaret gloriā sancti Thomae apparuerunt sibi due reuerende persone. vna in habitu episcopi. alia in habitu predicatoris. quorum vnus erat beatus Augustinus. alter beatus Thomas. vt in .ix. responsio dicitur. sertum gestans cum torque duplici cappa gemis ornata. cernitur ex monti fulgoris celi lux emissa mundo diffunditur Augustinus fratri sic loquitur. Thomas mihi par est in gloria. Verbi gratia. hic prestans mundicia. lapis preciosus quē habebat in pectore significabat intentionem sanctam quā habuit. Stelle autem figurabat libros tractatus et epistolas scripture quas fecerat. Torqs sunt due corone. vna doctoratus. alia virginitatis. habemus ergo exemplum p̄seueradi in bona vita. Qui autem adhuc non inceperūt incipiant dimittēdo peccata zc. Ecce quare dicit beatus Thomas. Antecedebat me ista sapientia zc.

De sancto Gregorio. Sermo.

Eatus ille seruus

b Beatus. xxiij. Sermo noster erit ad beatū Gregorio. Pro declaratione h̄ vbi oportet scire p quib̄ seruitijs spiritualib̄ creatura pōt psequi celestē beatitudinē.

Pro quo sciendum q̄ inuenit clare in sancta scriptura q̄ seruitijs dei spirituale in hoc mundo habet tres gradus seu differentias.

Primus est de vita actiua vel operatiua.

Secundus est de vita contemplatiua.

Tercius est de vita prelatiua.

Isti tres gradus ponunt a beato Augustino q̄ dicit. Triplex est gen̄ bñ viuēdi. actiuos. oīos. et ex vtroq̄ cōpositū. Et qñ creatura bñ seruit deo in hoc mōdo in aliquo gradu p̄dictorū qñ mox sine dubio obtinebit bñdictiōnē siue beatitudinē p̄dictā. Et q̄ beatus Gregorius in his trib̄ gradib̄ diligenter seruiuit xpo in h̄ mō. 36o de eo dicit thema. Beatus sup̄le est. mō ille seruus. scz beatus Gregorius

Dico p̄mo q̄ p̄m̄ grad̄ seruiēdi deo est in vita actiua. q̄ est facere opa p̄ficuosa et vtilia primo amore sui et dei. Et ad hec opa exercēda p̄currunt quattuor cause. Prima est efficiens q̄ est deus et liberū arbitriū hoīs. Adterialis q̄ est exercere opa misericordie erga p̄ximos. Formalis vero q̄ dat rei p̄fectionē. Et etiā finalis est respect̄ dei siue dubia intentio scilz q̄ illa opera misericordie fiant amore dei

non vane glorie. non intentione proprie vtilitatis. non laudis &c. sed solo respectu dei fieri debent. Species enim bonitatis vel malicie in actibus moralibus sumitur ex fine. vt dicit sanctus Thomas prima scde. q. xviij. art. iij. Siue illa opera sint corporalia. vt puta quia respiciunt vtilitatem corporis. siue sint spiritualia. omnia talia meritoria sunt. Ad vtilitatem enim corporis sunt opera misericordie corporalia. vt esurientem pascendo. sitientem potando. nudum vestiendo. peregrinum hospitalando. & sic de alijs. In his enim operibus magis seruit homo deo q. primo. q. dicit pbs. Propter qd vniq. qd tale & illud magis. Si vos seruitis proximo propter deum. ergo magis seruitis deo. & xps recipit in persona sua tale seruitium. Dicit enim in iudicio personis opera mie facieb. Eseruiui et dedistis mihi māducare. Non dicit. Eseruiui pauper & dedistis et comedere. sed ego esuriui. quia quicqd vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Mat. xxv. Ita q. ipe recipit seruitium illud in psona sua. Idē de opib. misericordie spū. alib. vite actiue d. exercens erga aias. primo rū. q. sunt meliora q. corporalia. q. anima est melior corpore. vt p. dicare verbū dei. dare pssilium in dubijs. primo. corrigere errātes dulciter & caritative. L. solari tristes. supportare te diolos. vir vxorē & cōuerso. loci. sociū. religiosus religiosum. vicinus vicinū &c. Remittere iniurias inimicis p. p. deū. Rogare p. p. mis si sunt in bono statu vt cōseruent. als vt ad bonū statū reducant. Ista est vita actiua spūalis seruendo. vt dictū est. De ista vita dicit scriptura. Vos in libertate vocati estis fratres (hoc d. in libertate liberi arbitrij qd non cogitur) tñ ne libertatem in occasionez detis carnis. s. per charitatē spūs seruite inuicē. ad Gal. v. Istud seruitium vite actiue ita placet deo q. ex isto hō psequit eternā beatitudines si vultis scire & intelligere qre. Audiatis parabolum de nobili oño. qui habebat filios & filias & multos seruitores. Quib. dedit multas diuitias. Et mor. deuotionē voluit ire in peregrinationem. et in suo recessu recomisit filios suos & filias seruitorib. suis. si aliq. indigerēt iuuaret eos. & recessit et in peregrinationē morā fecit. Filij autē & filie ex tā lōga prīs absentia ex indigentia recurrerunt ad seruitores prīs vt subuenirēt eis: Aliqui dixerūt. nō curo. Ego habeo filios & filias qb. oportet me subuēire. Alij autē amore prīs puidēbat eis de oib. necessarijs. Tandē venit pater. & filij dixerūt sibi quō serui sui se habuerāt erga eos. Pater autē diues & nobilis retribuit seruitorib. suis

qui prouisionem dederant filiis. alios autem seruitores q. noluerunt eis subuenire dure puniuit. Iste diues & nobilis dominus est christus diues. quia domini est terra & plentitudo eius &c. Qui habet multos seruitores & ministros omnes scilicet diuites. et multos filios et filias. scilicet omnes christianos. sed maxime & appropriate pauperes dicuntur eius filij Ita dicit beatus Iohannes. qui erat pauper dicens alijs pauperibus. Glidete qualē charitatem dedit nobis deus vt filij dei nominemur & simus. j. Jo. iij. Qui in die ascensionis iuit in peregrinationem ad sanctuaria paradisi recedendo de mundo ascendit corporaliter in celum. Homo quidam nobilis abiit in regionē lōginquā accipe sibi regnū et reuertit ad iudiciū. loquitur de se Lu. xij. Filij autē sui scz pauperes indigentes recurrūt ad diuites qb. p. eorū dedit qcqd habuit. Nō credatis vos diuites hēre bona ex vestris laboribus. q. multi laborāt q. nihil lucrant. s. chasit dedit vobis. Aliqui autē nolūt eis subuenire. Alij qui sic. Quā g. veniet pater. s. ad iudiciū: retribuet illis q. in opib. mie corporalib. v. spūalibus seruierūt sibi ex filiis suis collocādo eos ad dexterā vt saluentur. alios autē ad sinistrā vt puniātur. Ecce qre ex vita actiua psequit homo beatitudines. Cū ad h. auctas. Beati serui illi q. cum venerit dñs inuenerit vigilantes. i. diligentes in exercitio vite actiue. Luc. xij. Amē dico vobis. q. p. cinget se. & faciet illos discumbere. & transiens ministrabit illis. Ibidē. Nota. p. cinget se. q. qui est p. cinctus habet fimbrias restrictas. sec. q. non est p. cinctus. Chasit? in glia sue humanitatis non est p. cinctus. q. tantā gloriā habet quantā creatura pōt hēre. S. p. cinget se. scz dando gloriā alijs. q. licet possit dare gloriā in finitaz. non tñ dat pmiuz alicui creature nisi fm meritum eius. Et q. nulla creatura h. meritū infinitū: Ideo p. cinget se dādo gloriā fm mensurā meritor. & ita exponit glō. Jo dicit apostolus. Unusq. scz p. p. mercedē accipiet fm suū labōrē. pma L. ox. iij. Secundo dicit. Et faciet illos discumbere. eo q. in vita actiua seruendo laborarunt: correspōdet eis q. quod est in mensa padisi. q. est essentia diuina. Cū auctoritas. Vos estis qui p. māsistis meū in tēptationib. meis. q. vita actiua multas tēptationes habet. tedia & impatiētias. Ego dispono vobis vt edatis et bibatis sup. mensā meā in regno meo. Lu. xij. Tercio dicit. & transiens ministrabit illis. Non dicit scās sed trāsicens Nota quōq. transir? in beat. Prim. est de fruitione diuinitatis transir? ostendens eis suam

De sancto Gregorio.

humanitatem. et cōuerso. in his obiectaliter consistit beatitudo. Secundus de intellectu per claram cognitionem. quia ibi consistit uisio: transit in uoluntatem per fruitionem et delectationem. Tercius transitus ad omnes. quia tanta est delectatio uoluntatis quod omnia prout in laudes. Unde dicit Augustinus. Videbimus et amabimus et laudabimus. Quartus transitus de gaudio. scilicet accidentali in gaudium. Gaudium est angelis dei super uino peccato: re penitentia agente. Luc. xv. Quintus transitus est post diem iudicii. quia gloria anime transit in corpore. Adhuc solus anime habet gloriam et corpora iacent in sepulchris in cinerata. ut corpus beatorum petri et pauli et aliorum. Sed tunc gloria anime redundabit in corpus: quia non est gloria corporis alia a gloria anime nisi quia gloria anime redibit in corpus. In laterna cristalli eadem lux est luminae laterne. Partem quoque ex seruitio uite actiue. propter deum homo meretur beatitudinem. In ista uita actiua beatus gregorius seruitur deo. Dicitur ex eius legenda quod fuit de ciuitate rome ex nobili progenie romanorum qui adulescens in liberalibus artibus sufficienter instructus. tandem mortuo patre remansit beatus magnarum operum et cogitauit expendere illas pecunias ad seruitium dei in operibus misericordie. Cogitauit quod sui amici suadebant sibi ducere uxorem: sed noluit. et omnes illas pecunias distribuit in operibus misericordie corporalis et spiritualis. Quatuor sunt conditiones personarum que sunt necessitate corporales que subuenire est magna misericordia. Primum sunt captiui. et qui ad aliquid precipui operis misericordie corporalis est redimere captiuos ut dicit sanctus Theodosius. scrip. dist. xv. q. ij. ar. ij. ex hoc enim anima liberatur. Secundum sunt pauperes uerecundi. qui de prosperitate uenerunt ad magnam pauperiam. qui autem morerentur fame quam mendicarent. Illis etiam subuenire est magna misericordia. Tercium sunt pupilli et orphani. et his beatus Gregorius distribuit magnas preter hereditatem. Secundo in operibus misericordie spiritualibus. que respiciunt animam. quod septem monasteria instituit. et mox reges non possunt facere unum sine adiutorio ecclesie. Et beatus gregorius fecit septem. scilicet ordinis beati benedicti qui tunc incipiebant. et fundauit ad modum antiquorum uitam uarietas et superfluitates. Si ergo ex seruitio uite actiue propter deum homo consequatur beatitudinem. Et beatus Gregorius in dicta uita seruitur christo in hoc mundo diligenter. quod dicemus de eo. Beatus ille fuit. Secutus gradus. scilicet uite contemplatiue est melior. que est occupare se solum in operibus misericordie spiritualibus que immediate respiciunt deum. Ita quoque materialis. scilicet opera spiritualia forma

le huius uite contemplatiue solum respiciunt deum. ut orare deuote cum seruiore spiritus certis horis diei. et certis horis in nocte. cogitare de gloria paradisi. legere libros spirituales ut deus cognoscatur. audire missas. sermones. Cogitare iustitiam dei in penis damnatorum. Contemplare diuinam prouidentiam in mundi gubernatione. potentiam in mundi creatione. sapientiam in generalis iudicii ordinatione. Istud seruitium desiderabat David dicens. Seruus sum ego da mihi intellectum domine. scilicet ad contemplandum. quia contemplatio est actus intellectus. Et ista uita est melior quam uita actiua. Ratio. quia licet actiui faciat plus et seruiat tamen plus premiatur apud deum contemplatiui quam actiui. Nota ad hoc similitudinem in curia pape uel regis in qua sunt multi seruitores et multa officia. Cubicularij autem seruiunt solum in camera persone regis uel pape. Alij autem seruiunt extra ut coquarii. et alij qui plus laborant plura opera exercant. tamen plerique parant illi qui solum curat de pape persona et sunt curi eo in camera. Adhuc quid est esse immediate cum papa uel rege. Idem de papa et rege Iesu christo. cuius palatium est ecclesia. Contemplatiui autem seruiunt christo solum. Actiui autem extra cameram laborant. Et licet plura seruitia faciant tamen maius est meritum prelationis. Auctas de beato et est christi allegorici. scilicet ecclesie ad christum dices. Beati uiri tui et beati serui tui hi qui stant coram te semper. iij. Re. x. Nota. Beati uiri. scilicet a uirtute scilicet bone uite et moralitatis. quicquid non possunt esse contemplatiui. Et beati serui tui. Et ostendit de quibus loquitur dicens. Ibi qui stant coram te semper. scilicet contemplando. Nota semper. quia uita actiua finitur in morte. contemplatiua non: imo in morte prelatiua crescit. Idem christus dicit marthe que dederat seruitute actiue. et dixerat christo. Domine non est tibi cure quod soror mea reliquit me sola ministrare. Respondit christus. Martha martha sollicita es et turbaris erga pluma. Martha autem optima preter elegit que non auferet ab ea. Luc. x. In ista uita beatus Gregorius fuit christo postquam enim in uita actiua fuit christo dedit se uite contemplatiue. et iste est ordo. quod de uita actiua homo debet venire ad uitam contemplatiua et ita fecit sanctus Gregorius. quia in uino illorum septem monasteria recepit habitum. in quod dedit se prelationi sepando se a negociis hominum diu ab amicis. ut dicit historia. quod quibus infirmis et stomacho propter abstinentiam et orationes quibus die laquearet. nisi quibus tunc quiescebat quin aut oraret aut legeret aut scriberet aut diceret. A matre autem sua beata filia ibi crudis legumini bus pascebatur. Ideo spiritus fortificabatur in

contemplando. Nota hicvnum singulare de eius contemplatione. qz eius dyaconus dixit se vidisse super caput eius sepissime spm sanctu in specie columbe. Jo sua oratio erat magne efficacie z virtutis. intrin q non legitur simile de aliquo sancto alio. Dicatur hic de Traia: no imperatore infidelis esse iusto. morali iusticia. Dicatur hic de strictissima iusticia quam fecit idem imperator de filio suo. qui cu equo interfecerat filiu mulieris venule. Et ecce hanc iusticiam z historiam romani depinxerunt in quadam domo in quam cum ingressus fuisset beatus Gregori⁹. z contempleret glam padisi et penas inferni. z vidisset dicta historiaz depicta oravit dnm dices. O dñe z tanta iusticia erit in inferno. Et quia sciebat ipm esse in inferno non audebat simpliciter dicere. Dñe liberetis eum ab inferno. s. siens dicebat. O domine et tanta iusticia istius imperatoris dam nabitur. z sic tacite eius liberationem petiuit Et angelus dñi locutus est ei dices. Gregori obtines p traiano. nunqz tñ de cetero oies p damnato. s. quia exorasti ideo patieris dolores in corpore. Super hec habem⁹ qz ille traian⁹ diffinitive nō erat dñatus. s. ad temp⁹ qum ad locum. Et habemus dicere qz angelus domini deduxit animam traiani ad eius corpus. Et suscitatur est. Et beatus Gregorius ipsum baptizavit. et sic oportet hoc intelligi. Glide sup hoc beatum Lbo. in qto. dist. plv. vtrū suffragia pñt zc. in solu. ad argumētū Ecce qñte efficacie fuit orō beati Gregorij virtute ptemplatōis. Null⁹ debet hic recipere exemplum orandi p dñatis qz peccaret. qz sancti imitandi sunt in vñtib⁹ moralib⁹: s. nō in miraculis. s. qz ex seruitio vite contemplatiue acqñrit beatitudo zc. qd dicem⁹ de beato Gregorio. Beat⁹ est ille zc. Adoraliter. vos domini officiales z rectores cōitatis habetis hic exemplū diligēdi z pñadi iusticiā sicut ille traianus seruauit antiquū statutū in filio. Non respexit magnitudinē persone nec affinitatē. ergo diligite iusticiā qz iudicatis terrā. Sapientie. j. Jte David. Beati qui faciūt iusticiā in omni tpe. Terciu seruitū est mai⁹. scz vite platiue qz includit viā actiua z vitā contemplatiua pfecte. sicut bonū est corp⁹ hominis sed melior est aia. Jdey bona est vita actiua: melior contemplatiua. sed optima est platiua. qz amplectit vitā qz. Jo dicit beatus Gregori⁹ de plato. Sit rector actiōe pāpū. pze cūctis contemplatiōe suspēsus. Nota. actiōe pāpūus. Op⁹ vite actiue est pdicare. Jbi cōplēt opa misericordie. qz famelicū z elurientes verbo dei satiat. mites p solatōib⁹ potant. z nudi vitā

tutibus indauntur. et infirmi peccatis visitatur zc. De ista vita auctoritas ad Barth. xxiij. Beatus ille seruus quem cum venerit dominus inuenerit sic facientem. Amē dico vobis. quoniam super omnia bona sua. scz ordines angelorum: constituit eum. scz cum seraphinis. Istam vitam prelatiuam habuit beatus Gregorius. quia mortuo papa cum licet remtentem senatus et populus concorditer elegerunt. omnes vna voce clamantes. Gregori⁹ sit papa. Ipse vero missis litteris adiutoribus ad imperatorem eum vt patrem suum rogauit ne consentiret. z videtur qz tunc imperator cōsentire habebat in electionem pape qui tñ desiderabat qz sup omis Gregori⁹ esset papa. Dicatur qz quō fugit ad dolū. vt patet in legenda. qz pōte custodiebant ne fugeret de ciuitate roma. z in quadā spelunca latuit. sed indicio colūne fulgide super se de celo descendens inuentus capis. trahit⁹ summ⁹ pontifex cōsecrat. Quā aut fuit papa seruauit optime vitā actiua. qz omis viduas. pauperes. et orphanos habebat in scriptis et prouidebat eis. Et palatū papale non erat nisi granariū cōmunitatis. Paupib⁹ aut veredidiorib⁹ de mēsa mittebat suā scutellā. Leterū hierosolimis cemo doctū pñtuit. z tñ ibi qz in monte synai famulis dei victi z vestimenta annualliter misit. Lū autē qdā beremita rogaret vt ferret dñm vt sibi ostēdere dignaret quā māsio nem habitur⁹ esset in celo. z sibi reuelatū esset qz cū Gregorio papa. Et ille pferens suā incōpiam et diuitijs super b miraret. audiuit vocem dicentē sibi. Cur audēs cōpare paup⁹ tam tuā diuitijs Gregorij. magis diligis catam quā habes qz ille tātas diuitijs. Jtey seruauit etiā deo in vita contemplatiua studēdo. legendo. dictando. qz pñcauit in. xl. Ecce quō in vita platiua fuit deo. qz Beat⁹ ille fuus.

Adoralit. quibet vestri est plar⁹ bñs vassallos. s. sensus corporales cogitationes cordis z desideria eiusdē. Jdo mō in isto sancto tpe regamus z gubernem⁹ ea diligenter deo fuit do in vita actiua z ptemplatiua. Juxta pñlium Luce. j. De manu inimicorū nroz liberati. s. per penitentia modo facta confessione. seruamus illi in sanctitate z iusticia.

De sancto Benedicto.

Sicut lucerna ful

goris illuminabit te. Lu. xi. Origialis sub isto intellectū ego recipio istō sbū. scz qz beat⁹ bñdict⁹ fuit sicut lucerna zc. Jdo cui⁹ declaratōe z materie introductione sciendum est qz in multis locis sacre scripture

De sancto Benedicto

inuenitur q̄ sancte persone quādo habet claritatem fidei z ardore deuotionis z feruorem bone vite: dicuntur lucerne ardentes. Ratio est propter officium et imitationem vel similitudinem quā habent ad lucernas ardentes. Unde non ob aliā causā accendunt lucerne nisi ppter solis absentiam ne simus in tenebris q̄d sol est p̄sens non sunt necessarie lucerne ardentes. Ita enā q̄d sol ille sol de quo dicitur virgini Mariae. Felix nāq̄ es sacra virgo maria. et omni laude dignissima. q̄ ex te ortus est sol iusticie x̄ps deus nr. q̄d sol hic sol fuit p̄ns mūdo illuminauit mundum in fide catholica predicādo. z calefecit in deuotione. z fecit fructificare in penitētia in meritis zc. tunc enim non erant necessarie lucerne sanctarū psonarū. s̄ p̄ q̄ sol occubuit. scz p suā passionē z mortem z recessit a mūdo per ascensionē fuisse necessarie lucerne ardentes sanctarū psonarū. sic ap̄loz. martyz. doctorū. p̄fessorū. virginū. continentū z penitentū. Ecce rō q̄re sc̄e persone dicuntur lucerne ardentes. Auctas de h̄ pp̄ia q̄n de p̄ceptis moysi v̄t faceret tabernaculum inter alia p̄cepta q̄ sibi fecit fuit istud. Facies lucernas septē z ponas eas super candelabru v̄t luceant ex aduerso. Exod. xxv. Nota q̄ h̄ v̄bi est dei p̄ns ad filiū: s̄ in figura dictū fuit moysi. q̄n enā dei filiū debuit de hoc mūdo recedere: dixit sibi de p̄. facies lucernas septē

Prima est sanctitas apostolorum.

Secunda martyrum.

Tercia doctorum.

Quarta confessorum.

Quinta virginum.

Sexta continentium

Septima penitentium.

Supra candelabru fidei xp̄iane in quo fundamēto fundant. Remo accedit lucerna z in abscondito scz p̄ctōis ponit. necq̄ sub modo. s̄ ex rois seu falsae opinionis. s̄ super candelabrum. Lu. xj. Nota. v̄t luceat ex aduerso. s̄ p̄ctōis mortaliū q̄ sunt septē. p̄ septē virtutes oppositas eis. Itā p̄ma lucerna. s̄ sc̄itas ap̄loz lūcet ex aduerso s̄ auaricia. p̄ voluntariā paupertatē dicebāt enī. Hītes alimēta. nō dicūt delectamēta. z q̄b̄ regamur. nō dicūt quib̄ oīme mur. cōtenti sum⁹. j. L̄hy. vi. Sanctitas martyru lucebat s̄ iraz ex aduerso. s̄ p̄ passiōem. q̄ canis. Non murmur resonat non quironia. s̄ corde tacito mēs b̄n cōscia cōseruat patientiā Sanctitas doctorū lucebat s̄ accidia per diligentia in studēdo. scribēdo. p̄dicādo. de q̄b̄ dicitur. Quertet ip̄s me⁹. s̄ p̄ doctorē z dies pleni inueniuntur in eis. Sanctitas confessorū lucebat s̄ gulam lumie abstinentie. memora-

tes de verbo christi dicentis. Attēdite vobis ne forte grauentur corda vestra in crapula et ebrietate. Lu. xxi. Sanctitas virginum lucebat contra luxuriam lumie virginitatis z puritatis. q̄ nec cogitando. nec gaudendo nec tangendo. seu operando senescit aliqua luxurie corruptionem. Unde de eis dicitur. Non sunt coinquinati: virgines enim sunt. Apoc. xiiij. Sanctitas continentū coniugatorū lucebat ex aduerso contra inuidiā. per dilectionem z charitatem ordinatam dei z p̄mi. q̄bus dicit scriptura. Deponētes oīem maliciāz et omnem dolum z simulationes et inuidias. j. p̄. ij. Sanctitas penitentū lucebat ex aduerso contra superbiam lumie humilitatis pnia. lis tenētes cōsiliū petri. Humiliamini. supple in pnia sub potenti manu dei vt vos exaltet in tempore visitationis. j. p̄. v. Patet ergo ratio et auctoritatis. q̄ sancte persone dicuntur lucerne ardentes. z de q̄libet sancto potest dici q̄ erat lucerna ardens et lucens. Job. v. Lum ergo beatus benedictus fuit p̄sona sanctissima de ipso dic̄ thema. Sicut lucerna fulgoris zc. Nota in b̄n b̄ndictio septem radios virtutū. tres virtutū theologialiū et quatuor cardinaliū q̄b̄ illuminat mundū. Et radios

Primus est de prudentia intellectuali.

Secundus de iusticia generali.

Tercius de temperantia corporali.

Quartus de fortitudine virtuali.

Quintus de fide cordiali.

Sextus de spe supernali.

Septimus de charitate integrali.

De istis q̄libet v̄m pōt recipere lumē p̄ vita sue aie. Quātū ad p̄mū dico q̄ p̄m⁹ radi⁹ est. s̄ de prudentia intellectuali. q̄ in h̄ consistit. vt h̄ sciat eligere illud q̄d meli⁹ z vtili⁹ est. Ista prudentia h̄uit beatus b̄ndict⁹. v̄n parētes eius videntes eius dispositionē z ingenij subtilitatē miserūt eū ad studiū. B̄n dicit respicere parētes q̄n volunt mittere filios ad studiū ne sint rudēs grossi s̄ subiles. Beatus b̄ndict⁹ a puericia cor senile gerēs nulli voluptatū animū deuot. vt dic̄ Grego. q̄ ei⁹ vitā scriptū s̄ l. dyalo gorū. L̄ ū aut̄ fuisse missus ad studiū rome et liberalibus disciplinis tradit⁹. z multos studētes per abrupta viciōz ire cerneret. q̄n aliq̄ studebāt in libro supbie p̄sumptiōis z vanitatis. Aliq̄ in libro auaricie ludi z fallitaz. Aliqui in libro luxurie z carnalitaz. Aliqui in libro gulae z voracitatis. Alij in libro ire z malignitatis. z sic de alijs. Q̄ dixit beatus b̄ndict⁹. Melior est ignorātia cū bona cōscia q̄ habere magnā sc̄iaz z malā cōsciam. q̄ de⁹ nō dat paradisu p̄p̄ sc̄iam solū: s̄ dat p̄pter bonā con-

sciētia. de nocte dimissis focis secreta recessit
de quo dicit Gregorius laudas eū despectu su-
dijz relicta domo sancte cōuersatiōis habi-
tū q̄ fuit. Aholiter. Iſto radio debent
illuminari religiosi clerici seu laici. si habent
malas societates seu familiaritates in occasi-
onē peccādī fugeret recedere ab eis. imo etiā
a patre et matre. et ab amicis vt saluēt animā
suā. De ista materia dicebat rps. Si oculus
tuus scādalizat te erue eū et projice abs te. Si
man⁹ vel pes tu⁹ scādalizat te abscide eum et
projice abs te. Abatib⁹. v. r. xviij. c. Oculi
qui habet officiū ostēdendi signat m̄grm vlt cō-
fessorē tuū. si q̄ scādalizat te p̄jice eum abs te
Abanus qui facit opa signat puritatē vel
adnocatū. si q̄ scādalizat te p̄jice eum abs te.
Pes qui sustinet corp⁹ signat dñm vel amicū
qui dat tibi vitā seu p̄uisionē te sustinēdo. si
q̄ te scādalizat p̄jice eū. Tū dicit dauid. Di-
rupam⁹ vincula eorū et p̄jiciam⁹ a nobis iugū
ipsorū. ps. ij. s. amos vanti: et familiaritatis
prauē. Quorū sunt in hō mūdo qui vixerēt scē
nisi ex istis malis familiaritatib⁹ retraherent⁹
Iō fugere dñt exēplo beati bñdicti. et q̄ sicut
lucerna fulgoris illuminabit te ex vitā sua bea-
tus bñdictus. Quātū ad secundū: radius
secūdus est de iusticia generali q̄ fm iustitias
et theologos est reddere vnicuiq̄ qd sūū est.
nec recipere ab alio nisi qd iustū est. Iō iusticia
ex equitas. Iſta habuit bñs bñdictus. de q̄
laudatur a beato Gregorio. Cum em̄ fugeret
de studio et iret ad desertū hospitatus fuit in
domo cuiusdā mulieris paupcule. que mutuo
recepit capisteriū ad purgandū triticum. et
fregit in duas partes. et hoc videt fuisse de ter-
ra. et incepit flere. nō dñs vnde restitueret. Be-
atus autē bñdict⁹ compatiens mulieri orauit
forte sic. Dñe de⁹ oipotens q̄ duos p̄los. s. iu-
daicū et gentile adunasti ad vnā sanctā fidem
carbolicā: aduna istas duas p̄es mlieri sten-
ti. et sic reintegrasti capisteriū reddidit mulie-
ri. Hoc miraculū vidētes incole p̄e admira-
tione in ingressu eccleie ipm capisteriū suspen-
derūt. Horat⁹ b̄ q̄ta erat ista sanctitas cuz
nō esset valde iuuenis. in q̄ ostēdit vir⁹ iusticie
Orauit etenim p̄ reintegratōē vt illa mulier pos-
set restituere qd mutuo receperat. Aholiter
isto radio lumen illuminet illi q̄ receperūt ali-
quid deysura. Idē illi q̄ retinet aliqd de mor-
tis nō cōplendo testamēta. Idē si aliqd re-
tinet de eccleia vt decimas. p̄micias. q̄ sacri-
legiū est. Idē si de rapina vel solidata fuorū
aliqd retinet. Idē si dānicāliū aliquem sol-
uatis. Idē si ipediūstis iusticiā falsē iurādo.
Idē si vfo cōsilio abstulistis alicui officiū be-

neficiū flue legatum. tenemini ad restitutio-
nem recipiat is illud lūmē. alias ira dei est su-
per domū vestram. Iō apls. Reddite omib⁹
debita. Qui tributū tributū. cui vectigal vecti-
gal. cui timorē timorē. cui honorē honorē.
Remini quicq̄ debeatis nisi vt inuicem dili-
gatis. Ro. xij. Quātū ad terciū. terci⁹
radi⁹ est. scz de tēperantia corporali per quā
in delicijs hui⁹ mūdi hō recipit mēsurā. Iſta
habuit beatus bñdictus. Nam post dictū mē-
raculū de capisterio omēs gētes cupiebāt ipm
videre vt tāgit Gregorius. Dixit ipse bñdi-
ct⁹. ego fugio vñū et possē cadere: dicit Greg⁹.
Beatus bñdictus vero laudē fugies deserti
secessum petiit. q̄ dum pergeret: monach⁹ qui
dam sanctus et senex romanus nomie ipsum
reperiens et desiderū eius cognoscens habē-
tum ei sancte cōuersatiōis tradidit. forte ha-
bitū heremitarū. et p̄misit sibi dare. p̄uisionē
panis. qui cum scissella quidē cum corda sibi
submittebat de cella sua alta panē et aquam
et raro legumia. et tribus annis ibi in spelun-
ca soli monacho predicto romano cognitus
mansit. comedebat cōtinue panem et aquam
vel forte raro legumia rē. Solā habebat pel-
lem et ossa. Post tres autē annos in die pasce
quidā clericus bonevite qui ieiunauerat per
q̄dragesimā paruauerat sibi bonum prandii.
Qui dñs apparens dixit. Tu tibi delicias p̄e-
paras. et seruus meus in illo loco cruciat fa-
me. Qui p̄orin⁹ surgens cū alimentis q̄sui
eū et in specu repit. Quē cuz beat⁹ benedict⁹
vidisset cogitauit q̄ esset diabolus vel illusio.
S3 sacerdos dixit sibi q̄uo erat missus a deo
rē. dixit. sumam⁹ cibū. q̄: hodie pasca dñi est.
Vir autē dñs b̄ ignorabat. q̄ non habebat li-
brū nec breuiariū. Aholit⁹. habem⁹ ex-
plū p̄nse. si non fecerim⁹ ita magnā penam vt
bñdict⁹. tū ad mīn⁹ fuem⁹ ieiunia eccleie. et in
die pasce sacerdos dabit vobis prandii. scilz
agnū pascale. filiū illi⁹ ouis beate virginis ma-
rie. Iō i isto scō tēpore cātat eccleia. Paradisi
portas aperuit nob ieiunū ips⁹. suscipiamus
illud orates et deprecantes vt in die resurrectio-
nis cū dño glīemur. Ecce sicut lucerna fulgo-
ris rē. Quātū ad quātū. quart⁹ radi⁹ est scz
de fortitudine x̄tuali et non de fortitudine be-
stiali. Fortitudo est fm qd est vir⁹ moralis et
donū sp̄sali est fortitudo resistendi in dīnati-
onib⁹ carnis. occasiōib⁹ mundi et tēptatōib⁹
diaboli. Iſta habuit beat⁹ bñdict⁹. Cum em̄
diu vixisset in illa p̄nia et abstinentia q̄dam ce-
lēptator affuit. Hā nigra auis q̄si merula ce-
pit vultui ei⁹ ipoxune insistere vt mulca asini
na. q̄ licet ad signum crucis recessisset: tamen

De sancto Benedicto

mirabilis et inusitata temptatio carnis secuta est: inusitabilis ipm temptando. Et episcopus enim cogitare de quadam muliere gibbosa quaz viderat in civitate. et in tunc temptatio augmentabatur quod volebat dimittere heremum et redire ad mundum ad inquirendam dictam gibbosam. quid fecisset si fuisset pulchra. Sed ecce fortitudo. quod statim post hoc nudum se piceit in spinis et viticis. ita quod fuit totus cruentatus et sanguinolentus. et dicit Gregorius. quod per vulnura cutis eduxit vulnus mentis. nec expositus vni tale aliquid sensit. Et ecce fortitudo maior quam si decem gygantes viciisset.

Athoroliter habemus hic exemplum resistendi inimico nostro diabolo. quia nihil potest. Debi- lis est enim hostis qui non potest vincere nisi volens. ut dicit Gregorius. propter hoc dicit Augustinus. Sed aliquid est peccatum. quod voluntarium. Nisi enim esset voluntarium non esset peccatum. Et forte quod fortis in bello. et pugnat cum antiquo serpente. et accipietis regnum eternum cum beato benedicto. Quam- tum ad quintum. radius quintus est prima pars theolo- gicalis. scilicet fides cordialis. et dicuntur virtutes the- ologicales. a theos quod est deus. quod immediate respiciunt deum pro obiecto. quod fides est credere deo. spes sperare in deo. charitas diligere deum propter se et primum propter deum. Secundus de virtuti- bus moralibus quod habet primum pro obiecto seu creaturas. Istam virtutem fidei excellent habuit beatus benedictus ad illa quod sunt fidei christiane. scilicet singularis ad crucem domini nostri Jesu christi et ad eum no- mine. ut patet ex eius legenda. ubi sic habet. Cum autem celebraret nomen et fama haberet. quod per illum sacerdotem et pastorem fama sue scitatis fuit divulgata. Congregatio cuiusdam monaste- rij ad eum venit. ut sibi posset petierit. quod abbas eorum erat mortuus. et qui ipsi erant male vite et ma- le famet ribaldi. gentes volebant eis facere ele- mosynas. Et ideo sub manto scitatis sancti bene- dicti volentes coopte sua mala vita et per eum fa- mam recuperare. elegerunt ipsum in abbatem. Et licet diu displicuissent. dicens suos et illorum mores con- venire non posse. tunc vixit assensum dedit mor- tificia. quod forte illi emendaret vitam. et iuxta cum eis de villa regla eorum et constitutis: invenit quod non debebant comedere carnes. nec habere aliquid proprium. et precepit fuare regulam et constituciones. nolens quod loqueretur cum mulieribus et hominibus. Et monachi huiusmodi quilibet die tenebant sua consilia quod face- rent sibi ut recederent ab eis. Et dixit unus. Ego scio quid poterim facere. domus sibi vinum infectum ad bibendum. et omnes consensit. et ita fece- runt. et in collatione dederunt sibi vinum infectum. Et ait beatus benedictus iuxta morem benedicti esset vinum cum signo crucis. cyphus frangebatur in quin- que partes. quod ubi sit signum vite non potest nocere ci-

bus mortis. Et intelliges vir dei quod de morte sua tractasset: allocutus est eos dicens. Absit reatur vestri omnipotens deus. quare ista facere vo- luitis. Nunquid non dixi vobis. quod vestri meis moribus non puerirent. Et recessit ab eis: re- diens ad solitudinem. Et ecce fide quam habuit ad crucem de qua armavit se. alias infectus mor- tuus fuisset. Ita debetis vos facere. quod debetis aliquid comedere et bibere signetis vos et. Sed ecclesia carat. Salve crux sancta. salve mundi gloria vera spes nostra. vera ferens gaudia. Signum salutis. salus in periculis. vitale lignum. vita fe- rens omnem. Quantum ad sextum radium. sextus radius est de spe supernaturali quod sequitur ad fide- dem. Spes enim finis est virtus theologialis est quod persona non desperat de misericordia dei. quantum- cumque sit peccatrix. sed sperat dicendo. Utar me- dicinis a deo ordinatis contra plagas peccatorum et infirmitates. et sperat non solum salutare se. sed multos alios. Hanc habuit beatus benedictus. quod enim fama sanctitatis sue fuit extensa per mundum ceperunt nobiles filios suos et dare nutriendos omnipotenti deo. Inter clericos conveniebant ad eum ut possent saluari. inter quos tot sunt ab eo con- gregati. ut. xij. monasteria construeret. Et red- tis quod de licentia pape. Et ita placuit deo. quod non haberent aquam in quodam monasterio illo- rum. imo distaret: monachi de mandato bene- dicti foderunt in rupe. et statim fons aqua dulcissi- me prorupit. qui adhuc durat. Inter tempore famis sperabant in oratione et abundabant. ita quod ipsi da- bant elemosynas. Istis lumine debet illumi- nari. sperare in deo. non in divitiis nec in divi- tiis. nec in persona vestra. nec in scientia. nec in fortitudine. Unde dicit apostolus. Divitiis huius se- culi precipue non sublimem sapientem sperare in in- certo divitiarum. sed in deo vivo. quod prestat nobis omnia absque. i. Thymo. vi. Sed david ait. Sperate in eo omnes congregatio populi. effundite coram illo corda vestra. deus adiutor noster in eternum. Ps. lxxj.

Quantum ad septimum. septimum radius est de cha- ritate integrali. scilicet dei et primi. Unde apostolus. Ad- 102. hoc est charitas. i. eorum. xij. Charitas autem integralis est diligere deum super omnia. et primum sic se propter deum. Istam habuit beatus benedictus. postquam enim habuit magnam famam sanctitatis. ex charita- te mortis dixit intra se. Adhuc potes predicare et pro- ficere. quod predicare cum mala fama est sic scidere cum gladio non acuto. quod predicatores habet bo- nam famam tunc facit fructum. Sed dicit Gregorius. San- cti predicatorum laudem appetunt ut reverentur au- diant. reverentur audiri desiderant ut maiorem fructum faciant. Sed beatus benedictus propositus devoti- ta de scientia non acquisita: sed habuit scientiam infusa- predicavit primo in castro montis cassini: et co-

uerit os ab infidelitate. fregerunt idola in te
plo apollinis. oraculum beati Martini fecit
Ecce charitatem quam habuit erga proximos
Ex q̄ in vita sua suscitauit mortuos. Item de
charitate ad deum. quia ut philocaptus de deo
semp cogitabat de deo. Dicit illud singulare.
Lū de nocte ad portā camere orasset dei. oñ
dixit sibi totū mundū z oīs creaturas. Beatus
thomas in q̄libet. j. ar. j. q̄rit. vtrū beat⁹ be
nedictus tunc viderit diuinā essentia. dic q̄
non. s̄ vidit omnes creaturas mundi. non so
lum in genere seu specie: s̄ in indiuidis. scuit
tunc plus de phia q̄ Aristoteles nec pholo
meus nec aliquis phoz. Logitatus eius ardo
rem charitatis ppter quem deus sibi reuela
uit diem obitus. sepulturā aperiri iussit vt io
hannes euangelista. et sexta die portatus ad
ecclesiam inter discipulorum manus orando
sp̄m efflauit. Eliderunt autē ipso die duo mo
nachū viam ab eius cella in celum tendentem
stratā palles et choruscantem innumeris lā
padibus. z vir clarus desuper assistēs. ait ill.
Ihec est via q̄ dilectus dei Benedictus celum
ascendit. Ergo sicut lucerna fulgoris zc.

De incarnatione filij dei.

Ecce. ecce. ecce. ver

c bñ hui⁹ themat colligis ex euāge
lio hodiernae festiuitatis. qd origina
liter habet Lu. j. Gloia. solēntas hodierna
tota est scissime incarnationis filij dei in vtero
x̄ginali. Et de ista erit fmo. Sed vt sit in filij
dei z ei⁹ genitricis honore z n̄fay aīartū sola
tionē. hūilit p̄fitem⁹ x̄gini salutationē. q̄ ho
die fuit dicta p̄ angelū gabrielem zc. Et redo q̄
multi mirant⁹ vbi habet istud thema. qz vide
tur q̄ nō sit i euāgelio nec in epistola. Dico q̄
colligitur ex euāgelio in q̄ ter d̄f ecce. nō sine
magnis secretis et transcendentib⁹. P̄io qñ an
gel⁹ nūciat⁹ x̄gini q̄ esset m̄f dei dīcēs. Ecce
cōcipies in vtero et paries filiū. Secundo qñ
denunciat⁹ virginī q̄ elizabeth cognata tua z ipsa cō
cepit filiū in senectute sua. Tercio quando
finaliter virgo cōsentiens dixit. Ecce ancilla
dñi. fiat mibi s̄m verbum tuū. Ecce vnde col
ligitur ppositus thema. Et est ecce dictio de
mōstratiua. Dicit enī grāmatic⁹. Da demon
strandi. vt en ecce. Et est excitatiua. dicit enī
ter ecce. quia tria magna alta z transcenden
tia sunt acute et assute attēdenda et contem
planda in ista benedicta incarnatione. scilicet

Diuinā benignitas.

Humanā vilitas.

Virginalis humilitas.

Ecce. scz aperiatis aures cordis ad contem
plandum cum magna deuotione et affectiōe
ista tria predicta. Dico p̄mo q̄ est acute cō
templandū in ista benedicta incarnatione di
uinalis benignitas quam deus nobis offen
dit in ista scā incarnatione. Q̄ deus amore
nostri factus sit hōc est pl⁹ q̄ si aurū fieret
luti. vel celū plūbeū. z h̄mōi. L. reator factus
est creatura. rex fuit. z dñi fuus. diues pau
per. oīpotens debilis. eternus tp̄alis. infini⁹.
amore nostri fact⁹ est finit⁹. z paruus vt formi
ca in hūanitate. immēsus circūscript⁹ in vtero
x̄ginali. impassibilis fact⁹ est passibil⁹. Null⁹
intellectus pōt cogitare nec cōprehēdere istā
benignitatē. totū hoc fecit ad adiuvandū no
stram fragilitatē. Ecce diuinā benignitas.
Ex ista rōe quasi oēs p̄phie loquētes de ista
materia incipiunt per ecce. Tñ dauid. Ecce
enī deus adiuvat me et dñs susceptor est aīe
mee. ps. liij. De isto adiutorio nota parabo
lam de illo magno rege habente vineā iuxta
suū palaciū. ad quam misit cultores p̄mittēs
eis magnū salariū si eadē die excolerēt. alias
q̄ nihil haberēt. ppter qd dicti cultores labo
rabant diligētē. tñ hora vesp̄arum adhuc
habebāt tñ facere q̄tum fecerant. Tūc dñs p̄
lius regis per fenestrā q̄ illi non poterant p̄
cere voluit eos inuare z intravit camerā et se
disiliando recipit habitū cultozis. z inuie eos
et perfecerūt. z finalit illi habuerunt salariū
Nōne videt vobis magna benignitas in filio
regis primogenito tñ hūiliare se vt fuitozes
haberēt lucrū eis p̄missū. Talis fuit humilitas
filij dei. Vinea regis est iste mundus. Vi
nea enī dñi exercitiū dom⁹ israel est. Ysa. v.
ad quā misit cultores. s. p̄fichas. p̄phetas
p̄mittēs salariū. si aī solis occasū. i. mortem
bñfacerent. intrarēt regnū celoz. Tūc dñs fili⁹
dei Ihs x̄ps p fenestrā sue scie q̄ nō poterant
acq̄rere lucrū gl̄e. qz ex morte x̄pi z ei⁹ merito
opa nostra sunt meritoria. z aī mortē x̄pi nul
lus q̄tūcūq̄ sc̄tus poterat igredi celū. erat ei
porta clausa. So fili⁹ regi iūruit camerā vter
x̄ginali. s. hodie. vbi indur fuit velle illi⁹ rufi
ci ade vt eos inuaret. q̄ vsq̄ ad mortē inclu
sue continue laborauit. Ecce q̄re dicit. Ecce
enī deus adiuvat me. adiutorio gl̄e in p̄sentī.
et dñs susceptor est aīe mee. scz in gl̄a eterna.
Itē Ysaias dās signū de ista incarnatione dīc
incipies per ecce. Ecce x̄go cōcipiet z pariet
filiū z vocabit nōmē eius emanuel. Ysa. viij.
Nota Ecce x̄go p̄cipiet. licet enī de alijs mu
licrib⁹ possit carnē assumere. tñ de virgine as
sumpt⁹. z piet filiū. nō p̄m. qz nunq̄ fuit hō
nec est nec erit. Itē nec sp̄m sc̄m. s̄ piet filium

De incarnatione filij dei

Abagis enim erat conueniens qd filij incarnaretur si volumus attendere ad finem huius incarnationis qui est vt peccatores et inimici fierent dei amici et filij dei et heredes sine coheredes regni. Hanc rationem tangit aplos dicens. Quos presciuit et predestinauit conformes fieri imaginis filij sui. vt sit ipse primogenitus in multis fratribus. Ro. viij. Nota emanuel. Ema. i. nobiscum. el. i. deus. io emanuel. i. nobiscum deus qd alias nisi fuisset deus nec posset seipsum saluum facere. Jo inter alias prophetias istam maxime contemplanur. Et qm angelus eam salutauit ista pphiam legebat. vt ipsa vgo reuelauit elizabeth. Cogitabat enim tunc virgo itra se. Quid erit illa vgo qd sit digna concipere filium dei. esse matrem dei. reginam celi. Et rogabat dominum ne moreretur quousque illa videret et posset illi fuisse. d. Vnde cōseruetis mihi visum vt eam videam. audiui vt eam audiam. os vt sibi possum loqui. man? vt sibi fuissem. Quid dicta erit illa virgo. et flebat. nec poterat de se cogitare qd ipsa esset illa ex humilitate. Et cum sic cogitaret. subito gabriel archangelus intravit sine portarii apertione. Et torus rutilans pulcher cum maxima reuerentia virginem salutauit. d. Ave gratia plena dominus tecum. bñdicta tu in mulieribus. Que cum audisset turbata est in timore eius non de angeli visione. qd dicit Hieronimus qd assueti erat videre angelos. sed turbata est in timore eius. Ante aduentum angeli vgo cogitabat de illa virgo et de tanta gratia. Et statim angelus eam salutauit. di. Ave gratia plena. q. d. tu es illa vgo plena gratia. Scdo cogitabat de tanta ei propinquitate cum deo vt esset mī ei. Jo age lus dixit sibi. dominus tecum. i. in maiori coniunctione qd cum alijs creaturis. Tercio cogitabat de excellentia illi virginis super alias mulieres. Jo dixit sibi angelus. Bñdicta tu in mulieribus. Et turbata est in timore eius. Si angelus salutasset eam modo consueto vt bone persone salutatio non fuisset turbata. Sz qm audiuit ista salutationem. Ibi habetis exemplum vos mulieres iuuenes si aliquis salutatur vos modo consueto nō oportet vos turbari. s. resalutare modo consueto. s. si mō inuistat vos salutatur aliquis stultus nō oportet ridere. nisi dicere. qd tu mecum habes. q. talis salutatio iniqua est. i. qd d. deus vos saluter flos filij. v. flos de paradiso. v. angelus gloriosus. vos estis mea vita. et. Si vgo turbata fuit. i. de angeli inuistata salutatione. cum tñ cum angelo nō poterat peccare. qto magis vos debetis turbari de modo iustitatorum hominum stultorum. Et angelus solans eam dixit. Ne timeas. q. in ista salutatio nō est peccatum. Inuenisti enim gratiam apud dominum. super omnes creaturas supple. Et regine consolata. angelus sibi ex

plicauit ambassatam suam incipiens per ecce dicere. Ecce concipies in vtero et paries filium regni eius non erit finis. Ecce hō tam ambassata. qd hō octo clausulas secreta fidei christiane continentes. que angelus sibi tunc declarauit. Primum ibi. Ecce concipies in vtero. Diceret aliquis. quid oportet dicere in vtero. cum alibi non concipiatur. sicut qd oportet dicere vos videbitis oculis. cum per alias partes hō nō videat. Rideo qd nō sine causa dixit angelus. Ecce concipies in vtero. q. vgo maria iam ante aduentum angeli pcepit deum in matre contemplari do illa pphiam. s. angelus declaras sibi mater nalam conceptionem dixit. concipies in vtero. non solum in matre in qua iam concipisti s. in vtero declarans sibi modum conceptionis. vt auellana pōpit granum sine fractura et. Si dicat ad aliquem. hō facit natura. Itā hō est bestia. Et nūquid potius deus qui virginem gaudauit. Et qm vgo maria intellexit h. cogitatur quale gaudium habuit. Scdo dixit. et paries filium. Ecce natiuitas. Nota. paries filium non patrem qd nunquid pater nec est nec erit hō. nec spiritus sanctum. Sz diceret aliquis. Quid est possibile. cum pater filius et spiritus sanctus sint vnus in essentia indiuisibili. q. filius assumpsit humanitatem et factus sit homo. cū sint vna entitas. Declaret per similitudinem de sole vno. in qd pater considerari pater generas scz suba. et filius genit. i. radi. et spiritus spirat scz calor. et tñ non est nisi vnus sol. et transiente radio p fenestram vitream rubeam vel alteri coloris radii recipit illi colores. et non suba solis nec calor. Sic fenestra clarioz cristallo erat vgo maria. Ideo cātat ecclesia. Eli fenestra facta es. Et p ea transiit radii solis eterni filij dei intrans ad illuminandum domum huius mundi sine fenestre fractōe. Imo clarioz remansit. Et qm angelus dixit sibi. paries filium. virgo intellexit qd esset mater nō patris nec spiritus filij. Tercia clausula ibi. vocabis nomen eius iesum. Ecce passio. qd ibi idem est qd saluator. ex cuius passione saluati sumus. Tñ ait Gregorius. Nihil nobis nasci potuit nisi redimi posset. Et qm vgo audiuit ab angelo hō nomen ibi. credo qd inclinauit se. Ro. q. antiqui prophete habebant ipsum in magna reuerentia. Psal. cxvj. Vnde nomen tuum in memoriale tuum in desiderio anime mea desiderauit te in nocte. Jo laudabilis consuetudo est qm noiaf. Itā inclinari. Si peccantes qm pōdicant corā papa inclinant qm nominant eum. quanto magis qm summus papa noiaf. Quartū. hic erit magnus. Ecce defensionem ad inferos. quia sicut erat magnus i celo ante incarnationem. debuit etiam ostēdi magnus in terra corā hominibus per miracula. voluit etiam

ostendere suam magnitudinē in inferno ꝓtra
ipsum lingando. et sanctos patres inde edu-
cendo. Quintū ibi. et fili' altissimi vocabitur
Ecce resurrectionē. Dicit ꝓhi q' diffinitio ho-
minis habet vñs genus et duas differentias
quia homo est animal mortale. rationale. Alii
passionē autē xps erat rationalis et mortalis
Ideo poterat vocari filius hoīs. ꝓ post resur-
rectionē tñi debet vocari filius altissimi. quia
immortalis et impassibilis. Sextū ibi. et dabit il-
li dñs deus sedē David patris eius. Ecce ei'
mirabilē ascensionē. quia sicut cathedra Dñi
fuit altior per excellentiā et potentiā dominij
alijs regibus. Sic xps in sua ascensione fuit
 collocatus in cathedra glorie ad regnandū
super omnes creaturas. Septimū ibi. et regna-
bit in domo Jacob in eternum. Ecce sacramē-
tum eucharistie. Ecce ecclā dñi domus Jacob
in qua est luctandū ꝓtra diaboli per humili-
tate. Hoc est qñtū ad hominū cognitionē q' nesci-
unt vltimū diē mūdi. ꝓia dies in qua nulla
missa dices in hoc mūdo. illa dies erit vltima
hui' mundi. Hoc habetur ex illo textu chasti.
Ecce ego vobiscū sum oib' dieb' vsq; in ꝓsū-
mationē seculi. Adat. vñ. Id ait dauid. Dñs
in templo sancto suo: dñs in celo sedes eius.
Octauū ibi. et regni sue gl'ie sue pene nō crit
finis. Ecce iudiciū generale. Regnabit em̄ su-
per malos et ꝓdenatos rigore iusticie. q' nun-
q; a penis liberabitur. Sup bonos et beatos
regnabit dulcore mie in celo sine fine. De ista
clausula ꝓphavit dauid dices. Regnū tuum
regnū oim seculorum: et dñatio tua in oī gene-
rationē. I. saluādoꝝ. et generatōē. I. dñandoꝝ
ꝓs. Exaltabo. cñliū. Nūc habem' ꝓmū ecce
h' ambassate. Dico scō q' hic est notanda
hūana vtilitas. non credatis q' ꝓ sui vtilita-
te et bono sit incarnat' q' bonozū nfoꝝ nō in-
diger. vt dicit dauid. ꝓ vtilitate nra. q' om̄e
bonū radicalit' ꝓcedit a filij dei incarnatione
sic flores et fruct' arboris a radice oriūnt'. Sic
totū bonū et maxie fidei et obediētie a radice
icarnatiōis ꝓcedit. q' isto supposito aliū articū
fidei leuis credētie sunt. q' non est mirū si na-
tus est de muliere exq' est bō. Itē credis q' fe-
cit miracula. dicat' practice. neq; mirū exq' est
dē. Idēz ꝓt dici de oib' articū fidei ad xpi
hūanitatē vel diuinitatē ꝓtinentib'. ꝓtꝓ q' ꝓ
incarnatio xpi est radix sue ianua oim alioꝝ
articulozū fidei. ꝓpter h' dicebat xps. Credi-
tis in deū et in me credite. Itē qñtū ad hūanita-
tem. Job. xiiij. Itē in bñdicta filij incarnatiōe
est totū bonū de obediētia supnali. Antiq'z
em̄ nō fuit ductor qui nō errauerit in via quē
ꝓssim' seq'. q' nec Moyses q' peccauit nec

alios nisi solum Iesum qui hodie vt ꝓssim'
sequi ipsum recepit humanitatē vt esset vñs
lis. Unde augustin' ait. Deus sequend' erat
ꝓ videri non poterat. homo sequendus non
erat qui videri poterat. vt ergo hōi exhibere-
tur qui ab hōie videret. et quē homo sequere-
tur ꝓpterea deus fact' est homo. Itē de vtili-
tate et bono nostre redemptiōis in bñdicta in-
carnatione totum principium nostre redēpti-
onis fuit positū in bursa vteri vnginalis et in
passione precium fuit solutum. Cñ ait dauid
Redemptionē misit dñs ꝓlo suo. ꝓs. cx. Itē
ex vtilitate et bono nostre saluationis q' ex in-
carnatiōe ꝓcedit sit restauratio in celo et in
terra. Ratio est. sicut enim de statera qñ vna
pars plus humiliat alia magis eleuatur. Ita
filius dei humiliatuit se vt nos exaltaret. vt di-
cit Gregori'. Deus qui in filij tui humilitate
iacentē mundū erexit fide lib' tuis perpetuā
concede leticiā. Itē eternā vt numer' angeloz
repares. Et h' significauit angel' xgini qñ di-
xit sibi scōz ecce. Ecce Elizabeth cognata tua
et ipa concepit filiū in senectute sua. Ad istam
dicunt gl'ose et ꝓssibile q' h' dixit angel' ad cō-
fortandū xgini. ꝓ ꝓꝓuāter intelligit sic. Eli-
zabeth fm̄ hebraicā interpretationē et tribus
noib' hebraicis cōpositū. Eli. i. de'. I. i. me'
sabeth. i. septima. Elizabeth. i. dei mei septia
Ista dei mei septia est natura humana. A ꝓn-
cipio creauit deus terrā cū arborib'. Aquam
cū ꝓscib'. Aerē cū ꝓꝓietarib'. Ignē cū qua-
litanib'. Lelū cū planetis. Naturā angelicā
Septimo formauit naturā humanā. Ecce
dei mei septima. Ista toto tpe vite sue fuit ste-
rilis. q' non potuit cōcipere meriti ꝓ gl'a ob-
tinēda vsq; modo in senectute. Nota q' se-
ptem sunt etates mūdi vñ hoīs. ꝓima est in-
fantia. ista fuit ab adā vsq; ad noe. Secūda
puertia. ista fuit a noe vsq; ad abraā. Tercia
est adolescētia. ista fuit ab abraā vsq; ad mo-
ysen. Quarta est iuuentus. ista fuit a Moyses
vsq; ad dauid. Quinta fuit virilitas. ista fuit
a dauid vsq; ad trāsmigrationem babilonis.
Sexta est senectus. a trāsmigrationē vsq; ad
xpi incarnationē. Septima est decrepitas. et
ista durabit ā xpo vsq; ad fines mūdi. Et in
ista Elizabeth. i. natura humana cōcepit me-
ritū ꝓ gl'a obtinēda per fidem spem et chari-
tatē. Ecce quare dicitur. Ecce Elizabeth ꝓt.
Idē ꝓsaia ait. A facie tua dñe cōcepimus
te quasi parturitiū et peperim' spūm salutis.
ꝓsa. lxxvj. Dico tercio q' est h' notandū vir-
ginalis hūilitas. cū dñi tertiū ecce. Postq' em̄
angel' ꝓꝓosuit sibi suam ambassatē q' esset
mater dei. regina celi ꝓt. Ipa cū maxia hūili

De sancto Ambrosio

tate respondit dicens. Ecce ancilla domini fi
at mihi sem verbum tuum. Logitate q̄ scietis
genibus ⁊ cum lacrimis p̄e gaudio dixit ista
verba. Ecce ancilla dñi ⁊c. Horate hic deuo/
te q̄ virgo maria dixit primum verbum. scz
ecce. non statim fuit grāuida. nec mater dei ef
fecta. nec in secundo nec in tercio ⁊c. s̄ in vlti/
mo scz tui. Et tunc statim x̄go adorauit deum
in vtero suo. quem non videbat oculis sui cor
poris s̄ mentis. Sic est etiā in p̄catione ho/
stie in missa. non in primo verbo nec in secu/
do est ibi corpus christi: s̄ in vltimo. s̄ et tunc
sacerdos adorat hostiam grāuidam. et tunc
vos debetis adorare ⁊ non ante. sic virgo ma/
ria fecit. Bene est ergo hic cōtēplanda virgi/
nalis humilitas. Angelus vocabat ipsam do/
minam. matrem dei ⁊ reginā celi. et ipsa vo/
cauit se ancillā. Ecce ancilla domini ⁊c. Re/
cte fuit figurata humilitas virginis per illam
sanctam mulierem. que audita ambasiata re/
gis dauid que etiā nolebat in vxo'em duci
vt esset regina. s̄ dixit. Ecce famula tua vt la/
uet pedes fuoz dñi mei. s̄. Re. xrv. Abigail
interpretat p̄is mei in exultatio. Ecce virgo
maria q̄ letificauit p̄sem suū adā tristē ⁊ fien/
tem ex suo pctō. eo q̄ occasione sui tot dam/
narentur. x̄go nō modica exultatio fuit sibi re/
uelatio h̄ virginis in maledictōe serpētis q̄
de⁹ dixit diabolo in serpēte existenti. Inimici/
cias ponā inter te ⁊ mulierē ⁊ semē tuū ⁊ semē
illius. Ap̄a p̄teret caput tuū. s̄. s̄. iij. Ecce abi/
gail. i. p̄is mei exultatio. quā x̄ps rex voluit
in reginā celi. q̄ trādit. Ecce famula tua vt la/
uet pedes seruoꝝ dñi mei. Ipsa enim virgo la/
uat pedes seruoꝝ dñi mei. Nota vt lauet pe/
des seruoꝝ domini mei. Ipsa enim virgo la/
uat pedes. Pedes enī sunt vltime volūta/
tes corporis hūani etiā ⁊ mystici. L̄ apud mūdi su/
it stat⁹ patriarchaz. collū p̄p̄az. vēter ap̄lo/
rum. p̄ct⁹ ⁊ brachia martyꝝ. crura doctorū.
tibie cōfessoꝝ. finis mundi est t̄ps p̄is. Nos
sum⁹ in q̄s fines seculoz deuenerūt. s̄. L̄o. x.
Et virgo lauat nos ab immūdiēis pctōꝝ no/
stroꝝ ⁊ macul. q̄ p̄nue orat p̄ nobis. q̄ als/
iam fuissēmus destructi. ideo cātat ecclia sibi
Abonstra te esse matrē lūmat per te p̄ccē qui
pro nobis natus tulit esse tuus.

De sancto Ambrosio Sermo.

Extinguibile est

lūmē illi⁹. Sap. viij. Pro aliq̄li de/
claratōe h̄ vbi ⁊ veniēdi ad mate/
riam predicandā sciendū q̄ grā diuina extēdes
in aliq̄ p̄sona in hac vita pōt cōsiderari dupl⁹
primo respectu p̄ditionis humane. ⁊ sic grā
dei est variabilis ⁊ mutabilis. et pōt deperdi

Ratio. quia conditio humana ex libero arbi/
trio est mutabilis. vt gall⁹ in campanili. Idō
gratia potest deperdi vel per inclinatioē car/
nis. vel per occasiones mūdi. vel per tempta/
tiones diaboli. Ideo grātia spiritualis in cre/
atura in hoc mūdo non est ita firma quin pos/
sit mutari et deperdi. Ideo semper debet esse
homo cum timore q̄ntūcumq̄ homo sit sc̄tus
et bonus. quia potest effici malus. nec pecca/
tores debēt desperare. quia possent redire ad
lūmen gratie. Ideo dicit apostolus aliq̄b⁹
qui prius fuerant mali. Eratis aliq̄ tenebre.
nunc autē lux in dño. vt filij lucis ambulate. ad
Ep̄hes. v. Illi autē qui habent lūmē gratie vi/
deant ne extinguatur vento superbie vltimo
auaricie vel luxurie. et sic de alijs. Ideo x̄ps.
Unde ergo ne lūmen qd̄ in te est: tenebre sint
Lu. xi. Vel possum⁹ loqui de gratia dei respe/
ctu dīsp̄sitionis diuinalis que est impermuta/
bilis. q̄ quod deus ordinat dīsp̄nit et p̄de/
stinat impermutabiliter ita venit. Ergo Bre/
gorius in quadam oratione dicit. Deus cui⁹
prouidentia in sui dīsp̄sitione non fallit. Adō
loquēdo de grā dei in beato Ambrosio respe/
ctu diuine dīsp̄sitionis dicitur: in extingui bi/
le est lūmen illius. patet thema. Ad comp̄/
hendendum suam hystoriam in certis pun/
tis inuenio q̄ habuit quinq̄ lūmina.

Primo lumen de celesti deuotione.
Secūdo lumen de intellectuali cognitione.
Tercio lumen de spiritali p̄latione.
Quarto lumen de iudiciali correctione
Quinto lumen de integrali perfectione.
Et de q̄libet dicit thema. Inextinguibile est
lūmen illi⁹. Dico primo q̄ beat⁹ Ambrosi⁹
habuit lūmē de celesti deuotiōe. Deuotio enī
nihil aliud est nisi quedā celestis illustratio in
corde hoīs q̄ dulciter affici⁹ et cū leticia opaf/
ea que dei sunt. Nam aspectus rei dilecte mo/
uet affectū. Idō dicit. Signatū est sup
nos lūmen vult⁹ tui dñe. dedisti leticiā in cor/
de meo. Ps. iij. Istud lūmen habuit bt̄us am/
brosi⁹. q̄ in vita sua habuit magnā deuotiōē
⁊ cū leticia magna fuit in deo. Signum erat
q̄ lūmen deuotiōis erat int⁹. Dicat cū adhuc
esset duozū annoꝝ ⁊ dormiret. exāme apū in/
trauit os ei⁹ ⁊ eribāt ac si intraret et exiret de
alueario. Qd̄ videns ei⁹ pater dixit. Aliqd̄
magnum erit in infāculo isto si vixerit. Apes au/
tem que faciūt mel figurabāt dulcedinem deu/
otiōis ei⁹. ⁊ quia eribāt de ore ei⁹ figurabāt
suā p̄dicationē futurā. Max q̄n fuit magn⁹ in/
sciētia ⁊ etate p̄dicauit seruide. Cui⁹ p̄dica/
tio erat circa duo p̄ncipaliter. Primo vt deus
cognoscere. Secūdo vt pctā vitarent. Unde

cum semel extirparet quoddam peccatum in
q̄ qdā erat valde culpabil. ⁊ sicut debuit cor-
rigi p̄le fuit valde indignatus contra beatus
Amb. qui inuocauit demones dicens eis q̄ fa-
cerent de eo quidquid vellent solū q̄ ambro-
siū sibi interficerent vel grauiter xberarent.
q̄ p̄miserunt se facturos. Lum autē vniū
sent ad domū beati ambrosij in nullo potue-
runt sibi nocere: dīctes circa domū eius esse
murum ignē. nec poterant ad eum accedere
Ecce quō deus manifestauit suā deuotionē.

Dico secūdo q̄ habuit lumē de intellectu-
ali cognitione. scilicet habere sciam non solum ex
studio. s̄ ex infusione. Scia em̄ naturalis que
habetur ex studio: p̄m̄ est sensualis. s̄. q̄tūz
ad p̄ncipiū. ⁊ p̄m̄ intellectualis. scz q̄tūz
ad finem. q̄: nihil est in intellectu quin prius
fuerit in sensu. vt vult Aristoteles. Sz scia in
fusa seu cognitio sup̄naturalis tota est intel-
lectualis. quia non p̄net ad portas sensuum
s̄ a fonte diuini lumis procedēs irat in intel-
lectū p̄ diuinā potētā. Vñ David. Apud te
est fons vite ⁊ in lumine tuo videbim⁹ lumen.
ps. xxxv. Istud lumē habuit b̄tis ambrosi⁹.
P̄mo em̄ habuit sciam adq̄sitā. Dicat quō
p̄ ei⁹ p̄fector rome eū tradidit liberalib⁹ arti-
bus instruendū. q̄n̄ autē studuit theologia mi-
rabiliter se habuit intus q̄ habuit sp̄m̄ p̄phie
Dicat cū puer offerret manū ad osculādūz et
foror. noluit osculari. R̄ndit q̄n̄ ero eps oscu-
labimini mihi ⁊c. Quidā ambrosio fecit ma-
gnū festū ⁊ p̄m̄iū. qui volēs dare aliquā bo-
nā doctrinā hospitū: interrogauit diuitem de
eius vita. qui r̄ndit q̄ erat beator hui⁹ mūdi.
dīxistū⁹ in bonis t̄p̄alib⁹. in filiis ⁊c. oia sibi
succedebāt p̄spere ⁊c. Dicat quō beatus Am-
brosi⁹ dixit ad suos. vadam⁹. vadam⁹. q̄ ira
dei est sup̄ domū istā. ⁊ tota illa dom⁹ submer-
getur. Ad vidēs beatus ambrosi⁹ cepit p̄e-
dicare fuitozib⁹ suis de fīore dei. Nota dñs h̄
legendā. Ecce. quō habuit sp̄m̄ p̄phie. Logi-
tate h̄ q̄n̄ de⁹ aduersitatē signū est q̄ deus
v̄ pater corrigat filiū. Alū signū est t̄p̄o re-
p̄batois quō oia p̄spere succedūt. Ideo x̄ps ait
Apoc̄. iij. Ego quos amo arguo ⁊ castigo.
Quot sūt in mūdo q̄ in p̄sp̄r nō cognoscūt
deū. ⁊ in aduersis redeūt. Idē de mulierib⁹.
B̄dicta aduersitas q̄ gētes trahit ad deū
Jo Thob. iij. Benedictū est nomē tuū deus
patrū nostrorū. qui cū irat⁹ fueris misericordi-
am facies. et in t̄p̄e tribulationis p̄cā dimittis
bis q̄ inuocāt te. Nota. cū irat⁹ fueris. fm̄ in-
dicū gentiū. qui dicunt deū iratū p̄ra illum
qui panē aduersitates. Sz nō est ita. sed sicut
medic⁹ dans cauteria nō reputat irat⁹ contra

infirmum nisi a fatuis. sic nec deus dans ad-
uersitates. Dico tercio q̄ habuit lumen. scz
de spirituali p̄elatione. P̄elatio em̄ sp̄ritua-
lis dicitur lumen. Nemo accendit lucernāz et
in abscondito ponit: neq̄ sub modio. s̄ super
candelabum vt qui ingreditur lumen v̄-
deant. Lu. xi. Hic cōparatur p̄elatio lumini
P̄elatus est lucerna qui quando per deū est
electus quādo scz ip̄emet non tractauit. nec
per potētā est intrusus tūc est lucerna accē-
sa. ⁊ stat in candelabo dignitatis vt lumē vi-
deatur. Ita fuit de beato Ambrosio qui non
fuit intrusus s̄ ip̄s deus elegit. Dicatur quō
beatus Ambrosi⁹ erat in ciuitate mediolani ⁊
mortuo ep̄scopo: ciuitas fuit pro ep̄scopo ele-
ctione. quia est magnus ep̄scopus. Et cūz
esset in eccl̄a vt intro ducerēt vniū ep̄m. vnus
voluit h̄re illū. alij aliū. Cū autē beatus Am-
brosi⁹ causa sedāde seditionis que erat in p̄lo
p̄p̄isset ad eccl̄iā. subito fertur vox infan-
tis sonuisse: Ambrosius ep̄m. Ad quā vocem
tor⁹ p̄ps clamauit. Ambrosius ep̄m. Dicatur
quid fecit vt euaderet ne esset eps. P̄mo cū
minis. minabāt em̄ q̄nes p̄lo p̄nitiones ⁊c.
nec sic potuit p̄lin a p̄posito reuocare. Tunc
cogitauit intra se dicens. Isti credunt q̄ ego
sum bon⁹ homo ⁊c. Ido intro duxit ad se me-
retices publicas. non vt peccaret cum eis. s̄
vt euaderet. q̄ semp fuit virgo vt testat⁹ h̄ies
ronym⁹. nec p̄pter h̄ p̄ps cessauit: imo damā-
do dixerit. P̄cniū tuū sit sup̄ nos: tū sis ep̄i-
scop⁹ noster. Scripsit impatori vt diceret: t̄
iple approbauit. Deinde fugit ⁊ abscondit se.
sed inuentus fuit. Deinde iterū voluit fugere
s̄ in crastinū inuenit se ad portā que romana
dicit⁹. Tunc cognouit dei voluntatē ⁊ accepit.
cū fletu. ac se duceret ad furcā. Qñ autēz fuit
consecrat⁹ ep̄us incepit magnā abstinentiam
sep̄ sibi sibi q̄ dragesima. expendebat reddidit
in p̄is causis. p̄dicabat scribebat libros ⁊ ha-
buit lumen spiritualis p̄elatiois. Questio
quare tū p̄tradixit cū foret se m̄ta bona pos-
se facere. R̄nsio. q̄: p̄lano h̄z on⁹ impotabile
nisi de⁹ inuēt. scz obligari se ad reddēdū rōez
de tot aīab⁹ quot sunt in dyocesi. cū tū de sua
homo debeat tremere. hoc cogitabant sancti
antiquitus. sed modo non curant nisi de bo-
nis temporalibus. Non attendēs illud ver-
bum terribile Sapientie sexto. Iudicium
r̄issimum in his qui p̄sunt fiet. Exiguo em̄
conceditur misericordia. potentes autem po-
tenter tormenta patientur. Nota iudicium
durū fiet dando cōputum de sua vita. cū sit
multū difficile bene vivere in tanta abundan-
tia. Durius in computo reddēdo de diuitijs

De sancto Georgio.

Sed durissimū in computo reddendo de animabus: sed exiguus dicit. dñe animas meam porro. Dauid. Anima mea in manibus meis sp. ps. cxvii. Idē de rectoribus cōmunitatū qui etiam coacti debent venire. etiam proclama-
mādo. quia si sustinent peccata notoria dam-
nantur. Ideo dicit. Fortioribus autē fortior
infat cruciatio. Sap. vi. Ideo Eccl. vii.
Noli querere fieri iudex. nisi valcas virtute
irrumperē iniquitates. ne forte extimescas fa-
ciem potentis. et ponas scandalum in agilita-
te tua. Ibidē. Nec te immittas in populum
neq; alliges peccata duplicia. Dico quā-
to q; habuit lumen de iudiciali correctōe. Nā
iudicialis correctio non est nisi lūmē. Hoc dīc
apls. Omnia que arguūtur a lumine manife-
stantur. Omne em̄ quod manifestatur lūmē
est. ad Ephe. v. Istud lumen habuit beatus
Ambrosius ad arguendum et corrigendum
magnos et paruos. diuites et pauperes. Et
licet esset eps. nihilominus posuit se ad audi-
endum p̄fessiones. et qñ veniebat aliq; ad p̄-
tēdum frigidū. ipse animabat eos vt dicerent
p̄cā. q; nō est ita in curia dei sicut in curia se-
culari. In curia em̄ dei absoluitur. et in curia
seclari p̄denantur. Et flebat vt puocaret pec-
catores ad scēdū. et orabat p̄ eis dicens. Tu
pastor bone reduc ouē errantē. Abgnos at
feriebat gūiter. vt patz de theodosio impato-
re. q; peccauit puniēdo qñdā ciuitatē. occidē-
do innocētes. Qui negauit ingressum ecclesie
donec publicā ageret p̄niam. Et dicenti sibi:
q; Dauid peccasset. illico rēdit. Secur⁹ es er-
rantē: seq̄re t penitentes. Qd ybi audiuit ita
suscepit vt publicam p̄niam non abhorreret.
Propter h in lōbardia beat⁹ Ambrosius de-
pungit cū funiculis. q; ita p̄curiebat magnos
dños om̄s et etiā puos amicos et inimicos rē
Dico qñto q; habuit lumen de integrali p/
fectiōe. qñ scz creatura p̄seuerat in bona vita
vsq; in finē. q; nec diaboli temptationib⁹. nec
mūdi occasionib⁹. nec carnis inclinatioib⁹ di-
mutat bonā vitā inceptā. Tūc lumen scē vite
integraliter p̄fici cū vsq; in finē idē finem cō-
tinuat. Iuxta illud Proverb. iiii. Iustoz se-
mita qñ lux splendēs p̄cedit et crescit vsq; ad
p̄fectā diē. Idē xps dīc. Vide g ne lūmē qd in
te est tenebre sint. Si g corp⁹ tuū lucidum fue-
rit non hñs aliquā p̄tē tenebrāz erit lucidum
totum. s; sicut lucerna fulgoris illuminabit te.
Lu. xi. Istud lumen hñt beatus Ambrosius
postq; em̄ virit scē et stuoſe. Dīcat qñ con-
uerit augustinū q; tñc tps ibi legebat retho-
ricā. et veniebat ad smones beati Ambrosij
fuit ad fidem xpi p̄uersus. Tūc tps erat etiā

ibi quidā alius infidelis valde aptus. nec ali-
quis poterat illum ad fidem catholicam tra-
here. Fuit dictū sibi q; iret ad audiendum ser-
mones Ambrosij. iuit et vidit angelum dei lo-
quentem cum Ambrosio ad aurem cum p̄re-
dicaret. et statim conuersus fuit. Lūm autem
in fine vite sue iaceret. apparuit sibi dñs dīcēs
In pasca eris mecum in paradiso. Tunc bea-
tus Ambrosius vocauit sacerdotē. dīcēs eis
qñ erat iturus ad dñm in pasca. De hoc sci-
entes ciues et rectores ciuitatis dixerūt inter
se. Lombardis est modo p̄dita. q; ex sancta
vita istius Ambrosij deus dissimulauit p̄cā
nostra. Ideo vadamus ad eum vt roget pro
vita sua ne modo moriā. et ita fecit. Sz bñs
Ambrosius sciens dei voluntatē determinā-
tam noluit p̄ vita sua orare. s; respondit. Nō
ita conuersatus sum apud vos vt pudeat me
viuere. Lanonici autem congregati in came-
ra sua tractabāt de episcopo futuro submis-
se loquendo. Aliqui dicebant q; simplician⁹ esset
bonus. Respondit beatus Ambrosius. senex
est s; bonus. Ab hora autē vndecima qñ mi-
graturus erat vsq; ad horam mortis extēis
manibus in modū crucis orauit. Honozatus
autē sacerdos vir excellens qui gesebat in do-
mo. tercio audiuit vocē dicentē. Surge festi-
na q; modo est recessus. q; descendēs obtulit
ei totū corp⁹. postea emisit sp̄m. et mlti pueri
viderūt multa miracula. Adhodo autem est in
lumine. qd quidem lumen est inextinguibile.
De sancto Georgio martyre.

Eatus vir qui in

b uentus est sine macula. habet ver-
bum istud originalit in libro Eccl.
xxxj. et recitatu est in epla hodierna. Ista solē-
nitas annualis beati Georgij fit ppter adiu-
torius qd exhibuit xpianis in captiōe nobilib⁹
ciuitatis maioritatis. Sz prius salutes virgo
Amaria rē. Declarationē hui⁹ vbi et intro-
ductionē materie recipio a quadā lege a deo an-
tiquit⁹ data in q; offēdit qñ sibi offerri debet
sacrificiū victorie dicens. Ihs q; obtulerit vi-
ctimā pacificoz dño vel vota solūes vel spon-
te offerens tā de bobus q; de ouib⁹. immacu-
latum offeret vt acceptabile sit. Ihs macula
nō erit in eo. Luc. xxi. Hoc est. ppter excellē-
tiam dei in q; nulla est macula. purissim⁹ est in
substantia sua. Ideo antiquitus valde respice-
batur sacrificium ne haberet aliquā maculaz
in oculis. ne esset cecū vt tractū rē. dicebat
em̄ illa lex. Non immolabis dño deo tuo bo-
uem et ouē in q; est macula aut quispiam viciū.
quia abominatio est dño deo tuo. Deut. xvij

Quis signat personam simplicem. bos autem personam nobilem. habens duo cornua. scilicet potentie et scientie. Et aucaut ergo tales si volunt deo offerre sacrificium. quod sit sine macula quia alias abominabile esset domino. Propterea beatus Georgius: ut sacrificium martyrii sui esset deo acceptum: seipsum obtulit immaculatum. quia non legitur unquam habuisse maculam peccati mortalis. Iste de eo dicitur thema. Beatus vir. scilicet in iustitia. qui inuenit est sine macula. Patet thema. Ego inuenio in sacra scriptura septem maculas sive sunt septem peccata capitalia. scilicet.

Prima macula est de superbia et vanitate.

Secunda de luxuria et carnalitate.

Tercia de avaricia et cupiditate.

Quarta de ira et malignitate.

Quinta de gula et voracitate.

Sexta de pigritia et ociositate.

Septima de inuidia et peruersitate.

Nullam istarum habuit beatus Georgius ut videbitis. Iste beatus vir qui inuenit est sine macula. qui enim habet aliquam maculam de istis non intrabit in regnum celorum. Non intrabit in eam aliquid coniunctum aut abominationem facies. Apoc. xxi. Dico primo quod beatus Georgius fuit sine macula superbie et vanitatis per gratiam dei. Nota quatuor que communiter dant superbiam militibus. que oia habuit excellenter beatus Georgius. scilicet custodiuit se a macula superbie.

Primum est nobilitas de sanguine.

Secundum pulcritudo de corpore.

Tercium dominium de hominibus.

Quartum victoria de inimicis.

Qui enim miles cogitat. Ego sum nobilis de genere antiquo et superbit in corde. Beatus Georgius habuit nobilitatem sanguinis. Dicit historia quod erat capadocie nobilissimus. Et non quod ex hac ascendit superbia in capite suo. Quas nobilitates habebat i. aia. quod filii regis christi. et regine. scilicet ecclesie. Et de ista nobilitate se appreciabat. Secunda in corpore. scilicet de ista non curabat. Imo dicebat cum dicitur. Que utilitas in sanguine meo: dum de sedero in corruptione. Secundo pulcritudo corporis est multis occasio superbie. vadit ornati ut fatui. Iste opus est folio suspendere cymbali collo. scilicet beatus Georgius licet pulcherrimus. non tamen se appreciabat nisi de pulcritudine anime. ut esset alba et clara per vera fide. et rubra per memoriam passionis ornata virtutibus. Recordabatur de verbis salomoni dicens. Fallax gratia et vana est pulcritudo. i. corporis. mulier. i. anima timens deum ipsa laudabit. Proverb. vi. Tercio dominium hominum est occasio superbie. quod miles se videt capitaneum multorum et. Beatus Georgius fuit tribunus scilicet capitaneus mille hominum armorum. nec superbie

bat. nec alicui faciebat iniuriam. nec ipse nec sui gubernabat se nisi humiliter et simpliciter. Iuxta illud. Quanto magnus es humilitate in omnibus. et coram deo inuenies gratiam. Qui magna potentia dei solius. et ab humilibus honoratur. Altiora te ne queris. et fortiora te ne scrutatus fueris. scilicet que precepit tibi deus illa cogita semper. et in pluribus operibus eius ne fueris curiosus. Non est enim tibi necessarium ea que abscondita sunt videre oculis tuis. In superuacuis rebus noli scrutari multipliciter. et in pluribus eius operibus non eris curiosus et. Ecclesi. iii. Quarto victoria inimicorum obtulit dare superbiam victoriosus. Beatus Georgius fuit semper victoriosus. Unde habebat materiam superbie. scilicet totum attribuebat deo: dicens: quod victoria inimicorum gratia et donum dei est quod plerisque plures quicquid vincunt a paucis. et fortes superantur ab impotentibus. Iste dicebat. Non nobis deus non nobis: sed nos tuo da gloriam. Patet quod macula superbie non maculauit eum. nec inuenta fuit in eo. Ergo beatus vir qui inuentus est sine macula. Secundo fuit sine macula luxurie. i. carnalitati. inquit quod credit fuisse virgo. qui enim capiebat aliquam villam castrum vel ciuitatem: boves carnales solent se dare ut lupi ad cadaver. Beatus Georgius custodiebat et censeuabat mulieres ac si esset pater omnium earum. Immo dicitur vobis vni factum singulare quod accidit in qua dicitur puincia iuxta capadociam in qua omnes erant idolatre. Rex vero illi puincie hebarynica filia. Demones vero qui non tentantur de paucis peccatis. sed paulatim deducuntur ad magis. eorum diuinatione actus est. ut gentes illi puincie offerrent filios suos et filias suas diabolo. De hoc David in psalmo. Immolauerunt filios suos et filias suas demonibus. Iuxta ciuitatem regis illius erat stagnum in qua erat oratio ingens. quod adorabat ut deus. Rex vero inuocauit deum suum quod adiuuaret eum offerret sibi filia sua. quod adiutor deum oportuit eum implere promissum. Georgius vero diuina reuelatione dimissa gente sua solus in famulo venit. Qui videns puellam talis orationis essent descendit de equo. quens ab ea quid diceret. quod narravit beato Georgio totum factum: dicens quod petebat eam in abitu suo inquit quod ei pater licet esset rex non potuit eam liberare. Ad quam beatus Georgius. Non dubites quod virtute nominis christi ego liberabo te hodie. Dicitur quod draco exiit de lacu. et beatus Georgius signauit se signo sancte crucis et exiit se cum. quod percussit quo facto duxit puellam ad presem suam. Logitaret quod domicella vidit militem pulcrum et ita auocem. Logitare quod dicebat patri quod daret sibi ipsum in viam. quod magis vellet eum quam impatore

De sancto Georgio

Pater autem dabat sibi filiam suam in vxorē
 cum regno. Respondit beatus Georgius. Nō
 detis eam mihi sed christo domino. et baptize-
 tur. quia christus illam filiam liberauit. Tūc
 baptizati sunt puer et rex pater eius et vltra
 xx. milia cūerunt in illa ciuitate baptizati. Ec-
 ce quomodo erat sine macula luxurie et car-
 nalitatis. Quot milites durissimē eam libe-
 res dicentes. Tūc filia ad aulam meam. be-
 ne tibi faciā tē. vti ipsi deuorassent eam et nō
 draco. Sed beatus Georgius vt miles vrbā
 nus liberauit eam et tradidit patri suo. nec vo-
 luit ipsam nec regnum. Et potuit dicere illud
 1. Thob. iij. Tu scis domine quia nunq̃ concu-
 piui. supple. mulierem. Abundam seruauī ani-
 mam meam ab omni concupiscentia. Hic ha-
 bent exemplum milites qui modo non curāt
 nisi de luxuria. nec sufficiunt eis mulieres cu-
 iusuis conditionis siue status. 3. Iob. beatus vir
 qui inuictus est sine tē. Tercio fuit sine ma-
 cula auaricie et cupiditatis. Tūc em̃ postz mul-
 ta cōgregare in capione villaz. ciuitatū. et ca-
 strozum. si non curabat. 3. Ite rex ille cui filia li-
 berauit exq̃ nolebat filia suā in vxorem dabat
 sibi infinitū thesaurū. noluit recipere. si vt da-
 ret. p̃ ecclesijs p̃struēdis. et hospitalibz. p̃ paup̃i-
 bus p̃sonis instruxit. Pater ergo quō fuit si-
 ne macula. et q̃ post aurū non abiit. nec spera-
 uit in pecunia et thesauris. Eccl. xxij. Sz ho-
 die est tanta auaricia militū q̃ p̃datur vasal-
 los: dicēdo q̃ sunt gratiose petitiones. tū in-
 cludunt eos in carceribz vel in alio loco: dicē-
 do. Non eribitis quisq̃ detis tū. Ecce grati-
 ose petitiones. retinent sibi decimas et p̃micias
 Etia ipsimet arrendāt iura ecclesiastica cum
 magno piculo. als non p̃mittūt colligere de-
 cimas et p̃micias. Etia ipsimet retinēt solida-
 tas seruoz et ancillaz. q̃ rā reddūt non suffi-
 ciunt. tot sunt vanitates. 3. Iob dicebat christus
 Tūc detet caute ab oi auaricia. q̃ non in abū-
 datia cuiusq̃ vita eius est ex his que possidet
 Lu. xij. Quarto fuit sine macula ire et ma-
 lignitatis. Nunq̃ em̃ voluit vindictā de aliis
 quia iniuria sibi facta nisi fm ordinem iusticie
 sed patienter sustinebat iniurias remittendo
 bono corde. Dicat q̃t iniurie fuerūt sibi fa-
 ctę in tormentis. q̃s patienter sustinuit p̃ xpo
 Regnātibz aut diodeciano et maximiano im-
 peratoribz. q̃ graues p̃secutores dederunt xpi-
 anis. 3. Ite miserunt dacianū versūs p̃tes ca-
 padocie ad p̃sequendū xpianos. vt scz abne-
 garēt fidē vlti tormētis interirent. q̃ infra men-
 sem interfecit pl̃ q̃s viginti milia xpianoz. et
 multi deficiebat in tormētis. Tunc beatus Ge-
 orgius dixit intra se. Diu militauī et bellauī

cum equo et armis corporalibus. ideo iam de
 cetero volo bellare pedibus. et cuz armis spi-
 ritualibus. dedit omnia bona sua pauperibz
 et in simplici habitu veniēcoram daciano qui
 cruciabat christianos. et clamando dixit illuz
 versum psalterij. Omnes dii gentium demo-
 nia: dominus autem celos fecit. Tunc dacia-
 nus interrogauit eum vnde esset et quomodo
 vocabatur. Tūc respondit se capadocē esse
 quo ad nationem. Quo ad nomē respondit
 et dixit. Ego vocor Georgius. et suz miles no-
 minatus per totum mundum. Tunc dacianus
 iussit illum poni in eculeo. Dicatur qd est ecu-
 leus. q̃ memoras quō christus fuit extēsus in
 cruce: sustinuit patienter. Tūc Dacianus dedit
 sibi aliud tormentū cū ferreis penalibz totum
 corp̃ fecit dilaniari. si cogitās effusionem san-
 guinis xpi in cruce sustinuit patienter. deinde
 applicauit lamias igneas ad latera eius. De-
 inde iussit vbera et plagas sale cōfricari. et be-
 atus Georgius dicebat. Nō soli p̃digne passi-
 ones huius t̃pis ad futurā glām q̃ reuelabū-
 in nobis. Nā expectatio creature reuelationē
 filioz dei expectat. Gloriat em̃ creatura sub
 iecta est: nō volēs. si p̃pter eū q̃ subiecit eā in
 spe. Quia et ipsa creatura liberabit a seruitu-
 te corruptiōis in libertatē glorie filioz dei.
 Scim̃ em̃ q̃ omis creatura ingemiscit et p̃tu-
 rit vsq̃ adhuc. Non solū ātilla. sed et nos ipsi
 p̃mitias spūs h̃ntes: et ipsi intra nos gemim̃
 adoptionē filioz dei. expectātes redemptionē
 corporis ñri. Rom. viij. Patz q̃ q̃ nō hūit irā
 nec odiū. nec malā volūtatē. sed dulciter su-
 stinuit. Ideo cantat. Non murmur resonat
 non querimonia. sed corde tacito mēs b̃s cō-
 scia conseruat patientiā. Sec̃ de militibz mo-
 dernis impatientibz et bricosis. Ideo 3. Iob. v.
 Glirū stultū interficit iracundia. Stultus dicat
 iracundus. Ratio. q̃ sicut ille esset stultus q̃ vo-
 lens recipere vindictā de inimico: recipere ve-
 nenū. Ita est de iracundo q̃ntē vindictā. p̃-
 mo interficit seipsum. Omis qui odit frēm su-
 um homicidā est. s. i. i. 3. Iob. iij. Quā-
 ta macula est gula et voracitatis. 3. Ite em̃ ma-
 cula destruit corp̃ et animā. Primo destruit
 visum. secundo anhelitū corruptū. tollit forti-
 tudinē. q̃ vini percutit nervos. aufert intelle-
 ctū. inducit podagrā. morbz caducū. et alias
 infirmitates. Ideo p̃ps. Attēdite vob̃ ne for-
 te grauētur corda vestra in crapula et ebrieta-
 te. Luc. xxi. Bessie recipiūt necessitatē cibi et
 porz. et hoies vltra necessitatē. Ab ista macu-
 la fuit liber beatus Georgius. Fuit em̃ valde
 abstinent. semp ieiunabat q̃dragesimā. et vigi-
 lias ecclesie. quattuor tēpora. et bis in qualibet

hebdomada. scz feria quarta et sexta. Et mō dicant milites cōfessōib⁹. Non detis mihi ie iunia. quia ego indigeo fortitudine. ieiunent derici. Dicatur quō meli⁹ custodirent fortitudinem cauendo a mulierib⁹. ex quib⁹ p dunt fortitudinē corporis et audaciā animi. Sexta macula est pigritie et ociositatis. Dicatur de diligentia beati Georgij in spūalibus et tēporalibus. In tpe em pacis faciebat bellum cōtra corpus suū p pniām. quokibet mane genibus flexis cū silentio audiebat missam. q̄li bet die dñico cōmunicabat. Ex ista diligētia de⁹ dedit sibi virtutē. Dicat quō daciā⁹ volens ipm terere fecit rotas cū gladijs. vt legitur de beata katherina vt fidem xpī abuegaret. Sed beat⁹ Georgius signando se. saltauit in medio rotarū et in nullo sibi nocuerit sed virtute dei cōfracte sunt et multos gentiles necauerūt. Deinde ponit in sanguine plena feruente plumbo. f factio signo crucis ibi q̄si in balneo rois iā cadentis sedebat. Sed mō milites tpe pacis dant se ocio et pccis et. Nullibet tñ eoz dicit scriptura. Ad cūq; potest facere man⁹ tua. i. virt⁹. i. instanter opare quia nec opus nec rō nec scia nec sapia erunt apud inferos q tu pperas. Eccl̄s. ix. Septima macula est inuidia et pueritas. quia cōmuniter pñone excellentes et notabiles q̄i audiunt cōmendā vt laudare aliū statim intrat in corde eoz vermis inuidie et odiū illū. Ab ista macula fuit immunis beat⁹ Georgi⁹. Non em inuidebat alicui. Daciā⁹ em cogitauit q̄ generosus anim⁹ magis inclinā pre cibus et dūtib⁹ sermonibus q̄ tormentis seu terrozib⁹. Ideo blandinētis tēptauit emolūre beatū Georgiū dicens. Georgi. nunquid vides quāta est patientia deoz nostror. Iō si vis tenere leges et decreta imperatorū eris magn⁹ et. Et sic voluit decipere beatū georgiū cū malicia. Rñ dñi beatus georgius. Adō dicias mihi ista post tā dura tormenta. q̄re nō dixisti a principio. Voluit decipere daciāni p suis sapientiā brūs georgi⁹ simulans q̄ vellet deos adorare tā solēnter. De quo gaudens Daciā⁹ fecit pconizare quō beat⁹ georgius adoraret deos et. Et iū aut deduct⁹ esset in tēplo in porta tēpli adorauit dicens. Ego adoro. nō ydola sed deū verū. Ego adoro. nō demones sed xpm saluatōrē. subito ignis descēdit de celo. et templū cū ydolis et multis gentilibus qui extiterāt pino destruxit. Quo audito Daciā⁹ indignat⁹ voluit vel q̄ adoraret ydola. vel q̄ morerēt. Et stulte dixit beatus georgius. et quō credis q̄ adorem deos tuos quos ego destruxi. Propter qd Dacia

nus pfulit sententiā capitalem cōtra sanctū Georgiū. Et primo q̄ fustib⁹ cedere. Et cum ergo fuisset distract⁹ p ciuitatē et capitālē sententiā signo crucis se muniens recepit. Daciā⁹ inde recedēs igne celesti subito consumpt⁹ ē. Et brūs georgi⁹ in celo recepit. Non em inuidit bonis daciāni sibi pmissis. q̄nimo eo deluso martyrium sustinuit. Iuxta illud. Deus qui pccat⁹ me virtute ad bellū et posuit immaculatā viā meā. ps. xviij.

De sancto adarco.

¶ Mi timet deū fa

ciat bona. Eccl̄s. xv. et in eplā homiliana. Presens sermo noster erit illi⁹ gloriofissimū euāgeliste beati marci. quia hodie est sua solēntas et festi⁹. si placet deo habebim⁹ multas bonas doctrinas p intellectu illuminatione et vite correctione et peccatorum detestatione. Sed p̄us salutē vgo marci et. Pro breui declaratione hui⁹ verbi et materie introductione sciendū q̄ inter alia p que quis pōt habere sufficiētiā et abūdan tiam bonor tam ipsū iam q̄ etiā tpalium ē timor dei. Qui em creatura in corde suo timorem pponit. nō facere aliquid cōtra deū. nec corde cogitando. nec ore loquendo. nec opere p̄ficiendo. dicens. Deus custodiat me ne faciam aliquid cōtra eius voluntatē. Quādo surgunt de mane cōmendāt se deo dicendo. Adō incipit ista dies. idō dñe gubernā me ne faciā malū. Idē si incipiunt viā. vel si ponunt se ad mēsam. dicunt. Adō habeo recipere refectiōē idō dñe vtiā cū mensura comedā et bibā. ne te offēda. Idem q̄i ponunt se ad dormiendū et in opibus alijs. talis timor dat abundantia bonor spūalium. Nā si aliquis habet intra domū suā fontē viuū. certum est q̄ talis nō habebit penuriā aque. Ita timor dei in domo cōficientie ē vt fons redūdans gratiarū spūaliū virtutū et p̄fectionū et meritorū. Auctoritas dauid. Time deū omēs sci eius. i. xpiani qui in baptismo sanctificantur. q̄m nō est inopia timentib⁹ eū. Diuites. s. bonor tpalium egerūt et esurierūt. inquirentes aut dñm. s. timorose. nō minuent omni bono ps. xxxiij. Ex ista ratione de beato marco q̄ semp timuit dominū dicit thema. Qui timet deū faciet bona. Iō habuit bona tpalia hic et spūalia in patria. In historia em beati marci inueni tria bona magna q̄ habuit.

Primū fuit cōuersio de veritate.

Scōm p̄fectio de humilitate.

Tertiū deuotio de sanctitate.

Ecce tria magna bona beati marci. q̄re patet

De sancto Marco

thema. Qui timet deus faciet bona. Dico
pmo qd primū bonū beati marci fuit cōuersio
de veritate. qd pmo fuit iude^{us} de tribu leui. et
genere aaron. Erat em̄ sacerdos et ad p̄dica-
tionē beati Petri apli fuit ad fidē puerfus. s.
xpi. Logitate qd venit cū multis argumētis
et rōnib^{us} q̄s sibi soluit beatus petrus. Prima
fuit de trinitate. Scōba de xpi incarnatione.
Tercia de passione. Quarta de lege. Aboyfi
scz de duratōe ei^{us}. Quinta de tpe messie. Ad
practicā. qm̄ b̄tūs marcus audiuit qd b̄tūs pe-
trus et alij apli p̄dicabāt de trinitate. qd ē yn^{us}
deus et ille d^{icitur} est p̄f et fili^{us} et sp̄ssanct^{us}. dixit
marc^{us} B non pōt esse. quia d^{icitur} Deut. vj. Audi
israel dñs de^{us} tuus yn^{us} est. Istā rōnē faciunt
hodie iudei. Sed ecce r̄sio clara. qd persone
nō sic fununt in deo sicut in nobis. Quia q/
libet psona in nobis facit vnā essentia. Cre-
dunt em̄ iudei qd qm̄ dicimus tres psonas qd
sunt q̄st tres gigantes vel tres reges. sed su-
mun^t vt in sole. in q̄ designat p̄f fili^{us} et sp̄ritu-
sanc^{tus}. tñ nō est nisi yn^{us} sol. s. est tante pfe-
ctionis qd de se generat radiū quē mittit hic.
et tñ nō recedit ab eo. Abodo sba solis p̄t dici
p̄f generans. radius fili^{us} genit^{us}. et calor sp̄s
ab vtroqz pcedens pōt dici sp̄ssanctus. et tñ
nō est nisi yn^{us} sol. Sic intelligim^{us} nos trinita-
tem. quia deus nō est mino^{ris} virtutis q̄ sol
Et dixit petrus marco. Attende qd prophete
q̄ loquunt^{ur} de deo ponūt tria ad innuendū
trinitatē ponarū. Un in auctoritate allega-
ta dicat. Audi israel dñs de^{us} tuus. tria noia
sunt ibi ad innuendū trinitatē psonarū. Itē
Isaia. vj. vbi dicit Isaia. Elidi dñm seden-
tem super solium excelsum et eleuatū. et plena
erat domus maiestate eius. et ea que sub ipso
erant replebant templū. Vbi inter cetera vi-
dit duos angelos damantes alter ad alterū.
Sanct^{us} sanct^{us} sanct^{us}: dñs deus exercitū. et
sic de multis alijs auctoritatibus posset dici.
Dixit marcus: credo trinitatē. aliter intelli-
gebam ego: sed errabam. modo video clare.

Secunda fuit de incarnatione verbi. Di-
cebat em̄ marcus. vos dicitis qd de^{us} fact^{us} est
hō. quō est hoc possibile. cum scriptura dicat
deū esse immutabile. Ego dñs et non mutoz.
Abalach. iij. Si fact^{us} est hō igit mutatus est
Sed ista rō pcedit ex ignorantia. quia licet
deus sit immutabilis. etia^m est infinitus. et est
vbicqz. Et ois creatura est plena diuinitate.
quia diuinitas implet totū mundū vt clari-
tas solis totū aerem. Incarnatio ergo nihil
aliud est nisi qd illa humanitas in vtero vir-
ginis formata a sp̄ssancto erat plena diuini-
tate. nō solū potentia^{liter} vt est in ceteris

creaturis. sed etiā psonalit. quia alis nec seipm
posset saluare. Sicut em̄ ferrū ignitū calefa-
cit et illuminat nō virtute ferri sed ignis. Ita
illa humanitas xpi habuit virtutē redimēdi
gen^{tem} humanū. et saluandi credentes et obedi-
entes rōne diuinitatis sibi coniuncte. alis em̄
nec se nec alios posset saluare. Itē dixit pet^{rus}
marco. Nō intelligas qd de^{us} sit mutar^{us}. s. illa
humanitas fuit substantiata in diuinitate p/
sonaliter tūc marc^{us} creditit incarnationem.

Tercia fuit de xpi passione. Dixit marcus.
vos dicitis qd xps sustinuit mortē et passionē
in cruce. vt saluaret sibi credētes et obediētes
cū tñ dicat Dauid. Omnia quecumqz voluit
dñs fecit in celo et in terra in mari et in oibus
abyssis. Si q̄ xps erat de^{us}. sine morte et passio-
ne poterat saluare dicendo. Ego parco oib^{us}
de cetero custodians vos. quēadmodū yn^{us}
rex facit vnā generalē remissionē. quare ergo
voluit pati. capi. ligari. Rūdit et Petrus di-
cens. Scias qd in deo iusticia et misericordia
sunt sua essentia et substantia. In nobis autē ius-
ticia et misericordia sunt q̄litates accidenta-
les. Itē hoies aliquotiens faciūt cōtra iusti-
ciam. aliquotiens cōtra misericordiam. Sed
deus in oibus opibus suis oñdit suā iusticiā.
nō contra misericordiā sicut nec cōtra diuini-
tatem suā. Si ergo remisisset generalē oib^{us}.
vt dicitis. opus esset misericordie. s. vbi fuisset
sua iusticia. si autē dñasser omnes: in inferno
fuisset rigor iusticie. et vbi fuisset sua miseri-
cordia. oportuit ergo seruare modū in quo osten-
deretur sua iusticia summa soluens in cruce
precii sanguinis rē. et ostēdere summa mis-
ericordia. quia ipse qui nō tenebat voluit sol-
uere et qd ita debuit fieri et qd de^{us} deberet pati.
Itē Dauid. p̄phetaurat in ps. Deus de^{us} re-
spice in me rē. In quo psalmo ponit dare xpi
passionē. Itē Isaia. Clere languores nros
ipse tulit: et dolores nostros ipse portauit. Et
reputauim^{us} eum quasi leprosum: et percussim^{us}
a deo et humiliatū. Ipse autē vulneratus est
ppter iniquitates nostras. attritus est ppter
scelera nostra. Isaia. liij. Item Dauid. ix. Post
hebdomadas. lxvij. occidet xps. Tunc bea-
tus marcus creditit. Quarta fuit de lege
moysi. cū sit bona a deo data et multis et ma-
gnis miraculis approbata. quare est ergo di-
mittenda. Rūdit bea^{te} Petrus. qd lex moysi
fuit bona et sancta suo tpe. s. mō iam non esset
bona. Dicat similitudo de patre qd dat leges
pedagogo p filijs paruis nutriendis pmit-
tens eis fruct^{us} rē. Talis lex bona est p pueris
nutriendis sed nō p adultis. quia aliā legem
et pmissionē dant pueris. et aliā viris pfectis

Ita fuit de lege moysi data a patre deo pueri iudeis. s. mo opozet recipere legē euangelicā et istā petebat dauid dices. Legē pone mihi oīe viā iustificatiōnū tuarū et exquirā eā sem per. ps. cxviii. Et nūqd habebat iam legem moysi imo. s. petebat legē euangelicā. Tunc beat⁹ marcus credidit. Quinta de tempore messie dicebat beat⁹ marc⁹ q. nondū tēpus erat cōpletū. q. Isaias dederat signū dicens Et cōstābūt falcios suos in vomeres. et lanceas suas i. falces. Isa. ii. In isto caplo isaias loquit de cōuersione gentiū ad messīā fiendā nō violenti. s. gratiose. Et fluent ad eū omnes gentes et ibunt ipsi multi et dicēt. Venite ascēdam⁹ ad montē dñi et ad domū dei iacob. et docebit nōs vias suas etc. Et u. ergo dñs. Et cōstābūt nō. intelligit q. p. conuersione gentiū nō exercebunt vltra ad plū. s. p. dīcādo et dīcēdo. Dom⁹ marcus venit et ambulem⁹ in lumine dei nostri. Tūc beat⁹ marcus credidit et fuit letus. et rogauit beatū petrū p. grā spālī q. ipsēmet baptisaret eum. et ita fecit. et recepit ipsum i. discipulū suū. Ecce quō p. dīcatione beati petri fuit ad fidem xpi cōuersus. et ab eo baptisat⁹ atq. in diuino sermone ei⁹ discipul⁹. Ido beat⁹ petrus vocabat ipsum filiū dices. Saluta vos marc⁹ fili⁹ me⁹. i. petri. v. Patet quō beat⁹ marcus habuit primū bonū. i. cōuersionē de veritate. Ergo. qui timet deū etc. Secundū bonū qd habuit fuit pfectiō de humilitate. Ille dīcē habet pfectionē humilitatis vite qui quanto est maior. tanto est humilior. iuxta illud Ecclī. ii. Quanto magn⁹ es humilia te in omnib⁹ et corā deo inuenies gratiā. Ita fecit beat⁹ marc⁹. qm̄ em̄ fuit ad fidem cōuersus habuit tantam scientiā theologie q. effect⁹ est secund⁹ euangelistā. Athath⁹ fuit prim⁹. Atharcus scōs. Ecce quātā grām fecit sibi de⁹. Et sicut scripsit euangelium. ita p. dīcabat et dicta sua confirmabat miraculis. Eū em̄ p. dīcabat de trinitate q. erant tres p. sone et vn⁹ de⁹. nō solū hoc cōfirmabat auctoritate sed miraculo. suscitando mortuū sibi adductū. dicēdo. Sicut est verū q. p. fili⁹ et spūs sanct⁹ sunt vn⁹ de⁹. ita corpus aīa et vita ista tria vniant⁹ in isto. Et statim suscitabaf. Idē qm̄ p. dīcabat de incarnatione et de passioe et resurrectione. Idē alijs confirmabat miraculis. et poterat dicere. Non audeo aliquid loqui cor⁹ q. p. me nō efficit xps. Rom. xv. et cū toto hoc erat ita humilis q. p. nullo se habuit. Videns em̄ q. papa. s. beat⁹ petr⁹ tantum ipsū diligebat. ex humilitate ne faceret ipm̄ sacerdotē nec epm̄ abscedit sibi pollicem abagnū mirabile fuit. Aliquid esse sacerdo-

tem est bonū. imo. si habet tria. s. clarā sciām sanctā vitā. et bonā famā. ali⁹ meli⁹ effect⁹ clerico nō habere man⁹ et pedes. Debet em̄ primo habere sciām clarā. vt intelligat qd legit. ad min⁹ ad literam. et sciāt sacra ecclesie et formā cor⁹. Beat⁹ marcus qui erat tant⁹ theologus nō reputabat se sufficēntē ad sacerdotiū. Idē abscedit sibi pollicē ne pmoueret. Adh⁹ autē quilibet se reputat sufficēntē. et dicunt infirmos errores in euangelio etc. Et sicut deberēt studere dant se ad venandū et ludendū. et faciunt se pcuratores. et illa ignorantia vadunt ad infernū. Quia tñ scientiā repulisti. repel lam te ne sacerdotio fungar⁹ mihi. 2. p. c. iiii. Scōs in sacerdote requirūt sancta vitā. vt viuāt scz caste et honeste. quia hz tractare cor⁹ pus dominicū cum suis manib⁹. cui⁹ lingua aperit celū vt ps. de ps. dñs. ii. Et quis fidelū Idē debet cauere a mendacijs et blasphemijs. Corpus sacerdotis ē sepulcrū xpi. Logitate quātā sanctitatē debet habere in vitā. Et qd p. ctm̄ illoz qui p. iiciunt cor⁹ suū in latrinam luxurie. mai⁹ p. ctm̄ est q. si duo p. iicerēt scām sepulcrū xpi in cloacā. Idē dicit scriptura. Sacerdotes q. qui accedunt ad om̄m sanctificetur ne p. cūnt eos. Exo. xix. Idē beat⁹ abarcus licz esset sacer⁹. tñ nō reputabat se dignū Tercio debet habere sacerdos bonā famā. Nō sufficit clerico q. secrete sit bon⁹. s. q. oēs dicant bonū de eo. Antiquus qm̄ vn⁹ clericus transibat p. viā vel per vicī. licet tarde trāsiret. oēs assurgebant. dicēdo. De⁹ me habeat in vestris orōnib⁹. Adh⁹ autē tot sunt vicia et vanitates sacerdotum et clericor⁹ q. deiciunt loquunt de ipsis q. de iudeis et cor⁹ mala vitā. Hos sacerdotes recessistis de via et scandalizastis plurimos in lege. Irritū fecistis pactū leui. dicit dñs exercituum. Propter qd et ego dedi vos cōreptibiles et humiles oīb⁹ populū. Abalach. ii. Ecce rō quare beat⁹ marcus licet haberet clarā sciām. sanctā vitam. et bonā famā. nō tñ reputabat se dignū sacerdotē ex humilitate. Idē abstulit sibi pollicē. Sed de⁹ puidit q. beat⁹ petrus vocauit eū volens eū ordinare ad sacerdotē et epm̄ alexandrie. Respondit. Pater nō est possibile. ostendit sibi defectū pollicis. Sed beat⁹ petrus orauit et curatus est. et fact⁹ est sacerdos et ep⁹ alexandrie. Ideo Luc. x. Omnis qui se humiliat exaltabit. Tercū magnū bonū beati abarcus fuit deuotio de sanctitate. q. est qm̄ hō in omnib⁹ q. facit et dicit dat gloriā et honorem deo. Multa bona opa p. dunt. quia multi nesciunt dare honore deo. sed dant honore suis operib⁹. Verbi gratia. Quare facitis si

De sancto Petro mediolanensi

num sacerdotē. vt uiuat delicate z in quiete. hic desat p uoio sanctitatis. s si facis filiū sacerdotē vt oier p uobis. z de ex eo laudef er glorificet. Idē si facis filiū religiosum vt sit abbas vel magister in theologia vel epus Idē de remissione iniuriarū amore hominū. Istud opus perdis. quia in iudicio qñ rps diceret uobis. Ecce quid ego feci p te. quid fecisti tu p me. Si tu vis dicere. Domine ego remisi mortē patris rē. Diceret rps. amore cui rē/gis. Rēdes pro amore talis vel talis domini qui me rogabat rē. Et rps. Ideo uadas ad eum vt det tibi paradisiū. qui habebit satis facere vt habeat pro seipso. Sed qñ remissio sit p amore z honore dei tūc est deuotio sanctitatis. Ideo apls. Regi seculorū immortalis inuisibili soli deo hono: et glia. pma ad Thy motheū pmo. Sic fecit beatus marcus qui uenit alexandriā ybi pdicando z miracula faciendo cōuertit innumerales homines. z fuit sibi dicitur q rectores terre indignabant cōtra eum. Respondit. Non curo. ex quo ego deo honorem deo in omnib. Lūm aut ibi iam multiplicans fratribus. z ecclesia ab eis constructa miraculis chorus casset. z ipse cum in festo pasce concurrente tunc cū festo gentiliū celebraret diuina. ligato fune ad collū eius traxerūt eum per ciuitatē. gratias agentē. Deinde recluso eo in carcere apparuit ei angelus primo z secundo dñs Iesus xps confortans eū. Lūm autē in crastino traherent euz per ciuitatē vt prius: orauit dicēdo. In manus tuas dñe cōmendo spiritū meum. Et tradidit spm. Lūm autē reliquias eius uellent cōburere. tanta facta est tēpestas q fugerent gentiles. Et uiri religiosi sepelierunt corpus eius. qd postmodum apud uenetiās ē translātū. Igir in omnibus honorificet deus per Iesum xpm dñm nostrū cui est gloria et imperiū in secula seculorū amen. pma Petri. liij.

De sancto Petro mediolanensi Sermo.

Coronabitur qui

legitime certauerit. Verbu istud habet textualiter. ij. ad Thymo. ij. Et recitari est statim in eplā hodierna. Hodie p totū mundū in nostra religione predicato: um sit festū de beato petro martyre. Et sic ut sit totum officiū de eo. ita erit z sermo noster. Et habebimus multas bonas doctrinas ad instructionē uirtutū et correctionē peccatorū et cōsolationē animarū nstrarū. Salutes p themate z fundamēto sermonis habet talē intellectū. Ille coronabit in celis corona glo-

rie qui legitime certauerit in hoc mundo p victoriā. Amore uestri ego questui qñ bella habemus in h mundo p quib habendo uictoriam coronemur i celo. Ecce quomō materia erit bona. Et inueni q in hoc mūdo p habendo uictoriā habem qñq bella i quib uincētibz a deo daf corona glorie in paradisi.

Primo habem bellare p nostrā intelligentiam. de quo habemus uictoriā per simplicē credentiam.

Secō habem bellū p nostrā uoluntatē de q habem uictoriā p humilē ebedientiā.

Tercio habem bellū p nostrā carnē. z de illo habem uictoriā p purā abstinentiā.

Quarto habem bellū p diaboli. z de illo habem uictoriā per uerā sapientiā.

Quinto habem bellū p mundū. de q habemus uictoriā p mansuetudinē z patientiā.

Omnib his modis fuit uictor: bñs petrus. Idē de eo singularit dicit thema. Coronabit qui legitime certauerit.

Dico pmo q in h mundo habem pelliū satis forte. s in nostra intelligentia naturali. Intellect noster naturaliter querit rōnē rei mirabilis z imense et transcendentis: dicendo quōd hoc possibile. ac si mō diceret al aliq. noueritis q ego uidi equos uolare. statim intellect cogitat z bellat dicens. Quōd est possibile h. cum nō habeant alas. Idē si dicat q uitra mare sunt hoies q habent unū pedē solū tā magnū q tegunt se cū eo contra pluuiā et solē: statim intellect querit rationē anteq assentiat firmiter. Ideo est regula pbie. Et ppter admirari ceperunt pbi philosophari. i. questiones facere. marie qñ uidebant eclipsū solis z lune: dicebāt. qñ re est hoc. quōd est possibile z bñmōi. Quid nō bil est tam extraneū et tā transcendēs mirabile q secreta fidei xpiane. s q sint tres persone distincte. z q nō sit nisi vna essentia z diuinitas trium personarū: statim intellect bellat querens rationē. Sed uincit p simplicē credentiā. captiuando et subiugando cū ad credendum illud qd dixit ille qui nō potest mentiri. nec decipere nec decipi. z sui apostoli predicauerunt. et ecclesia affirmat et determinat

De hoc triumpho meremur coronam in celo

Idez de xpi incarnatione. fuit vnq aliqd ita extraneū mirabile z inauditū q q de factus sit hō. plus est q q sol fuisset factus lapis vel celum luti. magis est mirabile q de infinitū futuri factū homo in ytero uirgelle. statim intellect querit rationē. Sed habet uictoria dicendo. Lredo dñe simpliciter ex quo uos dixistis et apostoli predicauerunt. z ita habetur in euangelij et ecclesia determinat. Idē

Quo est possibile h. cum nō habeant alas.

Idē si dicat q uitra mare sunt hoies q habent unū pedē solū tā magnū q tegunt se cū eo contra pluuiā et solē: statim intellect querit rationē anteq assentiat firmiter.

Ideo est regula pbie. Et ppter admirari ceperunt pbi philosophari. i. questiones facere.

marie qñ uidebant eclipsū solis z lune: dicebāt. qñ re est hoc. quōd est possibile z bñmōi.

Quid nō bil est tam extraneū et tā transcendēs mirabile q secreta fidei xpiane. s q sint tres persone distincte. z q nō sit nisi vna essentia z diuinitas trium personarū: statim intellect bellat querens rationē.

Sed uincit p simplicē credentiā. captiuando et subiugando cū ad credendum illud qd dixit ille qui nō potest mentiri. nec decipere nec decipi. z sui apostoli predicauerunt. et ecclesia affirmat et determinat

De hoc triumpho meremur coronam in celo

Idez de xpi incarnatione. fuit vnq aliqd ita extraneū mirabile z inauditū q q de factus sit hō. plus est q q sol fuisset factus lapis vel celum luti. magis est mirabile q de infinitū futuri factū homo in ytero uirgelle. statim intellect querit rationē. Sed habet uictoria dicendo. Lredo dñe simpliciter ex quo uos dixistis et apostoli predicauerunt. z ita habetur in euangelij et ecclesia determinat. Idē

Quo est possibile h. cum nō habeant alas.

Idē si dicat q uitra mare sunt hoies q habent unū pedē solū tā magnū q tegunt se cū eo contra pluuiā et solē: statim intellect querit rationē anteq assentiat firmiter.

Ideo est regula pbie. Et ppter admirari ceperunt pbi philosophari. i. questiones facere.

marie qñ uidebant eclipsū solis z lune: dicebāt. qñ re est hoc. quōd est possibile z bñmōi.

Quid nō bil est tam extraneū et tā transcendēs mirabile q secreta fidei xpiane. s q sint tres persone distincte. z q nō sit nisi vna essentia z diuinitas trium personarū: statim intellect bellat querens rationē.

Sed uincit p simplicē credentiā. captiuando et subiugando cū ad credendum illud qd dixit ille qui nō potest mentiri. nec decipere nec decipi. z sui apostoli predicauerunt. et ecclesia affirmat et determinat

de sacramento altaris q̄ ex verbis hui⁹ sacer
donis forte peccatoris celū aperiat ⁊ xps de/
scendit in hostia. ⁊ etia⁹ in multis hostijs. vt
vox mea in vestris aurib⁹. ⁊ cum diuidit ho
stia nō diuidit xps. sed tot⁹ integer manet in
qualibet particula. vt imago in speculo est in
qualibet eius parte. Sciam intellexit querit
quō est hoc possibile. ⁊ quō stat xps in hostia
sedendo vel iacendo et hmoi. sed victoria ha
betur p̄ simplicē credentiā. Dñe ego credo
simplici ex quo vos ordinastis et ecclesia tenet.
⁊ tot miraculis est cōfirmatū. Ista est victo
ria ex qua meremur coronā in celo. sic subiū
gando et captiuando intellectu nostrū. De h
dicit apls. Destruentes oēm altitudinē extol
lentē se aduersus sciām dei. ⁊ in captiuitate⁹
redigentes oēm intellectū in obsequiū xpi.
ij. Cor. x. r. x. r. tali victoria subiugando intel
lectum ad credendū datur corona a deo in ce
lo. nō vni⁹ regni corruptibilis. que hodie ha
betur et cras perditur. s̄ datur corona glorie
duodecim stellarū. vt dicit de virgine maria
Apo. c. xij. Adulter amica sole et luna sub pe
dibus eius ⁊ in capite ei⁹ corona stellarū. xij.

Adoralit dicit p̄ de quibet xpiano hūte triū
phum p̄ intellectu p̄ simplicē credentiā.
Ista mulier est aia xpiana amica sole. i. xpo
p̄ simplicē credentiā. Et luna. i. scie pbie sub
pedib⁹ eius. nō curando in his que fidei sunt
de rōnib⁹. In capite ei⁹ corona stellarū duo
decim. i. duodecim articuloꝝ fidei s̄m qd̄ fue
runt. xij. apostoli. qui articuli continentur in
Credo. Dicat. Ecce hic duodecim veritates
tanq̄ duodecim stelle. Et esset pulcra corona re
gine in q̄ esset stella matutina. pulcrior est co
rona que datur aīe que habet victoriā de in
tellectu suo. De qua dicit apls. Bonū certa
men certauit. cursum cōsummaui. fidē serua
ui. in reliquo. supple seculo. reposita est mihi
corona. ij. Thymo. iij. In isto bello habuit
triumphū bt̄us petr⁹ martyr qui fuit lombar
dus de ciuitate cumana. vbi erant multi here
fici et infideles. et eius parentes omnes fue
runt infideles inter quos exiuit bt̄us petrus
vt rosa inter spinas. Qui cū esset puer q̄nq̄
vel sex annoz veniens de scola in quadā pla
tea obuiauit auunculo suo infideli. Et qren/
ti vnde veniret. r̄ndit puer q̄ de scola. Intro
gatus qd̄ didicisset r̄ndit. Credo in deum pa
trem ⁊ c. Auunculus autē rephendēs eū dixit.
Et quis docuit te hoc mō credas quia nō est
ita. R̄ndit puer. Ita docuit me mgr. et habes
ita in carta mea. et ita ego credo. Et auuncu
lus voluit eū pcutere. s̄ erat sibi dictū q̄ nō fa
ceret. s̄ faceret sibi aliquā rōnem contra dicta

pueri. qua statim puer esset victus. Et fecit si
bi rōnes de pbia. quas puer annullauit. p̄ q̄
auunculus indignat⁹ p̄cussit eū dicens. De
trine ⁊ mecū cōtenditis vos. R̄ndit puer. In
ista fide volo viuere et mori. Et tūc recepit si
dem in tanta firmitate. q̄ desiderabat ⁊ ora/
bat mori p̄ fide. Qui videbat corpus xpi. sic
alii dicunt. Adoramus te dñe ⁊ c. ipse dicebat
Utinā dñe moriar p̄ te et p̄ fide tua vt tu do
mine mortuus es p̄ me. Tūc cū semel socius
quereret ab eo scire orationē quā faciebat in
elevatione corporis xpi. dixit sibi istā que nō
placuit sibi. Fiat ergo rō. Si vincentib⁹ intel
lectum ppriū p̄ simplicē credentiā datur co
rona. Et petrus habuit victoriā. ergo coro
nabitur qui legitime certauerit. Adoralit
habetis hic exemplū vt ad dīcatis. Credo in
dñm. nullus potest se excusare. Sicut em̄ ad
dīcatis canones. ita et symbolū addiscere
potestis. ⁊ dicere cū quolibet mane et sero cū
p̄tatione. sic lucrabit corona. Benedictus
erit qui hoc consiliū tenuerit. Scdm̄ p̄elium
est cōtra ppriam voluntatē. Sup̄ oēs creatu
ras hō habet hoc q̄ voluntatē liberrū arbitriū ad
volendū et desiderandū quicq̄ vult. Aucto
ritas. Deus ab initio cōstituit hominē ⁊ reli/
quit illū in manu cōsiliū sui. Slosa. in liberta
te arbitriū. Eccl. xv. Victoria habet p̄ humi
lem obedientiā. i. cōtrā liberrū arbitriū obe
diendo deo. Verbi gr̄a. Si voluntas te incli
nat ad supbiā. pompā et vanitatē ⁊ de⁹ p̄ci
pit humilitatē. dicas. Dñe licet in clīner ad su
perbiā tūc dñe q̄ vos p̄cipitis humilitatē. po
tius volo vobis obedire q̄ pprie voluntati.
Idē de auaricia. luxuria. ira. gula. inuidia. et
accidia. Ecce quō habet victoriā p̄ humilem
obedientiā. q̄si dicendo vt xps dixit in nocte
passionis. Non mea s̄ tua voluntas fiat. Ex
isto triūpho meremur coronam paradisi. Au
toritas. Hoc autē habet p̄ certo oīs qui colit
te. quia vita ei⁹ si in p̄batione fuerit corona/
bitur. Thobie. iij. In isto bello bt̄us petrus
habuit victoriā. Postq̄ em̄ habuit victoriā
de intellectu p̄ simplicē credentiā. voluit ha
bere victoriā de voluntate p̄ humilem obedi
entiā. nō solū obediendo p̄ceptis quib⁹ oēs te
nemur obedire. sed etiā cōsilijs euangelicis.
Idō intrauit nostrū ordinē p̄dicatoꝝ postq̄
se recognouit dixit. Id q̄ malū est stare inter
serpentes et bestias venenosas. ⁊ sine licētia
parentū recessit ad monasteriū p̄dicatoꝝ. q̄
tunc incipiebat ordo noster. Et dicunt aliqui
q̄ adhuc viuebat beatus dominicus. Dices
priori quō erat nar⁹ ⁊ nutritus int̄ infideles q̄
non credunt articulis fidei sed deus fecit sibi

De sancto Petro mediolanensi

gratiam. quia non fuit ab eis deceptus. propter quod volo intrare ordinem vestrum. qui predicat fide christi. De quo prior et oes fratres fuerunt gaudiosi. quia erat puer iam famulosus. et receperunt eum. In quo ordine obediunt non solum preceptis dei. sed etiam consilijs. Seruauit enim ibi obedientiam generalem. continentiam angelicam. et paupertatem apostolicam. Non oportebat habere clauem sicut monachus quia nihil habebat in cella. ut lucraret meritum paupertatis apostolicum. Item seruauit continentiam religionis in cibo et potu. in ieiunijs. in habitu et silentio in inclinationibus et alijs. ita quod suauitas non erat nisi exemplum religionis. Et quod sic humiliabat se ad obediendum. non solum deo sed hominibus propter deum. etiam obediens ei in miraculis. Nota de blasphemo heretico quem reprehendit. quod ita debet fieri. Cum ille non congerit se imo foris blasphemabat. petrus orabat ut deus auferret sibi verbum. ex quo ita male videbatur. et subito effectus est mutus. Ecce quod deus facit voluntatem illorum qui faciunt voluntatem dei. Si quis dei cultor est et voluntatem eius facit. hunc deus exaudit. Ioh. ix. Ecce quod habuit victoriam de voluntate per humilem obedientiam. et coronabitur qui legitime certauerit.

Adoralis habitus hic exemplum obediendi preceptis dei. et cauendi a blasphemijs. quod ex isto pacto veniunt siccitates et mortalitates et fames. De blasphematores autem debent fieri puniuntur. sicut perderent linguam. Et licet rectores non faciant. deus facit. quia morientur sine confessione et sine testamento. Domine maledicti erunt qui contempserint te. et condemnati erunt omnes qui blasphemauerint te. Ioh. xij. Tercium bellum est contra propriam carnem. Ecce quod sequitur per ordinem. Primum bellum est contra intellectum. Secundum voluntatem. Tercium carnem. de quo habemus victoriam per puram continentiam. Qui homo habet citate discernendi. caro consurgit contra ipsum qui vellet contemplari. caro autem vellet in delectationibus. et luto luxurie voluntati ut porcus. Caro concupiscit aduersus spiritum. spiritus autem aduersus carnem. ad Gal. v. Sed vincit per puram continentiam vel puram penitentiam humiliando carnem afflictionibus. Sicut enim equus cui auferatur annonna stat simpliciter. ita de equo corporis auferendo delectationes sibi placitas abstinentendo a cibo et potu solus recipiendo necessitatem. Sed illis qui nimis curant de corpore accidunt ut domino qui nimis curat de suo equo. qui perit eum in luto. Teneat corpus sub freno temperantie et victus in pace. Ex hoc triumpho meretur homo coronam in celo. Auctas. Quod pulchra est casta generatio cum charitate. Immo talis est enim memoria illius. quia apud deum non

ta est et apud homines. et sequitur. In perpetuum coronata triumphat. Sapientia. iij. Nota cum charitate. Alii sunt casti sed non cum charitate. sicut ne cessitate. Clerici gratia. Sunt multi religiosi vel clerici qui solo timore perdidit honorem et famam viuunt caste. Sed habet istud desiderium si posset fieri secreta sacerdotum. talis castitas non est pulchra et cum charitate. quod non amore dei sed timore periculi fit. Idem de multis mulieribus castis solo timore. sed si secreta posset. darent se luxuriosas et immunditias. tales contra deo sunt meretrices. Ista habuit beatus petrus martyr qui cum magnis abstinentiis et afflictionibus et asperitatibus vite semper conseruauit virginitatem. ut papa testatur in sua canonisatione. testimonio confessorum. Nunquam enim in corde desiderauit illud opus. sed forte in somnis. Sed non est culpa recte. Sicut enim puerus ut puer quinquaginta annorum propter hoc debet facere sibi gratiam. quia quoniam tangebatur infirmos. statim curabant. illuminabant cecos. curabant surdos. mutos recte. Tanta gratiam habebat ex sua virginitate quod etiam eius vestes curabant infirmos et possumus dicere de eo. Lu. vi. Dis turbas que rebus ei tangere. quia virtus de eo exibat et sanabat omnes. Patet victoria quam habuit contra carnem. Ergo coronabitur qui legitime certauerit. Adoralis habitus hic exemplum viuendi caste. Adulteri enim deficiunt in isto prelio et vincunt. Dicat iuxta auditores recte. Idem apostolus. Hec est voluntas dei sanctificatione vestra. ut abstineatis vos a fornicatione. et licet vniuersisque vas suum possidere in sanctificatione et honore. prima Thes. iij. Quartum bellum est contra diabolum qui fortiter bellat contra nos. nec cessat die ac nocte. Bellum intellectus voluntatis et carnis cessat aliquotiens. sed bellum diaboli non cessat. Ideo petrus apostolus. Fratres sobrii estote et vigilate quia aduersarius vester diabolus tanquam leo rugiens circuit querens quem deuoret. prima Pet. v. Vincit autem per veram sapientiam dupliciter. Aliqui enim vincunt diabolum repellentes eum a se. non solum a se. sed etiam ab alijs per veram sapientiam et ista est melior victoria. Sicut miles qui diligenter custodit castrum sibi commissum a rege bene facit. qui vero custodit castrum. et cum hoc acquirit regi plenum suam sapientiam et astutiam. meretur maius solarium. Ita si ille qui predicat custodit castrum plene sue per bonam vitam talis meretur coronam. Sed si per sapientiam diuine predicationis acquirit regi christo castra inimicorum. qui predicando conuertit superbum qui erat castrum diaboli per superbiam vel per auariciam. et sic de alijs. talis melius meretur coronam. Auctas. Pascite qui in vobis est gregem dei. prouidentes non coacte sed spontanee pro deo. non carnis lucris gratia sed

voluntarie. et cū apparuerit princeps pastoz
inmarcescibile picipiens glorie coronā. pma
petri. v. Istā victoriā habuit beatus petrus
cū enī fuit magnus et studuit theologia in-
cepit pdicare. qd qd castra acquiuit xpo. p-
mo enī ipse custodiuit castrū corporis sui. Di-
cit papa q nūq peccauit moraliter s in gra
baptismali cōseruauit fe. ea cōtinue augmen-
tando. Deinde pdicando sapiam dei. Quot
superbi fuerūt pueri et fecerūt pnam. z sunt
mō in padiso ex sua pditione. Itē qd avari
vfurarij. Itē qd luxuriosi z cōcubinarij. quot
gulosi. qd iracundi q remittebant inimicis et
faciebant pacē. qd infideles et heretici cōuer-
si sunt. Si q p verā sapiam qd cōsequit coro-
nam qd dicem⁹ de bto petro. Coronabit zē.
Dicat hic de nube adducta q estū solis mira-
biliter ppter populi cōsolationē. Moralit
habetis hic exemplū docēdi filios seruatores
et ancillas vestras. qd qd hō docet alios illud
bonū qd hō scit hō acquirit coronā. Auctori-
tas. Rectorē te posuerunt noli extolli. esto in
illis qd vni⁹ ex illis. Curam illoz habe. z sic
cōsidera. et omni cura tua explicita recumbe
vt leteris ppter illos. et ornamentū gratie ac-
cipias coronā. Eccl. xxxij. Quintū bellū
est cōtra istū mundū talem qui bellat cōtra
nos infirmatib⁹. pauperatib⁹. siccitatibus
tribulationib⁹. et aduersitatibus. Ideo dicit
xps. In mundo pressura habebitis: sed confi-
dite ego vici mundū. Job. xvj. Vincit autē
iste mundus p firmā patientiā dicendo. Dne
vos possentis me iuuare. sed ex quo vobis pla-
cet q patiar. patienter recipio. Ex hoc homo
meretur coronam. Apoc. ij. Esto fidelis vsq
ad mortē et dabo tibi coronā vite. Istā victo-
riam habuit bñs petrus. Dicat cum esset in
quisitor et disputaret cōtra hereticos. nec si-
bi poterant respondere. heretici tractauerūt
eius mortē. Fuit enī vendit⁹ vt xps. vt dum
iret p viā occideret. Nota eius martyriū
et quō pluit sanguis de arborib⁹ illi⁹. nemo⁹
vbi fuit oculus. et celum fuit visum apertum
et xps cū virgine maria respicientes in celo
beatu petrum. Illa terra vbi fuit oculus ha-
buit magnā virtutē ad curandū infirmitates
Fuit sepultus honorifice. et lampades accen-
debant lumine de celo descendente. Id can-
tatur. Ad sancti petri tumulū frequens lux
descendit in cuius laudis titulum lampades
accendit. Miracula que fecit in terra z in ma-
ri. z in mulieribus. qd habetis infinita
sunt. Patet ergo quō beat⁹ petrus habuit vi-
ctoriam de intellectu per simplice credentiā.
de voluntate per humilem obedientiam. de

carne per nitidam continentia. de diabolo p
veram sapiengiam. de mundo per firmam pa-
tientiam. Ergo beatus vir qui fuffert tēpta-
tionem quoniam cū pbatus fuerit accipiet co-
ronam vite quā reprobisr deus diligenti⁹
sc. Jacobi pmo.

Sermo duorum apostolorum philippi et
Jacobi.

Ecce quō compu-

tati sunt inter filios dei. I habet ver-
bum istud textualiter sapient. v.
officialiter in epla hodierna. Hodie est festus
duoz gloriozoz apostolor. Et si de vno apo-
stolo ē magna solennitas. multo maior de duob⁹
bus. Ita et sermo erit de duob⁹ apostolis. Et
si placet deo habebim⁹ bonas doctrinas ad
virtutū instructionē. peccatorū correctionē
et vite reformationē. Sed pmo salutē virgo
maria zē. Pro huius verbi declaratione z
materie pdicande introductione sciendū q
inter oēs sanctos qui fuerūt a pncipio mūdi
et sunt et erunt in posterū. qui pus et excellē-
tius dicunt filij dei sunt apli. Licet oīs san-
cti z deuote pfone dicant filij dei magis pro-
prie z sup oēs apostoli dicunt filij dei. Rō est
ista. Nam filiatio diuina causat in homie ex
vita spūali. que habet p grām et presentiam
spūs sancti. Als quantūcūq sit magnus vel
platus vel magister seu graduatus si nō ha-
bet vitā spirituale nō est filius dei s iūmicus
Sicut enī fetus cōceptus nō habet rōem hū-
mane filiationis donec infundat aia rōnalis
que complet humanā vitā. z dat esse substan-
tiale in specie humana. Nota ad h pulcrū
miraculum beati petri martyris de muliere
pariente frustū carnis zē. Patet ergo q filia-
tio humana venit ex spū rōnali. quo deperdi-
to per mortē. illud corpus nō dicit filius nec
filia vestra pproloquendo. Ita licet homo
sit genitus a deo in baptismo sit cōfirmat⁹ z
sit magnus dñs zē. nisi habeat vitā spūalem
et spiritū sanctū secū per grām nō dicit filius
dei. sed qd post baptismū et cōfirmationē hō
vuit in vitā spūali. quia plus curat de aia q
est spūs et melior corpore q de corpore. dolet
de peccatis pteritis cauere de futuris. talis di-
citur filius dei. Autositas. Quicūq spiritus
dei agunt. i. regunt mouent et informant hi
filij dei sunt. Roma. viij. Item alia de veteri
testamento Dauid loquens personis que te-
nent vitam spirituale. dicit. Ego dixi dii estis
et filij excelsi omnes. psalmo. lxxij. Nota dii
estis nō essentialiter sed p participationem.

De sancto Philippo et Jacobo apostolis

Abodo ad ppositū. Constat q̄ int̄ oēs sc̄tōs apli excellētī tenuerūt vitā spūālē et fuerūt pleni spūsancto. Itā doctrina est clara in sc̄a theologia q̄ xps est sōns oīm gr̄arū spūālū. Ideo sc̄i qui fuerūt xpo p̄p̄inquoiores fuerunt magis spūales. q̄ qui magis appropinq̄t xpo sōnti spūali. magis ē spūalis. Abodo int̄ sanctos qui fuerūt ante xpm vel post eū apli fuerunt xpo p̄p̄inquoiores. q̄ cū ipso steterūt comederūt et biberunt. Ideo fuerūt magis spūales et maiores sancti. Nota similitudinē digitorū in manu ad digitū longiorē. Sancti patriarche qui fuerūt ante xpm fuerūt sancti et spūales. s̄ magis sancti et p̄fecti fuerūt p̄p̄be q̄ fuerūt xpo p̄p̄inquoiores. vt moyses. dauid et alij. s̄ int̄ eos sanctior fuit Ioh̄es baptista. q̄ fuit xpo p̄p̄inquoior. q̄ ipm baptizauit. Cū dixit xps de eo Math. xi. Int̄ natos mulier nō surrexit maior ioh̄āne baptista. Virgo at̄ maria sup̄ oēs fuit spūalior. q̄ fuit xpo p̄p̄inquoior. quia ipm portauit in vtero nouē mēnsibus. Post virginitatē aut̄ maiores sc̄i et magis spūales et plus pleni spūsancto fuerunt sancti apli. Post eos sc̄i martyres. et post sc̄i confessores. Ultimo veniunt nos qui tā nihil valemus. nō sum⁹ nisi labuista in vineis. Ideo dicebant apli. Mos ipsi p̄mitias spūs h̄ntes. Gloria. quia tpe p̄ius et ceteris abundantius Ipse em̄ spūs testimoniū reddit spūi nostro qm̄ sum⁹ filij dei. Roma. viij. Recte ē de apostolis dici thema. Ecce. s̄ rōne et modū quō sc̄i isti duo apli cōputati sunt int̄ filios dei. patet thema. Abodo predicare de vitā vni⁹ apostoli est magn⁹ sermo. q̄to magis de duobus apostolis. Ideo dicā modicū de quolibet. In beato philippo notauī tria signa diuine filiationis. quoz sc̄

Prīmū est dilectio spiritualis.

Scdm̄ predicatio euangelicalis.

Tercū passio martyrialis.

Quantū ad primū dilectio quā beatus philipus habebat ad suos penes et amicos tota erit spūalis. Prim⁹ apls vocat⁹ a xpo fuit philippus. vt patet Job. i. Dixit sibi chus. Sequere me. Non dū xps hoc verbū dixerat alteri. philippus xpo illuminat⁹ et instruct⁹ a xpo voluit etiā attrahere et ducere frat̄ suū ad xpm vt sibi daret aliqd̄ nō t̄pale. s̄ vt saluaret animā eius. et ibat querēdo frat̄ suū nathanaelem. qui erat magn⁹ doctor in lege. Quo inuento dixit sibi philippus. Quē scripsit moyses in lege et p̄p̄ete inuenim⁹. Hm̄ Veni et vide. Job. i. Et duxerat eū ad xpm. quasi vellet dicere. dñe sicut me illuminastis et cōuertistis. illuminetis et cōuertatis frat̄

meū. Placet mihi dixit xpus. Et dixit de nathanaele. Ecce vere israelita in q̄ dolus non est. Dicit et nathanael. Cū me nosti. Rūdit Iesus et ait. P̄ius q̄ philippus te vocaret cū esses sub ficu vidi te. Tunc nathanael a xpo illuminat⁹ et cōuersus dixit xpo. Rabi tu es filiū dei. tu es rex israel. Job. i. Ecce quō ostēditur amor spūalis beati philippi erga fr̄m suū. In hoc deficiam⁹ mō in mundo. quia tota dilectio nostra ad parentes et amicos et carnales. diligim⁹ copiosa. honores et officia rē. comedē et bibere ridere et trissare. valde pauci sunt qui habeant amorē spūalem. diligēdo animā alterius. euz in debendo ad bonā vitā omni tū homini p̄cipit xps dicens. Hoc mando vobis vt diligatis inuicē. Domine et quasi amore. Rūdet. sicut dilexi vos amore spirituali. Job. xv. Ideo bonus vir debet diligere vxorem suā. non solum dilectione seu amore carnali. sed spirituali. Quia si vir sit bon⁹ et deuotus. et vxor vana. pomposa. vir debet tenere bonos modos vt eam trahat ad xpm. et cōuersio vxor virum ribaldum. et parentes filios suos instruendo. vt sciant se s̄ s̄gnare et orare rē. Et tū debent dare oportunitatem audiendi missam. confitendi rē. Cūcunus vicinū. locus locū. religiosus alium religiosum. clericus clericum. trahant ad xpm quantum possunt bonis modis. Ista est dilectio spūalis bona et sancta. Ideo dicit scriptura. Sponsus et sponsa dicunt veni. Apocal. vltimo. Sponsus est xps. sponsa est ecclesia. qui dicunt veni. s̄ ad paradysum. dimittas vias inferni. Tu em̄ vadis per viā superbie. q̄ ducit ad infernū. ideo veni p̄ viā humilitatis et sic de alijs. Et qui audit. s̄ verbū xpi obediendo dicat. s̄ alteri veni. Quantū ad secundum signū filiationis diuine beati philippi fuit predicatio euangelica suae apostolica. Postq̄ em̄ diu vixit cū xpo spūaliter. finaliter post xpi passionē. ascensionē. et spiritus sancti receptionē. philippus memorans verbum xpi dicentis. Eritis mihi testes in hierusalem et in omni iudea et samaria et vsq̄ ad vltimū terre. Actū. i. Nota. Eritis mihi testes de vitā mea. cōuersatione. predicatione. passionē. resurrectionē. ascensionē. p̄pter hoc beatus philippus p̄mo incepit p̄dicare in hierusalem in plateis et vicis ciuitatis. vbi fecit magnū fructū. cōuertendo multos ad fidem xpi. Deinde p̄ villas et castra p̄dicando visitauit totā iudeā. Deinde transiit ad puniciam samarie. deinde transiit in asiam q̄ est maior pars mundi. Dicit historia q̄ innum̄rabiles ad fidē xpi conuertit. Ideo philippus

dicat os lampadis ppter suā luculentā predicationē. Lampas em̄ h̄z os latū. scōd est vn/cta oleo. tercio est clara ad illuminandū. Ita os beati Philippi fuit latū ad p̄dicandū vbi q̄s. vñtū et medicinale ad cōuertendū populos multos. clarū ad illuminandū corda gentium. Ergo dicat p̄ pphētiā. Si separaueris p̄ciosum a vili quasi os meū eris. Conuerteritur ipsi ad te et tu nō cōuerteris ad eos. h̄z remie. xv. P̄ciosum est fides catholica. vilius est error et ydolatria. h̄z hoc separabat beatus Philippus ore p̄dicando. Itē p̄ciosā res est virtus. vilius res est vitium. h̄z hoc separabat beatus Philippus. Idē de superbia et humilitate. auaricia et liberalitate luxuria et castitate. et sic de alijs. Beat⁹ Philippus separabat p̄ciosum a vili. quia superbū cōuertebat et faciebat ipm̄ humilē. et sic de alijs. Idē sequitur. Ipsi cōuertentur ad te. ad fidē quā tu p̄dicas. Et tu nō cōuerteris ad eos. s. ad eorū sectam et errorem. Est hic questio. quōd vn⁹ hō sum plex fm̄ mundū tantos populos cōuertebat. qui erant antiqui in eorū secta mala. et statim credebant et p̄uertebant ad xpm̄. Idē de peccatoribus assuetis in p̄ctis. et statim conuertebant ad virtutes. Et mō cū sinis tot p̄dicatores nō possum⁹ cōuētere vñū infidei. imo iam cōuēti p̄uertunt. quia apli cōuertunt totū mundū q̄si. quia in oēm terrā exiuit sonus rē. et mō multi pueri sunt. Pro r̄sione dicat quō apli habebāt tria. q̄re neq̄ mirū si gentes cōuertebantur. s. primo doctrinā celestialem. nos habem⁹ op̄positū. igit rē. sed doctrina apostolorū tota erat celestis inclinādo gentes ad amorē dei. et ad amandū celestia. Adodo autē doctrina multorū tota est poetarum damnatorū. quō ergo poterit aliquē saluare. Talis doctrina aures tangit nubibus atris. rē. nō conuertit corda. Doctrina celestis et euangelica h̄z op̄positū. nō h̄z illas cadentias doctrine poetarū. s. doctrina euangelica frangit et penetrat corda et illuminat intellectū et inflāmat voluntatē. Detur exemplum de aqua que ascendit naturalit̄ tr̄n q̄ntum descendit. Si vero p̄cedit a p̄ncipio infimo nō pot̄ ascendere. Ita est de doctrina euangelica que ab altissimo p̄ncipio p̄cedit. ab illo fonte de quo Eccl̄. i. Fons sapie verbi dei in excelsis. Idē facit ascendere personā deuote predicantē et ipsam obseruantē vsq̄ ad celum. Sed aqua doctrine poetarum p̄cedit a p̄ncipio et fonte humani intellectus. quō ergo faciet te ad celum ascendere. Propter hoc dicebat xps. Omnis qui bibit ex aqua hac. s. doctrine p̄bie fm̄ intellectū allegoricū. sicut

iterū. Qui autē biberit ex aqua quā ego dabo ei. nō sitiet in eternū. Joā. iij. Et quia beatus Philippus p̄dicabat doctrinā euangelicā et celestē. et disp̄tabat sine forma p̄bie. simpliciter dicendo verba fidei. gentes credebant et cōuertebant. quia hec p̄miserat eis xps dicens. Ego dabo vobis os et sapiētiā cui nō poterunt resistere. et contradicere omnes aduersarij vestri. Lucē. xxi. Secunda ratio est. quia apostoli habebant vitā spiritualement. nō curabant de bonis hui⁹ mundi. immo dicebant gentes. Quid vult iste hō. vult pecunias vel dignitates. Respondebant alijs non. Ergo quid vult dicebat alijs. nihil aliud vult nisi honorē dei et saluationē animarū. Ieiunabant. faciebant magnas penitētiās et afflictiones in suis personis. vitabant familiaritates. Nos vero mō nescim⁹ p̄dicare nisi p̄ vanitate vt videamur et laudemur. vel p̄ pecunijs acquirēdis. vel p̄ familiaritatib⁹ habēdis. Nō est ita vitā sp̄ialis. quia in mala hora intrastis religionē. quia licet ista regis vel pape sit optime ordinata. et colore rethorico fallerata. si vero nō h̄z sigillum nō creditis aliquid. Ita sermo rethoricus et optime ordinatus est vt ista regis xpi vel pape. sed q̄si ille qui p̄dicat caret sigillo bono vite nō credit sibi. Ita est causa quare modo nō conuertunt infideles nec peccatores. Apostoli autē habebant vitam spiritualement. et sicut dicebant ore. ita seruiabant opere. Idē neq̄ mirū si conuertebantur gentes. Non audeo aliquid loqui eorū que p̄ me nō efficit christus. ad Roma. xv. Tercia ratio. nō solum habebant doctrinam celestem et vitam spiritualement. sed habebant opera diuina. s. in miraculis que faciebant. quia quando predicabant de actualis fidei. vt de trinitate. de incarnatione xpi. et passione. resurrectione. et ascensione. pbant hoc nō solum auctoritatibus sacre scripture sed etiā p̄ demonstrationē euidentē seu potissimā. s. p̄ miraculum. Idē neq̄ mirū si conuertebantur gentes. Idē dicat de apostolis. Illi autētem predicauerunt vbiq̄. oīno cooperante et sermonē cōfirmante sequentib⁹ signis. Adar. c. vltimo. Dicā vobis vñū singulare de beato Philippo. qui p̄dicando per siciā venit ad quandā ciuitatem. vbi erat quidāz diaco terribilis qui emittebat aneliditum vt furnus de calce emittit fumū. et corūmpebat omnes de illa ciuitate. et interficiebat multos. Quibus dixit Philippus. Redite mihi et statim ista confringite et in loco eius crucem domini adorare vt infirmi vestri curent et sanent et mortui suscitent. Et incepti clamare dicēdo

De sancto Philippo et Jacobo apostolis

Tantum fac ut sanemur. et hunc martem perimus
 cōfringem. Tunc sanctus Philippus draconem
 precepit ut in loci desertum iret et nulli noceret.
 Qui statim recessit et vltimus non cōparuit.
 Tunc sanctus Philippus oēs sanauit et tribus
 mortuis ex dracone beneficiū vite impetrauit.
 Sicque vniuersis credentibus eis presbyteros et
 dyaconos ordinauit. Nota moraliter draconem
 corumpens cōmunitatem est notalis perso-
 na viuens in mala vita. quia eius exēplo oēs
 corumpunt. Si in aliquo loco est aliquis cleri-
 cus vel religiosus cōcubiniarius. talis dicitur
 et est draco corumpens et occidens omnes.
 audiendo missam suam etc. Sed habetis duo
 remedia. scilicet primum intinquare prelatum. secundum
 q̄ rectores faciant ordinationem q̄ omnes ma-
 le mulieres sint in lupanari etc. et sic draco exi-
 bit de vobis. et infirmi et mortui ex peccatis
 suscitabunt etc. Ideo dicit scriptura. Nescitis
 quia modicum fermenti totā massam corū-
 pit. Expurgate vetus fermentum ut sitis noua
 conspersio sicut estis azimi. Item pasca no-
 strum immolatus est xpus. Itaque epulemur:
 nō in fermento veteri neq̄ in fermento mali-
 cie et nequicie. sed in azimis sinceritatis et ve-
 ritatis. Et sequitur. Auferte malū ex vobismet
 ipsis. i. i. Off. v. Vide ibi pulcra. Quantum
 ad terciū signū viuine filiationis est eius pas-
 sio martyrialis. pro xpo sustinuit martyriū.
 Unde cum p̄dicasset et multos populos con-
 uertisset. et erat iam annorum octuagesep̄tes.
 Post hec infideles cum tenuerunt et cruci ad-
 instar magistrī sui. i. xpi iesu queq̄ predicabat
 affixerunt. et crucifixus etiā lapidauerūt eum.
 Et sic ad dñm migravit. et feliciter vitā com-
 pleuit. Moraliter. ita nos velim⁹ mori in
 cruce penitentie. quia sicut crux fuit xpo afflic-
 tio. sed in ea voluit mori. Ita p̄nia ē afflictio
 et in illa oportet nos mori si volumus saluari.
 Ideo apostolus. Qui xpi sunt carnē suā cru-
 cifixerunt cū vicis et cōcupiscentiis. ad Gal.
 v. Ad hoc videam⁹ de vita beati Jacobi q̄
 est. sed eam dicā breuiter in hęc conclusioni-
 bus. Prima cōclusio quare dicit Jacobus
 minor. ad differentias Jacobi zebedei fratris
 Johannis euangeliste. qui dicit maior. eo q̄
 prior fuit ap̄ls xpi. Unde hec cōsuetudo in re-
 ligionibus obseruat ut ille qui ingredit prior
 maior vocetur. et ille qui posterior minor. licet
 sit prior: erate aut sanctitate vel dignitate. Io
 dicebat apostolus de se. Ego sum minimus
 apostolorum. p̄ma ad 1 Cor. xv. cum tamē sit de
 maiorib⁹ in dignitate et sanctitate. Sed quia
 vltimus fuit vocatus ad apostolatū: dicit.
 Ego sum minimus etc. Secunda cōclusio

q̄ dicebat Jacob⁹ iustus. p̄pter meritū excel-
 lentissime sanctitatis. Nam s̄m Hieronym⁹
 tante reuerentie et sc̄ritatis fuit q̄ vini et s̄cra-
 mēti nō bibit. carnes nunq̄ manducauit. Ter-
 tia cōclusio q̄ dicebat Jacob⁹ frater dñi. sed
 quomodo. quia certū est q̄ virgo maria non
 peperit nisi xpm iesum. quomodo ergo dicit
 frater dñi cum nō esset nisi cōsanguineus ger-
 manus filius marie cleophe. sed dicebat fra-
 ter domini. quia similis sibi fuisse perhibet.
 intantum ut pleriq̄ in eoz specie fallerentur.
 Unde cum iudei ad capiendū christū perge-
 rent a iuda qui xpm a Jacobo tanq̄ eoz sa-
 mularis optime discerneret signū oculi acce-
 perunt dicente iuda. Quēcumq̄ oscular⁹ fue-
 ro ipse est tēcte eum etc. Math. xxvj. Tan-
 ta erat similitudo eorum q̄ sancti Ignacius
 qui erat in antiochia et nunq̄ viderat christū
 in epistola ad beatum Johannē dicit. Si lici-
 tum est mihi apud te ad hierosolim⁹ partes
 volo accedere ut videam illum venerabilem
 Jacobū qui cognominat⁹ iustus. quē referūt
 christo iesu similitudinē facie. vitā. et modo con-
 uersationis. ac si eiusdem vteri frater esset ge-
 mellus. Quē dicunt si video. video et ipsum
 ihm xpm s̄m omnia corporis ei⁹ lineamenta.

Quarta cōclusio q̄ erat magne orationis
 et deuotionis. Totiens in oratione genua fle-
 ctebat ut callos in genibus sicut in calcaneis
 videretur habere. hic solus inter apostolos
 p̄pter nimiam sanctitatem suam p̄mittebatur in-
 trare in sancta sanctoz. non quide causa im-
 molationis. sed orationis. Quinta cōclu-
 sio q̄ mortuo domino in die veneris sancta.
 votum vouit se nō comedurū donec videret
 dominū a mortuis surrexisse. sicut dicit Hiero-
 nym⁹ et Iosephus in libro de viris illustri-
 bus. In ipsa autē die resurrectionis euz vsq̄
 ad diem illam nō gustasset cidē dñs apparuit
 ac eis qui cum eo erant et dixit. Ponite men-
 sam et panem. deinde panes accipiens bene-
 dixit et dedit Jacobo dicens. Surge frater
 mi comede. quia filius hominis a mortuis re-
 surrexit. Sexta cōclusio. quia p̄im⁹ inter
 apostolos missam celebravit. Nam p̄pter ex-
 cellentiam sue sanctitatis sibi hunc honorem
 apli fecerunt. In antiochia petrus missam ce-
 lebrauit. Marcus in alexandria. Jacobus in
 hierusalē. Quā apli debebant incipere ad p̄di-
 candū p̄ mundū tenuerūt cōsiliū q̄ eoz esset
 episcopus hierusalē. et fuit cōsiliū q̄ Jacobo
 bus. Quālis honor in ciuitate vbi incepit
 xpianitas. vbi xps passus est. Apostoli autē
 omnes erant sacerdotes episcopi ordinati a
 xpo. sed nō ut in certis ciuitatibus essent epi.

Septima cōclusio, quia h3 singularē pati/ entia. Tū cum septimo āno cpatus eius apli ad diem pasce cōuenissent, interrogante eos Jacobo, qm̄a p eos fecisset dñs, corā ipso re/ ferebant, intm̄ vt iam prope esset q baptizari vellent, repente quidā tēpli ingrediens cla/ mare incepit. Q viri israelite qd facitis cur ab istis magis vos decipi pmititis. Intm̄ at populum cōcitauit vt aplos lapidare veller. Ascendit autē hō iste sup gradus vbi Jacob⁹ p̄dicabat, et ipm̄ p̄cipitauit deorsum, z ex tūc claudicauit, cū alios infirmos sanaret, noluit seipsum sanare, s̄ ppter honorē Jesu xpi illā diuisa voluit portare vt bon⁹ milēs. Octa ua cōclusio q post martyr gloriofus. In āno em̄ cpatus octauo videntes iudei q nō pos/ sent occidere paulū, eo q cesarē appellasset, et romā missus fuisset, p̄secutōnis sue rabiem in Jacobū cōuerterit: cōtra eū occasione qren/ tes. Ido ad eū cōcuerunt dicentes. Qm̄a te vt reuoces pplm̄, qz ipse errat in Jesu putās q ipse sit xps dep̄camur q te vt suadeas om̄ nibus cōuenient⁹ in die pasce de Jesu. Li bi em̄ obteperabim⁹ oēs, et de te tā nos q po pulus testimoniu ferim⁹ quia iust⁹ es, z pso/ nam null⁹ accipis. Staturit illū ergo super pinnā tēpli, z voce magna clamātes dixerūt Elioz iustissime cui oēs obteperare debem⁹ annuncia nobis qd tibi videt de Jesu. Tūc Jacob⁹ cū ingenti voce rēdit. Quid me in/ terogatis de filio hois. Ecce ipse sedet in celis a dextris dei, venturus iudicare viuos z mor tuos. Hoc audientes xpiani gaudis sunt val/ de. Pharisaei autē et scribe dixerunt. Abale se/ cinus tale testimoniu p̄stare Jesu. Ascenda/ mus z p̄cipitemus eū deorsum, z clamauerūt dicentes. o. o. et iust⁹ errauit, et p̄cipitauerūt eum et lapidib⁹ obuehant eū dicentes. Lapi demus iacobū iustū. Qui delectus nō solum mox nō potuit sed cōuersus et sup genua p/ cumbens orabat dicens. Rgo dñe dimitte eis quia nesciunt qd faciunt. Tunc vnus ex ipsis partem fullonis arripens valido ictu caput ei⁹ impetijt cerebri excussit taliqz mar tirio migrauit ad dñm. Nonā conclusio q refert Iosephus q ppter p̄ctm̄ mortis Jaco bi iusti factū est exadiū hierusalē z dispersio iudeoz, sed nō solum ob mortē Jacobi sed etiā ob mortē dñi p̄cipue hec destructio facta est fm̄ q dñs dicit in euangelio Luce. xix. Non relinquent in te lapidē sup lapidē, eo q nō cognoueris tēpus visitationis tue. Lyr⁹ em̄ fili⁹ Quesp̄asiani impatoris hierusalē cepit et captas subuerit templū qz fundit⁹ destruxit. Et sicut iudei xpm̄, xxx. denarijs emerūt, sic

et ipse vno denario, xxx. iudeos vendidit, vt narrat Iosephus. Nonaginta septē milia iu/ deoz venditi sunt et vndecies centena mila fame z gladio perierunt.

De inuentione sancte crucis. Sermo.

Ibi absit gloria

m ri nisi in cruce dñi nostri Jesu xpi. Verbu istud habet textualit̄ Gal. vj. Et officia in epla hodierna. Solennitas ista et festū p̄sens dicit inuentionē sancte crucis quia beata Helena mater Constantini impa/ toris cū multis miraculis inuenit crucē domi ni nostri Jesu xpi quā iudei absconderūt. De hoc etiā erit sermo noster. Si placet deo ha/ bebimus bonas doctrinas ad intellectus illu minationem, vite ordinationē, z animaz no/ strarum cōsolationē. Sed pmo saluet xgo Abaria. In p̄sentī sermone intendo ptracta/ re verbū ppositū tripliciter.

Primo in p̄sona xpi in cruce patientis.

Secundo in p̄sona beate Helene crucē re/ quirentis.

Tercio i p̄sona cuiuslibet hois v̄e credētis De pmo ptractando vbi in p̄sona xpi in cru ce patiens dicit ipse xps. Abibi absit. i. q ve/ niā ad gloriā resurrectōis corporis nisi p cru/ cem. Inuenit em̄ clare in sacra sc̄ptura q xps multotiens fuit in piculo mortis inter iudeos z diuersimode fuit ei⁹ mors intertata. s̄ nullus alius modus moriendi placuit sibi nisi in cru ce, alios modos moriendi vitauit fugiēdo v/ aliter. Sz ad mortē cruc⁹ venit gratis ipemet de galilea in hierlīm. Primo quides fuit in piculo moriendi statim qm̄ fuit nat⁹. Tūc em̄ regebat herodes alienigena, q fauore impa/ ris romani obtinuit regimē iudeoz, q audiēs natiuitatē regis iudeoz, a regibus orientis, z locū natiuitat⁹ a rabinis iudeoz voluit xpm̄ occidere, ppter qd misit hoies armor vt oc/ cideret oēs pueros ciuitatis bethlē z ei⁹ anti/ nentijs, z ita factū est. Sz angel⁹ dñi apparuit Ioseph dicens q suggerer in egyptū cū puero z matre ei⁹, et sic euasit xps. Et fuit cōpleta p/ phetia Iob. i. Pueros percuissent gladio, et euasit ego solus. Querit qre ista mors nō pla cuit sibi. Nisso morat. ad instruendū nos vt vitem⁹ mortē gladij sp̄ualis. s̄ excoicationis. Legit q in passione sol⁹ petrus portabat gla diū. Symon petrus hñs gladiū eduxit eū, et pculsit pontificis seruū z abscidit auriculam ei⁹ dexterā. Iob. xvij. Rō qre solus sc̄tis pe trus portabat gladiū, quia solus papa vel p/ latus habet gladiū snie excoicationis. Iste gladius multū est timēdus z cauendus,

De inuentione sancte crucis

Sicut enim gladius materialis scindendo diuidit membra a corpore, ita gladius excoicationis diuidit et scindit hominem qui est membrum mysticum ecclesie a corpore ecclesie, inquit qui si in ecclesia daretur mihi optio quid vellem amplius, vel perdere digitum vel stare in excoicatione, potius vellem perdere digitum: etiam manus et pedes recte esse excoicatos per media hora, xj. q. iij. ois. Nihil deus formidare christianus qui separe a corpore christi. Si enim separe a corpore eius: non est membrum eius, et si non est membrum eius non vegetat spiritu eius. Glide ibi pulchra, c. absit, de excoicatione. Dicat miraculum de arboris nucis. Ecce ro hunc christus noluit mori de gladio, ut nos vitemus gladium spirituale qui ferit qui deus denunciamus tale excoicationis esse recte. Fugite ergo a facie gladii, quoniam vltor: inquit tantum est gladius, Job, xix. Fugit homo facie gladii qui ponit se in robore quia statim homo inuenit absolutionem. Nullus dicat, ita bene comedo bibo et dormio sicut ante excoicationem comedo panem recte, si non comedit anima, quod est peius. Secundo christus fuit in periculo moriendi precipitatus, ut recitat Luce, iij. Christus enim natus fuit in ciuitate bethleem, et fuit nutritus in ciuitate nazareth. Ideo dicit Iesus de nazareth Et incepit predicare et miracula facere in ciuitate capharnaui. Tunc iudei dixerunt. Quanta audimus de te facta in capharnaui: fac et hic in patria tua. Luce, iij. Respondit eis christus in sententia quod non merebantur, quia non credebant in eum, immo despiciebant eum: dicendo. Nonne hic est filius fabri: et illi mulieris marie. Et repleti sunt omnes ira: et surrexerunt, et eiecerunt eum extra ciuitatem, et dixerunt eum usque ad suppellectilium montis super quem ciuitas illa erat edificata ut precipitarent eum. Ipse veto reddidit se inuisibilem eis, qui dicebant perquirendo eum, et ubi est. Iesus autem transiens per medium illorum ibat. Luce, iij. Quare noluit sic mori, quia si voluisset per istam mortem etiam saluasset totum mundum. Ratio quare noluit sic mori, ut daret nobis instructionem vitandi mortis precipitii qui fit ex peccato superbie. Quoniam enim demon vult aliquem precipitare in inferno, primo facit eis ascendere in supercilium montis superbie. Verbi gratia, primo de religiosus, qui enim religiosus viuunt deuote in claustro: seruando regulam constitutiones, talis via plana vadit ad paradysum sed dyabolus volens ipsum precipitare in inferno ponit in corde suo hanc imaginationem dicens. Quare tu non vadis ad studium, et forte esses magister in theologia, et post confessor: regis, deinde episcopus, et sic dimittit deuotionem et obseruantias recte. Et qui est alte in supercilio montis precipitatus in infernum, de qua dicit Da-

uid dyabolo. Deiecisti eos domine alleuarentur, ps. lxxij. Idem de simplici clerico quando habet paruulum beneficium, non curat de concubina, quia non possit pueri filius, nec dat amicis, et dicit dyabolus. Ego faciam te ascendere, ponit in corde suo ut ponat se cum magnis dominis ut cum eis habeat beneficia recte, et quando sunt alte precipitantur a dyabolo. Deiecisti eos recte. Idem de vobis laicis qui mechanici vel laboratores viuunt simpliciter de suo labore vel officio vadit recte ad paradysum per viam planam. Sed dyabolus ponit se in corde suo dicens. quare tu non esses in consilio et in officiis ville ut talis recte, et quando sunt tunc nihil aliud querunt quam lucrum temporale. Deiecisti eos recte. Idem de mulieribus, quando enim mulier viuunt simpliciter, curat de domo de filiis, diligit virum suum et obedit ei in omnibus licitis et honestis, talis mulier recte vadit ad paradysum, sed dyabolus ponit in corde suo ut sit domina, quod possit supereditare virum, et quod nihil faciat nisi ipsa ordinabit: dices. quare ego non faciam ut talis faciat, et quare non ibo ut talis sic inducatur recte. Quot moriuntur precipitati. Ideo dicit Job in plona precipitati dyabolo. Eleuasti me et quasi super ventum ponens elisisti me valide. Secundo quod mori trades me, Job, xxx. Ecce ro quare christus noluit mori precipitatus. Tercio fuit in periculo moriendi lapidatus, ut narratur a Iohanne euangelista, viij. et, x. c. Lii. enim christus predicaret iudeis de sua diuinitate dicens. Amen dico vobis, si quis sermonem meum seruauit, non legem euangelicam, mortem non videt in eternum. Job, viij. Qui dixerunt iudei. Quem te ipsum facis. Nunquid tu maior es patre nostro abraha, qui mortuus est, et prophete mortui sunt, et tu dicis. Amen dico vobis, ante quam abraha fieret ego sum. Tunc iudei dixerunt moriamur. Tulerunt lapides ut tacerent in se, dicit Jobes. Iesus autem abscondit faciem suam de templo. Quare noluit mori ista morte. Rindeo quod ad instructionem nostram ex peccato auaricie. Auarus enim est ut lapis durus et frigidus nullam habens pietatem primo indigenti. De auaro dicit Job. Cor eius indurabitur quasi lapis. Job, xlj. Auari qui moriuntur lapidati. Et ot lapidibus percutiuntur quot sunt modi auaricie. Primus lapis est primus modus auaricie qui de rapina. Istos lapides percutiuntur diuitiales a dyabolo qui non sunt pleni de suis red ditibus, quod non sufficiunt, tot sunt vanitates quas faciunt, et perquirunt modos varios recte, et suos vasallos. Secundus lapis dicitur symonia. Istos lapides percutiunt prelati clerici et

religiosi qui nesciunt dare beneficia nec ministrare
sacra nisi cum pecunijs et. totum oportet emere.
Tercius lapis dicitur vsura. Antiquit^r soli
iudei lapidabant isto lapide. Et mo^r et xpiani
si essent aliqui alicui statim dicitur. vos da-
bitis mihi tñm. vsura est et damnatio. quia per
psare nec etiam papa posset aliqd recipere sine
peccato. Q^uo^r lapidant isto lapide. Idem si
hnt aliqd vendit ad spera^m voluit ampli^r p^rpt
expectationem vsura est. Idem si psant sup
possessiones recipiunt fruct^r. vsura est. Idem
si p mutuo obligant libertate alteri^r ad cauā
dum vel molenduz in suo molendino. Si er-
go vis censuaria. sit vera emptio et vera ven-
ditio. et p^ruiz sit iustus. Aliiter aut^r quis modo
quis capiat pecuniā vel aliquid equalens vi-
tra forte. vsura est et alaz damnatio. vt patet
xiii. q. iij. putant. imo sola spes vsurariū fac
xiii. q. iij. si mutuo. Quartus lapis ē fraus
male vendendo vel male emendēdo. Isto la-
pide lapidant mercatores. tabernarij. hospi-
talarij et hmoi. Quint^r lapis est calumnia
Isto lapide lapidant iuriste. aduocati. iudi-
ces. pcuratores et notarij. q^u calumiose dilatat
questiones. faciūt q^u durant lites q^u diu senti-
unt pecunias et. Sext^r lapis est qui dicit
detentio. Isto lapide lapidant q^u detinent sibi
solidata seruiz ancillaz decimas et p^rmicias
et legata defunctor^r. nō oplendo testamenta.
Item illi qui detinent illud q^u inueniunt. ec-
ce quor lapides p^ricit dyabolus p^rtra hoies.
Ideo xps noluit mori lapidatus. Ideo dicit
scriptura. In via ruine. s. auaricie nō eas et si
offendes in lapides. nec credas te vie labori-
ose ne pones anime tue scandalū Eccl. xxxij.
Quarto fuit in periculo moriendi intori-
catus seu potionatus. Ipse em^r venit paup^r i
hoc mūdo. iuxta pphetiā Zach. ix. Exulta-
sar filia syon. iubilabis filia hierlm. Ecce rex tu^r
venit tibi iustus et saluator. ipse paup^r. Et in-
tantū tenuit vitā paupem in hoc mūdo q^u nō
habebat domū nec camerā post sermonē sed
inuitabat ab aliquo et. Iudei vō inimici sui
videntes q^u eum nō poterant occidere nec p^r-
cipitando nec lapidando voluerūt ipsum po-
tionare secrete. et inuitabant eum ad prandi-
um. et potestis cogitare si faciebant sibi falsaz
de arsenico sublimato potionando vinū vel
aliud. De hoc pphetia in psona xpi dicit. Tu
dñe demonstra mihi et cognoui. tu ostendisti
mihi studia eoz. cogitauerunt p^rtra me consi-
lia dicentes. Abitram lignū in panē ei^r et era-
damus ei^r de terra viuētū. et nomen ei^r nō
memoret ampli^r. Ibiere. xj. Sz xps q^u oia sci-
ebat nolēbat comedere de cibo venenato. q^u

re noluit mori ista morte et. Rñso ad instrui-
endū nos vt vitem^r mortē potionatā ex pec-
cato luxurie. Qui em^r vult aliū potionare cō-
muniter ponit venenū in cibo dulci et delecta-
bili. Ita facit demon. Libus dulcis et delecta-
bilis videt luxuria et. sed ibi est venenū pec-
cati q^u animā occidit. Libus est venenatus:
nisi fiet inter virū et vxorē seruādo modū et.
Job. Aliquid poterit aliq^u gustare q^u gusta-
tum afferit mortē Job. vi. q. d. nō. Null^r quā-
tūcumq^u esuriret vel sitiret comederet cibum
quē sciret venenatū esse. Ideo dicit: nūquid
poterit et. Et tu luxuriose comedis de illo ci-
bo quē scis venenatū veneno peccati mortu-
lis: nisi sis infidelis. Quito fuit in piculo mo-
riendi p crucem seu crucifixus. Sed iste mo-
dus moriēdi placuit sibi et acceptauit. Eiden-
tes iudei q^u nō poterāt ipm occidere p^rcipit^r
lapidatus. nec potionat^r: dixerūt. moriat^r cru-
cifixus vel crucificatus: et parauerūt crucem.
Et tūc xps p^rdicabat in illa p^ruincia. s. galylee
et scies q^u iā iudei parauerūt crucē: dixit disci-
pulis suis. Ecce ascēdim^r hierosolymā et fili^r
homis tradet^r p^rncipibus sacerdotū: et cōdem-
nabūt euz morte et. Abat. xx. Ita q^u nō vio-
lenter sed gratis venit ad mortem crucis. Et
data sentētia a pylato. nō appellauit nec fe-
culauit: sed dicit Jobes q^u baualans sibi crucē
eruit in eum q^u dicit caluarie locus. Job. xix.
Quare iste modus moriēdi p^rte alijs placuit
sibi. Respondeo. iam scitis q^u totum malū tā
animaz vt peccatū ignorantie. inclinationes
male: q^u etiā corporū vt infirmitates. dolores
labores et finalit mors. totū hoc venit ex pec-
cato Abet Ecce. quare peccatū venit ex re-
ceptioe illi^r fructus veniti. Libitus ergo qui
venit ad reparandū oia mala taz animarū q^u
corporū. Ipse em^r est ille fructus de q^u dicit vir-
gini Abarte. Bñdictus fruct^r ventris tui. re-
uersus est fruct^r ad arborē: q^ure dicit hyssorie
grecoz antiq^u q^u arbor crucis erat de illo met
ligno de quo Adā recepit fructū. Ideo qñ xps
fuit in arboze crucis tūc fructus fuit in arboze
restitut^r: et repaui oia mala q^u ex peccato ade
fuerāt secuta seruādo ordinē: quia sicut mala
anime venerūt p^rmo. deinde mala corpis. Sic
christus repando p^rmo recupaui mala aiarū
dādo remedia p baptismū ex quo remittunt^r
oia peccata: et repaui sciētā denūciando mo-
bis gloriā padis. Qñ aut^r redibit cito et bñ ci-
to ad iudiciū generale et tunc reparabit mala
corporū: q^u tūc resurgem^r. impassibiles et imor-
tales et. Ecce rōnem q^ure voluit mori in cru-
ce. Et de hoc habet figura Nume. xxi. de ser-
pēte eneo suspēso in patibulo: q^u totū figura

De inuentōne ſctē crucis

fuit paſſionis xpi ex qua nos ſumus ſaluati. ergo dicat in euangelio. Sicut moyses exalta-
uit ſerpentē in deſerto ita exaltari oportet filiū
hoīs. ſ. in cruce vt omīs q̄ credit in ipſum nō
pereat ſed habeat vitā eternā. Job. iij. Ideo
dixit apłs. Abiit abſtē gloriā nūi in cruce dñi
noſtri ieſu xpi in q̄ eſt ſalus vita ⁊ reſurrectio
Quantiſ ad ſcōm hoc verbuz ptractabit
in pſona de ſanta helena cruce requirentis
Nam poſt xpi paſſionē reſurrectōez ⁊ aſcenſi-
onem ſctā crux faciebat infinita miracula. ex
quib⁹ multi puerbant ad fidē xpi. Q̄ dice-
rūt iudei. Iſta crux deſtrueret nos. iō abſco-
dat ne a xpianis inueniat. ⁊ foderūt i mōtez
caluarie q̄ſi. xx. paſſus ſub terra. ⁊ ibi abſcon-
derūt ſancā cruce. vbi fuit abſcondita p an-
nos. cc. ⁊ vltra. quouſq̄ illa ſctā mulier hēle-
na mater pſtantini impatoris ipſam inuenit.
q̄ nouiter fuit ad fidē conuerſa ex multis mira-
culis ſibi factis ppter qd illa ſctā mulier veſt
hierlm ad inquirendū cruce xpi. q̄ omīs iude
os ſapientes coram ſe vocauit. cum autē regi-
na interrogaret de cruce ⁊ de loco vbi fuerat
dominus crucifixus. ⁊ illi nullatenus indica-
reſſent. iuſſit omnes igne cremari. At illi ti-
mentes tradiderūt iudam dicentes. Ibi om-
nia que queris indicabit tibi. Iſte eſt totum
ſcit. Ad quem regina ait. Per crucifixum ſa-
me te pūmā niſi mihi dixeris veritatem. Ipſum
igī in puteum ſiccum iuſſit pñci. ⁊ ibidē mo-
leſtia famis cruciari. Cum q̄ die ſeptima inde
extractus ⁊ ad locum vbi ſanta crux erat ve-
niſſet ⁊ oraret. locus ſubito p̄mouet ⁊ ſumus
aromatum miri odoros ſentitur. Ita vt mira-
retur iudas ⁊ diceret manib⁹ iunctis. In ve-
ritate xpe tu es ſaluator mundi. Et p̄cūgens
ſe vinlūter incepit ſe dēre. ⁊. xx. paſſus ſodiēs
tres cruces abſconditas reperit. Cum autem
cruce chriſti ab alijs diſcernere neſcirent. po-
ſuerūt eas in medio ciuitatis ⁊ cum circa ho-
ram nonā quidā iuuenis mortuus deferretur
iudas feretrū tenuit ⁊ primā ⁊ ſcōm crucem
ſup corpus deſuncti poſuit. ſed nequa q̄ ille
ſurrexit. ap̄ponēs autē terciā. deſunct⁹ rediit ad
vitas. Et multa alia miracula circa infirmos
fuerūt ibidēz facta. Dyabolus autē in aere vo-
ciſerando clamabat dicens. Q̄ iuda quid fe-
ciſti. Jude meo p̄traria opat⁹ es. Nam ille me
ſuadente fecit p̄dōtez. ⁊ tu me renuēte cruce
xpī inueniſti. Per illū multoz lucrat⁹ ſuz ani-
mas. p te videoz p̄dere iā lucratas. Per illuz
regnabā in p̄lo. p te iā expelloz a regno. Rū-
dit iudas. Abiſt⁹ te dānet in abyſſum ignis
eterni. et baptizatus eſt. et multi iudeoz vi-
ſo tot miraculis pueri ſc ⁊ baptizati ⁊ gloriā

dei. De iſta inuētiōne ſit hodie feſtū. ⁊ poſſit
tūc dicere beata helena. Abiit autē abſtē glo-
riari niſi in cruce dñi nſi iſu xpi. Dicat hic
quāta fuerit x̄tus crucis ad curandū oēs in-
firmitates. ⁊ hodierna die eſt. niſi obſt⁹ ⁊ ſa-
nitas corpis eſſet aie nouicia: quia deus nō eſt
occaſio peccati. Abultis eſt meli⁹ p̄aia q̄ ſint
infirmi q̄ ſi eēt ſani. Nō ergo recurratis ad
demonēs vel ad cōiuratores: ſed ponatis ſup
infirmatē emplaſt⁹ crucis xpi cū nomie iſu
cū calore deuotiōis ⁊ ſuauiſſimē. tanta ē virt⁹
crucis xpi q̄ habebis ſanitatē. Iō cantat mō.
Salue crux ſanta. ſalue mundi gloria. vera
ſpes nſra. vera ſerēs gaudia. ſignū ſalutis. ſa-
lus in piculis. Virtus crucis etiā apud inſide-
les maxime p oia cōp̄robāt. Nam reſert Greg⁹
in li. iij. dyalogozū. q̄ quadā die quidā iude⁹
romā veniēs ⁊ declinata eſſet iam dies. ⁊ vbi
remanere poſſet minime reſiſſet. in quodā tē-
plo idolorū ad dormiendū ſe cōtulit. Qui ipſi
loca ſacrilegiū p̄miſſerunt: q̄uis fidē xpi non
haberet: cum ſigno crucis ſe munire curauit.
Nocte autē media euigilās: vidit malignozū
ſpirituū multitudinē ⁊ ſathanam ſedentē. et
omnes ei aſſiſtentes. Et veniēs vnus de ma-
lignis ſpirituib⁹ adorauit eū. Et ille. Qui ve-
nis. Et ille. In tali p̄uincia fui ⁊ bella pluri-
ma cōcitauit. Noſta bene in legenda vſq̄z ibi.
Eas vacuū: ſed ſignatū. Ad hanc vocē illa
malignozū turba diſparuit. Iudeus autē ad
epiſcopū venit: ⁊ ei omnia per ordinē enarra-
uit: ⁊ baptiſmū ſuſcepit. Quātūm ad ter-
ciū: verbū p̄poſitū ptractabit in pſona cu-
iuſlibet hominis vere credentis. Nam gloriā
quā nos ſperamus in celo habem⁹ p xpi cru-
cem: quia in illa paſſus eſt. ideo nullus aū xpī
paſſionē intrauit celū. ſed ibat vel ad infernū
vel ad locum purgandū vel ad locum par-
uuloz ſiue ſymbū vel ſinū p̄fectoz qui dicūt
ſinus Ab̄ac. Dicat qd infernus eſt in corde
terre vbi ſūt domūcile vt i corde pomi. In ſi-
nu q̄ Ab̄ac ibant aie ſanctorū. p̄ma fuit Abel
⁊. ⁊ ibi expectabat xp̄m q̄ extraxit eos inde
q̄ ſurrexit a mortuis. De hoc. p̄p̄ba Zach.
ix. Tu q̄z in ſanguine teſtamentū tui eduxiſti vi-
ctos de lacu i qua nō erat aqua. Adodo autē
ex quo xpianus ſit credēs in xp̄m. ⁊ eſt ei obe-
diens q̄ mori iāz inuenit portā paradīſi ap̄tā
in virtute crucis. Crux xpi clauis eſt paradīſi dic
Rabanus: ſed requirit credētia ⁊ obedientia
⁊ ſic vadimus ad gloriā paradīſi: quā p crucem
habemus. Ideo dicim⁹ mō. Nos autē gloriā-
ri oportet in cruce dñi noſtri Iſu xpi. in quo
eſt ſalus vita ⁊ reſurrectio noſtra: p quē ſalus
ti ⁊ liberati ſumus.

De sancta cruce iterum Sermo.

Euacuatus est scā

dalum crucis ad Gal. v. hic declaratur qđ est scandalū vulgariter. Scandalū enī est vocabulū grecum. et in lingua nostra vulgari idē est quod impingere vel ledere vel cadere. Terbi gratia. qñ aliqđ vadit p suā viā et nō auisando se impingit in lapide vel alio ligno. hoc dicit scandalū. vñ dicit beatus Thom. scōa scđe. q. xlii. arti. i. q scandalū est dictum vel factū pbens alteri occasionem ruine. et hoc ibidem pulchre declaratur p similitudinē obicis. vide ibidē. Idez spūaliter qñ aliquis incipit bonā vitā vel in religione vel in militā vel in statu clericali vel in statu seculari. cauet ne impingatis p familiaritates vel als quot homines qñ mulieres qñ vidue et. vadunt deuote ad padisum p viā bone vite. s post modicū impingunt et frangūt sibi collū peccando mortaliter. Ideo dicit scriptura. In via ruine. i. piculosa in occasione peccādī. nō eas. et nō offendes in lapides. nec credas te vie labioiose ne ponas anime tue scādalum Ecclī. xxvii. Ado ad p. positū. In sacra scriptura inuenit triplex scādalum siue occasio peccādī ptra crucē christi. Primū est discipulorū adherentū. et hoc veniebat ex ignorantia. Scōm est hominū delinquentū. et hoc veniebat ex malicia. Terciū est phonaz nō credentium. et hoc venit ex cordis duricia. Sed qñbet istoz fuit euacuatus. Primū fuit euacuatus p xpi gloriosam resurrectionē. Scōm fuit euacuatus p celi luminosam apertionē. Terciū p crucis xpi miraculosam inuentionē. Ideo dicit thema. Euacuatum est scandalū crucis primū scōm et terciū. Dico primū q primū scandalū seu occasio cadendi in pctm est discipuloz adherentium. s. aploz et alioz. et hoc veniebat ex ignorātia. An xpi passionē et resurrectionē omīs discipuli valde scandalizabant de cruce xpi intantum q nō possent patēter audire nec credere q xps obiret in cruce. Quā cū semel xps diceret eis q optebat eū ire hierlem et ibi multa pati a senioz et scribis et principibz sacerdotum. et occidi in cruce. et tercia die resurgē. qñ discipuli audierūt talia scādaliati sūt. intm q petrus assumēs iesum cepit increpare eum dicens. Absit a te dñe nō erit tibi h. Qui conuersus dixit petro. Glade p me sarbana: scādalu mibi es. q nō sapis ea q dei sūt. sed ea q hom. Math. xvi. Nota. Glade post me sarbana. i. aduersari. Scandaluz mibi es. q nō sapis ea. suple p silia q dei sunt. s ea q hom.

pro huius declaratione nota similitudinē. qñ aliqua ciuitas ab inimicis obfessa cui rex est potentissim⁹ ab hominib⁹ ciuitatis dat cōsiliū regi vt p potentia et violentiā liberaret ciuitatē: dicēdo. ex quo vos dñe estis potēs liberate ciuitatē et gentē vestrā p potentia. ecce cōsiliū hom: sed cōsiliū dei est ad oppositū. Nam licz xps verus rex et messias esset sume potens ad liberandū ciuitatē generis hūani p potentia et violentia: tamē noluit s p hūilitatē et patientiā et iusticiam satisfaciēdo patri voluit liberare et ipsam redimere. Istud ē cōsiliū dei. De hoc ppheta. Mō em cogitationes mee cogitationes vestre: neq; vie mee vie vfe: dicit dñs. Quia sicut exaltant celi a terra: sic exaltate sunt vie mee a vjs vestris. et cogitationes mee a cogitationibus vestris. Isa. lv. qz ergo Petrus et alij apli nesciebāt cōsiliū dei sed hom. idō errabāt: ppter qđ dixit xps petro. Rescitis ea q dei sūt. Ideo scandalū apostoloz veniebat ex ignorantia. Ideo dixit eis xps i nocte passionis. Oēs vos scādali patimini in me i ista nocte. Math. xxvi. Et h qā oēs fugerūt qñ iuxta cōsiliū dei xps misit se capi et ligari et. et p hūilitatē patientiā et iusticiā voluit mōm liberare. Ideo qñ discipuli videbāt crucē maledicebāt eā dicēdo: o maledicta crux. Sed h scandalū fuit euacuatus p gloriosā xpi resurrectionē. qñ xps apparuit eis: aperuit illis sensum vt intelligerēt scripturas Luc. vlti. Et intellexerūt fruct⁹ puenientes ex cruce. Prim⁹ q christus ex passioe crucis affectus est gloriā corpis. i. impassibilitatis claritatē. agilitatē. et subtilitatē. Secūdu fructus de liberatione sanctorū patrum de inferno. quod intelligētes apostoli tūc bene dicebant deo. Terci⁹ fructus de vniuersali redemptione: qz soluit pctū supabundās pro omnib⁹. multi nolūt eire captiuitatē. culpa est eoz et nō dñi q soluit. Quart⁹ fruct⁹ est quia ex passione xpi in cruce porta padisi fuit apta omnib⁹ credētibus q ante fuerat clausa omnib⁹ generaliter vltā quinq; milia annos. Post q aut apli intellexerūt hoc dare sicut i die veneris sancta et sabbato scādaliati maledicebant crucē in monte caluarie fixam. sed in die resurrectionis illuminati simpliciter eam adorabāt dicētes: Tuā crucē adoramus dñe tuā gloriosam recolimus passionem. Nota hic moraliter de adozatioe et bñdictioe crucis. Secundū scandalū crucis fuit hom delinquentū. et hoc veniebat ex malicia. Antiqu⁹ enim crux erat supplicij et patibulum malefactorū sicut mō furca. vñ nimis si malefactor res scandalizabant maledicēdo crucē: tūc mō

Et iudas q̄ cruce inuenit baptizaf. et Quiri-
acus appellat. ⁊ hierosolymis defuncto epo:
ibide in ep̄m ordinat. Deinde p̄ xpo martyr
effectus est a Iuliano apostata. Conuersi au-
tem ad fidem xpi cantabat dicētes. Nos au-
tem gloriari oportet in cruce domini nostri ie-
su christi. in quo est sal⁹ vita ⁊ resurrectio no-
stra. per quem saluati et liberati sumus.

Ad aliter dicat hic de medicina cruci ad
hibenda p̄ra infirmitates dicendo Iesus cū
signo crucis. Cū dicit Greg. Si nosse deside-
ras crucis virtutes. crux est infirmoꝝ virtus
egrotantiū medicina.

De corona dñi.

De corona de spinis

impofuerūt capiti ei⁹ Job. xix. Si
cut scā mater ecclia heri fecit festū
⁊ solēnitatem de scā cruce dñi nři ihu xpi. eo
q̄ in ea fuit passus. ita hodie ordo nř fratrū
p̄dicatoꝝ facit vbicq̄ p̄ totū mundū festus de
corona dñi. de q̄ fuit coronat⁹ in sua passione
in die veneris scā. Et de ista materia erit eti-
am sermo nř. Salutes etiā xgo Adaria ⁊c.
Pro introductione materie p̄dicande sciendū
q̄ inter alias magnas reuelatōes q̄s xpus fe-
cit brō Jobāni euāgeliste in apocal. fuit vna
valde clara dē materia hodierna. de q̄ ipse dicit
Vidi celū aptum. ⁊ ecce equ⁹ alb⁹ ⁊ qui sede-
bat sup̄ eū vocabat⁹ fidelis ⁊ verax. ⁊ cum ius-
ticia iudicat⁹ pugnat. Oculi autē ei⁹ sicut fla-
ma ignis. ⁊ in capite eius dyadema multa
Apoc. xix. hic sunt sex clausule ⁊ bñ notāde
Prima ibi vidi celum aptum. Ista aptura si-
gnat incarnationē xpi. q̄n de celo voluit veni-
re in vtero x̄ginali. Tūc em̄ dē celū fuisse ap-
tum. sicut q̄n aliq̄s dñs dat aliq̄s donū dicit
hīc bursam apertā. Ita etiā dicit de illo ma-
ximo dono filij dei quē dē p̄r donauit p̄ nřa
redemptiōne q̄n misit ip̄m in hūc mundū. 3o
dē celū fuisse aptum. Scōa ibi. Et ecce equ⁹
alb⁹. ecce hic p̄uersario xpi. equ⁹ alb⁹ fuit eius
gloriosissimus corpus. q̄ sicut regis a milite
freno ⁊ calcaribus amozis ⁊ timozis equitās
sup̄ sellā. Sic corpus xpi fuit a spūsancto gu-
bernātū freno tempanie et calcarib⁹ amozis
⁊ timozis filialis vel reuerentialis: sedēs i fel-
la virginitatis vel puritatis. Talis em̄ dece-
bat vř esset nobis pontifex sanctus innocens
impollutus. segregatus a peccatoꝝ ad hīc
bie. vij. Tercia ibi. ⁊ vocabat⁹ fidelis ⁊ verax
sc̄z in doctrina euāgelice p̄dicatōnis. fidelis
sc̄z ad p̄plendū oēs p̄missiones factas i vete-
ri testamento. Tercia q̄ doctrina euangelica
quā p̄dicauit. purā ⁊ verā ⁊ certā p̄nct x̄ta

tē. Quarta ibi: ⁊ cū iusticia iudicat ⁊ pugnat
et hoc in hūani generis redēptiōe. q̄m voluit
facere sine violentia ⁊ potentia. s̄ cū hūilitate
patiētia ⁊ iusticia satisfecit patri. pugnādo p̄
nobis in die veneris. Quarta ibi. Oculi autē
eius sicut flama ignis. i. in eius gloriosa resur-
rectiōe. 18o. q̄ sic flama. deitas aia. ⁊ corpus
sūl ascēderūt gloriose resurgēdo. Sexta ibi. ⁊ in
capite ei⁹ dyadema multa. Ego q̄sui amo-
re vři in sacra sc̄ptura: xps q̄ coronas habuit
Et inuenio q̄ ad similitudinē pape vel impato-
ris habuit tres coronas.

Prima fuit de sapiētia diuināli.

Secūda fuit de penitētia copali.

Tercia fuit de p̄sidentia generali.

De secūda autē loquit⁹ thema. Corona de sp̄-
nis ⁊c. Et de ista sit solēnitās hodierna. Dis-
co p̄mo q̄ rex nosse iesus xps fuit coronatus
in hoc mūdo de corona de sapientia diuināli.
Pro cui⁹ declaratiōe sciendū q̄ sapiētia recte
d̄r corona triplici rōne. Prima q̄ corona i ca-
pite portat⁹. qui aliud de portaret nō diceret⁹ co-
ronatus. Sic sapiētia ad instar corone in ca-
pite residet. Ideo dicit⁹ vulgarit⁹ de p̄sona sa-
piente. Quō habet bonū caput vel bonam
testam. De ista dicit⁹: corona aurea sup̄ caput
eius expressa signo sanctitatis. Eccl. xlv. 18o
expressa signo sanctitatis. Aliqui habent co-
ronā sapiētie in capite: q̄ sunt apti in aliq̄ sa-
cultate vel theologie vř iuris ⁊c. ad legendū
disputandū. p̄dicandū. sed nō ē exp̄ssa signo
sanctitatis q̄ vanitatis: q̄ p̄sciētia et eoꝝ vita
nō cōcordat cū diuina sapiētia. s̄ q̄n vita con-
cordat cū sapiētia tūc corona sapie ē exp̄ssa
signo sanctitatis. q̄ habent magnā sciētiā ⁊
deuotiōnē ⁊ bonā p̄sciētā. Secūda rō est.
q̄ corona caret terminis. i. fine ⁊ p̄ncipio. 3o
dicit⁹ dyadema q̄n duo demens. finē. i. et p̄n-
cipiū. I habet em̄ figurā circularē ⁊ nō q̄dran-
gularē. Ista sapiētia diuina caret fine ⁊ p̄nci-
pio vř deus. Sicut em̄ i figura circulari finis
vnū p̄ncipio. ita p̄sona sapiens quicq̄ facit.
facit ad laudē dei ⁊ nō ad vanā gloriā seu lu-
crū. vel p̄pter honores seu dignitates mūda-
nas acquirēdo. Secus de multis q̄ habēt sci-
entiā s̄ nō diuinā. q̄ finis eoꝝ non vnū p̄n-
cio. i. deo. Tercia gr̄a. Multi sunt sapiētes in
legibus. qui laborauerūt i studio. p̄ncipiū est
a deo. q̄ oīs sapiētia a deo est. s̄ videam⁹ de
fine vtri sit ad dei vel mūdū. Si em̄ finis eo-
rū est mūdus ⁊ nō diuin⁹. p̄ncipiū est a deo.
finis x̄o non. Si em̄ homo interrogaret stu-
dētes dicēdo. quare studeas. q̄ est intentio tua
oēs rīderent. vř postq̄ fuero baccalari⁹ vel
doctor⁹ vadā ad patriā et ducam vxorē. ero

De spinea coronea domini

aduocatus et congregabo etc. Ecce qualis finis
cui tibi finis debeat esse: dicendo, ego studeo ut
fin deus iura regis pumo psona mea. deinde
punitatib' obtinendis principium e a deo et si
nis no pccordat. Sz si diceret, Deus dedit ca-
nones et leges ut ecclesia et mund' eis guberna-
tur. Ideo volo studere ut scias me regere et ec-
clesia dei, talis finis est bon'. si post datur vo-
bis beneficiu vel dignitas: bñ uenerit. Idem
de theologis. Abodo solū paupes curant de
theologia, cui' principiu est a deo: si finis in-
torum est ad mundū, scy ut videant: lauden-
tur, ut habeat pfectiones familiaritates came-
ras vel epatum etc. talis finis nō vniū princi-
pio: si theolog' debz studere ut cognoscat de-
um, et eum cognoscendo diligat et faciat ipm
alios cognoscere et amare: p'dicando vel legē-
do, et sic lucrat corona glorie quaz multi per-
dunt, qz eoz finis est solum ad illa mundana
et transitoria. Unde Jacob' ap'ls dicebat, nō
est ista sapia desursum descendens a pfe lu-
minis, i. diuina: sed terrena animalis, dyabo-
lica, Jaco. iij. Tercia rō qz corona qbusdā
floribus eminet fulget et ornat scilicet quatuor
or, secus de garlanda seu crinali: quod e sim-
plex. Ista corona sapientie eminet quatuor
floribus: ante et retro, a dextris et a sinistris.
Glos qui ante eminet est cognitio dei, qui est
creator et gubernator omnū creaturaz, sim-
plex in essentia, et trinus in psonis, premiator
bonoz, et punitor maloz. Glos retro eum co-
gnitio creaturarum, quomodo sunt in tripli-
ci gradu, quedā sunt pure spirituales, vt an-
geli et anime, quedā pure corpales, vt elemē-
ta et iumenta, quedam spirituales et corpales
vt homines. Glos a dextris est cognitio bo-
norum operum que facere tenemur et gl'e spe-
rande. Glos a dextris est cognitio peccatorū
ut caueatur, et penarum inferni ut vitent'. ec-
ce triplex rō qre sapientia diuina dicitur coro-
na. Ideo Salomon loquens de sapia diuina
dicit, Sapia dabit capiti tuo augmenta gra-
rum, et corona inclita pteget te, Prover. iij.
Dico q de ista corona q est sapia diuina xps
fuit coronat'. Ihec corona fuit posita xpo ho-
mini in die incarnatiōis qñ xgo Abaria dixit
angelo, Ecce ancilla domi etc. Dicit theologi
q in instāti conceptionis aia xpi habuit tāta
sapientia quāta hz nunc in celo. Habuit enī
hec corona xpi qtuor flores eminentes. Anz
qz habuit sapientia de deo, cognitōez de tri-
tate etc. cū tñ corp' ei' gl'oziosissimū non esset
ita magnū vt formica, et tā illa aia videbat ef-
fensā diuinā dare, et trinitatē personarū etc.

Retro, qz in instanti sue conceptionis habuit
cognitionē oim creaturaz et ppietatū earū.
stellaz volucrum, piscū, alialū, metalloz, gem-
marū et oim factorū et fiendoz et factibilū de
die iudicii: et de omnib' cogitatiōibus cordiū
humanoz. A dextris qz habuit cognitionem
omniū angeloz et oim p'definatioz. De' pat'
ostēdit sibi libz p'definatiois diuine in quo
vidit oēs saluādos p eum. A sinistris qz ha-
buit cognitionē de inferno, de omnib' penis,
et de omnib' damnādis, et causas et rōnes eo-
rū damnatiōis: quot impatores qz reges etc.,
essent in mūdo, et de illis tot dānarent ex inui-
sticia. Itē quot p'lati et tot dānarent ex symo-
nia, quot religiosi ex inobediētia, quot clerici
ex luxuria, quot de matrimonio ex mala vita
quot vidue, qz moniales, qz puellē, oia cogno-
uit subito. De ista corona auctoritas. Egredi-
mini filie syon et videte regem Salomonē in
dyademate qz coronauit illū mater sua in die
desponsatiōis illi' et in die leticie cordis eius.
Lan. iij. Nota. Egredimī filie syon, i. aie de-
uote et cōtemplatiue, et videte regē Salomo-
nē, i. xpm. Regula est et vera doctorū theolo-
goz xpianoz et etiā iudeoz: vt vbi i isto libro
dicit Salomon sponsum vel dilect' et similia
intelligit xps, et vbi ponit sponsa vel colūba
intelligit et exponit de ecclesia vt de xgine ma-
ria seu de aia deuota. Ihec e' expositio fm nos
si iudei exponit de synagoga. In dyadema-
te quo coronauit eū mater sua. Nota iudee qz
deus habet matrē, ergo cōcept' et nat' de mu-
liere, ergo nat' hō, est argumētū et insolubile.
Synagoga autē non genuit nec cōcepit nec pe-
perit eū. Sed qre dicit: quo coronauit eū mī
sua, et nō de patre, qz xps in qstrū hō nō hz pa-
trē hoīem: sed solū matrē virginē. Sic inqstrū
deus habet patrē sine matre. Nota in die de-
sponsatiōis. Sicut in die desponsatiōis vir et
vxor: sunt vna caro. Et sunt duo in carne vna
ita q iam nō sunt duo sed vna caro. Athabai
xix. Ita vnio hūanitatē et diuinitatē in xpo
non sunt duo p'sone sed vna. Ideo incarnatio
illa dicit desponsatio. Et in die leticie cordis
eius, i. virginis Abarie: quia illud fuit pāmū
gaudū et leticia cordis eius. Q quale gaudū
fuit virgini Abarie qñ scit se esse matrē dei,
reginā celi etc. De pma corona hec sufficiant.
Dico secūdo q fuit coronat' in b mūdo de
corona de penitētia corporali, de q loquit the-
ma. Corona de spinis imposuerūt capiti eius
Ipse enī p'dicabat et affirmabat se esse regem
messiam pmissum in lege, ppter hoc dixerūt
iudei et milites pylati. Si rex est, ergo corone-
tur. Tūc milites plectentes coronā de spinis

Imposuerunt capiti eius. Et sequitur. Exiuit ergo iesus portans coronam spineam et purpureum vestimentum. Vestimentum tunc fuit purpureum. i. sanguinis guttis ex corona distillantibus rubricatum. Job. xix. Ratio quare voluit de spinis coronari est. quia nos ex peccato ade et ex nostris incurrimus duo magna mala et dāna. Primum quia eramus cōdemnati et obligati ad furcā inferni in qua suspendunt peccatores igne supposito nec possunt mori. Secundum est quod perdidim⁹ paradisi regni coronam quā ex grā habere debebam⁹. ppter h̄ xpus voluit in cruce suspendi ut sibi credētes obedientes liberarent a suspensio infernalis pati buli: dicens patri. ego sol⁹ suspendar et. Ita etiā voluit corona spinea coronari. ut sibi creditibus et obedientibus daretur corona regni celestis. Iō cantat ecclesia. Coronat regē omniū corona contumelie. cuius nobis opor- bium coronam confert glorie. Adoraliter si volumus obtinere coronā glie in paradiso nobis a xpo pmissam oportet nos in h̄ mundo habere in capite coronam spinarū: quatuor genera spinarū continentē. Anterī memoria peccatorū que cōmisi⁹ amare conterendo. Contritio em̄ est spira que pungit cōscientias. Ita faciebat rex Ezechias dicens. Recogita bo tibi om̄s annos meos in amaritudine aie mee. Dñe si sic viui⁹ et in talibus vita spiri⁹ mei. Corripies me et iustificabis me ecce in pace amaritudō mea amarissima. Tu autē eruis animam meam ut non periret: picisti post tergū tuū om̄ia peccata mea. Quia nō infernus cōstibit tibi neq⁹ mors laudabit te. et nō expectabūt q̄ descendunt in lacū veritatē tuā. Quis viues ipse cōstibit tibi sicut et ego hodie. pater filijs notā faciet veritatē tuā. Dñe saluū me fac. Ysa. xxxviii. Posterī cogitare penas in inferno q̄s meruim⁹. Propter h̄ dicit xps de iuda. Bonū erat ei si natus non fuisset homo ille. Mat. xxvi. Dexterosum cogitādo bona q̄ peccando pidiom⁹. tps perditū et merita pōita et p̄mia. iste sp̄ne pungit cōscientiam. Sinistrosū cogitādo iudiciū generale. In quo xps dicit. Ecce qd feci p te ostēdens vulnera. qd fecisti p me. Si nō potestis ostendere aliqua bona. qd dicetis. Dico vob⁹ qd damnati vellest esse tunc in p̄fundo inferni ne videret illā diē terribilem. Nota h̄ miraculum de illo iuvene scutifero male vite. iuratos blasphemator. luso. leno fuit. et cum in quadā nocte dormiret: somniavit qd fuit trahens ad iudiciū dei vbi videbat xpm in virgine matriā matre et sanctos corā xpo ducebantur aie. Et christ⁹ dicebat cuilibet quid fe-

cisti p me. et alique q̄ tenuerūt hic bonā vitā ostendebant aliā bona et aliqua mala. et xps dabat suam bonā vitā ut irent ad paradisum et gloriā. Alii autē erant q̄ nullū bonū habebāt s̄ impenitentes decesserant: istis dabat sententiam dānationis eterne. et crudeliter subito recipiebant a demonibus et ducebant ad infernum. Iuuenis hoc videns valde timebat et cens. Miser quid dicā qū interrogabit me: quia nullū bonū feci. et post pauca fuit vocatus corā iudice. Et dixit iudex. Quis es tu. redde rōem vite tue. Tunc iuuenis ad h̄ verbum iudicis fuit excitatus et fuit tot⁹ canus sicut albus et tot⁹ rugatus. et qd erit de veritate. qd toto somnio ille fuit alteratus. Tunc ille iuuenis dimisit oēs vanitates. recepit ciliatum et multa ieiunia. cōfitebatur sepe. et sic fuit conuersus et sanct⁹ effect⁹. Iste fuit coronat⁹ corona spinarū. Personis q̄ de hac corona se coronant dicit de⁹. Sicut lilium int⁹ spinas: sic amica mea int⁹ filias: ut habet Lant. ij. De co tercio qd fuit coronat⁹ de corona de p̄fidentia generali. Xps est dñs p suā passionē non solū nobis s̄ sibi meruit. s. coronā vniuersalis p̄fidentie. et dominiū vniuersale sup omnes creaturas. et hoc maxime apparebit in iudicio generali. De hoc David ps. viii. et ap̄lus ad heb. ij. dicunt. Adiuuisti eum paulomin⁹ ab angelis: gloria et honore coronasti eū. et constituisti eū sup opa manū tuarū. Et subieciisti sub pedib⁹ eius et oues et boues vniuersas insup et pecora campi. Volucres celi et pisces maris qui pambulant femitas maris. Et loquunt patri de filio suo iesu xpo inquitum homo dicentes. Adiuuisti eū paulomin⁹. s. minus paulo. i. modicum ab angelis. sed quare dicit hoc. cū xps etiā inquantū hō esset maior angelis in scia. bonore. et dignitate et excellentior. Hoc dicit. quia xps inquantū hō modicū fuit minor angelis. s. in hoc qd fuit passibilis. ppter hoc gloriā et honore corona sibi est dñe. et constituit eū sup opa manuum tuarū. Adodo ista p̄fidentia et dñum xpm nō videt nec p̄cipit nisi a xpianis p fide s̄ in generali iudicio qū veniet in maiestate. et nō in humilitate. ut in pmo aduentu. et stabit in aere sedēs in throno iudiciali. et cōgregabuntur ad eū oēs gentes. Quing⁹ p̄ficiones ponunt a dauid. Prima cū dicit oues et sunt p̄fones que habuerunt cōditiones ouis. Quia esse nō nocet dentib⁹ ut canis. nec cornibus ut bos. nec pedibus ut equus vel mulus. Sic p̄fones simplices sunt oues. q̄ nō mordēt diffamando. et qualis morfus est diffamatio. nec cornib⁹ potentie vel scie pcutiunt. nec pedib⁹

De sancto Johāne euāgelista

despiciendo aliquem. nec conculcant. Item ouis est benefica dans laniam et lac. Iō ouis non est vindicatus ut canis. Ite est obediens pastoris suo. Qui habebit conditores ouis in iudicio erunt a dextris. Statuit quidē oues a dextris. Math. xxv. Scōa pōitio est cū dicit boues. qui signat personas de vita applica triplici rōne. Prima qz bos est maior oue. ita psona de vita applica est maioris perfectionis Scōa qz hnt comua. Ita psona de vita apostolica habent duo comua. primū bone vite. scōm vere doctrine. Tercia bos non potat on⁹ s trahit aratru colēdo terrā. ita psona de vita applica non debet portare on⁹ ppietatis. sed trahere aratru pnie colēdo terrā ppiū cor/pois. Nota cum dñf. boues vniuersas in semini. cū deberet dici in masculino. ad innuendum qz psona de vita applica debet esse vt vacet habētes vbera doctrinarū lactādo dulciter ppos et eos nutriendo in deuotione et pnia trahēdo eos ad deū. Tales in iudicio erunt cuz ppo iudices. Amē amē dico vobis qz vos q reliquistis oia in regeneratione cuz federit filius hominis in sede maiestatis sue: sedebitis et vos sedes duodecim iudicātes. xij. trib⁹ israel. Math. xix. Tercia cōditio est. qz pecora capi. Isti sunt qui in b mūdo tenuerūt vitas bestialem comedēdo. bibēdo. luxuriādo: sic bestie sine freno regunt sensualitate. Quā asinus videt asinā. equus equā et. ita hoies bestiales sine freno rōnis et timoris dei sequuntur sensualitate peccando habita oportunitate. Quarta conditio est. volucres celi. Isti sunt sancti angeli qui in iudicio separabūt bonos a mal⁹ Quia pōitio est. et pisces maris. Isti sūt deimones qz vt pisces latitāt et vadūt p mare. ita et demones per mundū. Isti stabunt in gula inferni pati ad recipiendū malos et secū portā dum sup omēs aut xps habz dominū vniuer sale merito sue passionis.

De sancto Johanne euāgelista. qz dñf scūs Johannes ante portā latinā. Sermo

Ecce discipulus

b ille quē diligebat ihs. Jo. xxi. Sācta mē ecclia hodie facit festū et magna solenitatē de scō Johē euāgelista qz dñf scūs Johes an⁹ portā latinā. Bis in anno ecclia facit festū de scō Johē euāgelista. pmiū festū et mai⁹ est circa festū natiuitat⁹ dñi. scōm est hodiernū. et de isto ego habeo vob⁹ p̄dicare. Et si placz deo habebim⁹ bonas speculatiōes et morales instructiōes: s pmo salutetur xgo maria et. Hoc xbu loqz de scō iohāne euāgelista. d. hic est discipul⁹ ille quē diligit.

Et loquit de amore Iesu xpi ad bñm Johē. Ido ego habeo motuū et rōnes p̄dicandi et declarandi mō qz sunt gradus amoris et dilectionis quos deus habet ad suas creaturas. Et amore vestri ego quesiui in sacra scriptura et inueni qz sunt tres gradus amoris.

Primus est de amore generali.

Secundus de amore speciali.

Tercius de amore singulari.

In primo gradu de diligit oēs creaturas generaliter sine exceptione. In scōo diligit solū bonas psonas p deuotionē. In tercio gradu diligebat Johē euāgelistā. Et de scōo gradu dicit thēma. Hic ē discipulus ille quē diligebat Ihs. s. amore singulari. Et ecce in summa tota materia p̄dicanda. Prim⁹ grad⁹ dñtine dilectionis ē. qz de diligit oēs creaturas generaliter sine exceptione. qz nulla creatura eximif. Non solū de eximie diligit angelos scōs et hoies. s etia aialia. arbores. lapides et. Rō patet ad oculū. Hāc quilibet artifex bon⁹ seu m̄g diligit oia opa sua qz tūc qz modica. intm qz moleste gerit si eis aliqd detrahatur. Verbi grā. si artifex domoz cuz of sapia sua fecit vnā pulcrā optime dispositam et ordinatā domū. si de illa dicat malū. et detrahatur: displicebit m̄go. nec in b habebit patientiā cum velit in suis opibus laudari et cōmendari. sic etia de a principio fecit domū hui⁹ mundi sapient⁹ dispositā et ordinatā. superius in celo sunt camere. s. mansiones paradiſi qz inhabitat nobiles et barones amici regis Iesu xpi. fenestre sunt sol et luna et stelle. Nos aut sum⁹ hic inferi⁹ in stabulo cū bestiis De ista domo dicit ppheta. O israel q magna est gila dom⁹ dei. et ingens. i. inextimabilis loc⁹ passionis ei⁹. magn⁹ et nō hñs finem. suple in duratione. excelsus et imensus. Baruch. iij. Hanc fecit de⁹ cū magna sapia mensura et decore. Tūc dauid. Quā magnificata sunt opa tua dñe. oia in sapia fecisti. ps. ciiij. Quia ergo oēs creaturæ sunt opa dei. i. oēs creaturas diligit generaliter. Nec habet patientiam si aliquis dicat malū de suis creaturis quantūcumqz modicis. Immo in eis vult commendari. Ideo quando tu videbis serpentem vel bufonem siue aliquod aliud turpe animal. non maledicas ei quia magnum peccatum est. sed dicas. Benedictus deus. et quod animal. siue qualem creaturā fecit. Et citatur hic miraculum de sancto Zulaguerio episcopo. qui cum descēderet in mari be vno loco. indignatus de magno vento: maledixit vento. ppter quod de hoc habens magnam conscientia induit se in quadam cella et fecit

proficere clauem in mari promittens se nūq̃
inde exire quousq̃ illa clauis inueniretur. et
in b cognoscet se remissionē habuisse de pec-
cato. Post annum vero quidā piscator prese-
ravit sibi piscem vniū in cuius ventre inuenta
est clauis cui aperiretur zc. Ecce qđ peccatū
est maledicere creaturas qđ deus diligit. De
isto gradu amoris diuini dicit sapiens. Dili-
ges omnia que sunt. et nihil odisti eorum que
fecisti. Nec enim odiens aliquid p̃stitisti aut fe-
cisti. Sap. xj. Nota. diligis omnia que sunt.
Ecce amor generalis. z nihil odisti eorum que
fecisti. Ecce sine exceptione. Et assignat rati-
onem dicens. nec enim odiens aliquid fecisti
Sed ponitur amor. Ecce primus gradus.

Abodo veniunt hic due questionēs putiles
oib⁹. Prima. an sit peccatū destruere vñ occi-
dere creaturas. Si peccatū sit eis maledicere
videt qđ maius p̃ctm sit ipas destruere. qđ ma-
ius p̃ctm est hominē occidere qđ ipm maledi-
cere dicēdo. maledict⁹ sis tu. vel hmōi. Idem
etiā videtur de alijs creatur⁹. qđ nō debem⁹ oc-
cidere pulices. pediculos. anophes z similia.
Et r̃ ista rōne fuit aliq̃ qui habebāt conscientiam
occidēdi pulices zc. dicentes. qđ creature
dei sunt. Sz non hnt p̃sciam occidēdi p̃dices
gallinas. lepores. pisces. z hmōi. Pro de-
claratiōe hui⁹ q̃stionis sciendū. qđ de⁹ fecit oēs
creaturas duplici fine. P̃mo p̃ honore z gl̃a
diuina. Scđo pro vtilitate humana. Lauden-
dū est qđ ne illud qđ hō dicit seu facit creaturis
sit hō honore dei z vtilitate humana. als pōt
hō vñ creatur⁹ z comedere z occidere. qđ sunt
p̃ nra vtilitate. Ideo occidere p̃dices z galli-
nas. mutones z hmōi. nō est p̃ctm de se. imo
p̃cordat cū fine ppter quē facit sunt. qđ p̃ nra
vtilitate. Etia pōt hō occidere pulices zc. qđ
faciūt cōtra nostrā vtilitatē. nec enim p̃mittunt
nos dormire. non est p̃ctm. imo meritū. z op-
positū esset stulticia seu error. Ideo possumus
occidere lupos. vulpes z filia. qđ dānificant
nos. Scđus finis p̃ncipal⁹ q̃re de⁹ fecit crea-
turas est p̃ honore z gl̃a diuina vt i eis de⁹ lau-
det z b̃ndicaf. Et iste est p̃ncipal⁹ finis. Ideo
magnū p̃ctm est maledicere creaturas. quia
in eis maledicet etiā creator. Id est qđ p̃ctm
blasphemie. qđ repugnat huic fini p̃ncipali.
Et ideo dicebat Daniel. B̃ndicite oīa opera
dñi dño. laudate z superalate eū in sc̃la. Da-
niel. iij. Si dicaf. z qđo fornice et mulce pos-
sunt deum b̃ndicere. Intelligit sic. B̃ndicite
scz vos hoies et oib⁹ creaturis. dñi dño. lau-
date zc. Adō ad argumētū. si of. Si p̃ctm est
creatur⁹ maledicere. videt qđ maius p̃ctm esse
eas destruē zc. Responso. si maledictio de-

structio sumat vniūformis. Dico qđ maius pec-
catum est creaturas destruere qđ maledicere.
Abai⁹ p̃ctm em̃ ē hoīem occidere qđ sibi dice-
re. maledict⁹ sis tu zc. Si aut sumat disformi-
ter. sic qđ destruere referat ad creaturā. z ma-
ledicere ad creatorē. maius p̃ctm est maledi-
cere qđ destruere. quia sapit blasphemā. Ideo
apls. Benedicite et nolite maledicere. Sau-
dete cū gaudentib⁹. flete cū flentib⁹. Ro. xij.
Et hoc de p̃ma q̃stione. Scđa questio quā
vos possitis mihi facere est. Quos frater dici-
tis qđ de⁹ diligit oēs creaturas zc. Queritur.
Si hoc amore de⁹ diligit peccatores z dāna-
tos z demones. Nec questio est fm̃ plures in-
terrogationes. vt dicunt logici. ac si diceret.
vel dicaf. Frater mel z fel est dulce z amarū.
Due questionēs sunt in vna. Ita etiā cum of
Utrū de⁹ diligit peccatores et damnatos vel
ne. quia peccator duo dicit. s. naturā seu sub-
stantiā hoīs. et culpam seu peccatū que est in
eo. Cum ergo querit utrū deus diligit pecca-
tores vel ne. Quia peccator duo dicit. s. natu-
ram et culpam. oportet ridere cū distinctio-
ne. dicendo qđ de⁹ diligit naturā. quia opus
suū est. sed nō diligit culpam seu peccatū. qđ
nō est opus suum. Nota ad hoc p̃positum
pulcrā similitudinē de pictore qui diligit
imaginē quā ipse depinxit. sed si est deturpa-
ta nō diligit maculā zc. Ita de deo. imagines
quā deus depinxit est anima ad imaginē z si
multitudinē suā. Intm̃ qđ si anima posset vide-
ri a nobis absq̃ macula. nollet comedere zc.
Sed peccator: supinducit maculā seu turpitu-
dinem peccati. immo ppter illā punit pecca-
torem eo quia maculauit imaginē dei. Simi-
liter odio sunt deo impi⁹ z impietas et. Sa-
pientie. xij. Nota. s̃r. quia de⁹ odit impieta-
tem. et ppter eā odit etiā impiū. ita qđ eadem
rō odij est vtrobiq̃. Quid de dānatis ad idē
Quid vult dicere: damnatū esse duo dicit. s.
creaturā dei. vt culpā obſtinatā irreparabilē
rōe cui⁹ dat sibi pena seu punitio: dicēdo dā-
natis. dabo tibi penā. quia tu maculasti et de-
turpasti imaginē meā. Ita qđ de⁹ diligit nati-
ram sed nō culpā. Ideo auferis vos z caueas
tis a maculis p̃ctōz. s. supbie. auaricie. luxu-
rie s̃ ap̃proximare volueris creatori. Id vult
qđ hostia in qua ipse est dicitis verbis sit munda
et vniū etiā mundū et purū z corporaliū
alia. Nam ppter immunditiā fuit reprobatū
sacrificiū veteris testamenti. Auctoritas. Id
est voluntas mea in vobis dicit dñs. z mun⁹
non suscipiam de manu vestra. Malachie. s.
Siat ergo ratio. si inanimata et irrationabi-
lia vult deus qđ sint sine macula. eo quia sibi

De sancto Johanne euangelista

appropriantur. Quid magis vult animas nras rationales esse mundas cum liriua istius peccatrice. scz contritionis. confessionis. et satisfactionis. Ergo laudamini mundi estote. auferite mali cogitationes ab oculis meis. Quiescite agere puerse discite bene facere. Psal. i. Et hoc de primo gradu. Secundus gradus diuine dilectionis est qd deus diligit de amore spali non omnes creaturas generaliter: solum bonas ppter earum deuotionem. Ratio. quia licet bon homo vel bona mulier diligat omnes proximos amore generali. diligit tamen parentes. amicos. et vicinos amore spali. et loquendo. conuersando. comedendo. dando. iuuando et. Ita enim sunt signa amoris specialis. Sic etiam deus licet diligit omnes creaturas generaliter. tamen solum bonos diligit specialiter cuius eis loquendo. puerlando et. Dicit Ihs. in li. de summo bono. qd qn qs orat loquitur cu deo dicendo: Pater noster. Et cum regine Abria qn dicit: Ave maria. Et de loquit sibi respondendo. qn in ore dei solatudes aliqz et illuminatodes. qd iste sunt dei locutodes. Et nuqd qd tu orasti de mane deuote. vel dixisti matutinas vs missas. sentis in aia singulari consolationem. De loquit tecu qn legis vel studes in bono libro. Liber enim est os dei. Scdo conuersando. qn duo stant simul of eis. illi simul sunt vna res. cu tn differet. Abag. ppe est deus illis qs diligit singulariter. qd intra eos est sp puerlat et stat cu eis. Auctonitas. Deus charitas est. et qd manet in charitate in deo manet et de in eo. Jo. iiii. Tercio comedendo. qd ppo: ne bone et deuote sepe dnt coicare. tuc em ho comedit cu xpo in mesa sua. bn est amicus regis qd comedit cu eo. Quarto dando. xps ei dilectis suis speciali amore mittit dona. vni donu humilitatis. alteri donu liberalitatis. alteri donu castitatis vs patie et. Et io sic amicus regis amico de donis. ita etia xpo regnanduz est: dicendo. Grates vob dnt. ego pueni et superbo. s vos missis mihi donu humilitatis. et sic de alijs. Idem etia de donis corporalib. s. sanitas et bmo. vs palib. qbuscuqz a deo datus. De isto amore speciali dic scriptura. Meminem diligit de nisi eu qui cu sapia inhabitat Sap. vii. Nota. nisi eu qd cu sapia inhabitat Quia isto amore speciali non diligit de stultus: solum sapientes. Abodo videam qui sunt stultus qui sapientes. Abodo si ab hincys ad talem locum esset vna via a dextris aspera sine tabernis tn est secura. et a sinistris est alia via plana deliciosa cu tabernis de vno militari ad aliud cu arboribz et volucribz cantantibus. tn est ibi vna passus periculosus. in q om

nes transeuntes occidunt et depredant. et sapienter murmuraret aliquis respiciens ambas vias et clamando diceret viatoribus. ad dextram respiciatis et non ad sinistram. quia oes ibi depredantur et. Nunqd nolentes cedere clamant: dicendo. ipse vellet qd dimittam bonam viam et deliciolam. et qd vadam per viam asperam et. reputabunt fati et credentes sibi sapientes. immo vtna inter vos non sint multi stulti. Ecce ab hincys ad alium mundu sunt due vie a dextris et via virtuosa et spialis. a sinistris est alia. s. via viciosa et carnalis. Prima est via penitentie. aspera est. asperus est conteri. custeri. satisfacere. sed est secura. Ideo xpus optime monet dicens. Penitentia agite: appropinquabit enim regnu celoz. Abath. iiii. Alia via a sinistris est deliciosa et carnalis. s. comedere. bibere. dormire. luxuriari. se vindicare et. Sed in passu periculoso. i. mortis. oes denudantur et depredant et occidunt. Si dicatur etia in alia via est passus periculosus mortis verus est. sed non depredant. quia secum portant thesauru meritor et bonoz operu. Videtur ergo vobis magna stulticia velle ire per viam sinistram qua satis que ducit ad infernu. Scit se esse superbos. auaros. luxuriosos et. Et b via quo tendit. Si dicatis qd ad paradysum. hereticus etia estis. quia via spialis est paradisi. Ecce quare dicit. Meminem diligit de nisi eum qui cum sapientia inhabitat. qui scz sapienter eligit viam securam. licet aspera. talibus dicit xps. Sicut dilexit me pater. s. amore specialiter et ego dilexi vos. Abanete in dilectione mea. sed non dimittendo viam bonam. Si dicatur. Domine et quomodo manebim in dilectione vestra. Responder dicens. Si precepta mea seruaueritis. que in hoc consistunt vt homo declinet a malo et faciat bonu. manebitis in dilectione mea. Sicut ego precepta patris mei seruau i maneo in eius dilectione. Job. xv. Patet scds gradus. Tercio gradus diuine dilectionis est de amore singulari. quod dilexit Iohanne euangelista. ppter sua conditionem. Non solum em xpus dilexit Iohanne amore generali et speciali. sed etia amore singulari. hoc declarat sic. Quilibet dñs et pater familias dom diligit domu sua et quicqd est in ea amore generali. Non solum em diligit vxorem. filios. et famulos. sed etia iumenta. Deinde amore speciali diligit filium sibi magis simile pulcrum. humile. obediens. Ita etia in domo hui mundi deus vt pater familias diligit omnes creaturas generaliter et bonas specialiter. s. inter oes habebat vnū filiu sibi similem pulcrū Iohanne virginem

humilem obedientem. Secus de alijs apo-
stolis qui habuerunt vxores. Sed Iohannes
semper fuit pulcr. primo in ore non loquedo
de illa materia in oculis aspectibus. in auri-
bus nolens audire turpia. in manibus a ma-
lactibus. in corde a malis desiderijs et cogita-
tionibus ppter qd xps et virgo maria dilige-
bant ipsum singulari amore. Unde cum chri-
stus in passione existens in cruce et vidisset ibi
matrem tristem desolata: volens ipsam con-
solari sciens q virgo Abaria singulari amo-
re diligebat Iohannem. dixit virgini matri q
reciperet Iohannem in filium. Ecce amo: singu-
laris ex sua pulcritudine virginis. Quam
tum deberemus laborare vt essemus pulcri et
casti vir et vxor. seruantes modum sunt pul-
cri. magis pulcri sunt tamē illi qui viuūt cōti-
nenter. s super omnes pulciores sunt virgi-
nes. tales em singulariter diliguntur a christo
nec exceptis ceteris singulariter: s pte ceteri
quos diligebat familiaris vnum quem spe-
cialis pterrogatiua malis ampliori dilecti-
one fecerat dignū. Nota huius singularis
dilectionis signū. Ex euangelio hodierno et
historia huius festi de oleo seruientis olei. Dicit
euangelistū q xps volēs ostēdere Petro marty-
rium qd debebat pati pro xpo dixit sibi. Luz
esses iunior cingebas et ambulabas vbi vo-
lebas. cū aut senueris extēdes manus tuas. scz
in cruce. et alit te cinger. sin cruce ligādo. et du-
cet te quo non vis. i. ad mortem. Iō veni seq-
re me me. Sicut ego moriar in cruce: etiā et tu
Petrus verovides Iohem: volēdo scire si mo-
rere p martyriū dixit xpo. Dñe hic at qd. i.
quo morier. Rñdit Ihs. Sic cū volo mane-
re donec veniās. Quid ad te tu me seqre. Et
hoc apostoli opinati sunt q Iohes nō moze-
ret vsq ad diē iudicii: cū dñ. donec veniā. sed
ipemet Iohes annullat illā opinionem dicens
Et nō dixit Ihs. q nō moriet: s sic volo eum
manere donec veniā. Nota. sic cū volo mane-
re. i. ne moriar p martyriū. q licet multoties
fuerit in tormento et. de tñ ipm pseruauit q/
uisc fuit. xcix. annoz. tūc xps venit ad eū di-
cens. Veni dilecte mi et. Ecce qre dicit. Sic
cū volo manere. scz sanū viuū et incolumē. do-
nec veniā. suple. ad eū. Recte xps ostēdit Ioh-
anni amorē quē ostēdit virgini matri ad quā
venit in fine dicēs. Veni colūba mea et. Et
virgo sine dolore emisit spm. Ita etiā de Ioh-
anne. Ecce rō quare non fuit mortu: cum a
domitiano imperatore fuisset missus in dolio

seruentis olei in roma ante portā latinā. eo q
et decreta ipsi impatoris pdicabat xpi fidem
Dicat hystoria beuui. et fuit cōpleta pphetia
Isaie. q recte videt fuisse de bñ Iohē dicēte
xpo iohāni. Et si ambulaueris in igne nō cōbu-
reris. et flāma nō ardebit in te. quia ego dñs
deus tuus sanctus israel saluator tuus. Et qd dono-
rabilis factus est in oculis meis et gloriatus ego
dilexi te. Isa. xliij. Abulsi efficiunt honorabi-
les in oculis gentiū siue hoim s non in oculis
dei. Aliqui p oppositi in oculis dei s nō hoim
Aliqui nec in oculis dei nec hoim. Aliqui aut
sunt honorabiles in oculis dei et in oculis ho-
minū. Istud est meli. Primi sunt psonae hy-
pocrite facie et palliate. ad extra ostendentes
magnā humilitatē. intus aut sunt pleni supbia
vana gloria. psumptione et. Tales in oculis
dei qui videt corda nō sunt honorabiles. Se-
cundi vero q sunt honorabiles in oculis dei s
nō hoim sunt psonae deuote q ozant et faciunt
pniam s aliqd tēns forte faciunt aliq bona in-
tentione. Tñ gentes scandalisānt. talib dicit
apls. Prouidentes bona. nō tñ corā deo sed
etiā corā hoib. Rom. xij. Tercij q nec in o-
culis dei nec hoim sunt honorabiles. Sz abomi-
nabiles sunt publici et notozij pctōres. vt con-
tubinarij et meretrices et lufores et. De qui-
bus dicit scptura. Et ante q male fecerint et
exultāt in reb pessimis. qz vie puerse et infu-
mes gressus eoz. prouer. ij. Quarti q sunt
honorabiles in oculis dei et hominū sunt illi
q talit viuunt et talē intentionē hnt in factis
q quicqd dicunt vel faciunt p honore dei et
saluatione alaz cauēt ne in aliq scandalizent
gentes. Tñ apls de se dicebat. Si eka scan-
dalizet fratrem meū nō māducabo carnes in
eternū ne frēm meū scandalizet. i. ad L. oz. viij.
De isto gradu dicit scptura de Thobia et co-
gnatione sua. Dis aut cognatio ei et ois ge-
neratio ei in bona vita et in scā cōuerfatione
pmanit. ita vt accepti essent tā deo q hoib
et cūcis habitantibz terrā Thobie. xiiij. In
isto gradu fuit beatus Iohes euangelista. Iō
sibi dixit xps. Ego dilexi te et.

De sancto Barnaba apostolo.

Rat vir bon' ple

nus ipū sancto et fide. Verbum istud
habet in actib apostolor. c. xi. Jam scitis q
festum et solennitas pñs tota est beati Bar-
nabe apli. ita erit et sermo noster. Et si placet
deo de sua sanctitate vite poterim recipere
emplū gubernādi vitā nostrā vt ad padisum
pueniam. et vt ita sit salutes vgo Abaria et.
Pro introductione materie predicāde de possit

De sancto Barnaba apostolo

hic querē aliquis simplex et ignorans. Unde est hoc q̄ beatus Barnabas dicatur apostolus cum apostoli sint. xij. et ipse non sit de numero illorū. Strictē autē quos sunt apostoli illi quos christus in vita sua elegit et misit p̄dicare. q̄ apostoli idem est q̄d missus. et solus fuerunt electi. xij. Auctoritas. Locauit discipulos suos et elegit. xij. et ipsos quos et apostolos nominauit. vt habet Luc. vi. c. et nominant sic. Idē dixit christus. Hōne duodecim hore sunt dies. Si quis ambulauerit in die non offendit. quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit. quia lux nō est in eo. vt habet Job. xi. Non loquebatur de die naturali. quia viginti quatuor horas h̄z. nec de vsuali q̄ aliquē h̄z plures horas. aliquē min⁹. s̄ loquitur de se qui est dies ille. de quo David. Abhōr est dies v̄r in artibus tuis super milia. Duodecim hore huius diei sunt. xij. apostoli. qui fuerūt dari in sanctitate et simul cum christo iſto modo nec beat⁹ Barnabas nec Paulus sunt de duodecim apostolis. S̄z beatus Abathias fuit de numero illorū. quia licet in vita christi non fuerit de numero apostolorū. tñ successit iude. et iam christus in corde suo elegerat ip̄m quādo dixit. Amen amē dico vobis q̄ vos qui secuti estis me. in regeneratione nō sedetis filii? hōis in sede maiestatis sue sedebitis et vos super sedes duodecim iudicātes. xij. tribus israel. Abath. xix. In dicta auctoritate non loquebatur de iuda s̄ de beato Abathia et successore quēz iā in corde suo elegerat. Si autē largo mō volum⁹ loq̄ de apostolis. non solū illi duodecim q̄ p̄m in vita sua fuerūt electi sunt apostoli. s̄ etiā illi q̄ post xp̄i ascensionē fuerūt electi sunt apostoli. et sic sūt. xiiij. Beat⁹ Paul⁹ maxim⁹ apostolorū quē elegit cum iret damascū ad p̄sequendū xp̄ianos: dicens Clā electionis mihi est iste. vt portet nomen meū corā gentib⁹ et regib⁹ et filiis israel. Actum. ix. Et ista rōe in bullis papalib⁹ i sigillo p̄libeo Paul⁹ ponit ad dextrā et Petr⁹ ad sinistram. als bulla esset falsa. Rō. q̄ beat⁹ petrus fuit elect⁹ a xp̄o in sinistra. s̄z in hac vita mortali q̄ sinistra designat. Paul⁹ autē elect⁹ fuerat a xp̄o in dextra glie. q̄ iā xp̄s erat in glia impassibilis et immortalis. Et iā beat⁹ Barnabas fuit elect⁹ a xp̄a in dextra glie. De ista electione auctoritas. Ieiunātib⁹ autē discipulis dixit illis sp̄s sanctus. Segregate mihi Paulū et Barnabā in opus ad quod assumpsi eos. Et ieiunantes et orantes ip̄onentes eis manus dimiserūt illos. et ipsi q̄dē missi a sp̄s sancto abierūt. Actum. xiiij. Patz ergo q̄ beat⁹ Barnabas est vtr⁹ apostol⁹ xp̄i. licet nō elegit eū in vita

Si autē dicat. De oib⁹ discipul⁹ q̄re beatus Barnabas fuit electus in apostoli et nō alij. Rō assignat in themate dicens. Erat vir bonus. Hora. erat vir. nō dicit. erat hō. q̄ multi sunt hoies q̄ sunt magni p̄ctores. S̄z of vir a virtute. q̄ erat virtuosus et bon⁹. Patet thema. in quo subtiliter ostendunt quatuor excellentie de beato Barnaba apostolo.

Prima q̄ fuit alte virtuosus. q̄ erat vir. S̄cda q̄ fuit plene pius. q̄ erat bonus. Tercia q̄ fuit de ḡfous. q̄ plen⁹ sp̄s sanctus. Quarta q̄ fuit digne glōfous. q̄ plen⁹ fide. Dico p̄mo q̄ bt̄us Barnabas fuit alte virtuosus. quia erat vir. i. virtuosus. Quid est virtuosum esse. Dico q̄ q̄i intellexit. memoria. et voluntas et opera sunt f̄m deū et eius mandata. non curant quid dicunt gentes q̄d debet fieri f̄m deū talis est virtuosus et fortis. Sicut enī dicit de illo qui leuiter cadit modi co veni vel impetu nō h̄z virtutē. nō est fortis. ecce qualiter cadit. Sed q̄i stat fortiter. dicit. o virtutē habet. fortis est. Ita sp̄s aliter totus iste mūdus est plenus ventis qui sunt tēptationes demonū. Sp̄s. i. ventus grandis et fortis subvertens montes et conterens petras. iij. Regū. xix. Abontes alti fuerunt. adam. eua. samson. david. salomon. tñ subiti fuerunt vento tēptationis. nō erant fortes. quia statim ceciderunt. Ido virtuosus et fortis sunt qui nō pmittunt se cadere quacūq̄ tēptatione. Secundo quādo quis portat onus fortiter. dicit. virtutē habet. iste fortis est. sc̄us si cum onere cadit. Ita quilibet nostrum portat magnū onus carnis. Sapie. ix. Cor pus q̄ corrumpit aggrauat animā. Qui ergo pmittit se cadere pondere malarū inclinat. ionum carnis nō est virtuosus nec fortis. sed ille qui tenet se fortiter est virtuosus. Tercio p̄sens vita nō est nisi quedam via arenosa tot sunt occasiones peccādi. s̄. audiendo. videndo. opando. et opotunitates male q̄ ille qui nō cadit est fortis et virtuosus. Quarto in hoc mundo habem⁹ multas erumnas tribulationū. dolor. et infirmitatū. paupertatū persecutionū. Ita q̄ multi cadunt per impotentiam. Sed qui scit se tenere fortiter cōtra ventū tēptationū. contra onus malarū inclinationū. cōtra arenā occasionū et contra impetus tribulationū. talis est virtuosus. Auctas de illo sc̄o Job qui in his quatuor fuit fortis Ideo d̄ de eo. Tir. i. virtuosus. Erat in frahus noie Job. Et vir ille erat simplex. quia cū haberet corp⁹ et animā solū sequebat aīaz qua regebatur et rectus nō pmittebat se cadere. ac timens deū quia diaboli tēptationibus

nō cecidit. Et recedēs a malo. s. vitando carnis inclinatioēs malas Job. f. Talis fuit beatus Barnabas. Erat vir. i. virtuosus: qz de spectis cūctis tēporalibus bonis virtuose appetebat celestia. Nota quō fuit de cypro de ciuitate incassia de genere Aaron de tribu Leui habēs domū et possessionē. et erat lītatus in lege Adōys: qz audita fama virtutū miraculorū et doctrine apłorū volebat videre et audire: et venit hierlm et vidit apłos et audiebat sermones eorū et erat totus attonit⁹. Et qz ipse erat magn⁹ clericus et cognoscebat tempus aduētus messie cōpletū cū magna reuerentia et attentioē audiebat sermones apłorū. Ideo fuit illuminat⁹. Nota cū quāta diligētia est audiedus fmo. Deinde dixit intra se. Ex quo audiui doctrinā istorū hoim volo videre eorū vitā (qz multi pđicant bñ qz tñ viuūt male) et vidit qz viuebāt cōmuniter: null⁹ habebat nec portabat pecunias pñcularit. nisi rectorēs hoim: et mulierē. Et fuit multū pñtus de eorū vitā. Deinde respexit miracula eorū qz curabāt cecos. surdos zc. Id dixit beatus Barnabas. Et qz possent illa facere nisi de⁹. Holo alia pñtationē: et reuersus ē cyprū et vendidit oīa bona sua et recepto cōgerio ab amicis venit ad apłos dices eis. Vnde erat de quo generantia et tribu et illuminat⁹ pñtationibus supplicauit eis vt ipm reciperēt in societate: et fuit receptus et baptizat⁹. Barnabas. qđ idē est qđ filiū cōsolatōis: qz apli fuerūt valde cōsolati de eo. et pñctū bonorū tpalū posuit ad pedes apłorū vt distribuere paupibus. Erat g vir. ideo christus sibi apparuit in ofone dices. Lōstans. i. virtuosus esto barnaba: qz pñia eterna pñcipēs. Quālis pñtatio dare terrena et accipe celestia. De omnib⁹ q dixi auctas de biblia. i. quā maxie vita beati barnebe habet Ioseph aut qui cognominat⁹ est barfabas ab apostolis. qđ est interpretat⁹ fili⁹ cōsolationis. leuitēs. cyprus genere. cum haberet agrū vēdidit eum et attulit pñctū et posuit ad pedes apostolorū. Actū. iiii. Ideo possumus dicere de eo. Maagan princeps militie regis syrie erat vir magnus apud dominū suū et honoratus. Per illuz cū dedit dñs salutē syrie. Erat autē vir fortis et diues. iiii. Regū. v. Adoraliter p nobis. Si vos de mūdo nō habetis tantā virtutē dimittendi oīa. p deo nec tenemini. Hos religiosi tenemur ex voto. sed dimittere tenemini omnia de malo iusto. de vsu. ra. furto. rapina. et calumnia solidata. de decimis defunctorū. de alijs. s. male emēdo vel vēdendo. et restituere de illis de bono iusto. pñctis cōgregare p vobis et filijs. Itē tenemini

ad restitutionē de damnis datis et multi non faciūt sibi pñcientia. Si ex negligētia vsa vel scīeter oues vestre intrarūt campū vel vineā alterius. licz curia nō cogat vos tenemini satisfaccere. Idem de notarijs qui in testamētis faciūt mutare voluntatē testatoris. Idē si rex papa vel dñs volebat dare alicui officiū vel beneficiū et vos impedistis tenemini. Idē de falsis testibus in iudicio in damni pñmis Idem si aliquis displicuit vobis: et vos odio tollatis sibi vineam vel ortū. arbores: et hmoi tenemini: et nullus curat. Idem de iudicibus aduocatis. notarijs. pcuratorib⁹. nō potestis saluari nisi restituat. Ideo dixit ille sanctus patriarcha iacob laban socero suo. Ego offe damni reddēbā. quicqđ furtim peribat a me epigebas. Gen. xxxi. Secūda eccellenā beati Barnabe est qz fuit plene pius: qz erat bonus. Proprie esse bonū est qz non solū pñona curat dō bono sibi sed etiā pcurat bonū pñmi sui: qz als nō esset bonus si solū curaret de se. Autoitas. Deus mādauit vniuersis de pñmo suo. Eccl. xvi. Item dicit Dionys⁹. Bonum est qđ est cōmunicatiū vel diffusiū sui ipsi. s. ad vtilitatē aliorū. Idē dixit rex achis ad dauid. Scio q bonus es tu in oculis meis sicut angelus dei. i. Regū. xxi. Angelus cū dei licz nō potest pñre glā nec pñam augmētare essentialiter. expedit tamē q alios ad bonū instiget. et a malo reuocet zc. Patz ergo q esse bonū ē curare nō solum de bono suo: s. etiā alteri. Sic beatus Barnabas fuit nō solū bonus de bono suo sed alteri. Lupiebat cū saluare totum mūdum. quare incepit ire pñdicando de villa in villam. de ciuitate in ciuitatem. nolebat habere villam ciuitatē nec domū propriā. erat vir bonus. Singulariter dicam vobis vnam bonitatē quā fecit qz Paulus fuit cōuersus in via dum iret damascū rediit hierusalē. qui voluit sociari xpianis. oēs fugiebant. sciebant ipsum pñcutorē. Beatus Barnabas solus se sibi affociauit et ipsum ad apłos duxit. Et nūc Paulus venisset hierlm tēptrauit se iūgere discipulis: et oēs cauebant eū: nō credētes qz esset discipul⁹. Barnabas at apphensum illū duxit ad apostolos: et narrauit illis quō in via vidisset dñm: et qz locutus est ei et quō in damasco fiducialiter egerit i nō mine ibi Act. ix. Nota quale festū et gaudiū fuit factū de ei⁹. pñctōe mirabili. Item nota quō pñre cōciliatū sibi sociū Iohannē marci vocatū qz dimiserat eū cum fuissent in periculo mortis. ps. Act. xii. et. xv. c. Bñ g possumus sibi dicere. Bonus es tu: et in bonitate tua doce me iustificaciones tuas. ps. cxviii.

De sancto Iohāne baptista

Moraliter etiā nos debemus hāc bonitatem hēre nō solum pcurādo bonū nostrū: s. etiā pxi-
mi. Accidit aliquoties in domo q. vir erit bo-
nus et deuotus: et vxor erit mala in deuota. le-
prosa seu laminera. vberosa. non sufficit viro
dicere. nō curā. sufficit q. saluē animā meā. s.
oportet q. bonis modis et vberis dulcib. indu-
cat eam ad bonū. Et p. oppositū si mulier ē bo-
na et vir sit malus. iuratur. raptor. lutor. et ē.
et vxor sit bona et deuota. oportet q. vir erit in
bonis q. ipsa dulciter inducat eū ad bonū: di-
cendo. **M**arite: quare nō p. sentem? Idem
de parētib. erga filios. nō sufficit hēre et tenere
filios pastos et indutos. s. q. sint bñ nutriti. nō
iurēt nec mentiant. nec furent. et. **N**ota qua-
liter matres tenent eis ostendere vt signēt se-
rent. et. **A**dane et sero: et si filij sūt mali culpa
est parentū. q. licet de se sint boni: tamē erūt dā-
uari ex mala cura filior: q. sicut arbor tenuis
pōr adaptari et si nō sit: est culpa otulani. ita
et. **O**tulani in orto xpi sunt illi de matris/ino
q. plantāt arbores scz filios. Si q. q. sunt
tortuosi et male vite et ribaldi et. culpa est pa-
rentū. Si quis suoru et maxime domesticoru
curam nō habet: fidē negauit. et est infideli de-
terior. **J**. **T**hymo. v. Item qui habet aliquod
officiū vel regimē ciuitatis vel cōmunitatis.
debet pcurare bonū nō solum sibi. sed toti cōi-
tatis corrigēdo peccata. **T**ercia excellētia
fuit vere gratiofus: q. plen. spūs sancto. scien-
dū q. grā gratū faciēs nō est nisi q. psona ha-
beat spūs sanctū: q. simul stant et sūt p. dunt
q. hō peccat. sed beatus Barnabas habebat
simul spūs sanctū et gratiā gratū facientē. **I**do
dico q. erat vere gratiofus in omnib. dictis et
factis suis. **N**ota quōd fuit p. annū in ciuita-
te antiochie et magnā turbā cōuertit. et ibi ipse
mutauit nomē. **C**hristiani enim tūc dicebant
discipuli. **H**oc nomē discipul. est cōrelatiuū
scz ad apostolos quoz erāt discipuli. **E**t dixit
beat. Barnabas. melius est q. relatio cognō-
minatio siue diriuatio fiat ad xpm. **I**do ordi-
nauit q. discipuli vocarent christiani: vt patz
Act. xij. Et fuit completa. pphētia **I**sa. dicēs
Seruos suos vocauit nomie alio. In quo q.
bñdictus est sup. terrā benedicef in deo amē.
Isa. lxxv. Item qualiter recusauit diuinos ho-
nores sibi oblatos. **A**ctuū. xiiij. **P**lenitu-
do spūs sancti repellēbat ab eo spūs inanis
glorie. sed omnia referēbat in deū. **I**deo pote-
rat dicere. **S**pūs tuus bonus deducet me in
terrā rectā. ps. clij. **M**oralit. habetis hic
doctrinā q. in omnib. factis et dictis vestris
votis honorē deo. q. multa bona opa p. dunt
q. bonoz nō dāt deo. **M**ne qd cūq. facitis in

verbo aut ope oia in noie dñi **I**hu xpi facite.
ad **L**of. iij. **Q**uarta excellētia est q. fuit di-
gne gloriofus: q. plen. fide. et. ppter plenitu-
dinē fidei fuit gloriofus. q. fides xpiana ha-
bet tantā virtutē q. qui eam tenet et corde sine
errore vel falsa opinione. deus facit ipm glo-
riofum in miraculis in hoc mundo et in alio p.
gloriā eternā. **I**deo q. curabat aliquē dice-
bat. **F**ides tua te saluū fecit. **N**ō dixit. humi-
litas tua vel patientia tua et. **A**utozitas. **N**e-
cessum habem. p. fidem in gratiā istā in q. sta-
mus. f. faciendi miracula. et gloriāmur in spe
glorie filioz dei. **R**oma. v. **I**do beat. Barna-
bas ex fide firma quā habebat p. dicabat oze.
curauit omnē infirmū. **N**ō legif. q. porta-
ret aliū libru. nisi euāgeliū beati **A**dathi. q. d.
magis large ponit vitā xpi. Et q. portabat
sibi infirm. ad curandū. portabat illud euāge-
liū sup. eum in nomie **I**hu et. curabat. **E**cce
qualis fuit in h. mūdo gloriofus in miraculis
et signis et in alio in p. m. et. **N**ota hic et.
martyriū. **M**oraliter nota. q. ex q. fides
xpiana hz tantā virtutē cōsūto vt sciatz eaz.
q. tota cōtinet in credo in deū. et dicatis ma-
ne et sero cū p. fatione. **D**et rō de cādela accē-
sa. q. extinguit nisi respiret. **I**do dicit. **L**er-
didi. f. in corde ppter q. locut. sum. f. in ore.
et q. iter. ego aut. hūiliat. sum nimis. ps. cxv.

De sancto Iohanne baptista. vel in
eius vigilia Sermo.

Postquam exires de

vulua sanctificauit te. habet verbū
istud textualiter in libro **I**heremie p.
phete. c. j. et recitative in epistola hodierna de
vigilia et. Salutef virgo **A**maria et. **P**ro in-
troductione materie p. dicatē declaratione the-
matis sciendū. q. ille magn. ppheta et amicus
dei **I**heremias i. epistola hodierna recitat ma-
gnas gratias quas deus fecit sibi. dicens. **F**a-
ctū est verbū dñi ad me dicens. **P**rius q. te for-
marem in vtero noui te. Et ante q. exires de
vulua sanctificauit te. et ppheta in genib. de-
dit te. **I**here. j. In his verbis narrat quattuor
magnas grās quas deus fecit sibi.

Prima familiaris colloctio.

Secūda eternalis p. destinationio.

Tercia specialis sanctificatio.

Quarta ppheticālis illuminatio.

De pma. f. familiaris colloctioe. q. cū **I**here-
mias esset adhuc puer de. sibi loq. bas fami-
arit. **R**egif. de **A**braā cui p. singulari grā de-
voluit loq. f. in q. etate nō q. erat puer vel in-
uenis. s. q. fuit. lxxv. annoz. **D**en. xij. **S**ed
Ihere. fuit locut. cum adhuc esset puer. **E**cce

Bermo

quare dicit. Factū est verbū dñi ad me dicens De secūda. qz essentialit deus pdestinavit eū vt esset sanct' in h mūdo. z gloriofus i padiso et h reuelauit sibi qñ vt apiret sibi libru pdestinationis in q nullus legit nisi de'. Si vultis intelligere istam gratā cogitate illud verbū. Nemo scit vtrum odio vel amore dignus sit. Eccl's. ix. Sed hieremias sciuit qz deus sibi dixit: Pñsqz te formare in vtro noui te. nō solū sciētia speculationis sed scia approbationis De tercia. i. sanctificatione speciali. Ab extrema gra q añ fuisset sanct' qz nar'. Hec habuit p singulari gra qñ fuit qngentoz annoz: qz tūc fuit a deo sanctificat'. Sed hieremias iam i vtero matris. Anteq exires de vulua sanctificauit te. De quarta. i. illuminatione. pphali. qz deus fecit cum cōsiliariū suū et secretariū. reuelando sibi ventura. Ideo dixit: Et ppheta in gentib' dedi te. Ista verba i iste quattuor gfe pprie z historice dicūt d hieremias ppha sed appropriate z allegorice recitant de beato Johāne baptista hodie in ecclia: qz sibi etiam deus fecit istas qttuor gras. z fuit i vtero sanctificat'. Ideo appropriate dicit thema. Anteq exires de vulua zc. Quasi amor vfi quot sunt modi qz de' tenet ad sanctificandū peccatoz z qz sunt. Et inueni qz sunt quinqz: z de qnto mō loquitur thema. Anteq exires d vulua zc. Et sūt modi isti q sequunt.

Primus est finalis cōtritiō.

Secūdas penitētiā cōuersio.

Tercius martyrialis afflictio.

Quartus baptismalis ablutio.

Quintus specialis puentio.

Dico pmo q vnus mod' quē deus tenet sanctificandi peccatoz est finalis ptritio qñ psona vixit diu i peccat' z mala vita sine timore dei z verēdicia gentiū nec curat de deo. imo fortē nō credit. Sed finaliter qñ dz mori de' aperit sibi fontē. tūc dāns sibi ptritioē de peccatis et qz purificat z sanctificat aia. Sed istud nō facit quotidie: qz in tota sacra scriptura nō legit q aliquis fuerit sanctificat' nisi vnus. i. latro: de quo dicit Leo papa qz semp fuit malle vite z nunq fecit aliquod bonū in vita sua et p suis criminib' captus z sentētiat' fuit. et ad lar' xpi suspēsus. z subito xps aperuit sibi fontē misericōie. z humē ptritiois venit ad eū. z dixit xpo cum magnis singularib' z suspirijs. Dñe memento mei dum veneris in regnū tuū. Luc. xxij. Et xps sibi rōdēns dixit: Amē dico tibi: hodie mecū eris in paradiso. z fuit sanctificatus ab oibus suis peccat'. Sed posset qri ab aliquo: cum duo legant latrones fuisse cū xpo suspēsi: qre vn' fuit sanctificat' et alius

nō. Rāso q a sanctis doctoribus assignat est ista. Dicunt eūse gēisse q xps expirauit hora nona: tūc col' ē altē z incipit declinari ad occasum z vmbra brachij xpi tetigit latronē que fuit tāte virtutis q puerit eū. Hec mirū qā legis in actib' aploz. qz vmbra beati Petri sa nabat infirmos. Act. v. Dicit quō ponebāt infirmi i grabat' p vicos vt vmbra Petri tāgeret eos. Quid mirū qz vmbra xpi pueret: bat peccatoz. De nullo alio legis qz habuerit malā vitam z bonū finem nisi de latrone. De isto mō sanctificationis ppha. Congrega eos quasi gregē ad victimā: et sanctifica eos i die occisionis. Hiere. xij. Hoc dicebat ppha orādo. Adō quilibet nostrū sic veller sanctificari. viuere ad libitū z habere bonū finē. Ideo vltarij z lenones z meretrices qz iurant dicunt si deus me portabit ad bonū finē: bonū erit: si ipi nolunt habere bonā vitam. ideo nō habebūt bonū finē. Ideo nō expectetis finē: sed p tpe dimittatis malā vitā z peccatoz venians ad deū. qz in fine tot sunt dolozes q nō possūt hfe deuotionē nec ptritioē nec recordant de peccatis. Null' dicat. Eya de' q latroni pergit. parcat mibi. Cōsidere de dei misericordia sine penitētia stulticia ē. Ideo mō p tpe redite ad bonā vitā z penitētiā z sic erit sanctificati a peccatis. Ita dixit apls qbusdā peccatozib' postqz redierūt ad bonā vitā. Liberati aut a peccato. serui facti estis iusticie. Ihu manū dico ppter infirmitatē carnis vfe. Si em exhibuistis mēbra vfa seruire imūdicie et iniquitati ad iniquitatē. ita nunc exhibete mēbra vfa seruire iusticie in sanctificationē. Luz em serui esset peccati. liberi iusticie. Quē ergo fructū habuistis tūc in illis in quib' nūc erubescitis. Nam finis illoz mors est. Nunc vō liberati a peccato. serui aut facti deo habetis fructū vestrū in sanctificationē. finem vō vitā eternā. Ro. vi. Secūdus mod' sanctificationis est vel habet p penitentiā pñssionē. qñ psona que fecit plura peccata supbia et vanitatis. auaricie z cupiditatis luxurie et carnalitatis. z sic de alijs. nō expectat finē. qz iuuentis non expectat senectutem. nec sanus infirmitatē. sed de bona hora redit ad deum. dolet de peccatis. z pponit abstinere. cōfitef acceptat pñas. satisfacit. pñt inimicis. seruat festa. cōicāt deuote. Istō modo multi sanctificant. ille ē secūdus mod'. Istō mō magdalena fuit sanctificata. vt habet Lu. vii. q in inuentū cecidit nescies se cauere inuū qz ita fuit diffamata qz pdidit nomē dicebat peccatrix sed qd fecit. nō spectauit senectutē nec finem. sed auditis sermonib' xpi dicētis. Penitentiā

De sancto Johāne baptista

agite 22. **Q** dixit ipsa. adhuc potero saluari si facia penitentia. et venit ad pedes xpi. et lachrymis rigauit pedes ei. et recepit i se magna penitentia. ieiunia. ofones. et alia. intrin. q. xxx. annis fuit i deserto solitaria. q. nihil comedit nec bibit. dormiebat sup lapide 22. Iste modus est melior q. pmus. De isto dicit dauid. Flumis impetus leuificat ciuitate dei. sanctificauit tabernaculu suu altissimu. ps. xl v. Nota fluminis impetus. i. penitens. quatuor flumina se pcuiunt i aia peccatoris penitentis. i. Flumē olei. Flumē mellis. Flumē aque. Flumē sanguis. Et de quolibet istorum dicit fluminis impetus.

De pmo. De cathedra dei pcedit flumen olei misericordie. significati p olei qd est medicinalē et curat vulnera intellectus contra errores et falsas opiniones. et voluntates p odia. rancores. et memorie ptra dei bificiorum obliuiones. Curat em vulnera cordis contra malas cogitationes. oris ptra mēdacia et falsa pcuria 22. oculorum a malis aspectibus. aurium ab auditu malorum verborum. Aban a furtis. rapinis. pcuris. tactibus immundis. 22. finaliter totius corporis. et contra vulnera luxurie. tanq bonus medicus mittit flumē sue misericordie vngues vulnera peccatorum. Ecce quare dicit: Flumis impetus: quia subito venit. De secundo etiam mittit flumē mellis ipsi sancti. p hoc qd ipsona recipit spem venie dicēdo. verū est qd sū peccator. et feci multa mala. sed decetore emēda. bo vitā meā. fui supbus. vanus. f decetore volo humiliari: sic de alijs. De tercio flumie aque est quādo psona penitens lachrymas p peccatis dicēs: Miser qd erit de me. Si dicat nō est flumē sed distillatio aliquarum lachrymarum. Dico q imo: q maiorē virtutē hz vna gutta lachrymarum q totū mare ad abluendū peccata. De quarto flumie sanguis est qd ex peccatis homo disciplinat se. Ista penitentia est ppa homicidii et omnib q tractāt et sentiūt in mortem alicui: fm illud. Quicūq effuderit humanū sanguinē: fundet sanguis illius. Gen. ix. Ecce quare dicit: flumis impetus. Nota leuificat ciuitatem dei q: gaudiū ē angelis dei in celo sup vno peccatore penitētiā agente. Luc. xv. Sanctificauit tabernaculu suu altissimu qdū homo est in peccatis est stabulu porcorū. sed postq flumis impetus dicitur euz efficit camera et habitaculu dei.

Tercio modus est melior. i. martyrialis affectio. qd alijs p fide catholica vel p aliqua virtute manutēda mouit. p xpo marty: efficit et sanctus: vt si captiuus pmitteret se occidere ante qd fidē catholicā veller abnegare. marty: est. et in numero sanctorum martyrum cōputat

Idem de muliere captiua si pmitteret se interficere anteq consentiret peccato: esset marty: cū beata katherina. Ite inter xpianos si meretrix conuertat et post persionē cogit p aliquē et ista cōtra dicente. tūde ab illo occidit. marty: efficit. Idē de seruitore cui picipi fieri aliquid a dño. et nō vult facere. et occidit a dño. marty: est. Idē de muliere nolēte cōsentire viro aliquid inhoneſtū et occidit a viro. marty: efficit. Idē de illo q manutēnet cōmunitatē. si ppter hoc occidit. marty: est. Beati qui psecutionē patiunt ppter iusticiā. qm ipsoz est regnū celoz. Math. v. De isto mō sancti catōnis dicit ppheta. Præparauit dominus hostias sanctificauit vocatos suos. Sopbonie. j.

Quartus modus est baptismalis ablutio. Iste modus est leuis. p quē modū nō solum pueri sanctificant ab originali peccato. Dicitur quid est q anima de se inquitū ē ad imaginē dei est pulchrior sole. Nulla creatura corporalī est ita pulcra. intantū q si posset vidē 22. sed maculatur qd infundit. Sicut si ego mitterē velum albu in conchā de tintia siue incausto. Ista de aia si moriat ante baptismū nō intrat padisum. licz posset venire ad portā petens ingressum. Sed dicit sibi a xpo. respice te quō es turpis. Ideo quō stares cum istis 22. Rūdet aia. Dñe ego nullū peccatū feci 22. Et chāstus. Et ideo nō dabo tibi penam cum illis de inferno. et remittit eam ad lybū puerorū. vbi non est ignis nec demones: et ibi stant delectabiliter et disputāt inter se 22. Rō intrabit in ea aliquid cōiūgnatū. Apo. xij. Iste mō etiā adulti sanctificant. nō solum ab originali: sed etiā ab omnib actualib. intris q si moriat anteq peccat subito euolat recta via. etiā si ante habuisset oia peccata. ex quo nō fite accedit ad baptismū. Nota contra vetulas dicētes: q aia pueri nouiter baptisati qm morit transit purgatoriu ex dolore matris 22. Non credatis. q: error est. Sic sanctificatis dicit apłus. Peccatores aliqui fuisse baptisati estis sed sanctificati estis sed iustificati estis in nomie dñi nostri Iesu christi. i. Cor. vi. Quintus modus est excellētiō. i. specialis puentio. Iste mō solum tres psonae fuerūt sanctificate iam in vtero matris sine meritis ipsius creature pcedentib. Iste mō legi Aba-riā fuisse sanctificatā in vtero matris. et sic dicebat. q: mater dei esse debuit 22. Et iaz legi de hieremia ppheta qui etiā in vtero matris fuit sanctificat. quia debebat de xpo pphetizare. Tercio et vltimū fuit beatus Iohes baptista. q: debebat christi baptizare. Rō legi q beatus Iohes euāgelista fuerit sanctificatus.

nec Petrus nec Paulus. Sed de Iobbe legiſt q poſſit xgo Maria cōcepti filiū dei nūit ad viſitandū Elizabeth cōſanguineā ſuā quā Gabrielis reuelatiōe ſciuit eſſe gravidā: vt pz Luc. j. Et xgo Maria intrauit domū. ſalu/ taut Elizabeth. z vt audiuit ſalutationē ma/ rite: exultauit infans in vtero matris. Tūc eli/ zabeth a ſpūſanto ſciuit q xgo Maria erat grāuida de filio dei. z dicit. Bñdicta tu i mu/ lieribus z bñdictus fructus ventris tui. Ecce enim vt facta eſt vox ſalutationis tue in auri/ bus meis exultauit in gaudio infans i vtero meo. Luc. j. Et amplectens te mutuo z oſcu/ lantes. tanta ſanctitas exiuit de xgine. q ſan/ ctificauit Iohannē in vtero matris exiſtente z Iohānes cognouit pſennā filij dei. q: dicit ſanctus Thomas. q vſus liberi arbitrij fuit i eo acceleratus. Ecce qualiter beatus Iobbes fuit ſanctificatus iuxta angeli reuelationem. Spūſanto replebiſ abduc ex vtero matris ſue. Lu. j. Ideo Iohāni appropriate dicit the/ ma. Anteq exires d vultu ſanctificauit te z.

De ſancto Iohāne baptiſta.

Elizabeth imple

tum eſt tēpus pariendi. Luc. j. Ab iſto themate ego recipio motuū pz dicandi de fine mūdi q erit z in breui. Ideo in pſenti ſermone vobis declarare p aliq ſimilitudines palpabilesz morales quō finis mūdi inſtat de ppinquō. nullus tamē ſcit tē/ pus determinate z annū mēſem vel diē. L re/ do q erit materia grātioſa z acceptabilis et no/ bis pſicua z meritoſa. Salutē virgo Aba/ ria zē. Anteq veniam ad materiā pdicandā oportet declarare duo motiua. ſc3 que eſt iſta Elizabeth: z quid ē eius temp? pariēdi. Hoc nomē Elizabeth eſt cōpoſitū ex tribus nomi/ nibus hebreis ſive hebraicis. El. i. deus. I. i. meus. zabeth. i. ſeptima. Elizabeth. i. dei mei ſeptima. Ideo ſim iſta interpretationē ſignat ge/ nerationē. i. durationē humanā q eſt iſa ſepti/ ma: q: ſicut in homine qui ſim curſum nature viuūt cōputant ſeptē etates. Prima eſt infan/ tia. i. nō ſantia. a ſor ſaris. Ideo pma etas mū/ di fuit infantia. ſ. ab Adam vſq ad Noe. qā tūc neſciebāt loqui de deo. nō habebant reue/ lationes nec libros nec magiſtros nec docto/ res. Secūda etas hominis dicit puericia. a pu/ ritate. a ſeptē annis vſq ad. xiiij. In iſta eta/ te fuit mūdus a Noe vſq ad Abrahā. tunc em fuit mūdus aquis diluuij purificat. Ter/ cia eſt adoleſcentia. i. creſcentia a. xiiij. annis vſq ad. xxv. annos. In iſta etate fuit mūdus ab Abrahā vſq ad Moyſen. q: creuerūt in

dei cognitione. Quarta eſt iuuentus a. xxv. annis vſq ad. xxxv. vel. xl. In iſta fuit mun/ dus a Moſe vſq ad Dauid. Quinta vir/ litas a. xl. annis vſq ad. lx. In iſta fuit mun/ dus a trāſmigratione bābilonis vſq ad xpm Septima eſt decrepius. i. deficientis. a. lx. an/ nis vſq ad finē mūdi. Propter hoc dicebant apoſtoli. Nos ſum? in quos fines ſeculoz de/ uenerūt. pma Lxxv. r. Ecce q Elizabeth. id eſt dei mei ſeptima. ſ. etas nature humane z duratio eius vſq ad finē mūdi. Adodo vi/ deamus quid intelligendūz eſt p temp? pari/ endi iſti? Elizabeth vetule. Dico q finis mū/ di erit cito z breuiter: qui finis poteſt dici par/ tus ex quattuor ſimilitudinib? quas habet cū muliere parturiēte. de quib? Dauid. Ipſi vi/ dentes ſic admirati ſunt. cōturbati ſunt. com/ moti ſunt. tremor apprehēdit eos. Ibi dolo/ res vt pturiētis. ps. xlvij. In muliere graui/ da q eſt iuxta partū inuenio qtuor cōditiōes Prima q cōputat tpus et aliquoties erat in cōputo. z ſubito veniūt dolores in partu. Ita multi errāt circa computū finis mūdi: dicen/ do. non erit ita cito. pmo erit hoc z hoc zē. Quot erūt decepti in computo. q: quādo ipſi nō credent ſubito veniet. Ideo dicit. Ipſi vi/ dentes ſic. ſubuerſionē mūdi. admirati ſunt Secūda cōditiō eſt. quia mulier quādo ſibi veniūt ſigna partus. turbat. z mittit pzo ob/ ſterice. z p tali z tali zē. Ita in fine mūdi tur/ babunt gentes. vnus dicit. Miser vellem cōfiteri zē. Dicit alius vſurarius vidisti ta/ lem. z quid vultis. vellem ſibi reſtituere. Adō facias. q: tūc nō erit hora. quia tunc quicqd eſt in mūdo debet incinerari. Idem dicit illi qui mō nolunt parcere tūc pquirent inimicos vt faciant pacem. Idem de religioſis qui mō nō curant ſeruare regulā. tūc ibunt ad ſacri/ ſtiā vt videant regulā zē. Ecce quare tūc nō erit hora. Idem de illis qui mō non curāt ſer/ uare penitentia. Ideo dicit. cōturbati ſunt. Tercia cōditiō eſt. q: mulier in partu a capite vſq ad pedes habet dolores. Ita in fine mū/ di qñ gentes videbunt cōſagrationē ignis. dicit vnus. Miser quid faciam. ego habeo tot caſtra zē. et modo cōburent. dicit alius. Miser ego habeo tot florenos i taxa. z alij dicit. z ego tot capita gregū. Idem de mulie/ ribus qñ omant ſe criminibus zē. Ignis oia cō/ ſumet. imo etiā corp. Ideo dicit. cōmoti ſunt Quarta cōditiō eſt. q: mulier qñ parit tumer ne moriat. vel ne creatura poſſet exire. Ita tūc gentes tremebūt vidētes morē i gutture Ideo dicit. Tremor apprehēdit eos. Ibi ſc3 in fine mūdi dolores vt parturiētes. Ecce quare

De sancto Johāne baptista

finis mundi dicitur partus. Bene ergo dicit
thema. Elizabeth. s. duratio generatiōis hu-
mane quā tenem⁹ implem⁹ est ipus pariedī. s.
de ppinquo. hoc volo declarare palpa-
biliter fm qd manifeste pōt cognosci finis dī-
ci ex recessu radiorū solis.

Ab imis torrentibus.

A planis cōualibus.

Ab elevatis collis.

Ab excelis collis.

Et a summis montibus.

Dicit: finis diei est qñ radij solares nō illumi-
nāt torētes z planis. collis. colles. z mōtes.
Iste sol est xps. Autoritas. Dicitur vobis ti-
mētibus nomen meū sol iusticie. non dicit sol
nature. Alalach. iij. Item in nouo testamē-
to quādo laudam⁹ virginē i matutinis dicit
sibi. Felix nāq es sacra virgo maria. z omni
laude dignissima: qz ex te ortus est sol iusticie
christus ē noster. Abodo videam⁹ si radij
claritatis hui⁹ solis illumināt torētes vī val-
les zc. z sic poterim⁹ dicere z cognoscē si dies
mūdi est ad finem. Torētes dicunt labora-
tores mechanici. Ratio: qz torētes sunt aspe-
ri ad ambulandū et petrosi. Ita vita labora-
torū est aspera in pane. vino. indumētis. do-
mo lecto. et laboribus multis. Item torētes
aliquādo abūdant aqz. aliquādo nō. qz vna
forma potest trāsire. Ita laboratores aliqñ
abūdant i pane. vino zc. aliqñ veniūt siccī
tates. grādo. pūina. qz nihil colligit. Tercio
torētes sunt plus bassic. Ita laboratores pa-
rū appreciānt. z tamē tam plati qz reges omēs
vivimus cum eis de eorū laboribus. Ex his
tribus ratiōibus laboratores dicunt torē-
tes. Autoritas. quonā possunt dicere labora-
tores. Imminuti sumus domine plus qz om-
nes gentes. sumusq omnes humiles in vni-
uersa terra Dani. iij. Abodo videamus si isti
torētes illuminant⁹ z calefiūt a radijs solis
iusticie. Nam illuminatio est p sapientiā. ca-
lesctio p deuotiōē. Dico qz nec illuminant⁹
nec calefiūt. Antiquitus quātūcūqz labora-
tor esset vel fuisset grossius simplex vel pisci-
tor. ad minus habebat quattuor que sunt ne-
cessaria ad sciendū quilibet. Primo sciebant
se signare. z modo nihil nisi circulū in chorea
z similib⁹ zc. Secūdo sciebant. Eredo poci.
qd debet sciri plus qz pater noster. z qz peti-
tiones pntent septem. z modo nihil bene scūt
nisi cōiurationes z sortilegia. Quarto sciebāt
Aue maria. z qualiter regina celi est est salu-
tanda. mō nihil. sed bene scūt quot denarij
sunt in vno floreno. Nam sol recessit a torē-
tib⁹. Antiquis erat calidū in deuotiōe: qz qui-

libet postq surrexerat de mane anteq aliqd
faceret genib⁹ flexis faciebat suā orationē. vir
in vno angulo domus: z vxor in alio: z filij in
alijs. Abodo vos qualiter oratis qñ recipitis
camisā zc. Nam sol nec illuminat nec calefa-
cit. Ite antiquit⁹ quolibet die audiebāt missā
in auroa. deinde ibant ad sua negocia: z de
virgebat eos in omnib⁹. Abodo nec in officia
volunt missam audire: sed sunt in platea vel
taberna. z quādo pulsāt p corpore christi ve-
niunt vt porci ad stabulum. vel si vadunt ad
missam nō veniūt p tpe: z qñ sunt int⁹ nō fa-
ciūt nisi loqui de negocijs: z post cōmunionē
statim recedūt. iam sol recessit. Item cōcabāt
z cōsistebant quolibet die officio. veniebāt ad
cōmunionē duo z duo. z post dabāt sibi pacē
osculātes se. Idē faciebant mulieres. Abodo
nec semel in anno volūt cōfiteri in. xl. nec cō-
municare in pascha: licz obligant ex pceptis
penalib⁹ sub pena dānationis aie: z sine sepul-
tura corpis: vt patet extra de peni. z re. His
vriusqz seculis. Item antiquit⁹ si aliqd defici-
ebat in ecclia. erat benigna cōtentio inter pa-
rochianos z curatū: qz quilibet volebat illud
facere. picebat plus. nos puidēbim⁹ domui
dei vt ipse puidet nris. Abodo cōtendūt de
opposito. Dicit rector. vos debetis facere: qz
vobis seruit. dicē plus. imo vos deberetis fa-
cere qui recipitis redditus. totū est contrariū.
ab h⁹ mōi em torētib⁹ iam videt retraxisse
radios suos verus sol iusticie xps de⁹ noster.
Ite iam est completa pphetia David. Hecie-
runt neqz intellexerūt: in tenebris ambulāt:
moueunt omia fundamēta terre. ps. lxxxij.
Nota. nesciūt. s. se signare nec credo in deū
nec pater n⁹. neqz intellexerūt. s. qd debēt fa-
cere de spūalib⁹ in tenebris ambulāt. Se-
cūdo videam⁹ si illumināt valles: qz quādo
sol retrahit suos radios a torētib⁹. adhuc
tamē illuminat valles. Valles dicunt ciues
burgēses/mercatores z psonē diuites. Ratio.
quia sicut valles abundant frumento. vino.
fructibus. z hmoi. Ita pēdici abundant diui-
tijs. Item p valles homo ambulat delectabi-
liter. Ita isti viuūt delectabiliter. habēt pul-
chras domos z magnas. bonos lectos z cor-
tinas. vasa aurea z argentea. escas zc. Ite de
istis dicit autoritas David. ps. lxxij. Valles
abundabūt frumeto: clamabit. qñ ad pmi⁹
etenim hymnū dicent. qñ ad secundū de/
lectabiliter viuendo z cum lenicia. Abodo vi-
deamus si illuminant⁹ a sole. Dico qz nō. iam
retraxit radios suos. Antiquit⁹ qñ vnus mer-
cator ciuis vel burgēsis perdidit bona sua in
terra vel mari vel per ignē. statim aliq cōgre-

gabant se dicēdo. talis p̄didit om̄ia sua. etiāz hoc posset cūllet euenire. ideo iuueni eum. ego do tibi zc. Sed mō si yn̄ pōt auferre ocy. lū alteri. totum est ex inuidia z malicia. Antiquit̄ qñ yn̄ diues ibat extra villā. si videbat campū incultū vel vineā petebat inquirēdo cū ēēt qñ dicebat sibi de tali. statim ibat ad illū dicēs. Quare vinea vestra vel campus ē incultus. quare nō feminastis. de quo viuistis. Dicebat ille. dñe nō habeo iumēta nec semen zc. dicebat diues. Abō teneatis bladū vel pecunias recipiatis bestias meas zc. z nō dicatis alicui. Abodo si veniret pauper laborator ad diuitē petens ab eo decē florenos ad p̄stā. dum vt posset seminare zc. diceret diues. placeat mihi. sed qñ venit notarius dicetis q sunt xij. et ita ponet in carta. et ita iurabit. intm̄ q̄ damnabit ip̄e laborator. ppter falsū iuramentū. z notarius z testes. et ergo sol iusticie occidit eis. Antiquit̄ quādo videbāt viduā iuuenē vel puellam paupculā discalciatā zc. dicebant. cuius est. dicebat eis. filia est talis. z vocabāt patrē dicēdo sibi. z quare nō maritatis istam. nescitis q̄ piculum est tenere puellas magnas. Rēdit pater. q̄ multi vellent eā q̄ ipsa est bona. sed nō habet dotē. Dicebat diues. Ecce ego do vobis tantū. nihil dicatis. z detis sibi virū. Dicebat mulier. z ego do sibi vnum lectum zc. Sed modo quādo diues videt iuueniculā paupculā mittit ad eam vnū ruffianum dicens. q̄ si velle loqui secū daret sibi tunicā et facit eam meretricē. Et nūquid scimus qd̄ est illud colloquiū. Et ergo illis foris est sol. Antiquit̄ vt si aliq̄s vendebat aliquid alicui mercatori dicebat quātum valeat. Quid dicit Aug. q̄ quidā vendidit vnā rem petens p̄ ea mediū florentū. o dixit mercator qui emptur erat rem illas. Hos essetis decēptus. q̄ illa res valet decē florenos. et iō dabo vobis nouē vt z ego qui sum mercator luere aliquid vobiscū. Sed mō statim vnusquisq̄ decipiet aliū. Nam venditor vult decipere emptorē z ecōuerso. Antiquit̄ si vnus mercator vendebat z vicinus suus nō vendebat. qñ p̄ccerat venditionē suā. dicebat emere volentibz. Ego iam vendidi hodie sed ille nō vendidit. qui habet ita bonum pannū vel zc. vt ego. vadatis ad eum. sed modo est int̄ eos tanta inuidia q̄ nullus facit alteri qd̄ sibi fieri velle. Antiquit̄ irati vel rectores cōtatis nolebant aliquid recipere de cōmunitate nisi salariū iam eis taxatū. Iam aut̄ volūt plus recipere. Adinap̄tōes em̄ eoz sunt vt tela aranēe que solū retinet muscā. nō timēt deū. Iam ergo a cōuallibus in iusticie retraxit ra-

dios suos zc. et videt completa p̄phetia xpi dicētis. q̄ qñ abūdauit iniquitas refrigerat charitas multoz. Math. xxiij. Tercio videmus si illuminat costas q̄ sunt sacerdotes. Ratio. quia coſte sunt eleuate z altiores valibus. Ita sacerdotes z ministri altaris super alios sunt eleuati ad seruiendū xpo z ministrandum. Ideo dicit de ip̄is. Sepauit vos deus ab omni populo z iunxit sibi vt seruiretis ei. In cultu tabernaculi et ſtaretis coram frequentia populi z ministraretis ei. Numeri. xvi. Sed dico q̄ iam sol iusticie ab eis retraxit radios suos. I. sapiētie z deuotionis. Antiquit̄ aut̄ habebant tantam deuotionē q̄ etiam in vna parua parochia vbi nō erat nisi vnus clericus surgebat de nocte ad matutinas. et tangebant campanā. z est bene factum. vt licz gentes nō surgerēt. tamē quādo audirēt campanā dicebant. Vidicimus sit deus. Deinde corā altari accenso lumie dicebat suas matutinas deuote z distinc̄te. intantū q̄ multe gentes veniebant ad ecclesiā vt audirent. sed modo vt nō pulsant campane vel si pulsant ibi. non surgunt. Sed campane dicunt matutinas de nocte. ip̄i aut̄ dicunt matutinas rubeas vel albas in orto vel platea vel in fenestra indeuote zc. Cum tamē de qualibet littera et dictione habeam reddere computū i iudicio dei. Antiquitus parabāt se ad missam. cōſtebant et celebrabāt quasi quotidie cum magna deuotione. sed modo si non habēt denarios nō curant celebrare. sed si sunt pecunie tūc celebrāt Antiquit̄ sacerdotes cōsiderantes q̄ eoz lingua erat claus para diſi. vt dicit Gregorius. cauebant a iuramentis. a mendacijs. cōseruabant manus a ludis z tactibus. Abodo aut̄ iurare renegare plus inueniūt in eis q̄ in latronibus. similis dicere mendacia. et in ludo ip̄i sunt p̄imi. Item cōseruabant corpus. quod ē monumentū xpi. p̄p̄ius z verius q̄ sepulcrū i hierusalē. sed mō. p̄ijciunt se in laſcina luterie tenēdo cōcubinas. ergo sol occidit eis. Et nūquid videt vobis paruū peccatū. Ita yn̄ p̄sbyter cōcubinat totū populū. ppter scandalū et detractionē. Et plus peccat mulier cum clerico semel q̄ cū pluribz hominibus laicis. Idō fiat statutū cōtra ista i synodo sancta zc. Antiquitus etiā sacerdotes dabant exemplū bone vite q̄ quando sacerdotes ex aliqua necessitate intrabant villam vel ciuitatem. et transibat per vicum omnes surgebant et se orationibus eius commendabant osculando sibi manus vel vestes z cetera. Et modo dicunt. Sacerdos noster vadit ad illam zc. Peius dicunt q̄ de iudeis. et malo

De sancto Johāne baptista

exemplo vite qđ videt. ergo iā sol retrahit radios suos a torribus. a cōualib. et costis. Iā cōpleta est pphia Ezech. dicens in psona dei. Sacerdotes cōtemperunt legē meā et polluerunt sanctuaria mea. Inter sanctū et pphanū nō habuerūt distantia. inter pollutū et mūdū non intellexerūt: et a sabbatis meis auerterūt oculos suos. et cōmūnabar in medio eorum. Ezech. xxi. Quarto videam. si sol illuminat colles. Nā colles dicunt religiosi. triplici ratione. Prima qđ per colles transcūt merces de vna terra ad aliā. sic p religiosos transcūt merces paradisi ad terrā istā. Secūda qđ colles dant gaudiū et leticiam ex alterius patrie cōtemplatione. Sic religiosi cōtemplant patriam ad quam tendimus et ciuitatē paradisi quā querimus: quia nō habem. hic manent ciuitatē sed futurā inquirimus. ad lbe. vlti. Tercia qđ cōmuniter in collibus via est arcta et aspera. sic vita religiosorū est stricta et aspera. Nā de ipsis dicit. pinguescent. s. in dūorione speciosa deserti. et exultatiōe colles accingent ps. lxiij. Et ponunt ibi predictē tres cōditiones. In his etiā nō apparet splendor solaris sicut antiqui. quādo seruabant castitatē angelicā. habebāt cor castum. statim expellebant malas cogitationes. Et os clauerunt ab illis locutionib. oculos aure et manus et totum corpus. sed mō pauci sunt qñ velint habere speciales ibi dilectas: et incipiūt a Ere. do in deū: et finit in carnis resurrectionē: sed nō intrabūt in vitā eternā. Melius esset illis habere generales qđ speciales: qđ plus timent homines qđ deū: dicēdo. si nō viuīs caste tamē caute. Antiqui seruabāt illā paupertatē apostolicā: quia secū portabāt omnia quādo erant de cella. sed modo habent pulchras cellas. qđ eos oportet habere plures clauēs qđ si esset mercator. Antiqui seruabāt obedientiā generalē ad omnia quātūcūqđ dura asperā et difficilia. et ptra cor statim obediebāt prelati. hīc nota obedientiā fratris minoris qui nudus iuit ad pdicandū ex pcepto beati Frāci. Itē de sancto Mauro qui ex ebediētia intrauit flumen vt extraheret puerū qui submergebat. Itē in vitā patrū de illo qđ dimisit litterā o impetrā. Sed modo obedientia parua est. Quia si platus pōpit aliquid ptra cor: statim appellant. De cerimonijs autē nihil seruāt sed quibet vult viuere ad libitum suū. ergo iā sol retrahit radios. Ideo de religiosi dicebat Hieremias in spū pphete dicens: Ecce magis hī simul fregērūt iugum. s. vota essentia. ruperūt vincula. scz cerimoniarū. Hier. v. Quinto videamus si sol

illuminat montes. Montes alti sunt prelatis ecclesie et dñi tēporales rōne duplici. Prima est. quia vt mōtes eminet in altitudine domini et dignitatis. Secūdo qđ in montibus vox resonat intus qđ si hō clamat vident duc vocēs. Sic pcepta et ordinatiōes eorū resonāt p mundū. Resonat de altis mōtibus echo. id ē vocia reuerberatio. Sap. xvij. Ab istis mōtibus iam recessit sol iusticie et charitatis. Antiqui. plati coacti intrabāt platiōē. cogitantes periculū. Sed si mō sum in anxietate qualem computū dabo de aia mea. quāto magis est reddere computū de tot aiabus. sed mō lahorant cū rege. et cū symonia intrant. Antiqui. qñ erant intus cōputabant hoc mō. Nā vellet epatus meus sex milia florenor. et retinebat duo milia p vitā ppiā. et duo milia dabat in opibus ecclesie sue ecclesiaz. et duo milia in elemosinis. Et mō oia sex milia nō sufficiūt: tot sunt pompē et vanitates. imo oportet inuenire nouos modos extorquēdi pecunias. Antiqui. plati pdicabant: vt Augustin. Ambrosi. Gregorius. sed modo totū est vanitas et pompa. Iam completū est verbum apli dicētis. Quē que sua sunt querūt nō que iesu christi. ad Phil. ij. De dñis autē tēporalib. iam cōpleta est pphia Isaie. Principes tui infideles socii fur. Quē diligūt mūnere: sequunt retrahunt. Pupillo nō iudicant. causa vidue nō ingredit ad eos. Isa. j. Nota. principes tui infideles ex favore inordinato quē dant infidelibus. i. iudeis et agarenis cōtra legem: qđ debent esse separati: et sic de alijs. Secūdo socii fur. oēs iudei sunt fures quia vsura furū est. sed iudei fundant se i illa auctoritate. Nō feneraberis fratri tuo ad vsuram. Deut. xxij. Hoc dixit moyses nō vt daret licentiā. sed vt vitaret mai. peccatū. qđ admodū dixit Loth de filiabus suis illis fōdomitis ac si ego dicerem cuidam luxurioso. Ribalde quare peccas cum vxore alterius vadās ad lupanar. non qđ dem sibi licentiā eundi. quia ergo dñi recipiunt a iudeis. ideo dicunt socii furū. omnes diligūt mūnere. Nō corrigūt peccata notoria. sed de occultis fiat qđ rō finalis qñ sol nālis iam retrahit radios suos a torribus. a collib. a cōualib. et a mōtibus. tunc dicit: factū est. dies trāsiuit. Et iam ad oculū videtis qđ sol iusticie mō nō illuminat vel splendet in torribus. nec cōualibus. Quid ergo dicetis: nisi qđ finis mundi erit cito et bene cito et breuiter. Ideo bonū est cōfiteri. cōteri. restituere. remittere iniurias. Ecce hīc dicebat thema. Elizabeth ample tum est tempus paritū.

Bermo

De sancto Johanne baptista Sermo. ij.

Inus dñi erat cū

illo. habet B verbū textualit Lu/
ce. j. officialit in euāgelio. Tota fo-
lēntas hodierna est illi? glios et sancti patri/
arche. ppbe. martyres. et amici dei Johānis
baptiste. Silt? sermo nūc erit de eodē. Si pla-
cet deo habebim? multas bonas instructiōes
ad nra? aiaz cōsolatiōē et vite correctiōē.
Sed primo salutes virgo Maria zc. Verbū
istud ppositū p themate et fundamēto toti?
nri sermonis dicit de beato Johe q man? dñi
erat cū eo. Pro hui? verbi maiori declaratiōe
materie pdicande introduciōe sciendū q i sa-
cra scriptura tā in veteri testamēto q i nouo in
uenit q p manu dei intelligit virt? dei infini-
ta p quā cūcta opaf. Sicut nos manib? faci-
mus opa. z sic manus hominis vel mulieris hz
qñqz digitos qbus opaf. Ido virt? dei habet
qñqz attributa qñ qñqz digitos qbus de? cū-
cta opatus ē. Primū ē potētia. Secūdū sapi-
tia. Tertiū misericordia. Quartū gfa. Quin-
tū iusticia. Primū attributū virtutis dei dicit
potētia que ē quasi pollex. Ista de? fecit opa
creationis celū cum stellis. elemēta cū ppie-
tatib? z cōtēntis. z elemēta. f. homines. iuvē-
ta. a. bores. montes. z valles zc. Secūdū est
sapiētia qñ iudex. Isto gubernat vniuersa. ce-
lum. solē. lunā. Tertiū attributū est misericor-
dia. qñ digit? medius? est alijs. sic mi-
sericordia dei sup oia opa ei?. David. Mis-
eratiōes eius sup oia opa ei?. Isto opatus est
opa nre redēptiōis. qz maxima misericordia fuit
velle hūiliari vt ei credētes z obediētes exal-
taret. Etia voluit suspendi in ligno crucis ne
sui suspenderent in furca inferni. Quartū est
gratia quasi medic? tangēs venā cordis ipm
illuminādo ad cognoscendū peccata z puer/
tendū z pfitendū zc. Isto opatus est opa iu-
stificatiōis peccator? vt sunt septē sacramēta
ecclesiastica. Quintū est iusticia qñ auralis
qz minor? alijs apparet nūc. qz i hoc mūdo ma-
li nō puniunt? nec boni remunerāf. Isto opa-
tus est opa retributiōis. Ecce quicqz digit? v-
tutis dei cum quib? deus cuncta creauit. Au-
toritas. Quis ignorat? qz hec oia man? dñi fe-
cerit. in cui? manu aia ois viuētis z spūs vni-
uerse carnis hominis. Joh. xij. Patz g q man?
dei dñi eius virt? infinita. q oia corpalia z spi-
ritualia. corruptibilia z incorruptibilia fabri-
catus est. Lū g virt? diuina opata sit mirabi-
lia z magnas excellentias in beato Johanne
baptista. Ido dicit thema. Ahan? dñi erat cū
illo. Inuenio q manus virtutis dei opata est

in beato Johanne baptista quicqz mirabilia al-
ta z singularia. f. z

Primū annūciatio gloriofa.

Secūdū generatio virtuoza.

Tertiū sanctificatio gratioza.

Quartū manifestatio gaudioza.

Quintū nominatio miraculoza.

Ex his dicit thema. Ahanus dñi erat cū eo.
Dico pmo q man? virtutis dei opata est i be-
ato Johanne baptista annūciatiōe glorioza.
quia anteqz fuisset genitus vel in vtero matris
cōceptus fuit mirabiliter nūciatus. Ille met
archangel? Gabriel qui virgini Mariae num-
ciauit filiū dei miraculosam incarnationē: nū-
ciauit etiā Zacharie patri beati Johis natiui-
tatē. Ad practicā. Zacharias pf beati Jo-
hānis? Elizabeth eius mater steterūt multis
annis in suo matrimonio z nunqz habuerunt
fructū prolis. Lūz aut fuissent iam senes z an-
tiqui. intm q dicit Nicola? de lyra q iam di-
miserāt orationē quā pfluēcrāt facere vt de-
daret eis fructū de suo matrimonio. ppter eo-
rum antiquitatē. Zacharias aut cum esset sa-
cerdos magnus semel intrauit templū dei vt
oraret. Ido vt obtineret prole: vt dicit magi-
ster Nicola? de lyra: sed orabat deū vt mitte-
ret messiam eis pmissum. mūdi saluatore: qz
videbat iā temp? cōpletū z pphas. z orabat
quasi vellet dicere. Postq nō fui dign? habē
prole ad mīn? dñe mitte messia zc. Et ipso sic
orāte. ecce apparuit sibi archangelus Gabriel
resplendens z clarus. intm q Zacharias tre-
mens timuit: qz cōditio est spūs siue boni siue
mali terrere z incutere terrore qñ apparēt. Ita-
tio. qz ex fragilitate carnis nō possum? susti-
nere visionē spūs. Ideo dicit beatus Lucas
de virgine Maria. Et turbata est in sermone
eius Lucas. f. Tamē angel? bonus statim dat
cōsolatiōē. Ideo statim sibi dixit. Re time
as Zacharia: quoniam exaudita est oratio tua
quia messias veniet illico: z tu videbis eū zc.
Etia annūcio tibi q Elizabeth vxortua cōci-
piet z pariet filiū z vocabis nōmē eius Johā-
nes: et erit gaudiū tibi z exultatio. et multi in
natiuitate eius gaudebunt. Erat em magnus
corā domino. Primo erit magnus in asperi-
tate vite: quia nō bibet vinū nec aliquem li-
quorē quo posset inebriari: nec comederit panē
nec carnes nec pisces nec fructus. Sed cibis
eius erit mel siluestre z locuste. Glesis erit nō
de auro serico lana nec de lino: sed de pilis ca-
meloz. nō dormiet in lecto sed in terra. nō
morabit in ciuitatibus sed in deserto. Secū-
do erit magnus coram domino in sanctitate
vite: qm ante eius natiuitatē iaz erit sanctus.

De sancto Iohāne baptista

Spiritus sancto replebit adhuc ex vtero matris sue, Luc. i. Tercio erit magnus coram domino deo in magna virtute; quia multos filios israel coheret ad dominum deum et ad fidem messie et ad penitentiam. Quarto erit magnus coram deo in dignitate, quod predestinatus est in virtute et spiritu Iherusalem, quia sicut Iherusalem est venturus ad iudicium generale ad predicandum per antichristum. scilicet venit ante salvatores adventum ipsum notificando mundum ostendendo. De istis novis Zacharias habuit gaudium singulare. Sed considerata sua senectute videns manus suas rugatas, cogitata senectute uxoris et eius sterilitate dubitavit. Ibi defecit. Et dixit angelo. Unde hoc sciam, Ego enim sum senex et uxor mea precessit in diebus suis, Luc. i. Respondit angelus ad modum persone in dignitate. Dubium ponis in verbis meis quod mentiri non possunt: quod angelus bonus non potest mentiri nec decipere: et dicit. In hoc cognoscis veritatem quam tibi nuntiavi. Ecce enim eris facies et non poteris loqui usque ad diem nativitatis eius, pro eo quod non credidisti verbis meis. Et angelus recessit et Zacharias remansit mutus. Ecce hic eius nuntiatio gloriofama: quia manus eius recte. Abominabiliter hic cum dicit. Zacharias dubitavit, in quo erravit. Sic est de multis qui de secretis fidei et veritatis divinis quia deus denunciavit non solum per prophetas: sed per angelos et per seipsum incarnatum, sed multi dicunt cum Zacharia. Unde hoc sciam, volentes disputare quod potest hoc fieri quod christus tam magnus sit in tanta parva hostia consecrata. Item quod hostia frangitur, quod non frangitur christus. Argumenta sunt naturalia. Unde hoc sciam. Abominabile peccatum est, maxime, quia de hoc habetis iam exemplum in natura, scilicet in speculo recte. Ideo Ambrosius. Tolle argumenta ubi fides querit. Si dicat. Et nunquid Augustinus et Thomas et alii doctores quesiverunt argumenta. Dico quod rationes et argumenta bona sunt per confortationem intelligentie: sed non per confortationem credentie: nec per fundamentum credentie. Si fuisset dictum tunc beato Augustino, quare credis tres personas in trinitate et unum deum, certe non respondisset ex tali argumento vel ratione: sed dixisset, quia ita predicavit et docuit christus: verus deus et homo, et apostoli etiam determinaverunt. Qui ergo nunc querit argumenta et rationes per fundamentum fidei tales cum Zacharia efficiunt muti tempore antichristi. Quia illi statim cadent quod faciet rationes infinitas et argumenta. Sed persone obediens et simplices stabiles firmiter et secure dicentes ministris antichristi. Placent nobis nova nostra: quia fides mea non fundatur in argumentis sed in

obedientia. Ideo apostolus. Sermo meus et predicatio mea non in persuasibilibus humane sapientie verbis, sed in offensione spiritus et virtutis: veritas vestra non sit in sapientia hominum: sed in virtute dei. I. Cor. i. Nota, sermo meus recte, non facio fundamentum in argumentis logicis seu philosophicis: sed in virtute dei, per fidem et simpliciter credentiam. Et hoc de primo mirabili recte.

Dico secundum quod manus virtutis dei operata est in beato Iohanne generationem virtuosam: quia per paritibus generatus fuit virtuosus et miraculose: quod non sufficiebat virtutis patris ad generandum: nec matris ad concipiendum: sed virtus dei supplevit dans vim patri ad generandum, et matri ad concipiendum. Nota ad practicam. Iste bonus homo Zacharias facta sua offensione rediit ad domum. Erat enim de nobilioribus hierusalem, et etiam Elizabeth uxor sua. Et ex senectute diuulserunt iam lectos, quilibet dormiebat foras solus in sua camera. Ista honestate sancta servabant antiqui sancti: quia non curabat de copula carnali nisi ratione proliis. Ideo quando mulier erat gravis diuidebat lectum statim quousque creatura erat ablactata. Idem quando erant senes, hoc habebat ex textu biblicis Gen. xviii. Dixit Sara vetula et Abrahama senex quod deus posuit sibi filium. Postquam concipui, et dominus meus vetulus est, voluptati operis dabo. Zacharias ergo veniens de offensione mutus intrauit domum suam: et non potuit loqui uxori, nec petere verbum sed signis. Et admirans Elizabeth dicebat: buy buy dñe, benedictus deus quod habetis: quod accidit vobis, nihil sciens de annuntiatione angeli: et cepit cum inter brachia. Cogitate quilibet Elizabeth antiqua mirabatur: finaliter videns voluntatem viri sui consensit.

Nota hic quod ex quo sunt in matrimonio viri debet alteri consentire siue sint iuvenes siue senes: nec debet se alter excusare aliqua ficta de votione, alia dante se et alium. Ideo apostolus. Uxor viri debet reddere sibi autem et viro viro, sicut sibi corpus potestatem non habet: sed mulier. Nolite fraudare invicem nisi forte ex consensu ad tempus ut vacetis orationi, I. Cor. vii. vii.

Nota hic de illa muliere deuota quam vir exegit ab ea debet semper inuenire excusationes. Si in diebus, buy sancta mater dei hodie que est dies resurrectionis domini vultis talia facere. Si die lunc dicebat, buy hodie debet homo rogare per mortuos. Si die martis, hodie ecclesia facit per angelis. Si feria quarta, hodie christus fuit venditus. Si feria quinta, buy domine quia hodie christus ascendit in celum. Si feria sexta, hodie quia christus fuit passus

Verbo

p nobis. Si sabbatū dicebat hodie q dies ē
 xginis Abarie: q tali die in ipsa sola remāsit
 fides. Elides vir q ipsa semp inueniebat excu
 satōes vocauit ancillā di. De sero venias ad
 me domias mecum. Rndit. Libēter mi dñe.
 Ad vidēs muller voluit se ponere in lecto. z
 vir noluit. Ad dñā. oeris p nobis pctōib⁹.
 z nunq ex tūc voluit vxorem cognoscere. ita
 abhorruit eam: sed adamāuit captiuaz. Ipse
 peccabat mortalit⁹ z dānabat se ex culpa vxor
 is. Ido sancta Elizabeth licz eēt deuota san
 cta z antiqua ex quo requirebat a viro cōseu
 sit: z cōcepit ab eo trāfactis trib⁹ mēsb⁹ ven
 ter intumuit. z dicebat ipse. Ai misera qd est h
 nūquid essem hyēropica. finalit cognouit q
 erat grauida. de hoc sancta Elizabeth multū
 verecū dabat. intantū q dicit Lucas q ocul
 tauit se mēsb⁹ quib⁹. Cogito ego q fecit si
 bi amplas hopulādas siue vestes vt abscon
 deret partū. timēs ne gentes dicerēt. Ecce iz
 sit deuota. tamē adhuc vacat libidini zc. Ec
 ce h generatio virtuosa beati Iobis. q man⁹
 dñi zc. Adoraliter hic p cōsequentiā. Si eli
 zabeth ita verecū dabat de h q aliq psumē
 ret q ipsa cum viro suo vteretur matrimonio.
 Quāta verecū dia debet esse mulierib⁹ vī vi
 ris q curāt de alijs. p dutores sunt tales. Et si
 mulier esset fortis posset assignare campū vi
 ro p ditorū. Ido apus. Honorabile cōubiū in
 oibus z thorus immaculat⁹. Somaticatores em
 z adulteros iudicabit deus. Heb. vii. Dico
 tercio q man⁹ virtutis dei opata est in beato
 Iohāne sanctificationē gratiosam: qz adhuc
 existēs i vtero matris sue. Luc. j. nō solū fuit
 plen⁹ spūs sancto s repler⁹. Ad audite modū
 ipius quō fuit sanctificat⁹. Dicit Lhuiso. q be
 atus Iobes in vtero matris sue p quib⁹ mē
 ses z p aliquos dies de sexto mēse fuit cum
 peccato originali. sed in sexto mēse fuit sancti
 ficatus. In sexto etiā mēse sue cōceptionis
 missus est Gabriel ad virginē mariā q cōcepit
 tūc filiū dei: z dixit tūc angel⁹ xgini quō Eli
 zabeth sterilis cōceperat filiū. Propter qd x
 go maria ibat ad visitandū Elizabeth. Et cū
 intrasset domū fuit dictū Elizabeth q maria
 venerat. de quo Elizabeth gauisa exiēs ei ob
 uia salutauit eā. Tūc virgo maria dixit sibi.
 Q mea bñdicta cognata pficiat vobis qz si
 lū cōcepistis. Ista verba fuerūt tante x̄n̄is
 sicut verbū sacerdotis in baptismo x̄tute xpi
 sanctificat aīam baptizati. sic illud verbū vir
 ginis x̄tute filiū dei in ea incarnat⁹ z in ea exi
 stentis sanctificauit Iohānē baptizā. San
 ctificat em creatura p verbū dei. j. Thy. iij.
 Dicit beatus Tho. in. iij. s̄m̄az dist. vi. in lra

libus. q tūc fuit accelerat⁹ vsus ratiōis in Jo
 hāne z habuit vsū liberi arbitrii et exultauit i
 vtero. Sic letaret miles si rex daret sibi mille
 florenos vel castrū vnū de speciali grā. Sic
 tūc beat⁹ Iobes fuit totus letus z gaudiolosus
 Verū. vocat illud gaudiū tripudiū. Tūc Eli
 zabeth spūs sancto spirata cognosces q virgo
 maria cōceperat filiū dei: voce magna dixit:
 Bñdicta tu in mulierib⁹: et bñdictus fructus
 ventris tui. Et ynde hoc mihi q mat dñi mei
 veniat ad me. Luc. j. Rogo vos pteplate hic
 modicū. Sancta Elizabeth erat antiq. virgo:
 aut maria erat tūc iuuenis. xij. annoz. z am
 plexantes z osculātes se venter Elizabeth se
 eminebat sup ventrē virginis. Ido iobes erat
 altior xpo. Propt hoc iobes retraxit se i vte
 ro matris dāna filio dei honorē sic faceret mi
 les regi i eodē scamno sedere volēt: q miles
 statim p̄iceret se ad terrā. Ecce hic sanctifica
 tio gratiosa. Adoraliter. beat⁹ Iobes offe
 dit nobis quāta reuerentiā deberem⁹ facere
 altari xpi z ministris suis. Virgo maria erat
 tūc altare in quo erat corp⁹ xpi. z qñ iohānes
 accessit ad xpm p amplex⁹ mris. beat⁹ iobes
 retraxit se hūiliter inclinādō. Adulti errāt in
 hoc stantes ppe altare: etiā de sup apodiani.
 Adiro: qz nō interficiunt ab angelis q sūt ibi
 p̄ites: vt dicit beatus Greg⁹. Antiquit⁹ vt b̄
 flume. j. c. Ido nisi de genere Aaron fil accessit
 rit ad altare meū morte moriā. tñ in illo non
 sanctificabat corp⁹ xpi s aīalia. quāto g mag
 debet haberi i maiori reuerētia altare in quo
 offert fil⁹ dei. Cogitate etiā qd faciet de deri
 cis luxuriosis imūde eū tractātes. David tā
 magn⁹ rex z sanct⁹ cū magna reuerētia veni
 ebat ad templū dei dicit ipse met. Ego autē in
 multitudine misericōdie tue introibo i domū tuā.
 adorabo ad templū sanctū tuū in timore tuo.
 ps. v. Dicat de his que min⁹ iuste sūt i eccle
 sijs zc. Dico quarto q manus virtutis dei
 operata fuit in beato Iohāne manifestationē
 gaudiolosam: qz in partū gaudiōse fuit manife
 stus: qā in pri nō potuit latere. Secrete pos
 sunt cōcipi: sed nō sine clamorib⁹ parere. Et
 q Zacharias Elizabeth erat nobilis. iō ab
 oib⁹ cognoscebant. z dicebat gentes. Scitis
 noua: z qd est. Illa nobilis mulier Elizabeth
 pepit vnū filiū: z alij rñdebāt. nobis videt q
 nō erat grauida: z etiā q erat nimis antiqua
 sed alij ecōuerso dixerūt. imo p certo. sed ab
 scondebat se. Tūc amici eius z cognati venie
 bant ad eū z cōgratulabant ei dicētes. Ecce
 te bñ videt q deus diligit vos: qz in tanta se
 nectute dedit vobis heredē. Ecce quō mag⁹
 dñi erat cum eo in manifestatione gaudiōsa.

De sancto Petro apostolo

Ahoraliter ostēdit nobis hic quō debem⁹
gaudere de psona sterili i bonis opibus ⁊ an-
tiquata i peccatis mala vita qñ parit fructu
bonoz operū ⁊ meritoz: vt Elizabeth cōgra-
tulabant amici eius. Nota q h nōmē Eli-
zabeth est cōpositū ex tribus nomib⁹. scilicet .i.
deus. et .i. me. ⁊ zabeth. i. septima. Itē Eli-
zabeth. i. dei mei septima. hoc est interpretatio
hui⁹ nomis elizabeth. Ad⁹ videam⁹ q ē ista
dei mei septima. Rñdeo ⁊ dico q ista dei mei
septima est creatura hūana: oīa que de⁹ cre-
uadit de septem in septē. Septē em sunt cre-
ature pncipales q̄s de⁹ fecit. terra. aqua. aer.
ignis. quita essentia. i. celli. sexta est natura an-
gelica. septima natura humana. Ecce dei mei
septima. ⁊ multonens creatura fenescit ⁊ anti-
qua sterilis sine fructu bonoz operū ⁊ virtu-
tū. Quot religiosi ⁊ p̄biteri ⁊ hoies et mu-
lieres sūt i mūdo steriles: q nunq̄ fecerūt fru-
ctū boni opis ⁊ qñ pponūt peccata ⁊ malā vi-
tā ⁊ volūt redire ad deū: pponēdo facere illa
ad que tenent fm suū statu: tūc cōcipiūt. Pa-
rūt aut qñ faciūt bona opa. qñ religiosus ser-
uat suā regulā vota ⁊ ceremonias tunc parit.
Idē de alijs. Tūc oēs amici ei⁹ ⁊ vicini debēt
gaudere ⁊ cōgratulari ⁊ regnatō deo dicē
De isto bñdicto. mō in sua senectute dedit
se deo. Sed hodie sit totū cōpositū in mūdo.
Si est aliq̄s religiosus dissolutus ⁊ ribaldus
nullus dicat sibi aliquid. Imo oēs cōmendant
⁊ laudant eum. sed si vult seruare suā regulā
⁊ viuere fm qd vult: statim psequit ab alijs
Idem de derico. Idē de laico homie ⁊ mulie-
re vana si vult dimittere vanitates. ⁊ pōt di-
cere. Lōgratulamī mibi oēs q inueni ouē. i.
animā quā pdidit. Luc. xy. Et tñ tantū
ille psequit ab alijs q̄s faciat eū p̄dere ani-
mā cum alijs. Dico quito q man⁹ dñi fuit
opata i beato Jobe baptista notatiōē mira-
culosam. fuit em mirabiliter nominatus. Post
eius natiuitatē. i. octaua die fm legē Ad⁹yssi
circūdebāt pueros: et sicut nūc in baptismo
nos imponim⁹ nomia. ita tūc in circūcisiōe
imponēbant. Cum aut rabin⁹ teneret iaz illā
pelliculam ⁊ c. quēsit i a matre quō vocaret:
dixerūt circūstātes: vocet vt p̄ suis Zacha-
rias. Sed m̄ reuelatiōe sp̄s sancti p̄radixit.
Nequaq̄ sed vocabit Jobes. Illi vō admi-
rātes d tali noie: dixerūt ad illā: q nemo est i
cognatiōe tua q vocet h noie. Tūc iuerūt ad
patrē suū ⁊ inuebāt patri ei⁹ quē vellet voca-
ri eū. adhuc aut p̄ ei⁹ erat mur⁹. Et dicit hic
glo. q etiā erat surd⁹. id inuebāt ei p̄ sepi-
rā quō vocaret. q postulās pugillare sc̄ptu:
dicēs. Jobes ē nomē ei⁹. q. d. nō impono ego

sibi hoc nomē s̄ dñs. Tūc p̄ subito recupauit
loquelā dicēs: Bñdictus dñs deus israel ⁊ c.
Ecce hic quō fuit eius nominatio miraculosa.

Ahoraliter hic notat intrabim⁹ p̄ quēstionē.
Ad nomē est meli⁹ Zacharias vel Jobes. ⁊
videt q Jobes: q̄ dixit mī. Nequaq̄ voca-
bit Zacharias s̄ Jobes. Rñdeo. Zacharias
fm̄ interpretatiōē hebraicā interpretat memo-
rans deum. Illud nomē Jobes in. x. gradib⁹
excellit hoc nomen Zacharias. Itā si aliqua
psona sit in peccatis ⁊ vult dimittere peccata
cupiēs saluari ḡa dei. oportet q talis psona
sit pmo Zacharias. i. memorās deū quē offē-
dit: et q habeat cōtritiōē de peccatis. Sc̄do
q habeat. ppositū nō redēdi ad pctā ⁊ c. Di-
cunt q nouē sunt opa penitētia: nec tamē i
nono ope est Jobes s̄ Zacharias. sed i deci-
mo ope. i. in cōicatiōē sacramentali: q tūc h̄z
donū grē. vel in quo est grā. ⁊ tūc est Jobes.
Ecce rōnes q̄e dico: nequaq̄ vocabit zacha-
rias sed Jobes ⁊ c. ad inuendū q cēt p̄fect⁹
in penitētia ⁊ grā dei. Itē Jsa. xlij. Dñs ab
ytero vocauit me: ⁊ de ventre matris mee re-
cordatus est nomis mei. Et dñs in psona beati
Johānis: q fm̄ gratiā ⁊ p̄fectionē quā deus
debut sibi dare imposuit sibi nomen. Ergo
manus dñi erat ⁊ c.

De beato Petro apostolo.

b Catuses Bymō

bariona. Adarb. xvi. Festū ⁊ solen-
nitas hodierna est duoz apostolorū
maiorū ⁊ pncipū alioz q̄ eodē die martyrisa-
ti sunt p̄ ch̄sto. et in eadē ciuitate. i. rome. s̄
eodem impatore. i. Nerone. Et tanta est di-
gnitas cuiuslibet ipoz. q ecclesia hodie facit
festū de beato Petro: ⁊ cras de beato Paulo
Idē faciā ego: q̄ hodie erit fm̄ de beato Pe-
tro: ⁊ cras de beato Paulo: q̄ hodie nō suffi-
ceret de ambob⁹ p̄dicare. Sed vt sermo p̄sens
sit in laudē ⁊ reuerentiā ⁊ c. Salutez vgo ma-
ria ⁊ c. Et resumat thema. C̄terū ppositū p
thematē ⁊ fundamētō nostri sermonis redit
aliquā litteralē declarationē. Pro quo sc̄i-
cū q Petrus anteq̄ esset xp̄i discipul⁹. ap̄lus
⁊ papa vniuersalis. vocabat Symon. s̄ post
q̄ fuit discipul⁹ xp̄i ⁊ ap̄lus. xps cōstituit eū
papā ⁊ vicariū suū vniuersalē: ⁊ imposuit si-
bi nomen Petrus. Sicut fit etiā mō qñ papa
eligit mutat sibi nomē: ⁊ quasi mutat ⁊ alter
virū ⁊ nouā creaturā. ita fecit xp̄s Adarb. iij.
Et imposuit Symoni nomē Petrus. Pater
vō beati Petri vocabat Johānes. ⁊ aliquo-
tens grosso mō dicebat Johāna: et aliquē
diminutiue Johānet: aliquē vt cōter dicit

Iohs. Sicut nos cōiter facim⁹ in nro vulga-
ri de aliq. pprio noie. ita iudei vocabāt prem
petri. Et ita etiā xps ipm noiauit. Aliquoti
ens vt cōiter dicit Iohes vt ibi. symon iohā-
nis. i. filius Iohis. diligis me. Jo. vlti. Aliq.
tiens grossio mō vt ibi. Tu es symon filius io-
hannis. Ioh. j. Aliqtiens diminutiu vt ibi.
Bear⁹ es symon bariona. i. filius iohāna. id
est iohānet. Potet thema fm. expositōz. i. falc
z sum in mā pdcādā in themate. Petr⁹ voca-
tur binomi⁹. z ponunt ibi duo noia. s. symon
z bariona. Et q̄libet nomē hz duas interpreta-
tiones. in q̄bus oñdunt q̄tuor. vtrius i petro
ppter q̄s est bear⁹ in celo. i. Prompta obedi-
entia. aspera pnia. recta intentio. dura passio
Quantū ad primā virtutē p quā bear⁹ pe-
trus est bear⁹. dicit p̄mpta obediētia. q̄ nota-
tur hic cū dī symon. qd̄ interpretat obediēs. qm̄
em̄ psona audit z obedit v̄bis z mādāt dei z
sine aliq. excusationē implet voluntatē dei vt
seru⁹ fidelis voluntatē dñi sui obediēs ē z me-
ret salariū. s. solui in fine finitū. Sic q̄ in hoc
mūdo seruit p̄mpte z obedit v̄bis z mādāt
dei qm̄ seruierit seruitiū. s. in morte. iuste habe-
bit retributōz z beatitudinē p salario. Ideo
Lu. xj. Beati q̄ audierit verbus dei z custodi-
unt illud. hanc obiam habuit petrus. vt p̄z
Matth. iij. Ambulans iesus iuxta mare gali-
lee. vidit duos fr̄es. symonē qui vocat petr⁹
z andrēā fr̄em eius. mittēs retbe in mare. z
ait illis. Venite post me faciā vos fieri pesca-
tores hominū. At illi p̄tinuo relictis retib⁹ et
navi secuti sunt eū. Ad practicā. Bear⁹ pe-
trus atq̄ ceteri discipul⁹ xpi erat piscator. pau-
per. tantū q̄ ipse z frater suus bear⁹ andrē-
as habebāt solū vnā barca z vnū retbe. z vi-
uebant sic de suis laborib⁹. Sic piscādo qdā
die ipso existente in stagno. s. mari galilee. iux-
ta littus dicti maris seu stagni. tūc ipse xps
vidit petrū z andrēā. quib⁹ dixit. O boni ho-
mines z qd̄ ibi facitis. Rēderunt. Dñe volu-
mus pisces capi. Sciens xps q̄ alibi plus p
ficerent q̄ ibi dixit eis. Venite post me faciā
vos fieri piscatores hoīm. Ego enim docebo
vos piscari reges. principes. duces. comites
z multaz gentiū generatōnes. In his verbis
venite post me zc. sunt duo. primo dat intelli-
gi q̄ ecclesia xpiana ē sicut navis trūi cooptu-
raz. Prima cooptura bassa siue inferior ē re-
ligiozoz sehumiliātiū. Et sic cooptura infe-
rior est secreta. sic religiosus dz esse secretus i
claustro in cella. nō ire p vias vel plateas tra-
ctando negocia secularia. Scda cooptura si-
gnat statū p̄byteroz. q̄ oñt mīstrare sacra ec-
clesie. cōiter i media cooptura stat bone mer-

ces z magni valoris. Sic in manu p̄bytero-
rum z posse eoz stat merces padis. s. sacra. p-
pter q̄ habem⁹ vitā eternā. Tercia cooptura
est status laicorū. q̄ vadit bincinde p mūdus
sic mercatores. z illi de nauī q̄ vadit p coop-
turā exercendo laborē nauis. De ista dicebat
salomō. Facta ē q̄ si nauis in fuitoz. i. mercato-
ri de lōge portās panē suū. i. mercatū. B ē ani-
mā bonā. Prover. vlti. Scdm̄ secretū est cui
dicit faciā vos fieri piscatores hoīm. qui sunt
p̄dicatores. P̄dicatio est vt retbe: q̄ sic re/
the est totū colligatuz z vna corda trahit. sic
p̄dicatio euangelica est de diuersis cordis sci-
licet auro: itatibz. rōnibus. pabolis. z omnia
sunt colligata. Si p̄dicatio sit bñ ordinata. z
trahunt vna corda. s. themate qd̄ est fundas
mentus sermonis. P̄dicatores istos mittit
de⁹ h̄iere. xvj. Propterea ecce dies veniunt
z mittā eis piscatores z piscabunt eos. Abul-
tos piscatores misit. qz ap̄los. martyres. con-
fessores. z nos. quib⁹ dicit. Laxate rhēta ve-
stra in captiuitatē. Hō dicit plicare p̄ra illos q̄
hūt magnā scām z tenēt plicatē. z nolunt se
disponere ad p̄dicandū ad capiendū p̄fices.
Ecce q̄re dicit. Venite p̄ me zc. ac si dicit. di-
mitte illā barca parua cum q̄ mō capitis pi-
sces. z ponā vos in magna nauī ecclesie triuz
coopturaz. Dimittite rhēta illa z hēbitis do-
ctrinā euangelicā. Dimittite illud mare z po-
nam vos piscatores hoīm. regum. militum z
alioz. hec omnia intellexit petrus virtute di-
uina qm̄ xps ore suo dixit. Venite post me zc.
Et cognouit ipsum verum messiam zc. Et
beatus petrus haberet loco retbis doctrinaz
euangelicā. et posset in nauī ecclesie p mundū
piscari boies. p̄mpte obediūti. Itā dicit euā-
gelistū. Relictis retib⁹ z navi secuti sunt eum
i p̄nētū petr⁹ z andreas. Bear⁹ q̄ petr⁹ fletis
gemib⁹ dixit corā xpo i corde suo. Nolo retbe
nec nauē crq̄ vos posuistis in corde meo as-
fectionē piscandi in mari hui⁹ mūdi cū nauī ec-
clesie z doctrina euāgelica incorruptibili zc.
z subito iuit cum xpo. Ecce p̄mpta obediētia
petri. Dicit hic p̄ra defectū hui⁹ mūdi. Itaz
om̄s vocamur a xpo. s. xpiani. iudei. agareni
z nos nolum⁹ ire. Vocat em̄ nos illuminādo
corda nra. vāns cognitōz sed p̄ctis. z statim
deberem⁹ ipsum sequi sed accidit nob⁹ vt Sa-
mueli qui vocabat a deo. et ipse ibat ad hely.
Nota biforziā. j. Reg. iij. Hō sic fecit Iob q̄
dicit. Vocabis me. z ego rēdebo tibi. nō be-
ly. Iob. xij. Contra tales dicit xps. Vocā-
ui z renuistis: extendi man⁹ meas z nō fuit q̄
aspiceret. Prover. j. Aloali cum dicit sa-
ciam vos fieri piscatores hoīm. Notet hic re-

De sancto Petro apostolo

ligiosi et alij qd hnt pdicandi officij. qz oēs sūt
pificatores. recte est pdicatio euangelica. ego
mō extendo recte. et cū aliquis audies pdica
tionē pponit dimittere pctā et vicia et hz rede
undi. ppositū ad deū. tūc pdicator pōt dicere
vnum pīscē cepi. Qm nobilis vel miles ppe
pdicatorēz dimitit pompā. odiū vel rancorē
inimico suo. cepim⁹ vnu delphinū. Qm tles pī
scez et pificatores qntū placēt deo. Idē de no
bili dñā dimissis vanitatib⁹ ornamēt⁹ et hmoi
et pntet et pponit bñ viuere. tūc pōt dici qd ce
pimus vna tonymā. Qm aut in pdicatorē cō
uertit agricola aut simplex hō: capif fundu
lus. Idē de muliere paupe capif vna sardi
na. Et in die iudicij dicit xps pdicatorib⁹. ve
nite nūc et prandete. et qm ipsi dicent. De quo
dñe. tūc ipse rīdet. Afferte de piscib⁹ qz pren
didistis. Jo. xxi. Quid erit de isto pdicato
re qd dicit. dñe ego nō sum pīcar⁹ nisi alguaz
et brosam. s. pecunias. raupas. comeras. fami
liaritates. famā. Ideo amore dei laboremus
vt capiam⁹ aīas. Nam in iudicio qlibet veit
cū aīabus qz puerit dicendo. Ecce duos pi
sceas qz ego prendidi. Qm pīsceas qz aīas du
cit b. Petrus secū qd in prima pdicatione con
uertit tria milia aīaz et hōim. vide Actu. ij. et
iij. ca. Quantū ad scōam virtutē p quā be
atus Petr⁹ ē beat⁹ in padisio est aspa pnia qd
osidit cum dī symon. qd scōm mō interpreta
tur: ponēs tristiticiā. s. pnie. De q apls dicit. q
fm deū tristitia est: pnia in salutē stabilem
opatur. ij. Lox. vij. Mōra. qd fm deū. i. qd di
splicet homini de offensis factis deo. talis be
atitudine meret. qz verā pniām facit. Unde
Beati q lugent. qm ipsi pfolabnt. s. in bea
titudine celesti. Ad attendanis ad pniām
beati Petri. In quib⁹ enim fecit penitentiam
in comedendo. in potando. in vestiēdo. In
comedendo scīans qd semel fuit interrogatus
quam vitam ducebat. Respondit. L. lib⁹ quo
tidianus est panis cum oliuis. et raro cū ole
ribus. quia solum in magnis festiuitatib⁹. ec
ce vita sua licet esset papa. Sz querit. vñ er
go eruerūt tor capones. galline sayfans. sal
se de diuersis manerij. q iam sūt in mēsa pre
latoz. Dicat frustate qd ille oliue bñ Petri
erāt quidē. et pepererūt capones et alia predi
cta. Itē fuit interrogat⁹ de vestitu. et respōdit
Vestimēta mea tunica quā vides cū mantel
lo tam in hyeme qz in estate. Ecce prima ve
stis pmi vicarij xpi. Sz qrať vñ qz eruerūt
tor sūptuose vestes et qz portat plar⁹. tot so
derature. Dicat qd mātell⁹ petri pepit eas et
Itē vitā sua fuit tal⁹ qd de oculis fecit fontē lacri
mar⁹ recordās de renegatoe. p q qdiu vixit

lacrimat⁹. et vixit p xpi ascēsiōē. xxxvij. ā
nis. vt in li. de viris illustrib⁹ dicit. s. lūero.
tūc flebat q habebat faciē qm aduult⁹ ex calu
ditate lacrimaz. Nota pniām de renegati
one. Ipse peccauit p os xpm renegādo. Ideo
fecit pniām p os nō comedēs nisi panē et oli
uas. q. d. qz peccasti ideo ieiunabis. Secun
do renegauit xpm calcificando corp⁹ suū vt
dicit Iohes ideo fecit pniām in corpe. solum
portās tunicā cū mātello. Tercio sicut facies
sua nō fuit verecūdata xpm negare. id fleuit.
Isti sunt fruct⁹ digne pnie. Lu. iij. Facite fru
ctus dignos pnie. vt p q qz peccat p b et pe
nitentia agat et. Aborali hic b. petrus p
trina xpi abnegatiōe. qz ex timore mort⁹ ab
negauit xpm. et tñ fecit. xxxvij. annis omis de
pnia. Quid erit de illis renegatozib⁹ qd nō so
lum ter s millisies in die renegāt. p vna mini
ma re vel parua occasione iurādo magis iura
menta blasphemādo xpm. Qd maledicte fine
gatoz qd erit de aīa tua. Si beat⁹ petr⁹. p tri
na negatiōe tñ fecit et. qd deberes tū facere
qd nō timore mortis s mala pñitudine iuras.
Item b. petr⁹ nō dixit nō cogico eū. Cogita
qd erit de aīa tua. Amore dei adhibeant mo
di q ista detestabilia iuramenta cessent. Ego
dabo vobis tria remedia. pmiū q vos mu
lieres q habet filios paruos instruat⁹ ne iu
rent nisi p aduerbia. Secundus modus qd
libet iuratoz: poneret sibi istaz legem salz sol
uere certū quid p quolibet iuramento. et da
re paupib⁹ in die dñici. et sic corrigeret. Ter
cius mod⁹: corrigēdi pntet ad rectores patrie
qd pstatutū debet ordinare qd iurant de deo
punient tali mō et. et nulli parē in his q tan
gunt xpi honorē. Sz q rectores nō corrigūt
pquerit deus dicendo. Ministros pñi inique
agunt dicit dñs. et iugiter tota die nomē meū
blasphemaf. Propter h sciet pls me⁹ nomē
meū in die illa. qz egoipse q loquebar ecce as
sum. s. puniendo. Ysa. li. Ecce de scōa virtu
te in hoc qd dicit symon. i. ponens tristiticiā.

Quantū ad terciā virtutē p quā beat⁹ pe
trus dicit beat⁹ recta intentio. s. in oib⁹ q fa
ciebat. pdicādo. celebrādo. et alia opa xtu
la exercēdo sp respiciebat honorē dei. qd no
tať in b q dñs bariona. qd interpretat⁹ fili⁹ sim
pliciatatis. nō dīc duplicitatatis. Qm em aliq
aspicit mūdū. et ad honores et nō ad deū ē du
plicitas. Accidit talibus vt gallo. qd cuz vñ
oculo respicit celū et cū alio granū. Beat⁹ alit
petr⁹ in oib⁹ hēbat rectā intentiōē ad deum.
Qm in ps. Nō nob dñe nō nobis. s. nomi tuo
da glīam. Ecce simplicitas. et isti merent bñ
tudines. Qm ad bñ. v. Bñ mūdo corde. qm

ipſi deſi videbūt. hic p̄tēplatoz. ⁊ in alio ſeculo p̄ eternā poſſeſſione. Bñ habuit iſtam virtutē b. petr⁹. q̄ licet eſſet papa ⁊ vicari⁹ xp̄i ⁊ haberet tantā ſancitatem q̄ ſanaret om̄s in firmos. etiā vmbra ſua tangens infirmos curabat. Dicat quō qñ ſidebat ipſm tranſiit p̄ aliquē vicū ponebant infirmos vt vmbra tangeret eos ⁊ ſanarent. Actū. v. S; cū toto h̄ tantā hēbat ſimplicitatē q̄ nullā hēbat hy. potentiā ſeu vanā gloriā aut p̄ſumptōz. Ibat ſimpliciter rexit ⁊ coarxit ſe: p̄z q̄ erat filius ſimplicitatis: poterat dicere. S; deus me⁹ q̄ tu p̄bas corda ⁊ ſimplicitatem diligas vnde ego in ſimplicitate cordis mei letus obituli vniuerſa h. j. Parat. vlti. Tu p̄bas corda creature ſi ſeruit bñ ⁊ recta intentionē. ⁊ ſi ē ſimplex diliges eū. Et ideo i ſimplicitate cordis mei dilexit ⁊ ſiui tibi vō corde. Abſolūter hic eſt ſcēdū q̄ primū qd̄ reſpicit deſi opibus n̄ris eſt intentio. Itaz ſi vn̄ facit omnia bona m̄ſdi de genere bonoz ⁊ nō ſeruit recta intentionē: nihil valerēt meritorie. Vt bi gr̄a ad practicā. Abagnū op̄ meritoriz eſt religionē intrare. intm̄ q̄ dicit bea⁹ Thō. ſcēdū ſcōe. q̄ xxix. ar. iij. ad terciū. q̄ vortz religionis ſi recta intentionē fiat. cū ſit p̄petuum eſt mai⁹ vortz p̄grinatōis terre ſancit: qd̄ eſt tpale. Sic alexāder terci⁹ dicit. et habet extra de voto ⁊ vo. redem. in. c. S; p̄pture. Et poſtea ſubiūgit Thō. ibidē q̄ rōnabiliter dici pōt q̄ aliq̄s p̄ſequet remiſſionē p̄ctōz oim̄ p̄ ingreſſum religionis. q̄ vtilior ē q̄ p̄grinatō terre ſcē. q̄tum ad p̄motōz in bonū. q̄ p̄ ponderat abſolutōnē a pena. Ihec Thō. ibidē ⁊ in ſra pulcra de h̄ ibidē. S; iſtud op̄ p̄uerit. ſ. ingreſſus religionis. ⁊ p̄diſ qñ intentio eſt p̄uerſa ⁊ tpalis. vtputa q̄ ſp̄as q̄ fili⁹ v̄r erit abbas vel m̄ḡ in theologia aut ep̄s. ⁊ iō inducit eū ad fligionē. ⁊ niſi h̄ ſperaret ipe nunq̄ religionē ingrederet. q̄ talis intentio nō eſt ad deſi: ſed ad mundū ⁊ p̄diſ meritoriz. vel ſi intrat vt viuat in requie: nō ſeruādo religionē. Iſta intentio eſt p̄uerſa. Itā meli⁹ eſt ſer religioſo q̄ eſſet latro q̄ religioſus nō ſeruando q̄ v̄r. Item p̄dicare verbū dei eſt mai⁹ gnū meriti. q̄ eſt magnū op̄ ſi intentio ſit recta: ſi qñ aliq̄s p̄dicat p̄pter vanā gl̄iaz ſeu famā vel p̄pter pecunias h̄is intentionē ad m̄ſdā totū p̄diſ ⁊ dānaſ. Querit bea⁹ Thō. q̄libet. v. q̄. xij. arti. ij. in coipe. Si p̄ penitētiā pōt q̄s recupare aureolā q̄ digne p̄dicant p̄miſſa eſt. ſi p̄ vanā gl̄iam eā p̄didit. ⁊ dicit q̄ nō. q̄ nō fuit lucrari ipſam iuxta ſententiā dñi. Amē dico vob: receperunt mercedem ſuā. Pōt tñ acquirere gr̄am dei ſi emen-

datur. vel p̄ bonā p̄dicatōz aliā de nouo po teſt lucrari aureolā. S; p̄dita nullaten⁹ p̄t recupari. Itēz i bello iuſto illi q̄ vadit magnū op̄ faciūt ſi h̄nt rectā intentionē. Bñ ſūt q̄ moriunt. p̄pter iuſticiā vel deſenſionez reipubli. ce. inter martyres ſūt gl̄ioſi. I; ecclia nō faciat feſtū: ſi ſi faciūt p̄pter vanitatē vt multi dicētes. amore dñi mei ⁊c. ⁊ ſatue in tali caſu o; p̄ponere amorē ⁊ reſpectū diuinū ⁊ veram iuſticiā dicendo. ſatiāmus hoc amore et zelo iuſticie. Ideo vel cenābim⁹ in tabernacul⁹ iuſticiā noſtroz p̄ victoriā quā habebim⁹. vel cum deo in padifio exq̄ defendim⁹ iuſticiā. Sed qñ habes intentionē ſanā totū bonum opus p̄dis. Similiter remittere iniurias. pare cere inimicis: magnū opus eſt ſi fiat p̄ deo et amore xp̄i. ſed qñ ſit nō ob dei reuerentiā ſeu amorē: ſi interceſſionē p̄ſonaz: totū meriti p̄ditur. Dicat practice. Si papa vel rex roga ret te q̄ remitteres: ſolitan remitteres. ⁊ tam p̄ xp̄o nō remittis. Dicat quō in iudicio xp̄s oñdens vulnera dicit. Ecce quid feci ego p̄ te. videamus quid feciſti tu p̄ me. ſi remiſiſti amore ſui dabit tibi padifum. ſi vō remiſiſti amore pape vel regis vel alioz. dicit tibi. vadas ad illos q̄ vt dent tibi padifum. qui habebūt ſanctificacōe de ſcriptis. Si remittis pura intentionē p̄ honore chriſti: tñc chriſtus accipiet te p̄ manu dicens. Euge ſerue bene eſt delis. Abath. xxv. Auſemin⁹ vt in obſus ad deum dirigatis intentionē. In om̄ib⁹ honozificet deus p̄ ieſum xp̄m: cui eſt gl̄ia ⁊ imperium in ſecula ſeculoz amen. j. Pe. iij. Quātum ad quartā virtutē q̄ eſt dura paſſio. cum dicat bariona. qd̄ fm ſcōam interpretationē vult dicere fili⁹ colūbe. Ecce hic martyrū ſuū. Dicat qñ ſacerdotes veteri teſtamētī oſſerebant deo columbā primo deplumabāt. Itēz fregerūt ſibi alas. Item fregerūt collū ⁊ incliabāt ſibi caput. Et tale ſacrificiū multaz erat deo acceptabile vt dicit Levi. j. Holocauſtū ē et oblatio ſuauiſſimi odoris dñō. Q̄ bea⁹ Petrus fuerit fili⁹ colūbe p̄z in ei⁹ martyriū p̄p̄t patiaz quā habuit ⁊ p̄ eternā beatitudinem. Si quid parimini p̄pter iuſticiā beati. j. Pe. iij. Dicat quō bea⁹ Petr⁹ poſtq̄ p̄dicauit p̄ multas ciuitates ⁊ villas ⁊ p̄uerterat plures gentes in antiochia ⁊ alibi: venit romā. ⁊ ipſo ibi p̄dicante p̄ra mandatu⁹ Heronis imparo riſ q̄ p̄cepit fidē xp̄i nō p̄dicare. ſuit captus. Ep̄iani aut volentes eū liberare dicebant ſibi. Bñ p̄ nos liberabim⁹ vos. fugite de iſtis. Tandē acquieſcēs eis fugit. Quo egredietē de ciuitate apparuit ſibi xp̄s cū cruce ⁊ humeris. Quē vidēs Petr⁹ dixit. Dñe quo vadis

De cōmemoratōne sancti Pauli

Hic diceret. ego egredior: de ciuitate z tu igre-
deris. Rñdit xps. Venio romā iterū crucifi-
gi: dicēs. semel fui crucifixus in hierlū h vo/
lo iterū crucifigi. Volebat xps dicere q post
q fuerat in hierlū crucifig? in psona ppria q
in psona Petri debebat Rome crucifigi. Ad
Petrus intelligens statim reuerfus est i ciui-
tatem. z xps ad celū. Et dixit petrus amicis
suis xpianis ciuitatē quō sibi apparuerat xps
zē. Pz quō erat deo acceptabile et gñolūm.
Ipse at fuit reuerfus ad captiōē impatoris
venerūt ministri z hūit sententiā crucigendi i
cruce. Quā ipse adorauit dicens ministris.
Pro grā peto q nō crucifigam me cum capi-
te sursum vt xps mgt meus. sed caput poni-
te deorsum. Dixerūt ministri. maius tōz men-
tum erit tibi. pplaceamus tibi in hoc. Duz at
esset in cruce nō cessabat pdicare stātibz in
circuitu eius. Ostendit hic nobis doctrinā q
nō debemus cessare a pdicatōibz frigore
nec calore nec laboribus. sed conari in pueri-
onem aīaz. Et ipso sic stāte xps misit angelū
cum coronis violaz. z xps apparuit ibi: libzū
tenens in māu in quo b. Petrus legebat. Et
postea dixit. Die iesu xpe grās tibi ago q me
portasti ad finem optatum. die recōmēdo ti-
bi istos xpianos filios generatos i vtero spō
re tue. scz in ecclia p baptisimus. et sic tradidit
deo spiritū. quē angelus dei portauerūt ad glo-
riā. Aboraliter hec crux Petri non erat ta-
lis sicut crux xpi fed reperio q ēt ponit spēs
vestrā in cruce bti Petri. q nullū pōt saluare
nec etiā scitū Petrum nisi virtute xpi. Vnde
Abibi abstī gloriari nisi in cruce dñi nri iesu
xpi ad Sal. vlt. imo qd fortius est. aliqui po-
nunt de facto. licet nō mente spē in signo dia-
boli. qd est circulus. Itā sicut boni religio si i
principio horaz inuocāt deū signo crucis di-
cendo. Deus in adiutoriu: ipsi faciūt circulū.
qz in circuitu impij ābulāt. Recita torā pēti-
cam z defectum illoz qui nō bti se signāt i in-
troitu ecclie. in mēsa. mulier ponēs filiū in le-
cto. Idem in prebīs bñdicendo aquā. panē.
z qd dēteri est. sup corp xpi faciūt rotulam.
Ostende hic quō dñi signare. hoc ptra sig-
nullū stetit periculum. Instruite etiā vos ve-
stros. De b signo cruc ppbia. l. añ. viij. S b
arboze mali suscitauit te: pone me signaculuz
sup cor tuū z brachiū tuū zē.

De cōmemoratōne beati Pauli.

Urū vobis facō
euāgelii Sal. j. Et recitat in epla
hodierna. Sic totū officiu est bti
pauli. Ita z fmo zē. Saluēt vir. Da. zē. et

resumaf the. Questio solet fieri de istis duob?
aplis petro z paulo qd eoz sit maior: z excel-
lentior. hūic qñon opet rñdere qd distinctio-
ne. Et est talis rñtio. q isti duo bñdici z gñō
si apostoli petri z paulus possunt cōsiderari
tribus modis.

Scom pñditiōne aplicam.

Scom platōez ecclesiastica.

Scom pdicatōez euāgelica.

Si ppare volum fm pditōez aplicā. Respō
deo q vn non est maior: alio vel excellentior
sed equales. qz ita bñ vn? sic alter est apls ies-
u xpi. sicut omīs pñtyteri fm pñcatōez eu-
charistie eqles sūt petro z paulo. s pñus fuit
elect? in aplm petri? z vltimo paul? z de hac
pditōe applica de tantū vni quātū alteri dar.
qñ dicens xps petro. volui huic nouissimo. s.
paulo dare sicut z tibi. s. de applica cōditiōne.
Adath. xj. Ecce prima distinctio. Scō si fm
platiōē ecclesiasticā loqmur maior ē Petri q
Paul? qz pñ maior: est legato. Beat? petrus
fuit apls xpi z pñ vniuersalis z xpi vicarius
cui dixit xps. Tu es symon fili? Iohis. tu vo-
caberis cephas Ioh. j. Cephas grece. i. ca-
pitan? vel maior alioz. Beat? paulus fuit xpi
aplis z legat? a latere qz totū mundū pote-
rat epos facē z bñficia alia dare. Jō dic. Le-
gatione fungimur tāq deo exhortate p nos.
ij. l. ex. v. Si g fm platiōē ecclesiasticā petri
fuit papa. z paul? legat? a latere: apparet Pe-
trum fore maiorē. Tercio si loqmur fm pdi-
catōem euāgelicā paul? fuit excellentior: z abū-
dantior: petro in ardentī pdicatōe z etiā apo-
stolis alijs. Ideo in psona ipsi? p excellentiaz
pōt dicere thema. Notū vob facio euāgelii.
hoc excellenti? pñet ad eū. qz maior in pdi-
catōne euāgelica. Patet thema. Reperi iux-
ta thema q pñcatō euāgelica bti pauli hūit
sup pdicatōez alioz excellentiā in trib?.

Primo qz fuit pl? ampla z copiosa.

Scō fuit pl? clara z luminosa.

Tercio fuit magis longa z diuosa.

Ergo bñ pñet ad eū thema. Notū vob fa-
euāgelii. Pñio dico q pdicatō euāgelica. s.
pauli fuit sup alios aplos pl? ampla z copio-
sa. Quilibet alioz aploz p receptōz spissā
in die pentecostes accepit vnā portōez vel re-
gionē p mōm ad pdicādū euāgelii. Petrus
iuit in iudeā z antiochiā. Beat? Iohes in frī-
giam. Adathe in ethiopiā. Iacob? maior in
hispaniā. Limitatam pdicatōez pdicare ha-
bebāt: s beat? paul? nō accepit regionē limita-
tam. s p totum mōm vniuersum ibat vt dicit
hiero. in li. de viri illustrib? q. xxxvij. annis
iuit o ciuitate i ciuitate. de tra i tra? pdicādo

nō cessabat. Ecce quōd fuit plus ampla et copiosa. q. nō iuit in terrā certā vel regione. s. generaliter discurrebat. Idem dicim⁹ in eius collecta. De q. qui vniuersum mūdū bñ. Pauli p̄dicatōne docuisti. Un̄ nota magnū et mirabile q. om̄es apli. petr⁹. iohes. et bartholom̄us et c. qñ veniebāt p̄dicare in alijs ciuitatibus fide xpi recipiebant. p̄uisione a ciuitate vel a pbis hoib⁹. q. xps dixerat Lucē. x. Dign⁹ est opari mercede sua: s. de paulo dicitur Act. xviii. Erat artis cenosactorie. Dicit glo. cenos. i. tēda et corda. dicit q. sciebat facere cordas et suere et d. sibi p̄uidebat. q. certo tpe opabatur aliq. aliud officio vt p̄uide ret sibi. et cetero tpe p̄dicabat et cetero orabat. Ideo dicit. Argentū aut aurū aut vestē nullius vestrū p̄cupim⁹. sicut vos scitis. q. ad ea q. mihi opus erat hīs q. medi sunt ministrauerūt man⁹ iste. Act. xx. Sic q. p̄dicabat xpm p̄tra mandatū impatoris Heronis. verberabant ipm p. villā. s. ppter h. nō dimittebat p̄dicatōes. Alia die lapidabāt euz nec ppter h. dimittebat. Ad videntes ministri impatoris ita forte posuerūt ipm in campo clauso ad leones. s. in nullo sibi nocuerūt. imo lambēbāt sibi pedes. Et sic ab infidelib⁹ passus est multas iniurias et vituperatōes p. xpo et p̄dicatōne. Cūdet q. vobis quōd fuit sua p̄dicatio ampla et copiosa sup om̄es aplos. Recte tenuit paulus sup alios xpi p̄ceptū q. qñ debuit i celum ascendere dixit aplis et mandauit. Euntes in mundū vniuersum p̄dicare euangeliz om̄i creature. Mar. xvi. Aboraliter. s. ponunt tres clause in quib⁹ ostendit p̄dicatōribus verbi dī quid agere debeat. Prima cū dicit. Euntes in mundū vniuersum. Non dicit q. sum⁹ in vna ciuitate seu villa sed in mundum vniuersum. Nam si sol staret in vna pte secur⁹ nō calefaceret mundū. tūc vna pars esset p̄busta et alia frigida et alia instructuosa. sed sol discurret p. totū mūdū et illuminat et calefacit et facit fructificare. Sic boni religio/sive aplice dūt ire p. mōm. Laueāt ne eos retineat voluptas: s. discurret p. mūdū illuminādo i fide catholica calefaciēdo i caritate et dē dilectōe. et facit fructificare i opib⁹ p̄is m̄sericordie et meritoris. q. quantū vna elca est magis p̄ciosa et excellens. tūc est necessariū q. voluāt in olla ne adhercat olle ab intra. sicut p̄ de cucurbitis. Sic si aliq. esset dedicat⁹ i deuotōe et excellēs in scia et p̄ciosa in p̄dicatōne. necesse est sibi q. faciat mutarōes. sic nō adherereb. q. si recipit familiaritatē alicui⁹ filie spūalis vel aliq. p̄sonaz iay p̄det deuotōes vel cogitabit ex q. h. habeo manē indigēdo ca-

mera p. tenendo vinū. granū et c. Et sic acquirit familiaritates et adherereb. qñ olle et p̄bureret se et c. quem amorē q. deberet h̄re ad deū ponit in creaturis. s. qñ mouet se discurrendo p̄dicando nō p̄gregat pecunias. negs h̄mōi. q. secū portaret mortē. nec curat de familiaritibus nec cameris. Ecce q̄re dicit. Euntes in mundū vniuersum. Un̄ p̄p̄ba. Ecce dicit figuratiue. Est rām factus est qñ panis subcinerici q. nō reuerfa. L. comederit alicui robur ei⁹ et ipse nesciuit. S. et cani effusi sūt i eo et ipse ignorauit. Ecce. vii. Nota. Est rām. i. p̄sona alta vel crescēs. vt p̄sona crescēs i scia deuotōne vel excellenti p̄dicatōne. Dicit q. est facta sicut panis coct⁹ inter cineres q. nō reuerfa de vna pte. et est destruct⁹ sicut adustus et ex alia crud⁹. Sic est de p̄sona q. nō reuerfa tūc et h̄z excellētē vitā. calefacit se i amorē mūdi refrigerans se de deo. Et quid sequit. Ali⁹ em̄ comederit robur ei⁹. Adhuc habuit mēsam: et incepit dimittere deū deuotōes et lacrimas p̄p̄nctiōis: et de modico in modicū vadit in terrā. Ideo dauid. Non est illis cōmūtatio. Rō. q. mō satisfactio qñtioni dicent. q̄re mutant se fratres quolibet anno de cōuentu ad p̄uentum. q. optet cum baculo platiōis agitare et mouere istos sicut cucurbitas vt alium cibum delicatum ne adhercat capiendo familiaritates. Secū dicit p̄dicare euangeliz. Non dicit Quidiū vel Virgiliū vel oracū sed p̄dicare euangeliz. Nota scriptura et euangelizū figuratiū vel figurat⁹ et claz. Un̄ Nota erat in medio rote Ezec. i. Scitis q̄re p̄cepit p̄dicare euangeliz: q. alie doctrine nō h̄nt finem seu terminū ad p̄ncipiū. Sicut f. fonte qui nō pot. ascendere naturaliter p. canale altius q. sit fons. q. caret virtute ad pl⁹. Ita de doctrina poetaz videam⁹ vnde expr. Nunqd de intellectu hōim. imo ideo n. pot. test facē vt aliq. ascendat in celū. Et tu q. p̄dicās tū eas: temp eris terren⁹. S. doctrina euangelica q. exiuit de celo: d. illo loco q. exiuit facit ascendē p̄sonaz q. ipam p̄dicat et seruat. Jo xpe Jo. iiii. Aqua quā ego dabo fiet in cōfessioē salientes in vitā eternaz. S. p̄dicare euangeliz. q. p̄dicare vba dñarior: dñarō est. Dicit em̄ libro. q. Aristoteles et plato i inferno sunt. Accipe q. doctrinā xpi q. ducit ad vitā. vt est biblia q. liber vite dñi. libi. x. poe taz dicim⁹ libri mōi. Tercio dicit. oī creature. s. hinc inde. nō dicit solū in vna ciuitate. nec dicit magnis oīs fētis agricol. Non solum diuitib⁹ et iay paupib⁹ et alijs. q. oī creature. Dicit m̄g. Cūcūq. qd. dolet. Itā repit in lōbardia nouē valles hereticor. ppter defectū

De cōmemoratiōe sancti Pauli

p̄dicatoꝝ. Dixit sibi vnus de illis vallibus.
 Frater. xxx. anni sunt q̄ nulli frater veit huc
 nec clericus ad instrundū nos in fide. & veniūt
 heretici de p̄tib⁹ longinqs & p̄dicāt nob̄ suos
 errores. q̄s euitem⁹ nō habuissē doctrinā
 euangelicā. Ideo dicit om̄i creature: z in om̄i
 loco. sup̄le. Ideo hieremias in spū vidēs
 hūc defectū dicit. Paruuli petierūt panem z
 nō erat q̄ frangeret eis. xxi. iij. puuli. i. rui-
 stici simplices paupes z ignoꝛantes. z heretici
 petierūt doctrinā euangelicā z nemo misit
 eis: f̄ beat⁹ Paul⁹ vniuersaliter extendit
 doctrinā euangelicā. Ideo dicit. Notū vob̄
 facio euan. Dico sc̄do q̄ p̄dicatio euageliū
 beati Pauli fuit sup̄ om̄s alios plus clara et
 luminosa. Audite bene. Om̄s alij ap̄li p̄di-
 cabāt doctrinas q̄s a x̄po audiuerāt f̄ nō vi-
 derāt: f̄ beat⁹ Paulus p̄dicabat illud q̄s vi-
 derat. q̄ realiter fuit rap̄t⁹ in celū. Iohēs x̄o
 fm̄ sp̄m. Ideo dicit. Euangelij q̄d euange-
 lizatū est a me nō est fm̄ hoīem. sup̄le. purus
 nec ego ab hoīe. f̄ purus accipi illud. z didici. f̄
 p̄reclatoꝝ iesu x̄pi. Sal. i. Nota. nō habui
 ab hoīe. f̄ moralit: f̄ immediate a x̄po deo et
 hoīe habui. quē vidit in sua gloria z diuinita-
 te cū tota curia celesti. Ideo si dicat. tibi. vbi
 didicit Paul⁹. potes dicē q̄ in celo empirica.
 Ii in scola angeloz in trib⁹ diebus studuit. et
 scuit plus q̄ salomon. nec om̄s p̄bi in tota vi-
 ta sua. In libro vite eterne cito efficit hō ma-
 gister. Nec mirū. si q̄ agricole rustici vel ru-
 des ignoꝛantes vel parui hodie nati baptiza-
 ri z moriui sicut intrant scolas angeloz: ap-
 ro libro vite p̄ deum z sibi ostenso maiore sci-
 entia h̄nt in puncto q̄ x̄po. Adaria nec sancti
 doctores habuerūt in hoc mundo vnq̄. Ideo
 bone gentes laborantes ire ad istud studiū. q̄a
 in illo momento est illuminatus om̄i scia. nec
 optet legere p̄ capitula seu distinctiones. Hic
 liber locū h̄z duas cartas. f̄ humanitatē z di-
 uinitatē. et x̄ps est liber vite. Legita q̄ si infas
 vel rusticus intrans padisum h̄z in p̄dicto tā-
 tam sciam. quid se beato Paulō q̄ trib⁹ die-
 bus fuit raptus p̄ potentia dei. z aia et trib⁹
 diebus z noctib⁹ studuit ibidem. Quanta z
 debuit addiscere. h̄n poterat clare veracit et
 luminosē p̄dicare. et vt melius intelligat po-
 nam in p̄ctica vt veniamus ad moralitatē.
 Unde si vnus duos hō edificasset domuz q̄
 ostendisset. i. milia florenoz. z venires amicus
 eius de vltima mare. quē inuitasset iam sibi osi-
 dere totū domuz: dicendo amico. Moueritis
 amice q̄ ex q̄ nō fuit. f̄ edificauit istā domum
 et ista est camera vbi domo ego. et ista filij
 mei. z in ista coquina. Ecce coquina stabuluz

cellariū zc. Sic etiā fecit x̄pus q̄ ostendit sibi
 totā domū padisi. Q̄ pulcra est illa. Lette
 qui solū posset ponere caput p̄ aliquam fenē-
 stram ad videntū domū padisi. tanta est illa
 pulcritudo corporis q̄ statet hō centū annis
 sine cibo z potu. z esset mirabiliter solatus.
 etiam si nō videret x̄pm nec virginē. Adaria
 solum ex pulcritudine corporali cecit. Ideo dicit
 tur. Q̄ israel q̄ magna est dom⁹ dei z ingens
 id ē extimabilis. locus possessionis ei⁹. Aba-
 gnus z nō h̄ns sinez sup̄le in duratiōe. Ba-
 ruch. iij. Tor mund⁹ est q̄si vn⁹ p̄ncip⁹ respe-
 ctu illi⁹ dom⁹ padisi. cui⁹ minima camera est
 maior decē regnis. neq̄ mirū. q̄ vna stella ē
 maior tota hispania. ecce quō ostendit sibi pala-
 cium regni. Consequēter rapuit eū et ostendit
 sibi nouē ordines angeloz in celo. z nūq̄ do-
 mines scuerūt aliquid de eis donec Paulus
 reuelauit eis. Primo ostendit sibi p̄mū oz-
 dinem. f̄ angeloz humanō in loquēdo: vbi
 est rector seu capitane⁹ sanctus Raphael. Et
 cū vidit paul⁹ illā pulcritudinē. dixit. Dñe
 z quō est bestius qui huc venit: z vir poterat
 loqui ita stetit attenti⁹ de illa glorioza habita-
 tione quā viderat. Ad quē x̄ps dixit. Paule
 scis quis habitabit cū istis. Dixit paulus. ne-
 scio. R̄ndit x̄ps. Om̄s illi qui post peccatum
 fecerūt rigorosam p̄niam. qui nō solus seruāt
 ieiunia ecclesie: f̄ amplius faciūt. p̄ntentur se-
 pe cōicant zc. Dixit paulus. Et tam b̄ndicti
 erūt qui de suis p̄cis egerint p̄niam. Sc̄do
 ostendit sibi sc̄dm ordinē. f̄ archangeloz
 vbi est capitaneus sanctus Gabriel. Et paul⁹
 vidit istam gl̄iam fuit tor⁹ stupefact⁹ z in-
 terrogabat x̄pm vices. Dñe z quis stabit hic.
 R̄ndit x̄ps. Despone sp̄iales deuote. H̄as si-
 cut aia est nobilior corp̄e. Sic deuotio q̄ in ani-
 ma p̄sistit est maior p̄nia. Quasiuit paulus.
 Dñe z in q̄b⁹ recipiet. R̄ndit x̄ps. In p̄sonis q̄
 semp faciūt oratiōez die ac nocte. q̄ audunt
 missas deuote zc. Et ap̄le. In tā bono p̄u-
 cio p̄illis q̄ faciūt deuotā oratiōem zc. Ter-
 cio ostendit sibi terciū ordinē. f̄ p̄cipatū. vbi
 est capitane⁹ sanctus Michael. In isto loco
 vadūt p̄sone misericordes. Q̄nd. Vbi miseri-
 cordes zc. Quarto ostendit sibi ordinē potesta-
 tum in q̄ vadūt q̄ in aduersitatib⁹ h̄nt patē-
 tiam. Jo ap̄le. Patia vob̄ necessaria ē sup̄le
 ad habendū istā gl̄iam vt facientes volūtātē
 dei reponetis p̄missionē ad heb̄. z. Quinco
 ostendit sibi ordinē x̄mūz in q̄ collocabunt
 qui hebunt p̄cordia tpales. Jo dñc ap̄le poss-
 ē descendit. Pacē habete cū oib⁹. non vos
 defendētes. i. vindicātes charissimi. sed date
 locū ire. Scriptū est enī. Adibi vindictam: et

ego retribuā. Ro. xij. Septo ascendit in ordi-
nem orationū. in q̄ collocabuntur plati bone
vite. qui intrauerūt p̄ portam qui habent gu-
bernare aīas. plus curantes de aīabus q̄ de
redditis. Item dñi sp̄ales. Septio thronos
vbi collocabunt q̄ p̄ p̄p̄o seruauerūt paup̄es.
tem. terrēna ppter xpm̄ dimittētes. Octauo
cherubinoz q̄ interpretat plenitudo scie. vbi
collocabunt doctores deuon. Unde talib⁹ di-
cit Daniel. Qui docti fuerint fulgebunt tan-
q̄ splendor firmamenti. et qui ad iusticiā eru-
diunt multos. tanq̄ stelle in ppetuas eterni-
tates Dan. xij. Nono scaphinoz. et ibi ibūt
qui habebūt sup̄nalē charitatem. Vñ maioz
hoz est charitas. j. loz. xij. Et qñ tales co-
gitant de deo. totaliter liquenti sicut cande-
la ad ignē. Jeunū ē eis refectio. vigilia doz
mire. p̄secutio. tota aduersitas amore xpi est
eis p̄solatio hūit seruēntē affectōez. Si xps vi-
ceret eis: adhuc vsq̄ ad annū venietis me rē
Riderent. Dñe ann⁹. xij. menses h̄z et de-
bemus tandū p̄uiri illa claritate rē. Ideo
paulus postq̄ vidit omīa ista tūc vidit vñaz
p̄ciosam cathedrā in q̄ stabat xps sup̄ oēs or-
dines angeloz: et ad lat⁹ aliā dixit. Domie et
quis erit hic. Rñdit xps sup̄ omēs ordines an-
geloz erit mater mea et in ista cathedra collo-
cabit. Et tam bene videt glorioza cui⁹ p̄eci-
bus totus mund⁹ iustinet. Ideo canat eccle-
sia. Et exaltata es sancta dei genitrix sup̄ cho-
ros angeloz ad celestia regna. Deinde vidit
diuinā essentia. vt dicit Aug. in li. de vidēdo
deū. et i libro ad paulinū. Et etiā sanct⁹ Tho.
in prima pte. et in scōa scde. q. clxxv. art. liij. vi-
dit q̄ vidit diuinā essentia. Et qñ reuersus fu-
it: apostoli crediderūt q̄ studuerat in studio
celesti. Et dixerūt sibi. Unde venis. Respō-
dit. Scio hominē in xpo ante annos. xij. si-
ue in corpe siue extra corpus: nescio. de⁹ scit:
raptum h̄mōi vsq̄ ad terciū celuz. et audiuit
archana verba q̄ nō licet hōi loqui. ij. Corin.
xij. Nota. ego scio hominē in xpo ihu q̄ fuit ra-
ptus vsq̄ ad terciū celū. Scriptura scā si se-
cit mentionē nisi de trib⁹ celis. Primo de fir-
mamento. Scōo de cristallino seu aqueo. de
q̄ ps. Bq̄ que sup̄ celos sunt rē. Terciū est ce-
lū empyrei. Ergo clarior fuit sua doctria. q̄
p̄p̄is oculis vidit omīa q̄ p̄dicauit. Jo dñe.
Primum vobis facio euangeliz. Tercio di-
co q̄ doctrina et p̄dicatio beati Pauli fuit p̄-
longa et virtuosa. Declaratur sic. Omnes ali-
apli finiuerūt suā p̄dicatōez in morte: s̄ Pau-
lus in vita. xxvij. annis predicauit añ mor-
tem. et post mortē p̄dicauit. Jo dñe. pl⁹ longa
et virtuosa. Dico p̄dicatōez q̄ p̄dicauit. xxvij.

annis nero impator: romanus captiuauiť ip-
sum ad mortē. Et q̄ p̄dicauit xpm̄ p̄tra ordi-
nationē et voluntatē neronis: nero mādauit
ipsum capi et dedit sententiā capitalem cōtra
eum. quia erat nobilis et p̄uilegio romanoz
rum gaudebat. Dicat quō fuit dñcus ad de-
capitationē. Et facta oratōne lictor decapi-
tauit eum. de cui⁹ collo exiit lac. deinde san-
guis. Nec offendit suā puritatē. q̄ temp fuit
virgo. Deinde venit tanta caritas de celo q̄
facilius aspiceret homo solem q̄ illaz clarita-
tem. et statim aīma bñ Pauli egressa venit
ad neronem in palacio q̄ loquebat cum p̄bis
dicens. Et tam magnū miraculum est istud
et anima intrauit. quā videnis nero fuit terri-
tus. et nō mirū. q̄ si sanctas p̄sonas terret bo-
nus spiritus licet postea consolet eas. multo
magis terret malas. Et dixit neroni. Venio
ad te. si vis ad xpm̄ p̄uerti porta padisi est ti-
bi aperta. Ego fui mortuus de mandato tuo
et viuo in eternum. Sic poteris tu si volueris
Ecce quō p̄dicauit post mortē. Nō legiť B
de alio sancto. Patet q̄ quō sua p̄dicatio fuit
longe virtuosa. Statim nero soluit omēs xpi-
anus quos tenebat captos. sed nō fecit se xpi-
anum sed p̄mansit in suo pctō. Jam ipse pau-
lus p̄phetauerat hoc quia dixerat. Ab agniti-
cabit xps in corpe meo siue p̄ vitam siue per
mortē ad Phil. j. Item in morte p̄dicauit.
Et iā dicat de capite quō fec tres salt⁹. et i q̄
ber dixit ihs. et exibat in q̄libet saltu vñ⁹ fōs.
Tres p̄dicatōes fecit in quolibet. s̄. Iesus Je-
sus Iesus. Ab utam materias habebat ad p̄-
dicandum. Hic est secretum Iesus. Ego di-
co q̄ istud nomen Iesus habet tres virtutes
super omne nomen. Unde dedit illi nomen de-
us: qd̄ est sup̄ omne nomen ad Phil. ij. et Lu.
ij. Vocatum est nomen eius Iesus. Iustus
cognomen est. et alias etiam tribus vicibus
propter tres virtutes quas habet principa-
liter.

Primo p̄tra defectus sp̄iales.

Scōo p̄tra malicias corpales.

Tercio p̄tra picula seu mala sp̄alia.

Defect⁹ sp̄iales sūt pctā. Si aliq̄s est qui nō
habeat cōtentionē de peccatis suis. et habet
cor lapideū. et nō scis qd̄ dicatur. Abat. xxvij
q̄ ihu xpo in cruce pendente petre scisse sunt
et monumenta aperta sunt. et mortui resurrexe-
runt. Si vis p̄uisionē habere ponas te co-
ram crucifixo genibus flexis deuote dicies
faciendo signū crucis iuxta cor: et molietur
ad penitentiam. et monumentum aperietur.
sollet os p̄ confessionem. et mortuus scilz spi-
ritus resuscitabitur. scilicet ad statum grane.

De sancta Margaretha

Idem est si aliq̃s in desiderio vindicte ponat se corā crucifixo dicendo ih̃s x̃c. cogitas quōd x̃ps peperit crucifixus. Et immediate ṽeniet ad te vna dulcedo de illo fauo intellis paracisi. z intrabit cor tuum q̃ in memoriā passionis x̃pi remittes iniuriā. Unde om̃is qui cūq̃ inuocauerit nomen dñi saluus erit. Rōta. inuocauerit. i. intus in corde. Rōm. x. Non tamen dñi. i. ih̃s. deo dabit tibi p̃tritionē p̃catorum. Ideo h̃ nomen ih̃s x̃ps defectus spūales facit tria. s. mollificat cor. facit. confiteri. z resuscitat animā. Scōo dico q̃ ih̃s ē cōtra malicias corporales. Si deuotionēs habere mus medici parū lucrarent nobiscū. Nā oēs ṽtutes scōr̃ z angelorū sunt in h̃ noie ih̃s. Et ideo n̄ p̃pocras vel Salenr̃ibus postq̃ pcurauit salutē aīab̃ nostris p̃ redemptionēz voluit etiā pcurare et dimittere medicinā q̃i debuit recedere p̃ ascensionē ordinauit anforisimū dicendo. Signa eos qui crediderint. si dicit qui sancti fuerint. hec sequent. In nomine meo demonia eicient. linguis loquentur nois. Serpentes tolleūt. z si mortiferūz quid biberint nō eos nocēbit. sup̃ egros manū imponit z bene habebūt. Adar. xvi. Si habere mus deuotionē ad istud nomen: sed nullaz habemus nisi ad vanitates z sortilegia z cōiurationes. Tñ dicit ps̃. homines z iumenta saluabis dñe x̃c. Unde si doles caput facili gñum crucis in eo: dicendo ih̃s x̃c. Si fidē habes z sanitas corpis non sit nociua anime sine dubio curaberis. Idem si habes siliū infirmū. si scit loqui: ipse met signando dicat ieh̃s x̃c. als facias tu x̃c. Non fiat subito s̃ curz deuotionē. q̃ emplastrū suauiter ponit z cum caliditate deuotionis. Idem ṽs mulieres q̃ cupitis capere facite in ṽtero ih̃s. q̃ ṽtus hui⁹ nōmis ih̃s dabit vobis pleni si vultis. Idem q̃i est p̃gnans vt de cōseruet pleni in ṽtero. q̃ multe p̃cipiūt q̃ nō possūt portare. Idem de mulierib⁹ q̃i dñt parē faciāt signūz crucis dicēdo ih̃s vbi sentiūt dolores. q̃ melius dicere ih̃s q̃ damare vt. capra. Ecce secunda ṽtus p̃tra malicias corporales. In h̃ ergo noie habeatis deuotionē. q̃ nō est aliud nomen datū hominib⁹ s̃b celo in q̃ optet nos saluos fieri. nec est in aliq̃ alio salus Act. iiii. Et loquit de sanitate de vno p̃tracto quē factus petrus curauerat. Illud ē nomen inuocationē nō aliud. Tercō p̃tra picula spūalia valē h̃ nōmē ih̃s. Tu hō bellius sis in bello iusto dicib⁹. z nō deficiat tibi vires. Secus de bello iniusto. q̃ nescit diuisa iusticia parrociniū dare criminib⁹. Sile si esses in deserto et in circuitu nō essent inimici tui vel animalia

tu liberaberis. Item p̃tra tempestate fac crucem cum noie ih̃s z nō nocēbit. Eōtra om̃ia pericula est medela. Tñ. Turris fortissima o nomen dñi. ad ipsam p̃fugerit iustus z exalta bitur. Prover. xviii. Nomen dñi. id est ih̃s. Vocatum est nomen ei⁹ ih̃s. Lu. ii. Pars se cretum cum tribus viabus caput beati pauli saluauit significans virtutem p̃tra p̃dicatos tres defectus. Ecce quō beatus Paulus nō solum in vita sed in morte z post mortē p̃redicauit. Ergo p̃clusio tertia clara est. scilicet quomodo sua p̃dicatio fuit magis longa z virtuosa. Ergo thema. Rōrum vobis fa. x̃c. De sancta Margaretha. Sermo.

Quēta vna p̃re

ciosa margarita abiit. Adar. xiii. Cogitāt mibi magnā deuotōēz z scitātē b̃te margarethe. Inuenio q̃nq̃ ṽtutes i ea in q̃b⁹ stat tota p̃fectio sanctitatis.

Prima est vera humilitas.

Scōa sancta charitas.

Tercia firma stabilitas.

Quarta pura caritas.

Quinta plena felicitas.

Et subtiliter iste q̃nq̃ ṽtutes notant in quib⁹ ṽbis thematis. in p̃ma dictionē. s. inuicta ostēdit p̃ma virt⁹. z in scōa scōa. z in tertia tertia x̃c. Dico p̃mo q̃ b̃te margaretha fuit ornata de magna virtute q̃ ē verā humilitas q̃ notat in p̃mo ṽbo thematis cū dicit. Inuicta. Rō. Inuentio ton⁹ humane p̃ditionis fuit supbia. Dicat q̃i hō vult facere ad libitū suū. nec vult obedire mādatīs diuinis h̃ ē supbia. Dicat q̃i lucifer vult pacificari deo Ecce sua p̃ditio p̃ supbiam z sibi p̃sententiū noluit stare sub regula sibi a deo data. noluit humiliare se dei voluntati. sed vult facē fm suā inclinationē. Ecce p̃ctm̃ z perditio sua. Item de adam cū p̃cepit de⁹ in signū domini ne comederet de ligno venito s̃ de alijs. si tenuisset regulā bonūz fuisset sibi z nobis. q̃a nullā miserā nec tribulationē nec mortē incurrisset. quia om̃ia ista habem⁹ ex suo peccato. sed noluit: z mulier incepit malū dicēs. z q̃re nō comedem⁹. z ipse comedit. et ecce h̃ sua p̃ditio. z p̃sequent nostra. ex angeloz z hominū. Thob. iiii. Si q̃ p̃ superbiā p̃dit creatura. q̃i non vult ṽuere iuxta regulam sibi a deo datā. p̃dipollit. scilicet q̃i nō vult facere iuxta suā voluntatē seu inclinationēz z iuxta dei ordinationēz inuenit. ṽbi gr̃a. q̃i dicit. dñe ego

De sancta Margaretha

In eisdem libris inuenisti qd xps est de et ho. voluit pati in cruce ne sibi credites et obediētes pariant in inferno. Et volēs margaretha ex cō puocare ipm ad iram. vt eā odiret ne pderet ygnitatem dixit. S. ulticia est de eisdey libris recipe vnu qd nō aliud. Et ipse indignatus posuit eā in carce tenebroso. Ecce charitatem quā habuit: nō curans de pside nec de honore seu pmuisionib' sibi facti. qd nō vult nisi deum: et poterat dicere. Unam petij a dño hāc requirā. vt inhabite in domo dñi oñib' dieb' vñc mee ps. xvi. Aporali' hic vos d mūdo isto habetis exemplū vt vñtatis voa qui habetis cor dispersus in cāpis. vineis. aliis malib' et. s. ad mūn' in die dñica optet vos re colligere. Dicit qd si seruatis festa vt fieri dñ. recolligēdo cor in die festo ne cogitet dñ nego: cūis vanis. et os ne loquat de mūdānis s. audire optet missam pletā qd cū silentio. et deus dabit vob' abundantia et oia vñ pl' pñcient seruādo sic festa qd ex oib' curis vñs. et deus custodiet vos a ficitate. mortalitate. fame et. Dico tercio qd habuit firmā stabilitatem. qd oñidit cum dicit pñcia. Tunc pñcia ē pñcia corā deo qñ est stabilis et firma in seruicio dei et nulla occasione dimittit bonā vitā inceptā Ideo dicit de martyrib' qd añ eligebāt mortē qd dimitterent bonam vitam. Preciosa in cōspectu domini mors sanctoꝝ eius. ppter stabilitatem quāz habebant. Dicit hic quomodo beata Margaretha fuit pñcia et firma. quia de carcere educta coram pñde audacter constabat xpm. Ad quāz pñces dixit qd abnegaret fidem xpi et faceret eam magnāz dominam. als eaz interficeret. Rñdit. fac quod potes: quia qd dicit ego nō faciā. Dicit hic qd modo pñcia dedit Margarethe quāz tormentā. Primo denudauit eam. Magnū tormentum est mulieri verecunde. s. ipse fecit vt videret suā pulcritudinē. et cū xgo verecūdari tur. dicebat intra se xpo. Dñe talē verecūdiā sustinistis vos p me qñ fuistis denudatus i monte caluarie et. Scō fuit flagellata. et libenter et pñter sustinuit cogitās qd xps etiam fuit flagellat. Tercio fuit lacerata de ferro. caro e' carbata. et gentes in circuitu flebāt dicēdo qd miserere sue pulcritudini. Ipa rñdit. Qd mali pñtatores: nunqd p sanitate corporis debet nocere aie mee peccādo et. Quarta lamina ferree ignire fuerūt ei' laterib' applicate. ipa dicēte. Mō sunt cōdigne passiōes h' xpi ad futurā glām qd reuelab' in nob' pñter sustinuit. Quito pñcit eā in aquam vt ibi submergeret. s. ipsa signauit se signo crucis. et secut' est terre mor' magn' ex qd. xij. mi-

lia gentiū pñerit sunt. Ecce quō fuit firma. Aporaliter hic nota pñra illos qd incipiunt pñiam vel alia bona et post statim dimittunt Et dicat de illis qui pñuerant in pñia quomodo anima poterit dicere xpo in iudicio. Seci iudiciū et iusticiā: nō tradas me calumniantibus me. ps. cxvij. Dico quarto qd b. margaretha hūit purā claritatē: dñi dr Margaretha. Erat em clara in mente ad cognoscendū secreta dei. et puritatē vite adhat. xij. Simile est regnū celoz hoi negotiatorū qñtū bonas margaritas. Dicit quō bñ Margaretha habuit claritatē scientie et puritatē vite. Nā cum fuisset reducta ad carcerē. dyabolus volens eā terere vt sic territa pñtaret pñdi intrauit ad eam in forma ingentis draconis. fingens vt eā abloberet: s. ipsa dicendo Iba signauit se et draco crepuit et recessit. Dicitur hic de virtute signi crucis qd offe piculū. et offe de quō pñs se debet signare. Ideo dicit ecclesiā. Contra hoc signū nullū flet piculū. Secundo dyabolus iterū intrauit carcerē in forma doctoris antiqui dicens se xpianum esse. volens ei pñuadere vt pñdi cōfentiret. Nam si esset sua multa bona posset facere xpianis. Ipa xō orauit dicens. Dñe qd est iste talia pñuadens et. et spūs qui habitabat in ea dixit sibi. Margaretha dyabolus est. Tūc ipsa arripit ipm p barbā pñcit eū ad terrā posuit pedem sup eū collū crucis. Quare venisti pñtor. Rñdit qd ad decipiendū eā. Et iterū qd fuit ab eo. quare pñqueris sic xpianos. Rñdit. ego nō pñquor eos: s. ipi mer pñquūtur se p inuidias suas et malas volūtates. I3 ego de hoc iniuste sum diffamat. Ecce claritatem quā beata Margaretha habuit ad cognoscēdum ipsum malignū spiritū. Ista claritatem debem' nos habere cognoscendo spm qñ venit ad nos transfigurās se in angelū lucē. Ideo dicit Iobes. Ikari sum nōlute credere oñi spīritui: s. pñate spūs si ex deo sint. I. Iob. iij. et pñant dupliciter. primo ex pñe nra: dicendo Et qd sum ego cū sim iam pñtor et. s. in b mli nā decipiunt credentes de aliq illusione. qd sit angelus bonus xps vel xgo Maria et. Secundo pñat ex pñte dyabolū salz repñdendo quid dicit qd si dicit pñra dei mādara. sine dubio dyabolus est. Terbi gratia. si dicit interficiatis vos p dō. quia multū sibi placet. Ideo de penitentis indiscretis. a dyabolo sunt talia. Ideo pñate vt beata Margaretha. qd nō luit credere dyabolo dicente sibi. qd ducet vñrum. quia cōtra votum qd fecerat castitatis pñua debet. Dico quinto. qd bñ margaretha habuit plenā felicitatē. cū dicit. abiit. salz ad

glam. Dicit hic ei martiriū. Quā pſes fecit
eam venire corā ſe videns eā curatā a plagis:
dixit. O margaretha magis eſt paria deorū rē.
Dicit eiꝝ paſſio. qꝫ dicta pōt dici autoritas
Non eſt vir in domo ſua. ſpūs in domo car
nis. Abijt via longiſſima ſcꝫ ad celū. ſacculū
pecunie ſcꝫ meritorū r bonorū: ſecū tulit. i die
plene lune ſcꝫ in die iudicii reuerſurus ē i do
mū ſuā ſcꝫ carnē p veram reſurꝛectōez. Pro
uerbi. vi. qꝫ tūc omīs reſurgem.

De ſancta maria Abagdalena.

Inū ſuā aperuit

inopi. habet verbi ſtūd origina
liter in libro Prover. vi. Et ſic to
ta ſolēntas officii hodie eſt biē marie mag
dalene. Ita etiā r ſermo nr. Si placet dō ha
bebimus materias bonas r ſpeculatiuas p il
luminatōne intellect. r morales p reformati
one vite. Saluteſ primo xgo Abaria. r reſu
rat thēma. Intellectui? Abi fm queꝫ ego
volo prartare thēma eſt qꝫ xps aperuit ma
num ſuā biē marie Abagdalene pauperime
ſcꝫ grē dei r virtutū aī ſuam puerſionē. Pro
cur? declaratiōe ſciendū qꝫ i ſcriptura ſcā. Abi
ſericordia dei quā hꝫ circa pctōes dꝫ manuſ
Ad hꝫ eſt rō r auctas. Rō eſt iſta. Ex pimen
taliter videt: qꝫ ſi aliqꝫ pſona cadit in luto aqꝫ
vſ igneſt: ab aliqꝫ ſbleuet daf ſibi man? Idē
qꝫ aliqꝫ cadit in terrā p auariciā. vſurā. rapi
nam vel furtū rē. vel in luto p luxuriā. vel in
aliqꝫ pctō alio. xps qꝫ iſta cū erecte vel re
cte ſtans. qꝫ nunqꝫ cecidit p pctm extēdit ma
nū. ſ. miſcōiā ſuā pſonam eleuās. autoritas
Abath. xiiij. Xps xꝫ in mari ſup aqꝫ tanqꝫ
dñs oīm creaturaz. ad quē dixit petrus. Si
tu es iube me venire ſup aqꝫ. Et ipſe ait. Cle
ni. Et deſcendēs petr? de nauicula incepit ve
nire. Et ſi aūt vidiffet ventū validū timuit. et
cū cepiffet mergi clamauit. Dñe ſaluū me fac
Et primo ieſus extendēs manu ſuā apprehē
dit eū. r ait illi. Abodice fidei qꝫ dubitaſti. r
qꝫ loquiſ de manu innuiſ qꝫ pſona qꝫ cadit et
incepit mergi in pctis: ſi dꝫ ſbleuari optet vt
p manum miſcōie dei eleuet. Item de dauid
poſtqꝫ peccauit cū berbaſ r occidit virū ſu
um. ſ. vrā r cupiens ſubleuari dixit. Fiat ma
nus tua vt ſaluet me. q. d. cecidi. Patet qꝫ
miſcōia dei dicit man? Lum qꝫ Abaria mag
dalena in ſua iuuentute primo caderet in ter
ra p amorē terrenorū. nō curans diligere cele
ſtia cecidit in luto p luxuriā rē. Cecidit etiā
in ſupbiā in qꝫ vſoles ſe clarificare ſup oēs
p ſua pulcritudinē. ſ. ſicſus manu ſue mi
ſericordie eā eleuauit. Idē dō the. Abanus

ſuā aperuit inopi. Hunc patet thēma. Notā
dum eſt hic cum dicit aperuit manu. In ma
nus apertione quinqꝫ digiti oſtendunt qui
bus lapſus erigit. Ita de manu miſcōie dei
xpi ieſu in qua aperuit marie magdalene qn
qꝫ digitos eam eleuando.

Prim? digitus eſt longa expectatio.

Scōs benigna puerſio.

Tercius alta pmoio.

Quartus ſpūalis affectio

Quintus celeſtialis fruitio.

Dico primo qꝫ xps oſidit marie magdalene q
cecidit in pctō longā expectatōez. qꝫ diu
eā expectauit ad pñiam noluit eā dānare pr
primū pctm nec p ſcōm. Rediſ eſt q. xij. a
nis vixit in pctis. pñue addēdo pctā pctis.
Et xps expectabat ouē pditā. q. d. adhuc eti
am crit ſcā r bona. Ad practicaz dicit qm
erat de genē regio nobilis et generoſa. Pꝫ ei
ei? erat nobilis baro r magn? dñs vni? parit
birlm. Quādiu vixerit pꝫ r mꝫ ei? cuſtodie
rūt eaz bñ ſicut dñt facē boni pꝫes r mꝫes. ne
ſilie viſitēſ r truffent cū hoib? ſcutiferis ſeu
militib?. Sz moztuis pñtib? lazar? magda
lena r martha diuſerūt ſibi hereditatē. Quā
em magdalena vidit ſe liberā et dñam baro
nie de magdalo. neminē timuit. et ſcutiferi et
militēs incepit eā viſitare. r ſic paulatim ſa
ſa fuit ſilocapta de vno ſecrete. r ſecrete pec
cauit cū eo. cogitās bꝫ erit ſecretū. Sz ille tra
ctans illud cū ſocijs ſuis: dicebat. Eerte ego
habui pulciorē domicellā rē. Diderūt aliqꝫ
poſtqꝫ chorea ē incepta videam? qꝫ ſit pñari
or? r veniebāt ad eā dicendo. Eerte niſi imbi
pñntatis ego reuelabo rē. Et eꝫ pñma vi
cemulicꝫ pdidit verecūdiā: tūc factū eſt. non
em hꝫ faciē reſiſtēd. Sz mulieres reſiſtite in
principio. qꝫ poſtqꝫ verecūdiā ē pdita dꝫ pec
cato in pctm ruel. intm qꝫ magdalena perdi
dit nomē pꝫt qd ſcōb? vulgarit peccatrig
ipſa tñ igrante. qꝫ null? ſibi dixit. Diebāt tñ
gentes. Qd erit de iſta peccatrice publica
rē. Sz de iaz expectatū eā ad pñiam. Sz ſia.
xxx. dꝫ. Propterea expectat dñs vt miſereat
vſ. Aboralt hic cogitate qnta eſt mīa bi ēꝫ
pctās pctōez r ſi ſtati dānat eſt. Dicit de la
trone dꝫ ſacrē iā pceſſus. r data ē ſnia. Sz ex
cūcio ſi ſit. qꝫ expectat rex vt ouertat. r pcat
ſibi. r ille adhuc adijit r multiplicat ſurtā. et
ſi rex adhuc expectaret: ſtult? magi qꝫ miſeri
coris iudicaret. Tñ xps bꝫ faciens nō reputat
ſtult? bꝫ ſumme miſericors. Itā poſtqꝫ bꝫ pec
cat. ſtati ſit pceſſus. r ſcribiſ in libro dei. Au
toritas dꝫ. Impꝫtū meū videt oculi tui. r i
li. tuo oēs ſcribēſ. i pꝫ. xxxviij. r ſnia ē data

De sancta Maria magdalena

Alia q̄ peccauerit ipsa mouet. Ezechiel. xlvij. Gloriam miscōiam dei q̄t anni sunt q̄ tu incepti/ sit peccare. peccatus fuit fact' et sua data. Et executio suspendit. Dicūt augeli xpo. Domine iste peccator ad malū malis multiplicat pctā zc. Dicit xps. Expectem' cū adhuc. 36 Hieremias dicit. Misericordia dñi qz nō sum' cōsumpti. qz nō defecerūt miserationes ei' Tre. noz. iij. Istā grām nō fecit de' angelis. Nam doctores theologiae concordit dicūt q' lucifer q' tūc erat sanctior michael. z' angeli mali tunc zc. erāt scī postq' peccauerāt de' nō expectauit eos p' annū. nec p' mensem zc. s' statim executio fuit facta: z' peccati sunt in infernū trahēdo. instanti' q' nec xpi passio. nec incarnatio. nec aliq' op' xpi eis. p'suit. De q' dicit xps. Gloriam sathanā sicut fulgor de celo cadentē. Lu. x. q' sicut fulgor in pūcto inflammationis pcti ceciderūt de celo. z' nos q' sum' d' / mes deus expectat. Gloriam ne vobis maria misericordia: imo p' certo. et sic p' prim' digitū.

Scdm digitū ostendit de' in scdo ope beate Magdalene. s. in benigna p'uerione. Postq' em diu expectauit xps: tūc puerit eā. q. d. xps. optet q' traham eam: z' q' releuem manu mea. Ad practica quā tangit euāgelij hodiernū cum glossis. Dicit qñ xps p'dicabat tunc ipsa erat peccatrix. z' xps venit p'dicare ad lo cum vbi erat. et cum oīs gentes venirēt ad sermonē dicebat. Q' p'pba dñes d' p'dicare vadamus ad eum audiendū. ipsa etiā venit z' credans q' vt videret iō venit. z' ornata tota. Sed cū xps p'dicaret videns eam sagittauit in corde incipiens p'dicare p'tra luxuria dicens. q' p' tam modica delectatione maria est pena. s. semp' p'viri in inferno. Itē 3 supbiaz. Et maria magdalena xtebat collū respiciendo hinc inde. z' qñ audiuit sic xpm p'dicantes. inceptit inclinare caput z' flere z' xps p'tinuabat p'dicand' et xpo ordinatū quidam inuitauit xpm. s. Symon leprosus. cui' domus erat circa domū magdalene. z' xpus vt magdalena h'et maiorē occasione videndi voluit vt comederent circa ianuā dom' ianuā aptis. Et xps voluit tenere dorsum ad ianuā ne ipsa ve recideret intrare. Magdalena autē reuersa de sermone ad domū suā inceptit deponē vānitates z' ornamenta iuit simplr cum mantello z' capite nudo. scita prius domo vbi xpus comederat venit ad xpm. Logitate quō sui scintillati voluerūt eā associare s' nō permittit. Logito ego q' qñ intrauit domū symō leprosus dixit sibi. qd vult vobis. s. factio s'q' a xpo sibi tacuit symō z' magdalena venit retro ad pedes xpi osculās z' vngēto vngēs. clamās i

corde suo z' flens: dicens. Misericordia dñe. misericordia dñe. q' p' pctāib' d' muliere nasci voluisti. o dñe z' mō det' mibi idulgentiā delictorū. Ego suz ouis z' venio ad pascuorē. infirma ad medicū. imūda ad fontē misericordie z' grāz z' sic lachrymis lauabat pedes xpi z' capillis tergebat. Symō inceptit mala cogitare itra se dicens. Hic si eēt p'pba sciret vtiq' q' et q'lis est mulier q' tangit eū. q' peccatrix ē. Et magdalena vidēs q' xps sibi nō loq'bat: dixit in corde. Dñe nunq' d' pctis mibi. Tūc xps respexit symonem dicens. Gloriam hāc muliere: remittunt' ei pctā multa. Et tūc. quid nō oīa. et xps dixit sibi: remittuntur tibi pctā tua. Sz iterū potuit dubitare si remittebat sibi penā. et xps tūc dixit sibi. Fides tua te salua fecit: q' si tūc fuisset mortua p' peccatū nullū habuisset purgatorij. Itē adhuc potuit dubitare cum eēt iuuenis si adhuc caderet in pctā. Tūc xpus dixit. Glade in pace. q. d. Ego dabo tibi bonā p'auerantia. ecce in finita misericordia. De ista misericordia dicit Greg. in omel. hodierna. Quid miramini frēs mariaz venientem an dñm suscipiente. traxit eā corde misericordie quā corde suo alligauit in p'dicatione. Moraliter hic dicat q' dimittat pctā exemplo magdalene z' vadat ad xpm in confessione. q' p'fessor tenet locū xpi. 36 dicit. p'pheta in plona pctōis. Isti q' dñs adiunxit me: paulomin' habitasset in inferno aīa mea. Idco dicit thema. Abanū suā aperuit inopi.

Tercij' digit' ē alta p'motio. q' est digit' honoris. xps xō nullus despicit si xō corde redit ad eū. imo honorat oīas grās z' dignitates. Nota quinq' officia q' xps dedit b'tē. Marie magdalene gradatim p' suā p'uerionem. Primo fecit thesaurariā suā. magnū officiū ē qñ xps ibat p'dicand' nō portabat pecūias s' dicit. Adare' q' post sermonē circūspect' omnibus. glo. si quis eū inuitaret ad prandium hoc scies b'tā magdalena diuissima seq'ebatur xpm audiēs s'mones. Itē dicebat hospitalitatis. Parens prandij p'ibu xpo z' suis. z' iuitate eū z' ego solus vob. z' sic equebatur officiū thesaurarie. Auctas de b. Iher faciebat iesus p' ciuitates z' castella p'dicās z' euāgelizans regnū dī. z' duodecim cū illo. z' mulieres alique. z' maria q' vocat. Magdalena q' ministrabant ei de facultatibus suis. Lucē. viij.

Scdo nō deponendo eā a primo officio scilicet eam secretariā suā. Lu. x. Adaria sedebat secus pedes dñi iesu z' audiebat verbū illius Et isto textu habet q' est secretaria. Itō enī legitur q' in isto parlamento fuissent apostoli. nec alij. sed solus cum sola. nec verbum qd

xps sibi dixit fuit scitu. q. nullus euangelista xpm ponit. Sed cogito ego q ipsa petebat a xpo audire de ordinatioe et glia sanctor. Et xpus dixit. quoniam in celo sunt tres hierarchie et noue ordines angelor. Itē quoniam aie collocantur in illis ordinib. quoniam in pmo ordine collocantur penitētes rē. sup oēs aut ibit mī mea. Eredo q ipsa petijt de se. in quo ordine collocares. et forte fuit dictū a xpo q cū seraphinis ex ardente caritate. Itē petijt de penis inferni et de purgatorio et lybmo pueror. et xps sibi dixit totū. Ecce quoniam fuit secretaria. Ter cū officiu fuit q fecit eā familiārē suā et sociam matris sue. f. agnis marie. que licet eēt purior sole dedit sibi istā in sociā nec despetit eā. sicut multe caste superbe despiciūt peccatores. Et tñ xps fecit eā familiārē et sociā matris sue. Rō. quia xpus ordinauit duas vias ad padisum. pma ē innocentie siue de innocentia pura. q recte vadit ad gloriā. Tñ dicit dauid. Dns nō priuabit bonis eos q ambulāt in innocentia. in ps. lxxxiij. Alia via ē digna pnia. q si de nō ordinasset nisi viā innocentie desperare possem? nos. Itō ordinauit scdm pnie dī. Pniaz agite appropinquit em regnū celoz. ad ab. iij. Per istas duas vias de elegit duas marias. pma q iuit per viā innocentie fuit virgo maria. et ipsam sequunt oēs innocētes. ipsa portat vexillum. pma plona q pmo iuit per viā pnie fuit brā maria magdalena in nouo testamēto. ipsa eff fuit capitanea. Itō hodie cāt ecclesia. Laudemus opus dei in maria genitrice. f. virgine laudem in maria peccatrice. f. penitēte. Illa est speculū innocentie. maria hec est exemplū pnie. Quartū officiu fuit q fecit eā apothecariā et medicā suā. ad agnū officiu est esse medicū vel apothecariū regis vel pape. quia in eoz manib ponit vitā suā. Hoc officiu exerceuit brā maria magdalena cui xpo fatigato ex itinere vixit man? et pedes et caput. Ideo Job. xj. of. ad maria h erat que vixit dñm in gueno et extertit pedes eius capillis suis.

Quintū officiu et maius ē q eā fecit apostolam qd est altius officiu et pncipale. Autoritas. Nos ipsi primitias spūs habētes. Ed. Rom. viij. Glo. q tpe prius et ceteris abundanti. Petrus paulus et alij fuerūt apli. i. missi ad pctōres. f. maria magdalena aplozū apostola. f. missa ad conuērtēdos aplos duobios de xpi resurrectione. Auctas. Glade ad frēs meos et dic eis. Ascendo ad patrē meū et patrē vestrū. deū meū et deū vestrū. Venit g maria magdalena annūciāns discipulis. qā vidi dñm. et hec dixit mibi. Job. xx. Itō can

rat ecclesia. Mundi lāpas et margarita pre fulgida q resurrectionē xpi nūciando aploz apostola fieri meruisti. Quartū digit? magnus miscēbie dei fuit spūalis affectio siue pfectio. q cōstitit in h qd dicit xps. Si vis pfectus esse vade et vende oia q habes et da pauperibus. et habebis thesaurū in celo. et veni sequere me. ad ab. xix. hic ponit duo puncta. f. vendere oia. Ecce pauptras spūalis. scō. sequere me. Ecce hic doctrina euāgelicalis. In his duobus cōstitit pfectio spūalis. Ista duo habuit excellētē beatā maria magdalena. Itā post xpi ascensionē. quia iā p xpo nō indigebat pecunijs vendidit quicqd habuit et dedit pauperib. f. posuit ad pedes apostolorū iuxta xpi pñliū. Si vis pfectus esse rē. et retrahit se in parua domo et viuebat manib? labozando. qlibet die audita missa et sermone ab aliq aploz. filabat lanā vel linū. Auctas in epistola hodierna. Quēsiuit lanā et linū et opata ē cōsilio manūū suarū. Et sequit. ad anū suaz missit ad fornia. f. labozando. et digit ei? apprehenderūt fufum. Et sequit. Panē ociofa nō comedit. Proverb. vltio. Nulla ē mulier dicat. oportet me ipsam tradere alicui vt prouideat mibi. Itē de monialib? dicentib? opoztet me habere speciale vt pvideat mibi. quia cōuent? nō sufficit rē. quia brā maria magdalena et etiā virgo maria pvidebant sibi lūo suo et ioseph manib? suis septēz annis exul in egypto filando. texendo et suendo. Secūdo sequebat ipm pdicando. Dicit de pfectio. ne xpi anoz in hierlm post xpi ascensionē aliquos occidendo. exulando. Et quia magdalena et martha et lazarus erāt nobiles noluerunt publice eos occidere. f. miserūt eos in qdā barcha sine puifione aliq. sine velo. sine remis. vt sic submergerent. f. brā magdalena facto signo crucis p arboze dicendo. In noie patris rē. et subito de portu iassa venerūt ad portū maritie et inceperūt pdicare p puincia et habuit tantā grām in labijs suis ppter h q tot vicib? osculata fuit xpi man? et pedes q cōuertit ad xpm totā puincia. Ecce spūalis deuotio. dicit egiptus doctor antiquus q beatā magdalena post cōuersionē nunq respexit hoies in facie nisi xpm. Et interrogata de causa quare. Rēdit q ppter aspectum hominū fecerat tot pctā. Dicit hic 3 mulieres qñ sentiunt trāsire equos statim faciunt se ad fenestras rē. Quint? digitus ē celestialis fruiuo. Dicit q post cōuersionē puincie cogitauit quō posset cōteplari. et in ciuitate aqensū orauit dicens. Dñe iesu xpe recordor q in domo marthe. ipsa satagebat. et ego con

De sancto Iacobo apostolo

templabar ad pedes tuos. et tu promissisti mihi. Maria optima ptem elegit q. nō auferebat ea. placeat tue maiestati hanc grām mihi dare. statim angeli venerūt et portauerūt ipsam de aquis vsq. ad balinā et die noctuq. ibi cōtēplabāt. et nō habebat ibi aquā. vinū. panē. neq. herbas. et ibi stetit vltra. xxxij. annos q. nihil comedit. De moysē reputat ad multuz q. xl. dieb. in monte nihil comedit. et. Si dicatur de q. q. viuebat magdalena. dico q. de cibo celesti. Itā septē hoīs canonicis. s. i. matutinis. et. angeli veniebant et in q. libet hora cantantib. vocib. corporalib. eleuabāt eam. q. libet eleuatio valebat vni bonū prandiu. et sic septē viab. edebat septē carmina. et dicit bñs Tho. in. j. pte theologie. q. c. viij. art. j. et Grego. sup. Job. q. locutio angeloz est fin. re ad quā se applicant. et cant. iste angeloz ē laudator dei de factis gratiis magdalene. et repetentis ista carmina in hymnis hodiernis. Lū ipsa surgebat in media nocte de rupe vbi dormiēdo faciebat pñas. pmo stiebat genua et signabat se. q. crux est clauis q. aperit celū. et incipiebat dicere. Credo in deū. et. post. Pater nī. et post. Ave maria. et. Et post. matutinas cōtēplando in suo spū. cogitans hac hora xps fuit capt. ligatus et duc. ad domū Anne. et finalit cogitabat de xpi oprobrijs. Tunc descendebat angeli et eleuabāt eam in aere cantantes. Lauda mī ecclesia lauda xpi clemētiā. qui septē purgat vicia p. septiformē grām. et q. tenebant ipsam in altum remittebant eā ibide. Ecce quali cibo angelico viuebat. Scōo hora pma incipiebat orare et postea cōtēplari. Cogitabat enī. hora prima ducit. ē iēsus ad pylatū. tradit. gentib. multū accusatū. in collo pcurant manib. ligatum. vultū dei cōspuunt lamē celi gratū. Et super effluebat de lachrymis. Et angeli ipsam eleuantes cantabant. Maria soror lazari q. tot cōmissa crimina ab ipsa fauce tartari redit ad vitē limina. s. ad portas. Ipsa soror lazari de porta inferni venit ad portā paradisi. Hora tertia orans et cōtēplans. L. rucifige clamitant hora tertia. et. Hec snia fuit data. 3 xpm vt inter latrones crucifigeret. et iohānes annunciat virgini marie. qm ego cōsolata fui. Cogitate quō deficiebat. Et tū angeli eam eleuantes cantabant. Post fluxe carnis scandalā sit et lebebe hiala in vas translata glorie de vase cōtumelie. Post scandalā carnis de caldario inferni factū est vas glie et paradisi. et. Hora sexta orabat cōtēplando q. videbat xpm in cruce suspēsum et petens potū et quō matrē cōmisse iohāni. Inde cogitans quan

do qm ita deficiebat angeli veniebāt eleuādo eam cantabant. Et gra currit ad medicū. vas ferens aromaticū et a morbo multiplici vbo curat medicū. Hora nona cogitabat quō xps expirauit. et hely di. clamauit. in hac hora petre rupte sunt. Et cū qm defecisset angeli veniebant et eleuabant eā et cantando dicebat. Surgente cū victoria iēsum videt ab inferis. prima meret gaudia q. plus ardebat ceteris. Qm xps resurrexit victoriosē ista vidit cum primo. et ido fuit ardentior in amando. Hora vespertina cogitabat quō xpm deposuerunt de cruce. et. Et sic ab angelis eleuabāt eam. In thesauro reposita regis ē diagma. p. dita gemas lucet inclita de luto luci reddita. Ecce q. prandia habebat et vos potestis hīc cogitando in mysterijs xpi passionis. Post h. cū sic transissent. xxxij. anni. angeli nuntiauerunt sibi suā mortē. et tunc ipsa petijt p. gra a xpo vt angeli portarent eā ad sanctū Adarminum. et de manib. beati maximi cōicauit. Et qm vidit hostiam psecrata dixit. Dne iēsu xpe ego credo q. sicut iussus in vtero xginis et estis in celo de. verus et hō. ita etiaz in hac hostia. et in fide ista recipio vestrū gloriofissimū corpus. Et post cōpleuit vitā suā. et sua aia sanctissima ad xpm est ducta. Cogitate si ista tā excellens creatura et gloriofissima scā sup. omnes alias excepta xgine maria noluit mori qusq. cōicauit. Scitis qre q. recordabatur de verbo xpi dicentis. Amē amē dico vobis nisi māducaueritis carnē filij hoīs et biberitis ei. sanguinē. nō habebitis vitā in vobis. Itē. Qui māducat carnē meā et bibit meum sanguinē hz vitā etnā. Job. vi. Nō fuit fecura qusq. cōicaret. Patet quō debetis esse diligentes ad cōicandū q. libet āno. cū sit exp̄ssus pceptū quolibet anno in pascale cōicare. s. de bono cōsilio etiaz in magnis festiuitatib. Hic est cibus gloriofusus q. ducit ad vitā eternam. Hunc patet quō xps manū sue miscōie aperuit inopi. Placeat ei q. et sanctissimis orōnibus habeam hīc remissionē peccator et in futuro gloriā eternam.

De sancto Iacobo apostolo.

Rescit in templū

scm in dño. ad Eph. ij. Recitatur aut in epla hodierna. et. Pro breui declaratiōe hui. vbi et introductiōe materie nre sciendum q. inuenit in sacra scptura satis clare. ista differentia int vitā bonoz iustoz et maloz. q. vitā iustoz bonoz semper crescit et augmentat. maloz vō decrescit et minuitur. Dicit enī text. Iustoz autē semita. i. scita

via pñie timoris dei et deuotionis. quasi lux
splendens. pcedit. z crescit vsq; ad pfectā diē
Etia impioz tenebrosa nesciūt vbi coruant.
Prōu. iij. Nota. qñ lux splēdes pcedit. Hā
exq; exīt. pñue ascēdit. z magis clarescit ho-
ra pñie qñ in aurora. z hora tercie qñ pñie. z sic
deinceps. Ita ē de via iustoz pñue crescit.
Rō hui⁹ differentie bonoz. s. et maloz est. qz
persone iuste sunt in grā dei. Ecce hic lux. Et
exq; opant deliberāt siue sint cogitationes
cordis siue locutiones oris. siue opationes cor-
poris. imo qd plus est opa naturalia sunt eis
meritoria. De cogitationib⁹ z alijs nō ē dubiū
exq; sunt in grā s. de opib⁹ naturalib⁹ vt come-
dere vt possint seruare deo. Idē de dormitōe
etiā rīsus vt possit possint flere. totū ē meritoriu
intm q; vna bona psona sp̄ ascēdit. melior est
hodie qñ heri. z cras qñ hodie. Idē aplūs assi-
gnās rōem cū dicit. Scim⁹ qñ diligētib⁹ deū
oīa coopan⁹ in bonū. ad Rō. viij. etiā pñer-
ta pcta vt dicit glo. Rō. qz qñ cogitat pcta cō-
missa psona iusta sit humilior. Idē vertunt sic
ad meritū occasio. S. pñeritōes nō ascen-
dunt. imo descendūt de pñe in pñm. Greg.
pñm. qd p penitētiā nō diluit mox suo pon-
dere ad aliud trahit. Ecce differentia inter bo-
nos et malos. Idē volens vobis ostendere vitā
scām z pfectam bñi Jacobi recepi thema de
crescētia quō. s. viuebat in b mundo di. Et re-
scit in tēplū scām in dñō. pñr thema. Et sum
mō in materia pñdicanda. et inuenio q; beat⁹
Jacob⁹ creuit in trib⁹ gradibus.

Primo creuit in discipulū apostolicale.

Secūdo creuit in legatū euangelicale.

Tercio in habitatorē celestialem.

Tres salt⁹ qñ fecit vsq; ad celū subtilit tēgun-
tur in themate. pñm tangit in pñmo verbo. se-
cundū in scō. terciū in tercio. Dico primo
q; bñs Jacob⁹ creuit in discipulū apostolicale
cū alio fuisset templū scām. z b tangit cū dicit.
Rescit in tēplū. Hā doctrina est theologie
q; psona existēs in bona vita est templū dei.
q; spūs sanct⁹ habitat in eo. z nō est maior ho-
nor et vtilior tenere regē z papā iesum. De b
dicit apls. Rescitis quia templū dei estis vos
et spūs dei habitat in vobis. i. ad 1. cor. iij.

Abodo audite quō bñs Jacob⁹ ascendit
vt esset discipulus apicalis. Dicit quō erat
frater Johannis. et fili⁹ Zebēdi. qui cum se-
mel esset ad mare galilee. xps inde transiens
vocauit eos dicens. Iuuenes venite sequimini/
ni me. Et tanta fuit virtus hui⁹ verbi q; fuit
illuminati in intellectu z calefacti in corde. et
statim relictis rethib⁹ z patre secuti sunt cum
Abat. iij. Ecce quō creuit de piscatore in

aplin xpi. Aboraliter Jacob⁹ veniens ad
xpm dimisit rethia et patrē. hic dat exemplū
nobis religiosīs marie qui debem⁹ sequi xpm
q; dimittam⁹ rethia. i. retinentia sūm et hūmolo-
giā sicut sunt negocia z occupatōes mūdane
que retinent religiosos clericos et laycos qui
nō possunt ad xpm venire. Clerici grā de reli-
giosīs. Abalo: laqueus quē hz dyabolus ad
illaqueandū religiosos sunt negocia. vt po-
nat ipsos in negocijs vt dimittant predicatio-
nem sub aliquo colore. vel tractandi pacē vel
tractandi matrimonia. ipsi ponunt se ibi. vel
visitant vt habeant familiaritates vel amba-
stasas dñoz. Abulti cum magno seruoze inci-
piunt sanctā vitā et predicationē bona inten-
tione. s. dyabolus in pñdictis illaqueat eos zc.
que licet sint bona: tñ dimittūt optimū. s. pre-
dicationē quō est officium precipuū in ecclesia
dei. vt dicit decretalis. Et si ex inuictorē. Ab
istis cauebat apls qui pñdicabant infidelib⁹ vt
baptizarent. qui ppter deuotionē volebant
ab eo baptizari. Jam videtis baptizare quod
bonū est. tñ dicit. Non me misit xps baptiza-
re s. euangelizare. Grās ago deo meo q; ne/
min⁹ vestrum baptizau. i. ad 1. cor. i. ac si di.
Grās ago deo meo q; neminē occidi. Itē di-
xerunt apli. Non ē equū nos relinquere ver-
bum dei et ministrare mēsis. Act. vi. Et tu re-
ligiose ponis te in negocijs zc. dimittant re-
thia zc. Et cōcordat scriptura di. religiosi. Si
li ne in multis sint act⁹ tui. et si diues fueris. S
votum paupantis. nō eris imunis a delicto.
Eccl. xj. Nota. ne i multis sint act⁹ tui. Abul-
ta sunt tria quoz vel zc. et duo nō sunt mul-
ta. Duo hz facere religiosus. celebrare et pre-
dicare. Ita duo ostendit dauid. ps. cvj. Et sa-
crificet sacrificiū laudis. Ecce missa q; inclu-
dit officium totū septem horarū canonicarū.
Et annuncient ops eius. Ecce predicationē.
in exultatione. que quidē predicationē includit
studii. Si dicat religiosus. Ergo nō potero
habere pecunias. Rñdet. quia si diues fueris
nō eris imunis a delicto. Itē de clericis q;
multi sunt illaqueati in negocijs. alij ponunt
se in negocijs in domib⁹ dominorū. alij faciūt
se pcuratores. alij sunt scutiferi et associi mi-
lites zc. alij mercatores. alij sunt vsurarij zc.
Ideo apostolus pñra tales dicit. Nemo mili-
tans deo implicat se negocijs secularibus. vt
ei placeat cui se probauit. i. 2. timo. ij. Tri-
negocia potest clericus exercere. s. celebrare.
sacramenta ministrare. pñdicare. vel precepta
plari seruare. Itē layci sunt multi illaqueati.
quia sunt multi mercatores q; si nō haberent
partē in oibus societantibus. nihil esset. Idē

De sancto Iacobo apostolo

etiā de iuristis qui de oibus litigijs intromittunt se. qñ dñs de mercatore. o nihil fit sine eo. Idē de tali ciue vel iurista. qñ licet vos secula res habeatis negocia. tñ sunt negocia q̄ pertinent ad domũ et ad puidendũ domũ et dimittere negocia supflua sũt. Dicat hystoria de illo magno mercatore subtili et illaqueato in multis negocijs. cui dixit deus. In multitudine negociationis tue repleta sunt interiora tua iniquitate. et peccasti. et eieci te de monte dei. et p̄didisti te o cherub. Ezech. xxviii. Ibi incipit constructio. Cherub. i. plenitudo scie ad negociandũ et. Ibi exēplo bñ Jacobi dimittantur retia. als ecce qđ dicit xps. Attendite vobis ne grauent corda vestra i crapula et ebrietate et curis huius vite. et supueniat in vos repentina dies illa. Lu. xxi. Scđo dimittēdus est pater. s. ille de quo dixit iesus xps iudeis. Vos ex patre diabolo estis. Joh. viii. Dicat quōd generat filios de mala vxore quā duxit a principio. i. de inobediētia. Dicat quōd erat creat̄ in magna dignitate. et tñ erat sanctior michael. s. qđ fuit inobediēti volēs deo parificari tñ duxit illā vxorē. et eadē die de dicta vxore genuit vltra mille milia de filijs scđs demones sibi in pctō obediētes et cōsentientes. Deinde de eadē vxore genuit Adam et euā. et hodie cōtinue generat qñ. s. temptat hoies q̄ faciāt s̄ dei pcepta. Et ita Italia semel sit statim ire post xpm et poteris dicere cū Dauid. P̄ me et in me dereliquit me dñs aut̄ assumpsit me. ps. cxi. Dico scđo q̄ beat̄ Jacob creuit de discipulo in legatũ euangelicāle. qđ ostēdit cū dñs. Et resit in tēplũ sanctũ q̄ licet om̄s canonizati sint scđi. plus tñ et excellēt̄ apli. Sophonie. i. Sanctificauit vocatos suos. s. aplos. q̄s p̄ncipalr̄ vocauit p se Dicat qñ xps debuit ascendē in celum in die ascensionis vocatis aplis fecit eos legatos euangelicales di. Euntes in mundũ vniuersum p̄dicare euangelij omni creature. Mar. viii. Adodo qđ fuit p̄mus aplos q̄ hanc legationē exercebat cundo p mundũ. nō Petrus nec Andreas nec Joh. et. s. Iacob iste. Unde existentibus in hierl̄m et in omni iudea et samaria et vsq̄ ad vltimũ terre. Act. i. Ibi bñs Jacob venit ipm̄ testificari a finib̄ terre. Pater ḡ sua legatio euangelicalis. Dicet hic aliq̄. verũ ē q̄ primo venit in hispaniā s̄ parum bonũ ibi fecit. q̄ solum. ix. discipulos ibi puerit. Dicat q̄ sicut xps cōuertit. xij. aplos qui fuerūt. xij. granatrici ad fructificandũ q̄

totũ mundũ puerterit. ita bñs Jacob. Itā illi nouē discipuli fuerūt nouē grana fructificantis qui totā hispaniā cōuerterit. In h̄ cōnuit consiliũ xpi dicēns. In h̄ clarificat̄ ē p̄ me vt plurimũ fructũ afferatis et efficiamini mei discipuli. Joh. xv. Scđo redijt in hierl̄m vbi adhuc inuenit alios discipulos sive aplos stolos congregatos. et incepit ibi disputare s̄ iudeos. et hermogē incantatorē. qui insurrexerūt s̄ eũ dicendo. disputem̄ cum eo ipse nunq̄ studuit. et vult p̄dicare et. Dicat quōd bñs Iacobus p̄dicabat de trinitate quōd erat vn̄ de in essentia et trin̄ in psonis et. p̄bans hoc rōnib̄ et autoritatibz miraculis. Sed iudei et doctores s̄ eũ dicebāt deridēdo. Be. ne videat q̄ vos estis piscatores. Et nunqđ dicit scriptura. Audi israel dñs deus vn̄ est. Deut. vi. Dicat quōd ridebat eis. dando si multitudinē de sole vno. vbi est p̄ generans. scđs isa. et fili. s. radius genit. et sp̄s sanctus scđs calor. Itē in dicta aucte ponunt tria vocabula. s. dñs qđ est nomen potentie. q̄ patri attribuit. de nōmē sapie q̄ filio appropriat. tu nomen bonitatis q̄ sp̄s sancto attribuit. Secundo p̄dicauit q̄ xpus est deus et h̄. Et iudei s̄. q̄ istud est s̄ illud scripture. ps. lxxx. Si si me audieris nō erit in te deus recens: neq̄ adorabis deũ alienũ. Itē deo q̄ licet xps in ceperit eē h̄ recens. nō tñ incepit esse deus recens Dicat similitudo de filio regis vel impatoris triginta annos qñ sit miles non tñ sit nouiter fili regis et. Tercio qñ p̄dicauit de xpi passione tñ iudei s̄. quare hoc. cū moyses dicat Dñs qñ vir pugator oipotēs nōmē ei. Exo. xv. Et p̄terea si deus fuisset oipotens qđ oportebat pati et mori. nōne potuit remittere omnibus. dicendo. simus amici decetero. Respondeo q̄ in deo essentialiter sunt misericordia et iusticia. q̄ sua essentia in nobis vero accidentalit. Et ḡ sicut deus non pōt dimitte suā essentia: ita nec suā misericordia et iusticia. Si omnib̄ peccasset vbi esset sua iusticia. Si oēs dñs nasceret rigore sue iusticie vbi fuisset sua misericordia Iō voluit seruare modũ vt simul ostēderetur sua infinita mīa et sua iusticia. Adiscōdia fuit ostēsa q̄ voluit pati innocens et sine culpa. Iusticia x̄o solucns p̄cium sufficiētissimũ et. Vere languores n̄ros ipse portauit. et dolores n̄ros ipse tulit. Isa. liij. Quarto qñ p̄dicabat de sacramēto altaris et. Et iudei. contra. vos dicitis q̄ gentes veniant ad vestrũ sacrificiũ. et facitis eos adorare panē et vinũ. cū tñ scriptura dicat. Dñm deum tuũ adorabis. Deutero. xij. Respondeo q̄ a principio mūdī vsq̄ in finē deus voluit in forma corporali

adorari. cū de^o in sua sba nō possit videri. vt
tpe moysi in archa in nube zc. z mō in figura
panis. Panis dat vitā. Et de ista adoratiōe
dicit dauid. Exaltate dñm deū vrm (hoc dī
clericis) z adorare scabellū pedū ei⁹. i. hostiā
cōsecratā. b. dī totū ipso. Sic iudei nō poterāt
dicere sibi. imo vicit eos btūs Jacob⁹ z fuit
cōpleta pphetia xpi dī. Ego dabo vobis os
scz eloquentiā z sapiaēz cui nō poterūt resistere
et dīcere omēs aduersarij vestri. Luce. xxi.

Tercio dico q^d creuit in habitatorē celestia
lem. qd ostendit cūz dī. creuit in dño. Quis
filius tui ipse me⁹ saluati i dño. Deut. xxxij.
hoc spāliet dī aplis. Sicut btūs Jacobus
fuit prim⁹ apls q^d exercuit legationē euangeli
cam. ita fuit prim⁹ de aplis qui intrauit para
disum. Et possit hic fieri talis cōsequētia. qz
sicut dī Jacob⁹ maior q^d primo fuit discipul⁹
xpi q^d alter iacobus. licet alter esset antiquior
dierū. Ita etiā primo intrauit paradysum. z po
test dici maior alij aplis. Dicat eius marty
rium. Videntes iudei q^d nō poterāt eum su
perare disputationib⁹ recurserunt ad herodē
regem nouiter venientē. qui cupiens placere
iudeis dedit inīam decapitationis p⁹ beatum
Jacobū. Dicat cūz duceret ad martiriū quō
curauit vnū ydropicū zc.

De scā Anna matre btē Abarie & gimis.

Abetis fructū ve

b strū in scificationē. Verbi istud ha
betur originalit ad Ro. vi. z recitati
ue in epla curretis officio. Festum z solēnitās
hodierna est illi⁹ benedicite z scē matris vir
ginis marie btē Anne. Et sicut officiūz misse
fit de ea. ita erit et sermo nū. Et si placet deo
de vita sua habebim⁹ multas bonas doctri
nas ad pctōz corrcōnē z aīarum nostrarū
instruōnē z bonā informatiōē. Sed pmo
salutē filia sua virgo maria. Verbi ppositū
plento ego btē Anne dicēs. Glos btā Anna
habetis fructū vestrū. i. virginē mariā in san
ctificationē vestrā. Pro cui⁹ declaratiōe scien
dum q^d qd est inē multas psonas. qre scā mī
ecclia et ips⁹ xpianus non facit festū de patre
virginis marie scō z iusto. vocato Joachim
sicut de matre ei⁹ beata Anna. Rūdeo q^d licet
Joachim fuisset sanct⁹ z benedict⁹ z amic⁹ dei.
tamē maioris sanctitatis fuit btā Anna. Rō.
quia maiorē picipationē habuit cūz virginē
maria filia sua. Pater vero modicū picipat
cū filijs s⁹ mī q^d nouē menses portat. z post na
tuitatē lactat. nutrit. dormit cū ea z osculat.
Quia q^d btā Anna habuit maiorē picipatio
nē cū virginē maria filia sua fonte tota⁹ sancti

tatis. q^d iā in vtero matris existēs erat sancta.
Cogitate q^d qnta sanctitas remāsit in btā An
na q^d ipsam portauit. nutritū. dando sibi illa
q^d habebat: virgo maria dabat matri scitātē
Iō fuit sanctior pfectior et spūalior Joachim
viro suo. Hora filiūdinē ad b de rosa q^d colli
gitur ab vno et datur alteri. et ille eā portat z
tenet in manu clausam. in quo ergo remanet
plus de odore illi⁹ rose vel pomi in dante vel
in recipiente. Lertum est q^d in recipiente. Ita
rosa padisi et pomū virtutū virgo maria per
Joachim fuit data btē Anne p generationē.
et beata Anna recepit. portauit. nutritū. i tri
bus annis lactauit. plus q^d remāsit in ea de
odore sanctitatis. Ita ē rō qre fit festū de btā
Anna et nō de Joachim. Et ecce auctas que
bene facit ad ppositū. Letamini iusti in dño
scz vos xpiani: et cōstitmini memorie sanctifi
cationis. i. sanctitatis beate Anne. ps. xcvi.
Ista rōez tangit the. di. habetis fructū vrm
in sanctificationē vestrā. maiorē q^d pater ei⁹
Joachim. Pater thema. Inuenio q^d btā An
na habuit fructū suū. i. virginē mariā matrē
dñi nostri iesu xpi.

Desiderando longe.

Sperando certe.

Conseruando dignē.

Dico pmo q^d btā Anna habuit fructū suū
scz virginē mariam desiderādo longe. Dicit
btūs Hiero. Btūs Joachim nobil⁹ hō ex ciui
tate nazareth. Et Anna nobilis de genere da
uid. ex ciuitate bethleem fecerit matrimoniū.
et fuerūt. x. annis sine fructu mīmonij
non habentes plem. Rō erat ex pte Anne q^d erat
sterilis et infecūda. Ita erat frigida q^d sua cō
plerio refutabat ne cōciperet. ppter qd satis
tristabatur. Ratio quia ad pcreationem plis
matrimonij est ordinatū. q^d totū aliud nō va
let vñū denariū. Vidētēs q^d q^d stute naturali
nō poterant obtinere. plem tenuerunt quoz
modos vt virtute dei obtinerent.

Primo p deuotas orationes.

Scōo p largas elemosynas.

Tercio p multa ieiunia.

Quarto p votū et repomissionē.

Pro primo ibant frequēt ad tēplū orare vt
deus daret eis fructū mīmonij. q^d ille ē finis
q^d ideo arbores plantant in orto vt faciāt fru
ctum. Et dixerūt. Ita dñs vos posuistis nos
in orto mīmonij zc. Et plorantes petebant
plem. Cū cū semel btā Anna in orto videret
nidum cuiusdā auiculē. btā Anna flens dixit
deo. Dñe huic auiculē dedisti tot filios qui
bus cū magno labore puidet. Dñe o a mib⁹
plem aliquā. Ecce pāmū modū recurrere ad

De sancta Anna matre beate Marie virginis

desi orando. q. nullus ali. pot dare filium vel filiam. q. requirit ibi creatio. Ita deo format corpus in utero matris. ac si tu de terra vel luto formares ymaginem. deinde creat animam de nihilo. hoc sciens Job dixit. Adam tue dñe fecerit me et plasmaverit me. et non per nec mater. totum in circuitu. Ademeto q. sicut luti fecerit me et i pulvere reduces me. Hone sicut fac mullisti me et sic calcei me coag. zc. Job. x. Ado habetis cognoscere qd pccm est multoz qd qñ nō pñt hñe plem de suo mrimonio recurrunt ad diuinos fortilleges zc. iō penitemini et cōsteamini et petatis a deo. q. infallibilis si fructus mrimonii sit vtilis aie vestre dabitis vobis. Auctas de h. xpi. Anie amē dico vobis si qd petieritis patrē in noie meo dabit vobis. Job. xvi. Nota in noie meo. qd est ihs. i. saluator. Petiit ē in noie saluatoris qñ hō petit rem vñle ad saluationē et nō ad dānationē.

Secundo Joachim et Anna petebant plem a deo p elemosynas. q. dicit angelus thobie. Vona est ofo cū ieiunio et elemosyna. Thob. xij. Et q. ipsi erāt diuites nō de vñs f de suis possessionib. Et dicit Hieronim⁹ q. faciebāt tres ptes de suis bonis. Primā dabant deo. scdm pegrinis orphanis et pauperib. terciā retinebāt sibi et familie dom⁹. Nota quō diui debant suū frumētū. Primā partē mittebant tēplo. scdm apportabant pauperib. terciā p se. Idē de vino oleo. et alijs. Ihs mō oratio iuuat elemosynis. et cōuerso. Idē dicit scriptura. Et sba tua fac elemosynā. et noli auertere faciē tuā ab vñlo paupere. Ita em fiet vt nec a te auertat facies dñi. Thob. iij. Adoraliter habet h doctrina q si nō potestis facē tantas elemosynas vt tencmini nec cor sufficit. solūtis ad min⁹ decimas et pñcias. Sunt aliqui q dicunt. Dabo ego bona mea malis clericis cōcubinarijs. nō certe. Dicat q deo datur et nō eis. Si autē deus tēner malos clericos ipse castigabit eos. f ex h nō debes sibi auferre ius suū. Quia si rex tēner malos scūtes/ ros nō ex hoc auferunt sibi reddīt. q. als reciperet sibi in cōsumum. Ita et de. quia dñi est terra et plenitudo ei⁹: orbis terraz et vñi/ uerit q habitant in eo zc. Et ipsam nobis cō/ cessit p censu annuali. et in signū dominiū retinuit sibi decimā. f ipse non comedit sed dat suis seruitoz. Et qñ soluit bene: cussodit et cōseruat. als totū perdit. An vos creditis hñe bladū vel vinū. nō dicit de⁹ q. male mihi soluisitis totū vastabo. Ideo veniūt tēpesta/ tes. grandines zc. Idē Malach. iij. dicit de⁹. Glos configitis me in decimis et pñicijs. et in penuria vos maledicti estis. et me vos con

figitis gens tota. Remediū ē est. Inferte om nem decimā in horreū meū vt sit abus in domo mea. et pbatē me dicit dñs. Si si aperuerō vobis catharactas celi et effundero vobis benedictionē vñs ad abundantia et increpabo p vobis deuorantē. Nota. inferte. Nō dicit q dimittat in vñcis cāpis. vt comedant bestie porci zc. Itē si nō potestis facere tātas elemosynas vt bñā Anna ad min⁹ restituatis furta. vsuras. rapinas solidatas damna. Idē Jacob ait. Ego omne dānū reddebā. et qdqd furtim peribat a me erigebas. Genes. xxxi.

Tercia petebant cū ieiunijs. licet essent nō biles et delicati. tñ oia ieiunia pcepta seruabāt. et etiā alia dicēdo. Ut de carne nra exeat fructus mrimonii faciam⁹ fructū ieiunioz. Et poterat dicere vterq. Humiliabā in ieiunio animā meā. et oratio mea in sinu meo conuertetur. ps. lxxij. Adoraliter habetis h doctrinā vt seruatis ieiunia ecclē. Ad h maxime tenent illi qui possunt hñe vñā bonā refectionem. Aliqui laboratores excusant se a ieiunio ecclē quē tñ nō excusant si nō audiunt missam ieiunij. Itē ne bibant in tabernis in loco vbi habetis domū. Idē apls. Nunqd domos nō habetis ad manducandū et bibendū. contra illos qui bibunt in tabernis. aut ecclēsijs dei cōtemnit. cōtra illos qui nō veniunt ieiunij ad missam. f. ad Lox. xi. Quarto petebant plem a deo p pñssiones quia simul Joachim et Anna fecerūt votū q si de⁹ daret eis fructū matrimonij q seruiret deo in tēplo. Sicut si vos mō pmitteretis q essetis religiosi vel religiosa. Sz multi dānant ex pñssionib⁹ et votis. facientes vota et nō curāt cōplere. Maius pccm ē fractio voti aliq modo q homicidiū. quia est infidelitas. Ergo ait sapiens Eccl. v. Si qd vouisti deo ne moris reddē. Dispicit em ei infidel et fulta promissio. Sed qd cūq. voueris reddē. Adulto melius ē nō vouere q post votū. pmissa non reddere. h. eccl. v. An sunt iuuenes faciunt aliq. votū vel cundi ad scdm Jacobū zc. et trāseunt de anno ad annū. et nō curāt cōplere. z qñ sunt penes tēpus dispensationem in voto. An ponit certum tēpus infra illud debet cōpleri. Si autē non ponit tēpus determinatū intelligit q statim cōpleant. Et quia sunt multi qui nō curant de deo. ideo dānantur. Ideo cauendū est a votis. Patet q quō fruct⁹ beate Anne fuit in sanctificatione longe desiderando. Dico scdo q beata Anna habuit fructū suū. f. virginē mariā. sperando certe. qñ fuit certificata p angelū quē de⁹ sibi misit. pro q nota hic hystoria quō Joachim

et Anna venerunt de nazareth in hierlm ad tē
plū vt offerret fm cōsuetudinē qñ Joachim
qui erat nobilis baro voluit offerre sacerdos
rēspicit eū dicens. Et qñ es hys vos. Rñdit. Pñ
ego sum Joachim fuitor vt qui veni offerre
Et sacerdos. Ete nō recipiā oblationē ve
stram. qz vos estis maledicti a deo. qz nō ha
betis plem. Signū ē qñ q aliqd pñm secre
tum est in vobis. Et ait illi Joachim. Pater
nescio in me aliqd magnū pñm. licet nō pos
sim excusari a pñtis. quia nō habeo plem. et
hoc bene displicet mihi. Et ait ei sacerdos. Re
cedatis a templo. Et Joachim rñdit. Pater
nō faciat mihi hanc verecundia. Et ait sa
cerdos. Ete nūc recesseritis ego nō faciam
officiū nec sacrificiū. Tūc Joachim cum ma
gna verecundia exiit de tēplo. Si ita vellet
mō facere sacerdos. s. expellere aliquē de ec
clesia de nobilib⁹ statim diceret scilicet. Per
corpus meū talis moriet rē. ego inueniā cum
Sed Joachim patienter recessit. et nō iuit ad
domū ex verecundia vicinor. f. iuit ad pastoē
suos ad filiā r ibi flēs orādo dicebat. O dñe
qd pñm est meū quia ita sum maledictus rē.
Elxor autē eius Anna q erat in tēplo qñ audi
uit q sacerdos ita cōtendebat cū viro suo. vi
dens q vir suū recesserat de templo: statim
vxo: vt cōfortaret virū suū et refrēnaret eum
ne noceret sacerdoti exiit de tēplo et iuit ad
domū. Ibi habent exēplū mulieres quō de
bent cōsolari viros suos qui ex negocijs tri
stant. r qñ veniunt ad domū vxo: res debent
eos cōsolari. Sed sunt aliquē q nō pñlantur
eos: f. magis cōtristant. Quā autē beata Anna
fuit in domo et nō inuenit ibi virū suū tunc
transiit sibi totū desiderii de creaturis. Et
flexis genib⁹ orauit p viro suo scō r iusto vt
deus eū cōseruaret. Ecce sancta vxo: Dum
autē Joachim sic orando flet in deserto ap
paruit sibi archangelus gabriel. et Joachim
amuit. quia ista est cōditio spūs. qz caro non
pōt sustinere pñtia spūs. f. cōditio boni spi
ritus est statim cōsolari. dicens sibi. Ecce ora
tiones tue sunt exaudite. ex illa patiētia quā
habuisti deus mittit me ad te vt nunciē tibi q
tu de vxo: tua habebis vnā filiā. nō filium.
quia erit melior cunctis filijs. et erit mater re
gis messie regis celī rē. Et in signū hui⁹ vade
in hierlm et in porta deaurata inuenies An
nam vxo: tuam. quia ego ista etiā nunciabo
sibi. Et angel⁹ recessit et apparuit Anne in do
mo senti. quia nihil sciebat de viro. Bene
poterat dicere angelus illud. Eos contrista
bimini f tristitia vestra vertetur in gaudium
Job. xvi. Aboraliter fm q dixi in pma parte

Joachim et Anna steterunt. r. annis oran
tes. elemosinas dantes. ieiunantes r vouen
tes. et cum toto hoc nō obtinuerūt plem. Et
quia in ista verecundia a sacerdote sibi facta
habuit patientia statim habuit pmissionem
de ple. Et quo sequit q melior est patiētia q
orationes elemosine. ieiunia vel pmissiones
corā deo. Abō cogitate hic. qz si vultis habē
patiētiā in iniurijs vel factis. ista virtus va
let plus apud deū ad obtinendū illud quo in
digens in hoc mundo et saluatiōē in aliō q
aliquid aliud. Iō exite foras rancores. odia
et malas voluntates. Iō dicit scriptura scā.
Patiētia vobis necessaria est vt voluntatē
dei faciētes reportetis pmissionē. ad Heb. x.
Ecce qualiter beata Anna habuit fructū suū
in sanctificatione. sperādo certe. Dico ter
cio rē. cōseruando digne. f. tripliciter. Primo
in vtro in q formato corpore r creato spiritu
a deo. in eadē die r hora fuit sanctificata. Mo
uem mens⁹ fuit in vtero matris sancta r be
nedicta. Et mater eius brā Anna cauebat q
nō equitabat hinc inde vt viri. cauebat a tri
pudijs. quia ex his multe mulieres pñt the
saurum eis cōmissum. Scō cōseruauit post
natiuitatē ipsam lactando. Ita faciebant fan
cte mulieres antiqui. f. mō statim dicit viro
vxo: habeat nutritic. r hoc fuit vt ipsa pos
sit ostendere vbera rē. Nolunt dare lac filio
et dant canicule. et male faciunt. qz sicut vte
rus est camera plis. sic vbera cellariū ipsius
debent esse. Sed beata Anna ipsam et voluit
lactare virginē mariā. quia filij et filie recipi
unt bonā cōplexionez a matre. sed pñunt eā
multoniens ex malo lacte. Nota hic exem
plum de illo nobili in lombardia. qui habuit
nutricē filio suo. q pñto lacte lactauit filium
de lacte cuiusdā porce ne pderet bonā pñsio
nem et salariū. qui fuit et viri sicut porcus.
Ecce qualis destruit cōplexio. Idē de capti
uis q lactant filios dñor. Tercio cōseruauit
eā in tēplo. Postq brā Anna ablactauit vir
ginē dixit viro suo. Nūc non recordamini de
voto. Rñdit. Imo. Idē cōpleam⁹ votū. Nō
dixerūt. Expectemus q habebat. r. annos. vt
multi. vel qñ sunt pulcre tūc dicunt. dabim⁹
sibi aliā gibbosam. vel monocolā rē. Et sta
tim Joachim et Anna pñtarunt deo filiam
suam in templo. vbi fuit decem annis conti
nuis in seruio dei. Ideo postsumus dicere
beate Anne. Ihabebis fructus in sanctificatio
nem. cōseruando digne. Aboraliter ha
betis hic exēplū standi in templo dei. in die
bus dominicis et festiuis audiendo missam r
sermonez. Qui bene vult seruare festa debet

De sancta Martha

facere quicquid. Primo cessare ab opibus temporalibus. non facere barbiton furā nec aliud opus futile. Rō quia in officia xps cessauit ab omnibus negociis et laboribus resurgendo. Iō vult qd xpiani repitantes illā resurrectionē et quietē quiescant in diebus officiis. Idē de scitis quia illa die quiescerūt in quiete glie. Qui autē nō vult quiescere sp laborabit in inferno. Scō qd ieiunium audiat missā. Dicat rō. Hec taberna debet aperiri ante missā in die festo. Tercio qd scitis p tpe in missa. Iā in principio debetis esse. i. in possessione. qd sit p vobis. Quarto esse in missa quicquid datur benedictio a sacerdote. Quinto qd nō loquimini dū missa dicit. hodie abusus est quia nō faciūt nisi loqui de vanis rebus sub missa rē. Admonitio qd vī die sabbati scifices. Sed illis qui seruiunt ista quicquid pot dicit. habebitis fructū. i. bonorum operum in sanctificatione vestram.

De sancta Martha.

m **Martha martha sol**

licita es. Luce. x. Octauo die a festo beate marie magdalene sit festum beate marie sororis sue. quia octaua die post beatam magdalēnā ascendit in celū. Iō de ea volo nūc vobis pdicare. Salutes pūs xgo maria. Thema ppositū est verbi xpi ad beatā martham. In qd ostendit xps summarie vitā quā tenuit martha. i. actiua. marie quia iste duos sorores maria magdalēnā et martha diuiserunt sibi duas vitas spūales. Beata maria magdalēna dedit se vite contemplatiue. Martha seclusus secus pedes dñi audiebat verbū illius. Luce. x. Martha autē elegit vitā actiua. dās se laborib⁹ p xpo. cui⁹ dicit. Martha martha sollicita es. i. anxia. Nota cū dicit dupliciter martha martha. quia vitā contemplatiua si bona est nō solū curat de corporib⁹. s. de animabus dans bona consilia rē. Patet qd summarie xps ostendit vitā bte marthe. Sed subtiliter volens vobis pdicare de isto verbo inuenio qd in eo ostendunt tres excellentie bte marthe quas habuit in hac vita.

Prima est puritas virginialis.

Secunda est pietas primalis.

Tercia est dignitas psonalis.

Prima ostendit cui⁹ dicit. martha. Secunda cū dicit martha. Tercia cū dicit. sollicita es. Dico primo rē. Nā istud nomen martha in lingua siriacā idē est qd dominans. In hō ostendit puritatem virginalem. qd nō est nisi dominū qd psona recipit sui sensualitatis copiosius. nec cogitando nec loquendo nec opando aliquā corruptionē luxurie. et dñas quicquid sensib⁹ eos custodiendo.

dicendo. Dicat de quibet ab illa corruptione carnis quō bte martha cōseruabat se in puritate virginali. Iō dicit martha. i. dominans vlt principans. quia sicut pnceps nō hz supra se aliquem dominū inquantū talis. sic nec puritas xginalis hz supra se maiore gradū castitatis. Ideo dicit beda. Bona est castitas coniugalis. melior cōmēntia vidualis. s. optima pfectio virginalis. Ecce pncipar. s. cū pauci sint qui habeant istā puritatem xginalē. qz qñ nullus nisi pueri parui. Et illi etiā iā inclinātur ad malū. Dicat quō ludunt rē. s. peccatū luxurie. Iō xps faciens de hō plāctū cū Johanne dicit. libas paucā nota in sardis que nō coīquinauerūt vestimenta sua. et ambulant in mediis in albis qd digni sunt. Apoc. iij. Nota in sardis. Sardis iuxta hebraicā interpretationē. i. pulcritudo pncipar. qz magna pulcritudo est qñ illi de matrimonio seruiant sibi fidē castitatis. pulchrius de viduis castitatem seruātib⁹. s. maximū qñ est pncipar. virginitatis. Sed qd sint pauci dicat historia de demone in corpore cuiusdā. nolente exire nisi dicerent tres misse a trib⁹ clericis xgimib⁹ rē. Iō dicit principū euangelij. Martha quedā martha noīc. i. dominans suo copos. exceptis xpm in domo sua. i. p virtutis imitationē. qd semp fuit virgo. Questio est hic. que fuit rō qd martha cōseruauit virginitatē cū beata maria magdalēna foror sua fuerit ita inbone sta in sua iuuetute. cū essent pulcre equaliter et diuites. et nō timētes aliquē post mortē parentum. Quare ergo fuit tanta diuersitas rē. Rādeo psupposita diuina ordinatōne que est causa omnū rerū. Non inuenio aliam rōem particulare nisi infirmitatē quā passa est beata martha. Jam audiuitis historā de muliere habēte fluxū sanguinis. xij. annis. qd habet Martha. i. dicit Amb. expse qd ista mulier fuit beata martha. Que infirmitas facit tria. Primo facit pderē colorē. Scō facit ipsam fastidiam et tediosam sive grauem. Tercio facit ipsam fēndā. Quā infirmitatē habuit immediate post mortem parentū. Iō nullus miles nec scutifer curauit de ea. Sposuit fuit de magdalēna iuvene pulcra leta et solaciōsa qd visitabat a militib⁹ et scutiferis. Dicat hic contra mulieres qd osculant hōes iuvenes dicentes. Tu es amīc me⁹. Benedicita infirmitas pseruas a peccis. Ideo Eccl. xi. Malicia vni⁹ hore obliuionē facit luxurie magne. Nota. malicia. i. infirmitas. qd incitū habuit a malicia dyaboli. vnius hore. quia tempus pfectus respectu eternitatis nō est nisi vna hora. Aboluit. habem⁹ hō exēplū recipiēdi pati-

enter infirmitates. q̄s de nō daret nisi p̄ salu
te aie. Quot pctā vitant rōne infirmitatis.
Hā qm mulier ē clauda vel h̄ perla in oculo
nō curat de tripudijs. vanitatib⁹ rē. Dicat h̄
hystoria de petronella filia bti petri apli pul
cerrima. nō videbat filia piscatoris. s̄ unpato
ris. Et quidā comes volebat eā in vxorē. Ad
quā mittebat milites rē. Ad senies beat⁹ pe
trus rogauit xpm vt mitteret sibi febrē rē. Ec
ce rō q̄r martha fuit virgo et nō maria mag
dalena. Jō dauid. Dñi appropiāt sup me no
centes vt edant carnes meas. Qui tribulant
me inimici mei. s̄ tēptationes ipsi infirmati sūt
et ceciderūt. ps. xxiij. Ecce. xxiij. Infirmitas
grauis sobria facit animā. Dico scō q̄ se
cunda excellentia ē pietas pyralis. s̄ in ele
mosinis corporalib⁹ et spūalib⁹. q̄ tangit euz
dñ scō martha. i. puocans seu irritans. fm
interpretationē hebraica. s̄ incitans ad bellum
q̄ fit p̄ pietatē pyralē. sicut qm aliq̄s cū en
se incitat aliū. irritat eū. Ita cū opib⁹ pietatis
dando panē vinū pecunias pauperib⁹ hō in
citāt dyabolū. sic faciebat martha. i. irritans.
Jō de ista pietate dicebat apls ad discipulū
suū Thimothēū. Exerce teipm ad pietatem.
Hā corporalis exercitatio ad modicū vtilis
est. Pietas autē ad oia vtilis ē. p̄missione h̄
bens vite que nunc ē et future. i. ad Th. iij.
Exercitatio corporalis fit p̄ ieiunia. vigilijs. ci
licia rē. s̄ respectu operū pietatis ad modicū
vtilis ē. q̄ solū sibi p̄dest. gubernādo corp⁹.
s̄ opa pietatis. et quib⁹ dant. h̄ites p̄missio
nem vite q̄ nūc est et future. Jō iuxta h̄ cōsiliū
apli brā martha dedit se opibus pietatis ad
xpm et ad discipulos suos in domo sua reci
piendō. Dicat hystoria quomō in die ramoz
postq̄ xps p̄dicauit circūspectis oibus. cū iā
vespera esset hora regressus ē bethaniā cum
discipulis ad prādiū in domo marthe. Ahar/
ci. rj. Ideo martha dicebat hospita xpi. Di
catur quō post xpi ascensionē vendidit oia.
ponens precii ad pedes aploz vt diuiderēt
xpianis pauperib⁹. Ecce opa pietatis corpo
ralia. De spūalib⁹ autē dicat. cū ppter exiliū
venisset ad puincia quō p̄dicabat. dāns pui
sionē aiabus de coquina spūsancti. eis muni
strans escas spūales. intm q̄ ipsa ex vna pre
et btā magdalena ex alia p̄dicabant. et predi
cādo cōuerterūt totam puincia. Dicat quō
p̄dicabat de articulis fidei. vt de trinitate. in
carnatione rē. et pbabant h̄ miracul. curādo
infirmos rē. Jō cōuertebant. Iste pietates
maiores erant q̄ corporales. Dicat hic cū re
cederet de territorio a quens vt iret auinionē
transiit p̄ tharsū vbi erat ingēs draco ma

ior balena. et erat semipiscis. et semianimal.
Jō viuēbat in aqua et in terra. Et in aqua ro
dani subuerebat naues traſeuntes vt come
deret hoies. Sup q̄ gentes illi terre scientes
suā sanctitatē. s̄ bte marthe recurreūt ad eā
vt puideret de h̄. Dicat quō btā martha cu
aq̄ benedicta et cruce iuit J̄ draconē. Lōmen
detur hic virt⁹ aque benedictē. Et euz draco
vellet eā inuadere btā martha subito cū scu
ro crucis dixit. Ecce cruce dñi. fuge rē. et liga
uit eū. Et draco seq̄bat eā vt ouis seq̄it pas
torem. et interfecerūt eū. Et in memoriā hu
ius miraculi dñ mō loc⁹ tharsū euz ante dice
retur nerluc. i. niger lucus. Sed q̄ ille draco
dicebat tharsus. iō locus dicit mō tharsū.
Post hoc iuit auinionē et cū predicasset ibi in
quadā magna platea. vbi nūc est cōuent⁹ pre
dicatoz. quidā iuuenis infidelis volens ve
nire ad sermonē. sine nauī natādo voluit trā
sire rodanū et submersus fuit. et post tridū
inuenit⁹ est. Btā martha suscitauit eū. deuote
orādo ibm xpm q̄ sicut ipse voluit suscitare
Lazarū frēm suū q̄ vellet suscitare illū iuue
nem. Ecce quō exercebat opa pietatis. J̄ deo
dñ martha. i. irritans demonē p̄ opa pietatis
corporalia et spūalia. Jō dicit euangelium.
Martha autē satagebat circa frequēs minis
trum. tā corporale q̄ spūale. Dicitur similis
do de duob⁹ militib⁹. quoz vn⁹ custodit ca
strum regi. et ali⁹ nō solū custodit castrū s̄ ac
quirīt multa alia castra ab inimicis cui magis
tenebif rex. Nunq̄d magis tenebif illi qui ca
stodit et acquirit alia. immo. Ita de cūlibet
nrm cōmisit castrū. s̄ corpus. iō custodiāt ab
inimicis ne intrent. Debet tñ qlibet nō cō
tent⁹ de seipso. s̄ multa alia debet acq̄rere p̄
dicando. expellendo demones. q̄ fit q̄ sup
bus humiliat. anarus reficit rē. J̄ de de ses
ptem pctis. Q̄ cū quanta diligentia predica
tores deberent facere istas cōquestas. mari
me magistri qui habent scientiā. J̄ deo mar
tha nō solū custodiuit castrū suū s̄ multa alia
xpo acquisiuit. Jō xps dicit. Qui aut fecerit
et docuerit hic magn⁹ vocabif in regno celo
rum. Matth. v. Docere et nō facere bonā vi
tam nihil valet. J̄ de apls. Attende tibi. i. ca
strum tuū custodiendo. et lectioni exhortatio
ni et doctrine. Noli negligere grām q̄ in te est
et que data est tibi. i. ad Th. iij. Dico ter
cio q̄ tangit dignitas psonalis. cū dicit. solli
cita es. i. anxia. Hā plone in dignitate exsū
tes debent esse solliciti. ad Roma. xij. Qui
preest in sollicitudine. suple. preest. J̄ de euz
dicit sollicita es offenditur dignitas perso
nalis. Dicitur postq̄ diu predicauit quomodo

Ad vincula Petri

fecit vñū monasteriū mōnialium atarasco. et multe xgines ibi intrarūt. z nō habebāt red-
ditus. s. suis manib⁹ opabant. Et quicqd lū-
crabant ponebāt in cōi. Itō comedebāt car-
nes nec pinguedinē aliquā. iō modicū expē-
debant. Dicat p̄ moniales quō nūbī faciunt
s. ociose z vagantes vadūt p̄ uertū respicien-
do hinc inde zc. Dicat. p̄ septē dies añ suū
obitū vidit celos aptos z multitudinē ange-
loz aīam brē magdalene sororis sue secū por-
tantem. Tūc xps sibi reuelauit q̄ octaua die
ipsa enā veniret ad glām padisī. Dicat quō
in nocte q̄ debuit ad dñm migrare. in camera
sua fecit accēdi magna luminaria. Et dñi dor-
miret oēs q̄ erāt in camera nisi ipsa. venerūt
demonēs z exinherūt oīa luminaria. Et ipsa
orauit. O dñe z sic dimittet me in tenebris.
Tūc descendit brā magdalene soror sua cū lu-
mine z accēdit oīa luminaria. Itē fecit sibi le-
gere passionē s̄m lucā. q̄ habuerat multa ab
ore brē marie xginis. Et sic obiit. Dicat h̄ mi-
raculū scī frōtoni. in q̄ miraculo oñdit glā
brē magdalene z brē marthe. q̄ xps in habi-
tu epālī. z brūs frōton⁹ c̄ps fecerit exeqs ipi⁹
corpis. Et cū posuissent corp⁹ i sepultura. vi-
xit xps. In memoria eterna erit iusta hospita
mea. In h̄ coguerūt xpm ipm cē. Et de nullo
scō nec scīa legīt h̄ nisi de ista. z de xginē ma-
ria. q̄ xps fuit i exequiis xginis marie. Ado-
raliter h̄ nota i volum⁹ dimittit pctā et fuit
deo honorabit nos. i. Reg. ii. Quicunqz ho-
norauerit me glorificabo eum.

Sermo beati Petri ad vincula.

De manu herodis eripuit

De manu herodis. verbū istud
habet originālē in actib⁹ aploz. c.
xij. z recitatur in eplā hodierna. Solēnitās
et festū hodiernū dñi brī petri ad vincula. Tria
festa sūt de brō petro aplo fāno. Primū q̄
fuit liberat⁹ a captione miraculose. z istud fit
hodie. Scdm qm fuit exaltat⁹ in cathedra ho-
norabilis. s. in fine februarij. Terciū qm in celo
fuit coronatus glorio. z istud fit in fine iunij.
Adō habeo vobis p̄dicare de pmo. s. quō fuit
liberat⁹. Sz pmo fa. xgo ma. z resumat the-
ma. De materia z festo hodierno brī petri vo
lo p̄dicare et vobis dare tres declarationes.

Prima erit historica seu fialis.

Scda erit allegorica et figuralis.

Tercia erit tropologica z moralis.

Et p̄ q̄libet p̄t bene dici thema. Dñs eripuit
me zc. Itā p̄ pma dicit petr⁹ qm fuit educus
de carcere p̄ angelū. vt p̄t in textu. p̄o scda
dicit aīa brā qm intrat padisum. Dñs eripuit

me de manu herodis. i. diaboli. De tca. Per
sona q̄ exit de pctis z mala vita z redit ad sta-
tum grē pōt dicere. Dñs eripuit me de manu
herodis. i. pcti. Dico pmo q̄ pma declara-
tio erit historica z fialis. s̄m qd legīt in textu
biblicē Act. xij. Ille mal⁹ rex herodes non ille
q̄ interfecit innocētes. q̄ ille dicebat herodes
ascalonita. z iste q̄ cepit petrū vocabat agrip-
pa. qui venit nouiter p̄stituit rex sup iudeam
ab impatore romano. Et iō vt iudei ipm be-
ne recipere sciens q̄ iudei habebant petrū ero-
sum q̄ tunc p̄dicabat z cōuertebat multos iu-
deos. volens eis cōplacere herodes cepit pe-
trum z posuit in carcere ligatū cum duab⁹ ca-
tenis. dēptis manibus z pedib⁹. z vltra hoc
int⁹ in carcere fecit stare duos hoies armosū.
et porta carceris erat ferrea. Et cogitauit he-
rodes. Iste petrus qui suscitauit mortuos. si
vellet posset fugere. ppter h̄ extra ad portas
carceris posuit. xx. hoies armor. Hoc dicit
text⁹ cū dicit. tradēs eū quoz q̄terionib⁹ mi-
litū ad custodiendū eū. Quaterio dñ capī-
taneus quoz hoim armor. Itō dicit textus.
Trāscentes p̄mā et scdm vigiliā. Et sic tene-
bat Petrū caprū vt sic placet iudeis. Itā dñ
assignat in textu cū dicit. Vidēs autē q̄ place-
ret iudeis apostolus appendē et petrū. Ecce
hic tota corruptio iudicij. qm dñi p̄ales iudi-
ces z asseffores cupiūt magis cōplacere gen-
tibus q̄ deo dñstruī iusticia. Itō mō iudiciū
xpi fuit p̄uersum p̄ pilatū. q̄ nullā cām mor-
tis inuenit in xpo. itā vt placet iudeis dimisit
ipm voluntati eoz vt crucifigeret. Itō mō
enā fuit p̄uersum iudiciū vicarij sui brī petri
p̄ herodē. Itā de causa dñant mlti iudices
volētes magis cōplacere p̄lo q̄ deo. Itō dñ
dixit. Dñs dissipauit ossa eoz q̄ hoib⁹ placet
cōfusi sunt qm de⁹ spreuit eos. ps. liij. Itō ad
Gal. i. Itō q̄ro hoib⁹ placere. si adhuc hoib⁹
placere seruus xpi nō essem. Itā ossa sunt vi-
uitie. possessiones officia seu dignitates. sunt
enī fortalicia quib⁹ hoies sustentant. s. mun-
dani. Itō. sicut in compositio hois ossa sunt for-
tiora z sustinēt corp⁹ z carnes. ita fortalicia in
q̄b⁹ hoies mūdi sustentant sunt diuinitates. digni-
tates. parentes. De quib⁹ dicit dauid. Deus
dissipauit ossa. i. in b̄ mundo. z in alio qd erit
Itō dñt. confusi sunt. s. in iudicio dei. Itō. qm
de⁹ spreuit eos. q̄ precū sanguinis xpi inhiit
valoris nō valebit ad saluandū tales. Itō dñi
et iudices asseffores z rectores cōmunita-
tum auferis vos in sententijs dandis poti⁹
habeatis respectu ad deū z ad iusticia q̄ ad
homines. In iudicio iudex nō debet cogno-
scere patrem matrem fratrem filium nec amī

io singulari de
brā martha

[illegible]

tuor puncta significantia secreta. Primo qđ significat carcer. Scđo qđ significat illi duo milites int̃ qđ bñs petr̃ erat vinc̃r. Tercio qđ significat ille dñe carthene. Quarto quid sigñt quor̃ q̃ternones militū. Dico p̃mo qđ carcer sigñt statū pcti mortalis. Rō. qđ carcer h̃ septē p̃ditiones repitantes septē pctā mortalia. Prima cōditio carceris qđ est tenebrosus. Et sigñt p̃ctm sup̃bie qđ puenit et mōdica claritate. quia nō cognoscat suā miseriam nec pctā zē. Scđo carcer ē subterrane⁹ balle inferi⁹. Ecce auaricia. qđ avari in infimo tēstant nec curāt de celestib⁹. Tercio carcer f̃xtē tibi faciunt negocia. Ecce hic pctm luxurie. qđ scđā facit p̃sonā luxuriosam p̃ malaz famā. qđ gentes loquunt̃ de ip̃a bi. Dē deisto ribaldo vel ribaldi seu putana. Quarto carcer est locus solitari⁹. Ecce hic pctm inuidie. qđ p̃sona inuida sola velle h̃be bonū et tristit̃ de bono aliorū. Quinto carcer ē humid⁹. Ecce hic pctm gula. qđ gulosi sunt humidi in cibo et potu inordinato zē. Sexto ī carcerē ē desperatio. Ecce hic pctm ire. Septimo ī carcerē nihil operat̃. Ecce hic pctm acidiē ī bonis operib⁹ meritorib⁹. De scđo dicit. dormiens int̃ duos milites. Quid isti duo milites sigñt. Nota p̃r̃ dormiens sigñt peccatozē ī carcerē pcti dormient̃ int̃ duos milites. I. angelū bonū et angelū malū. Angelus bon⁹ inducit ad bonū. Rūnqđ auditis vos d̃ba sua qui loquit̃ im̃aginationi dñi. Tu peccasti et fecisti hoc et hoc. ideo vade ad confitendū. Et angelus malus ad ali⁹ latūs rīdet. Tū quid oportet mō cōfiteri. sufficit ī q̃dragesima. dicent gentes qđ es hypocrita. Tū qui dicit angelus bon⁹ im̃aginationi loquēs. Tū es viliarius. vel furat⁹ fūisti hoc. et retines legata de mortuis vel solidatā seruo zē. Tū vade satisfic. abs dānabaris. Rīdet ali⁹ infirmus. vel sufficit dimitte in testamētōz. Tū dicit bonus miles. ecce tu habes inimicos remitte et duos dimitte tibi pctā tua. Nam nihil melius ad obtrindē remissionē peccatoz. dicit ali⁹ malus. ṽe dixerit postea qđ es iudeus. Ecce peccatoz quomō dormit inter duos milites. vn⁹ celestis. ali⁹ infernalis. Propter hoc ṽe dicit ap̃ol⁹. Surge qui dormis et exurge a mortuis et illuminabit te x̃ps. ad Ep̃hecos. v. De tercio dico quid significat due carthene que tenent peccatozē vincitū. Dico qđ prima est longa confusio. secunda mala societas. Q̃ quor̃ sunt vincit̃ istis duabus caebenis. primo iuratores qui quando rep̃hen duntur a confessorib⁹. dicunt. cōfiterent̃ est. Item ap̃otheccarii. incōfores. barbitonfores.

Ad vincula Petri

qui in officiis in festiuitatib? habent opatoria aperta. allegantes consuetudinē s̄ius diuinij. Itē de fabas et alijs officijs. h̄ volo dicere q̄ ista cathena estis ligati cum qua ad infernuz trahemini nisi corrigatis vos de futuro et faciatis penitentia de p̄terito. Item de diuinij q̄ mutant ad vsuram. et quādo confitent̄ z de ista materia interrogant. Respondent. nō pater nō facio vsuram. dicit confessor. est vsura mutare decē z recipere vnde decem. Respondent. dñe nōn. quia consuetudo est. et ecclesia p̄mitit. Dicitur q̄ ecclesia p̄mitit multa quia tñ potest corrigere. sed nec papa. nec beatus Petrus si viuere posset in vsura dīpensare. Lensualia bona sunt duabus conditionibus seruatis. Prima q̄ sit vera emptio vel venditio. Secunda q̄ precij sit iustij. Itē de mercatorib? qui vendunt ad spem p̄ qua recipiunt plus. dicentes q̄ consuetudo est. Itē de mulierib? z vanis ornamētis earum. de caudis zc. Ostendēdo carnes nudas. dicendo. consuetudo est. Ista cathena quot ducunt ad infernū. Itē de religiosis carnes comedentibus. dicendo. consuetudo est. Contra illos tales dicebat Hieremias. Si mutare potest ethiops pellem suā. aut pardus varietates suas. et vos poteritis bene facere cū didiceritis malū. quasi diceret nō. Iherē. xij. Sēcūda cathena est mala societas. Quot dānat etiā ista. multi irent ad paradysum nisi ppter malam societate seducerent. Dicitur contra malos homines q̄ despectis vxoribus vīdus. vel alijs habentib? pcuratores vel magistros. z tam incipiunt ludere zc. foras. Itē de derictis cōcubinarijs. foras. It̄tuncq̄ solictas sit vobis casa si est causa peccati. foras hoc nō solū est doctrina xpi sed peccē. Quae nocturna tenes q̄uis sint casa relinque. Ecce quare dicit. vincitis cathenis duab?. De q̄rto quatuor quatermiones militū significat q̄ anima ad portā. f. mortē obseruat a multitudine demonū. Solū virgo maria p̄ singulari gratia obuiat q̄ nō fuissent demones in ei⁹ mortē. z de alijs hominib? It̄tuncq̄ sanctis nullus est exemptus. Ideo dauid. Inhabitant bunt z abscondent. ipsi calcanē mēi obferuabunt. ps̄. lv. Inhabitant bunt. f. demones. in cameraybi homo moriē. z abscondent ē. sup̄ ple. quia nō vident nisi aliquotiens a sanctis psonis. It̄ calcanē. q̄ est vltima pars corporis siḡ mortē. obseruabunt. Ecce quatermiones militū custodientes. Sed remediū quod deus dat nobis est quando homo penitet de peccatis. fuit cōfessus et satisfecit z proponit gbfumere. sic quando anima exit a corpore

gratia deus mittit angelū suū fm̄ pmissio-
nem a deo factam. Ecce xpi. Ecce ego mit-
to angelum meū qui precedat te et custodi-
at te in via. ⁊ introducat in locū quem parauit.
Quanti ad tertiū dixi q̄ tertia declara-
tio esset tropologica et moralis. Pro qua nō
taui octo puncta in liberatione beati Petri si-
gnificantia octo q̄ deus facit volens libera-
re peccatorem a carcere ⁊ vult ipsum reducere
ad bonā vitam.

Primo angelus illuminauit carcerē.
Secundo p̄cussit in latere petrum.
Tercio petrus erexit se.
Quarto ceciderunt cathene.
Quinto petrus p̄cinxit se.
Sexto calciauit se.
Septimo circūdidit sibi vestimentū.
Octauo secutus est angelus.

Prīmū opus qd̄ de⁹ facit in liberatōe pec-
catoris est illuminatio carceris. Peccator in-
stat in carcere tenebroso. nō cognoscit pericu-
la nec pctā in quib⁹ stat. quid amittit ⁊ amittit
indies ppter pctā que incurrit. Sz venit lū-
⁊ refulsit in habitaculo carceris. Sic oportet
p̄mo q̄ radius luminis diuini seu diuine gra-
tie illuminet. Tunc ad talē illuminationē dicit
religiosus clericus vel secularis. Miser
quid est de me tot anni sunt q̄ sum in malari-
a ⁊c. Istud tamen petebat dauid postq̄ p̄-
cauit dicens. Illumina oculos meos ne vñ
obdormiā in morte: ne q̄ dicat inimic⁹ meus
p̄ualui aduersus eum. ps. cxiij. Non loquar
de oculis corporis. quia nō legi ipsum fuisse
cecū. ⁊ de oculis anime. Sic cō. p̄cussio late-
ris Petri excitauit cū. Ecce hic latet opus q̄
personā quā deus vult ad se cōuertere p̄cun-
dando. s. cordis cōpunctiones ⁊ cordis cō-
mouiones que a deo fiunt. Ecce. vi. Ego cō-
triti cor eorū. Nunq̄ vos sentitis multo-
ritas istas cōpunctiones. immo. Tercio. Petrus
erexit se fricando oculos credens q̄ esset som-
nium. Ecce p̄positū non redcundi ad pctm̄.
tunc hō stat recte ⁊ circa deum. Ideo dauid.
Surgite populi federitis qui māducatis pa-
nem dolozis. ps. cxxvi. Quarto. ceciderunt
cathene. Ecce confessio. Quorū pctā mortali-
bz hō tot cathenis est ligatus. ⁊ qñ hō cōfite-
tur ⁊ cōfessio eleuans manū dicit. Ego te ab-
soluo. oēs rumpuntur. Abagñ mirabile est
quia oēs hoīes mūdi cū cūtellis nō possent
soluere vñā cathenā. Sed tanta est vir-
tutis cōfessoris q̄ statim omnes rumpunt. Dicit b̄
miraculū breuiter de illo magno peccatore in
omni specie pctōz qui inductione aliquarū
denotari p̄sonarū iuit ad ecclesiā vt cōfiteretur

Lundz fuisse ad portam ecclesie quedam sancta persona vidit septem demones ipsum hominem cum cathenis trabentes ne intraret ecclesiam. Si dicatur ab aliquo. quare non resistebant eum cum sint ita potentes. Respondeo qd propter liberum arbitrium qd non possunt cogere etc. Ideo apostolus. Tuus est sermo dei et efficax. et penetrabilior omni gladio accipiti. ad Heb. iij. Quinto cum dixit angelus. precinge te hic subtiliter ostendit restitutionem. Nam ille qui tenet bona aliorum et non restituit. quia vult ire ample in pompis vanitatibus multis scutiferis etc. Et quando a confessoribus dicit eis qd restituant et qd strigant se. Respondet. Oportet me minuere de statu etc. Ecce quare dicit. precinge te peccator. non faciendo vanitates de bonis alterius. sed restituere oportet et pungere se etc. Ideo Christus Lu. xij. Sint lumbi vestri precincti. scz viuendo de bono iusto. Et lucerne ardentes in manibus vestris. i. opa meritoria. Sexto calcare. Ecce hic remissio iniuriarum. discalcia tus vero est iniuriatus et sentit. quia sunt impatientes et vindictam qui sentiunt iniurias dicendo. non per corpus ego me vindicabo. Calciam. snt patientes in dextro pede p amore dei. In sinistro per timorez inferni no sentiunt iniurias proximorum quantumq; magnas. Nullus sic discalcia tus potest intrare in paradisu. State ergo calciam in preparatione euangelij pacis. ad Eph. vij. Septimo circudi tibi vestimentu tuu. scz mantellu tuu. Hoc signu honestam conuersatione. Abantellus cooperit alia indumenta. ita honesta conuersatio operit peccata. Jo conuersamur honeste coram deo a parte ante per deuotam orationem. et p ieiunia a parte post. a dextris per elemosynam. a sinistris per patientiam. Sic enim circundatur vestimentu. Jo dicit Iohannes. Beatus qui vigilat et custodit vestimentu suu. ne nudus ambulet et videat turpitudinem suam. Apo calip. xvi. Octauo cur dicit. sequere me. ostendit comunio. quia sancta scriptura vocat sacerdotem angelu. Anach. ij. Labia facer/ donis custodiunt sciam. legem requirunt de ore ei. quia angelus dñi exercituu est. Notate hic ante sanctitatis debet esse. Epitola hic dicta. et dic. postq; habuisti cognitionem de peccat. pñitione et ppositu no redeundi etc. sequaris angelu et coica. Ideo Christus dicit. Qui māducat mea carnem et bibit meum sanguine habet vitam eternam etc. Job. vi. Nunc peccator potest dicere. Dominus eripuit me de manu herodis. id est. de peccato.

De sancto Laurentio martyre.

Libetis fructum

h vestrum in sanctificatione. Verbu istud habetur originaliter ad Ro. vi. et recitatur in epistola currentis festiuitatis. Sicut totum festum solennitas bodierna est beati Laurentij militis christi. ita erit sermo noster. martime quia de eius vita gloria/ sa et morte et passione dolorosa poterim accipere bonas doctrinas etc. Saluterur pius virgo maria. Pro declaratione huius verbi et introductione materie pdicande sciendum qd in sacra scriptura bona opera vtriusq; memoriz que homo facit in hac vita dicuntur fructus vite humane. Ratio est. Nam principale vltimu et finale qd homo expectat de arbore est fructus. Nam si in ortu suo habet quisq; pulcrum arborum non erit contentus de radicibus vel de ramis. flozib; vel de folijs. sed de fructibus. quia est illud quod speratur. Idez est de domino Iesu xpo qui habet ortum pulcherrimu. scz ecclesiam militantem. clausam pceptis et consilijs. plenam arboribus. et quilibet xpianus est vna arbor. Cui dicit Abarci vij. Video homines velut arbores ambulantes. et plantas in die baptismi. et rigatur aqua baptismi. De istis arborib; principaliter vult deus fructum dulcem. Ideo dicit ecclesia osio iesu xpo. Veniat dilectus meus in ortu suum vt comedat fructu pomorum suorum. Lanticoz. v. Non enim cōtentat xps qd mittat/ ra/ dices magnas i terrā. scz parētes. amicos etc. De talib; enim dñs qd habent magnā glīam vulgariter. ille hz magnas radices. Nec etiā cōtentat xps de trūco siue de ramo forti et grosso qd est psona iuuenis pulchra et fortis. Nec de ramis. i. possessionib; vineaz. villaz. et castorum. Nec cōtentat de flozib; i. de bona fama bonozib;. Nec de folijs. i. bonis verbis. i. ratiocinando. aduocando. iudicando. pdicando. disputando. Nec cōtentat de ymbra plantarum. dignitatib;. domini. officioz. sub cuius ymbra multi se ponit. Sed vult fructus dulces et sapidos bonozū operuz. intm qd si aliquis psona haberet omnia pdicta. i. radices etc. et nō haberet fructu bonozū operū talis esset in ira dei. Ecce qd dñs xps. Omnis arbor qd non facit fructu bonū eradet et in ignem mittet. Matth. iij. et vij. Patet igitur qd bona opa in hac vita p nos facta dicuntur fructu. De hoc auctas xpi di. Ego elegi vos vt eatis et fructu afferatis. et fructu vestri maneat. Job. xv. Ego elegi vos. Sicut homo eligit a rboz de nemo et et plātar in suo orto. ita deo eligit xpianos

De sancto Laurentio martyre.

de nemore infidelium. et plantat in orto ecclesie. Nota. vt eatis. scz de virtute in virtutem proficiendo. Cum ergo beatus Laurentius in vita sua abundauerit in fructibus bonorum operum et perseuerauerit vsqz in finem possumus sibi dicere thema. Beate Laurenti habetis fructu vrm in sanctificatione. Patz thea. Adh inuenio in bto Laurentio q habuit tres fructus sanctificationis bonorum operum.

Primus est de abstinentia personalis.

Secundus est de misericordia proximali.

Tercius fructus est de patientia martyriali.

Et pro qlibet possum dicere thema mo ppositum. Habetis fructus ve. rz. Dico pmo q beatus Laurentius sicut arbor bona in orto sancte ecclesie plantata fecit fructu de abstinentia personalis. qz semp abstinuit a vicijs et pctis a vanitatibus mundi. in tribus locis. Primo in ciuitate ostia. Scdo in cesaraugusta. Tercio in roma. De pmo sciendu est q ipse fuit de ostia natus de magno genere multum dilectus. et licet in domibz magnoru fuisset nutritus. m. b. Laurentius abstinuit a ludis puerozum. quia iam incipiebat tinere deum. cauebat a medacijs. a iuramentis. z orabat deus quotidie. Dicitur hic modus viuendi. Recte fuit copletu in eo illud vbu Salomdis. Puerum ingeniosus. z fortis sum animā bonam Sap. viij. Si em videbat aliquis scutiferum viciosu in domo patris sui vitabat illuz. quia magnu piculum est pueris si in puericia dant se alicui pctō. qz qz sunt magni vir pnt se ab illo cauere. Ido legis de Alexandro magno. q dum esset puer p eius comisit ipm vni magistro q ondit sibi aliq magna vicia. Et quando fuit magnus volebat abstinere z nō poterat Et displicebat sibi. propter qz occidit mgrim suu vocatū Leonidē. et iuxta nomē suu dedit ipm leoni viuū. Ido multu debent cauere a societate malarū psonarū. Ita fecit beatus Laurentius. et videb in eo fuisse copletu vbu sacre scripture. Bonū est viro cuius portauerit iugū dñi ab adolescentia sua. Trenzorum. iij. Nota iugū. scz bone instructionis. Scdo abstinuit in cesaraugusta. qz qz habuit discretio/nem. dimissa domo patris iuit ad cesaraugustam ad studendu. Adh iam scitis studentes quantas stulticias faciūt z dissolutiones. sed beatus Laurentius abstinuit ab omibz. pntebat sepe z cōcubare. et studebat plū in die qz aliq in vna hebdomada. domabat carnē suam. z sic fuit in virginitate. intm q odor bone fame suē redolebat etiam vsqz romā. z fuit in eo verificatū vbu sacre scripture dicentis. Admēto creatoris tui in diebz iuyētutis tue qūqz re

niat tempus afflictionis tue. id est. senectutis. Eccs. xij. Tercio iuit romam. Et ecce sanctus Sixtus papa vadens ad celebrandū cōsiliu toletanum fecit transitum per cesaraugustam. z audita fama beati Laurentij vocauit eum. et scita sua sanctitate duxit eum secū Quem habuit ita carum et dilectum q papa nolebat missam celebrare sine eo. Item quando papa cōmunicabat populū. Dicitur qno consecrabat multas hostias rz. Tunc adhuc dabatur etiam de sanguine christi cōcubantibz et cōmisit beato Laurentio dñici sanguinis dispensationē. s postmodū fuit statutu q nō daretur sanguis populo cōmuni ppter pericula que possūt sequi et scandala. quia etiam iam in hostia cōsecrata est sanguis xpi et naturalis cōcomitantia rz. Deinde papa fecit eū diaconū cardinālē. Ij diceret. s ppter obedientiā acceptauit. Beatus Stephanus z laurentius fuerunt dyaconi cardinales. Et officiū istud nōdū nominabatur isto noie cardinales. s non credatis q ex h ipse mutaret statū vel suū modum viuendi. sed vixit sicut prius in cibo potu z vestitu z abstinentijs. Ecce qno beatus Laurentius fecit fructu de abstinentia personalis. et possumus sibi dicere thema. Habetis fructu ve. rz. Et pcorat auctas Pauli di. Itece est voluntas dei sanctificabo vrs vti abstinentis vos a fornicatiōe. vt sciat vnusquisqz vias suū possidere in sanctificatiōe et in honore. non in passionē desiderij. sicut gentes q ignorāt deus. s. ad Thef. iij. Scdo. b. Laurentius fecit fructu de mīa proximali. qz ita erat misericors q nihil sibi retinebat sed totum dabat pauperibus christi. Nam tūc tps erat in roma impetrator quidā xpianus noie Philip. q dē fuisse puerus a bto Laurentio. Sz post fuit impetrator quidā tyrannus noie Decius. maximus persecutor xpianoz. q sciens q suū pdecessor dederat eccle totū suū thesaurū voluit repetere violenter dictū thesaurū. Hoc scies. b. Laurentius distribuit totum thesaurū z pquirebat romā q tunc erat maxima. z vbi inueniebat xpianos absconditos metu impetatoris dabat eis elemosynā. Primo in aia eos pfortando in fide. scdo corpora eoz reficiēdo de illo thesauro. Nota ex legenda sua qno curauit Nam vbi dñā q habebat in domo sua multos xpianos absconditos. z dedit eis largas elemosynas. z pfortauit eos. z dixit. q miles nō pōt meli mori q in iusto bello. et illuminauit cecos. et sic distribuit totū thesaurū in pps causas. Et eantat eccle. Laurentius bonū opus operat. q p signū crucis cecos illuminauit. z thesauros ecclesie dedit paupibz. ecce fructus. b. Laurentij

de misericordia proximali. Adoraliter. bñs
Laurentius dedit in hoc exemplū diuinis
et potentib⁹ q̄lter se debent hñe in pecunijs.
Nam cogitauit bñs Laurenti⁹ q̄ non posset
illū thesaurū retinere in pecunijs p̄tra impa-
torem. Idō per man⁹ pauperū misit in celum
p̄pter hoc dixit impatori. diu querenti.
Fac tates eccle⁹ q̄ requiris: manus paupum
in celum deportauerunt. Elides ergo q̄ man⁹
pauperū sint mense capsoz. et dico q̄ sic. et p̄
xpm̄ sūt assecurate. ecce insim⁹ securitatis ex
scriptura. Da pauperib⁹ et habebis thesaurū
in celo. Abath. xix. Nihil pōt p̄di. Adō audi
te. om̄s scim⁹ q̄ non possum⁹ diu retinere nec
possidere diuitias h⁹ mūdi. q̄ hodie vel cras
oportz eas dimittere. Sz si vultis ne p̄dant.
deus in manu⁹ pauperū. Nunqd̄ esset magna
stulticia diuitiū piculosum passum trāsire. in q̄
om̄s depredat̄. Si secū vellet portare pecu-
nias. nunqd̄ esset meli⁹ dare in mēsa capsoz-
bus zc. Abulū sunt in hac stulticia. Om̄s ha-
bem⁹ trāsire passū mortis periculosū vbi om̄s
depredat̄. Sures sūt vxoz et filij z scutiferi.
Nā qñ medic⁹ dicit. scim⁹ est. dicit vxoz. Per
vgine mariā dñs cū pecunia erit mea. Scuti-
feri z partes rapit⁹ z aia nuda vadit ad iu-
diciū. Ad quā dñs xps. z quō venis ita? z si rñ
dit. Dñe fui depredat⁹. Lūc xps dicit. Qua
re nō dedisti pecuniā meā ad mensā. z ego ve-
niens cū vltis. id est. cretētis vtiq; exegit-
sem illā. Luce. xix. Quō ille se poterit excusa-
re. nullo mō. nisi dicat. dñe fui stultus. et xps
dicit. Idō vadas ad hospitale stultoz. z remit-
tit eum ad infernū. Idō recipiat exemplū a. b.
Lau. z habebit⁹ thesaurū in celo. Ille diligit
pecunias qui eas custodit eternaliter. et non
ille qui depredat⁹. Bñdictus est qui nō dimit-
tit filio onus restitutionis. Idō Iaco. iiij. Que
de sursum est sapia. est bonis consentēs. plena
mīa et fructib⁹ bonis. Tercio fecit fructum
p̄ pacia martyriali. Inuenio q̄ sustinuit decē
tormēta. z in omnibus habuit patientiā. Pri-
mū. Nam vidēs impator. q̄ non poterat hñe
thesauros. op̄posuit sibi titulū xpianitatis. p̄-
pter qd̄ fuit cap⁹ z in tenebrozoz fetido carcē
corp⁹ detinebat. sed aia p̄lebat⁹ transiens
per choros angeloz. et sic p̄solabatur ibi. Et
pōt dici de eo. Am̄ in hac peregrinatōe solo
corpore cōstitit⁹ cogitatōe et audirare in illa
eterna patria p̄uerfatus est. Scōm tormentū
fuit. Nam postq̄ multis dieb⁹ fuit in carcere
sine cibo z potu. cogitauit Dec⁹ q̄ esset debi-
litar⁹. et fecit ipsum venire corā se di. Et ha-
bes dñs sacrificare vel mozi. Et ait Laurenti⁹
Id̄ stulte z quō dicis q̄ dimitta deū z adores

ydola. Indignatus Decius fecit eū pcutere
fortiter cum baculis. et in quolibet actu dice-
bat iesus. et sic patienter sustinuit. Tercū tor-
mentum fuit. quia positus in cauleo z scorpio-
nibus celsus di. Abnega xpm̄. Rñdit. Infelix
has epulas ego semp optauī. Quartū tormē-
tum fuit de laminis ferreis ignitis eius lateri-
bus ap̄positis. qui cum sentiret maximū dolo-
rem dixit. Igne me examinasti. et non est in-
uenta in me iniquitas. Quintū tormentū fuit
quia Decius iussit eum plūbanis durissime ce-
di. z miraculū est q̄ tantū viuebat. Istud tor-
mentū fuit asperum. intus q̄ clamauit beatus
Lau. di. Dñe iesu accipe spm̄ meū. In instāti
vix venit ip̄o Decio audite di. Adhuc mīta
certamina tibi debent. Sextum fuit cum pec-
tinibus ferreis zc. Tunc affuit angel⁹ dei cū
lintheo tergens eius vulnera. Et tunc miles
quidā romanus noie credidit in xpm̄. Et cla-
mauit ad bñm Lau. di. Tūdeo ante te iuuenē
pūlcerimū stantē z lintheo tergentē vulnera
tua. et baptisat⁹ fuit a bño Lau. Septimū tor-
mentū. q̄ ne sic moret⁹ fuit posit⁹ in alio car-
cere sine cibo et potu z cōsolatione aliq. f. po-
terat ipse dicere cū ap̄lo. Nostra conuersatio
in cel⁹ est. ad p̄bñ. iij. Octauū tormentū fuit
de craticula. quia Decius fecit eum venire co-
ram se. et ait. sacrificia dñs. fin autē. nox ista
in tuis expendit supplicis. Lūc q̄ sacrificare
nollet. ministri exutum super cratā ferreā po-
suerunt et extendērūt prunis suppositis. cogi-
tate tormentū. Nonum fuit de fuscis ferreis
q̄bus cū cōp̄sserūt vt diuiti⁹ affaret. Ip̄e at
letissimo vultu respexit ad imperatorē di. Ec-
ce miser afflasti vnā p̄te. gira aliā z manduca.
q̄ iam video qd̄ diu desiderauī. Decimū fuit
de sale in igne posito. Et tunc orauit beatus
Lau. di. Grās ago tibi dñe q̄ cū patientia de-
disti mibi victoriā. et tradidit spiritum. et ec-
ce quō factus est mō gloriozus. et fecit fructū
de patientia martyriali. Et pōt de eo vñficari
p̄phetia in ps. cxxij. Inimicos eius. sz De-
cium. z ministros eius induā p̄sione: super
ip̄m aut efflorescit sanctificatio mea. p̄pter fru-
ctum martyrialis patientie. q̄ beate Laurenti⁹
habebis fructū vrm in sanctificationem.

De beato Dominico

De estis sal ter

re. Abath. v. originaliter in euēge-
lio hodierno recitauit scribif ver-
bū istud. Sicut totū officiū z solēntas pñtis
dicit est gl̄iosissimi pñs dñi nñ p̄fessoris beati
Dñici. ita z fmo nñ. Si placet deo habebim⁹
multas bonas doctrias zc. Sz pus salu. xgo

De sancto Dominico.

mria 22. Pro aliqua declaratione huius verbi et introductione materie predicande sciendum quod oēs creature corporales visibiles que sunt in hoc mundo habent unum officium in generali. scilicet representare et significare res spirituales et inuisibiles. Et ista est una ratio de principalioribus que deus creauit mundum. quod ad repitandum res inuisibiles et spirituales. Res est que quod diu viuim? et sum? mortales in hac vita non possumus videre res spirituales nisi per figuras et repitatioes siles. Defect? huius est ex parte carnis que impedit. quia non potest videre nisi corporalita. sicut ille qui coram oculis teneret berillos virides vel rubeas que quid videret esset viride vel rubeum. defect? non est ex parte oculorum sed de vitri? siue berillis. nescientes repitare nisi sub colore suo. Ita est de nobis. Oculi autem habent corpus sicut berilli. Pro non possunt videre nisi spiritualia. sed dimissis berillis. scilicet carnes statim vident spiritualia. angelos alias. Ecce defect? vultus est qui in hac vita non videmus res spirituales. Et ista est cōis doctrina in prophetia in. iij. de aia. et in theologia. Dicit enim propheta. impossibile est nos in telligere nisi per similitudinem. i. similitudines. In theologia etiam dicit Dionysius. Impossibile est nobis aliter lucere diuinum lumen nisi velamine figurarum fuerit circūdatum. Propter hoc sciens deus que spiritualia a nobis in hoc mundo non possunt videri creauit mundum in quo quilibet creatura quantumcumque minima repitatur et figuratur spiritualia. Verbi gratia. nullum virum vidit unquam in hoc mundo christum per virginem mariam. nec aliquem apostolorum. Pro sicut pictor pingit ymagines. non ad adorandum sed ad repitandum christum. virginem mariam et alios sanctos. Pro de subtilissimum depingit istum mundum tamquam rotabulum plenum ymaginibus ad repitandum. Pro de apostoli inuisibilia dei a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta perspicuis sempiterna christi eius et diuitas. ita ut sint inexcusabiles. ad Romanos. i. Per quod doctrina ista per rationem auctoritatem quod oēs creature corporales habent idem officium generale. id est illa iul? sibil? et spiritualis perfectio apostolorum et illorum tenentium vitam applicam voluit christus per unam creaturam corporalem figurare. scilicet per sal. Pro dixit christus apostolis et vitam applicam tenentibus et singulariter. b. dominico per nomen. Vos estis sal terre. Ad Romanos. vii. Et ego sum in materia predicanda quam volo vobis predicare. Notauit ego tres proprietates in sale per quas significat mihi apostolos et singulariter beatum dominicum per nomen nrm. Primo sal emundat de infectione. Secundo sal preseruat a corruptione. Tercio delectat in refectione.

Et istis tribus proprietatibus sal repitatur. b. dominicum. Pro sibi sagularit? dicit. Vos estis sal terre. Dico primo quod sal emundat de infectione. De b. iij. Reg. ii. dicitur textus quod ille sanctus propheta

ta et amicus dei helizeus venit ad ciuitatem hierico. et procures et rectores ciuitatis venerunt ad eum dicentes sibi quod illa ciuitas erat nobilis et pulchra. habens bonum territorium sed habet defectum. quia aque sunt infecte. et faciunt terram sterilem et infirmam personas que bibunt de illa aqua. Ideo per. vos qui estis ita sancti et amici dei possitis in hoc pulvere et dare remedium. Redit propheta. placet mihi. Asserte mihi vas nouum. et unus qui attulissent vas dixit. non habes sal. quod cum attulissent sparsit super aquas. Hoc factum dixit. Hec dicit dominus deus. Sanate has aquas. Sanate sunt ergo aque in die huius iuxta verbum helizici. quod locutus est. iij. Reg. ii. Hic sunt quatuor secreta declaranda. Primo que est ciuitas hierico. scilicet quod sunt iste aque infecte. tercio quid est vas nouum. quarto quid sal sanans et purificans aquas. Ciuitas hierico significat ecclesiam. Hierico enim hebraice interpretatur interpretatur luna. Ecce christianitas vniuersalis scilicet ecclesia que recte facit cursu lune. Nam in luna inuenio septem diuersas seu stas. Primo est noua. scilicet est crescens. tercio est plena. quarto minuens. quinto est girans. sexto est eclipsas. septimo erit perfecta. Idem de ecclesia. Primo fuit ut luna noua tunc apostolorum. quod tunc primo apparuit christianitas et stricta. et tunc simpliciter ibat christianitas habebat tor supbias nec vanitates in planis sicut modo. Secundo post fuit crescens tunc martyrum. quod ex miraculis que fiebant multi periebant. et sic ecclesia augmentabatur. Tercio fuit plena tunc sanctorum doctorum. quod ex eorum predicationibus omnibus et doctrinis et exemplis sanctis totum mundum illuminauerunt. quod tunc Augustini tota africa erat christianorum. Quarto fuit minuens. scilicet tunc per religionem predicatorem et minorum inceptum quod tunc propter peccata cito et subito perissent. Pro ad corrigendum illa peccata venerunt iste religiones. Quinto modo est girans. quod luna girat non videtur per duos vel tres dies. Ita modo quod nulli obediencia exhibet pape. dicens quibuslibet quod papa sit supra consilium. aliqui conuerso. Sexto eclipsas. et hoc tunc antichristi. quod tunc quod mortua apparebit. Sicut dicunt simplices quod luna eclipsabit dicunt quod moiet. et tota apparet sanguinea. Talis erit tunc antichristi propter sanguinem christianorum effusione. Septimo post mortem antichristi erit perfecta. quod tunc omnes ad fidem christi reuertent. Ecce cursus ecclesie. Sed ecclesia significatur per hierico. i. lunam. Sed ultimo statum dicit dominus. Sicut luna perfecta in eternum. et resurget in celo fidelis in psal. lxxviii. Secundo videndum est quod sunt aque infecte huius ciuitatis. Iste aque sunt vicia. peccata. et mali modi viuendi christianorum. quod ante aduentum beati dominici

omnes gentes erant infecte. Fides obliuiscetur. virtutes erant iam fastidii. De b Apo. viij. Adulti homines mortui sunt de aquis. q. amare facit sunt. f. dixit helyzeus. habeatur vas nouu. Ecce ordo predicatoru d' vas. quia co tinet plures fratres. d' nouu et vetus plusq. offis. Si volumus loqui qtu ad vota essentia. que sunt. scilz castitas angelical. paupras apicalis siue euangelical. z obediencia general. Et qtu ad officiu pdicatoris. qd est mundus discurre. no cameras edificare. Ista est religio. b. Dñici qtu ad essentia. totu hia xps ordinauit. p'm p'ior fuit xps. q. dicit sc'tus Lho. in scda sc'de. q. lxxviii. ar. iij. ad tercium q. apli relinquentes oia ppter xpm vouerunt p'tinentia ad p'fectionis statum. Ex q. elicitur q. ista vouerunt. scz castitate. pauprat. z obediencia xpo. Itē de officio pdicatoris p'cepit eis d. Euntes in vniuersu pdicate euangelii omni creature. Abar. vi. Ecce hic religio xpi. Ista met est. b. Dñici. habeamus ergo z teneamus sup nos tria vota. scz castitate angelical. pauprat euangelical. obediencia general. alias caueat sibi qlibet de ordine isto. Itē ire ad prediciandū non ponere se in vno loco. Itō dicit historia. b. Dñici. Logitauit insinuere ordinē q. fratz pdicatorz dicere z cēt. Ecce q. quo est religio antiq. Et bon' religiosus ista fluans in iudicio generali. q. reges et magni prelati stabūt in terra cū alijs ipse stabit cum aplis alte cum iudice. scz cū xpo. Q. q. l'is ho. no. erit iste. h'ic ridet. vni q. tōi litigiose que est inter clericos z religiosos. Dicit clericū q. ipsi fuerit anteq. religiosi. qd nō est. Nam nō fuerūt clericū vq. in diē cene. et tū p'us fuerūt religiosi. f. apli q. pdicata vouerūt. f. religio bñi Dñici d' vas nouu qtu ad ceremonias. vt scz potem? capā nigrā et scapulare albū zc. Itē q. comedam? in refectorio et silia. qtu ad istas ceremonias vas nouu. De isto vase possum? dicē qd xps dixit de Paulo q. fuit p'm? officio pdicatoris. p'm. f. p'ncipal' vltim' qtu ad vocatōe ad ap'li. Glas electōis ē mibi iste. f. ordo pdicatorz vt potet nomē meum corā gētib' z regib'. Act. ix. Quarto vi dedū est. qd ē sal i vase. Ecce h. b. Dñici i vase ordinis. z ex p'ma p'prietate. q. sal emūdat de infectōe. Sic. b. Dñici. possum? in vase nouo emūdat infectōes pctōz hui? mūdi. Itā tor mund' erat infect' de magna iniuria ad iuicem f. venit. b. Dñici. pdicas charitatē dei z p'ri mi. z h. figurauit de. Itā m' ei? vidit in somnis se gestare catulū. accēsa in ore faculā bā iulante. q. egressus ē vtero torū mūdi. dū incē dere videbatur. De quo mater admirās illu.

minata fuit a deo di. q. filius suus esset canis magnus de ouili xpi. qui latraret p'tra lupos inferni. ignis in ore eius. q. debuit mundū inflāmare in amore dei z p'imi. Itā b. infectōe luxurie. q. an aduentū. b. Dñici tāta erat infectio hui? peccati q. q. nullus erat mūdus. f. venit. b. Dñici. pdicatio castitatē z puritatē. ad quas gentes habuerūt deuotiōe. Hoc iā an figurauit de. q. m'ri spūali vltus est bñis Dñici. puer q. h'ellā bñis in frōte q. totā terraz suo lumie plustrabat. Que stupefacta matri ei? cū ingēti gaudio qd viderat nūciauit. In q. innuit q. sicut stella est pura z clara. sic ipse debebat inducere gētes ad claritatē z puritatem castitatis. Itē tor' mūdus erat infect' superbia. pōpa. z vanitate. Sz ad predicationē et doctrinā z exēplū. b. Dñici multe plōne hū miliabāt. dimittē do vanitates ornamētōz. scunferōz. equoz. vasoz auri et argēti. z si milia. Hoc ondit de. q. cū esset delicatus nutritus puer forte vni? anni depzeb'us est frequenter lecto relicto sup terrā accūbere ondes hū militatē. Itē mund' erat infect' de gula. Itā vix q. dragelima cognoscebat nec ieiunia q. tuoz tpm. nec vigilie sc'dōz. Sz bñs Dñicus emūdauit ab ista infectioe. qd ondit q. ipse decēno abstiniuit a vino. ieiunabat sepe in pane z aq. Itē mūdus erat infectus de auaricia de v'suris. furtis. rapinis. deceptiōib'. Sz b. Dñicus pdicādo et per exēplū emūdauit. Hoc significauit ope. dū esset in valentia vbi erat fames magnaz paupes moriebant fame diuites dicebāt. custodiam? bona nra. p nob et filijs nris. q. istud nescim? qtu durabit. Sz bñs Dñici? vēdidit libros z suppellectilia zc. z oia dedit paupib'. ppter qd diuites p' uocati ei? exēplo fecerūt elemosynas. Item de pctō ire. q. q. gettes nōlebat d'mittere seu remittere iniurias. f. desiderabat vindictā. Sz venit bñs Dñici? pdicas paciam? faciebāt pacem. Hoc offēdit ope. q. q. pdicabat in q. quarfona vbi erant multi heretici z faciebant sibi multa vituperia. Iutū z alia p'p'iebant in eū. z sustinebat patienter. Itē mūd' erat ocio sus in bonis spūalib'. nullus curabat facere p'niām. Sz bñs Dñici? eam offēdit verbo et exēplo. q. ter in die disciplinabat se cum catena ferrea. Patet q. bñs Dñicus vt sal positiū in vase nouo sanauit z emūdauit. aquas pctōz. Itō de b. Dñico pōt intelligi verbus Augustini in omel. Aquas pctōz quozum cōdiendis exinguēdisq. setozib' apostolicus salem dñs misit. Dico q. scda conditio salis est q. preferuat de corruptiōe. Non tñ cor ruptionem factam curat z emūdat. imo etiaz.

De sancto Dominico

preferuat. Hoc patet q: qñ hō vult pferuare
carnes vel pices ponit hō in eis sal. qd restri-
git humiditates zc. Hoc licet sit clarū. tñ au-
toritas de Thobia. Qui cepit vñū piscē de
q comedit crūt partē. cetera salierūt q sufficiēt
eis in via qñq: puenirēt in rages ciuitatē me-
diorū Thobia. vi. Ita de. b. dñico. Nam inue-
nio q iste mūdus debuit corrūpi z finiri bene
sūt ducēt anni zvltra clapsi. Szvirgo maria
volēs mundū adbu pferuare posuit salem
scz. b. dñicū. z saluauit mundū. Nam legis in
sloab? scōz in vita beati dñici etiā in duob?
locis visionē quā vidit brūs dñic? z brūs frā/
ciscus et alij qñ erant in roma laborantes pro
confirmatōe ordinis suor. de q papa et cardī-
nales reddebāt se difficiles d re tam noua. qz
pctebāt pfirmationē stat? plus alter plus bas se.
Alte ppter vitā pēplatiuā in studio z acti-
uā. Nam opa spūalia exercendo celebrando
predicādo. vbi satiantur famelici verbo dei.
ignozantes in fide instrunt zc. Et mortui. i.
pctōres sepeliunt in vulncrib? xpi. Itē capti-
ui dyaboli redimunt. Exercitat militia. quia
demonēs vincitur. Et qñ castra. i. pctōres ex p-
dicatōe subiungunt xpo. Scō tam basse. qz
despectū nimis qz mēdicantes. iō pñ nolebat
pfirmare qz nō erat reddituus. Lūg vna no-
cte beatus dñic? esset in qdā ecclia orās. z beatus
frāsciscus in alia. vñsus est eis chris? cum tri-
bus lācis volens mundū destruere. Dñi autē
isti sancti dicerēt intra se. Si nullus sanctus
erit in celo qui reuocet istā iram. Et subito ve-
nit virgo maria. sicut veniret mulier festia ad
eripiendū filium a lupis deuorandū dicens.
Sili modo portatis lāceas qz psequistis por-
tare claus in manib? vñs pro mūdo. Rūdit
xps audientib? sanctis dñicoz frāscisco. Abas
mea et ampli? quid debeo facere cuz tot grās
fecerim mūdo. nisi patriarchas z pphās z il-
los occiderūt. et finaliter egomet iui zc. Dica-
tur historia. vsq: mō non parca. Iste tres
lāce mūdi destrucitue sūt tres magne tribu-
latōes mūdi in breui vītute. Prima est tribu-
latio psecutio antixpi. lācea pōt dici. qz totū
mundū pforabit zc. Scōa erit phagranio mū-
di per ignē. tot? mund? cōburet zc. Tercia est
fina xpi iudicial. De his trib? lanceis auctas
allegorice. ij. Re. xviij. dñi Absolon filio dauid
pduore et rebelli. s. interfect? fuit trib? lācis
a Joab pñcipe militie. Dicatur historia. Lu-
lit q Joab tres lanceas in manu sua et infixit
eas in corde Absolon. ij. Re. xviij. Quare vo-
luit de? vi trib? lācis Absolon occideret cuz
vna fuit sufficiēs maxime homini suspēso zc.
figura fuit. Nam filius pñditor deo patri est

totus mundus. iste faciens ptra dei mandata
expelles patrē suū. scz deū de mūdo qñ pōt
sz princeps militie. scz chris? interficiet eos
tribus predictis lanceis. et iam tpe beati dñi
ci mundus debebat a chris?o destrui et corrū-
pi. Szvirgo maria posuit sal. scz Dominici. ob-
tinēs vñam pzrogationem. Logitate modo
hic quō tor? mundus est in vna pzrogatione
et non habem? rps certū? s. dixit cōditionalis.
Si cōuertit? bene. sin autē non parca amodo.
Adhodo contēplate si mund? sit correct? in his
regionib?. Lredo q nūq: fuit tanta pompa
nec vanitas z. sicut modo est. nec tanta luxu-
ria nisi tpe noe. Nam hospitia sūt plena z vil-
le etiam sunt plene meretricib?. Adisce poma
corrupta cum bonis in breui omnia erunt cor-
rupta. Itē de auaricia zvluris. qz mutant no-
mina. vluras vocant false censuales. qz qñ in-
tentio non est emēdi nec vendēdi s mutuādi
vlura ē. Itē nec pñū iustū quicqd recipi? vl-
tra fortē est vlura et dñatio. Itē de simonia
in clericis. omnia sacramēta finaliter habentis
emere aliquo modo. Itē de inuidia. si aliq:
inter religiosos habet aliquā excellentiā con-
uerfandi vel de scientia vel predicādi alij in-
inuidet. Idē de clericis et laycis de gula. Itē
videtis q nec qdragesima futur nec vigilie
aploz nec qtuoz tēporū seruauit zc. De ira itē
videtis. imo qd peius est cōtra deū z rōnem.
Si aliquis facit aliquā iniuriā z non possunt
habere illum. interficiūt aliquem amicu illius
innocentē contra ius diuinū. qz est contra ius
dictū diuinū z humanū qz innocens occidat.
De accidia. Nam ad h? venit mund? et omnes
reputantur ociosi nisi sit negociator. sed si va-
cant aliqui fuitio dei et ordni dicunt? ociosi. s.
in fero apparebit q fuerit ociosus. Et qz mun-
dus non est correct? imo qd deter? est religi-
ones q erant date ad corrigendū mundū itz
sunt destructe. Un si mō veniret. b. dñic? vel
frāscisc? nō inuenirēt suū ordinē. Lum ergo
mund? non sit correct? qd seq. nisi q in breui
corrūpēs an vītutū iudiciū diē. Et sic de alijs
obiectōib? ride zc. Ecce sal. scz beatus dñicus
ppter h laudem? deū dicēdo. Bndict? redē-
dor omnū q saluti puidēs hoim mundo de-
dit sanctus dominicus. Dico tercio q alia
pditio salis est. qz delectat in refectione dans
elsis saporē. Licet sit clarū auctas. qñ sal
euauerit. i. defecerit. in q saliet. i. cib?. Abat
thei. v. ad nihilū valz vltra. scz cib? nisi vi mit-
tat foras et cōculcet ab hoib?. Lib? aiarum
sunt opa bona et spūalia. Auctas. Opamini
non cibū q perit s qz pmanet in vitā eternam.
Job. vi. Jo dixit xps. Ego cibū habeo man-

On veni soluere

ducare quem vos nescitis. Job. iij. Lib. xpi
de quo ipe satias sunt opera virtuosa. Sz isse
cibus erat insipid' an aduentu bti dñi. Maz
dñi ipales dimissa virtute iusticie dabāt se ad
tyrannias. Sz venit btus dñic' ponēs sal re-
ducens eos ad virtutē iusticie. pnti de suis
redditis zē. Itē de bīs platoy insipidis.
qz plus curabāt de redditibus q̄ de aiabus.
Sz beatus dñicus posuit sal sue doctrine quō
plus de aiabus q̄ de redditibus debebāt cu-
rare. Quot religiosi erant de vita dissoluta.
nihil seruantes de religione. Sz beatus dñicus
reducebat eos ad religionis obseruantiam.
Quot clerici indeuoti non dicentes officium
nisi. a. e. i. o. v. z quasi omnes cōcubinarij ve-
natores per tabernas. reduci sunt zē. Quot
mercatores ylsarij ementes minus pro pa-
rata pecunia. vel vendentes plus expectādo
Quot ciues crudeles pmittentes pauperes
mori fame. reduxit ad pietatē miam z liberali-
tatem. Quot mulieres luxuriosas sua predi-
catōe reduxit ad castitatē zē. Finalt dixit de
Istō sal ego volo q̄ ponat i mēsa mea. Et
ecce q̄d. Dicit q̄d apparuit sibi xps inuitās
eū ad suā glām. Tūc btus dñic' vocauit. xij.
fratres in conuentu bononie. et ibi corā eis cō-
didit testamentū tale vt debebat eum. dimis-
tēs fratribus firmam humilitatem. sz q̄ non
ppter sanctitatē nec scientiā supbiret. Scō
dimisit fratrib' thesaurū paupertatis q̄ emis-
regni celozū. Beati paupes spū. qm ipsorū
est regnū celozū. Athb. v. Tercio dimisit ca-
ritatē fraternālē. et osculatus est fratres. z re-
cepti sacramētis obiit. Dicit de glā quā de
sibi ondit de duabus scalis. quarū xp̄s tene-
bat caput vnus. et virgo maria alterius. zē.
Et ipse corona aurea coronat' intrauit glām
Si dicat quare duas scalas. Nunquid vna
sufficeret. Respōso ad innuendum q̄ religio
predicatorū non solum per vnam scalam. sz
vite contemplatiue mittit fratres. Sz per altam
scilicet vite actiue coartans. Elestini et filies
solum ascendunt per scalam contemplatiōis
Abiles sancti Iohannis. sancti Iacobi. sc̄i
Georgij. et fratres de mercede ascendunt per
altam scalam. scilicet vite actiue. Fratres autē
beati Domini per duas. sz contemplatiuā
studendo. et per actiuam predicando. Habe-
te in vos sal. et pacē habete inter vos. Athb.
ci. ix.

Legem s̄ adimplere. Athb. v. Et
in euangelio pñitum octauariū bti
dñi nunc volo incipere materiam valde ne-
cessariā. sz de obseruantia xpi z decē manda-
torum. q̄ est via plana recta et regalīs cundi-
ad paradisum. Itē dicit xps. Si vis ad vitā
ingredi serua mandata. Athb. xix. Salutes
virgo maria. et resumat thema. Istud est ver-
bum xpi dicēns. Ego non veni in hoc mūdo
soluere legem s̄ seruare et implere per opera.
Adodo noueritis q̄ tota lex dei sumarie con-
sistit in decē preceptis. z signanter de' voluit
comprehendere totā legē in decē pceptis siue
in numero denario vt melius recordaremur
eorū. Quia sicut dedit nobis decē digitos in
manu cum potuisset plures seu pauciores de-
disse quibus operamur. Itā voluit dare decē
pcepta et non plura quibus operemur me-
ritorie. Et quia manus sunt partes magis vi-
sibiles habet decem digitos. ideo dedit de-
cem pcepta vt recordaremur q̄ in decem te-
nemur. Sz si esz possibile q̄ in yngula cuiusli-
bet digiti scriberet vnū pceptum de littera
indelibili. Ideo ait Job. Deus in manu oīm
hoīm s̄ḡt. i. signū dat vt nouerint singlī opa
sua. i. decem pcepta. Job. xxxvij. Sed licet
sint decem tñ nonū z decimū pceptū coinci-
dunt. q̄ ambo dicūt. non pcupisces. ideo q̄
p̄vno reputant. Et sic sunt nouem ad signā-
dū q̄ q̄ suatez ibit in vnū de nouem ordimb'
angelozū. Et sunt ita ordinata ista pcepta
q̄ p̄ma tria pcepta ordināt creaturā circa
deū. alia tria circa p̄ximū. alia tria circa vi-
tam p̄p̄iam gubernandā. Et qz xps suauit
omnia ista pcepta. Itē dicit thema. Nō veni sol-
uere legē s̄ adimplere. De p̄mo ternario man-
datoz erit fino hodiern'. de scōo crastino. et
de tercio post cras. De quolibet pcepto de-
clarabit p̄mo quare fuit datū. scōo q̄d a xpo
fuit seruatiū. tercio q̄d a nobz deesse p̄dica-
tū. De p̄mis trib' pceptis notandū q̄ illa cor-
hois ordināt ad deū. Rō. q̄ oīa opa n̄ra bo-
na vel mala pcedūt a corde tanq̄ a p̄mo p̄nci-
pio seu fonte. Ideo dicit scriptura. Omni cu-
stodia serua cor tuum. quia ex ipō vita p̄oce-
dit. si bene custodiat. sin autem ab ipō p̄o-
cedit mors. Prover. iij. Ideo xps volens
nos ordinare circa se p̄mo ordinat cor no-
strum. scilz vt simus sibi fideles. Quia sicut
miles qui habet inimicos capitales. z vult ha-
bere scutiferū. p̄mū q̄d vult de eo est q̄ p̄mit-
tat sibi fidem cordis. Itā de' q̄ habet multos
inimicos mortales. sz demones quos posset

Infra octa. Scti Dominici

annihilare si vellet & supponat eos. dans nob
exemplū supponādi inimicos nros. Et qñ ali
quis vult stare cū xpo tñc pducio fit in bap
tismo. & pducio est sacerdos qñ ad portam
domus oñi añq̃ intres int̃. dic̃. Quid petis
& tu rñdes. fides xpi. Et sacerdos. Et fides
xpi qđ dabit tibi. Rñdes. vitā eternā. Et sa
cerdos. Ergo abrenūcia sathene. & rñdes ab
renūcio. & tñc hō baptisat. Ecce pducio & iu
ramētum fidelit̃. qđ hō fac̃ dñō. Jō deus
dat pñū pceptū. ne cū inimicis suis hō habe
at parlamentū seu pñlū di. Ego sū dñs deus
tuus. Non habebis deos alios coram me.
Exo. xx. Dñi alieni et falsi sunt demōes volē
tes honorē diuinū. vt sacrificia. & hñdī qđ soli
deo debent. et eis adherētes dicunt diuinū
peditores. q̃ frēgerūt fidē xpo. pñlū in bap
tismo. Ista est rō pñi pcepti in se q̃re fuit da
tum. Adō videndū est experimentat̃ qñt a xpo
fuit obfuarū cū dicat in theāte. Non veni sol
uere legē: s̃ adimplere. Dicat q̃ cū xps p̃dica
ret per iudeā di. se esse messīā & saluatōrē in le
ge. pñlū. missū a deo. iudei nō credebāt sibi
Rō. quip̃i expectabāt et etiā adhuc expectāt
q̃ messias est ventur̃ cū magna potētia rē. &
q̃ xps ibat ita paup̃ime deſpexer̃ eum. Jm
mo qñ. b. iobes bap. onidit eū di. Ecce ag. dñi
rē. dixerūt iudei. Nolum̃? hñc regnare super
nos. Luc. xi. Dicat qñ demōes in cordib̃
obſeſſorū clamāda affirmabāt. Iesu fili dei
tu es messias & saluator mūdi. Dixerūt iu
dei magis credētes dyabol̃ q̃ xpo. Abſſias
debz eē iſſe. Et xps si ſinebat ea loq̃. Auētas.
Exibāt aut̃ demonia a multis clamātia & dicē
tia. q̃ tu es filĩ? dei. et increpās nō ſinebat ea loq̃.
qm̃ ſciebāt ipſi eſſe xpm̃. Lu. iij. Et ſi hic
qñt q̃re xps nō ſinebat ea loq̃. Abaxie cū di
ceret veritatē et forte om̃s iudei fuiſſet cōuer
ſi. Rñſſo q̃ rō q̃re nō ſinebat ea loq̃ fuit vt ſer
uaret legē. q̃ p. ſaluandō hoim̃ xps noluit vti
auxilio demonū. Adō videndū eſt qñō & qñ
ter iſtud pceptū eſt a nobis practicandū vel
fuandū. q̃ p. nulla neceſſitate mūdi per op̃
dyabolis ē. pcurāda ſanitas. nec ad dyabolos
ſeu ad diuinos recurrēdū. vt p̃z exēplo xpi
predicto. Ilic p̃z ſtulticia & p̃ctm̃ illorū qđ p. ſa
nitate obtinēda recurrūt ad eos. & dicūt. non
habem̃ medicos rē. Dicat q̃ recurrāt ad no
men ieſus. ſi aliqua medicinā corporalē non
poteris hñe iſta ſufficiat. Deſ modus qñō ſup
morbū cū ſigno crucis debz dici ieſus. Jñe di
cat qđ p̃ctm̃ eſt illorū qđ p. ſciēda ṽitate vt
inueniāt rem p̃dita recurrūt ad eos cum eſſet
melius ſuſtinere deſtructionē p̃ditionē toti
mundi & mortem q̃ ire ad eos. Jdeo dici ſcri

ptura. Ne declinet̃ ad magos. nec ab ariolis
aliquid ſcificet̃. vt polluant̃ per eos. Ego
domiñ deus veſter. Leui. xix. Nota ne pol
luamini. ſc̃z per proditionē. Nam militi ma
la fama eſt proditio. Ita quilibet xpiañ dicat̃
p̃ditor: recurrens ad diuinos. Jō dic̃. ne pol
luamini. ſc̃z per talem famā. ſi recurrans ad
deum. Rñem ipſe assignat di. Ego ſum dñs
deus oipotens. Si dicat. O frater. forte non
reſpōderet nobis de aliqua veritate ſciēda.
vel de re p̃dita inueniēda. vel de ſanitate ob
tinēda. Dicat q̃ imo. ſi veritas ſit neceſſaria
vel res perditā. vel ſanitas ſit aie p̃ficiua de
audiet te dans quod petis. alias niſi ſint aie
p̃ficiua non q̃ras. Jō tales diuini rē. notozī
qñ gentes p̃ceſſionaliter vadūt ad eos extri
pentur per dños et rectores cōitatum. Ecce
p̃ceptū dei. Leui. xx. Cū ſue mulier in qui
bus phitonice vt diuinatōis fuerit ſpūs. mor
te moriant̃. Si dicat. dñe & q̃ morte. ſuſpen
ſus vel ſubmerſus rē. Rñdent. lapidibus ob
ruent eos. ſc̃z om̃s populi. Rō. q̃ om̃ibus de
ip̃lo nocent. Si dicat. dñe erit p̃ctm̃ occidere
eos ſic. Rñdet. Sanguis eorū ſit ſuper illos.

Scdm̃ p̃ceptū ordinat os pro reuerentia
dei. Jam ſcitis q̃ p̃am̃ nunciū manifeſtās illa
que ſunt in corde eſt. Jō dic̃ ſcriptura. Et
abundantia cordis os loquit̃. Bonus homo
de bono theſauro cordis p̃fert bona. Et ma
lus hō de malo theſauro p̃fert mala. Adarb.
xij. Jō ex q̃ dñs ordinauit cor per p̃mū p̃e
ceptū ordinat ſtatim os di. Non aſſumes no
men dñi dei tui inuanius. nec habebit in ſontē.
id eſt. innocētē et impunitū dominus eum
qui aſſumpſerit nomen domini dei ſui fruſtra
Exo. xx. Jam ſcitis q̃ qñ homo loquit̃ de ſo
na honorabili nomini ſuo iungim̃ aliquam
dictionē honoris. vt dñs Petr̃ vel mgr̃ Pe
trus rē. Adō null̃ dñs honorabilior deo eſt.
Jō vult vt cū reuerentia & honore ſui hō loq̃
de eo. Non iurare inuaniū. Inuanius iuratur
quando ſine neceſſitate vel ṽlitate homo iu
rat. Neceſſitas iurādī eſt quando homo per
ſupertorem cogitur in iudicio vel alias. Cū
litas quando pro bono pacis aliquorum ho
minum iurat. Bene illi qui ſcit veritatem. Dic̃
iuramenta ſunt quolibet die inuaniū. dic̃
do. per deū ſic vel ſic ſine neceſſitate & ṽlitate
te. Dicunt aliqui. Ego dico verū. ideo poſſū
iurare. non ſufficit dicere verum ſed aliud re
quirit̃. ſc̃z vt fiat propter neceſſitatē et ṽlitate
tem. Adōdo fiat conſuſio ſi iurare inuaniū
ſit tantum peccatum quando iuratur falſe vt
faciunt emptores et venditores dicendo. per
deum viuētem tantū conſtat me res iſta. Et

Et magis iurando enormiter per caput vel corpus etc. Et q̄to plus iurare ad despectu vlt. aut blasphemando etc. Iō dicit. nec em̄ in fonte. Pars r̄cepti hui' sc̄i. Ad v̄ideam' experientia in x̄po cū dicit. Non veni soluere legē s̄ adimplere. Dico duo. Primo q̄ nunq̄ iurabat nisi per aduerbia dicēdo. amen. i. cer te. z si volebat magi' affirmare duplicabat dicēdo. Amen amē. vt dicit Iobes euāgelista solus. Tali mō vos mulieres debetis instruere filios vestros vt iurēt per aduerbia. Vos possitis corrigē defectū iurādū meli' q̄ reges exq̄ a puericia erunt sic nutriti. Si forte iurēt corrigant bene. Scdm̄ qd̄ dico de x̄po est qd̄ recitat a duob' euāgelistis. Adth. xxy. Lu. xxi. q̄ in nocte passiois q̄ x̄ps a p̄ncipe sacer dotū interrogabat si ip̄e esset messias. z si esset fili' dei. X̄ps sciens iudiciū calūniantū tacebat z nihil eis r̄spondebat. Tandē p̄nceps dixit. Adiuro te per deū viuū vt dicas nobis si tu es x̄ps filius dei. Tunc sciens x̄ps q̄ malū esset sibi de affirmatione. tñ q̄ adiurat' ppter reuerentiā nois dei p̄sensit veritatem dicens. Ego sum. Tlerunt dico vob'. Amodo videbitis filiū hois sedēte a dextris virtutū dei etc. Tūc om̄s surrexerūt cōtra eū. Quidēst ergo q̄ta reuerentia x̄pi ad nomē dei. Et templum habetis hic q̄ si aliq̄s v̄r̄m sit cap't' p aliquo crimie. z iudex cum iuramento petat a te veritatē vt fecisti hoc. quid debes facere. Si nō dicis veritatē forte euadit corpus. s̄ dānabitur aia. Si dicis. fiet iusticia de te. z morietis. qd̄ facies. Dicat q̄ exq̄ per iuramentū strict' es debes dicere iudici. Nē licet plus diligā vitā meā q̄ aliqd̄. tñ plus diligā honorē deit nois sui verū est q̄ feci. Et hoc forte deus li berabit te. vlt ad min' si fiat iusticia eris salu' in paradiso. Non tamē debz iudex iuramēto quēcūq̄ asstrigere. sed s̄m allegata z pbata iuste iudicare. Ilic apparet si p vita ppria nō debet fieri falsum iuramentū qd̄ p̄m̄ est illorum qui pro aliqua pximi vilitate aut a dā nō pseruando iurāt falsē. cum pro toto mūdo pseruādo non debet fieri falsum iuramentum. Iō x̄ps in orōne quā fecit de pater nr̄. prima petiit est. sc̄ificet nomē tuū. Tercū p̄cep tum ordinat op'. Ecce opta ordinatio. p̄m̄ ordinat cor. sc̄bz os. terciū op'. Sc̄tis em̄ q̄ q̄ libet dñs qui habz fuitores in domo quibus puidet de omnibus necessarijs vult de eis aliqd̄ fuitiū. Idē dñs de vobis fuitiū quod vult est q̄ exq̄ laborasti seria sc̄a et tercia etc. q̄ in die dñica fuitatis sibi. de septē dieb' heb domade dabitis sibi vinum. Ideo dicit. Memento vt diem sabbati sanctifices. Exod. xx.

Nota in nullo precepto dicit. memēto. nisi in isto. ad inuendum q̄ ex quo laborasti die lune. die martis etc. dicit. memēto q̄ sanctifices dies requiei. Sanctificatur enim cessando ab operibus temporalib'. Ratio huius precepti est. qz christ' triginta trib' annis laborauit pro nostra redēptione. z in die resurrectionis deuit hoc significamus seruando dominicā. vt patet de pse. dis. iij. p̄dicandū. Dicatur quō virgo maria incepit seruare dñicam. dicēdo filio in die resurrectionis. De cetero fili sanctifica bo istam diem cū antea sabbatū sanctificaret s̄ in memoria vestre resurrectionis sc̄ificabo diem dñicam. Ad v̄ideamus experientia in x̄po. qui dicit. Non veni soluere legē s̄ adimplere. Dicatur quō x̄ps non solum cum fuisset magn' sed etiam puer parvus cum virgine matre sua ibat ad templum de nazareth vsq̄ ad hierlm. Auctas. Cum esset Iesus annos. xij. ascendētib' parētib' hierosolimā s̄m p̄suetudine diei festi. remāsit puer Iesus in hierlm etc. Lu. ij. Dicatur contēplatio si fuisset dictū virgini in medio vie ambulanti cum magno frigore vel pluuia seu niue. Virgo benedicta q̄ tis. R̄spondisset. vado ad templū in hierlm. Si dicat. o virgo et nunquid vos estis templus. Domus pudici peccatoris templum repente fit dei etc. Et x̄ps enā fili' vester est templū. Iloc autē dicebat de tēplo corporis sui. Jobā. ij. R̄spondisset virgo maria cum filio. Iloc facim' exemplo xpianorū q̄ audient q̄ ego cum tāto labore ibam ad templū ip̄i vadant etc. Ecce quō x̄ps seruauit preceptū qd̄ ip̄e dederat Iō non tangam diem dñi. Dicatur. In dñica sūt. xxiij. hore. xxiij. sint pro nobis ad dormiendū. comedendū. non ad tapillos etc. De tis vnā hora deo. i. in missa audiēda que cōter durat per horā. licet sint mlti derici qui in vna hora dicerent tres vel quattuor missas. Audiat missa deuote z cū silētio. Ideo in introitu ecclie recipit aqua b̄dicta in fonte vt claudat intellect' ne cogitet in negocijs t̄p̄alib'. Itē ore p̄p̄t silētiū z in corde ppter malas cogitationes vitandas. Abaledic' est qui istud fuitiū diei dñice non facit deo. Id quod p̄m̄ est illorū q̄ istā horā nolūt dare deo. Dicat quō oia bona z possessiones p̄ficiūt pl' ex illa hora q̄ dat deo q̄ p omib' laborib' v̄ris Dicat h̄ parabola de rege q̄ t̄p̄e famis habebat vnā solā gallinā ad comedendū. q̄ diuisa cū suis solum caput retinuit. sed surrepto capite galline dederūt canib'. Iste rex est deus dñs solū vnā gallinā. i. septimanā. p quā totū tēpus currit. Et nemo iamur fame. eas diuisit nobiscum dando nobis sex serias. sc̄z seriam

Infra octa. seti Dominici

secundam terciā quartam quintam et sextam et sabbatum. Solū sibi retinuit caput. scilicet dominicā. Et nos quid facimus: damus ipm canibus inferni. Primo mulieres dant ipsuz cani vocato Leuiathan. qui temptat de supbia. ornatōe et pingendo se zc. in die officia vt videantur iuvenes. Itēz iuvenes qui tali die vadunt ad lupanar dant Asmodeo principi luxurie. A uosores dāt ipm Abimone per avariciam. Item inuidi qui iudicant trāseuntes De quibz dō in ps. dicit. Adversum me loq̃bantur qui sedebant zc. dant ipm Beelzebub q̃ tēptat de inuidia. Itēz gulosi dāt ipm Beelphegor. qz tunc sunt excessus cibi et porz zc. Itēz iracundi dant ipm Baalberith. quia in dominica recipiunt gladios percutiendo se. Item accidiosi dant ipsuz Asaroth. quia ne sciunt operari spūaliter. Ideo dicit de°. Sabata mea custodite z sanctuarium meum me tuite. Ego dominus. Leui. xix.

Sermo scōs infra eandem octauas.

On veni solvere

11 legē s̃ adimplere. Abat. v. Sermo n̄ erit de scōo ternario mandatorz dei q̃ ordinant nos circa primū. exq̃ iam heri declarauī p̃ma p̃cepta q̃ ordināt circa deum. S3 saluter pius virgo maria. Scōm q̃ heri tēgī. Obstantia p̃ceptorz dei est via plana z recta vsq̃ ad padisū. De q̃ ysa. xxx. hec est via ambulate in ea. nec declinetis ad dextraz neq̃ ad sinistrā. Nota. neq̃ ad dexterā neq̃ ad sinistrā. Rā dupliciter fit 3 dei p̃cepta. Alii qui trāsgrediunt dei p̃cepta vt acquirāt aliq̃ p̃speritatē dignitatē seu honorem. Isti declināt ad dexterā. q̃ s̃g̃t p̃speritatē. Aliq̃ faciūt 3 dei p̃cepta timore alicuius damni seu periculi et tales declināt ad sinistrā. Sic 3 via mandatorū est plana. Et tot sūt diere q̃t sūt p̃cepta. Tria p̃ma p̃cepta de qb̃ predicauī heri sunt p̃ncipalia z maiora. De quibz allegorice dixerat moyses Exo. iij. et. v. 3bim viam triū dierū in solitudine. Nota q̃ tria p̃cepta p̃ma solitaria dicunt. qz solū habēt respectū ad deum. Et sacrificabimz dño deo nro. Per p̃mū p̃ceptū sacrificamz deo cor per fidelitatē Per scōm linguā per reuerentiā. Per terciū corp̃ p̃ diligentia. S3 de his dictū est in p̃cedenti smone. ideo mō est dicendū de alijs tribus dieb̃ siue p̃ceptis. Primuz ordinat circa amicos p̃ncipaliter. scōm circa inimicos singulariter. terciū circa oēs p̃rimos generalit̃.

Dico p̃mo q̃ p̃ncipales amici q̃s habemz inter oēs p̃rios sūt parētes. 3 de° ponit eos p̃mo loco di. honora p̃rem tuū z m̃rem tuā.

vt sis longeuus super terram. Exo. xx. Que est ratio huius p̃cepti. Dico q̃ triplex est rō p̃ma est. ppter p̃ncipalitātē. scōa est p̃io ppter vtilitatē. terciā est p̃ppter antiquitatem De p̃ma. iam scitis q̃ parentes circa filios habēt rationē cause seu p̃ncipiū. Et in hoc sunt si miles dco. qui est causa et p̃ncipiū omniū rerum. z ex hoc vult honorē z reuerentiā a nob̃ sibi exhiberi. 3 de° ait dauid. Afferte dño glam z honorē. afferte dño glam nomini eius. ps. xxvij. Eadez rōne vult deus q̃ honoremus parentes. quia sunt causa et p̃ncipiū filioz. De scōa rōne. scz ppter vtilitatē. Jam scitis q̃ p̃sona vtilis et p̃ficiua alicui. p̃ illum valde honorat. Ad d̃o etiā scitis q̃to parentes sūt viles et p̃ficiui filiis cum per tot labores eis p̃tudent. Mater cum q̃to labore portat filium in vtero. z lactat de sanguine. quia lac nō est nisi sanguis. qui per nimia decoctionem dealbatur. et q̃to pascit filiū mactādo zc. q̃n nō potes tibi p̃sui prouidere. Ideo q̃n ipi sunt senes vel paupes tu debes prouidere eis. Istas duas rōnes ponit sc̃ptura di. honora patres tuos: et gemitz maris tuos nō obliuiscari. Admemento q̃m nisi p̃ illos natz non fuisset. Eccl. vij. Ecce p̃ma rō. et tribue illis q̃um et illi tibi Ecce scōa. De terciā rōne notandum q̃ rō diat iuueni vt honoret antiquū. imo etiā de h̃ est p̃ceptū di. Lōrā capite cano p̃surge. et honora p̃sonā senis. Leui. xix. Lū 3 quilibet pat̃ z mar̃ respectu filioz sunt seniores. z p̃p̃ senectutē aliq̃s sit honorand°. multo 3 p̃i parentes. Rō sufficit honorē de capucio. s̃ verb̃ z facti honorē oportet exhibē. Ad d̃o videamz exp̃ientia huius p̃cepti i xpo. Dico q̃ nūq̃ fuit filiū q̃ tantū honorauerit matrē vt xps d̃gines et p̃rem putatiuū. s̃. Ioseph. nō solū d̃bo sed etiā ope fuendo. Dicit q̃ virgo z filius ei iesus staret in nazareth cū Ioseph. si legis q̃ in ei° domo haberet ancillā seu captiuū ad seruendū. z iam scitis q̃ in domo vbi sūt tres p̃sone requirit aliquod seruitium zc. Ad d̃o oportet dicere q̃ illud faciebat virgo vel Ioseph vel xps. Ad d̃o iterrogetur Lucas q̃s illic fuebat. et dic q̃ xps. Descēdit cū illis et venit in nazareth. z erat subditz illis. Luc. ij. Clare dic q̃ xps fuebat in domo. imo etiā ipsemet dic. filiū hominis nō venit ministrari sed ministrare. Abat. xx. Lū 3 ch̃astus effect deē vel duodecim annoz fuebat in domo. singulariter dicā vobis vñū fuimū qd̃ dicit m̃gr̃ h̃istoriarum scolasticarū. q̃ ch̃astus de fonte nazareth portabat aquam. Ponatur in practica vt sentiatur deuotio. Si tunc fuisset quesitū a ch̃asto. D domine Iesu vos porta

his aqua. quare non facit michael vel aliquis angelorum. rñdissit. hoc facio vt qñ chasiani hoc audierit discat fuisse parentibus. Jo dicit. erat subditus illis. Exemplo ergo xpi quilibet vñm fuit et honoret parentes et parentibus seruiat. Sz est hic qñto qñ videt cōtra dei pcepta de honore parentū. Cum xps pñdicasz semel multi seqbant eum. et ipse vertens se ad illos dixit. Quid vultis vos? Responderūt. Dñe volum⁹ ire post vos vt audiam⁹? Finōes vestros et habeamus indulgentias. Quib⁹ dixit. Si quis venit ad me et non odit pñem suū et matrē et vxorē filios et fratres et sorores. adhuc et aiam suā. nō pōt esse me⁹ discipulus. Luc. xiiij. Quid ergo qñ in ista auctoritate de⁹ vult qñ hō odiat pñes. Rñsio est ista si parentes solū diligant carnaliter filios et parum curant de aiabus tñ nō debēt eos diligere vt. sz eos sequantur. Qñ dicit ergo odire patrē intelligit. sz in his que sunt ptra deū. Verbi grā. Si pat dicit filio qñ vindictē eū de aliqñ iniuriā vel qñ furez zc. Non debet obedire patri. s. odire eū in hō qñ est ptra deū. Tali mō etiā odire matrē z frēm z sororē etiā aiam. vitā. s. sensuale ad malū inclinante. Et sic dicta auctas intelligit. Jo dicit scriptura. Filii obedite parentib⁹ vñs in dño. hoc enim iustū est. hō honora pñem tuū z matrē tuā. qñ est mandatū pñm in pmissione. vt bñ sit tibi. sz qñtum ad abundantia bonoz tēporalium z his lōgen⁹ sup terrā. ad Ep. vi. Promittit hō de⁹ duo qñ boies cōter apertunt. s. abūdantiā bonoz tēporalū z longā vitam. Per oppositū qñ non honora pñes erit paup. z parum viuet z malū sinez faciet. Scom pceptum ordinat circa inimicos singulariter. cum dicit Non occides. Exo. xx. Solum loqñ de pñcipali iniuriā. sz non occides. in qñ omīs alie iniurie includunt. Istō pceptū nō extendit ad viros seu ad iudices terre. qñ ipsi debent occidere malefactores fm formā iuris zc. Si aut amore vel fauore vel pecunia liberent aliqñ malefactorē a furca cōdñant seipfos ad furcā inferni. Nam p iusticiā pseruant ciuitates. Jo Exo. xxiij. Abaleficos nō patieris viuere. Sz istō pceptū intelligit de sex mortib⁹ iniuriis que sunt. Prima. nō occide. s. p vindictā. sicut fit hodie in mūdo. nō solū occide do iniuriante z nocente. s. ignorante et innocente. Jo diē scptura. Fili⁹ nō portabit iniquitātē patris. z pñ nō portabit iniquitātē filij. Eccl. xviij. Sca nō occides. s. per impatiētiā. Nam multi sūt qui habēt malas vxores zc. non qñ debent occidere nec desiderare mortē ei⁹. Per oppositū etiā de vxorib⁹. non oc

cidere nec desiderare debent mortē viri. Tercio non debent occidere per auariciā. vt latrones in via propter pecunias. nec alias propter hereditatem consequendā. Quarto non occidere per negligentia. vt oppressores dormiendo negligenter vel lactando mulieres qñ habent grossa vbera suffocāt filios. Jo cum duobus digitis teneatur gladi⁹. Quinto non occidere per insolentiam. vt mulieres grauidę debent cauere vt non cōsūt. nec alias grauidę laborent. quia postqñ sentit se grauidā si debet esse masculus a. xl. die habet anīmā. si femina. lxx. die. Sexto nō occidere ppter verecundia vt pñm occultet. vt si mulier maritata puella vidua vel monacha grauidę. statim interficiunt prole. vnus pñm trahunt in aliud. vt in David qui propter luxuriā fecit etiam homicidiū in vna. Dicat hic miraculū de quadā grauida ex adulterio. qñ cum esset iuxta cōfusiōē orauit virginem mariā. et in oratione obdormiuit et peperit. z virgo recepit filiū et cōmisit vni mulieri nutriendū. z sic illa mulier euasit cōfusiōē. Virgo eam iuxta exqñ proposuit non occidere prole. Adhuc mūm pñm est occidere pñem. citius deberet eligere mori. et peccant omīs qui consentiunt Abedic. apotecari⁹ zc. Abedicia quia quā dedit qdā medic⁹ cuidā moniali quereuti qd esset bonū ne grauidaret. Rñsio. cauēat a viro. sz nō pceptū in qñ die. nō occide. Ad videndū est si xps seruauit hō pceptū. Dico qñ xps nō solū nō interfecit aliqñ. imo nō pñmisit qñ aliqñ faceret vindictā de iniurijs sibi factis. Dicat historia qñ habet. Luc. ix. Eū vna die rñt irer xpus hierlm. veneti apli ei⁹ in ciuitate samaritanoz vt pararet illi. Et non receperūt eū cum suis. nec voluerūt vendere panē nec vinū zc. Ecce qualem iniuriā sibi fecerūt Quāta iniuriā esset regi declinātū ad aliquā villā si sui nollent ipm recipere nec vendē elcas qd merent. pp qd cū iacob⁹ z iohes dixisset xpo. Dñe vis dicam⁹ vt ignis descēdat de celo z cōsumat illos. sic helyas fecit. Tūc xpus increpauit eos. et eleuat⁹ in cruce cū im mensis dolorib⁹ vidēs pñem cū lācea iusticie paratū ad recipiendū ydiciā de crucifixorib⁹ si xps voluisset. s. dixit. Pñ ignosce illis quia nesciunt quid faciūt. Ex quo multi simplices habuerūt cōtritiōē. qñ dicit beatus Lucas. qñ reuertebat⁹ pñes pectora sua. sz qñ o nos xpi exēplo debem⁹ pcare z remittere iniurias nostras. Et dico qñ nihil propius est ad

Infra octa. sc̃i Dominici

obtinendum remissionem peccatorū a deo q̃
parcere inimicis. Dicitur historia de illis du-
obus. quorum tempore indulgentie vnus vo-
luit ire romam pio indulgentiis lucrandis. ⁊
mutauit alium vt irent pariter. Alter respon-
dit. In tali via tam longa sunt magna pericu-
la. Ego vadam. ⁊. passus ad domū talis q̃
interfecit patrem meum ⁊ parcam illi. ⁊ habe-
bo indulgentiā. Non dixit alter. quia ista in-
dulgētia est data per bullam pape Lemen-
tis. Rēdit iste. et ista remissio est data per bul-
lam et papam ielūm. Notari fuit bea? Adat-
theus. Dicit enim bulla. Si dimiseritis homi-
nibus peccata eorum: dimittet ⁊ vobis pater
meus celestis delicta vestra. Si autē non di-
miseritis hominibus. nec pater vester dimit-
tet vobis peccata vestra. Adarb. vi. Ergo re-
mittatis. Sz sunt aliqui dyabolici qui non so-
lum non volūt remittere imo impediūt alios
ne remittāt. dicēdo. vē dicitur q̃ vos estis ius-
teus ⁊c. Vēstis homicidā of. sc̃i. ii. Qui
cūq̃ effuderit humanum sanguinem fundet
sanguis illius. sz in iudicio dei vel aliter per
penitentia disciplinarum. que est propria pe-
nitentia homicidarū. Tercū pceptum est
circa om̃s p̃ximos generaliter. quādo dicit.
Non facies furtū. Rō h? pcepti est. Nam qui
libet homo in domo sua vult habē q̃ quilibet
sili? vel furtio: cōtēntes de parte sibi data per
eum. nec h̃ret paciam si vn? fuaret partē alte-
rius. ita vult de? Nam tot? mund? est dom?
dei. Israhel q̃ magna est dom? dei. ⁊ ingens
loc? possessiois eius. Baruth. iij. Et ipse diui-
sit. ⁊ tibi dedit magnam domū possessiones.
reddidit. ⁊ illi dedit vnā domūculā luteam ⁊c.
Tibi dedit magnam nauē. ⁊ illi vnāz barchā.
Et sic de alijs. Ita diuisit ipse q̃ scit qd est ne-
cessariū cuilibet. Ideo nō debetis rāgere par-
tem alterius. Nam anteq̃ ipse diuisisset quili-
bet poterat recipere ad libitum. vt ait. Qui po-
test capere capiat. Adarb. xix. Verbi gratia.
piscēs maris adhuc nō sunt diuisi. Ideo qui
potest capere capiat. Sed capti p̃vni nō tan-
guī per aliū. Ita de mūdo. a p̃ncipio anteq̃
esset diuisio quilibet poterat recipere. sed mō
facta diuisione quilibet sit cōtēntus de parte
sua. Istud pceptum mirabiliter fuauit chri-
stus q̃ nō solum non recepit aliquid ab aliq̃.
imo pio restituēde cuiusdam furti voluit po-
tius mori in cruce q̃ aliter. per herodē decol-
latus vel lapidat? Dicit pabolice quō erant
viri ⁊ yxoz nobiles. Et yxoz respiciens in po-
merio cuiusdā om̃i vicini voluit furtiue vnus
h̃re de pomis. Vir pensit nec p? satisfecerūt
et licet fuerūt sancti. in post eorum montes q̃

voluerunt intrare paradysum fuit eis dictum.
Pomum non est restitutum. Idem dicebatur
silia eorum. licet fuisset sancti et amici dei. ad-
parcam paradysū dicebatur. pomus quod pa-
renies vestri sunt furati non est restitutus. q̃
ulq̃ venit quidam diues. sc̃s chrisus qui sa-
tisfecit. Dicitur historie grecorum q̃ de eodē
ligno fuit crux chrisi de quo Eua recepit po-
mum. Idem quando chrisus fuit suspensus
in cruce: tunc pomū fuit restitutum pomerio.
Sicut malus. i. pomum inter ligna siluarum
sic dilectus meus inter filios. Lanti. ij. Sz fa-
cta restitutione. statim Adam et filij sui habu-
erunt gloriā. Patet ergo quomodo chris-
tū habuit furtum exolum. Dicitur hic contrā
los qui dicunt q̃ furari fructus non sit pecca-
tum. cum tñ totum malus generi humano ex
furto fructus euenerit. Si ergo furtū fructus
est tantum peccatū. quanto magis furari flo-
renos per furta secreta. vel vsuras. vel retine-
do solidatas seruorum. vel bona defunctorū
non complendo testamēta. vel nolentes red-
dere qd mutuo acceperunt. imo minant eis.
vel diffamant eos. Istis dicit scriptura. Qui
furabatur iam non furetur. magis autem la-
borer operando manibus suis quod bonum
est. vt habeat vnde tribuat necessitatē pati-
enti. ad Ephef. iij.

Sermo tercius infra easdem octauas.

Non veni soluere

legem s̃ adimplere. Adattb. xi.
Verbi istud mō oportet dare cō-
plementum materie pceptorū dei. de quib? re-
stant tria declaranda. q̃ ordinauit psonas in
se ad tenendū bonā vitam. Sed vt gratia et
b̃ndictio diuina sit nobiscū: salutē virgo ma-
ria. ⁊ resumat thema. Pro declaratiōe h? vbi
qd̃ habet difficultatē in theologia sciendū q̃
inter alias magnas differentias inter pcepta
humana ⁊ diuina est ista. Quia pcepta hūa-
na q̃ dicunt positiua non vocant. pprie iusti-
cia substantiue sed p̃t vocari iusta adiectiue
Ratio. quia om̃ia pcepta iuris positiua sunt
inmensurata ⁊ limitata regula iuris intellectus
humani. Ideo dicunt iusta sicut dueres eq̃-
les non se extendētes. s̃ m̃ime dicunt iusticie
Ista pcepta humana ⁊ intellect? equalia sunt
Ideo dicunt iusta. Iuxta h̃ dic de? Per me
reges regnant. ⁊ legum p̃ditores iusta decer-
nūt. Prover. viij. Sicut snia of iusta q̃n con-
cordat cū p̃cessu. ita pcepta humana dicunt
iusta q̃ cōcordant cū rōnez intellectu. sed nō
p̃t vocari iusticia substantiue. quia non regu-
lant totā nostrā vitam. Sz pcepta diuina p̃t

vocari iusta. q: mensurant intellectui diuino. z nō humano. imo intellectus humanus mlti-
tens admirat di. Quare hoc zc. Et etiam
dicunt iulicia. Ratio. quia sunt ratio mensu-
ra z regula totius vite nostre. Primo sunt ra-
tio mensura z regula intellectus quō debz se
regere ad credendū. Item voluntatis quō se
debet habere ad desiderandū. Item memo-
rie ad nō memorandū iniurias nec vindican-
dum. Item cordis ad nō cupiscendū. Item
quinq: sensus ad vitam gubernandū. Ideo
dicit scriptura. Deum time z mandata ei ob-
serua. hoc est omis homo. Ecclesiastes vltio
Nota. hoc est omis homo. ablatiu. scilicet ef-
se grē z veritatis. Patet q differentia inter p-
cepta humana z diuina. quia humana dicun-
tur iusta. diuina iudicia. Itō dicit apls ad Ro.
vi. Exhibete membra v̄sa seruire iusticie. id
est pceptis dei: in sanctificationem. Tria mē-
bra principalia sunt in nob q debem: exhibē
ad seruendū iusticie. Primū corpus. p bone-
stam puerfationem. Scōm linguā p veracem
locutōem. Terciū cor p mensuratā affectōem.
Ideo dicit Paulus. Exhibete membra v̄sa
zc. Dico primo q debem: exhibere corpus
seruire iusticie. scz pceptis. p honestam puer-
fationem. Ideo dicit. Non mechaberis. Hāz
opinio fuit falsa aliquotū q istud solum pze-
ceptū phiberet adulteriū z nō simplicē forni-
cationem. Immo dicit: z quod pctū est pec-
care cū muliere soluta. z nō feci sibi violentiā
ego bene solui sibi placuit z mihi. cui feci ego
iniuriā. Adodo nota rationem hui? pcepti et
sunt due a principio mundi vsq ad xpi scar-
nationem. Et tres ab incarnatione vsq ad fi-
nem mundi. Ideo sunt quinque rationes pbā-
tes q simplex fornicatio est peccatū mortale:
nec vnq aliq sine speciali dei dispensatione
potent facere illum actū sine vxore absq pec-
cato mortali. Prima ratio est q̄tum ad aīam
p creatiōem. Scōa q̄tum ad corpus p forma-
tionē. Et iste due rationes iā a principio mudi
durāt vsq ad finē mudi. Prima q rō q̄tum
ad aīam. Jam scitis q anima hoīs facta est
ad ymaginē dei. z p̄ciosissima est pl? q capil-
li virginis vel lac. seu vera cruz. nec aliquod
corpale. Adodo si tam magnū pctū eēt. p̄i-
cere capillos virginis vel lac vel crucem xpi
in sterquilino. eo q saperet infidelitatē z he-
resim. quāto magis de anima q̄m p̄icitur in
latrina luxurie est magis pctū. z dicit. cui fa-
cio iniuriā. Rūnd creator tuo q tibi cōmi-
sit aīam reliquit tam p̄ciosā. Ideo dicit apo-
stol. Ite est voluntas dei sanctificatio v̄sa.
vt abstineatis vos a fornicatione. non solum

ab adulterio: vt sciat vnusquisq vestrū vas
suū. id est corp? vas aīe. possidere in sacrificia-
tione z honore. s. ad Ithē. iij. Secūda rō q
tangit corp? est. Nam si aliq deturpat vasa
figuli que fecit pulcherrima ad comedendū. z
si hmoi ad viles v̄sus applicādo dices: cui fit
iniuria. Nōne figulo cui? sunt vasa vt suppo-
nū. Idem de deo. Nam corpora nostra sunt
vasa lutea a deo facta vt seruiant in mēsa dei
in celo. Si ergo tu deturpas vas dei: dicit.
Cui facio iniuriā. Nūquid deo. Ideo dicit
scriptura. Abūdamini qui fertis vasa domi-
ni. Isa. li. Ultra p̄dictas duas rationes ad-
dunt tres post incarnationē xpi. Prima ē ad-
optio spūalis. Nam si rex habens filias virgi-
nes suos viduas: z vos q non habetis vxores
peccatis cum aliqua illarū: z sibi placuit. z of-
fis: cui feci iniuriā. Nūquid regi dñs tuo feci
sti p̄ditionē. Ideo oēs mulieres hūc sunt xpi
de sua sponsa. sc. ecclesia genitū p baptisimū. Et
dicit. Cui facio iniuriā. Nūquid xpo patri
earū: qui nūc cui eas dat in vxorem nō vult q
aliquis tangat filias suas. De ista materia p-
phetando dicit. ppheta. Abominatio facta ē
in israel. i. laicis. z in iherusalē. i. clericis. quia
filii dei habuerūt alieni. s. qui non erant viri.
Disperdet dñs virū qui fecerit hoc. Abalac.
ij. Secūda ratio est q cōsecrationē baptisimas-
lem. Nam qui scienter deturpat calicem vel
corporalia cōsecrata. magnā iniuriā facit deo
Adodo quid est plus cōsecratum corpus xpi
stiani vel calix. clarū est q corpus christiani.
quia habet recipere intra se corpus z sangui-
nē xpi cōmunicādo. Adodo. p̄icere ipsum
in latrina luxurie. magnū peccatū est. Itō di-
cit apls. Fugite fornicationē. Omne pecca-
tū quod cūqz fecerit homo extra corpus est. i.
in aīa. Qui aut fornicat in corpus suū peccat
An nescitis qm membra v̄sa templū sunt sp̄i-
ritus sancti q in vobis est. s. ppter cōsecratio-
nē. s. ad I Cor. v. vi. Tercia ratio ppter cōfor-
mitatē z similitudinē quā cū christo habem? q
ab eadem carne specificā quasi de eadē pe-
cia panni indutus. Ideo magnā iniuriā faci-
mus xpo deturpādo carnis sue similitudinē.
Ideo dicit Leo papa. Agnosce o xpiane di-
gnitatē tuā. z diuine cōsors factus nature no-
li in veterē vilitatē degeneri cōuersationē redi-
re. Patet error multoz stultoz dicentū: sim-
plicē fornicationē nō esse peccatū. Hāz asse-
rere est heresis. Adodo videamus quō xps h
pceptum seruauit. Questio fit in theologia.
Utrū xps ponerit naturā humanā assume-
re in vtero vidue sicut in virgine. Dicit q sic
Sed singularitē elegit virgine. z ipe fuit semē

Infra octa. sancti Dominici

per virgo. Ita paruz ipse scit expimentaliter
illu actu sic ego scio qñe lapore bz feru. nō p
p amōre alie. vt nob daret exemplū. cauē
di ab illo pctō. qdō dicit scptura. Tālis dece
bat vt eēt nob pontifex. sanct. innocēs. im/
pollut. segregat a pctōibz. z ex celsior celis
fact. ad heb. vii. In ista aucte vitat quinqs
gradus luxurie. Aliqui faciūt luxuria cordis
scz cogitādo in illa delectatiōe. Sz timore vl
pñsione vel alteri rei causa nō faciūt ope. ex
h pñs fācitas. Lōtra istū gradū de xpo di
citur sanctus. q nūqz habuit talia desideria.
Scdo q aliqui sunt ita mali in corde p talia
desideria q nesciūt loqui nisi de mulieribus.
Contra qd aplūs. Lōrumpūt bonos mores
colloquia praua. s. ad 1. cor. xv. Hieronym.
ad rusticū monachū. De speciebz mulier nū
qz disputas. Et q: xps nūqz de tali mā loque
bat dicit innocēs. Tercio impollut. cōtra
illos qui pcurāt sibi mollicie. Quarto segre/
gatus a peccatoribz. cōtra illos q peccāt cuz
alijs d factō. Quinto excellentior celis fact.
ptra mlieres que sustinēt oscula amplex. di
cendo amicus meus est zc. et sequunt multe
impuritates. Ideo auiscentur illi de matrimo
nio vt seruent modū. z qui nō sunt de matri
monio debēt nullo modo curare de illo actu.
ne faciāt ptra hoc pceptū quouis mō. Ecce q
re dicit apls. Exhibete mēbra vsa zc. Di
co scdo q debem exhibere lingua ad seruan
dam iusticiā. p veracē locutiōē. Ideo dicit.
Non loquaris ptra primū tuū falsum testio
niū. Exo. xx. Rō hui pcepti est. q: officiū lin
gue ē loq veritatē. sigre ea q sūt in corde. ima
ginatiōes z intentiōes cordis. Ath. xii. Ex
abundātia cordis os loquit. et pbus. Voces
sunt note. i. sig eaz q sūt in aia passionū. of
ficiū oculi est vidē z osidēres fm colores z
quātitates. Officiū auris audire. Tibiarum
ambulare. Adō sicut officiū oculor impedī
ret p peria i oculo. z auris p furditatē. ita offi
ciū lingue impedī z inordinat p mendaciū.
qd aufert sibi officiū. qz mentiri est dicere cō
tra illud qd tenes in corde de primo. 3o de
pcepto Exo. xx. Non loqueris ptra primum
tuū falsum testimoniū. Nam omne mendaciū
est ptra primū vel 3 aliū vel ptra se. dicendo
qd nō est ita in corde tuo. 3o omne mendaciū
est pctū mortale vel veniale. Xpus suauit h
pceptū. Nam ait ipe q est veritas pma z eter
na. Jo. xiiij. Ego sum via veritas et vita.
nō solū nō dixit falsū. imo nō pmittēbat corā se
dare aliqd falsū testimoniū 3 viuos nec mor
tuos. Contra viuos dīcat hīstoria euangelij
qn sūt in bethania. z magdalena vidēs eum

fessum cū pñsissimū vnguento vngit. statim
iudas z alij ptra eam inceperunt dare falsum
testimoniū. di. vt quid pñmo hec zc. Illa fa
tua z filia verba. Et xps qui de absentibz fa
ciebat se aduocatū dixit. Quid molesti estis
huic mulieri. Bonū em opus opata est ut me.
Ath. xxi. Bndictus est ille qui in ab
sentia manutēret diffamatiū. Idem de mor
tuis. Dicit aliqui qñ obloquunt de mortuis.
mortuus est. ideo nō pōt lingua mea sibi no
cere. Dico q imo pōt sibi nocere dupliciter.
Nam licz sit mortuus corpe: viuit tamē i cor
dibus multor p bonā famā. z qñ tu diffamas
eū aufers sibi illam vitā. Scdū dū malū quod
in iudicio dei lingue obloquentiū nocent aie.
hoc cōfirmat miraculo de religioso mortuo.
qui licz seruaret vora nō tñ seruabz cerimos
nias z in multis defecerat. Lūqz fratres q di
cebant psalteriū corā corpe inceperunt ipsū
iudicare. D dicebat vñ. bñ portabat. et alter
ita. z sine aqua. z sic de talibz. Subito frater
surrexit di. Parcat vobis deus fratres: q in
magno piculo me posuistis in iudicio. vbi ac
cusabar a demonibz z iudicabar a vobis. ne
scibā quibz pñs responderē zc. Ideo chust
defendebat mortuos: vt patet Lu. xii. Duo
casus acciderūt tpe xpi dñi ipe pñcare. Mul
ti surgēbant dicētes se esse messiam. Inter ce
teros iudas galyle. z q: multi sequebant cū
pylato iugulanti oēs eos. Lūqz hoc refert/
ret xpo aliqui dixerunt. O mali hoies erant.
Lūstus statim fecit se aduocatū z dixit. Pu
tatis q hij galylei p omnibus galyle pecca
tores fuerunt: quia talia passi sunt. Non dico
vobis. sed nisi penitentiā egeritis omīs simul
pibitis. Luc. xii. Item turris syloe q cecidit
z oppressit. xviij. homies. de quibus loquētes
corā chusto dicebant. Ad ali z magni peccato
res erāt: quia ita eis accidit. Et xps dixit. Pu
tatis q: et ipi debitores fuerint pter oēs habi
tantes in hierusalē. Rō dico vobis. sed si nō
penitentiā egeritis omnes sūt pibitis. Dīcat
q plures dānant p diffamatiōē qz p furtiū.
Ratio. qz furtū qñ videt dat cōpñtiōē cor
dis. z finaliter restituit. Sed verba ex quo di
cta sunt trāsēunt zc. z tradunt obliuioni: z sic
nō restituit fama. Itē maius furtū est fame q
pecunie. Prover. xxiij. Adulter est nōmē do
nū q diuitie multe zc. Dīcat de restitutione
fame verbo vel scripto scienda. als nō possunt
saluari. Ideo teneamz pñsū apli. Deponen
tes mēdaciū loquimur veritatē vnusquisqz cū
primo suo. Rō. qm sumz inuicē mēbra. ad
Ephe. iij. Dico tercio q debem exhibere
cor ad seruiciū iusticie p mēsuratā afflictiōē

In octa. sancti Dominici

pheteri et edificare. qz de istis ois vivere ibidem. alis remittit anima ab hospitali miseror. Jo dicit scriptura. Sapies cor suu tradet ad vigilandum diluculo ad deum qui fecit illum. et in aspectu altissimi deprecabit. Eccli. xxxix. Nota. dicit ad deum. no dicit ad mundum. Dico scdo qz vigilat aliqui no amore lucri tpalis: s timore periculi temporalis. vt naute. et maxime ille qz regit gubernaculu et qui respicit timore maris. Omis illi vigilat timore piculi maris vel ventu vel terre. Un ait scriptura. Qui nauigant mare enarant picula ei. Eccli. xliij. Vigilant etia custodes periculo inimicor. et sic etia nos debem vigilare. Nam iste mundus est tanq mare. Un ait dauid ps. cii. Hoc mare magnu et spaciosum manib: illic reptilia quoz non est numerus. Animalia pusilla cu magnis: illic naues ptransibut. Ibi dicit dauid qz iste mundus est mare. Ideo in eo sut multae picula. Unde ait Berr. Periculu hui mundi pbat transeuntiu raritas et puentiu pluralitas. Sic est in mari marisul vir de quatuor: ois nauibus vna reuenit. Sic de quatuor animabus vir vna ad portu salutis pueniet. Vtrina decima ps gentiu saluaret. nam nauis in mari maxime timer piculuz de vento. et periculum de aqua. et periculum de rupe. Sic et nos timere oportet. nam venti sunt dyaboli temptaciones. et qn aliqs vadit p mare huius mundi cum deuotione et bona vita. talis ventus ducit nauem ad portu paradisi: s qnqz venit aquilo. s. dyaboli temptatio q pñat nauem sursum eleuando in supbia. vana gloria. auaricia. luxuria etc. et ita nauis. s. pñta et asa pñt. Abagnus ventus dicit qn eradicat arbores. qz si legif qz ventus diruerit motes. Sed ventus temptacionis dyaboli no solum eradicat arbores scz psonas simplices s diruit montes scilicet psonas spuales. Unde de hoc ait scriptura. Ecce spūs grandis et fortis scz demon vel ventus temptacionis subuertens motes et coterens petras. iij. Reg. xix. nunqd erat montes Adam. Sampson. Dauid. Salomon. et tamen dyaboli temptatio omnes illos subuertit etc. Jo nos miseri quid faciem? nisi vigilare in periculo huius venti. Scdm piculu qd timer nauis in aq est aq. nam aliquoties vnda maris intrat nauem. sic et nobis quadoqz accidit. nam vnde maris sunt temptaciones et inclinaciones carnis. vt cum psona est inco-lumis scz qn caro no mouet nec cogitatio nec loquedo de quacqz materia carnali. tuc qn qz subito veniut motus illiciti et paupiscencie prauae. Et ideo tunc oportet caute vigilare. De hoc Dauid ait. Admirabiles electiones ma-

ris. i. carnis. Terciu piculu est nauis. s. qn nauis impingit in rupe. Ideo vigilant nauis diligenter. Sic et nos facere debemus. Nam et hoc cōtingit quado psona no curat de familiaritatibus. tuc em nauigat in profundo pelagi ad portum paradisi. sed quado contrahit familiaritates tuc impingit in rupe. Quado mulier audit de aliquo derico vel religioso q est bonus et deuotus. et dicit: cum isto habeo familiaritatē. Laue ne impingas. et hoc em multe naues. i. psonae onerate. s. pñcios mercedibus meritoriu et virtutu impingentes sic fuerunt perditae. Ideo Dauid ait: Ne forte offendas ad lapidem. scz familiaritatis pedem. scz affectionis. ps. xc. Si ergo cor sunt picula in mari magno huius mundi. nobis nauigantibus necessaria est vigilantia. ne vento temptationis vel vnda inclinationis nec rupe affectiois perdamus viciu. Ideo vigilemus. Nam hoc cōsilium dedit xps discipulis suis: dicens. Vigilate ne intretis in temptationē. Spūs qui/ dem promp est: caro autē infirma. Matthei xxvj. Secūda similitudo quare vigilant aliqui timore periculi tēporalis est qn homo timer inimicos suos tpe guerre vel latrones quado homo leie pñmit ad custodiendā villā vel castra ne capiant. Hoc etiam mō oportet nos laborare et vigilare. Ideo xps ait: Illud autē scitote qn si sciret paterfamilias q hora fur ventur? esset vigilaret vtiqz. et no sūneret pfodi domu suā. Matthei xxiiij. Nota. pfodi. id est subus fodi. propter hoc etia nos debemus vigilare vt dixi. Pro quo sciendū qz quatuor capitanei latronū sunt modo i breui venturi certissime et nescimus si hodie vel cras. et ergo oportet diligēter temptacione. Prim capitanus est mors que totū ducit. nihil dimittit quātūcūqz sitis diuites. in morte i vno lintheamine remanebitis. Quia dicit dauid. Homo cū interierit no sumet omnia: neqz descendet cum eo gloria domus eius. ps. xlvij. Secūdu capitanus est anti xps q totū ducit scilicet. paucis deuotis de xpianis demptis. Ideo vigilare oportet in penitētia: quia cito veniet et ducet secum omnes qui dormiunt in peccatis. Ideo dicit apłus ad Ephef. v. Surge qz dormis et exurge a mortuis. et illuminabit tibi xps. Terciu capitanus est post mortē anti xpi. qz tunc erit cōflagratio mudi. q nihil dimittet de clementatis. Et iste ignis veniet anteqz dñs veniet ad iudiciū. Ideo ait dauid: Ignis ante ipm pcedet: et inflamabit in circuitu inimicos eius. ps. xcvi. Et fm qz inuenit in sacra scriptura tunc ille ignis veniet trans actis quadragintaquinque diebus post mortē

antirpi. Quartus capitaneus et principalis
erit dies iudicii. Si ergo per familias vigilat quon-
do scilicet latrones discursantes. quanto magis nos
miseri. Ibo non dormiamus in pacis ne accidat
vobis ut fatuus vigilibus. De quibus ipse ad-
thei. xxv. dicit. Quidam nobilis dominus fecit ma-
trimonium cum quadam nobili domicella et invita-
uit decem domesticas. quarum quatuor dixerunt. Ab-
solum tardabit dominus venire. I. sponsus. Ibo dor-
miamus in quiete. Alie quatuor dixerunt. Certe spo-
sus non dedit nobis certum tempus sui aduentus. ideo
paremus nos ut sumus parati. et ipse ornauerunt
se. Abedia autem nocte clamor factus est. Ecce spo-
sus venit. pulsantur et di. Et istis pate. Tunc dixe-
runt istae quatuor. Ita nos quatuor sumus parati. Alie
autem quatuor voluerunt se parare. I. sponsus cum il-
lis quatuor intravit palatium quatuor et clausa est ia-
nuia. Deinde venerunt alie quatuor dicentes. do-
mine domine aperi nobis. Quibus ipse respondit. Amen
dico vobis nescio vos. Eligite itaque et. sic
nos omnes sumus invitati ad nuptias regni celo-
rum. Ergo ois vigilare. quod dicit. Abath. xxv. vi-
gilate quod nescitis quando dominus venit. I. et Lu-
c. xij. dicit. Sint lumbi vestri cincti. et lucerne arde-
tes in manibus vestris. et vos filios hominum ex-
pectantibus dominum suum qui revertatur a nuptiis.
ut cum venerit et pulsaverit ostium aperiat et.
Beati sunt servi illi qui cum venerit dominus inve-
nerint vigilantes. I. per bonum operum exercitatio-
nem. quia isti secus intrabunt ad nuptias. Sed quoniam
ipsum febrie vel alia infirmitate pulsavit ad ia-
nuas. si non eratis parati non intrabitis. Propter
hoc per tempus pare se ois et ostium. iniurias remittere
et coicare et satisfacere. Sic hoc omne se cum spe-
culo pnie ut mulier in speculo in qua videtur ma-
cule vel defectus in facie pscie. unde defectus la-
uandi sunt aqua lachrymarum. Unde corona ca-
pitis est intentio recta. Annulli sunt virtutes
Torques sunt abstinentie. Ideo percludit ipse
Eligilate quod nescitis die neque hora. Di-
co tertio quod vigilat aliqui non amore lucris nec
periculi. sed per dolorem afflictionis corporalis. sic
infirmi de febre de dolore et. quod non possunt dormi-
re sed plangunt. Si eis dicat dormiat. Re-
spondent. Non possumus. o vero we. et. Sic
etiam nos vigilare debemus ex dolore contri-
tionis peccatorum peritorum et tribulatione infer-
nalium tormentorum. Si ex dolore aliquo vni-
us parue spine vel etiam vnius pulicis non pos-
set dormire cum anima sit ita vulnerata mor-
taliter. In capite vulnerare superbie. In corde
vulnerare auaricie. In renibus luxurie. In gut-
ture gula. In facie inuidie et. Ideo suspira-
re dolore et plangere nos debemus ad instar in
simi. ut religiosi clerici et layci. Et tunc qui

libet sic vigilas ex peccatorum contritione potest dicere
cum David. A voce genui mei adhevit os meus
carni mee. Subdit. Si istis factus sum pellica-
no solitudinis: factus sum sicut nocticorax in
domicilio. Vigilaui et factus sum sicut passer
solitarius in tecto. Tota die exprobatat mihi
hi inimici mei: et qui laudabat me aduersum
me iurabant. Quia cinere tanquam panem manduca-
bam et poculum meum cum stercore miscebam. ps. cxi.
Nota. A voce gemitus mei et qui laudabat me aduersum
ridet caro dilatata. sed quoniam plorat stringit. Ibo
similis factus sum pellicano solitudinis. Qui
quoniam vidit filios a serpente venenatos. natura-
liter cognoscit quod non possunt viuere sine san-
guinis suffusione. et tunc vulnerat se pecto-
re. et illum calidum sanguinem effundit super eos.
et sic resuscitantur. ut dicit in glossa ordinaria su-
per istum versum et. Ita de operibus nostris a ser-
pente inferni venenatis. Factus sum sicut no-
cticorax: quoniam non videt sed sentit. Ita debet homo
abscondi in domicilio studij vel orationis. Ibo
ait David. Eligilaui et factus sum sicut passer
solitarius in tecto. Saltat enim passer de loco
ad locum cantando. Ita peccator debet saltare
de peccato ad peccatum. plangendo et dolendo
de quolibet. Ite captus ex criminibus non potest
dormire sed vigilat. sententiam expectat dicens
Adiuvet quod erit de me. Ita etiam nos ex hoc vi-
gilare debemus. I. et tunc est quod ois sumus criminiosi
et peccati sumus etiam factus. Ezech. xviii. Alia
quod peccaverit ipsa morietur. Filius autem non porta-
bit iniquitatem patris. et pater non portabit iniqui-
tatem filij. Iusticia iusti super eum erit. et impietas
impij erit super eum. Si autem impij egerint peniten-
tiam ab omnibus peccatis suis quod operatus est. et
custodierit omnia precepta mea et fecerit iudicia et
iusticia: vita vivet et non morietur. Ezech. xviii.
Et ipse noster captus est in fetido carcere cor-
poris expectans iudicem. Absit est quod pos-
sumus dormire in peccatis. Sed quoniam cito con-
tra malos prestat sententiam. absque ulla timore fi-
lij hominum prestat mala: ut dicit Eccles. viii.
Unde semper cogitare debemus quod hic per pec-
catis digna possumus agere penitentia. Sed
heu quasi ois penitentia vivas ad finem vite disse-
runt cogitantes tunc agere penitentiam. cum hoc tunc
vix sit possibile: ut dicit Augustinus. in quodam sermo-
ne de penitentia. Et allegat in. iij. sen. dist. xx.
ca. j. Dicit enim sic ibidem Augustinus. Si quis in ultima
necessitate posset voluerit accipere penitentiam et
accipit et mori recordabitur et hinc vadit. fateor
vobis non illi negamus quod penit. si non possumus
quod hinc bene exit. Si securus hinc erit nescio.
penitentia possumus dare. securitatem vero non.
Aliquid dico damnabitur: sed nec dico libe-

De assumptione beate Marie virginis

rabis. Uis & a dubio liberari. age penitentia dum san'es. Si sic agis: dico tibi q; securus es. q; pnam egisti eo tpe quo peccare potuisti. Si vis agere penitentiam qm iam peccare nō potes peccata te dimiserūt nō tu illa. Hec Aug. et habet etiā idem de pe. di. vij. Si q's patet q; q' facit facit ut iam in peccatū doz māt' z nolūt vigilare in pnia: vsq; ad mortem tardat. et iam multa facit p corp'e. et nihil facit p animā: cum tū xpūs dicat. Quid pdest homini si vniuersum mundū lucretur. seipm autē pdat z aie sue detrimentum faciat. Sili' em' hois ventur' est in glia p'is sui cum angelis suis: z tūc reddet vnicuiq; fm opera sua. Adarb. xvi. Ergo o; diligēter vigilare z peccata pterita plangere. et illa pterita iterūz nō pmittere. Un' dicit dñs Lu. xij. Beati serui illi q's cū venerit dñs inuenierit. vigilantes. Dico quarto q; vigilat aliqui nō ppter lucū tempore: nec ppter piculum mūdiale. nec tē. s; ppter clamorē vocis seu alteri' rei sensibilibis tē. ex hoc etiā nos vigilare debem'. In auribus nris em' p'ntine o; audiri illa vox tu be. Surgite mortui venite ad iudiciū. q non pmitter nos dormire. Unde hieronimus au diebat istā tubā pibens. Siue comedā siue bibam semp videt michi q; audiat illā vocē. Surgite mortui venite ad iudiciū. Sed nos habemus aures opilatas. Ideo nō sentim' eaz. Item debem' audire vocē tuē diuine predicationis q; debet nos excitare ne dormiamus in peccatis. Ideo p'p'it de' p'dicatori dicens. Clama ne cesses: q; quasi tuba exalta vocem tuā. z annūcia p'lo meo scelera eoz. ysa. lvi. ij. Hanc vocē audiebat hieremias qui de se dicit. Sensus cordis mei turbati sunt in me. Non tacebo: qm vocē bucanē audiuit anima mea clamorē plū. hie. iij. Nota. sensus cordis. q; sensus corpis nondū sentit clamorem plū. nō dicit solari. q; nō ita excitat hominem sicut plū que mouent sanguinē. nō solus hoim sed etiā equoz q; tūbe clangūt fortiter Ita etiā d' tuba plū iudicij generalis: vbi oia p'cta erūt manifesta omi p'lo sūciet toni mundū. et ista bonis cedent ad gloriā eo q; h' egerint pnam. malis autē ad p'isionē ppetuam. q; ppetua pena pūnent' ppter volūtate eoz mala quā h' habuerūt z vsq; ad mortē p'ntinuauerūt. Un' ait Hie. z habet. de pe. di. j. Tollissent iniqui sine fine viuere vt sine fine potuissent peccare. z ostendunt q; peccare sp cupiunt. q; dum viuūt nunq; peccare cessant. Ad magnam ergo iusticiam iudicantis pūnet vt nunq; careant supplicio. qui nunq; dum viuerent voluerunt esse sine peccato. Hec ille:

ibidem. Ideo vigilate in bona vita. Ecce q're dicit thema. Tu dō vigila. in omnibus labora. Et sic vigilauit sanctus noster. Conclude legendam.

De assumptione beate Marie.

Sermo primus.

Optimā partem

elegit sibi Adaria. Luce. i. Sicut p'ens festū z solēntia est assumptiois virginis Adarie beatissime. z hoc festus est finis z clausura totius vite virginis Adarie. Ideo de eius vita est dicendū. Et habebimus non solū speculatiōes intellectuales sed etiā instructiones morales. Sed si in alijs sermōib; recurrimus ad virginē p' impetratiōe gratie. multo magis mō recurrēdū ē ad eam: q; de ea habebimus p'dicare vt sentiam' deuotionē. Salutē virgo Adaria z. z restituit thema. Pro breuiori declaratione et introductione materie est sciendū q; vita humana bonis siue mulieris habet tres p'tes ascendēdo gradatim. f. prima est bona. secūda est melior. tertia est optima. Prima est vita nature. z ista est temporalis bona. Secūda est vita grani. z ista est spūalis melior. Tertia est vita glorie. z ista est celestialis z optima. Et quia virgo Adaria nō fuit cōtēta vt haberet vitā nature z gratie: sed etiā glorie. Ideo de ea dicit thema. Optimā partē elegit sibi Adaria. Prima pars vite humane dicit' vita nature. que est q'diu anima est essentialiter corpori cōiuncta. z ista est bona: quia effectus z creatura dei est: quia omnis creatura dei bona. z nihil reiciendū ab ea vt dicit p'ma ad 2 h'mo. iij. Secūda est vita gratie. z ista est melior: et est p' cōiunctionē seu ymionē gratie dei cū aia Quādiu em' gratia dei est cum creatura illuminat eius intellectū ad credendū veraciter. inflammat volūtatem ad diligendū sinceriter. gubernat omnia mēbra corporis ad opandū vtiliter. Et de ista dicit David in ps. Deus deus me'. Quoniam melior: ē misericordia tua sup vitas: labia mea laudabūt te. Labia mea hic incipit cōstructio. quoniam melior: est misericordia tua. f. gratia pueniens seu iustificans que dicit hic misericordia. Ratio est. quia nō datur meritis creature sed sola dei misericordia. Alie autē gratie subseqūtes vel coopantes acquirunt' p'p'is meritis. sed gratia pueniens nō. Ideo dicit. Melior: est misericordia tua. f. gratia pueniens seu iustificans. Tercia vita ē optima. z ista est vita glorie. Si querat: quare dicit' optima. Rōdē. quia prima vita. f. nature dep'dit p mortē. Itēz vita gra-

tie potest deperdi per peccatū mortale. s. vita glorie non. q. ex quo anima intrat paradysum est ita cōfirmata q. est impeccabilis. ergo ista vita est optima. Ergo paulus ait. Optimum est enim gratia stabilire cor. ad heb. vi. Ecce tres partes vite humane. Virgo autem maria habuit vitam nature corporale. q. s. m. aliquos doctores. It. annis virat. Epiphanius dicit q. virit. Ixxij. habuit etiam vitaz gratie spiritalis super omnes creaturas. s. non fuit cōmēta de his f. q. d. i. c. petebat vitam glorie. et desiderabat esse cum filio in vita glorie. ad quā hodie assumppta est. Et de illa vita dicit the ma. Optima prem. 22. Bonam vitam tenuit. meliores custodiuit. s. optima elegit. Ado do audit q. per vna questionē quā vos faci tis volo comprehendere matrem predicandam q. i. queritis. q. d. est ad. p. positiū thea seu euā gelii hodiernū ad virginē mariā cum nō lo quatur nisi de beata maria magdalenaz mar tha. s. viderit impertinet et improprie dictū hodie. S. r. d. d. d. ad istam questionē vide bitis q. erit tota materia hodierna in isto euā gelio. Dico est q. si volum? recipere euāgelium hodiernū s. m. intellectu s. l. s. m. non est ad. p. positiū. s. si volum? ipm. recipere iuxta intellectu allegoricū s. m. quem ipm. recipit ecclia. hodie non est euāgelii magis. p. p. p. p. x. gini marie in tota biblia. q. tota vita x. gini marie in eo cōprehendit. Nam sanctū euangeliz ad li terā dicit tria de s. c. t. a. martha. s. c. y. de v. i. n. a. ac t. u. a. sua. et dicit alia tria de maria magdalena de vita cōtemplatiua. s. iuxta intellectu alle gorici tangit sex vtutes virginis marie glo riosissime. Primum q. d. euāgelii r. g. g. de beata martha. z. di. Intrauit ibi in q. d. dam castelli et mulier q. d. a. martha noie excepit illū in do mū suā. Ecce primum op. vite actiue b. t. e. mar the circa xpm. S. allegorice. Ecce concepitiō filiū dei. q. d. i. c. intrauit i. e. s. u. s. castrū hui? mūdi rebellis. ad sibi illud subiugandum. Et mulier quedam martha. i. d. n. a. et que est maior? do mina s. virgo maria. que accepit eum in do mum suam scilz in vtero virginali. Tria sunt declaranda et notanda.

Primum quare iste mundus d. r. castrum. Secundum quare mulier recepit christum. Tercium in qua domo ipsum recepit. De pmo notandū q. mund? iste d. r. castrum ppter p. d. i. c. t. i. o. n. e. s. et qualitates castri ter p. g. n. a. b. i. l. i. s. que s. n. o. m. i. n. a. l. i. t. u. r. o. m. n. i. a. i. s. t. a. e. r. a. n. t. i. n. c. a. s. t. r. o. r. e. b. e. l. l. i. s. mūdi. Pmo opo. r. t. q. castr? sit i. a. l. i. o. s. i. t. u. a. r. u. m. Sic iste mūdo alie situat? est p. s. u. p. e. r. b. i. a. m. a. x. i. m. a. s. Ideo d. n. o. s. u. o. l. u. i. t. q. u. o. d. h. a. b. i. t. a. t. o. r. u. m. hui? castrū d. i. c. e. S. u. p. e. r. b. i. a. e. o. r. u. m. q. u. i. t. e.

oderūt ascendit semp. Scdo q. sit in circuitu bene muratū. Sic castrū hui? mūdi erat mu ratū p. a. u. a. r. i. c. i. a. m. u. r. o. d. e. t. e. r. r. a. q. u. i. a. a. u. a. r. i. nō appetunt nisi terrena. Tercio q. sit bene valla tum. sic castrū mundi erat vallatū in circuitu p. l. u. x. u. r. i. a. q. u. i. a. s. i. c. u. t. i. n. v. a. l. l. e. p. f. u. n. d. a. cōgre gantur inuidie. sic de p. t. o. l. u. r. i. e. m. u. l. t. e. cōr. r. u. p. t. i. o. n. e. s. cōg. r. e. g. a. n. t. u. r. z. c. p. p. t. e. r. q. d. d. i. c. i. t. Aug. Videns deus tantā labem corruptio nis in humana natura q. fere. i. p. modici de/ sinit incarnari. Quarto q. de victualib? sit be ne pusum. sic castrum mundi erat bene pui sum per gulā. Ad Phil. iij. Quor? deus veri ter est? Quinto q. sit bene situatum in colle petrosa inerpugnabili. Sic castrum mundi erat bene situatū. quia etia? erat inaccessibile p. i. n. u. i. d. i. a. q. r. i. a. l. i. q. u. i. s. r. e. q. u. i. r. a. t. d. e. p. a. c. e. d. i. c. e. t. c. u. i. q. u. o. f. a. c. i. a. p. a. c. e. p. o. r. p. u. s. m. e. i. u. d. a. b. o. s. i. b. i. m. e. o. i. n. i. m. i. c. o. i. n. n. u. e. r. e. q. t. a. n. t. u. m. v. a. l. e. t. g. e. n? m. e. u. i. v. t. s. u. i. z. c. Ecce castrū altū. Un ait Sa/ piens. E. n. t. e. p. l. a. t. u. s. s. u. m. l. a. b. o. r. e. s. h. o. i. n. i. z. i. n. d. u. s. t. r. i. a. s. a. n. i. m. a. d. u. e. r. t. i. p. a. t. e. r. e. i. n. u. i. d. i. e. p. r. i. m. i. Ecce. iij. Sexto q. sit bene ordinatū de arma turis ad defendendū. Sic mundus de arma turis per ita. Septimo q. sit possessum a p. o. s. s. u. i. s. f. i. d. e. l. i. b. S. e. d. e. r. a. t. o. p. o. s. i. t. u. m. q. n. o. l. e. b. a. t. m. o. u. e. r. i. i. n. o. p. e. r. i. b. p. e. n. u. i. t. i. a. l. i. b. z. m. e. r. i. t. o. r. i. i. s. U. s. d. e. n. s. p. e. n. s. r. e. b. e. l. l. i. o. n. e. h. u. i? castrū d. i. c. i. t. O. p. o. r. t. e. t. q. e. g. o. p. s. o. n. a. l. i. t. e. r. v. a. d. a. d. f. a. c. i. e. n. d. u. m. b. e. l. l. i. s. Et in die incarnationis intrauit i. e. s. u. s. i. n. q. u. o. d. a. m. c. a. s. t. e. l. l. u. m. i. m. u. n. d. u. m. z. c. De isto castro al legorice d. i. c. i. t. i. e. s. u. s. d. i. s. c. i. p. u. l. i. s. l. u. i. s. I. t. e. i. n. c. a. s. t. e. l. l. u. s. i. e. x. p. u. g. n. a. t. e. e. u. m. c. u. m. b. o. m. b. a. r. d. i. s. p. d. i. c. a. n. o. r. u. s. q. u. i. a. c. o. n. t. r. a. v. o. s. e. s. t. A. d. a. i. s. x. i. j. Et mu lier quedā martha nomīne. A. m. a. r. t. h. a. i. n. t. e. r. p. t. a. t. u. r. d. o. m. i. n. a. N. u. l. l. a. e. s. t. d. o. m. i. n. a. c. e. l. i. e. t. t. e. r. r. e. n. i. s. i. r. e. g. i. n. a. a. n. g. e. l. o. r. u. m. v. i. r. g. o. m. a. r. i. a. q. u. e. e. x. c. e. p. i. t. i. l. l. u. m. i. n. d. o. m. u. s. u. a. s. i. n. v. t. e. r. o. v. i. r. g. i. n. a. l. i. De ista domo cantat ecclēsia. Domus pudici pecto ris templū repente sit dei: intacta nesciens vi rum: verbo cōcepit filiū. q. d. i. c. i. t. Ecce an cilla d. n. i. 2. u. j. Tūc recepit illū in domo sua. Pater q. uo p. r. i. m. a. p. s. e. e. n. a. g. e. l. i. s. f. a. c. i. t. p. v. i. r. g. i. n. e. m. a. r. i. a. A. d. o. r. a. l. i. t. e. r. h. i. c. n. o. t. a. Nam ma gna excellētia fuit virginis marie. q. i. n. d. o. m. o. e. i. u. s. r. e. c. e. p. i. t. f. i. l. i. u. m. d. e. i. In hoc sibi assimilā tur qui hodie cōcant. quia sicut ipse venit in vtero virginali. ita p. p. r. e. v. e. n. i. t. i. n. h. o. s. t. i. a. cōs. e. c. r. a. t. a. z. p. e. c. c. u. s. r. e. c. e. p. i. m. n. o. s. i. p. s. i. q. v. i. r. g. o. m. a. r. i. a. q. u. i. a. i. p. s. a. r. e. c. e. p. i. t. e. u. m. m. o. r. t. a. l. e. e. t. p. a. s. s. i. b. i. l. e. m. z. n. o. s. i. m. m. o. r. t. a. l. e. z. i. m. p. a. s. s. i. b. i. l. e. i. p. s. a. s. o. l. u. i. s. e. m. e. l. n. o. s. a. i. t. s. e. p. e. D. i. c. a. t. h. i. c. p. i. n. s. o. m. a. t. i. o. n. e. p. o. p. u. l. i. q. u. o. d. d. e. b. e. t. h. o. e. l. i. g. e. r. e. d. e. c. e. m. v. e. l. d. o. d. e. c. i. m. s. e. s. t. a. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. a. d. c. o. m. m. u. n. i. c. a. n. d. u. m. U. n. d. e. c. o. n. t. r. a. i. l. l. o. s. q. u. i. nō cōmunicant et non.

De assumptōe beate marie virginis

recipiunt eū dī. In ppria venit et sui eū non
repperit. Quēq̄ autē receperunt eū: dedit
eis potestatem filios dei fieri. his qui credūt
in notie eius. Joh. 1. Scdm opus vite actiue
beate marthe onditur cum dicit euangelium.
Abartha autē satagebat circa frequēs ministe
riū. Nam qñ chris̄t fuit in domo marthe. tūc
incontēti martha currēdo per domū ait an
cillis et fuitoribus. date panē et vinū et cetera
necessaria pro refectōe et tñ volebat dñō ser
uire. Sz diceret aliquis. hoc nihil facit ad p
positū pro virgīe maria. Rñdeo. verū est. nō
litteraliter. s̄ imo multum proprie allegorice.
Quia sicut p̄mū opus marthe facit p virgīe
q̄tum ad incarnationē. ita scdm opus facit p
virgīe maria respectu sue puerisatiōis ad filiū
dei post q̄ ipm pepit. Dicat qñ virgo maria
in etate. xv. annozū ipm peperit. et non habe
bat lac. Dicit em̄ medici et bñ. q̄ de eadē radi
ce pcedūt ples et lac. Et mulier q̄ non cogno
uit hoīem non habet lac. Dixit Ioseph ad
maria. Ego vadā ad aliquā mulierem vt det
lac puero zc. Sz virgo maria noluit. s̄ s̄lexis
genib⁹ vt dicunt deuoti doctores. orando di
cebat. Pater z dñe oipotens q̄ hūc filiū mihi
dedistis. vos qui omib⁹ rebus ministratis
puisōne. aialib⁹ in terra. p̄sib⁹ in mari. date
mihi lac pro filio v̄ro. et incontēti deis pater
de celo misit sibi lac. De hoc ecclie aucto. q̄
cantat. Hecdens mater virgo virū peperit si
ne dolore saluatore seculoz. ipm regē angelo
rum solum virgo lactabat vberē de celo ple
no. Ecce qñ ipsa satagebat vt fuiret chris̄to.
Itē fuit sibi etiā in alijs multis. Raz sc̄tis
quāta fuitia faciūt m̄res filijs in vestiendo et
filibus. et q̄ non poterat bene calefieri ppter
frig⁹ posuit in p̄sepio vt ab aialib⁹ calefieret.
Itē pectinare. lauare. qñ fuit exul in egypto
filando. suendo. puidebat sibi filio et Ioseph
seniori. Itē qñ xps ibat ad p̄dicandum virgo
maria sequebat f̄mones suos et cū erāt in ali
q̄ loco ipa parabat filio refectōne. Ecce ergo
martha. i. dñā satagebat circa frequēs ministe
riū. Itē cantat hodie ecclia in p̄sona x̄gis ma
rie. In habitacōe satā corā ipso misitruu. Ec
clia. xxiii. Adorati nota. Mōne videt
vob maḡ excellētia recipere xpm in domo et mi
nistrare sibi. Itā grām potestis h̄re p̄ similitu
dinē. q̄ qñ amore et honore xpi recipitis
paupes et p̄sonas bone vite potestis dicere q̄
recepistis xpm in domo v̄ra. et qñ dat et mini
strat paupi potestis dicere. ego ministrui xpo.
De h̄ est aucto. xpi. Amen dico vob. qd̄ vni ex
minimis meis fecistis. mihi fecistis. s. paupib⁹.
Abarth. xxv. et in die iudicii qñ xps laudabit

misericordes dicit. Esuriui eūz dedistis mihi
māducare zc. Rñdebunt. Dñe qñ vidim⁹ te
esuriēte. Et rñdebunt. Amē dico vobis q̄dū
fecistis vni zc. Et dare negatiua pauperi est
dare negatiua xpo. Patet ibidē qñ dicit xps
malis in die iudicii. Discedite a me maledicti
zc. Rñdebūt. Dñe qñ te vidim⁹ esuriēte zc.
Rñdebit illis di. Amē dico vobis. q̄dū non
fecistis vni de minorib⁹ his. nec mihi fecistis.
Et ibat h̄ij in supplicium eternū. Abarth. xxv.
Terciū op⁹ vite actiue b̄te marthe ondit ay
dī. Abartha martha sollicita es: et turbat⁹ er
ga plurima. Ad Iram. Btā martha erat mul
tū sollicita de seruitio xpi. videbat sibi em̄ q̄
oēs de domo nō fuissent sufficientes. s̄ sollici
tabat ancillas. famulos et famulas zc. Alie
gorice illud ē pprie p̄p̄iū x̄gini marie. quia
sicut p̄mū opus b̄te marthe facit x̄gini marie
p incarnationē. et scdm p puerisatiōe. Itā istud
terciū in xpi passiōe. in q̄ martha. i. dñā fuit
sollicita. q̄s possit exp̄m̄ere sollicitudinē
eius et turbatiōne quā habuit in filiū passiōe.
Primo x̄go martha fuit sollicita de saluatiōe
humani generis. q̄ sciebat nō alio mō factu
ram nisi p mortē ignominiosā filiū fuit turba
batur ex materiali cōpassiōe et erat qñ inter
duas molas. qñ videlicet ipa cogitabat q̄ nul
lus hō poterat solui a vinculo p̄cōz nec a ca
thenis diaboli nisi fili⁹ su⁹ ligaret a iudeis zc.
Ecce turbatio. Itē sciebat nullū hoīem posse
evadere illā durā sniam dānatiōis etne q̄ da
bitur in iudicio. Discedite a me male. zc. nisi
fili⁹ suus xps fuisset mortū sniatus. Itē turba
batur. Itē erat sollicita ne aliq̄s suspenderet
in furca iherm. s̄ qñ hō poterat fieri nisi pus si
lius su⁹ suspēderet in furca ligni zc. Itē turba
batur. Itē erat sollicita. q̄ null⁹ poterat sepa
ri a societate dyaboli. s̄ nō poterat fieri nisi p
fili⁹ su⁹ associaret latronib⁹. Et ecce turbatio.
Itē erat sollicita vt hoīes exules a padiso ce
lesti possent itrare: s̄ ecce turbatio q̄ nō poterat
fieri nisi pus fili⁹ su⁹ exularet d̄ b̄rlin zc. Itē
erat sollicita q̄ hoīes haberent coronā gl̄ie.
ecce turbatio q̄ fili⁹ su⁹ pus erat de sp̄m̄is co
ronad⁹. Itē erat sollicita q̄ hoīes nō poterant
h̄re vitā etnā. s̄ ecce turbatio. q̄ vt ea haberet
oportuit filiū suū mori. Itē q̄ dicit Abar
tha martha. i. dñā dñā. sol. zc. Adorati tā au
diuistis sollicitudinē et turbatiōne x̄ginis ma
rie. In h̄ ipsa imitari debem⁹. qd̄ sit p̄ p̄niam
in q̄ hō bz sollicitudinē et turbatiōes. sollicitu
dinē. q̄ p̄ p̄niam acq̄nt gl̄ia etnā. s̄ turbatiōes
qñ ex ieiunio l alicio dolz caput l s̄dachū. i. e.
sollicitudo in disciplinis vt alijs penis qd̄ pena
dit disciplinaz et penas iherm. s̄ turbatio seq̄t

qñ sentit in corpore plagas zc. Omis autem disciplina in pñi qdē videt non esse gaudij s̄ microis. postea aut fructu pacatissimū exercitatis per eam reddet. ad h̄c. xij. Disciplina dicit omis pñia. Pater h̄ tota vita actiua virginis marie. Adodo videam⁹ de vita ptepla tua virginis marie quam habuit pfectissime z signat p magdalena. de qua dicit euāgelij hodiernū tria. Prīmū. Maria sedēs sec⁹ pedes dñi audiebat verbū illi. Ecce vita contēplatiua. Adō videam⁹ vobis si faciunt p̄virginie maria. Dicat hic qñ virgo maria sciebat q̄ iesus fili⁹ suus ab infāti cōceptiōis habuit tantā sciām qñtā habz nūc in celo. Et ista est doctrina general̄ oīm doctōrū in theologia. Logitate q̄ qñ xps fuit sex vel septē annorum qñ virgo maria faciebat ipz sedere in aliqua cathedra. vt dicit aliqui singlāres doctores. et marie deuoti bñt virgini. et ipa ponebat se ad eius pedes. Et redat q̄ xps dicebat sibi q̄ poneret se iuxta eū. si ipa ex humilitate noluit finalit dicebat sibi. Fili mi dicans mihi aliq̄ sedebat. Adater placet mihi. Quid vultis qd dicā vobis. Et virgo ait. Fili mi desidero scire glām animarū beatarū. qñ stabūt post vram ascensionē. Si erūt ad dextrā vram in celo vel ad sinistrā. Itē si erūt infra angelos vel sup. Et ibi r̄sūd. Adater mea. nec sic erit nec sic. s̄ de omib⁹ fiet vna cōgregatio. q̄ tūc est vnū ouile z vn⁹ pastor. Dicatur qñ xps dixit virgini q̄ sunt. ix. ordines siue. ix. platee s̄m Job. apoc. xvi. Prīma platea ascendendo est angeloz. z in isto ordie collocabūtur penitētes. q̄ de pctis suis p opa pñialia zc. Scōs ordie est archāgeloz. q̄ pnceps est gabriel ille mī mea q̄ nūciauit vobis mēā incarnationē z in isto habitabunt misericordes deuotē pso ne. Ad dicit virgo maria q̄ in bono pñcto sūt nati qui faciūt misericordiā. Tercia platea ē pñcipatū. z sic de alijs. Respice in sermone oīm scōz qui incipit. Adcerces vīa zc. Logitate cōronabiliter q̄ virgo voluit scire in quo ordie collocatur. Et r̄sūd xps. Adater mea q̄ vos sup oēs estis dignior. iō sup oēs eritis collocata ad lar⁹ meū. z oēs tam aīe q̄ angeli vbo obediēt impio. Itē cātar ecclia hodie plurico. Exaltata es scā dei genitrix zc. Alia die petijt a filio de pena scire damnatorū z societate quaz habet cum demonib⁹. Et ibi r̄sūd Adater mea. sic sūt in celo. ix. ordies āgeloz ita sūt in inferno. ix. carceres dñatoroz. Et q̄ mar⁹ pñm sūt in ordine seraphinoz. iō illi q̄ ceciderūt de illo ordie sūt in pfundiori carcere. z bñt mar⁹ tormentū incensū. z in istū carcerē vadunt blasphematores dei. Scōs car-

cer ascendendo est illorū angeloz de ordine cherubin. z in illo vadunt infideles et xpiani in fide dubitantes. z psumptuos intellect⁹ zc. Tercia carcer est thronoz. ibi collocantur qui vsurpant ecclesiastica bñficia p symonias zc. Quart⁹ est dñationū. ibi vadūt mali dñi z in iusti rectores cōitātū zc. Quint⁹ est virtutū. ibi vadūt vindicatiū zc. Sext⁹ est pñtiū. ibi vadūt impatientes in infirmitatibus vel aljs z recipiunt maliciā s̄ desī. Septim⁹ est pñcipatū. ibi vadūt crudelēs. vsurarij z latrones. z bona mortuoz retinentes. Octauus ē archangeloz. ibi vadūt in deuoti. qui nolūt audire missam nec sermonē. Non⁹ est angelorum. ibi vadūt impenitētes. Ecce quō iesus declarauit matri sue cā q̄ sunt in alio mundo q̄uis euāgelium h̄ nō dicat tñ credendū ē pie maria q̄ sedens secus pedes dñi zc. Et si aliquis fuisset in illo plamento q̄lis cōsolatio ei fuisset. Et alia die dixit virgo maria. Fili mī. et q̄ mihi declarastis gloriā beatorū et penam dñatorū. nūc dicent aliquid de purgatorio. Et iesus. imo mī mea et q̄ vultis scire. purgatorij h̄z tres carceres s̄m tres pñditiones psonarū ibi pñiam cōplēntū. Quid in sermone defunctorū. Item alia die dixit de pueris sine circūcisione decedentib⁹. z mō sine baptismo zc. Ecce vita cōtēplatiua audire verbū dñi. s̄go mō p̄dicando teneo vitā actiua. z dum studēbā cōtēplatiua. Et vos q̄ deuote auditis sermonē facitis vitam cōtēplatiua. ergo Beati qui audiunt verbū dei z custodiunt illud Luce. xi. Scōm opus vite pteplatiue beate magdalene est. q̄ qñ martha erat sollicita de xpi seruitio. dicebat martha sorori sue inuētis me. z magdalena fecit aurē suā surdā. Itē dixit xpo nō ex impatentia. s̄ dicit glo. q̄ videbat marthe q̄ oēs de domo nō fuisset sufficientes ad xpi seruitiū. Sed bñs magdalena dimittebat actiua opera vt vacaret contemplationi. Sic virgo maria in xpi ascensio ne quādo vidit eleuari a terra z sentiebat anīmas sanctorū. rogauit filiū vt ascenderet euz eo. Et xps sibi dixit. Adater mea vos p aliq̄ rēpus tenebitis locū mē. p̄solabitis frēs meos apostolos. qui in dubijs ad vos recurrerent. Et illa die vita beate marie fuit contēplatiua. isto mō. Nam quolibet die visitabat loca sancta. primo nazareth in camera vbi filium dei concepit. cogitando quomodo fuit ab angelo salutata et contemplando similia fiebat zc. Deinde ibat bethleē. vbi ipm pepit vbi venerit reges orientis. Deinde ad tēplū vbi. xl. die obtulit eum. Deinde ad locū baptisimi. Deinde ad desertum. vbi ieiunauit.

De assūptōe beate marie virginis

Deinde ad locū passōis et sepulcri. Duodeci
annis vixit post Christi ascensionē fm alios.
xiii. et quibet die visitauit ista loca. Que-
stio est hic cōtra istam visitationē. q. dicit bea-
tus Amb. q. bñ maria non erat vagabunda
sicq. ad publicū veniēs f. queta domi. amās
secū habitare. Hoc in li. de virginib. Añ q.
dicit historia q. visitabat p̄dicta loca. L. onco-
dantia bona est ista sustinendo vtrūq. q. ista
visitatio erat quibet die vt dicit historia. f. erat
spūalis et cōtemplatiua et nō recedebat de do-
mo. vt dicit b. Amb. f. ibat spū. Benedicta
p̄gnatio et sine p̄culo. De q. dicit ap̄lus ad
Gal. v. Si spū viuim. spū r. ambulem. Di-
cat cōtra hoies mulieres. q. p̄gnatio frā-
gunt sibi collū. r. efficiunt peiores. q. aliq̄tēs
vadunt virgines forte et caste: redeūt meretri-
ces. Dicat de mulierib. eūnib. romā tpe idul-
gentie r. domitici atarū simul in stramib.
Abute corūpūnt r. violant. vt dixit hospita
m̄gro vincēto. Et nā vltra p̄cula corpora/
lia. multa sunt p̄cula atarū religioſ r. clerici
eūnib. h̄rlin. q. non possūt dicere officiū nec
missā. Jō spūalit fiat illa p̄gnatio. I. hodie
et quibet die potēs ire nazareth ad cameraz
vbi fili. dei fuit incarnat. r. sic de alijs locis.
Teratū op. vite cōtemplatiue bñ magdalene
est illō qd dicit thea. Et opimā p̄tē elegit sibi
maria. Ecce h. historia hodierna. Dicat q̄to
postq. trāstet. xj. anni. fm aliq̄s. xxiij. xgo
semel orabat di. O fili tot anni sūt q. sū in iu-
deos. r. apli sūt p. mundū disp̄si. Jō recipiat
me vobiscū. r. flebat. Hic xps dat desideranti
p̄dissū. Et replū i m̄re sua. q. vult q. p̄dissus
ardēt desideret. Nā statī apparuit sibi angel
gabriel salutās eā r. portās ramū palme. r. tā
ta erat claritas āgeli q. xgo cū subito nō cog-
uit. Jō petiit ei nomē. Ram. ille significabat
victoriā quā xgo h̄uit de mūdo p. hūilitatē. d.
dyabolo p. paup̄tatē. d. carne p. purissimā xgi-
nitatē. Dicat q̄to petiit duo. Primū vt apli
esset in sua sepultura. Scdm q. null. dyabol
esset in suo obitu. Nō credat q. eos timeret. f.
p̄p. horroz h. fec. q. tāta mala faciūt. sic d. re-
ge q. nō p̄mittit q. hō criminosus veiat corā eo
nō q. eū timeat f. eū abhorret. Et xgo maria
obtinuit q. oēs apli ibi p̄gagabant v̄tute di/
uina. Dicat q̄to pls admirabat q. apli ab
eoz aspectū amoueant p. nubē. r. inueniēt
se oēs ad portā xgis. dicētes ad inuicē. Quae
et p̄gagauit nos dñs. Nota h. bñ legendam
Et ibes q. pmo venerat dixit eis rōney q. p̄p.
obitū xgis marie. Et paul. r. dionisi. fuerunt
ibi. vt dicit dionisi. r. ierothe. Dicat q̄to p̄cel-
sionalit bñi r. bñi exhibuerit virgi reuerentiā

primo petrus et andreas r. Et virgo maria
cū magna leticia recipiebat eos. dices cuiusq.
seruitium qd fecerat xpo filio suo r. penas q̄s
passi erāt. sp̄litar bñ paulo dicebat. J. pau-
le in tali loco fuistis captus p. filio meo r. Et
dñs sic loqueret virgo: adest xps salutās ma-
trem. d. Aue bñdicta q. vitā p̄cepisti et gloriā
iuenisti. Ad quē virgo. Paratū cor meū de
paratū cor meū. In capite libri. f. p̄destinatio
nis sc̄ptū est de me vt facerem voluntatē dei
mei. Dicatur q̄to salutabat a sc̄tis angelis r.
bñs qui cū xpo venerāt. vt dicunt quidā. Et
qd est. si istud gaudiū est mai. alijs gaudijs.
Nā magnū gaudiū fuit annūciationis in q.
facta fuit m̄r dei. et natiuitat. et apparitōis et
resurrectōis r. Nā deat p. silitudinē de pul-
cra puella siue domicella. q. multū gaudet q̄
tractat de ea vt habeat virū. f. plus gaudet
q̄ desponsat. et plus q̄ iā desponsata a suo
sponso visitat. r. plus q̄ sp̄sū mittit sibi io-
calia p̄ciosa. magi q̄ sponso dat magnū offi-
ciū in domo regis. sup oia regnat plus et
sup oia in die iudiciōis. De q. multū etiā ga-
uita fuit xgo maria. Nā de desponsatōe tracta-
bat in die annūciatōis siue p̄ceptōis filij dei.
et in die natiuitat. manifestata fuit. Spon-
salia vero i die apparitōis. in p̄ntia triū regum.
Sp̄sū suū visitauit sponſaz matrē suā in
die resurrectōis. Accipit officiū in curia celi
empirei in die ascensionis. Abiit p̄ciosa
localia in die p̄thetocostes. Sz hodie est dies
nuptiarū q̄ sine dolore r. pena trādidit aīaz
suā in manib. filij. Et mistri. i. angeli p̄sallē-
tes p̄cedebāt. r. sic ducta ē ad domū sp̄sū ad
gloriā p̄dissū nō solū in aīa f. xps p. eā suscita-
uit. r. i corpore et i aīa viuūt r. regnat in cēnū.
Ergo optimā p̄tes elegit sibi maria. Dicat h.
moralit. quō quibet d. desiderare istā gloriā
Nō sim vt bestie q. respiciūt solū terrā. f. de-
fecit nos rectos vt p̄dissum desiderem. Jō
david ait. Quēadmodū desiderat rē.

De assumptione beate virginis marie.
Sermo secundus.

De ciuitate sancti

ficata sūt regem. Eccl. xxiij. p̄ot
hoc v̄bū dicit aīa q̄ intrat p̄dissū
In citate sc̄ificata sūt regem. r. marie maria
Pro introductōe r. veniēdi ad materiā p̄-
dicandā oportet declarare q. ē ista ciuitas sc̄i-
ficata. Et dico q. ē glia p̄dissū. Nō aut. q. glia
dicat ciuitas ē ista. q. recte ē edificata ad mo-
dum nobilissimē ciuitatis hierusalē tpe salo-
monis. in q. erāt tres clause ascēdendo. In
tra primā altiorē morabant laboratores r.

De assumptōe beate marie virginis

patrem. nec econuerso. Tres sunt. cōfiteri. cōmunicare. ⁊ vngi. quia in his homo sacrificat se deo. Ne forte accidat nobis pestis aut famines ignis. scz inferni et damnatio. aut gladiis. i. purgatorij pena. Et tunc anima beata q sic fecit potest dicē. in ciuitate sanctificata ⁊c.

Secunda similitudo seu conditio que fuit in virginis assumptione. quia omnes apostoli et multi alij sancti et scē fuerant in obitu virginis marie ⁊ gregati legētes in circuitu psalterium. Quare hoc. cum virgo non indigebat istis. Respondeo q ad exemplum nostrū quia quando persona laborat in extremis debet habere circa se bonas ⁊ sanctas personas que legant psalterium et chāsti passionem vt confortent spiritum reducent ad memoriā chāsti passionem. et tunc necessarie multe aie in illo passu perduntur. maxime ex pñtia carnis alium amicum. scz filiorū ⁊c. q. venit ⁊ ⁊c. plorando. et retrahit animā ⁊ deo. Idem de filiis di. Miseri quid faciemus ⁊c. Et tan- tus est amor patris seu matris ad filios q tūc cogitabit infirmum quid erit de ipsis. scz filiis Ideo est bona consuetudo ne sint presentes. quia multi licet fuerint bone vite tamen sunt ex hoc in pericū. Et per oppositū multi fuēnt male vite qui in fine ex pñtia sanctarū psonarū saluant. Patet h moraliter quare beata xgo voluit pñtia sanctarū psonarū ad exēplum nostrū. q. p se non indigebat. Ideo dicit scriptura. In requie mortui requiescere fac memoriam eius. ⁊ cōsolare illum in exitu spūs sui. Eccl. xxxviii. Nota. requiescere fac memoriam eius. s. quare plus dicit de memoria q de alijs potentius. Responso. q. principalis temptatio dyaboli est tūc inducere ad desperationē et pñtia pcta memorie dicendo. quō tu potes credere q tam graui peccata tibi remittant ⁊ saluent. Si nos tam nobiles creature p vno solo pccō supbie damnauit eternaliter deus. qd faciet vob. p multi. Id tu qui fecisti hoc et h. quid erit de te. Id est necessaria passio xpi sue memorie passionis xpi. ⁊ confortatio spiritus dicendo. recordamini qm deus misericors est ⁊c. et qm talis anima intrat paradisu pōt dicere. In ciuitate ⁊c. Tercia similitudo seu conditio fuit q in obitu virginis marie xps psonaliter descendit de celo cum omni multitudo angelorū ⁊ scōz ipm et matrem suam associantū. Si dicat. ⁊ quō poterat recipi in camera virginis. Dicat qm angeli ⁊ beati vir tute glie habent posse occupandi te replendi vna domū ciuitate seu regnū. intm q nihil aliud poterit ibi recipi. tanta est eorū virtus ⁊ potestas. nō em sūt circūscriptiue in loco. Et

qm fuerunt in camera xps inuitauit matrem ⁊ vos inuitatio filios vestros ⁊c. dices ei. Tene electa mea. et ponā in te thronū meū. quia cōcupiuit rex spēm tuā. Tunc xgo sicut sine corruptione ⁊ cepit et sine dolore peperit. et sine dolore animā in manibz filij tradidit. q. dicit albert⁹ et in collecta hodierna cantatur. Hec tū mortis nexibz depinxi potuit q filium tuū dñm nrm de se genuit. Et necus ibi ponitur p dolore mortis. vt dicit ad longū albert⁹ tus sup. missus ē. Et angeli inceptorū cantare. Hec est filia hierlm ⁊c. Similit de anima sancta fit. licet nō in tanto honore. Semp em in obitu sancte et deuote psonē. de celo venit xps ostendēs se anime bonē. q. d. Venite ad me oēs qui laboratis et onerati estis ⁊ ego reficiam vos abath. xi. Ita q xps semp venit in morte. aliquo mō de predictis. Auctoritas Si abiero et pparauero vobis locū. iterū venio et recipiam vos ad meipsum. et vbi sum ego et vos stis. Job. xxiij. Quanta humilitas est ipius xpi. Nam terrenus rex pmitit coquinariū ad parandū p se. sed rex celi ipse met voluit precedere ad parandū nobis locum. Et post iterū veniā. glo. s. in morte. Itē veniunt angeli etiam parentes et filij parui. Dicat quādo laborant in extremis anime angelus bon⁹ subito ad eam venit vt eam ad celum ducat. vnde tunc magnū est gaudiū in celo. et quilibet desiderat ire et adducere animam illam. Iuxta illud. Ecce ego dñe mitte me. Et dixit. vade. Isai. vi. Idem de filiis paruis qui sunt in celo quādo pēpiunt q eorum pater vel mater sunt in extremis petunt a xpo vt possint associare animā illam ⁊c. Et vos ploratis in eorū morte cū esset magi gaudendum quia xps rex recipit filium vestrum. ⁊ regina maria filiū vestram ⁊c. Dicat de quadam muliere ad quā descenderūt oēs filij et adduxerunt eā alij angelis animā matris eius in celū. De ista societate dicit scriptura. Ecce quō cōputati sunt inf filios dei. et inter sanctos sois illoz est. Sapie. v. Et sic anima pōt dicere. In ciuitate sc̄ificata ⁊c. Quarta conditio quā notauit in virginis assumptione est q in suo ascensu demones fugerunt et eam tenere nō poterūt. Nam magnavia est hinc vsq ad celum. et ibi periculosus passus Dicat quando demones ceciderunt de celo. aliqui et pauci descenderunt ad infernum ad cruciandū animas. Aliqui sunt inter nos ad temprandū. s. totus cumul⁹ remansit in aere vbi stabunt vsq ad diē iudicii. et sunt tot vt athomi. Nam btūs Anthoni⁹ vidit in reuelatione q multe anime volentes intrare celum

ſue aſcendere. ibi rapiebant et ad infernū ducebant. ſi q̄i viderūt demones tantā ſocietate et xpm animā v̄gnis portante fugerūt. Et ad hoc facit pphētia David. Exurgat deus et diſſipent inimici eius: et fugiat q̄ oderūt eius a facie eius. ps. lxxvij. et. vsq; in leticia. Similiter. nō dico eq̄litter de aia deuota. Nā dicere demones poterūt poſt q̄ v̄go Abaria trāſſiuit. Iſti nō potuim⁹ reſiſtere: ſed decetero vi/ debim⁹ q̄s trāſſibit: ſed q̄i aia beata aſcendit cum ſocietate angeloz parentū et amicor⁹ demones fugiūt. et aia cognoſcit eos qui eā temptauerūt. et dicit forte. o tradito: Leuiathan tu tēptaſti me de ſupbia. ſed gr̄a dei me inuinit et feci penitentiā. Et tu p̄dico. Adāmona de vſura. furto. rapina et. Idē de Alimodeo qui temptat o luxuria. Et Beelzebub de inuidia. Beelphegor de gula. Baalberith o ira. Aſta roth de accidia. Et ſic aia tranſit et portat ab angelis. Autontas ad hoc. factū eſt vt more ref̄ mēdicus et portaret ab angelis. nō dicit. ab angelo i ſingulari. in ſinū Abrae. Lu. xvj. Et pōt dicere aia. In ciuitate ſanctificata et.

Quinta ſimilitudo ſeu conditio eſt ſolēitas que virgini Abarie fuit facta intrando celum empirreū. in qualibet hierarchia: et i quo libet ordine angeloz. Jam videtis q̄ magnū feſtū ſit regibus nouiter venientibus in regnū ſuū et. nihil eſt reſpectu honoꝝ in celo. nec poſſet lingua explicari: ſed intellectualiter cōtemplare. Ideo cantat eccleſia. Exaltata eſt ſancta dei genitrix ſuper choros angeloz ad celeſtia regna. Similiter. non equaliter. dico de aia beata q̄i intrat celum empirreū. ſancti angeli cum magna leticia recipiūt eam. angeli et ſancti reſpiciūt p̄ fenestraſ. et ibi ſunt palatia corporalia de materia celeſti. et ſalutāt animā et gaudent q̄i aia intrat. q̄ paucē intrant. Et ſicut ſponſa in die nuptiaz vadit tota v̄recūda ad eccleſiā: et ſicut bene placet ſibi illa verecūdia. Ita tūc aia ſancta. Et in qualibet hierarchia cantat v̄na melodia cuiuſdā can/tilene continētis tres verſiculos ſm q̄ anima facit tria vt ſaluet̄. Prīmū q̄i dimittit peccata et malas ſocietates. Iſtud eſt p̄ncipium bone vite. ppter hoc in p̄ma hierarchia cantat aie tranſeunt. Felix dies. felix hora. felix tempus. felix moꝝ in qua peccata dimiſiſti. Et aia facit omnib⁹ reuerentiā dicēs. Nō nōbis domine nō nobis: ſed nomī tuo da gloriā

Secūdu opus. poſt q̄ dimittit peccata accedendo ad xpm. cōſitendo peccata. cōicando audiendo miſſas. ſermones. ppter hoc cantatur ſibi i ſecūda hierarchia ſecūdu vſus. Felix dies. felix hora. felix ipſus. felix moꝝ i qua

xpo adheſiſti. Terciū opus eſt pſeuerare ſi naliſter in bona vita: q̄ aliſ nihil valeret incipere et. Ideo in terciā hierarchia cantat. Felix dies. felix hora. felix temp⁹. felix moꝝ in q̄ curſum compleuiſti. Et ſic vadit v̄ſq; ad ca/ thedram xpi qui de manu ſua coronat eam. Autontas. Juſti in p̄petuū viuēt: et apud do minū eſt merces eorū: et cogitatio eorū apud altiſſimū. Ideo accipient regnū decoris et dya dema ſpeciei de manu dñi. Sap. v. Logitate ſi gaudiū eſt in celo ſup vno peccatore penitentiā agente. Multo magis penitentiā comple te Luc. xv. Et poſſet dicere anima. In ciuitate ſanctificata ſimiliter. virgini Abarie requi/ cui.

De ſancto Bartholomeo.

De amici mei eſt

Joh. xv. Sicut totū officiū et ſolen/ nitas hodierna ē beati Bartholomei. ita etiā erit ſermo. Et ſi placet deo habebim⁹ multas doctrinas ad inſtructionē vite noſtre et infor/ mationē animaz. Sed p̄us ſalutet virgo ma/ ria. Lōmūiter oſtēdit in eccleſia et declarat q̄ inter omnes ſanctos qui fuerūt a principio mūdi ſunt et erunt: excellētiore et maiore in ſanctitate et magis illuminati fuerunt ipſi apo/ ſtoli. Et eſt bona ratio. que eſt iſta. Quilibet xpianus indubie credit q̄ xps eſt p̄ncipiū ſon/ tale totius ſanctitatis et p̄fectiois. Ideo quā/ to ſancti ſue p̄cedētes xpm ſue ſequētes fue/ runt xpo p̄miores tanto fuerūt ſanctiores. digniores. et excellētiore: q̄ erant iuxta p̄ncipiū ſon/ tale totius ſanctitatis. Et q̄ apoſtoli ſimul fuerūt cum eo ſtantes comedentes et. Ideo maiore ſanctitatē habuerūt. Dicat hic ordinatio mūdi ſm digitis man⁹. quorū me/ dius eſt longior. Logitatis q̄ digitus longior ſit plenitudo tempoꝝ in quo deus miſit filiū ſuū et. ad Gal. iij. q̄ tunc credit mūdiū fuiſſe pleniorē hominib⁹ q̄ v̄nq; fuerit. Et in p̄ncipio mūdi fuerūt patriarche ſancti et perfecti Deinde p̄p̄ete. Et quia erāt iam xpo p̄p̄m/ quiores: ideo ſanctiores. inſm q̄ dixit deus. Ego deus qui apparui Abraā p̄ ſaac et Jacob et nome meū adonay nō indicauit eis. ſ. patri/ archis. Exo. vi. Nota. nome meū adonay. i. eſſentie et p̄uidentie. Et inter p̄p̄etas Jobā nes fuit ſanctor: et fuit circa p̄ncipiū ſon/ tale. ſc̄s chriſtū: quē digito oſtēdit. et ipſm baptiza/ uit. inſm q̄ de eo dixit xps. Inter natos mulie/ rū nō ſurrexit maior Jobāne baptiſta. Mat. xi. Luc. vii. Et loquit de patriarchis ſanctis Non credatis q̄ maior ſit ap̄lſ ſed p̄p̄ctis et ſanctis veteris teſtāmēti. quib⁹ a chriſto cō

De sancto Bartholomeo apostolo

parat qñ dicit: Inter natos mul. 22. ppter b
dicit. Lu. vii. Dico enim vobis maior inter na-
tos mulier. ppha Johāne baptista nemo est.
Parz q cōpabat pmiss sancti. Deinde venit
pncipii fontale totū sanctitatis ih̄s xps. Et illi
q cū eo fuerūt comedētes 22. receperūt maio-
rē dignitatē 22. illuminationē. Ideo ap̄lus ad
Ro. viij. Hos ip̄i pncipias spūs h̄ites. Glo. f.
tpe p̄us 22. ceteris ab̄danti. Deinde venerūt
martyres sancti 22. b̄dici. sed nec in tanta san-
ctitate vt ap̄li. Deinde cōfessores. Et ista ra-
tiōe Johānes q̄ antiq̄s sanctus xpo fuit. p̄p̄n
quior: 22. psequēter sanctior. fuit singularit̄ ami-
cus ch̄isti. Job. iij. Amicus sponsi. f. Job. q̄
stat et audit cū gaudio gaudet. ppter vocem
sponsi. Et ap̄li qui de bonis sanctitatis fuerūt
p̄mi 22. simul cū xpo fuerūt sanctiores 22. magis
amici xpi. Dicit p̄bus q̄ amicus est alter ipse.
Ideo dicit xps ad ap̄los thema. Vos amici
mei estis. Parz thema. Adhōdo restringendo
istam materiā vniuersalē de omnib⁹ ap̄lis ad
beatū Bartholomeū inuenio q̄ p̄ppter tria
habuit amicitia dei. que tria si volumus ha-
bere erunt sibi similes. non dico equales. Hā
in eo fuit

Primo spūalis oratio.

Secūdo vniuersalis subiectio.

Tercio martyrialis afflictio.

P̄ppter qd̄ dicit xps beato Bartholomeo sin-
gulariter et nobis generalit̄. Vos amici mei
estis. Dico p̄mo q̄ beatus Bartholomeus
habuit amicitia specialē cum xpo. p spūalem
orationē. Ratio. Nam respiciendo colloquē-
do 22. cōuersando amicitia 22. amor generat̄ in-
ter duas p̄sonas. Ista tria fiunt in deuota et
spirituali orōne. in qua p̄mo respiciat̄ 22. cōtem-
plaf xps a capite vsq̄ ad pedes. P̄mo quō
caput spūs coronatū fuit. aurea q̄ audierūt
vituperia 22. blasphemias. 22. sic de alijs. Et sic
amor diuinus intrat in cor recogitādo tantā
pulchritudinē nostri amoris sic denūpatā 22.
Secūdo colloquēdo. ratiocinādo. dicendo.
Domine parcat̄ mihi ego sum in tali peccā-
to seu defectu. ideo dñe iuuent me. Et sic in-
trat amor. Tercio cognoscēdo. cōtemplando
quomō ch̄istus sedet in mēsa eternitatis. dor-
mit cum eo cōtemplando requit̄ xpi. Isto mō
habet amicitia cū xpo. De hoc scriptura.
Qui diligit cordis mūdiciā ppter gratia la-
bioz suoz. habebit amicitia regē. Prouer. xxij.
Ab̄diciā cordis est separari a mūdianis ne-
gocijs. 22. oratiōi 22. cōtemplationi vacare. Ita
fecit beatus Bartholomeus. Audite singula-
ria de eo quod de nullo alio legitur. Nam ita
erat deuotus q̄ dicit historia q̄ orabat centi-

es flexis genibus p diem. 22. centies p noctem.
Si ergo ex oratiōe cōsequit̄ xpi amicitia q̄s.
igit beatus Bartholomeus. Sed quō intelli-
git q̄ centies in die 22. Dico q̄ sic intelligit̄.
Nam decem excellentie legunt̄ de deo qui est
v̄nus in substantia 22. trīn⁹ in p̄sonis 22. scilicet
Potentia. Sapientia. Bonitas. Creatio. Su-
bernatio. Redemptio. Glorificatio. Lōdem-
natio. Purificatio. Et iudicatio. Et quilibet
istarum excellentiarū habet decē effectus. et
decē decies sunt centū. 22. ppter ista centies in
die flectebat genua. Dicit practica quō p̄us
signabat se signo crucis. 22. ostendit quomō se
signare debent. assignando ratiōes. Deinde
cōtemplabat̄ primū effectū potentie dei. totū
mundū sustentantis. Et post dicebat orationē
a ch̄isto ordinatā. Pater noster. 22. surgebat
Deinde iterū flectebat genua. et signabat se.
quia cruc̄ ch̄isti clauis est paradisi. vt ait Ra-
banus. Et sicur qui vult camerā intrare opor-
tet opire 22. Ita de celo. 22. cogitabat q̄ omnes
creature sunt nihil respectu diuine maiestatis
Et post dicebat. Pater noster. et sic de alijs.
Ecce quare historia dicit. Centies flectit ge-
nua in die 22. nocte etiā toties. Si ergo ex ora-
tione spūali creatura potest assequi ch̄isti
amiciā. ergo et beatus Bartholomeus 22.
Possumus dicere q̄ est amicus dei recordans
de xpi verbo. Lu. xviij. Oportet. scilicet qui vult
esse amicus dei. semper orare. f. mane 22. sero. 22.
non deficere. Oportet nos centies in die 22.
Ab̄oraliter. Nō oportet nos orare centies in
die. sed decies quinq̄ de die. 22. decies quinq̄
de nocte. non curando de effectibus illis. sed
cōtemplando illas decē excellentias. P̄mo
signando se 22. purificando cor. cogitando po-
tentia dei qui de nihilo cuncta creauit. 22. quā-
do senties cordis dulcedinē dicas Pater no-
ster 22. Secūdo cogitando eius scientia quō
omnia scit 22. videt. 22. nihil latet eū nec abscon-
det ab eo. 22. sic dicat secūdū Pater nr̄. Tercio
de bonitate. quia quicqd̄ fecit amor hominū
fecit. q̄ ip̄e nō indiget ab celo 22. terra. et sic de
alijs. Quarto creationem omnīū in diuersis
generibus gradibus 22. Quinto gubernati-
onē quō puidet omnib⁹ de victu. vestitu 22.
nec deficit nec superest i capite anni 22. Sex-
to redemptionē. quia ne aliquis sibi credens
22. obediēs suspendat̄ in inferno voluit suspē-
di 22. Septimo glorificatiōēz in anima 22. cor-
porē beatū in die iudicij. Octauo cōdemna-
tione cum quāto rigore damnat impenitētes
22. ex hoc venit timor cordis 22. Nōno purifi-
cationē aiaz in purgatorio 22. Decimo iudi-
cationē iudicij generalis. in quo erūt boni ad

dexteram. mali ad sinistra zc. Ecce quare de
fantis pdicant virtutes: vt recipiant in ex-
plu. Ideo ait dauid in ps. lxxv. Bndict de?
qui non amouit orationē meā z misericordiā
suam a me. Gloza Augustini. Mo amoueas a
te oratio tua: z nō amoueas a te misericordia
diuina. Dico secūdo q beat? Bartholome?
habuit amicitia dei per vniuersalē subiectio-
nē. quia omnib? pceptis dei fuit obediēs. Iō
xps ait: Vos amici mei estis si feceritis ea que
ego pāpio vobis zc. Ioh. xv. Si dicat. Qd
fuit obediēs decē pceptis nō est magna laus.
qz omnes tenemur obedire. Rēponso. Ipse
fuit obediēs pceptis decem z cōsilijs et enā
mandatis apostolicis. qz omnia seruauit que
pcepit christus apostolis dicens. Euntes in
mūdū vniuersū pdicate euāgeliū omni
creature. Marci vltimo. Vbi xps ostendit lo-
cum vbi est pdicandū. i. in mūdū vniuersū
non solum in vna villa ciuitate seu puincia.
Recte dedit eis modū quē tenet sol. qui quā-
do exiit illuminat calefacit et facit fructificare
totū mūdū. nō quiescit in vno loco zc. Se-
cūdo ostendit materiā pdicandā cum dicit
euāgeliū. nō autē Virgiliū seu Quidiū. qā
poete damnati sunt. Ideo eorū doctrine nemi-
nem saluat. licz auribus placeat zc. Si dicat
Et nūquid possum? pdicare vetus testamen-
tū. qz dicit: pdicare euāgeliū. Rēspo. q qui p/
dicat bibliā non pdicat nisi euāgeliū. qz ve-
tus testamētū nīl aliud est nisi euāgeliū
figuratū. z in nouo testamēto exp̄ssatū. Et
ista sūt verba dei que cōuertunt gentes z tan-
gunt corda. Ideo apostol? ad Roma. j. Mō
erubescō pdicare euāgeliū. i. figuratū vel ex-
p̄ssatū. Tūc enī dei est in salutē omni
credenti. Tercio ostēdit quib? psonis est pdi-
candū. quia omni creature. non solū xpianis
ad cōsolandū animas. sed cōuersis iudeis
agarentis. quia virtus dei est in salutē omni
credenti. Istud pceptū optime seruauit bea-
tus Bartholome?. Dicit quōd post receptio-
nem sp̄s sancti incepit pdicare in hierusalem.
vbi multos conuertit. Deinde p iudeam. z sic
pdicando iuit quousqz puenit ad vltimā in-
diam. Secūdū pceptū xpi ad ap̄los fuit de
bello. Q in quali bello ibant apostoli. Ado-
verni pdicatores veniūt in tpe pacis pdicare
inter xpianos. sed apostoli int̄ infideles z phi-
losophos pdicabant doctrinā altissimā z no-
uam. Sicut de trinitate. incarnatione. de xpi
passione. de sacramento altaris. disputātes cū
philosophis zc. Abilitabant cōtra naturā
q dat infirmitates. ptra demones. et p mortē
suscitādo mortuos. curādo infirmos. expel-

lendo demones. Autoritas. Hos duodecim
misi ihs pāpiens eis z dicens: Euntes autē
pdicate dicentes: qz appropinquat regnū
celorū. Infirmos curate. mortuos suscitāte.
lep̄osos mūdare. demones eiciate. Abath. x.

Ad practica de bello beati Bartholomei.
Nota q postq pdicauit de trinitate. i. q est
vnus deus i essentia. z trinus in psonis. Stra-
tūm phi cōtra arguebant. Admultiplicatis sup-
positis. i. in diuiduis necesse ē vt essentie mul-
tiplicent. Beatus Bartholome? respōdebat
di. Hoc verū est i creaturis. sed nō i creatore.
ad quē philosophi nō pueniūt. Et ad pban-
dū suscitābat vnum mortuū di. Sicut tres
p̄sone diuine sunt vnus deus. ita anima z cor-
pus z vita sūt vnum in te. fargas. et mortu-
us surgebat. Idem postq pdicauerat de incar-
natione. Philosophi dixerūt cōtra. Finitū
infinitū nō est. pportio equalitatis vel mensu-
rabilitatis. i. p mensurā vel equalitatē. sed est
pportio causalitatis. Et hoc est necesse: quia
pamū p̄ncipiū infinitū est causa finiti zc. ad
pbandū istā veritatē curabat leprosum v/
lurdū zc. Idem de passione xpi. ne sibi cre-
dentes z obediētes suspenderent in furca in-
ferni. Et phi cōtra arguebant di. Frustra sit p
plura qd potest fieri per pauciora. Quid ergo
deus solo verbo potest saluare. quid oportuit
eum pati zc. Rēpondeo q regula habet ve-
rū qd frustra sit zc. si ita bñ fiat. Et ad pban-
dū h curabat mutū. Idē de sacramento alta-
ris qd fuit magne difficultatis ad credendū.
phis dicētibz cōtra. Locus z locatū debent
pportionari: vt patz in. iiii. phisicor. Rēspo
ait Bartholome?. hoc est verū naturalis. sed
istud est sup̄naturaliter. ad pbandū curabat
infirmitatē zc. Patent bella que tangit christus
i dicta auctoritate Abath. x. Hos misi chris-
tū zc. Tercū pceptū christi qd dedit aplis fuit
de paupertate. Abath. x. Nolite possidere au-
rum neqz argentū neqz pecuniā in zonis ve-
stris. neqz peram neqz duas tunicas. neqz cal-
ciamenta. neqz virgā. cum ista paupertate con-
ueriebant gentes. Dicebāt enī gentes. Quid
volunt ista nobis. Et alij dixerūt. salutē no-
strā querūt z nō pecuniā. Dicit hic miraculū
qd fecit i india de curatōe filie regis a demo-
nio. z quōd rex misit sibi tot pecunias. nīl in-
de volebat recipere. Dicit quōd cōuertit regē
z oēs de illa ciuitate. Ecce bellū suū. I. a si-
nos mō essemus boni z non diligeremus tm̄
bona temporalia. nō solum xpiani. sed infide-
les quertērent. sed qz sum? male vite. nō solū
infideles nō quertunt: s. xpiani pdunt fidem.

Dico tercio q beat? Bartholome? habuit

amicicia xpi p martiriale afflictio. Per mar-
tyriu em ho acqrit amicicia dei. Pr nfr Abra-
am tēptatus ē z p multas tribulatiōes pbat^r
amic^o dei effectus ē. Iudith. viij. Ho qua-
tuor martiria beati Bartholomei q ponunt^r
a qtuor autētiis doctorib⁹. Dicat pmo quō
post pueritiōē Polemij regis. Altrages frat^r
Polemij misit mille homines armozū ad capi-
endū beati Bartholomei. Prīmū tormentū
qō sibi dedit fuit sustiū cello. adeo fortiter q
miraculū erat qz non moriebat. z in quolibet
ictu dicebat Iesus. optima medicina est ista.
Istud tormentū ponit beatus Ambrosi⁹. Se-
cundū tormentū ad maiorē sui penam fuit: qz
crucifixus xps pedibus in altū. Et istud po-
nit Dorothēus magister. Tercū postq fuit a
cruce deposit⁹ fuit excoziatus. Cogitate penā
Istud tormentū ponit Theodorus. Intm di-
cunt aliqui q cū pelle i collo pēdicabatur. Quar-
tū tormentū est q fuit decapitat⁹. Istud tor-
mentū ponit hisloria. Si g ex martiriali affli-
ctione qō efficit amicus dei. igit maxime bea-
tus Bartholome⁹. Aporaliter si volumus
intrare paradisu oportet q in his qtuor tor-
mentis simus siles beato Bartholomeo. Pri-
mo vt simus sustib⁹ celi. Nam qn aliq in ali-
quo statu malo diu vixit z emendat se. statim
p oblocutiōibus sustib⁹ cedid. Dicat de quo-
libet. qn aliquis couertit ad dei z incipit bo-
nā vitā: statim veniūt sustiū celozes. De hoc
ait aplūs. Omnes qui pie volūt viuere i xpo
iesu psecutionē patient. ij. ad Thymo. iij. Se-
cūdo oportet vt simus crucifixi. Rur sūgt pe-
nitentiā quam debemus sustinere. ad Gal. v.
Qui xpi sunt carnē suam crucifixerunt. Terc-
cio oportet vt simus excoziati. Si habet pel-
lem leoninā superbie z vanitatis hūilemini.
Idē de auaris. Si habet pellē vulpinā opor-
tet excoziari restituendo vsuras. z illis dolor
est. led oportet restituere vsuras zc. Job. ij.
Pellē. I male vite vsure luxurie zc. pro pelle
scy aie. et cūcta q habet hō dabit p aia sua zc.
Quarto oportet decapitari. Saput vii venit
offic malū ē supbia z psumptio. qn hō supbit
z psumit de vanitate sua scientia vel ingenio.
ergo oportet decapitari. qm inuū ois pecca-
ti est supbia. Eccl. x.

De sancto Augustino.

Uerue ardētes
in manib⁹ vris. Verbu istud habe-
tur textualiter Lu. xij. Et officiali-
ter in euāgelio pñis solēnitat^r. Sic scitis ho-
die p totū mūdū in ecclia dei fit festū illi⁹ ma-
gni et gloriofissimi doctoris. b. Augustini epi

etiā de eo erit sermo nfr pñis. maxie qz si placet
in sua vita inuenim⁹ multas bonas materias
speculatiuas z morales. Sed vt deus det no-
bis suā gratiā abūdanissime. Saluref xgo
Abaria zc. Pro breui declaratiōe xbi pposi-
ti z materie pēdicande introductionē sciendū q
in sacra scriptura virtutes inuise qbus deus
dator virtutū sanctificat aīas hūanas dicunt^r
lucerna ardentes. Rano. qz sicut camera ob-
scura z tenebrosa illuminat^r p lucrificat^r lu-
cernis ardētibus. Sic camera psciētie hūane
illuminat^r z pulchrificat^r ptra tenebras turpi-
tudines pctōz virtutib⁹ a deo infusus. Quā-
diu aut hō est i peccatis z i mala vita domus
psciētie est obscura z tenebrosa. f qñ de⁹ accē-
dit i ea lucerna virtutū efficit clara z pulchra.
z tūc de⁹ eā vult inhabitare. Qñ ait: Delicie
mee esse cū filiis hoīm. f. in psciētis illumina-
tis. Prover. viij. Sic xbi gra. f. offciētia pso-
ne vane z pompose z supbe tenebrosa ē z ha-
bitatio demonū. Sed qñ placet creatori q il-
luminat lucerna virtutū cordialis dimittēdo
pōpas z vanitates zc. tūc ē pulchra z clara.
z est habitatio dei. Itē psona auara camera cō-
sciētie habet obscurā plenā puluerib⁹. qz non
curat nisi de frenis bonis. f qñ a deo accēdit
in eo lucerna virtutis pauprtatis spūalis effi-
citur clara z pulchra. quia licz habeat multas
pecunias de bono iusto. nō tamē ponit in eis
spem nec corāde manus recipiēdo necessariā
alia distribuit egenis. Idē de psona luxurio-
sa. camera eius psciētie nō est nisi domus por-
corū. sed qñ a deo accēdit lucerna virtutis
castitatis corpalis est clara z pulchra zc. Idē
de psona inuidiosa vt habeat officiū regimē
zc. eius psciētia ē camera dyaboli: qz inuidia
dyaboli mors intrauit i orbem terraz. sed qñ
accēdit lucerna virtutis dilectionis frater-
nalis efficit pulchra et clara. Idem de psona
gulosa. excessiue comedendo z bibendo. ieiun-
ia ecclesie frangēdo. iam pransi mīstaz auditi-
endo. Sed quādo accēdit lucerna virtutis
abstinentie virtualis. etiā tūc efficit clara. Idē
de psona iracūda. qñ nō vult remittere iniu-
rias f tenet i corde cū desiderio vindicte. Sz
qñ accēdit virtutis lucerna patiētia. camera
psciētie efficit clara z pulchra: qz sic dñs nfr et
rex ihs xps fuit patiens remittēdo zc. quāto
magis nos q sum⁹ xmes zc. Idē de psona ac-
cidiosa. licz em laborat ad cōgregadū bona
spūalia. f. xntes et merita accidiosi estis. Sz
mō illi qui laborat p bonis terrenis cōgregā-
dis diligētes dicunt. Qui aūt in bonis spūa-
libus dicunt negligentes. f in fine parebit qñ
tales veniunt corā xpo z nullū lucrū portant

mittunt p xpm ad hospitale miserorū ad infer-
nū. Sed qñ accēdit lucerna xpm diligētie
rē. Pars g rōne q xpm infuse qb iustificā-
tur aie dicunt lucerne ardētes. Auctas. quaz
allegorice dicit de p filio suo ihu xpo. Fac-
es lucernas septē: et pones eas sup candelabū
vt luceat ex aduerso. Exod. xxv. Ad litteraz
fuit dictū. Apos. allegorice xpo. Septē lucer-
ne sunt septē virtutes p dīcte. Nota facies lu-
cernas. i. virtutes septē: q ipse xps facit eas i
anima p infusionē. Ido dauid vocat ch. iustū
dñm virtutū. ps. xcvi. Dis virtutū ipse ē rex
glorie: q p peccatū supbie. f. ex opposito illu-
minat lucernā hūilitatis. Lōtra pccm avari-
cie. lucerna spiritualis paupertatis. Lōtra pec-
catū luxurie. lucerna castitatis. Lōtra pec-
catū inuidie. lucerna charitatis. Contra pec-
catū gula. lucerna abstinentie. Lōtra peccatū ire.
lucerna patientie. Lōtra peccatū accēdie. lucer-
na diligētie. De hmoi virtutib: loquor ego
in themate beato Augu. di. Beate augustine
lucerne ardētes. tē sunt in manibus vestris.
Non dicit solū in oculis nec in auribus nec in
ore: sed etiā in manibus. q: multi habent p dī-
ctas virtutes solum in oculis legendo virtu-
tes. q: sunt apti t scientes: sed eorū vita est vi-
ciosa. Alij habent virtutes solū in labijs p dī-
cādo. legendo. disputādo de virtutib: sed
eorū vita est scādala. De istis dīc. Lucerne
ardētes in oculis nostris vel in labijs vestris
ali j habent virtutes solum in auribus vt nos
mō. t illi qui audiūt sermones. sed audito ser-
mone nihil ponūt in ope. Istis dīcī: Lucer-
ne ardētes in aurib: vestris. Non sufficit hē
virtutes in oculis nec labijs seu aurib: sed in
manib: vt. f. sicut legunt audiūt vel p dīcant
q ita seruēt t faciāt ope. Et q ita fecit beatus
Aug. bic. Ideo iterū possum sibi dicere. Lu-
cerne ardētes. i. virtutes aīaz pulchrificātes.
in manib: vris. nō solū in oculis pēplando.
speculando. nec in aurib: audiēdo. nec in la-
bijs p dīcādo. sed in manib: ope seruādo. Et
pōt verificari de eo vna pphā Zacharie quē
angel: suscitauit a somno bi. Quid tu vides
Et dīgit: Vidi. t ecce candelabū aureū totū
t lampas eius sup caput ipsius: septē lucerne
eius sup eum. Zach. iij. Nota. Lādelabū
aureū totū est. b. Augusti. Alij doctores dīcū
tur lucerne. Nemo accēdit lucernā et in ab-
scōdito ponit neq sub modio. Et ad litterā
xps vocat quēlibet doctore lucernā. sed sup
candelabū. f. beatū August. q: aucto dicere
q omnes doctores qui venerūt post eū fuisse
tanē sup eius doctrinā sanctā puram catho-
licam auri purissimi sine errore falsarū opini-

onū. Et quilibet doctor est cōtentus ad pbā:
dū dictū suū si pōt hē vnā autoritatē. b. Au-
gustini. Ad. t lāpas ei. f. sapientie. sup caput
eius. t septē lucerne ei. i. septē xpm q hā-
buit p septē peccata mortalia. De qb nūc vo-
lo vobis p dīcare. Prima ei virt: est hūili-
tas. q in eo fuit maria virg: q: dicit aplūs q
sciētia inflat. f. Lōantib: virg: q: dicit aplūs q
vel cōitate est aliquis doctor famosus. totus
est inflatus vento supbie. sed beat: Aug. in
toto orbe famosissim: t maxim: oim. scuit se
hūiliare. Lū autē adhuc esset puer fuit ita sub-
tilis t ingeniosus q p se sine magistro didicit
septē artes liberales. Pro quib: mō vnus hō
indigeret septē annis ad sciendū tū cum toto
hoc habebat cor: humile. neminē despicebat.
nec disputādo aliquē p fūdebat. Et ista hūi-
litate t osonib: mris fuit cōuersus. q: p. xxx.
annos fuit i errore manicheorū. Post pueris-
sionē nolebat habitare i ciuitatib: nec villis: q
erat ita famosus q timebat vanā gloriā. Sed
stabat i domo extra ciuitatē. t possessionibus
suis. Tū cantat ecclesia. Post mortē matris re-
uersus est Aug. ad agros ppios. vbi cum
amicis tē. Valeri: autē epus p pōnē audita
eius fama cupiebat ipm hē in sua ecclesia. Lō-
dē tpe in ciuitate p pōnē erat quidā magn:
diues vsurari: t male vite. q misit ad Augu-
stinū q ad eū accederet. t verbū ex ore suo au-
diret t seculo renūciaret. Propter qd Aug.
illuc statim iuit. Hoc sciens Valeri: epus re-
tinuit eum t licz inuitū in p dīctū ordinauit
ad tantū officiū se indignū reputabat dī. M-
miser. t nūquid os meū est dignū aperire celū
et manus mee tractare ch. iustū dñm meū. nec
corpus v. i. st ch. iustū sepulcrū. Sed hodie ordi-
nanē iuuenes q nec habent etatē nec scientiā
nec virtutes nec pscientiā nec deuotiōnē. sed
ribaldi. luxuriosi tē. t volūt ordinari. Nunq
beatus frācisus voluit ordinari ex quo fuit
diaconus sed dīgit: sufficit ex q sum diaconus
nō reputo me dignū ad officiū sacerdotij. cur
tamē fuisset sanctissim: Idem de beato Lau-
rentio t Vincētio. Unde statim postq fuit de-
ricus monastēiū clericorū instituit. t cepit vi-
uere sūm regulam sub sanctis apostolis consi-
tutam. Et Valerius epus potestate Augusti
no tribuit vt contra morem oriētalē ecclesie
corā se i ecclesia p dīcāret. Tū cū multi epi de
hoc murmurārēt Valeri: de hoc nō curabat.
dūmodo p eum fieret qd p se fieri nō valebat
Epit aut. b. Valeri: de hoc fomidare ne si-
bi Aug. tolleret. t ab alia ciuitate in epm pe-
teret. et impetrāuit ab archiepō vt ipse cede-
ret. et Augustinū p pōnē eccleie in epm pro-

De sancto Augustino

moueret. Sed cū hoc Aug^o. oīno recusaret. cōpulsus tñ i coactus succubuit. z epatus curā suscepit. Rō recusationis ē: qz antiq^o sancti epī plus curabāt d alab^o qz de redditib^o. Adh^o est oppositū qz nō pōderāt piculū aīe s pōpaz mōi z vanitatē. Adh^o sic Aug^o. q optime recoz dabat de illa auctē. Iudiciū durissimū in his q plūnt fier. Exiguo cōcedit misericordia. potentes aut potēter tormēta patient. Sap. vi. Ecce pma virtus. Secūda virtus fuit paup^oas spūalis. Licz em epatus cēt magn^o. parū tñ expēdebat p se. nō curabat de illa veridica regula q dīc q de redditib^o epat^o debent fieri tres ptes. pma p ecclīaz repandis. scōa p paupib^o sustētandis. tertia p se. imo d centū pūb^o Aug^o. vix retinebat vñā p se. qz simpli cit erat indur^o. Adeli^o induit mō vñ simplex bñficiat^o qz tūc vñ epus. Et si aliqui ciues faciebāt sibi vestē pīosa recipiebat eā z postea vēdebat z faciebat sibi alia rudē. z alias pecunias dabat paupib^o. Ipse em dixisse legit. Sa teoz de pīola veste erubescō. z iō cū daf mibi vendo eaz. vt qz vestis cōis eē nō pōt pāu sit cōe. Itē nolebat hñe vasa aurea nec argentea nisi cōdearia: vt dicit bñfo. Quia g faciebat de alijs redditib^o. dīc bñfoz qz distribuebat paupib^o. viduis. orphanis. captiuis p debitis zc. Et qñ nō sufficiebat reddit^o recipiebat calices supfluos. Dīc bñfoz. De vasis dñstis ppter paupes z captiuos iubeat frāgi z pñagari z indigētib^o dispēsari. Adh^o aut pau peres moriunt fame. z captiui abnegant fidē ihu xpi. qz tot sunt vanitates et supfluitates q nō sufficiūt: quātū expēdūt mulieres i oz namētis caudis manicis z camilijs. Itē quātū expēdūt homines i vanis ornāmētis. Itē de supfluitatib^o q sūt in ecclīijs i opib^o z iocalib^o. Plus gaudet deus de sacerdotib^o vir tuosis qz de edificijs supfluosis. Itē Aug^o. nō pmittebat q in sua sede fierent edificia nimis supfluosa. nec bñficia de vsuris. Querebat si ille hēbat amicos paupes. z si sic. illis dimittebat hereditatē. s mō sit oppositū. Ecce paup^oas spūalis scīs regulā xpi dī. Videte z ca: uete ab omī auaricia Lu. xxi. Nota. ab omī. g a rapina vsura furto secreto a retēōe decimarū zc. Tercia virt^o fuit castitas. Ex q fuit cōuersus z pbi: z ep^o fact^o nō pmissit q soroz sua sancta z deuota nec neptes sue q deo parit ser uiebat intraret palaciū ei^o. Dicebat em q si d sorore vel nepib^o nlla posset mala oīri suspitio. tñ qz tales psonē sine alijs sibi varijs esse nō possent. z ad eas alie aduenirent. de quib^o posset oīri suspitio. Nunqz cū muliere solus loqui volebat. diligēs famā suā. z dādo alijs

bonū exemplū. Itē ad hñero. ad rusticū monachū. Muliere quā bñ cōuersantē videris: mēte dilige. nō corpali frēquētatiōe. Ita debet facere quibet q vult caste viuere z honeste. Unde ait aplūs. Potest em epm testimoniu hñe bonū ab his q sōus sūt. vt nō i oprobriū incidat z i laqueū dyabolū. i. ad Thy. iij. Itē in oprobriū. s. laicoz. z i laqueū dyabolū: qz sic aues capiunt laqueo: ita laici capiunt i mala vita ecclīastico. Quarta virt^o fuit charitas. Quia ita erat inflam^oat^o charitate erga oēū q qñ celebrabat semp flebat. z sic cetera ad ignē liqscit ita ei^o aīa liqsciebat. Itē circa pmiū. visitabat diligēter epatū forte bis vel ter in anno. ibat pdicando z cōuertebat pctōes ad penitētiā. infideles. iudeos. agarenos z paganos ad fidē catholicā. Tāta erat i corde ei^o charitas. q oēs volebat seruare. scīs illū dñū aplū. Oīo vt charitas vñ magis ac magis abūdet i omī scia z i omī sensu: vt pbetis portora: vt sitis sinceret et sine offensa i bñm xpi. repleti fructu iusticie p ihm xpm in gloriā z laudē dei. ad Phil. i. Quinta virt^o ei^o fuit abstinentia. Itā vitā xpi tenuit nō comedebat carnes. z solū semel i die comedebat. sp fuit si bi tps qdragesime. Dīc bñfoz. Adh^o frugali vñus ē. z inf olera z legumia. ppter infirmos z hospites plerūq carnes hēbat. Itē dicit q comedebat i ipā mēsa. z magi lectōes z disputatōes diligēs qz epulatōes. Tria a bñs Ambrosio se didicisse ait. Pmiū q vxorē nō q cuiqz peteret. Rō. ne illi mē se nō cōuēnirēt z sibi maledicerēt. Secūdu q militare volētē ad hec nō cōmendarēt. Rō. ne militātes calumniā exerceerēt. z in cū aliū culpā refunderent. Terciū q ad pūitia inuitat^o nō irret. Rō. ne forte tēperantie modū pderet. Recte tenebat cōsiliū xpi dicētis. Attēdite vobis ne forte grauent corda vñ in crapula et ebrietate. Lu. xxi. Quare hodie sunt tā mali clerici religiosi z clerici. q nō amāt virtutē tēperantie sed comedūt z bibunt zc. Sexta virt^o fuit patiētia i iniurijs z derisionib^o sibi factis. enā a suis clericis ipm iudicātū de ypocrisis. Et licz posset eos incarcerationē tñ noluit. imo pati enter sustinuit: qz xps dīc. In patiētia vestra possi. atas ve. Lu. xxi. Septima virt^o fuit diligētia. Totū tps expēdebat i bonis opib^o. de nocte parū dormiebat. sed custodiēdo orādō scribēdo z cōtēplando pnotabat. de die celebrādo z pdicādo. Et ppr h^o fecit sibi magnā gratiā i miraculis faciēdis. Nota aliqua miracula ex legēda. Quā aut fuit senex. lxxvj. annoz nunqz dimittebat pdicatōes. imo dicit nonū mīsozū. Clerbū dei vñq ad ipaz egriū

omnem impetuisse alacriter et fortiter et sana
mente sanos consilio in sancta ecclesia predicauit.
Sequitur aut laborans intelligens dissolutionem
sui corporis imminere. septem psalmos penitentia-
les sibi scribi fecit. ipsosque in lecto contra parie-
tes positos lecto decubens legebat. Si dicat.
Et nesciebat corde et. imo etiam psalterium. et
forte tota biblia. si quod contemplando et plorando
eos legebat tunc plus stabat in vno christo quam in
alio in septem psalmis. Ideo ut recordaretur de se
quod christus scribi fecit: et ut deo vacaret liberi
et eius intentio a nullo impediri posset. Huius
autem dies sui exitus nullum ad se ingredi per-
cepit. nisi tunc tamen quod medicus ingrediebatur. vel
cum ei refectio offerretur. Deinde confessus de pau-
cis peccatis recepit deuotionissime sacramentum
communionis et extreme unctionis. et recepto va-
lete a canonicis et clericis migravit in pace. Et
ait illa sanctissima collocata est in celo. Et ce-
quare dicitur thema: Lucerne ardentes. id est virtu-
tes. in manibus vestris.

De decollatione sancti Johannis baptiste.

Decollauit Hero-

des Iohannem in carcere. Verbum istud
habet originaliter ad Marcum. vi. et re-
citatur in euangelio hodierno. Hodie sic factus
est festus et solennitas beati Johannis baptiste. scilicet
martyris. quod per honorem dei fuit in carcere in-
gulatus. Ita etiam de hoc erit sermo noster. Sed
ut in presenti sermone deo det nobis suam copio-
sam gratiam ad vite meliorationem et animarum sola-
tionem salutem. Amen. Maria dei. Sancta mater eccle-
sia facit in anno tribus vicibus magnam solennita-
tem et memoriam de sancto Johanne bap-
tista. scilicet quod ipse habuit tres excellentias et perfectiones singu-
lares. Primum festus est natiuitatis. quod singula-
re factus fuit. quia non legitur de alio sancto noui
testamenti nisi de domino nostro ihesu christo et virgine ma-
ria quod fuerit natus sanctus nisi de Johanne bap-
tista. Secundum festus est solennitas natiuitatis. ni-
si de christo. virgine maria. et de Johanne bap-
tista ante quod fuisset natus erat sanctus. Hoc reuela-
uit Gabriel patri suo Zacharie dei. Spiritus sancto
replebatur adhuc ex utero matris sue. et multi in na-
tiuitate eius gaudebunt. Luc. i. Et ecce prima excel-
lentia. Secundum festus est excellentia de sua vi-
ta quam tenuit singulare super omnes et magna aspe-
ritate et penitentia. quod solus erat dominus annorum quod
fugit de domo patris et intrauit in desertum ple-
num leonibus et visis et. in quod fletu. xxxv. annis. et
laceratis vestibus quod secum duxerat. quod inuenie-
bat pelles camelorum mortuorum. de pilis illorum
faciebat sibi cilicium quod inducebat. Et comedebat

locustas et mustelas amotis alis et cruribus. be-
bebat aquam solam. dormiebat super terram. cistum
suum erat durus lapis. Et talis vita non le-
gitur de alio sancto. De hoc ecclesia facit solennita-
tem in duobus officiis aduentus. Isti perfectio-
nem vite beati Johannis reuelauit etiam Gabriel
Zacharie patri suo dei. Erat magnus coram do-
mino non coram mundo. imo absconditus mundo.
Vinum et siccum non bibit. Luc. i. Tercium festus
et solennitas est hodie de suo fine et marty-
rio. qualiter per honorem dei sustinuit martyrium
et fuit per herodem ingulatus. propter hoc illud
festum dicitur decollatio sancti Johannis. Et de
hoc festo predicabo ego modo: quia de isto dicit
thema. Decollauit herodes Johanne in car-
cere. De isto martyrio beati Johannis declara-
bo tria puncta. de quibus poterimus recipere bo-
nas doctrinas per animarum consolationem et pecca-
torum correctionem.

Primum punctum erit de sua captione carcerali.
Secundum de sua morte et passione martyrii.
Tercium de sua sepultura corporali.
In his tribus punctis stat tota historia hodie-
na et sancti euangelium. Dico primum quod primum
erit punctum de sua captione carcerali. Pro quo
notandum quod si ista captio beati Johannis facta
per herodem comparatur ad christum tunc habet
altam convenientiam. Si deo comparatur ad hero-
dem habet magnam malitiam et iniustitiam. Pro
primo nota quod christus in sacra scriptura dicitur
sol. Ratio est ista: quod sicut sol quando oritur
et expandit radios suos illuminat mundum et
calefacit ipsum. et facit ipsum fructificare. et ar-
bores et animalia. et ita mundus conseruat. Ita
christus quando ortus fuit secundum humanitatem et
expandit radios celestium doctrinarum in suis
predicationibus illuminauit mundum. Ita quod nul-
lus sibi credens et obediens remansit in erro-
re. dubitatione seu falsa opinione. Secun-
do inflammavit et calefacit corda gentium et amo-
re dei et deuotione cum antea essent frigida
seu frigide gentes. Tercio fecit fructificare
in operibus bonis et meritoribus: quia ante non
fructificabant merito: ut scilicet per illo tem-
pore intrarent paradysum. Et ecce ratio quare
christus dicitur sol. De hoc autoritas que confir-
mat credentiam. Adalachias loquens in ple-
na dei patris dicit. Vobis timentibus nomen
meum orietur sol iusticie. non dicit sol nature.
Adalach. iij. Item ecclesia dicit virgini ma-
rie. Felix natus es sacra virgo maria. et omni
laude dignissima. quod ex te ortus est sol iusticie
christus deus noster. Et beatus Johannes dicit.
Iuxta lucifer siue stella matutina. Ratio. quia si-
cut lucifer precedit solem. et est maior et clarior
p. iij

De decollatione Johānis bap.

alijs stellis: vt videf nobis. Ita lobes bapti-
sta pcessit xpm veniens an eū maior et sanctior
alijs. Inter natos mulierū nō surrexit maior
Johē bap. Math. xi. Jō qñ plone scē vt Za-
charias pr iohib: Elizabeth Symeon et An-
na et alie viderūt miraculū suū mirabile nati-
uitatē beati iohānis qñ lucifer: dixerūt. Quid
to veniet xps. cito oīes fō iusticie. De isto lu-
cifero fecit deus questionē Jōh dices: Nūqd
pducis luciferū in tpe suo. Job. xxxviii. Die
glo. Gregorij. Luciferū. i. Johāne baptistā.
Et sicut oīes sol lucifer abscondit. q: a no-
bis nō videf. sic cōueniēs quipe erat vt sole
iusticie iam effundēte suos radios doctrine et
virtutū sup terrā. lucifer occultaret in secreto
Ideo voluit xps vt Johānes eēt cap. Ecce
hic altā puenientia respectu xpi. De h auctori-
tatē. Ex quo xps in cepit pdicare et miracula fa-
cere dixerūt gentes. Q magis sapiūt fmones
isti q Johānis. Jō dimisso Johāne seque-
bant xpm. Propter qd discipuli Johānis nō
dū instructi plene. inuidētes xpo. q: Johānes
eorū magister pdebat famā pditionis. dixe-
rūt Johāni. Rabi q erat tecū trans iordanē.
cui testimonij phibuit. Ecce hic baptizat. et
omnes veniūt ad eum. Jōh. iij. Quib⁹ respō-
dens Johānes dixit: In hoc gaudij meū im-
pletū est. Illū oportet crescere: me autē minui.
Jbidē. Et tangit beatus Johānes dictā rati-
onē dicens: In hoc gaudij meū impletū est.
Illū oportet zc. q: doctrina mea nō illuminat
illos p infusione vt doctrina xpi. nec baptism⁹
meus confert remissionē pctōy vt baptism⁹
xpi. Si autē volum⁹ loqui de captiōe iohā-
nis respectu herodis. dico q fuit maxia ma-
licia et iniusticia. In iustū dō fuit nimis capere
hominē tam sanctū et iustum. maxime attēta
causa de qua loquit euangelij hodiernū. He-
rodes misit ac tenuit Johāne et vixit cum
in carcerē. ppter herodiadē vxorē fratris sui
herodias autē insidiabatur Johāni. herodes
autē meruit Johāne. scies eū virū iustū et fan-
ctū: et libetē eus audiebat. Iste herodes erat
rex et habebat vxorem: sed nō ita pulchram et
gratā vt erat vxor fratris sui philipi. Et qā
erat luxuriosus. nō fuit otentus de vxore sua
plus appetens pulchritudinē q bonitatē mu-
lieris: vt sunt multi. Jō pulchritudo mulie-
rū facit eis multa mala. Nec philipus suspi-
cabatur malū de fratre suo. Finaliter herodes
dixit. Q cognata si vellent venire mecum. ego
sum rex. et vos essetis regina. Respondit illa.
Abelius est mihi vt sim vxor vni nobilis q
cōcupina regis. vos iā habetis vxorē. Sed si
vultis expellere vxorē vestrā. vadā vobiscū.

Et sic vxorē abstulit fratri suo philipo. Sta-
tim fama hui⁹ facti diuulgata fuit. Dixit io-
hannes. si h pctū sustinet. tota patria corru-
pesc. q: ita poterūt etiā alij facere. nec aliq⁹ au-
debat h redarguere nec corrigere. Propt qd
iohānes venit ad herodē. Et q pctū erat no-
torij publice eum corrigēdo redarguit dices
Nō licet hē tibi vxorē fratris tui. nō est bene
factū q tu teneas istā meretricē. Cogitate qli-
ter ipsa fuit indignata cōtra beatū iohē que
se reginā reputabat. dices intra se. Si iste Jo-
hānes viuit ego sum pda. Propter qd oī
die instabat apud herodē vt occideret Johā-
nē de mane et de sero. Nam talis ē mod⁹ mu-
lierū. Dicebat sibi herodes. Q malū eēt. quō-
potero ego occidere istū tam sanctū hominē
et pphetā. quem sequit totus mūdus. Et illa
bene. diligitis me sic. Finaliter autē qd hero-
des erat ita luxuriosus et carnali amore ceca-
tus. dixit. Quō fiet ne fiet tumult⁹ in populo
Et illa ait. Lapiat pmo et videbitis qd faciet
pplis. si hoc poterit sustine. Deinde fiat aliud.
Tunc herodes dum Johānes pdicaret misit
homies vt caperent Johāne. De h Math.
xiii. et Marc. vi. Ecce qualiter captio beati
Johānis fuit ex pte herodis et malicia et ini-
iusticia. Aboliter hic habetis tres doctri-
nas. vna tangit homies. secūda mulieres. ter-
cia cōmunitates et rectores. Prima qualis he-
rodes ad hoc deuenit vt secūduerit cognā-
tam. hui⁹ mali principij fuerunt oculi. eius
pulchritudinē respiciendo. Deinde ex oculis
veniunt cogitationes in corde. Deinde locuti-
ones in ore. Q si possem⁹ loqui truffando zc.
Deinde tact⁹ de truffis. de tactu et oscula. Jō
qui vult viuere caste debet custodire portas
oculorū et nō respicere. q: als cadet. Jō hie
remitas loquēs in psona iuuenū qui respiciūt
libenter mulieres dicit. Oculi mei depre-
datus ē animā meā. Quia si haberetis omnia
merita patriarcharū. pphetarū zc. in puncto
q respiciat mulierē cōcupiscendo eam. per-
dunt omia. quia peccatis mortaliter. Ad dō
autē iuuenes et scutiferi vbi deberēt acquire-
re merita et remissionem peccatorū. perdunt
merita et augmētant peccata. eundo ad eccle-
sias sermones et ad loca vbi sciunt confluere
mulieres ad videndū. Ergo ait Gregorius.
Nō decet intueri quod non licet cōcupisci.
Qui habet pulchrā vxorem potest intueri eā
et concupiscere. sed ab illa quā non licet con-
cupiscere auerte oculos tuos ne videant vani-
tatem ait David in psalmo. Secūda do-
ctrina tangit mulieres. q: ille nō debent susti-
nere oscula. tactus. et visitationes suspectas.

qđ si faciūt peccant. ideo errāt. Et qđ liz vbi est plicuolus cōgnata possit cōgnati oculari tñ piculolus est. Hā vter qđ statim incalefuit. Ideo mulieres caueatis vobis. Dicit mulieres si aliqñ vir est seletipm dicēdo. Ego me esse qđ ofculara effis illū hoim. Rīdet. Dñe iple est cōgnatim meus: et a nullo cōputare paretēla. Sed si hō sit fener. Quis sit cōgnatus eius: tñ nollit ipm ofculari: etiā si sit germanus. Iđo auisus vobis: qđ vbi est maior piculū it maior dyabolī tēpōtio. Iđo aplūs ait: Sugi te fornicationē. J. ad Lōzintb. vii. et ad Eph. iiii. Mollite locū dare dyabolo. Locū datur dyabolo truffando tēgēdo. Tercia doctrina tangit rectores ciuitatis. Hā qđm peccauit herodes secrete Iohānes nō curauit corrigere eum: qđ de peccatis occultis nō puniet cōitas. Sed qđ fuit notoriū tunc coexist. ne cōrripert totā ciuitatē et terram. hic habent exemplū et doctrinā rectores cōitas qđ corripunt peccata publica et notoria. als ira dei est sup villā vel cōmunitatē. Peccata secreta nō cadunt in iudicio hoim: nec eis illis puniet cōmunitas. Verbi grā. Si aliqđ secrete peccat cū aliq muliere. dōs damnabit ipm. s qđ est notoriū. qđ nulla pōt tēgueratioē celari. nisi corrigat. tota ciuitas puniet. Ecce qđ beat Iohēs qđ erat tanq̄ rector: et platus voluit corrigere illud peccatū. fiat qđ ordinatio in cōsilio est. et pā publica peccata. Et sic tenebim cō silii qđ dedit aplūs illi magne ciuitati. Lōzinthioz de quodā cōcubinario. rōne cui cōsilias panebatur moralitatis. siccitatis et alia mala. Et paulus qui adhuc viuebat scripsit eis vnde habebāt illa mala di. Ommino id ē notorie audit inter vos fornicatio. et talis fornicario qualis nec inter gentes. ita vt vroz parius illi sūq̄s habeat. Tollas de medio ves strū qđ hoc opus fecit. Relictis qđ modici fermentū totā maiām cōrripit. Auferet malus erg vobis ipm. J. ad Lōzintb. vi. Dixi secūdo qđ secūdo pūctus est cō sua morte martyiali. de qđ dñe themā. Decollat herodes Iohēm in carcere. Hō practica. Exq̄ beat Iohēs fuit captus. illa inq̄ mulier nō q̄rit di. Iste fugiet de captiōe. vel liberabit a p̄lo et clamabit s̄ me. Iō nō quiescā donec sit mortuū. Et ipa cū herode tractabat mortē suā. herodes nō audebat eū occidere: qđ timebat p̄d. s̄ inter se tractauerūt secrete. Dixit herodes. Tali die ē festū me natiuitat. Hō qđ facere festū natiuitatis nisi de sanctis ē stulticia. et tūc ego inuitabo barones et maiores regni. et tenebim modū qđ illi p̄sentiet i morte Iohāns. equo illi sint meci. bñ quietabim p̄lm. et si fine p̄ia

dy intrabit puella zc. Et quicqd petierit sibi
daturus iuramentu firmabo. z ipa petet caput
Johānis. z de iuramento facto me trinitari fi/
mulabo. ¶ Eñ hanc versutia z stātionē ba/
buerunt videt innui in historijs scholasticis.
vbi sic dicit: Credibile est q herodes cū vxo/
re de nece iuravit ut occasione inueniret occi/
dendi. Ordinatio igit cōiūgio. illa mittit filiā
q optime sciebat tripudiare. qz matris filii offer/
derat. qz matres citius ostendūt filiabz modū
omādū z tripudiādū qz pater nfr. vel Aue ma/
ria. Admiffi aut faciebāt sibi iam sonū qz ve/
niebat ad saltandū: que corā omibz saltauit.
z placuit cunctis iam ebrijs. Rer aut offendēs
magis gaudiū vocauit eā dē. Pete qd vis: z
dabo tibi. Et iuravit illi. z quicqd petieris da/
bo tibi. licz dimidiū regni mei. Et illa. Domi/
ne peto qz dēi possum petere. Ite quere cō/
siliū a matre quid petā. que alibi comedebat.
Que cū exisset dixit matri sue. Quid petam.
At illa dixit. L apud Johānis baptistā. Sed
dicas regi corā omibz: qz verbū regis iura/
mento roboratū irreuocabile est. Lū ergo in/
troisset statim cū festinatioē ad regem petiuit
d. Golo vt pñius des mibi in disco caput
Johānis baptiste. Audies hec herodes ē cō/
tristatū flauit. Tristitia pñerebat in facie. cuz
letitia haberet i mēte. Et illa ait: Dñe rex at/
tendatis qd mō iuramento pmissistis. Tūc ma/
iores z barones iam ebrii dixerūt regi. Dñe
vctis sibi. nō est magnū quid dare sibi caput
vñ? heremite paupis. faciat. Et ait rex. Di/
citis vos ita. Et illi. Ita dñe. Tunc rex misit
spiculatorē cum disco in quo portare caput
iohānis. Johānes aut vidēs hēc em credens
q sibi portaret prandii. qñ vidit cōsuiū dixit
Vbi est cib? Et ille. Nō porto tibi cibū. imo
caput tuū erit cibus. Glides Johānes qz mo/
ri debebat alia voce clamabat dī. Dñe deus
meus. in manus tuas cōmēdo spm meū. Tūc
caput Johānis pñdific. puelle dñi. z a puel/
la matri adultere pñtatur. Ecce qualiter bea/
tus Johānes schola virtutū. magisteriū vite
sanctitatis forma. norma iusticie. vginitali spe/
culū. pudicicie titul⁹. castitatis exemplū. peni/
tētie via. pctōz venia. fidei disciplina. Jobes
maior hoīe. par angelis. legis sūma. euāgelij
sanctio. aploz vox. silentij ppharū. lucerna
mūdi. pñlorū iudicis. totū medi⁹ trinitatis.
Et hic tantus dñi ineffusōse tradidit adultere.
addidit saltatrici. Abolerat Johānes hic
dicit esse marty. vnde de eo cantat ecclesia.
pñpetens marty: heremici cultor. Tamen
nō pro fide mortuus est. qz herodes nō faci/
ebat sibi qñtionē de fide: sed quia corripiebat

De natiuitate beate Marie virginis

pñ de peccato luxurie. Nota ē q̄ nō solū pñ de xpī: q̄ moīf p virtute aliq̄ manutēda marty: efficit. Si q̄s occidit a blasphemato: re quē reprehendit: marty: efficit cū beato Jo: hāc licet esset magn⁹ maiorē rōnez h̄z marty: rū q̄ reprehendit blasphemū q̄ luxuriosum: q̄a mal⁹ pccm̄ est blasphemia q̄ luxuria. Incōpa biliter maius peccatū ēē semel dicere malas grates rē. q̄ interficere centū homies. Q̄t marty: possent esse mō si vellent rē. Ideo rectores puidēat ne iurēt gentes deū enōmī ter. Si aliq̄s notorie diceret malū de rege nō sustineret. r de deo quilibet pōt loqui ad libi tum. imo ponit in trussa qñ scūt aliq̄e iura/ tozē vt rideant puocant cum vt iuret: r sic de alijs peccatis. Ideo christus qñ fuit locutus de merito r pmo marty: dicit math. v. Bea ti q̄ psecutos patiunt ppter iusticiā. nō dixit solū ppter fidē. q̄ fides est vna virtus theo/ logicalis. sed iusticia est generalis p omi vir tute tam hūilitatis abstinentie r castitati. Tū si mulier ptradidit ribaldum occidit marty: efficit. Nota de beata Edulīa ygine r mar ty: de q̄ in kalēdis natiuitatis dñi. Propter hoc dicebat sanct⁹ Petrus. Memō vestrū pa/ tiat qñ homicida aut fur aut maledicus aut alienoz appetito. Si aut vt xpianus. nō eru/ becat. glorificet autē deū in isto nomie. Sed si qd patim ppter iusticiā beati. j. Petri. iij.

Tercio restat nūc videre de sua sepultura corpali. Inuenio q̄ beat⁹ Jobes habuit tres sepulturas. pprias. vna fuit corporis. alia ca/ pitis. alia aie. Prima fuit corporis. Corp⁹ autē eius sine capite habuit honorabilem sepultu/ ram. Dicit euangeliū q̄ discipuli eius audita eius morte venerūt et tulerunt eius corpus r posuerūt in monumento. Secūda fuit capi/ tis. Et istam fecit ista mala mulier que p̄sen/ tata sibi capite a filia timens ne ppheta resur/ geret si cum corpore caput sepultū fuisset. idō caute in pariete palacij fodit: et ibi caput po/ suit. r sepe caput volebat videre timēs ne re/ surgret. sed bene fuit p̄soluta. Unde cum se/ mel caput Johānis in manib⁹ teneret. r eidē gaudens plurimū insultaret di. he Johānes vos voluistis me sepearate ab herode: s̄ ego abstuli vobis vitam r caput a corpore. Et di/ uino nūc caput ipsum i eius faciem insuffla/ uit. Et illa misera prius expirauit. r demo/ nes eius animā ad infernum duxerunt. Filia Jo eius cum sup glaciem tripudiaret. sub ea glacies resoluit. r ipsa in aquis cōtinuo sub/ merfit. r mō tripudiat cum demonib⁹ in infer no. herodes autē in exiliū missus ab impera/ toze. r ibidem miserabiliter vitā finiuit. Ecce

qualiter p̄soluti fuerūt. Tercia sepultura fuit anime. Et ista fuit in lyombo inferni. Non cre/ datus q̄ aia Johānis statim ascēdit in celum Quia nōdum xp̄s p suam mortē r passione aperuit ianuā celi. Sed descendit ad lymbū cum sanctis patribus: qui lymbus est i corde terre. ibi em̄ inferius est infernus damnatoz. Deinde lymbus puerorū. Tercio locus pur/ gatorio. Quarto supius erat locus patrum sanctoū. Abodo cōtemplate hic. qñ sancti patres viderūt aīas Johis dixērūt. Et q̄s es tu. Et ille. Et nō cognoscitis vos illū de quo dixit ysaías. Glor clamātis i deserto. Et ga/ uisi sunt sancti p̄res. Et narrauit eis quōd xp̄m baptizauit. r mūdo ostēdit rē. De ista sepul/ tura dauid dixit. Quis est hō qui uiuet r nō videt mortē. eruet animā suā de manu infer/ ni. q. d. null⁹. in ps. lxxxviii. rē. Abotaliter habem⁹ hic doctrinā magne p̄solatiōis. Bea tus Johānes cū tanta sanctitate et vite aspe/ ritate descēdit ad infernū. r modo si creatura moīf post baptismū anteq̄ peccet statim euo/ lar ad celum. Idem est iudiciū de quocunq̄ alio infideli nō fite veniente ad baptismum. Ecce modo quale gratiā habem⁹. Idē si faci mus cōdignā penitentiā de peccatis. Jo xp̄s Penitentiā agite ap̄opinquabit em̄ regnū celozū. abathe. iij.

In festo natiuitatis virginis Marie.

Sermo p̄mus.

Go quasi vitis

fructificauit. Verbu istud habetur textualiter Eccl. xxiij. r officiat in epistola hodierna. Pro declaratione verbi p/ positi r introductione materie p̄dicande scien/ dum q̄ christus inter alias bonas compatio/ nes r pprias q̄s dedit de se suis sanctis apo/ stolis r discipulis fuit ista. Ego sum vitis ve/ ra et vos palmites. Qui manet in me. s̄ fert fructū multū. quia sine me nihil potestis facere. i. meritorie. Joh. xv. Ecce q̄ christus i ista auctoritate vocat se vitē. r discipulos r in plo/ na eozum omnes nos vocat palmitēs. Et po nit duas ratiōes. vna affirmatiua. alia nega/ tiua. Affirmatiua est. q̄ sicut palmes manēs in vite ab ea recipiens humore fructificat. als nō. Ita christus est vitis et radix: siue rabaca omnū bonoz r virtutū r influentiarū. Qui ergo manet in hac vite. s. p veram fidē absq̄ errore dubitatione r falsa credentia. r per de uotā et p̄romptā obedientiā faciēdi suā vo/ luntatē r seruandi suā p̄cepta. talis recipit ab eo humiditate gratie. et facit eos abundare

e fructificate. Primo in intellectu fructu contemplationis. In memoria fructu bone recordationis. In voluntate fructu amoris et dilectionis. In ore fructu orationis. In oculis fructu lachrymationis. In auribus fructu diuinorum auditionis. In manibus fructu elemosinarum largitionis. In toto corpore fructu afflictionis. Et cetera ratio affirmatiua quod si diu palmes manent in vite per credentiam et obedientiam fructificat. Ideo dicit: Ego sum vitis et vos palmites qui manent in me et ego in eo hic fert fructus multus. Secunda non est negatiua qui tangit cum dicit: Quia sine me nihil potestis facere: quia palmes a vite scilicet nulli facit fructum. nihil valet nisi ad coburendum in igne. Sic christianus a vite. id est christo scilicet gladio peccati mortali: quia dubitat in fide si est sic. Et nunc debet quod dubitare in his que deus dixit: Absit. Adhuc si habeat fidem firmam et tenet mala vitae in se: et nulli facit fructum meritorum: quia sine me. id est gratia et influentia nihil potestis facere. Ideo dicit ibidem. Sic palmes non potest facere fructum a semetipso nisi mauerit in vite. sic nec vos nisi in me maueritis. Ex his rationibus patet quod diu istis christis de se proprie dicit: Ego sum vitis et cetera. Et ecce excellens christi. Virgo autem Maria non habet excellens cum christo: quia ipse est creator et ipsa creatura. et ideo ipsa non equiparetur christo. et ideo vobis sibi assumilando se dicit: Ego sum vitis (nolo et equipari vel equari. sed assumilari) fructificauit. Sicut fructificat per principium primum et tanquam principalem omnino. ego post eum non equiter vitis. sed sic quod notat similitudinem. Patet thema. De ista materia inueniuntur fructus in quibus ergo maria fructificauit quasi vitis.

Primum de purificatione angelicali.

Secundus de sanctificatione spirituali.

Tercius de presentatione corporali seu temporalis.

Quartus de magnificencia virtuali.

In his ergo maria ergo fructificauit quasi vitis. propter quod dicit: Ego sum vitis fructificauit. Dico primo hoc. Primo christus fructificauit in fructu de purificatione angelicali: qui antequam fuisset conceptus fuit angelice puritatis. Ita scilicet quod angelus Gabriel totus lucidus nuntiavit virgini marie quod esset mater filii dei. Ideo dicit eam. Tu. Absolutus est angelus Gabriel a deo in ciuitate galilee: cui nomen habet: ad virginem desponsatam viro. cui nomen erat Ioseph. de domo dauid. et nomen virginis maria. Tu. Et ecce purificatio angelica. dulcis fructus est contemplationis. Sicut ergo maria quasi vitis non equiter vitis. fructificauit. Antequam fuit concepta fuit purificata. Ille magnus doctor Hieronymus affirmat quod Ioseph per virginem Mariam et beatam annam eius mater. xx. annis

fuerunt in matrimonio quod non habuerunt matrimonij fructum. Culpa erat ipsi? Anne quod erat conceptio nis frigida. ideo erat sterilis. Sed quod fecerunt non recurrebant ad diuinos vel fontilegos: sed ad deum: quia nullus potest dare nisi deus. Ideo cum de uotio de oronibus. ieiunijs. et elemosinis. vigilijs. et pegrinationibus recurrebant ad deum. uouentes quod si deus daret eis fructum et cetera. quod darent deo. Et cum semel Ioseph fieret ex una parte et Anna ex alia. apparuit eis angelus Gabriel confortans eos dicens: quod omnes et alia bona erant deo accepta. et quod haberent unam filiam non filium sed filiam que esset sancta antequam nata. que conciperetur mirabiliter: quod deus supernaturaliter iunxit opus matrimonij in sua generatione. et Anna precepit. Et ecce quod alter filius angelus purificata vitis. Ideo dicit. Ego sum vitis fructificauit suauitate odoris. et flores mei fructus honoris et honestatis. Et cetera. Flores vocat verba que dicit angelus parentibus suis. Fructus honoris fuit virgo maria. Et honestatis. quod non legitur quod uirgo Ioseph cognouerit aliam nisi uxorem suam. Ista est honestas matrimonij. Mora contra illos qui frangunt honestatem et legem matrimonij. Et ecce quot peccata concurrunt. Primum est luxurie abominabilitas. quia deus non uult quod illud opus fiat nisi inter uirum et uxorem in matrimonio. Etiam si homo haberet mortem. et diceret medicus quod faceret illud. alius mortuus est et citius debet mori. nisi habeat uxorem. et medicus est excoicatus dando consilium tali quod non est de matrimonio. Ita est condemnatum hoc peccatum quod nullo modo est licitum illud nisi in statu matrimonij. Ideo dicit honestatis. Et concordat apostolus di. honorabile concubitus in omnibus. et thoros immaculatus. Fornicatores enim et adulteros iudicabit deus. ad hebreos. vlti. Secundu est de rapina et de furto iniusticia. quia si ego domo tibi capam meam. et postquam tu eam possideris aufero eam tibi. et do alteri. rapina facio. Rapina maior est quam homo qui dedit corpus suum uxori. deinde ipse dat alteri. furto et iniusticia facit. quod corpus uiri uxoris est. et conuerso. Ideo apostolus. Abusum sui corporis potestatem non habet uir. Similiter et uir sui corporis potestatem non habet mulier. Ergo nolite fraudari inuicem. id est ad romanos. viij. Terciu peccatum est maius. id est perditionis. quia si unus miles dat fidem alteri militi quod erit socius in prelio. Si frangit sibi fidem corporis. potest ipsum redarguere de fide siue perditione. et dare sibi campum duelli. Ita in matrimonio. uir dat fidem corporis uxori. et conuerso. Ideo qui frangit proditor est. Et si uxor esset fontis posset assignare viro proditori campum coram rege. sed quia sunt debiles recurrit ad deum

De natiuitate beate Marie virginis

ad linguā: et ad oculos plorādo. De talibus dicit aplūs. Si q̄s fuor et maxime domesticorū curam non habet. fidem negauit. et est infidelior: et ad Thymo. v. Nullus ē magis domesticus q̄ vtor. Quartū peccatū et maius est sacrilegium. Scitis quare deus ordinauit matrimoniu quod est vnu de septē ecclesie sacramētis. ad signandū q̄ xps duxit ecclesiam in spōsam suā quā nunq̄ dimittet. ppter aliā cui est fidelis. Quā ergo frangis matrimoniu tu es falsator: sacramētū. Et sicut sacerdos eet falsator: sacramētū. si qm̄ debet eleuare hostiam consecratā eleuaret hostiam papiri. Sacramētū hoc magnū est. Ego autē dico in xpo et in ecclesia. ad Ephe. v. Secundus fructus christi fuit sanctificatio spūalis. Nam in cōceptione domini ihu christi simul in instanti cōcurrunt quattuor. scilicet corpus formatio. anime creatio. vniuersa sanctificatio. passiue q̄tū ad humanitatē: q̄ vt fons totius sanctificationis in summa sanctificatione creata est sup omne purā creaturā. Quarto diuinitatis et diuinitatis vniu. De hoc dixit angelus virgini Abarie. Ad eū ex te nāscet sanctū: vocabis filius dei. Luc. i. Similiter virgo fecit fructū sanctificationis. nō dico q̄lter: nec ipa dicit. s̄ dicit: Ego quasi vitis. s̄. q̄ nō i instanti eius corpus fuit formatū et. sed qm̄ eius corp⁹ fuit formatum. et anima creata in infusa. q̄ ista dicit conceptio germinis que est pfecta. quia cōceptio seminis imperfecta est. nō expectauit deus nouem menses. nec vnu. nec etiā hebdomadā vnam. imo credis q̄ eadē die et hora fuit sanctificata sup omnes sanctos et sanctas et etiā angelos. Autores de hoc Dauid in ps. xlvi. Fluminis impetus letificat ciuitatē dei. sanctificauit tabernaculū suū altissimus. Deus in medio eius nō cōmouebis. adiuuabit eam de⁹ mane diluculo. In quo psalmo quattuor ponunt de eius sanctificatione.

Primo quātitas.

Secūdo dignitas.

Tercio firmitas.

Quarto puritas.

Primo ostendit quātitas sanctitatis virginis Abarie cum dicit: fluminis impetus. q̄a totū flumē diuinariū gratiā effusum est sup eam in sanctificatione. In sanctificatione aliorū sanctorum infundit vna gratia diuine. quia vnus sanctus habuit vna guttā gratie. alius aliam et. Et in virgine Abarie fluminis impetus. Bēni. Leteris p partes dā gratia spiritus. marie x̄o totam se infudit plenitudo gratiarū. ppter quod dicit. letificat ciuitatē dei. Quā virgo fuit sanctificata nullus homo sciuit

sed angeli sciuerūt. Quale gaudiū fecerūt. Ratio. q̄ dixit christus q̄ gaudiū est angelis dei in celo sup vno peccatore penitentiā agere. ergo quāto magis sup virgine Abaria que nunq̄ peccauit. Ecce quare dicit. Fluminis impetus letificat ciuitatē dei. Secūdo declarat suā dignitatem. cum dicit. sanctificauit tabernaculū suū altissimus. Si camere militū sunt optime ornate. dignū est q̄ camera regis sit magis ornata. Ideo dignū fuit vt tabernaculum suū scilicet camera in qua filius dei debuerat nouem mēribus habitare q̄ fuit sup omnes sanctificata. Bēni. Ego puto q̄ et copiosior sanctificationis benedictio q̄ in alijs sanctis i vtero sanctificatis in eam descenderit. que nō solum ipsius ortum sed et vitam eius ab omni peccato deinceps inuēnt cōseruare. Tercio declarat suā firmitatem. cum dicit. Deus in medio eius nō cōmouebis. qui. s̄. habitat in ea p gratiā. Differentia est inter cadere et cōmoueri. L. adit homo p peccatū mortale. Iō aplūs Qui se existimat stare scilicet in gratia dei. videat ne cadat. s̄. ad Rom. x. Et cōmouet q̄s p peccatū veniale. Nunq̄ filius sanctus nec sancta qm̄ ceciderit vel cōmorus fuerit nisi christus et virgo maria. qui xps iam in hac vita habuit pulegiū sanctorū qui sunt in celo. q̄ non possunt cadere nec cōmoueri. Dauid in ps. cxlii. Non cōmouebit qui habitat in iherusalem. Sic virgo Abaria quia nunq̄ peccauit mortaliter nec venialiter. nec corde cogitando et. Ipsa fuit illa mulier fortis de q̄ Salomon quesuit a suis doctoribus dicens. Mulierē fortem quis inueniet. Proverb. vltimo. Nullus doctorū sciuit respondere. et spiritus sanctus sibi respondit dicens. Procul et de vltimis finibus. qm̄ in vltima etate debuit esse. Nota q̄ ista questio. Mulierē fortem et. Incipit p aleph. quod interpretat mille: quia tot anni fluxerunt a Salomone vsq̄ ad virginē Abariam. Quarto declarat puritatem. cum dicit. adiuuabit eam deus mane diluculo. Et loquit de sanctificatione virginis Abarie. Inuenio sex horas in quibus sanctificauit creaturas aliquas. scilicet hora completorio. hora vespere. tertia hora meridiei. quarta hora terciarum. quinta hora prime. sexta in auroa. hōra completorio vt scitis est in solis occasu. Ista hora sanctificant etiam illi qui vixerūt i peccatis et malis. plorant et petunt misericordiam. et deus dat eis contritiōem. tales sanctificans per contritiōem cordalem. Sed in tota sacra scriptura nō legit q̄ aliq̄s fuerit sic sanctificatus nisi de vno. scilicet de latrone. de quo Leo papa. Et non legit q̄ vnq̄ fecerit aliq̄

bonū. sp̄s fuit mal' & viciōsus. Et hora cōple-
tozū qñ fuit iudicatus ad mortē habuit tātaꝝ
p̄ritōnem de pctis q̄ vix potuit formare ver-
ba dicēs. Admēto mei dñe dñi veneris in re-
gnū tuū. Et ut tps̄. Amen dico tibi: hodie me-
cū eris in paradiso. Null' sit ita stultus q̄ dicat
q̄ deus ita miserēbit mibi sicut latroni. quia
maius miraculū esset q̄ male viuētēs facerēt
bonū finē q̄ suscitare mortuos. De ista sc̄ifi-
catione dicit hieremias. Lōgrega eos q̄ gre-
gem ad victimā. & sanctifica eos in die occisi-
onis hīere. xij. Alij sanctificant' hora vespē-
rarum. vt illi qui nō spectant finē: sed ante re-
deit ad deū p̄ntent: faciūt afflictōes. Tales
sanctificant' p̄ p̄niam sacralem. talibus dicit
ap̄ls post q̄ fecerūt penitentiaz. Nūc liberati
a peccat' sc̄i p̄ p̄niam. serui autē facti deo: ha-
bitis fructum vestrū in sanctificatōe. ad ro.
vj. Alij sanctificant' in meridie qñ feruet ca-
lor. sicut martyres qui feruore spūs occidebā-
tur p̄ honore xp̄i. Isti sanctificant' p̄ passi-
onem martyrialem. De quib' dicit scriptura.
Præpauit deus hostiam. i. corpus suum. seu
martyres ex feruore spūs. sanctificauit voca-
tos suos. Sophonie. j. Alij sanctificant' hora
tercie. vt infantes p̄ ablutionem baptismales.
De ista dicit ap̄ls nouiter baptizatis. Pecca-
tores autē aliqui fuistis: s̄ abluti estis: s̄ sancti-
ficati estis in iustificatione estis in nomine ihu xp̄i do-
mini nostri & in spū dei nri. j. ad Cor. vj. alij
hora prime in orto solis fuerūt sanctificati. q̄
in vtero matris anteq̄ nascerent effecti sunt
sancti. vt hieremias & iohēs. De hieremia.
Anteq̄ exires de vulua sc̄ificauit te. Ista au-
toritas nō cogit ad credendū nisi q̄ qñ debuit
nasci fuit a deo sanctificatus. Idem de b̄to Jo-
hanne bap. Lu. j. Spūs sancto replebitur ad-
huc ex vtero matris sue. Sed x̄go Abaria in
auroa fuit sanctificata nō expectauit de' no-
uem menses nec vñū z̄. s̄ in eodem die & ea-
dem hora. Ecce q̄re dicit. Adiuuabit eā deus
mane diluculo: nō hora p̄pletōzū. nec vespē-
rum z̄. s̄ mane in auroa. Ecce ei' fruct' san-
ctificatōis. Ideo possumus dicere in laudē
xp̄i x̄ginis gloriose illud dauid. Dñs dabit
benignitatē. i. incarnationē. & tercia nra sc̄i vir-
go Abaria dabit fructū suum. ps̄. lxxxiij.

Tercia' fruct' xp̄i fuit de p̄sentatōe tempali
Nam post sui natiuitatē fuit p̄sentatus i tem-
plo dñi. Lu. ij. Postq̄ cōpleti sunt dies pur-
gatiōis Abarie fm legē moysi tulerūt illum
in hierlm vt s̄isteret eū dño. sic scriptū est i le-
ge moysi. Q̄ omne masculinū adaperies vul-
uam. sanctum dño vocabis. Et vt darent vo-
lūta p̄ eo paraturū aut duos pullos colum-

barz. S̄ister & b̄ta x̄go: nō dico eq̄liter. s̄ p̄
natiuitatē ex vtero matris & ablactatōe suā
fuit deuotissime in templo dñi p̄ntata. Nota
historia breuiter speculādo de ascensu virgi-
nis p. xv. gradus in templū dei. Itā illa ascē-
sio fuit ministerio angeloz facta eaz ducenti/
um. Cum dicit Gregori' .j. oralo. In b̄ mun-
do visibili nihil nisi p̄ creaturā inuisibile dis/
ponit. Qd pōt intelligi declarari ad modū
sponsaz in die nuptiarū q̄ vsq̄ ad ecclesiam
ducunt p̄ pentes eaz. & eccl̄ie assumunt' a cō
sanguineis sponsi. Iste ascensus. xv. ḡdum
significabat aliq̄d mysteriū futurū & p̄maximū
de b̄ta x̄gine vt tangit hiero. i. q̄ sup̄. ix. or-
dines angeloz archangeloz z̄. Ideo canta-
tur. Exaltata es facta dñi genitrix sup̄ choros
angeloz ad celestia regna et sup̄ sex ḡd' san-
ctorum. i. virginū. p̄fessor. martyū. ap̄lorū.
pphetaz & patriarchaz erat s̄blimāda. Ab-
le filie p̄gregauerūt diuitias: tu sup̄gressa es
vniuersas. Proverb. vl. Adoraliter notat
hic sup̄ hoc q̄ pentes virginis diligentes fue-
rūt ad p̄plendū & faciendū votum. p̄ra vouē-
tes & nō p̄plentes. q̄ licet dicant doctores q̄
mai' meritū est qñ mediare voto hō seruāt ca-
stiatem. paupertatem. et obedientiaz q̄ sine
voto ceteris paribus: sed est tñ peniculum &
peccatum fractio voti. quia maius pecca-
tum est q̄ homicidium. Dicunt theologi q̄
maius pctm̄ est falsum iuramentū q̄ homici-
dium. Et b. Thomas dicit q̄ mai' pctm̄ ē fra-
ctio voti. Nota p̄ra clericos ignorantes. di-
centes q̄ pctm̄ luxurie nō est mai' pctm̄. Cle-
rum est laicis: s̄ sufficit ad dānatōes. In cle-
ricis autē & religiosis est de maiorib' p̄p̄ vo-
tum. Laucatis ḡ a votis nisi p̄pleatis. Dicit
enī scriptura. Si qd vouisti deo morieris red-
dere. Displicet ei ei infidelis & stulta p̄missio.
Eccl̄s. v. Nota. ne morieris reddere. Si facis
votū infra certū tps̄ p̄plendū. debes illud cō-
plere infra illud tps̄. als plus peccas q̄ si oc-
cideres hominem. Si autē nō stauisti certū tps̄:
debes p̄plere statim habita oportunitate. Id
dicit ne morieris. Nota p̄ra illos q̄ nunq̄ in-
ueniūt tps̄ oportū. et qñ sunt senes petunt
dispensatōes. Displicet enī ei infidelis & stul-
ta p̄missio. q̄ nō complet'. Stulta p̄missio est
ei qñ sit sine deliberatōe. Primo ex deuotio-
ne aliq̄ subito faciunt votum. Secō ex indi-
gnatione qñ eis sit displicentia aliqua: subito
faciūt votū. vel nō intrādū domū illius: vl
ludendi cum eo. & h̄mōi p̄trariatū. & vouē-
do frangunt votū qd nō debet feruari. Terc-
cio ex tribulatōe. i. doloris & infirmitatē. vl
in partu mulierum. & post nihil faciunt quasi

De natiuitate beate Marie virginis

velint deus decipe. Item nota p̄ra illos qui
p̄mittit filios ad seruitutē dei in religione vel
sacerdotio. r̄ post nihil faciūt nec curāt expe-
ctantes filiū gibbosum vel filiā vt illam dent
r̄. Ecce q̄re dicit. Si q̄d vovisti r̄. Quā-
tus fructus xpi est vel fuit de magnificatione
p̄tuali vel sp̄uali. Quouq̄ xps fuit. xpi. an-
noz ita vixit q̄ nō reputabat magn⁹. immo
reputabat faber lignari⁹. sed in baptismo fu-
it magnificatus. q̄ iohes ipsuz baptizauit ce-
li aperti sunt sup eum. r̄ descendit spiritus san-
ctus in specie columbe sup eū. et vox p̄ris in-
tonuit. hic est filius me⁹ dilectus. Math. iij.
r̄ Lu. iij. Tūc apud hoies fuit ita magnifica-
tus. intatū q̄ fugit in deserto. Similiter vgo
Maria. nō eq̄lites. r̄ ecce quō. Ex q̄ vgo ma-
ria fuit p̄tata in templo i q̄ stetit. x. annis cū
alijs virginibus quasi essent moniales. ita fa-
ciebant antiquitus. Nota p̄ra p̄suetudinem
de puellis nō venientib⁹ ad ecclesiā. Nota de
historia r̄ de desponsatione. r̄ qualiter spirit⁹
sanctus descendit in specie colūbe sup vgam
sponsi sui ioseph. quē ad modū sup xpm i ba-
ptismo. r̄ sic virgo fuit valde magnificata. de
isto fructu dixit Salomon in p̄sona virginis
Sub vmbra illius quē desiderauerā sed i sci-
licet vt sit mihi in patrem r̄ in sponsum. r̄ fru-
ctus eius dulcis gutturi meo. Eccl. iij. Ado-
raliter nota hic sup hoc q̄ vgo fuit despon-
sa p̄ verba de p̄senti. An em̄ sit p̄ verba de pre-
senti. verū matrimoniu est. etiam si nō sequa-
tur copula carnalis. nec p̄nt separari nisi per in-
gressum religionis. si nō fuit secuta copula si-
ue publice siue clandestine p̄traxerūt. Si clā-
destine excommunicati sunt nec p̄nt separari. Jo
qui clandestine p̄trahūt r̄ post p̄pter timores
penam vel odium ipsa ducit aliū. ipsa ē pu-
tana. Et primus qui est vir. r̄ etiam si ipse cō-
trahit cum alia. leno est. Quō sunt multi q̄
credunt habere vxorē r̄ nō habent. Itē sunt
alia multa impedimenta. Vos nō creditis ali-
quid facere in baptismo vel p̄firmatiōe. quia
om̄s vultis esse p̄patres r̄ cōmatres. r̄ est ita
q̄ si estis patrines de aliquo vel aliqua. etiaz
vxor legitima est patrina eius. r̄ conuerso.
etiā si nō sit p̄sens. r̄ nunq̄ aliq̄s filius vester
p̄t p̄trahere cum illa. licet papa p̄t dispen-
sare. Item si deric⁹ q̄ baptizat bz filios n̄ pos-
sunt p̄trahere cū illis q̄s ipse baptizauit. r̄ q̄t
sunt in b̄ casu. Itē si p̄traxistis cū aliq̄ cōfan-
guinea infra quartum gradum nō est matri-
moniu. Item dicitis anteq̄ habuissetis istaz
vxorē peccastis primo cū matre ei⁹. ita q̄ non
est vxor vestra. Nec papa p̄t dispensare ni-
si in aliq̄b⁹ gradib⁹. nō tñ in om̄ib⁹. q̄r nō auz

forore vel vxore fratris. q̄ est p̄ra legem di-
uinā. Null⁹ p̄t b̄re matrē r̄ filiā. Idē si pec-
castis cum forore sua. r̄ ecōuerso. si vxor pec-
cavit cū patre vtr⁹ r̄. Si sunt in tercio vel q̄r-
to gradu. papa p̄t dispensare. Ideo est opti-
ma p̄suetudo q̄n debent desponsari q̄ sacer-
dos. p̄clamet. si est aliq̄s qui sciat impedimē-
tum q̄ reuelet. r̄ si aliq̄s scit impedimētū se-
crete. tñ reuelet sacerdoti. Et modo in mult
locis nō faciūt istas proclamatiōes. et male.
Item sunt aliqui postq̄ cōtraxerūt r̄ discon-
ueniūt. p̄curant filii separationem cū falsis te-
stib⁹ r̄. Non possūt separari nec papa nec
etiam Petrus ap̄lus posset dispensare. nullo
mō possunt separari nisi p̄ ingressum religionis
ante copulam. Ideo ap̄ls. Hīs qui in matri-
monio iūcti sunt p̄cipio. nō ego f̄ dñs. vxores
a viro nō discedere. et vir vxorem nō dimi-
tat. i. ad Cor. iij. vij. Et sic vt Iohachim r̄ an-
na vitam eternam p̄merebunt. Quod vobis
p̄stare dignetur pateret filius et spiritus san-
ctus Amen.

De natiuitate beate Marie virginis

Sermo secundus

Emoria mea i ge

neratione seculor. Eccl. xxiij. r̄ re-
citatu est statim in epla hodierna.
Scom q̄ scitis hodie est festu r̄ solēntas bñs
dicte natiuitatis virginis Marie quādo na-
ta fuit de vtero matris sue bñdicte Anne. Si
placet deo habebimus bonas doctrinas sci-
tiales. et instructiōes morales: sed vt verba
sint ad honorem dei salutē virgo maria r̄.
Istud verbum dicit in p̄sona virginis. Ape-
moria scilicet mee natiuitatis. Sciendum q̄ i
summa generaliter sunt duo secula. Primus
est creaturaz spiritualiū r̄ incorruptibiliū.
Secundū creaturaz corporalium r̄ corruptibi-
liū. Primū est celum empyreū. De q̄ stra-
bus ait sup Gene. j. Celum empyreum mor-
vt creatum est: angelis est repletum. Secun-
dum est terra: de qua iam vulgariter dicit b̄
seculum. q̄ licet terra sit p̄manēs tñ creatur
corpales sūt corruptibiles. Jo Salomon ait
Generatio p̄terit et generatio aduenit. ita āt
in eternum stat. Eccl. j. Dico q̄ creatio isto-
rum duor seculor p̄t dici generatio. Ratio
q̄ generatio alicui⁹ creature ē ei⁹ p̄ncipiū. iō
phus diffiniēs generationē dixit. Generatio
est progressio de nō esse ad esse. et q̄ ista duo
secula. scilicet celum et terra habuerunt p̄n-
cipium per creatiōem. quia ante creationem
celi et terre nulla erat creatura nisi solus deus
trinitas ipsa. Si dicat ab aliquo simplici. Et

deus tunc ubi habitabat. Dicitur q. in camera
sue eternitatis. Auctas. Dñs excelsus & subli
mis inhabitas eternitatem. Ps. lviij. & creauit
celum & terram p. vob. Et q. tunc habuerunt pñ
cipiū essendi. Ideo pot. dici generatio. et p. cor
dat moyses dices. Iste sunt generationes ce
li & terre qñ create sunt in die qñ fecit deus ce
lum & terram Gen. ij. Dicit g. virgo Maria. me
moriam mea in generatione scz celi & terre figu
rata fuit & declarata & demonstrata. Pz the
ma. Memoriam mea in generatione seculorum
Et q. virgo Maria remittit nos ad generati
onē seculor. videam? qd dicit de h. scriptura.
Dicit em. In principio creauit de? celū & ter
ram. Terra aut erat inanis et vacua. et tene
bre erāt sup. facie abyssi. & spūs dñi ferebatur
sup. aq̄s. Dixitq. deus. Fiat lux. Et facta est
lux. Et vidit de? lucē q. esset bona. & diuisit lu
cem a tenebris. Appellauitq. lucē diē. & tene
bras noctē. Factumq. est vespere et mane dies
vnus. Gen. i. h. sunt decē clausule pñtēs
totā festiuitatē hodiernā. ppter qd dicit vir
go Maria. Memoriam mea in generatione se
culor. Prima clausula est cū dicit. In princi
pio creauit de? celū & terrā simul. Ista simul
tas creatōis celi & terre figurabat similitudē
pñctōis mionij Joachim & Anne. Joachi
dicit celū. Rō. q. tota sua vita fuit celestis. I
z esset nobilis & poterat dicere. Nostra conuer
satio in celis est. ad Phil. iij. Anna dicit ter
ra. quia fructifera fin. influentiam quam reci
pit a celo. et pot. exponi de ea illud ps. lxxvii.
ij. Bñdixisti dñe terraz tuā. q. primo erat ste
rilis. Et sequit. Dñs dabit benignitatē & ter
ra nostra scz beata Anna. nostra ppter vtili
tatem quā ex ea habuim?. dabit fructū suum
scz virginē Mariā. Patet q. quō mēoria vir
ginis q̄tum ad pentum pñctōes exp̄ssatur
& figurat cum dicit. In principio creauit de?
celum & terrā. Si dicat de aliquo. Frater cō
tra. q. nō videtur bona expositō q. Joachim
dicatur celum et Anna sanctio Joachim di
catur terra. Ideo ecclesia festiuit de ea & non
de eo. Rñso q. ratio bñ? sanctitatis fuit. qd
Anna habuit maiorē pñcipatōnem cum vir
gine Maria q. pater. q. patres ppter nego
ciū tpale parū curat de pueris paruis. s. ma
tres. Est g. notandū q. sicut ram? violaz vel
rosaz plus redolet in illo qui cum diu portat
q. in eo q. solum tangit. Sic est in pposito. qz
facit pater in generatione filij ac si daret ramū
violarū matri. & recedit. sed mater portat in
vtero. & post natiuitatem lactat. tenet in bra
chijs. osculat &c. Ideo Joachim parū fecit.
Et tñ Anna terra &c. et Joachim celum. Rō.

quia mulier quātūcumq. sit sancta & virtuo
sa debet esse sub viro. & vir debet esse domin?
et maior in domo. quia sicut terra non est nisi
punctus respectu celi. a qua recipit influenti
am. quia als terra nō fructificaret. Ita vxor
respectu viri a quo regit &c. quia g. Joachim
erat vir beate Anne. Ideo habebat maiorita
tem & pñtiam & influentiā in domo. quia
ad nutū viroz debent esse vxores. Et sicte vx
ores tam maior q. minor deferant maritis su
is honorem. Ihesus. i. &c. fuit Assueri impe
ratoris. Propter hoc Joachim dicitur celus
& Anna terra. Ad aliter instruit h. mu
lires: ne intrent in caput eoz vt velint habe
re dominiū. dicendo. Ego ero dña dom? pro
certo gallina cantabit &c. quia natura & leges
diuinales & pontificales et impiales dant vi
ro q. sit dñs. Ideo auertens vos. Et si in pri
ma hebdomada qñ estis noue vir dissimulat
aliqua. post nō sustinebit. immo cum baculo
vadit p. domū. quia vir debet esse celū domi
nando. et vxor terra subiicendo. Ideo dicit
scriptura. Adulteres viri suis subditē sunt vt
dño. q. vir caput et mulieres sicut est christ?
caput ecclesie. Sed sicut ecclesia subiecta est
Christo: ita et mulieres viris suis in omnibus
salcet licitis et honestis. Vni diligit vxor
sues vestras sicut & ipsē dilexit ecclesiā. & seip
sum tradidit p. ea vt eā sanctificaret. ad Eph.
v. Ecce quare dicit virgo Maria. Memoriam
mea &c. Secunda clausula est cum dicitur
Terra aut erat inanis & vacua. h. ostendit
pñctio beate Anne. q. licet esset in statu matri
monij cum nobili viro suo Joachi. tñ erat ste
rilis & infecunda. quia ita erat frigide pplexi
onis q. naturaliter nō poterat p̄cipere. Ideo
dicit q. erat inanis: nō de vanitate & vacuitate
pompōsa. s. quia nō attingebat finē matri
monij &c. qui est habere liberos. Ideo dicit i
anis & vacua. s. in vtero ppter infecunditatē
Et dicit beatus Hieronymus. q. iochim no
bilis de ciuitate nazareth p̄traxit cum Anna
nobili de genere David de ciuitate bethleem
& .xx. annis fuerunt sine liberis. quia tra erat
inantis et vacua. sed ecce modū quem tenuer
unt quinq. medianas receperūt vt daret de
us eis prolem. Si vos de matrimonio vultis
filios. faciatis ides. Primo em. faciebant ma
gnas elemosynas de pane. vino. de fructib?
& omnibus alijs faciebant tres partes. Pri
mam dabant deo & scrutoribus suis in tem
plo. Adodo ad hoc venit mundus q. nolunt
nec decimam dare. Secunda dabant pegr
nis & pauperibus. Tercia retinebāt p. se & fa
milia dom? sue. Scdo q. faciebant oratōnes

De natiuitate beate Marie virginis

deuotas et cum lacrimis dicebant. **D**ñe ex q̃
placuit vob̃ q̃ sum? in infirmitate deus nob̃ plē
q̃ aliter modici valet. q̃ aub̃? et aialib̃ dast
filios. **i**deo **zē**. Tercio pegrinati sūt de naza
reth vsq̃ hierl̃m sepe et frequēter discalciaati.
Quarto portabāt offertoria et p̃sentabant ea
in templo. **Q**uinto fecerūt votum dando ad
seruitiū dei. plēni sūt deus daret eis. Et sic. **xx**.
annis terra erat inanis et vacua. Et cōcordat
scriptura dicit. Aspeti terā et ecce vacua erat
hiere. **iiij**. **A**bozali hic nota p̃ mulieribus
de matrimonio q̃ desiderāt p̃les. et est bonus
desideriū. q̃ nō vadāt ad demones diuinos.
fornilegos **zē**. q̃ null̃ pōt dare p̃les nisi deus
quia requirit creatio ibi. **s. aie**. et si cū diuinis
obtinēt vt habeant filios. malū finē faciunt
zē. Sed recurritis ad deū cum cōfynis oratō
nibus **zē**. **I**deo dicit scriptura. Anima. **i. cre**
atura rōnalis q̃ declinauerit ad magos et ari
olos et fornicatū fuerit cū eis. ponā faciem meā
p̃tra eam. et interficiā illā de medio populi sui.
Leuit. xx. Tercia clausula est. Et tenebre
erant sup̃ faciem abyssi falsi in principio anteq̃
deus creauit lucem. **A**byssus dicit. p̃fūditas
in q̃ nō videt claritas solis neq̃ lune. Ita cor
da hominū dicunt abyssus. q̃ nō possūt sciri
seu videri nisi a deo. **L**o hominis inscrutabile
est quis cōgitet illud. **E**go dñs scrutans cor
da. **hiere. xviij**. **A**byssus q̃ erat cor iochim et
Anne ex tristitia. quia nō habebāt p̃les. sed
vt p̃sone humiles abscondebant tristitiaz in
corde: sed tenebre venerūt sup̃ faciem abyssi
quando iochim recepit tam magnam vere
cundiam in templo a sacerdote nolente reci
pere suam oblatiōem. sed repulsam habuit. et
expulsus fuit de templo p̃fussibiliter. cum ta
men esset de maioribus. sed quia sterilis et in
secundus iuxta legem **Deutro. viij**. Non erit
apud te sterilis vtriusq̃ sexus. tam in homi
nibus q̃ gregibus tuis. Dicitur quomō bea
ta Anna exiuit templum et iuit ad domum vt
consolaret virum suum de tanta tristitia: sed
non inuenit. quis iochim p̃e verecūdia iuit
ad pastores. et ipse siebat ex vna parte. et be
ata Anna ex alia. et timebat de viro suo. et te
nebre erant super faciem abyssi. **A**bozali
ter hic instruuntur homines et mulieres. **I**ho
mines habent hic doctrinam patientie. Si sa
cerdos modo expelleret nobilem de ecclesia:
et excommunicaret quid diceretis. **L**erte p̃te
rent sacerdotēs dicendo. Tacetis deride. als
lues. Non sic iochim: sed patienter recessit
seruans p̃siliū in scriptura. Non vos defendē
tes carissimi: sed date locum ire ad **Rom. xij**.
Abulles enī in iustitiam quando vidēt vi

rum tristem. quia aliquoties ex negocijs ma
gnis tristant debent virum osculari. sed sunt
alique vxores rabide q̃ augent tristitiā viris
de omnibus dantes culpam viro. **I**deo ani
setis vos. quia mulier data est in adiutoriu
viri. **Gen. ij**. Non est bonum homines esse so
lum faciamus ei adiutoriu sile sibi. **Q**uar
ta clausula est. **S**pūs dñi ferebat sup̃ aquas
Ecce hic p̃missio de ṽgine **A**baria ad iochim
cum eēt cū pastozib̃ et fletet dñ. **D**ñe si ista ste
rilitas venit ex p̃cto meo indica mihi **zē**. **i**dey
de Anna. **S**up̃ istas aq̃s lachrymaz ferebat
spūs dei. **i. angelus**. **Q**ui facit angelos suos
spūs. **p̃s. ciij**. et ad **h̃eb. j**. qui venit ad **Jo**
achim. qui timuit: q̃ caro nō pōt sustinere ṽst
onem spūs. sed timet. ṽragn? qui vider leos
nem. **D**icaf quō reuelauit sibi de filia habē
da. **I**dem dixit Anne. **I**n cui? signus dixit q̃
inuenirent se ad portam auream in hierusalē
Abozalter instruimur hic habere patienti
āz. **Joachim** et **Anna. xx**. annis fuerūt sine p̃
le. et faciebant elemosynas. oratōnes **zē**. et nō
obtinuerūt. sed q̃ habuerūt patientiā in ve
recundia sibi facta a sacerdote statim habue
runt p̃missionē obtinuerūt habere p̃les. **P**a
tet q̃ q̃ vult aliquid obtinere a deo siue fa
nitatem siue remissionē p̃cto. **ṽg. p̃les**. p̃
valet patia q̃ aliud. **Joachim** enī poterat se
vindicare de sacerdotē: s̃ noluit. Ita vos de
betis facere. **E**rgo maior est iniuria fmit
tendo tanto facilius obtinebit q̃ optat. **J**o
apls ait. Patientia vobis necessaria est. **s. ad**
obtinendū q̃ petis. vt voluntatē dei facien
tes repositetis p̃missionē ad **h̃eb. x**. **Q**ui
ta clausula est. **D**ixitq̃ de? fiat lux. **E**cce cō
ceptio virginis **A**barie. **D**icaf quomō credi
tur q̃ Anna et vir eius sepauerunt se a thoro.
quia antiqui sancti nō virebant matrimonio
nisi ratōne filioy. et quādo sentiebant vxores
grauidam separabant se vsq̃ post ablactati
onem filij. qui lactabat tribus annis. et matres
nutriebāt eos. et ipsemet matres volebāt eos
lactare. q̃ idō dedit de? vbera mulieri nō ad
ostendendū hominibus. sed sicut vterus vx
oris est camera filij. ita vbera sunt cellarium.
et Anna et Joachim videntes q̃ nō poterant
h̃re p̃les. credo q̃ sepauerūt se a lecto. p̃pter
q̃ dñ. fiat lux. **L**ux dñ. illa b̃dicta generatio
ṽginis **A**barie. q̃ sine tenebra culpe facta est
Adō aut in generatiōe filioy sūt multe tene
bre. p̃pter intentiōem carnalem et corruptā pa
rentum. **S**z generatio virginis marie fuit vt
lux. **D**e ista luce habet. **ij. Reg. xxiij**. Sic lux
aurore oriente sole mane absq̃ nubibus ruit
lat. Sic ista p̃iunctio iochim et Anna lumi

nota fuit. Abſoliter inſtruitur hic illi de
mſionio qui in filiis pcreandis debent habe-
re intentioē p̄dicatois. q̄ p̄ ſemine verbi dei
generat filios deo de filiis dyaboli. quia illos
qui fuerūt filij dyaboli p̄ ſuperbiam facit fili-
os dei p̄ humilitatem: z ita de alijs. Talis de-
bet eſſe intentio facientiū matrimonij vt ge-
nerent proles deo ad ſeruitum. alſ iudican-
tur adulteri coram deo. Sicut de predicator/
re qui nō curat de fructu: ſed de vana gloria
laudis ſeu familiaritatis adulter vocat. quia
plus curat de ſalario q̄ de fructu in populo.
Ideo ap̄lus ait. ij. Jerin̄h. ij. Non ſumus ſi-
cut plurimi. Nota plurimi adulterantes ver-
bum dei: qui in p̄dicatione nō ſp̄ialem fructū
querūt: ſed ſanctiorem humanū. Ergo in filiis
habendis ordinetis intentionē vestrā ad de-
um. quia alſ dyabolus habet in eis potesta-
tem. Autoritas. Deſcendā tibi qui ſunt quib⁹
potēſt p̄ualere demoniū. Ibi nancq̄ qui coniu-
gium ita ſuſcipiūt vt deſi a ſe z a ſua mēte ex-
cludant. z ſue libidini ita vacent ſicut equus
z mul⁹ quib⁹ nō eſt intellectus. in hos h̄z po-
teſtatem demoniū Thob. vi. Sexta clau-
ſula eſt. z facta eſt lux. Ecce ſanctificatio vir-
ginis Abarie nō credatis q̄ fuerit ſicut de no-
bis qui in peccatis concipimur z nascimur et
nutrimur. quia ſi ante baptiſmū fuiſſem⁹ mor-
tui damnaremur. in limbo intellige. Sed ſta-
tim poſtq̄ corpus fuit ſomatum z anima cre-
ata tunc fuit ſanctificata. Ideo fit feſtum de
eius conceptione. quia facta eſt lux ſc̄litz ſan-
ctificationis in ea. z ſtatim angeli in celo fece-
runt feſtum conceptionis. Ideo David dicit.
Lux orta eſt iuſto ſcilicet chriſtus. vt ſit lux
ter eius. z rectis corde. ſangel⁹ qui nō poſſūt
inclinari ad peccatum. nec ad dextrā p̄ pro-
ſperitatem. nec ad ſiniſtram per aduerſitates
nec ante per affectōnes. nec retro per rancor/
res. Ideo dicit rectis corde leticia. Examini
iuſti in domino z conſitemini memorie ſancti-
ficationis eius. Pſal. xcvi. Septima clau-
ſula eſt. Et vidit deus lucem q̄ eſſet bona. ec-
ce natiuitas virginis Abarie. Nota. vidit. id
eſt videre fecit. quia ipſe eaſ ſciebat ſed vide-
re fecit q̄ eſſet bona. Nam bona erat angelis
quia per eam reparantur eoz cathedre. bo-
na hominibus. quia per ipſam habent redē-
ptiōem. bona peccatoribus. quia per eam cō-
ſequuntur veniā. bona iuſtis. quia per eaz
conſequuntur perfeuerantiā in bonis ope-
ribus z augmentū gratie in meritis et glorie
introductionem. bona ſanctis patribus. quia
p̄ ea adepti ſunt liberationem. bona animab⁹

de purgatorio. quia p̄ eam habent ſuffragiū.
bona nauigantib⁹. quia p̄ eam perueniūt ad
portum ſalutis. bona laborantib⁹ in terra. q̄a
per ipſam conſequunt̄ requiem. Dicat quo/
modo feſtum natiuitatis virginis venit i co-
gnitionem hominū p̄ illū ſanctū hominē. vt
habeat in legenda lombardica. De hac nati-
uitate poteſt exponi allegorice illud Iſaier.
vij. Non lux ori vifa eſt iudeis. Nota/
ua clauſula eſt. Et diuiſit lucem a tenebris.
Et hoc quando fuit in templo pſentata. Te-
nebre dicunt gentes mundane et mundanis
negocijs. Ecce tenebre operient terram. z ca-
ligo populos. Yſa. lx. Ab iſtis tenebris deus
ſepauit lucem virginem Abariam. Dicat de
pſentatione virginis Abarie p̄ parētes ad tē-
plum. Poſtq̄ habuit tres annos completos
votum quod fecerat exoluerunt. Strabant
enim puellē in templo vt in monaſterio vir-
gines. Dicatur quomodo aſcendit quindecim
gradus. adiuta ab amicis ſponſi qñ debet ex-
ceſſam intrare. quaſi dicendo. iſta iam ē no-
ſtra. Ita fecerunt angeli de virgine Abaria.
Langit hic Hieronymus in quindecim gra-
dibus quomodo virgo debebat eſſe tāte ſan-
ctitatis q̄ aſcenderet in celum ſup nouem or-
dines angeloz. et ipſa etiaſ aſcenderet ſuper
ſex ordines ſanctorum. Iſoc figurabant quin-
decim gradus ante templum Salomonis et
fuit completa p̄phetia Salomonis dicentis
Abulte filie ſc̄z creature angelice et humane.
cōgregauerūt diuitias. tu ſupergreſſa es vni-
uerſas. Proverb. vltimo. Abſoliter dica-
tur hic p̄ra illos qui nō curant cōplere vota
Nam multi ſunt qui in tribulatione vouent.
z poſt nō curant implere. h̄ eſt velle deum de-
cipere. Quot ſunt mercatores. quot mari-
narij quibus ipſa virgo dat auxilium z iuuat
eos in neceſſitatibus. z tamen nō curant com-
plere vota. Item quot ſunt qui nō p̄nt habe-
re proles: promittūt q̄ dabunt ad ſeruitiū
dei ſi habeant: et poſtq̄ habent non curant.
Si quid vouiſti deo ne moreris reddere. Di-
ſp̄licet em̄ ei inſidelis et ſulta p̄miſſio Ec̄es.
quinto. Nota. ne moreris reddere. Si infra
certum t̄ps. p̄miſiſti. cōple illud circa tempus
Si nō aſſignaviſti tempus. tunc intelligiſt ſta-
tim eſſe ſolucundum. Nota clauſula ē. Ap-
pellauitq̄ lucem diem et tenebras noctem.
Pro iſto intellectu ſciendum q̄ antiqui⁹ no-
biles pſentabāt filias ſuas in templo. et ibi
nutriebāt ſub aliqua ſancta muliere. z alie
domicelle reſpectu virginis dicebantur nox.
Rō. q̄ earū intentio et cor erat ad mundana

De natiuitate beate Marie virginis

Lo: aut virginis Marie ad spiritualia. Dicitur cum xpo Maria fuisset. x. annis in templo. fuit tunc etatis. xij. annor. quando sacerdos iuxta morem dixit q omnes puellae quatuordecim annor irent ad domos pentum ad contrahendum etc. Omnes puellae virgine dempte habentes cor ad mundana gauisae sunt dicendo. Q grās deo: modo ero dñā domus & potero facere h in illa. Ecce vanitates: & ppter hoc dicunt tenebre. Virgo aut Maria vt lux clara surrexit: de qua erat iam maxima fama scitatis. & sepe videbat angelos. dices se fecisse votum xginitatis. q: a penitibus ex voto dedicata fuerat. p seruitio dei: nō erat vana vt ceterae. Ideo dicit. appellauitq lucem diem etc. Quæstio moralis est h. In isto tēpe nō erant monasteria monialium. nec xgo poterat amplius in templo remanere. Vbi g intendebat habitare seruando xginitatē. Dicit q in domo pentum. Et h modo tūc seruabāt h pauce virginitatē. Et h plium dat apls dicens. De xginib⁹ aut pceptum dñi nō habeo. p illiū aut do tanq misericordiam psecutus a deo vt sim fidelis. Existimo em hoc bonū esse. ppter instantem necessitatē: qm bonum est homini sic esse. Alligatus es vxori: noli querere solutionē. Solutus es ab vxore: noli q̄rere vxorem. Si aut accepis vxorem nō peccasti. Et si nuplerit virgo nō peccauit. Tribulationēz tñ carnis habebūt hmōi. Ego aut vobis parco. Docitaq dico fratres. Tpus breue est. Reliquū est. vt qui hnt vxores tanq nō habētes sint. i. ad lxx. vij. Et nō recipiebāt familiāritatem cum aliq hoīe masculino. & sic custodiebat tūc plus qm in monasterijs ipsa virginitas. Auferent puellae et mulieres deuote cauerē a nimia familiaritate: q inclināt hoīem ad malū. Decima clausula est. Et factū est vespere & mane dies vnus. Vesperus dicitur finis diei. Ecce ioseph antiquus. & mane. xgo Maria iuuenis. xij. annor. dies vnus p desponsationē. Ad practicā dicitur quō sacerdos rñdit virginī Marię dī. Iste mod⁹ est in consuetus etc. Sed virgo pudenter replicauit dicens. Pater vos allegatis consuetudinez humanalē: & nunqd est maior autoritas diuinalis dī. Clouete & reddite dño deo. vt ait dauid. Dicit quō sacerdos pposuit in pñlio. in q fuit pñsum vt deus pñlaret in re tam noua. Qui ondit de sancta factorūz sacerdoti q sua volūtas erat q illa xgo haberet sponsum de genere dauid. Itō q fieret pcanizatio vt omēs pportaret xgas & ponerēt ad altare. Nota in legenda lombardica dicebant iuue-

nes carnales de q virgine. de illa Maria taz pulcra. Q bñdicit⁹ erit qui illā tam pulcrāz et diuītē vnica pentum habebit. Dicit quō qm bet eoz parabat se etc. Non opus ē follo cymbalum suspendere collo. Ioseph vero cogitauit licet sim de genere dauid. tamen quia suz fener. & quia sum paup. & virgo iuuenis & diues etc. hęc & similia cogitando non curauit portare virgā dicendo. Iuuenes dicerēt de me. Q ille fener. dicebat q tu es deuot⁹ & iam venis recipere vxorem. Dicit quō nullum signum fuit ostensum. Et sacerdos iterū orauit etc. Ad quē deus dixit. q ille cui debet virgo nō portauit virgā. Dicit quō iterū venerūt omēs cum virgīs: sed virga Ioseph floruit. & fructificauit amigdala. & spiritus sanctus in specie columbe descendit super eam. Dicit quō virgo Maria orauit vt deus daret sibi sponsum aliquē pbum. vt esset sibi in patrem & nō iuuenē carnalem. qm fuit sibi dicitur q talis fener erat suus sponsum. multuz gauisae est. Sed modo si vni puellae pponitur senex dicit. Q quid facerē cum illo: nolo. S; nō sic fecit virgo Maria. Ecce quō facta est vespere & mane dies vnus. Dauid. Abetior est dies vna. scz istius matrimonij. in atrijs tuis sup milia. Et fuit ppleta pphetia ysaie. xj. Egrediet⁹ virga. scilicet abscisa p Ioseph de radice yesse. q Ioseph fuit de genere dauid & flos de radice ei⁹ ascendet.

De natiuitate beate Marie virginis. vel de septem gaudijs et septem tristitijs.

Sermo tercius.

Go mater pulcre

dilectionis & timoris. Ecclī. xxiij.

Ista materia credo q erit deo & beatissimę virgini Marie glorioza. et nobis pñcuosa. Saluetur virgo Maria. Notandum q tria ista scz

Experientia sensualis.

Euidencia naturalis.

Prouidencia diuinalis.

Amanissime ostendit q gaudia et leniciehui mundi tristitijs & doloribus sunt admira: et null⁹ pōt hic habē gaudiū purum. Pmo hoc docet experientia sensualis. Nam in magnis festiuitatib⁹ qm fuit leticie etc. dolent ministri in maxillis ppter alas etc. pñi atedantur in canticis. et dolent caput & guttur etc. Alij dolent in tibijs ex tripudij. Itē in magnis iuiijs & nuptijs comedendo. bibendo ridendo. statim sequitur aliquid de aliqua re vel tristitia etc. Scdo hoc docet euidencia

naturalis. Regula est pbor di. q. offie medi-
um picipat naturā extremorū ppariorū. vt
patet de illo qui est inter ignē et niuē rē. Idez
vita pſens est in medio duorū extremorū co-
trariorū. i. padisi et inferni. In padiso est pu-
rum gaudiū. Auctas. Gaudiū et leticiam ob-
tinebūt: et fugiet dolor et gemit⁹. Ysaie. xxxv.
Nota differentia inter gaudiū et leticiā. gau-
diū pſistit in corde. Leticia qñ nō solum in
corde sed extra offendit: nec potest abscondi.
In inferno est totū oppositum. quia ibi est do-
lor. pſoratus. amaritudo. tristitia et desolatio
et pura tristitia. nec gaudent de aliquo. Dicit
scriptura in pſona damnatorū plangentium
Defecit gaudiū cordis nostri: versus ē in lu-
ctum chorus noster. Cecidit corona capitis
noſtri. Ele nobis quia peccauim⁹. Aſen. v. nos
dō sumus hic in medio inter padisum et infer-
num. Ideo picipamus de vtroq: q. omnia
sunt hic mixta. Gaudia et leticias habem⁹ de
celo. Amaritudines et tristitias habem⁹ de in-
ferno: et ascendit vt fumus. Conſolationes et
leticie sunt vt gutte mellis et quasi diſſillatio
de fauo mellis spiritus sancti ac si d. fauo in az-
boze poſita diſſillarent gutte in ore. Sz quia
infernus est propinquior nobis: quia ē in cor-
de terre. Ideo plus abundāt amaritudines et
tristitie q. conſolationes rē. Propter h. dic Bo-
etius. Quis dulcedo felicitatis humane mē-
tis amaritudinibus est reſperſa. id ē pmixta.
Hoc etia patet ex diuina puidencia. q. si
hic gaudia eſſent pura eſſemus nimis diſſolu-
ti. nec timeremus deum rē. Si amaritudines
dolores et tristitie eēnt pura vt i inferno veni-
remus in deſperationē. quia pſonā triſti ſi-
ne ſpe conſolationis deſperat rē. Ideo puiden-
tia diuina temperat gaudia cum tristitijs. et
econuerſo. quia bonus coequarius eſt. et i ci-
bo nimis dulci ponit ſal. et in cibo ſaſſo ponit
mel. Quā tu es letus et gaudes de aliquo ho-
nore et dignitate seu lucro abus eſt dulcis. ſi
cogita. Expecta modicum: quia in breui mo-
rieris: et ita temporabis gaudium. Ideo qñ tri-
ſtaris de aliqua aduerſitate. pditione bonorū
vel amicorū rē. nō debes deſperare. q. in bre-
ui ipſe ponit ibi mel vel iuckarā conſolationis.
Ideo dicit ſcriptura. Reſtus dolore miſcebis.
et extrema gaudiū luct⁹ occupat. Prover. xii/
ij. Pz doctrina de experientia ſenſuali. euidē-
tia naturali. et puidencia diuinali. q. gau-
dia hui⁹ mōi ſūt mixta. intm q. ab iſta doctri-
na dgo. Maria. mī dei nō ſuit exempta. imo
in quolibet gaudiū et leticia pſe ſili⁹ eius ſibi
miſcuit dolorē et tristitiā. Ideo dicit ipſa virgo
Ego mī pulcre dilectionis. q. tum ad gaudia.

et timoris. ſcz de triſtitijs. Nota. pulcre dile-
ctionis. Hoc ptra dilectiones mūdanas corru-
ptas et turpes. Septē enī fuerūt gaudia prin-
cipalia virginis Marie. in quolibet xps mi-
ſcuit ſibi ſal triſticie. Primū gaudium qd
virgo habuit. fuit in die incarnationis quādo
facta fuit mater dei. Vultus ſentire iſtud gau-
dium. Inuenit enī ex dictis ſanctorū doctorū
q. in illo puncto virgo Maria legebat in bi-
blia. quam intelligebat plus q. pphete in illo
paſſu. Ecce virgo pcepit et pariet filiū. et vo-
cabit nōmē eius emanuel. id eſt nobiſcuſ de-
us. Ysa. vij. Sic legendo virgo Maria cum
maxima deuotione ptemplata eſt di. Domi-
ne et quāta erit ſancitas et dignitas illius vir-
ginis. Dō dñe ne moriar. quouſq. viderim
illā virginē. Conſerua mihi aures vt illā au-
diam. oculos vt videā. et ſic de alijs mēbris.
vt in his poſſim ſibi ſeruire. Et cum ſic ptem-
plaret. ecce angelus Gabriel totū rutilans in-
trauit cameram di. Virgo bñdicta vſus eſtis
illa. De quo virgo fuit nō modicū admirata
quia ipſa nō ſe reputabat dignam vt eſſet ma-
tula illius virginis. Ad quā angelus. Vos
eritis mater dei incorrupta. Quia ſicut gñz
formas intra tunicā auellane ſeu nuciata in
vtero tuo formabit illud corpus rē. Quā vir-
go ſenſit ſe grauidā: cogitate quale gaudiū
habuit. intm q. ſi omnia gaudia et delectatōes
hui⁹ mūdi eſſent vnita in vna pſona nō equa-
rent gaudiū leticie et conſolationi et dulcedini d-
ginis. Et ſicut virgo ante conſuevit orare dñ-
cens. Ad te leuaui oculos meos qui habitas
in celis: tunc orabat. Ad te lauaui oculos me-
os qui habitas in celis et in vtero meo. Ecce
gaudium. Et nota ex gaudiū virgo licet nō
eſſet aſſueta incepit vnum canticum di. Magni-
ficat anima mea dominū. Et exultauit ſpi-
ritus me⁹ in deo ſalutari meo rē. In quo can-
tico ſunt. x. verſiculi. Rō. q. ſciebat q. x. men-
ſes portaret filiū dei in vtero. nouem comple-
tos. et de decimo recepit ſeptem vel octo dñ-
es. Nota et exultauit. i. extra ſaltauit. Pm et h-
mologia. ſicut ille qui recipit rumores de no-
uiter papa creato. Ecce gaudium. Sed ecce
tristitia. Dicat quando vterus virginis in-
groſſabat. hoc videns Joſeph. non modicū
admirans intra ſe dixit. Mifer quid ē hoc.
Dicit beatus Bernardus q. ex vna parte di-
cebat. Impoſſibile eſt q. tam ſancta creatura
peccauerit. et ex alia parte dicebat. hoc natu-
raliter non potest fieri. intantū q. cogitauit
occulte dimittere eam. compoſuit ſarcinula-
las volens recedere rē. Cogitate triſtitiā vir-
ginis nō audebat reuelare ſecretū. q. nō erat

De natiuitate beate Marie virginis

vt ille muliercule que quicqd somniant totū dicit rē. Et qñ beata Anna petebat. filia qd est hoc rē. Rñdebat virgo Maria mater: de us scit quid est. Et mī flebat ex vna pte. z ioseph ex alia. Cogitate tristitiam virginis. Et flens dicebat. Dñe nō audeo reuelare vřm se crediti. qz nescio si placeret vob: s̄ vos dñe reueletis sponso meo ne dimittat me ne sim disfamata. Ecce tristitia. Iō dicit euangelium. Lū esset desponsata mī ihu Maria ioseph. an tēq̄ puenirēt inuēta est in vtero hñs de spiritus sancti ioseph aut vir ei? cuq̄ eēt iust? z nollet eam traducere. voluit occulte dimittere eam ad arb. j. Adorati instrumur b̄ vt illd magis gaudiū diei nuptiarū tēperet timore. Cogitare dz vir intra se diceō. Miser ego suz mō in tanto gaudio s̄ ista vxore. qd scio ego si erit bona legalis rē. Idem vxor dz cogitare. Miser quid scio ego si habeo paces cum isto. Si erit zelonus de me: z filia. Ita faciebant antiqui illi sancti hoies. Ecce quid dicit scriptura. Accesserūt ad cōiuiuiū: s̄ cum ti/more dñi nuptiarū iuiuiū exercebat. Thodie ix. Mō erat ibi dissolutiōnes nec locutiōes rē. Scdm gaudiū de principalibus fuit in natiuitate xpi. Dicat quō in nocte natiuitatē si/cut alie mulieres in partu habent dolores et multas miseras. virgo Maria habuit multas magnas z inusitatas solatiōnes. et tota resplendebat in facie. Dixit ioseph: vultis parere bñdicta. Ita dixit virgo Maria. z ioseph voluit vocare obstericē: s̄ virgo probibuit eam. z ioseph ait. Vos estis iuuenis z i/experta. Er virgo rñdit. De? puidēbit. Dicitur quō xps exiuit vterū vřginalem. vt radi/solis trāsirens p fenestrā vitreas rē. Et virgo met recepit eū in manib: et nox fuit ita clara sicut meridies. Et virgo gaudebat qz videbat se vřginē incorruptā z habentē filium dei Et dicebat. Dñe vos venistis in hūc mundū ad saluandū gen̄ humanū rē. z osculabatur oculos ei. Oculi bñdicti ptemplantes celestia. z man? et dicebat. Bñdixit manus q̄ celū z terrā creauerūt. z sic de alijs mēbris ei. Et ioseph etiā adozauit eū: et voluit vocare nutricē vt daret sibi lac: s̄ vřgo noluit lz nō b̄et lac: qz dicūt medici q lac z ples pcedūt de eadez radice. Et vřgo orauit dicens deo p̄r. Dñe q pascis oē aīal. puidēas filio vřo rē. Auto. Mēciēs mī vřgo vix pepit sine dolore saluatorez scđoz. sola virgo lactabat vberē de celo pleno. Quale gaudiū hñit qñ audiuit anglos cāntes rē. qñ vidit filiū adorari a bestijs i p̄sepio z a pastorib. ē isto gaudio ait ppha. Lctabit vřsa et inuia. z exul

tabit solitudo: z florebit qñ lilij. Germinans germinabit: z exultabit leta bunda z laudās. Psa. xxxv. Virgo maria dz deserta p̄p̄ asperitatē vite: z inuia. qz null? hō trāsuiit p eā. Et exultabit. s̄ de natiuitate filij solitudo. qz semper volebat stare solitaria. Dicit enīz hiero. Sugiebat publicū. amās scēci habitare. Germinans in gaudijs z laudib? dei. germinabit pariēdo filiū dei. Ecce gaudiū de natiuitate filij. Sz statim sequit? tristitia. Nam octaua die dixit ioseph. Benedicta vřgo sancta. qz cū magna reuerentia rē. Jam fact? qz hodie ē octaua dies natiuitatis. z fili? dei q̄ venit ad implere legē z nō soluere vt liberet sibi credētes z obediētes. Iō hodie dz circūcidi. z virgo q̄ intelligebat secretū circumcissionis. qz figurabat passiōē. z erat signū seu arra. qz vt mercatores dāt signū rē. Ita xps venit ad forum hui? mundi ad emendū aīas p̄cio sanguinis. etiā voluit in principio dare signum. scz decē vel. xij. florenos. i. guttas sanguinis. Sed vřgo ideo incepit flere: maxie qñ ioseph recessit ab ea. z iuit ad iudeos ad rabinū. hoc significabat qz vnus discipulus recedens a xpo iret ad iudeos vt iudas. Et b̄ intelligens virgo flebat. Scđo qñ ioseph venit cū multitudine iudeoz. quia sic mō pgregant? in baptismo: ita tūc in circūcisione. hoc significabat qz veniret passiōis tempe turba seu multitudo iudeoz ad capiendū filiū ei. et virgo maria flebat. Tercio qñ virgo p̄sentauit eis filiū significabat qz p̄sentaret iudiciū. Quarto de nomine iesu tūc sibi imposito. figurabat sētentiam datam irrevocabiler de passiōe sua. Quinto eleuatio fimbriarū figurabat expoliatiōem iuxta crucē. Sexto qñ circūcidebat clamauit. Et hoc significabat clamorē christi in cruce. z virgo flebat p̄tinue. Septio i panno in quo recipiebat sanguinem circūcisionis virgo intellexit qz in passione sic colligeret sanguinem filij in velo suo. Octauo posuerit vnguentū in vulnere. z figurabat vnguenta corporis christi in sepulcro. Nonno qñ post circūcisionem posuit cum iterum in panniculis. b̄ figurabat in sepulcrum. Ecce salta tristitie. cum gaudio natiuitatis. Et poterat dicē virgo. Sp̄sūs sanguinum tu mibi es ob circūcisionem. Exodi. iij. Adoraliter habet? instructionem de gaudio filioz qñ de? vob dat filios. de q̄ gaudio dicit xps. Jā nō meminit p̄surre p̄p̄ gaudiū. qz nar? ē hō in mūdiz. Et vos igit nūc quidē tristitia b̄tis. Iterū autē videbo vos et gaud. cor rē. Jo. xvi. Qñ ob stetit or. p̄ciat vob fili? et tota dom? gaudet. dz poni salta cogitādo. qd facta ego s̄ illo

filio si erit suspensus vel p̄bust⁹. ⁊ cū mag⁹ timore debetis stare. maxie ne in furca inferni sit suspensus ppter malū nutrimentū qđ da-
tis eis. Pascitis enī eos cibo corporali ⁊ nō spi-
rituali: qđ est melior. In q̄libet mane etiā ⁊ se-
ro ostendatis filio: p̄ n̄r. Dicat mod⁹ quō ma-
i⁹ dicere filio de mane. Fili mi scias qđ vna
regina i celo: ⁊ ostēdāt se figū ⁊ orare. In sero
cū timore dicat m̄r filio. Fili mi mō de nocte
vadūt demones: ⁊ illi qđ p̄nūt se in lecto sine
ofone. hos molestāt ⁊ ⁊. S⁹ vos ostēditis eis
vanitates ⁊ vadāt cū gladio ⁊. Adres offē-
dunt puellis quō debēt chorizare. Et debet
ē cū mag⁹ timore qđ hētis reddere rōnez deo
de filijs. Ideo ait scriptura. Ne iocūderi in fi-
lijs impijs si multiplicent. nec oblecteris sup
ip̄os si nō est timor dei in illis. Abilio est ei
vñ timēs deū qđ mille filij impij. et subditur.
Vtile est mori sine filijs qđ relinquere filios i-
pios. Eccl. xvj. Tercū gaudiū v̄ginis ma-
rie fuit in die apparitiōis qñ venerunt reges
orientis. Quale gaudium fuit illud. Virgo
stabat cū filio vt dicit doctores adhuc in illo
loco vbi pepit. ⁊ subito magnus rumor fuit i
ciuitate bethleem. Jam potestis cogitare q
equoz hoies in aduentu triū regū faciūt ma-
gnū rumorē. et venerūt ad locū vbi erat. Et
ioseph nō erat cū virgine. vt dicit text⁹. In-
uenerūt puerū cum Abaria matre ei⁹ ⁊ et non
aliū: dicit glo. Et qñ virgo sensit eq̄tes. cogi-
to ego qđ ip̄sa abscondit filiū ⁊ posuit in p̄sele
pio. ⁊ posuit se ad laborem. Quā virgo audi-
uit reges mirantes de stella qđ stetit supra vbi
erat puer. xgo gausa est ppter illā p̄phetiā.
Hume. xxiij. Quē stella ei⁹ iacob: ⁊ p̄surgit
xga de isrl. ⁊ p̄cutiet duces moab. Reges ad-
mirantes vel admirando dicebāt. et quid est
hoc: qđ stella nō p̄suevit stare nisi hora p̄an-
diij ⁊ quietis. ⁊ mō fiat. ⁊ dabat mirabiles ra-
dios. Poterāt dicere reges. Nō est hic pala-
cium. nos regē natū p̄quirimus ⁊. Et vene-
rant ad portā vbi erat virgo. ⁊ eleuata modi-
cum faciatā. dixerūt virgini. Scitis vos vbi
est qđ nat⁹ ē rex iudeoz ⁊. Et r̄ridit xgo. Dñi
b̄ debent scire magni rabini. et dñ virgo loq̄-
rēt corda regū calefiebat. respicientes se mu-
tuo. Deinde interrogauerūt xginē si h̄ret fili-
um. et virgo r̄ridit qđ p̄. Itēz interrogaue-
rūt de die natiuitatis. Respōdit qđ erat. xij. dies
p̄e quō vocabat. R̄ridit xgo maria ihs. au-
dito h̄ notē p̄dicēs adorauerūt ihs. quem
virgo eis ostēdit. ⁊ adorādo dicebant. Dñe
creator celi ⁊ terre. ⁊ tanta ē humilitas v̄sa di-
mittendo celis: ⁊ venire in istā miseriam. p̄ sal-
uatōne n̄ra. Deinde adorauerūt matrē et. dī-

cebant sibi. Camera filij dei. templū sc̄m
dñi. regina celi. ⁊ dñia mūdi. et aptis thesau-
ris suis obtulerūt. Ecce gaudiū. De isto gau-
dio p̄phetauit ysaas di. Tūc videb⁹ ⁊ afflu-
es. ⁊ mirab⁹ ⁊ dilatab⁹ cor tuū qñ conuer-
sa fuerit ad te multitudo maris sc̄licet infideliz-
tatis. quia illi reges infideles erāt ⁊ nō iudei
finitudo gentū venerit tibi. ysa. lx. S⁹ seq̄-
tur statim salsa doloris ⁊ tristitie. quia p̄ re-
cessum regum iherodes videns se delusum a
regibus cogitauit occidere omēs pueros be-
thleem ⁊. Propter qđ angel⁹ dñi apparuit in
somnia ioseph di. Surge ⁊ accipe puerum et
matrē ei⁹ ⁊ fuge in egyptū. ⁊ esto ibi vsq̄ dū
dicā tibi. Futurū est enī vt iherodes q̄rat pue-
rum ad p̄dendū eū. Abat. ij. c. Statim ioseph
ibat ad camera virginis qđ orabat iuxta
illud dauid. Abedia nocte surgebam ⁊. ioseph
pulsauit ad ianuā. de qđ virgo admirata
cum aperuisset vidit ioseph stetit. ⁊ ait. Do-
mine de qđ plorans cū sit gaudendū. qđ habe-
mus filiū dei nobiscū: de qđ vos estis nutritor
et ioseph. Benedicta cito recedam⁹. qđ he-
rodes vult interficere filiū v̄m. Logitate istā
ciā virginis. Primo timore filij. Scō et fu-
ga. Tercio ad egyptum ad terram infideliz
Dicat qñ exibat ciuitatem. ⁊ virgo sentiebat
aliquid. videbat sibi qđ esset herodes ⁊ time-
bat. summe abscondens filiū in gremio. ⁊ eq̄-
tans sup asinā fugerūt in egyptū. vbi septē
annis fuit tanq̄ exil. ⁊. ecce q̄re gl̄iosissima
virgo Abaria dicit. Ego mater pulcre dile-
ctiōis ⁊ timoris. Adorāt instrumur hic.
Jam gaudiū virginis p̄ reges orientis veit
⁊ etiā dolor ⁊ tristitia p̄ regem herodem. hic
ostenditur qđ si aliquis est in amicitia seu fa-
miliaritate regis. caueat ⁊ timeat. quia tales
vt cōmuniter a regibus interficiunt vel expe-
dant. Ideo debent timere. Si homo equi-
taret in leone. licet timeret ab alijs. nō ratōne
sui fed ratōne leonis. plus debet ipse timere:
ne leo cum vno pede interficiat eum ⁊. Ita
de rege qui est leo. in qđ equitat qui in eo cōs-
tit ⁊. Propter hoc si habetis amozes seu fa-
uorem regis vel plator. nulli displicatis. nō
faciatis omnia qđ volueritis. Ideo dicit da-
uid in ps. Nolite cōfidere in principib⁹: in fi-
lijs hoim in quib⁹ nō est salus. Ratio. exiit
sp̄s ei⁹ regis per motem corporale. ⁊ re-
uerteretur in terram suam. quantum ad corpus
in illa die peribunt omnes cogitatōes corū
sc̄licet qui in rege p̄hēbāt. cogitātes mltas
vanitates. Quartū gaudiū virginis Aba-
rie fuit de gl̄iosa resurrectione filij sui. qñdo
sibi primo apparuit. vt dicit Ambrosi. in libro

De natiuitate beate Marie virginis

de virginibus. Vult intelligere illud gaudium
sciendum qd post xpi passionem morte et sepul-
turo: xgo certissima fuit de resurrectione filij
sui in tertia die. q: xps hoc p'dixerat. quia ni-
si certa fuisset crepissset. nec sciebat horam
resurrectionis. q: nō dixerat sibi xpus. Propt
h xgo Maria in vigilia pasce cogitans d re-
surrectione. cogitās in q hora esset. q: nō legi-
tur q ei dixisset hora s die. et intra se xgo ma-
ria ait. Sine dubio p' meus dauid q pre alijs
locut' est de passionē resurrectione filij mei po-
nit hora. et sine dubio ipsa legit psalterium. et
clare inuenit legendo in ps. Et exurge gla mea
exurge psalteriū et cithara. et est verbū patris
ad filij. Respondit filius. exurgam diluculo
ps. lvi. Hora exurge gla mea. p' vocat filij
gla mea. Scōo mō vocat euz psalteriū. Ter-
cio cithara. ppter tria q xps fecit in hac vita.
Primo in omnib' dicitis et factis suis diligēter
pcurabat honorē et gl'am patris. Ideo dixit
ipse. Ego gl'am mea nō quero. Est qui grātē
iudicat Job. viij. Jtey in fine qm dixit. Pater
manifestauit nomē meū hominib': q: gentes
nesciebant qd esset p'f. neq: fili'. nec spūsan/
ctus: s xps reuelauit hominib' Jo. xviij. Ideo
dicit de p'f. Exurge gla mea. Scōo vocat ip-
sum psalteriū. qd est instrumēto cantoris secretus
et signat legē moysi datā soli vni p'fō. Psalte-
rium habet solū decem cordas. quia xps fuit
obediens decē pceptis. Athā. v. Non veni
soluere legē: s adimplere. Et ppter obediē-
tiam suā vocat a p'fē psalteriū. Tercio voca-
tur cithara. q bz sonū acutū et audibilem. et si-
gnat legem nouā q p totū mundū fuit audī-
ta: iuxta xpi pceptum. Abac. vlii. Sentes in
mundū vniuersum. Quā xgo sciuit horas re-
surrectionis fuit valde leta. et respexit per fene-
stram. si erat aurora rē. Et q: nondū erat al-
ba p'nuauit psalteriū vsq ad psalmū. cvij.
scz Parati cor meū de'. et ibi iterū inuenit eū
dem xsum. Exurge gla mea rē. Et dicit vir-
go. Jam habeo duplex testimoniū. et viso q:
adhuc nō erat alba: voluit videre si alij ppbe
dicerent aliquid de hora. et finaliter inuenit i
libro Ecce ca. vi. vbi sic habet. Quisficabit
nos post duos dies. in die scia suscitabit nos
et viuemus. et sequit'. Quasi diligentiū prepa-
ratus est egressus eius. Sufficit dixit virgo
Maria. In ore duorum vel trium testium stat
omne verbum. Dicitur quomodo parauit ca-
thedram vbi sederet filius suus iesus. respici-
endo sepe. qm appareret aurora alba. Et quā-
do incepit caritas aurore dixit xgo Maria.
Et fili' me' est resuscitatus. et fletis genib' ora-
bat dicens. Et fili' mi velitis me consolari di-

Exurge in occursum meū et vide. Cogitate q
mō in xpi resurrectione erāt multi angeli dicē-
tes xpo. Ecce ego dñe. mitte me scz ad m'rem
tuā. Ps. vi. Sed xps misit gabrielē cum
magno splendore intrauit cameram et saluta-
uit virginē. et fuit reuelatū beato Greg. dices
Regina celi letare alla. q: quē meruisti porta-
re alla. Resurrexit sicut dixit alla. Ecclesia ad-
dit. Ora p nobis deū alla. Quale gaudij
habuit virgo Maria auditis his rumorib'.
Et statim post venit xps cū omnib' scis pa-
tribus et angelis. clarus et gl'iosus dicendo
virgini. Pax vobis. et virgo fletis genibus
et p gaudio lachrymādo osculabat xpi vulne-
ra resplendentia: dicendo. O vulnera bene-
dicta que seria sexta tantū dolorē mihi intuli-
stis. Et xps osculatus est eam in ore. q: nun-
q aliquis filius tantū dilexit matrē suā. dicē-
do sibi. Mater mea sitis leta. qa decetero de
me nō habetis nisi gaudiū et leticiā et sedētes
loqban'. Et si qd fuisset in illo plamēto. Vir-
go petebat quō fuit sibi. Et xps sibi dixit qd
fecit in inferno. et ibi secum habuit quos libe-
rauit de inferno omnes sanctos rē. qui omnes
fecerunt sibi reuerentiam. Cogitate quando
Adam et Eua viderunt eam dixerunt. Et do-
mina vos est illa filia nostra de qua dixit do-
minus. Inimicitias ponam inter te et mulie-
rem. Genes. iij. Dixit eua. Ego clausi ostium
paradisi. sed vos domina aperuisti. Dicebat
ppbete quilibet seculum. Benedicta xgo. p
phetaui de vobis. et salutando eam dixerunt
Tu gloria hierusalem. tu leticia israel. tu ho-
norificētia populi nostri. Judith. v. Et vir-
go humiliter resultans ipsos dixit. Vos estis
genus electum. regale sacerdotium. gēs san-
cta. populus acquisitionis. i. Petri. ij. Deins
de angeli salutando eam dixerūt. Regina ce-
li letare. vt supra. Et virgo vos estis admini-
stratorij spiritus. in ministerium missi. ppter
eos qui hereditatem capitis salutis. ad heb-
i. Si dicatur. quomodo sancti et angeli pote-
rant ibi recipi in illa camera. Dicit eorum cō-
ditio. quia nō circumscribunt loco. Tunc bi-
xit virgo filio. vsqz modo fili' mi seruauit sab-
batum. sed modo colam diem officam in me-
morā vestre resurrectionis. Dixit christ'. Ma-
mater. bene placet mihi. et ista ē intentio mea
q decetero a xpijs seruēt dñica et nō sabba-
ta. Dicit p apothecarios. barbitoniferos.
fabios et alios nō seruantes dñicam. ecce gau-
diū xginis. et poterat dicere xgo. Gaudentis
gaudebo in dño. et exultabit aia mea in deo
meo. Qui induit me vestimētū salutis. Ps. lxi.
Et statim sequit' falsa tristitia et dolor. Post q

ips recesserat ab ea ut duceret sanctos pres
ad padisum terrestris. Cogitate quod virgo ex
charitate voluit puertere aplos qd pderant
fidei et vocavit eos dicens eis. quod fili
aparuerat sibi et. et nihil credebant. et nolebant
sibi in facie pderant. qd habebant ea in magna
reuerentia sed dicebant sibi. Bn dña. et specta
liter beatus Thomas. dicens retro. Bn dicit
p filio suo. Qñ virgo videbat eos ita duos
incredulos: tristitabat ppanedo eis. et roga
bat filii sui ut eis appareret ne dñanent. id
aharci vl. Recubentib. xi. discipulis appa
ruit illis ibs. et increpauit incredulitatem il
loz. q: bis qui viderat eis resurrexisse a mor
tuis nō crediderūt. vt virgini Marie et mag
dalene et. Adoraliter nos instrumur hic.
q: virgo licet leta esset de xpi resurrectione: tri
stibat tñ de aplos dubitatione. ita de nobis.
Si aliqis vrm est letus: q: credit se bn ee cum
deo: nō de h debet esse totaliter let: et tñc po
terit dicere. Regis iniquitas mea neq: pctm
meū. Saluatio primi nō est despicienda: q: qñ
bet debet labore de saluatione alteri. Terbi
grā. Si in vna domo vir sit bon? et deuor?. et
vxo: rabida. vir dulciter puerat ea si potest.
et p oppositū. Si vxo: sit bona et vir malus et
puerlus et. sed dulciter bono mō vxo: dicat
sibi vt audiat missam. pñteat et. als dabit si
bi cum pugno. Item pater filii eius: et frater
fratrem. vicin? vicinū. Opus suū pber vnus
quisq: et sic in semetipso tantū glām hēbit. et
nō in altero ad Gal. vi. Quintū gaudiū
fuit in die ascensionis qñ fili? ei? in celū ascen
dit. Sed vt intelligas istud gaudiū sciedū
q: a xpi resurrectione vsq: ad ei? ascensionem:
trāsferūt. xl. dies. in quib? xps sepe apparuit
xgini et aplis. et in die ascensionis bis apparuit
aplis. Primo dñi comederent dicēs eis. Cla
datis ad matrē meaz: et vos simul veniat ad
montē oliueti. q: hodie volo a vob recedere.
et celū ascendē. et qd ppleueram opus redēpti
onis. Ad audientes apli incepterūt flere. Et
xps ait. Si diligeretis me: gauderetis vtiq:
q: vado ad psem. Job. xiiij. Et apli. Domine
gaudemus de honore: et tristamur q: vimiti
nos ophanos. Et nō poterant comedere p
pter qd xps vt ipsi comederēt comedit cū eis
Statim post prandiū apli iuerūt ad domum
xginis q: comederat cum magdalena et alijs
Que cuz videret aplos fientes interrogauit
de causa et. Et si audisset inceptit flere. cuz eis:
et surrexit de mensa et pfectionaliter iuerūt ad
montē oliueti. Erant em̄ vt dicit Lucas fere
centū vigin. Et xps apparuit eis itez. et posu
it se in medio eoz saluatis matrē et discipulos

dicens. Pax vob. et xgo dixit sibi. Fili mi et
vultis recedere. Et xps. Ita mī mea. et qd pñ
ci op? redemptionis. Itz pñcaui et dedi legē
nouā quā pñmaui miraculis. et fui suspēsus
in cruce ne aliquis mibi credens et obediens
suspendere in furca inferni. Itz mō volo re
dire ad psem. Et xgo et omēs alijs flebant ex
vna pte p gaudio d honore suo. et ex alia pte
tristabant. Et virgo osculabatur man? et pedes
eius di. Et fili mi qre ego nō ascendō vobiscū
et cū sanctis quoz pñtiam xgo sentiebat. Ad
quā xps ait. Abate mea: vos remanebitis lo
co meo: et apli recurrūt ad vos. Itz cantatur.
Gaude virgo Maria cūctas hereses sola in
teremisti in vniuerso mūdo. Dicat quō acce
dit cum magno scisso regē rex victoriosus re
diens de prelio. et fuerūt angeli clamantes. vi
uat. viuat filius virginis Marie. alijs clāgē
tibus tubis et. David ait. Ascendit de in in
bilatōne: et pñs in voce tube. Cogitate gau
diū virginis Marie. intrū q: dicit Lucas.
Recessit ab eis et ferebat in celū. Et ipi adōa
tes regressi sunt in hierlm cū gaudio magno.
Lu. vlti. Et statim sequit fallā tristitie et do
lois. Cum virgo fuit in domo videbat loca
vbi fuerat filius eius qz steterat et cogitans de
cetero nō videbo ipm fcebat. Duodecim an
nis vixit post xpi ascensionem. vel. xiiij. fm̄
alios et tantū dilexit filii sui q: si omēs amo
res matrū ad filios essent in vna muliere ad
huc amor virginis ad xpm esset maior. Et p
quirebat omī die loca natiuitatis. apparitōis
baptismi et. De hoc pphetizauerat Salomō:
dicens. Adiuvo vos filie hierusalem. i. creatu
re angelice. Si inuicistis dilectū meū vt an
nuncietis ei quā amore languet. Cantic. v.
Adoraliter instrumur hic q: nos christia
ni gaudentes de xpi honore in celo regnātis
etiam tristari debemus de absentia sua. et cuz
desiderare sicut marinarij. desiderāt portum
Ita de nobis nauigantibus in ista nauī pfo
rata in quā intrat aqua peccatoz. et cum ma
gnis periculis transim? Ideo desiderare de
bemus portum salutis dicendo. Dñe et qñ
cro vobiscū. De hoc s. ypxianus ait in sexta
epistola de mortalitate. Patriam nostrā pa
radisum et. Sextum gaudiū fuit in die
pentecostes qñ virgo Maria cum apostolis
recepit spm̄sanctū. Vultis intelligere istud
gaudiū. Xps dixerat multoties aposto
lis. Expedit vobis vt ego vadā. Si em̄ non
abiero pacitus nō veniet ad vos. Si autem
abiero mittā eum ad vos. Et cuz venerit ille
arguet mundum et. Iohannis. xvi. Item
Actū primo Iobes quidē baptizauit aqua

De natitate beate Marie uirgis

Nos aut baptizabimini spū sancto non post multos hos dies. Apli ḡ post ascensionē xpī recordantes de xpī pmissione, nesciebāt tam diē certū missionis spū sancti. ideo in crastinum ascensionis spectantes dicebāt. Hodie zc. Idē in sabbato qz nō venit siue misit, apli inceperunt in se loq. Dixit vn⁹ aplōz. Non dubitatis qz cras q̄ erit dies officia mittet. qz tali die formauit lumē z diuisit a tenebris. Ideo ratio nabiliter in diē officia debet in nos mittere lumen spū sancti. z nō venit. Dixit ali⁹. In diē lumen mittet: qz tali die fecit etiā firmamentū z diuisit aquas. Ideo tali diē mittet ad nos vt nos formet z diuidat ab aquis peccatorum nec misit. Dixit ali⁹ non. in diē martis mittet. quia tali diē mittet vt possim⁹ plantare fides catholicā vt faciat flores. Dixit ali⁹. diē mercurij mittet. Ratio. quia tali diē deus formauit solem lunam z planetas. Dixit ali⁹. feria quinta mittet. quia tali diē ascendit zc. Dixit ali⁹ nō. feria. vi. qz tali diē doluim⁹ de sua passione. Ideo in tali diē mittet nobis spiritum solatōnis. Dixit ali⁹. sabbato mittet. quia in sabbato post passionē suam dispersi. ita qz vnus nō remansit cū altero. Ideo vt adunemur mittet: nō venit. Finaliter diē pentecostes omēs apli z discipuli q̄ erant pgregati in eadem domo ppter metū iudeoz. uenērūt ad portā uirginis Abarie. Dicat quō ipsa surgebat in media nocte ad orandū. Iuxta illō dauid. Media nocte surgebam zc. Et qñ exiuit cameram. uidit omēs sanctos z sanctas pgregatos et stantes. Virgo dixit. De quo stetit. Nunquid fili⁹ meus regnat in celis. Responderūt apli. Virgo benedicta. fili⁹ uester z magister noster pmisit nobis spū sanctū di. qz non dimitteret nos orphanos. z hodie sunt decē dies qz ascendit. z nō misit. Rndit vgo. Non dubitatis. qz fili⁹ meus nō hz pditiones hoimūdanōz. qui in paup̄tate cognoscunt amicos. Sz qñ sunt in honore z psp̄ritate nō curant de eis. nō sic de filio meo: s̄ nescitis vos qz qñ extraxit p̄lm de egypto in .i. diē descendit vt daret legē. Illud fuit figura. Hodie est .i. dies a resurrectionē filij mei. ideo hodie mittet spū sanctū. Id ponatis vos in oratōe. quia q̄ a deo sunt ordinata sūt. Et pet⁹ et alij apli dicebāt. z quilibet orando. L. o: mūdum crea in me de: z spū rectum innoua in uisceribus meis. ps. l. Azar⁹ z alij discipuli septuaginta orando dicebāt. Sensum tuū q̄s sciet nisi tu dederis sapiam. et miseris spū sanctū tuum de altissimis. Sap. ix. ca. Abaria magdalena et alie scē mulieres orando dicebāt. Redde mihi leticiā salutaris tui: z spū principali confir-

ma me. Et dixerunt uirgini Abarie. Virgo benedicta oras vos etiā. qz fili⁹ uester statim exaudiet vos. Tūc uirgo Abaria sc̄is genibus orauit di. Emitte spū tuū z creabuntur. scz virtutes z pfectiones. z renouabis faciem terre. s. p̄ p̄dicatōē. Et subito factus est de celo sonus: z fuit q̄s vox responsua uirgini. et qñ uenit⁹ subitus q̄ descendit de celo. et repleuit totā domū igne nō p̄burent sed illuminante ad modū linguaz zc. Et repleti sunt omēs spū sc̄to: z ceperūt loqui. q. d. Qd ḡ bon⁹ z suauis est dñe spūs tuus in omnibus. Sapi. xij. Cogitate hic qz multi sc̄ti de vna gutta mellis spū sancti sunt inebriati. quāto magis apli qui totam uirtutē spū sancti receperūt. Sed statim sequit⁹ falsa doloz z tristitie. Dicitur quō apli statim inceperunt p̄dicare. et statim fuerunt p̄secuti. vt pater Actū. iij. Et uenit nunciū ad uirginē qz Petrus z iohes erant capti. Item qz prioz scz beatus Stephan⁹ fuerat lapidatus. Item alius qz beatus Jacobus nepos uirginis Abarie erat interfec⁹. Ecce tristitiam. Ideo ait christus. Amen amen dico uobis quia plorabit⁹ z flebit uos zc. Jo. xvi. Aboraliter infirmimur hic. Nam sicut uirgo Abaria z apostoli postq̄ receperūt spiritum statim p̄sequebant⁹. Ita etiam hodie nostra die p̄tingit. Verbi gratia. Si aliq̄s in aliquo monasterio recepit spū sanctum et p̄p̄o fuerit seruare regulam. obediētiā. paup̄tatem. castitatem zc. z nō curat seruare uitā aliorum euntū ad infernū. statim p̄sequunt⁹ ipsū alij cum multis uituperijs. Ideo opoz patientiā habere vt uirgo Abaria z apostoli Idem de clericis z scolariis ac etiā mulieribus. Ideo dixit apls. Omēs qui pie uolūt uiuere in xpō iesu p̄secutionem patient⁹ scilz linguaz vel infirmitatū vel temptationum dya boli. ij. ad Thimo. iij. Septimū gaudiū z vltimū fuit in sua benedicta assumptione. nō qñ anima fuit sepata a coepe. qz tūc iam non fuisset gaudiū hui⁹ mundi. sed alterius. s. qñ filius suus misit sibi angelū Gabrielem cum ramo palme dicens. Suscipe eum qui mandat salutes Jacob. Naz ab hinc ad tres dies ibis ad filium tuū. qui iam parauit cathedraz zc. Uide in sermone assumptionis p̄lice de isto gaudio promisso uirgini. Et dixit uirgo filio suo. Factū est mihi uerbum tuū in gaudium et leticiā cordis mei. lhere. xvi. Sz imediate sequit⁹ dolor et tristitie falsa ex compassione aplōz z sc̄toz z sanctaz in hūmido remanentū inter iudeos z inf̄ infideles in tantis tribulationib⁹. Unde qñ apli fuerūt ad uirginem pgregati z mirarentur. vgo Abaria dixit eis

Ego obtinui vt essetis h. q. ego debeo ascen-
dere in celu. r. Apostoli inceptu sunt flere dicen-
do. bñdita si vultis recedere qd faciem⁹
nos. Idē dicebāt virginēs q̄s virgo nutruie-
rat. Et virgo maria flebat cū eis dī. Non du-
bitetis q̄ nō tradā vobis obliuioni. q̄ recorda-
bor de vobis. quia occasione p̄tōz facta sum
mī dei. Et poterat dicere virgo. flebā quon-
dam sup eo qui afflictu erat: r. cōpatiebatur
aīa mea pauperi. Job. xxx. Abozaliter in-
struimur hic quia sicut virgo Abaria gaudet
bar de honore sibi. p̄misso: tristabat in ex cō-
passione. Ita debet esse de sanctis p̄sonis que
licet gaudeant de sua bona vita. nō tñ debēt
despicere peccatores. sed cōpati eis dicendo.
Dñe si vos dimississetis me peior essem ego.
ideo dñe iuuētis eos et sic cōpati nō indigna-
ri debetis. Item si estis diuites et videtis vel
scitis aliquē pauperē nō despiciatis eū s̄ com-
patimini et iuuētis eū. Itē si estis sanus debe-
tis compati infirmis. Si iuuētis cōpati debe-
tis semib⁹ dicendo. Ita possem ego fieri paup-
infirmit⁹ vel tener. et sic tenebim⁹ consiliū scri-
pture. Omnes vnānimes in oratione essote
cōpatientes. j. Petri. iij.

De exaltatione sancte crucis.

Actus est pro no

bis obediēs vīq; ad mortē. mortē
autē crucis. ad Phil. ij. Sancta mī
ecclesia facit hodie festū de exaltatione sancte
crucis de qua bis in anno festiuatur. Primo
in mense maij de inuentione. Scōdo hodie de
exaltatione. Ratio. quia postq̄ fuit inuenta
ab helena sancta crux. venit in possessionē in
fidelium qui de p̄spective tenebant eam. s̄ Era-
clius imperator roman⁹ xpianissim⁹ extraxit
eam de possessione infidelū. et honorifice eā
exaltauit. et hodie fit festū illius exaltationis
Sed vt verba sint fructuosa: salutetur virgo
maria. Doctrina est cōmunis et catholica in
sancta theologia q̄ licet xps habuisset cōs
innumerabiles modos redimendi et saluan-
di humanū gen⁹. tamen per crucē eam salua-
re elegit et redimere sibi credētes et obediē-
tes. Et dicit sanctus Thomas. iij. parte. q.
xlvi. arti. iij. Et tibi assignat septem rationes
quare hoc fuit cōueniens. Quarū vnā. s̄ se-
cundam p̄ introductione vobis dicā. Est igitur
ista ratio. quia quando aliqua satisfactio
debet fieri de aliquo peccato. rōabile est q̄ sa-
tisfactio respondeat peccato. Verbi gratia.
Si aliquis peccauit cōtra deum vel primū.
coide male cogitando. vel ore male loquen-
do. aut opere male operando. si talis vult cō-

digne satisfacere debet recipere de isto pecca-
to dolore in corde et pcutere cor. Si ore disfa-
mando vel iurando. pp̄ia satisfactio est non
solū ore confiteri s̄ orare et petere veniā a deo
et pximo si ipsum offendit. Ideo si p̄ oculos
peccasti respiciendo rē. pp̄ia satisfactio est
fieri rē. Item si peccasti per aures audiendo
mala pximi. Emenda est audire missam. ser-
mones rē. Si per gulam frangendo ieiunia
ecclesie rē. abstinē. et sic satisfactio correspon-
det offense. Si p̄ man⁹ peccasti extēde in ora-
tione. Si effudisti sanguinē. pp̄ia penitētia
est effundere sanguinē pp̄iū cū disciplinis.
Unde dicit Ben. ix. Quicūq; effuderit san-
guinem humanū effundet sanguis illius. Si
peccasti corpore per carnalitates debes reci-
pere cilicium. Ecce quomō fit satisfactio pp̄ia
quando pena correspondet offense. Au-
ctoritas de hoc quia dixerat xpus Luce. iij.
Facite fructus dignos penitentie. Digni fru-
ctus penitentie sunt q̄ correspondēt offen-
se. Adhuc videam⁹ quomō fuit facta offensā
deo ex qua venit tota perditio et totū malū
generis humani. ex qua sumus exules in hac
valle lachrymarū. nunquid ex furto cuiusdā
pomi contra expressum mandatū. immo. Et
q̄ restitutio reparatio seu emenda debuit fie-
ri vt fructus restitueret arbori. Ideo xps re-
demptor omnīū fructus noster. de quo dicit
virgini. Benedictus fructus ventris tui. ele-
git arborez crucis. vt fructus infiniti valo-
ris restitueret arbori. Dicunt historice grecorū
antique q̄ lignū crucis fuit de illa arbore de qua
Adam recepit fruct⁹. Ideo q̄n xps fuit in cru-
ce positus fruct⁹ fuit arbori restituit⁹. De hoc
Dauid in p̄sona xpi dicit. Confortati sunt q̄
p̄secuti sunt me inimici mei iniuste. que nō ra-
pui tunc exolebā. ps. lxxviij. Nota hic tan-
guntur duo in illo versu dauid. s̄ intentio ma-
la iudeorū inimicorū xpi. qui non intendebant
ad satisfactionē. sed ad xpi p̄secutionē. Ideo
dicit. Confortati sunt qui p̄secuti sunt me ini-
mici mei iniuste. Secundo tangit xpi inten-
tio. s̄ satisfaciendi. Ideo dicit. que non rapui
Patet ergo doctrina. quia licet xps haberet
alios modos redimendi. tñ iste per crucē fuit
pp̄rius. in quo satisfactio fuit offense corre-
spondens. Hoc tangit sancta mater ecclesia
in p̄fatione dicens. Qui salutē humani gene-
ris in ligno crucis constituit. vt vnde mors
oriebāt inde vita resurgeret. et qui per lignū
vincēbat p̄ lignū quocq; vinceret: per cōfessū
dñm nostrum. Patet ergo q̄ pp̄rius modus
nostre redemptionis fuit per crucē. Ideo di-
cit thema. Sact⁹ est p̄ nobis. nō p̄ se. obediēs

De exaltatione sancte crucis.

non solum patri sed iudicibus et crucifixoribus
visus ad mortem. Patet thema. Ego sum in
materia predicanda, et quia thema dicit. Sacro
obediens visus ad mortem. Et replicat. morietur
autem crucis, non ad aliam mortem. Inuenio quod
quies fuit Christus in periculo mortis. Et nulla vo-
luit acceptare nisi crucis.

Primo est fuit in periculo mortis, scilicet inter
sectionis gladii.

Secundo in periculo precipitationis.

Tercio in periculo lapidationis.

Quarto in periculo intoxicationis.

Quinto in periculo crucifixionis.

Et hanc elegit, de quo dicit thema. Factus est
pro nobis obediens visus ad mortem. mortem autem
crucis. Dico primo. Et hoc statim quan-
do fuit natus per herodem regem, qui quando audi-
uit signa et mirabilia de Christi natiuitate de an-
gelis cantantibus, gloria in excelsis deo, de cla-
ritate noctis, de aduentu pastorum, de adora-
tione saluti, de stella et aduentu trium regum. Et
et prophetie Anne et Symeonis sancti quod ille
erat verus messias, herodes cogitauit illum
occidere, ne perderet regnum quia erat alienige-
na, et timebat ne vna die iudei insurgerent con-
tra eum, ideo. Propter quod misit homines ar-
morum in ciuitate bethleem ut interficeret omnes
pueros, quia nesciebat quis esset Iesus. Sed
Christus voluit fugere in egyptum. De hoc pro-
phetia Job in persona Christi dicit. Pueros percussit
gladio, et euasit ego solus Job. i.

Questio est hic, quare Christus noluit mori ista morte.
Quia si voluisset etiam alia mors fuisset in sal-
uationem credentium sibi et obedientius. Ratio
falis ista dicta est, quia satisfactio debet corre-
spondere offensi. Ideo noluit mori sic in cru-
ce. Ratio moralis est, ut instrueret nos ut fu-
giamus mortem gladii beati petri, de qua Job.
xviij. Symon petrus habens gladium eduxit eum
et percussit pontificis seruum et abscidit auriculam
eius dexteram. Iste gladius est ista excoicatione
nois. Quod scindit a corpore ecclesie quod preter
contra aliquem. Et sic ut membrum abscisum a corpore
nulla recipit influentiam, sic nullus excoicatus
in opibus diuinis quod in ecclesia sunt habet aliquam
partem. xi. q. iij. Sicut, et tribus ca. se. Ecce quod
fugienda est ista mors, citius vellem mori quam
per boiam non dico per annos excommunicari, quod nihil
peius membro quam abscindere a corpore. Dicit hic
miraculum de illo arbore excoicata et arefacta
propter breuiarij. Et Hora cum dicit, Symon
petrus habens gladium, inuit quod ista excoicatio-
nis non potest dari nisi a prelato, quod petrus prela-
tus fuit. Secundo cum dicit, eduxit eum, inuit quod
sententia non debet dari nisi a prelato, quasi

vibrando gladium dei. Caue caue per trinum moni-
tionem, quia alius nihil valeret si non faceret iactum.
Tercio cum dicit, et percussit pontificis seruum, in-
uitur quod platus solum in suos subditos potest
preferre excoicationem, quia Christus non potest excomu-
nicare in alia dyocesi. x. q. iij. epim. et. xvi. q. iij.
vissis et. Quarto cum dicit, et abscidit auriculam
eius dexteram. Dextera sicut spiritualia, sinistra
temporalia. Inuit quod ista excoicationis non debet
dari nisi contra inobedientiam rerum spiritualium ut
si vxor vel vir non vult stare cum eo vel cum ea
nisi legitimam habent rationem, platus potest eos ex-
communicare, et sic de alijs. Iste gladius percutit
ita fortiter quod animam interficit morte eterna.
Fugite ergo a facie gladii, quoniam vltor iniquita-
tum est gladius. Job. xix. Dico secundo quod Christus
fuit in periculo precipitationis, ut habet Luca. iij.
Dicatur quod Christus habitabat in nazareth ubi
vixit sanctissime nec cognoscebat. Dicit Ri-
colaus de lyra quod videbat arte patris putatiui
Ioseph, qui erat faber lignarius. Et post uitam
capharnaum ubi predicauit et fecit multa mira-
cula, et post rediit nazareth, et rectores et iu-
rati ciuitatis dixerunt sibi. Quanta audiui-
mus facta in capharnaum, fac et hic in patria
tua. Luca. iij. Respondit Christus in sinuans quod
ex eorum incredulitate et derisione quia trus-
bant de eo dicendo, ut habet Mattheus. xj. ca.
Nonne hic est fabri filius marie frater Jaco-
bi et Ioseph et Jude et Symeonis, nonne et
sorores eius nobiscum sunt. Ecce predicat et ta-
men non studuit. Ideo ostendit quod non erant digni
quia miracula requirunt dispositionem et deu-
otionem et non vanam gloriam, propter quod Mattheus
sexto dicit non poterat ibi virtutem ullam face-
re, nisi paucos infirmos impositis manibus cu-
rauit. Dicatur quod illi indignati cum tumultu
duxerunt eum ad supercilium montis et volue-
runt eum precipitare. Iesus autem transiens per
medium illoz ibat. Cogitate hic de virgine ma-
ria que erat in ciuitate presens quoniam videbat filium
suum duci ad precipitium Christi dolor habuit.

Questio est quare noluit sic mori. Quia
si voluisset. Ratio literalis dicta est. Ratio
moralis est ut caueamus ne moriamur per pre-
cipitium ascendendo in monte superbie. Ista
dyabolus videns quod qui vadunt simpliciter et
humiliter, recte vadunt ad paradysum. Dicit
demon. Ego faciam ascendere in altum ossem.
Verbi gratia, Religiosus qui viuunt simpliciter
seruat suam regulam in votis cerimonijs, talis
vadit via plana ad paradysum, sed venit dy-
abolus loquens ymaginacioni dicens, Si tu
velles sic viuere nunquam ascenderes, que tu non la-
boras ut sis magnus, adhuc posses esse confessor

regis vel eps. et qñ est aliñ p dñt totā deuotionem et subito cadit et mouet. et pñpitat in infernū. Idē de clerico simplici. et dyabolo instigante ascendit. Idē de laycis vt ascendat facit vsuras et. Itē vt situratur ligat se cum alijs directe vel indirecte. qz pecunie cōitatis bene sapiūt. et qñ sunt in officio furant. faciūt hec et illa. vt possint se manutēnere in officio. Et sunt decepti isto ascensu. De hoc dauid dixit dyabolo. Propt̃ dolos. s. tuos. posuisti eis. s. hāc ymaginationē ascendendi. deiecasti eos dñi alleuaret. ps. lxxij. Idē de mulieribz simplr̃ viuētibz. de domo de filijs et familia eurantibz. tales recte p viā planā vadunt ad paradysum. S. dicit demon. Tu tantū portasti viro tuo vt talis. qz qñ tu nō vadis vt illa et. da sibi malū prandii et cenā et. Itē sicut tal est offa domi. qñ tu et. Laquei et vadatis simplr̃ et plane. qz qñto de alio loco cadit hō tāto casus ē valde piculosior. Itē Job in psona pccōis loquēs dyabolo dicebat. Ne uasisti me et qñ sup ventum ponēs allisisti me valde. S. qñ quia morti me tradis Job. xxx. Dico tercio qz fuit in piculo moriendi lapidationis. vt ps Job. viij. Dñs xps pñdicaret iudeis. et declararet eis suā diuinitatē dicens. Amen amē dico vobis si qñ sermonē meū seruauerit. mortē nō videbit in eternū. Dixerūt iudei. Abrahā et pphete mortui sunt. quem teipm facis. xps loq̃bat de morte infernali. et iudei intelligebāt de corporali. Et xps clar⁹ loquens de diuinitate dixit. Amē dico vobis ante qz abrahā fieret ego sum. Sum est nomē diuinitatis. Ego sum qz sum. Exod. iij. Iudei audientes qz ipse dicebat se esse deū voluerunt ipm lapidare. Dicit terr⁹ qz xps abscondit se id ē inuisibile se eis ondit. et pquirebant eum dicentes. Ubi est. Sed virgo maria et apostoli vidēs eū seq̃bant. Questio qñ nec sic voluit mori. qz etiā et. Itē moralis est caueamus a morte lapidationis ex pccō avaricie. qz avarus est durus vt lapis et frigidus. Dur⁹. quia nullū dulcorē ondit debitoribz suis. sed dure et asperē repetit debitum et vsuras et. Frigidus. qz sine igne caritatis. Elidēs pauperes mori fame nō curat subuenire eis. et tenet flozē. et in carcerat⁹ et captiui et puelle non possunt aliqd emolumentū hñe et. Ideo Job moralit̃ loquens de auaro dicit. L. or. et indu-rabitur qñ lapis. et stringetur qñ malleatoris incus. Job. xli. Lapidēs avaricie sunt spēs avaricie. Unus lapis est qui dicit rapina. et isto lapide pcutit caput dñoz. Ali⁹ of symonia platoz. dando bñficia vel facta pro pecunijs. iste lapis ferit in corde. Ali⁹ lapis of vsu-

ra. qz frangit brachia. s. laboratores. Dicit⁹ rōnē auaroz dicentū. Si illa psona vel cōitas tenet meā pecuniā qñ ego nō possum recipere aliqd. ppter carentiā. Ista rō includit errozē nō solū in consequente s. in antecedēte qñ dicit. mea pecunia. falsum dicit. qz dñs nō tenet alteri reddere cōpū. et tu teneris. imo xpo. qz dñi est fra et plenitudo ei⁹ et. Diuiter solū sunt administratores. Sic nos existim et hō vt mīstros xpī et dispētratores. s. ad l. x. iij. Xps tenet modū regū faciens thesaurarios. vt ministrēt pmo in suis necessitatibz et nō in vanitatibz. Scōo in pauperibz dando vel mutuando. qz ita vult deus. Aliter si diuisant⁹ voluntatē dñi ipse sciēt castigare. Itē cōclusio est erronea dicēdo qz vsura nō sit pccm̃ mortale. Alia spēs emēdo p parata pecunia. p minoz pño vel vendere plus rōe expectationis. qz vsura ē. Alia est retentio de salarijs seruitoz et. furti secreta. Dicit⁹ oīa illos qui credūt qz furti secretū fructuū nō sit pccm̃. Itē de vsura voluntatis vel de molen-dina et. Ne offendas ad lapidē pedē tuum. ps. xc. Itē in via ruine nō eas. et nō offendas in lapides. Eccl. xxxij. Dico qñto qz fuit in piculo mortis intoxicationis. Luā geliste nō ponunt clare hoc. s. est ad hoc rō et pphētia. Rō est ista. quia dñs xps iret pñdicando nō pre-dicabat pecuniā. s. post pñdicationē circūspēctis omnibz. s. nullus eum inuitauit. et reuer-sus fuit vsqz bethaniā. vt dicit⁹ abar. xi. Dicit⁹ glosa qz respiciebat si aliquis inuitaret eū ad prandiiū dicēdo. Dñe ex quo dedistis bo-num prandiiū nobis spūale venite et dabim⁹ vobis prandiiū et. Adodo hō qui habebat tot inimicos vt xpus recipiebat tot conuiuia etiā inimicorū. Cogitate qz ponebāt potiones et hoc ratio dicitur. De hoc est prophētia. Tu dñe demonstrasti mihi et cognoui. tu ostēdisti mihi studia eoz. et ego qñ agnus man-fueris qui portas ad victimā. Cogitauerunt sup me consilia dicentes. mittam⁹ lignum in panē eius et eradam⁹ eū de terra viuētiū. et nomen eius nō memoret⁹ amplius. Dicit⁹. xj. Et loquit⁹ pphētia in psona xpī. s. xps noluit sic mori. Dicit⁹ practice qñ comedebat. pmo dabit⁹ sibi fruct⁹ vel ficus. et potiones ponuntur in cibis dulcibz vel in bonis vinis. et ipse nō comedebat seruādo modos. etiā si comedisset nō nocuisset sibi. Quare noluit sic mori. quia etiā illa mors fuisset sufficiens p redemptionē. Illa moralis vt nos vitemus mortē potōis luxurie. Nam scilicet potio ponitur in cibo dulci. ita etiā dyabolus facit qz cibus luxurie qui nobis videt⁹ dulcis et tamē

De sancto Matheo apostolo et euangelista.

in illo est venenū pecti mortalis. Itā vir & mulier in mīmonio cōiūcti nō peccāt seruādo modū zc. s. in oib⁹ alijs quocūq; fiat luxuria est pecti mortale. z sequit⁹ dānatio. L. reditur q; maior ps dānator sit ex pctō luxurie. Ideo cauere oportet a tali morte. z refrenare corp⁹ p abstinentias. mortificando inclināōnes. cauendo ab occasionibus. z orare. Alias dicit btūs Bernard⁹ q; maius miraculū esset viuere caste q; suscitare mortuos. Ideo tot⁹ mūd⁹ est corruptus. Des declinauerūt simul: inuitiles facti sunt. nō est q; faciat bonū. s. casitat⁹. nō est vsq; ad vnū. s. de adultis zc. Ideo sapiēs ait. Ne intuear⁹ vinū qñ flauescit cū splēduerit in vitro color: ei⁹. ingredis blandē s. in nouissimo mordebit vt coluber z sicut regul⁹ venena diffundit. Prouer. xxiij. Et declarat cū sequit⁹. Oculi tui videbūt extraneas. q; licet bene vixores pprias videre z cor tuū loqueretur. Nota q; nō intelligit de colore vini s. mulieris pulcre. in vitro in corpore vitro debilius. Rō. q; ingredis blandē. s. cogitat⁹ malus. dicēdo. Qdū solaciū esset zc. et in fine scz qñ hō cōfessit. mordebit vt coluber. et qñ regulus q; oculo z visu venenat⁹. non sic de alijs serpentib⁹. Ecce pecti luxurie. quia solo aspectu mulieris interficit. Ideo veneno dauid fuit ponat⁹ mortuus. s. de suscitauit ei⁹ p pntiam. Ideo Job. vi. Almqd poterit aliquis gustare qd gustatū affert mortē. Null⁹ qñcūq; famelic⁹ comederet cibū quē sciret esse potonariū. imo cin⁹ pmitteret se mortē naturalē. q; tūc nō interficeret se. nec biberet potum venenatū qñcūq; sitiret. ita nec luxuriosus debet gustare. q; nisi sit infidelis scit q; ille cib⁹ venenat⁹ est ad mortē. Dico qnto q; fuit in periculo moriendi crucifixionis. Et istā mortē elegit. Cū dixerūt indei in cōsilio. Iste hō Iesus nō potuit mori gledo nec precipitat⁹. nec zc. Ideo videam⁹ si poterim⁹ eū occidere in cruce. Et cū xps esset is galilea iudei parauerūt crucē in hierim. xps hoc sciēs vocatis discipulis secrete. ait illis. Ecce ascēdimus hierosolimā. et filij hōis tradet pncipibus sacerdotū. z tradent ei⁹ gentib⁹ ad illudendū. flagellandū. z crucifigendū. Ath⁹. xx. alias mortēs fugit. Sed ad istā sponte venit. in orto iuit iudeis obuiā dicens. Quē queritis. quasi dicat. Recipiat⁹ me quia ista mors placet mihi. Itē qñ fuit data linia vt crucifigeret bauians sibi crucē cruiuit. Job. xix. q. d. nō appello. immo placet ista mors mihi. Et recepit crucē. Dicit⁹ quō erat obediens in monte caluarie. qñ fuit sibi dictū q; exueret se Et sic de alijs. Ecce amor ad mortem crucis.

quasi diceret. Abibi absit gloriari nisi in cruce dñi. ad Gal. vi. Rō ifalis quare istā mortē elegit dicta est in introductione. Sed rō moralis ē ista. Alie mortēs quas xps fuit significat malas mortēs q; debem⁹ fugere. s. ista mors crucis significat bonā mortē quā debemus eligere. Dolor inextimabilis xpi in cruce pendētis significat contritiōnē quā debemus habere de pctis. inclinādo caput in cōfessione. q; debet fieri inclinādo capite z nō facie ad faciē. Dicit⁹ quō discooperet⁹ debet esse pñtēs et cōfessōs cooperet⁹. ppter vircundā et piculū cōfessōis mulierē respicientis inueniem. Ath⁹ dextera pforata sūt q; de bono iusto facias elemosinas. Sinistra ad restituendum vsuras. furta zc. Duo pedes clauati signant duos pedes quib⁹ ambulamus et sustentamur. dexter est cōmunio spūalis. sinister abusus corporal. dexter clauat⁹ deuotiōe. pñtionem cordis ad remittendū iniurias: z parandum inimicis et peccantib⁹ in te. Ecce rō moralis quare voluit mori in cruce. Ideo ait apls. Qui xpi sunt carnē suā crucifixerūt cū vicijs et cōcupiscentijs. ad Gal. v. Et q; sit sibi necessariū. patet quia dicit xps. qui nō bauiat suā crucē. que dicit⁹ a cruciando. Ecce penitentia. z venit post me. nō pōt me esse discipulus. Luce. xxiij. Ecce qñ dicit thema. Scit⁹ ē p nobis. Intra redēptionē z morali instructione. obediēs vsq; ad mortē. nō gladij. nō pncipij nec lapidatiōnis. nec pñionis. sed mortem crucis.

De sancto Matheo aplo z euangelista.

Non veni vocare

iusios s. pccōres Mathei. ix. Text⁹ maliter in euāgelio statim lecto officialit⁹ habet verbū istud. Festū bodiēnū est magnū si vultis cogitare psonā. q; apls z euangelista paim⁹ z martir gloriosus. quia de aplo p se sit festum. z de euangelista p se. z de martyre p se. ergo iste tres cause simul cōiūctē magnū festum faciunt. Ita etiā de eo erit sermo nfr. Salute⁹ virgo maria zc. Verbum ppositū est dñi nfr iesu xpi dicentis. Non veni vocare zc. Adodo pma facie iā potestis videre q; istud verbū habet difficultatē q; xps qui plus diligit bonos et iustos q; malos et peccatores dī. Non veni vocare iustos s. zc. Ideo indiget declaratiōe z sic intrabim⁹ declarādo materiā p dīcandā. Ado audite. Talem differentiā inuenio int iustū et peccatōrē. sicut inter esse ppe vel circa deum et longe a deo. Iust⁹ bon⁹ z timens deū ita est. ppe deo

q̄ nihil creatū est sibi p̄p̄inū? nō tunica nec
camīssa nec pellis. magi p̄p̄ue ē de? Et q̄tū
ad intellectū q̄ sicut aer in meridie est p̄pe lu
men q̄ tor? est illuminatū a sole. Ita de? ē p̄pe
intellectū iusti et boni p̄ illustrationē ip̄m illu
minando. q̄ tor? ē plen? diuinitate nec dimittit
tibi tenebrā erroris nec vīsurā falsarū op̄i
monū. Int̄m q̄ nō solū iusti dicunt luminosi s̄
lux. Eratis aliqui tenebre nūc aut lux in dño.
ad Eph. y. J̄te. Ab̄th. v. Eos estis lux mū
di. J̄te est p̄pe voluntatē p̄ dilectionē carita
tina. q̄ sicut videtis ignē circa ferrū ignitū:
ita voluntas iusti est inflamata diuinitate ad
diligendū deū sup̄ oīa. et. p̄mū sicut seip̄m.
De caritas est. r. qui manet in caritate i deo
manet r. de? in eo. j. J̄oh. iij. J̄te est de? p̄pe
iusti q̄tū ad vitā p̄ honestā cōuersionē. q̄
sicut pannus colorat? est. p̄pe tunica seu colo
rem. ita p̄sona iusta est tincta seu colorata san
citate corā deo. oculis humilib? in auribus
audiendo que dei sunt. in manib? extendēdo
in orōne. in gutture p̄teperantiā. in corpore
ip̄sum affigendo. in memoria passionis xp̄i.
Pater q̄ p̄sona iusta p̄incta est r. Lu in nob̄
es dñe r. nomē sanctū tuū inuocatū est super
nos. l̄iere. xiiij. Ecce quō p̄sona iusta ē. p̄pe
deū. Ideo dauid dicit. Prope est dñs oībus
inuocantib? deū. oīb? inuocantib? cū in verita
te. ps. cxliij. Sed p̄sona peccatit r. iniusta ē
lōge a deo. nō distantia locali. q̄ si sic statim
p̄sona annihilaret. s̄ d̄ distare a pctōre disse
rentia formali. q̄ sicut d̄ de duob? p̄anis etiā
coniunctis si vn? sit subtilis et alter sit rudis.
illi dicunt distare. nō localit s̄ formali. Sic ē
de deo et pctōre. p̄pter differentia int̄ tanta
sanctitatē et tanta iniquitatē. Ideo dauid ps.
cxvij. Lōge a pctōrib? salus. i. iesus. quia in
stificationes ei? i. sanctitates tuas nō exqui
sierunt. Pater q̄ quō iusti sunt p̄pe deum. et
peccatores distantes a deo. Ab̄do clari est
q̄ qui ē p̄pe nō vocat. s̄ ille qui distat vocat
Propter h̄ dicebat xp̄s. Mō veni vocare ius
tos. rō q̄tā sunt meū. licet venerit eos sal
uare si p̄leuerant. s̄ pctōres vt sc̄z cōuertant.
Pater thema. Istud thema generale apro
priando b̄to Ab̄atheo apostolorū. inuenio q̄
b̄tis mathe? euangelista an suā cōuersionem
erat longe a deo. q̄ erat iniust? r. magn? pec
cator. Ideo fuit vocat? a deo di. Veni seq̄re
me. Circa eius vocationē de beato Ab̄atheo
declaranda sunt quatuor.

Primo sua vocatio gratiosa.

Secundo inuitatio fructuosa.

Tercio operatio virtuosa.

Quarto perfectio glorioza.

Quantū ad p̄mū. Ab̄do sive cōuersionis
et vocationis fuit gratiosus. Quēsi q̄t officia
habebat b̄tis matheus. Et inueni q̄ tria
officia habebat mala in hoc mundo. i. Offi
cium periculosum. Officiū criminofum. Offi
cium odiosum. Officiū periculosum ē offi
cium feneratoris q̄ ipse habebat. Mā in ciui
tate capharnaū que ē maritima tenebat tabu
lam siue mensam cambi. Officiū est anime
periculosum tractare tantas pecunias. quia
sicut qui tractat oleū carbonēs vel picem in q̄
natur ab eis. Ita q̄ tractat pecūias. Et p̄pter
hoc dicit scriptura. Qui tetigerit picē inquit
nabitur ab ea. Eccl. xij. Dixit dñs moneta.
Ratio. q̄a multas nigredines dimittit in ani
ma tractantiū pecuniā. Primo in cogitatio
ne. secundo in teporis pditione et negociorū
occupatione. In signum hui? moneta siue sit
aurea siue argentea q̄ tractat dimittit macu
las nigras in manu hoīs. quia raro est quin
feneratores faciant fraudes r. Secundū
erat criminofum. quia erat vsurarius. Ita di
cit Beda q̄ post cōuersionē distribuit p̄p̄ia
qui rape solebat aliena sc̄z per vsuras. Dicit
quō mutabat decem p̄ duodecim. Et sic de
alijs sp̄ibus vsure. Im quod requirit. i. eme
re plus et vendere p̄pter expectationē min?
J̄te mutando sup̄ possessiones. recipiendo
fructus. sic faciunt multū. r. excusant se dicen
do false q̄ ecclesia p̄mittit r. Istud est cōtra
diuinā ordinationē. que vult q̄ oēs creature
libere ministrent et cōmunicent illa que deus
cōmunicauit eis. vt patet de sole qui cōmuni
cat lumen a deo sibi cōmunicatū contra tene
bras. et calorem cōtra frigus. r. influentiā ad
fructificandū. Idē de igne qui cōmunicat suā
claritatē r. caliditatē. Idem de aere ad respi
randum. r. de aqua ad lauandum r. pisces ca
piendum. terra. plantas r. Si ergo creatu
re irrationales cōmunicant. q̄to magis nos.
Ideo magnū peccatū est in vsurarijs. Ecce
officiū criminofum. Sed ille qui libere r. sine
vsura accomodat iustus est vt dicit p̄pheta.
Vir qui ad vsurā nō accomodauerit iustus
est. Ezech. xvij. Terciū officiū erat odio
sum et tediosum. quia erat teolonnarius in ci
uitate capharnaū colligens iura imperato
ris. Ideo dicit teolonnarius. i. publicanus. q̄
tenebat officiū publicū teolonnarij. Istud offi
cium est tediosum r. odiosum. quia aliqtens
tales faciūt magnas iniurias ex potestate quā
habent. Ex ista rōne Iohannes baptista ad
quē venerūt publicani dicentes. Quid facie
mus vt salui simus. R̄spondet b̄tis Iohes. Mi
bil aliud q̄ quod cōstitutū est vobis faciatis.

De sancto Mattheo apostolo et euangelista.

Luce. iij. Et his tribus officiis beatus Mattheus distabat a deo per tres magnas dietas, si audire quod fuit vocatus et fuit iether, quia iam habebat quoniam alios vocatos. Et cum Christus transiret iuxta mare galilee, et beatus mattheus sederet ad mensam cum alijs in domo sua magna quam habebat coram mari in negocijs occupatus. Dicitur practice de negocijs camporum pecunias colligenti. et Christus stetit et vidit publicanus nomine leui inuolutum in negocijs et cetera. quod nec de deo nec de aia sua poterat cogitare. Et Christus vidit. id est attente respexit. Et beatus mattheus dei ordinacione eleuatis oculis vidit Christum coram se quem non cognoscebat. Et tanta erat reuerentia et maiestas sue sanctitatis quod mattheus admirando respiciebat eum. Ad quem Christus ait. Veni et sequere me. Subito virtute diuina sicut Christus protulit ista verba radii caritatis illuminauit ei mentem et cognouit Christum verum messiam esse. et cor ad contritionem peccatorum di. Ecce ego dñe quia vocasti me. i. Regum. iij. Subito relictis omnibus secutus est eum. dimittens libros et copiam et cetera. Rō dicat quod dixit Christo. Domine gratias vobis quod vultis me in discipulum et cetera. Potestis credere quod Christus dixit. Glade fac rationem de te. Recede roem et copiam diuisis. et habebas diffinitionem. et recipere quod mutasti sine yfuris. nullo modo recipias nisi forte principalem. debes credere quod fecit pconizari. si tenebas alicui quocumque p ysura vel iniusticia quod satisfaceret oibus. Ille est modus satisfaciendi ysurariis publicorum. secus de secretis que secrete debent restituere. Qui vult intrare paradisum oportet sic satisfacere. Non enim dimittis peccatum nisi restituas ablatum. Regula est iuristarum. xiiij. q. vi. si res. et theologorum. Non decipiamini dicendo. Ego ponam in testamēto et cetera. Dicitur per istos qui dicunt. Si restitueres oporteret me minuire de statu. Item. de quo hereditare filios et cetera. Ideo oportet seruare pecunias ut poma vel malo granata quod respiciunt ne sint maculata et putrida et cetera. Ita debetis vos facere quoniam recipitis florenum vel alia bona debetis respicere eum. dicendo. videam si est hic vermis ysure vel macula de furto. et pñcia restituendo. alis corumpet alias et cetera. et non dubitatis quod nihil deficiet vobis. Ideo dixit dauid. Junior fui et erem senex et non vidi iustum derelictum. nec semen eius querens panem. Sed de ysurario dicit ibidem. Vidi impiū superexaltatū et eleuatū sicut cedros libani. Et transiit et ecce non erat. quāti eum et non est inuentus locus eius. ps. xxxvi. Quāti ad scdm. f. de inuitatione fructuosa. Dicitur quod postquam oia restituit remansit sibi domus et aliqua moneta de bono iusto et

voluit facere Christo magnū cōmuniū ut faciant religiosi quoniam intrant ordinem et cetera. De isto cōmuniū uio habet Luce. v. Et fecit ei puuū magnū leui in domo sua. Cognomen beati Matthei erat leui. Dicitur practica istius cōmuniū. Dicitur textus Luce. v. Et erat turba multa publica nox et aliorum qui cum illis erant discubentes. Intentio beati matthei fuit ut illi etiam cōuerterentur. Ita rōem ponit beatus Hiero. L. publicabat beatus mattheus. Si me cōuertit qui eram ita inuolutus etiam cōuerteret istos. Dicitur quod ordinatus fuit a Christo ut ianue essent aperte et apostoli sederet circa portas. Et Christus in publicanos dixit versum. Oculi oīum et cetera. et posuit se ad mensam cum eis. Tunc fuit completa illa pphetia Lant. ij. Sicut malus. id est pomū inter ligna siluarū. f. infructuosa. sic dilect me inter filios. Et facto interuallo inter cibum et cibum ut sit in magnis cōmunijs. Christus quasi per modum lectionis dicebat. Adhuc audite quoniam debemus deū laudare qui tanta fecit ad seruitiū hominū. f. omnia aialia et omnes fructus. Et illi peccatores attendebant. et cum primo riderent incipiebant flere et cetera. Idē postquam comederunt cibum assatum dixit Christus. Adhuc cogitate si iste esse corruptibiles dant tantū saporem et cetera. quid debet esse de cibus incorruptibilis celi. quia quoniam rex dat suis seruitoribus tam lapidas escas quales sunt ille esse quas ipse retinet per se. Ita de deo. et de illis publicanis cōuertebantur multi et flebant. Idē postquam comederūt cocum in aqua. Intrantū quod credit quod oēs illi fuerunt cōuersi. Tanta erat virtus verborum Christi. Et cum iam essent quasi in fine prandij. vidētes pharisaei quia porte erant aperte. et dicebant discipulis eius. quod comedebant circa portā. Quare manducat magister vester cum publicanis et peccatoribus. ac si dicerent. hic pater qualis ipse est. Dicitur mihi cū quo vadis. et dicā tibi quid facis. Hoc audiens Christus vocauit eos ad se. Et ipsi instanti fuerūt corā eo dicētes. Quid vultis. Dixit Christus. Dicitis mihi quoniam in aliqua ciuitate sunt multi sani et multi infirmi. qui indigent medico sani vel infirmi. Et illi intelligentes noluerūt ridere. Et Christus. Non vultis ridere. ego dicam vobis. Non opus ē valentibus medicus sed male habentibus. Ille erat infirmus per superbiam. et mo curat est. et ille per auariciā. Et sic de alijs. Ideo ait Aug. Magister de celo ad nos venit medicus. quia magister per totū mundū iacebat egrotus. Tunc dixit. Non veni vocare iustos sed peccatores. Et iudei confusi recesserūt. Pater g inuitatio fructuosa. quia ex quo ipse fuit cōuersus laborauit ut cōuerteret alios. Adhuc habet

mus hic doctrinā quō quilibet nostrū debet curare. si est in via saluationis de familia de ancillis. vir de vxore. et conuerso. De familia vt cōstent et cōmunicet in pasca. vt audiant missas. sermones. ne operent in diebus festiuis. Si quis suoz et maxime domesticoz curā nō hō fide negauit. et est infidelis deterior pma Thimo. v. Quāntū ad terciū. s. actū virtuosum siue operationem virtuosam. s. de operib⁹ que fecit postq̄ fuit cōuersus. Dicat quō post xpi resurrectionē. ascensionē. et spiritus sancti missionē. apostoli diuiserunt sibi mundū ad predicanđū et couertendū homines et. Et beatus matheus iuit in ethiopia predicando et miracula faciendo. illuminādo eos. Et sic de alijs. Et multas gentes couertebat ad xpm. Ecce actus virtuosus siue opere ratio virtuosa. Dicat quō semel dū ipse predicaret fuit factus magn⁹ tumultus et plangit in populo de morte filij regis ynigeniti et. Et dum sepultura pararet quidā xpianus. sille eunuchus quē philippus baptisauit. vt habetur Actū. viij. iuit ad regē dicens sibi q̄ yn⁹ sanct⁹ vir erat in ciuitate qui posset resuscitare mortuos et. Dicat miraculum vt habetur in historia et fuit completa. pphetia. Unum vocauit eū. et benedixit ei. et multiplicauit eum Isaie. l. Si vis dicere moraliter per questio nem que fuit causa q̄ beatus matheus solus couertit tantā gentem. s. totam ethiopiam et egyptum. et cum modo tot sint predicatorēs que est causa q̄ non conuertimus paucos iudeos qui hic sunt nobiscū et. Dicat quomodo apostoli habuerūt sanctā vitā et bonā doctrinam. et nihil aliud voluerunt nisi honorē dei et salutē animarū. Ideo dicebat apostolus. habentes alimēta et quib⁹ tegamur his cōtenti sum⁹. j. ad Thimo. vi. Abodo deficiamus in vita. quia nolunt quolibet die audire homines miracula sanctorū et. nec bonā doctrinam. nisi tantū poetarū et. nec curam⁹ de salute animaz. nisi de rebus et familiarib⁹ et. Idem de clericis venditis sacramenta. Ideo nō solum infideles nō conuertunt. immo fideles peruertunt et pdunt fidem. Ideo apostolos. Omnes que sua sunt querūt non que iesu xpi. ad Phil. ij. Quāntū ad quartū. s. de pfectione gloriosa. Nam martirisatus fuit p defensione cuiusdā monialis. Primum monasteriū quod ego legi fuit istud qd beatus matheus instituit. Dicat quō postq̄ couertit illam terram mortuus fuit rex quē ipse cōuertērat. cui⁹ filia nomine Ephigenia fuerat cum alijs virginibus sacro velamine deo dedicata. Et rex patri succedens alienigena

voluit illā in vxorē habere. Dicatur historia et quomodo fuit dictū regi q̄ ipse nunq̄ haberet eam nisi per apostolū matheū. quia ille erat prior earū. ppter quod rex vocauit eum dicens. q̄ introduceret eam ad matrimoniu. Tunc beatus matheus cogitauit. Si ego dico mortuo sibi et. interficiet me et meū martiriū nō erit notorium et. Ideo dixit regi q̄ in dominica sequenti esset in officio et ipse cōmēdaret ibi matrimoniu. Ita et factum est. In dominica sequenti apostolus dixit quomodo matrimoniu erat sanctū et a deo institutū in paradiso terrestri. Secundo fuit honoratum per xpm in primordijs miraculorū. Tercio q̄ ex eo implēt cathedra et. scilicet celi. Quarto ē cōseruatiū humane nature. Itē ipse voluit vt mater sua haberet sponsum et. Sed dixit post. quia sicut esset pctor qui sponam regis velleret in vxorem. Nota hic bene in legenda. et ex hoc bñs mathe⁹ fuit lancea percussus et martirisatus. Dicat qd peccatū est cū monialibus et clericis ppter sacrilegiū. Dicatur similitudo de sancto sepulcro si. pgeretur in latrinam esset maior peccatū q̄ si omnia sepulcra sanctorū pgerentur.

De sancto Michael archangelo.

Sermo

Idete ne cōtem

v natis vnū ex his. Matth. xviij. textu aliter et in euangelio hodierno officialiter scribitur verbum istud. Secundū q̄ festum presens et solennitas est beati Michaelis archangelis et omniū angelorum. ita erit et sermo. Si placet deo habebimus multas bonas doctrinas speculatiuas pro nostra consolatione. et bonas informationes p nostra informatione. Sed primum salutē virginis marie et. Solennitas et festum hodiernum habet nomen et titulum speciale. et habet officium generale. quia dicit sancti Michaelis. Ratio est. quia inter omnes sanctos angelos celi qui descendunt in hunc mundum ad procurandum nostrum bonū et saluationem maior est Michael. Non q̄ sit maior omnibus angelis celi. quia sunt plus q̄ mille milia maiores. Nam ipse est de tercio ordine. et habet supra se potestates virtutes et dominationes. thronos cherubim et seraphim qui non mittunt ad nos. quia dicit sanctus Thomas prima parte. q. cxxij. arti. ij. q̄ non omnes angeli mittuntur. quia dicit. simpliciter dicitur est q̄ superiores angeli nunq̄ ad exterius ministeriū mittunt. sed vt ibidē

De sancto Michael archangelo

dicat solus de tribus ordinibus inferioribus. scilicet angelorum ad procurandum bonum cuiuslibet persone in particulari Archangelorum ad procurandum bonum civitatis. Ita quilibet villa civitas castrum habet unum in custodia. De tertio ordine. scilicet principum mittuntur ad procurandum bonum regnum provinciam et regionem. quod dicitur regnum provincia seu regio habet unum. et de istis Michael est maior. Propter hoc dico quod de illis qui ad nos mittuntur ipse est maior et princeps. Auctas. Ecce Michael unus de principibus primis venit in adiutorium meum. Daniel. Verbum est ecclesie. Propter hoc dico quod istud festum habet titulum in nomine ipsius. habet officium generale. quod sicut de omnibus istis fit festus generale prima die novembris. ita hodie fit festum in solennitas omnium sanctorum angelorum. quod licet non omnes descendat hic ad nos. tamen omnes procurant nobis nostram salutem. Dees sunt administratorum spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis. ad Hebr. j. Nota. administratorum. scilicet honoris dei. in ministerium missi. Dicit aliquis. quod omnes mittuntur. Dico quod sic isto modo. quia quod deus vult nobis aliquid revelare seu intimare. primo revelat illud cherubinis. et illi revelant illud seraphinis. et illi thronis. et illi dominationibus. et illi virtutibus. et illi potestatibus. et sic omnes mittuntur. si non omnes veniunt in hunc mundum. sed licet habeat nomen in titulum ipsius habet in officium generale. Auctas. quod hodie in modum cantilene cantatur in ecclesia. Laudamus venerantes omnes celi milites. si precipue prelates celestis exercitus Michael in virtute coterentem babilonem. id est dyabolum. propter quod dicit thema. Videte ne coterentis vniuersi ex his. scilicet segregando ab officio ecclesie. quod dicitur. christus pater planis et clericis et religiosis et secularibus. Videte ne contemp. etc. Patet thema et sum in materia predicanda. Inveni in sacra scriptura quod sex utilitates habemus a sanctis angelis. Ideo non est aliquis expellendus ab officio ecclesie. Ita in hoc mundo

Per angelos sumus demones defensati.
Per angelos sumus in reprobis consolati.
Per angelos sumus ad vera precepta provocati.
Per angelos sumus in fide christiana confortati.
Per angelos sumus coram deo aduocati.
Per angelos sumus in celo festiuati.
Per angelos sumus ad gloriam portati.
Dico primo quod per sanctos angelos sumus in hoc mundo contra demones defensi. Bene est nobis necessarium. Ratio. quod nos non possumus videre demones inimicos nostros. quia velum carnis impedit. quo amoto videntur ab anima et mirantur. Sed ipsi inimici videntur nos. sicut in domibus. in visis etc. Et nisi haberem angelos

defensores destruerent nos. statim quando creatura nascitur ab eis suffocaretur ne haberet baptismum. Ideo qui peccat ne faceret penitentiam. sed angelus bonus defendit. Item quando creatura facit aliquod bonum. ut orare. missam celebrare. predicare et similia. destrueret creatura statim nisi boni angeli nos defenderent quod in omnibus operibus et visis nos prestant. Ita dicit beatus Thomas. in prima parte. quod cruci. art. j. in corpore ubi querit vtrum homines impugnentur a demonibus. quod demones impugnant homines et est continuus bellum inter homines et demones. Iuxta illud apostoli ad Eph. vi. Non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem sed aduersus principes et potestates aduersus mundi rectores tenebrarum hanc contra spiritualia nequicia in celestibus. Unde circa impugnationem illam duo oportet considerare. ut dicit ibidem. primo ipsam impugnationem. secundo impugnationis ordinem. Impugnatio quidem ipsa est demonum malicia. preedit qui propter inuidiam perfectum hominum impedire nituntur. et propter superbiam similitudinem diuine potestatis sibi usurpant. deputando sibi ministros determinatos ad hominum impugnationem. sicut et angeli deo ministrant in determinatis officiis ad hominum salutem. Sed ordo impugnationis ipsius est a deo qui ordinate nouit malis vti ad bona ea ordinando. Sed etiam angelorum tam ipsa custodia quam ordo custodie reduci ad deum sicut ad primum auctorem. Nec ille ibidem. Et sic quis per mittat nos de reprobis tamen prebet auxilium angelorum. et ideo recte facit deus ut dominus vel pastor lupis inferni nisi christus mitteret ad nos pastores. scilicet sanctos angelos qui custodiunt regna. provincias civitates. villas. castra. et quilibet personam in particulari. Unde ait david. Angelis suis mandauit deus ut custodiant te in omnibus vijs tuis. psalmus. xc. Dicatur practice. quomodo deus precipit angelis qui multum debet parere christus qui omnia videt vocat vnum angelum suo proprio nomine ut ait david. omnibus eis nomina vocans. Nos nescimus nisi tria nomina angelorum. scilicet Michael. Gabriel. Raphael. sicut dicit. Et cetera. vides tale mulierem tali hora pariet committere tibi filium vel filiam etc. Et angelus respondet. Domine reputo mihi ad maximam gratiam et honorem quod committis mihi creaturam ad ymaginem et similitudinem vestram factam. vestro

omnino nobis ab angelis
pro exultatione.

sanguine redempta. et h humano modo dicendo
est intelligendum. Et qui nascitur creatura cito ve
nit in manibus angelis obsecratoribus. Et h scilicet
correlatum quod nunquam aliquid mulier parit sine obste
trice. Angeli. quod nunquam deserit creaturam illam
quod est in paradiso vel in inferno aut purgato
rio. Non dico quod sit pater cum creatura. tunc ipse
est pater ad adiuvandum creaturam respiciendo
creaturam de celo quod facit quod vadit. Et ut dicit
beatus Thome. i. pte. q. cxxij. ar. vi. Angelus custos
omnium quod deserit eum quod custodit in quantum pmit
tit quod subdat alicui tribulationem. nunquam tamen to
taliter eum dimittit. Et sic intelligitur angelus suis
Et dicit Hieronymus. quod declarando ista auget. Aba
gna est dignitas aliarum ut ynaqueque habeat ab
ortu naturam angelum bonum sibi in custodia
deputatum et delegatum. Hora. Abagna est digni
tas aliarum. Pastorum multis omnibus dat unum pasto
rem ad custodiendum. et non custodit unum. rursus
custodit personam dat unum angelum et custodit cui
tanti. Dicitur si rex habet oves ut antiquis re
ges consueverunt habere oves et vocaret duos ba
rones et milites ut irent ad nemus custodire
ovescerent. quod indignarentur maiores. duces. co
mites. et barones. et tamen maiores sunt minores
angeli celi quam maiores reges terre. et tamen non re
putant sibi ad iniuriam venire in nemore huius
mundi. imo reputant sibi honorem. Gladius est vo
bis si debemus facere festum de eis. imo certe.
Hoc videte ne contemnat de custodia angelorum
Ista sunt beatus Thome. i. pte. q. cxxij. p. totum quod
h. viij. ar. Dico scilicet quod in nostris temptationibus
per sanctos angelos in temptationibus solamur quam
aliquis demon temptat aliquem de aliquo peccato. an
gelus videtur h de celo subito plus quam aquila de
scendit. non tamen cogit creaturam ut faciat bonum
nec malum. sed dimittit in libertate arbitrii se con
siliat. Si dicat aliquis. ego non audio. Dicitur
quod alia est locutio angelorum. et alia hominum. et de
clarat beatus Thome. i. pte. q. cxxij. ar. i. quod ex h quod
vult angelus ex sua voluntate ordinat suum conce
ptum ad manifestandum alteri et ei manifestat
tunc de eo loqui sine formis verborum. ut ibidem
ad longum declarat. Et ideo ait apostolus. Si linguis
hominum loquar et angelorum. i. ad Cor. xij. lingo
mines loquar ubi formis in aere. non lo
quar sic angelus nisi aliquis ex miraculo.
ut Agniti maris fuit locus gabriel et Danieli
Thobie. si loquar contra non ad hominem. sed ad
aures. si intra hominem. sed ymaginationem. quod
illa potest imutare. ut declarat beatus Thome. i. pte. q.
cxxij. ar. iij. Ecce angelus quod loquatur in me. non dicit
ad me. Zach. i. et. iij. c. Ubi gratia. quod angelus
malus dicit tibi. Tu posses congregare magnas
divitias si velles mutare. p. florenos. p. xij.

Ista est locutio dyaboli. et si aure cordis atten
das: statim angelus bonus dicit. Sed si feceris hoc
esset ystura. et dānaberis. quod ystura non intrat
paradisum. Et malus angelus. Pones in testame
to. Et bonus Interim tu ibis ad infernum. quod tu
non habes propositum satisfaciendi. Sed is est co
gitatio bona quod resistit peccato est locutio boni an
geli intra ymaginationem. Bucas. Precedet
te angelus meus ante. scilicet cadas. Obsequia enim et
audi vocem eius. scilicet quod dicit tibi. nec contemnendum
putes. scilicet peccando. quod non dimittit te cum pecca
ueris. et est nomen meum in illo. Et x. cxxij. Lo
gitate quod angelus malus est ad sinistra ut te da
net. bonus vero ad dexteram ut salvet. Propter quod
in nostris temptationibus per angelos sumus consolati.
Ergo videte ne prematorem. Dico tertio quod
per sanctos angelos ad veram penam sumus puoca
ti et provocamur. Bonas quod hō magis vellet in
temptatione plectere dyabolo quam angelo. sicut
multoties fit. Logitate quod veredicia est an
gelo bono. ac si viros bonis pulcris viris iuvenē
et bonis. et temptaret coram viro ab ethiopia ni
gro et turpi. et viros plecteret ei. dicendo viro
Gladius. quod magis volo istum. quod perfusus est
viro. maior despectus sit angelo quod hō plectitur
dyabolo. quod nullus dñs nec etiam rex est aliquid
respectu eius. Ista rursus volens laudare Iobem
baptista. dixit. In te natos mulierum si sur. ma
iorem baptista. Quoniam quod minor est in regno ce
lorum maior est illo. Ad. x. et Luc. viij. Ecce
quod excellenter. Logitate quod qui ipso despecto
hō facit peccatum. dicit. Sed quod facia de isto rivali
do. et redit ad celum. verum ex hoc non deserit.
Imo est pater bifacere. et post peccatum com
missum luxurie vindicte vel alia redit. quod. vi
debo si potero eum inclinare ad penam. et loquē
ymaginationem di. peccasti. ideo cōfiteri. laua
animam tuam. et fac penam. De h figura legitur
iij. Reg. xix. de helya ambulante per viam deserti
bestiis plena. et dormiuit sub ymbra iuniperi
et angelus dñi tenuit eum et dixit illi. Surge
comede. Promta bene textum ibidem. quod pulcra est
historia. Ista helyas dormiens in via piculo
sa est peccator. Pñs vita nihil aliud est quam via. vnde
vadit. p. montem. et alius venit. p. natiuitatem.
id est tibi mori vnde fener. et illic nasci vnde
puer. Ubi sunt qui erant ante mille annos. et
Iā cōpleverunt. et via est piculosa. Et nunquam
piculosum esset mare in quo de quinque navibus
vix euaderet una. Et peccator dormit non co
gitans offensam factam deo nec piculum in quo est
h. ridendo cantando et saltando vadit ad in
fernum. Sed quid facit angelus excitat eum per
compunctionem. et Inducens ad penitentiam.
contritionem. confessionem. satisfactionem. in

De sancto Michael archangelo

remissionē iniuriarū vt de ei remittat. **Mo** ta pmo tenet angel' helya. i. peccatorē. s. per cōpunctionē. nō em̄ expectat infirmitatē. **Se** cundo comedit helyas. i. pctō: edere d3. sc3 p eucharistie cōiōnē. q3 sicut cib' corporalis cōfortat ad ambulandū in hac vita. ita cib' spiritalis rē. Tercio ambulauit p satisfactiōnē z male societatis vitatiōnē. Et in his trib' pncipalib' cōsistit pnia. Et p angelū puocemur ad pnam auctas. Et reuersus ē angel'. q3 sc3 recesserat pp' pctū. q3 loq'bat in me z suscitauit me q3i virū q3 suscitaf de somno. g videte ne rē. **Dico** q3to q p sctos angelos in fide xpiana sum' informari. Fides em̄ xpiana est tate subtilitatis altitudis z pfunditatis q in tellect' human' p se nō p't attingē ad intelligēdum. Redētia iudeoz et phoz p intellectus naturalē p't oñdū. s. q ē vn' de'. vñū p'mū pncipiū. et p'ma cā. z p'm' motor. Sed q ille vn' de' sit p' generas. et filii' genit'. et spūsanct' spirat'. vt exēplificat in sole. b nō pōt sciri in intellectu naturali. Itē q de' puidet oibus creaturis et aialib'. Itē intellect' pōt intelligē. s. q de' z hō dēt se ad māducadū in hostia cōsecrata nō sufficit intellect' n'r. Itē reqn'r q a maior intellectu iuuē. quēadmodū intellect' n'r iuuaf ab angelis q clare vidēt secretū trinitatis. Intellect' em̄ n'r est vt lux pue cādele q nō sufficit ad legēdū p'mā literā. s. qñ iuuaf lumine magni cerei videt optime. et legit ista p'ma. s. mystēry trinitatis et alioz articuloz fidei. qñ lumē intellect' n'r iuuaf lumine itellect' angelici. Sic fuit de xgine maria. q licet crederet angelo. tñ dixit. Quō fiet istud. z in tellect' angelic' intellectu marie applicat' dicebat. Spūsanct' supueniet in te rē. **Nota**. ob umbrabit tibi. Aliē mulieres p'cipiūt ad ardo rem solis. s. carnal' cōcupie. s. xgo maria concepit sine p'cupia. q3 sicut granū formaf intra auellana rē. Et xgo illuminata dixit. Ecce ancilla dñi rē. De ista illuminatiōe auctas. In ipsa nocte. s. cognitōis n're obscure. Ecce angelus dñi astitit. s. illuminado. et lumē refulsit in habitaculo. qñ hō itelligit di. **Q** grates deo. mō intelligo. Act. xij. Itō videte ne rē.

Dico q3to q p sctos angelos sum' coram deo aduocati. q3 sunt nri pcuratores. Itā qñ aliq magna qō deducit corā rege vel in curia regis p aliqū miserabilez psonā. rex puidet illi miserabili persone de notabili aduocato. Ita facit xps. Alit' curia xpi deducit litigii p nos. et xps puidet dans nobis aduocatos z pcuratores sctos angelos. ne corōnā regni perdam'. Aduocant em̄ et pcurāt p nob' p' sentando bona q facim'. vt orōnes. ieiunia. z

alias asperitates pniales. q multū placēt deo Thobie. xij. Quā orabas q lacrimis. et sepe libas mortuos et derelinqbas prandii. ego obtuli orationē tuā dño. Itē aliter aduocant p nobis. q3 si ex nris pctis meremur punitio nem: dicit dño xpo. E dñe spectet' aduocet'. De hoc nota parabola xpi Luce. xij. de cultore vinee loquente p ficulnea. Vineā vel ortus xpi est xpianitas in q plantatur arbor seu hō in die baptisimi rē. In p'mo anno. s. puericie dñs qrit fructū. vt sciant se signare. et dicere. p'r n'r. Aue maria. et l' redo. sed nō inuenit. quia vos male nutritis filios. In scdo anno a. xv. anno vsq ad. xli. q d' annus inueniunt qrit dñs fructus bone vite et pnie. s. nō inuenit nisi folia vanitatis in ornamentis rē. Non em̄ inuenit fructū bone vite. In tercio anno sc3 senectutis non inuenit nisi folia. nō possunt facere penitentia ieiunado rē. Et xps tunc vocat ortulanū. i. angelū custodem di. Scinde eā vt quid terrā occupet. et mittatur in ignē. At ille rēdens dicit. Dñe dimitte illā et hoc anno vsq dñs fodiat circa illā et mittam stercorea. Sedit em̄ qñ dat cōpunctiones Et mittit stercorea qñ reduct pctā ad memoriam. Rigat qñ ex cōtitione fundunt lachryme. Ecce qualē aduocatū habem'. Itō videte ne cōtēnatis rē. Sexta vilitas est. quia per eos sum' in celo festiuati. Et amore quēz hñt ad nos faciūt festū de nobis qñ facimus aliq bonū opus gaudent et tripudiant. **Au** ctōitas Luc. xv. Dico vobis. gaudii est angelis dei in celis sup vno pctōe pniaz agēte. **Nota** gaudii ē in celis. Triplex ē grad' bonoz. Prim' gradus ē bonoz pnie. q pficiunt p'one pnculari vt ieiunare. orare rē. De isto fit gaudii in ordine angeloz. q3 quantūcūq fiat secrete angeli sciūt z vident totū. et dicit ad inuicē. Vidēs illū qui ieiunat vel orat vel se disciplinat rē. gaudent oēs. Scds gradus bonoz q nō solū pficiunt p'one pnculari s' bono tot' cōmunitatis. vt qñ rectores curant magis de bono cōtatis q de p'p'io. De hoc fit festū in ordine archangeloz. qñ vident q corrigunt pctā notoria. Terc' gradus bonoz est. q nō solū respiciunt bona pncularis cōtatis. s' totū regni. qñ reges et cōsiliarij faciūt sanctas et iustas ordinatiōes rē. De hoc fit festū in ordine principatuuz. Ecce quare dicit. Gaudium est angelis rē. **Nota** de opposito Isaie. xxxij. capi. Ecce vident. scilicet peccata nostra. clamabunt foris. angeli pacis amare s'ebunt. Detestationem illā vocat festū. Septima vilitas est. q p sanctos angelos ad gloriam lumis portati.

Dicitur quod quoniam persona que tenuit bonam vitam moritur, existere in articulo mortis, angelus diuinitus missus pcedit eam, propter demones ad ueniens, et ascendente custodit in aereas potestates, et tandem secure introducit in celum, *Ecce ego mittam angelum meum qui pcedat te et custodiat te in via, et introducat in locum quem pparauimus.* Nota exemplum *Lu. xvi.* Factum est ut moreretur medicus et portaret ab angelis in sinu abrahe, *Seco* si mori impetens, pater quod est sciendum festum de eis, Ideo videte ne etc. *Ido* vobis vnum bonum consilium. Redo quod quilibet vestrum habet aliquem scitum in deuotione cui facit orationem, et aliquens curat parum de vobis propter peccata vestra. Et angelus custodit nuncius deferit. Ideo esset bonum quilibet mane et sero genibus flexis dicere, Angele quod mecum custodis pietate superna. Ahe tibi commissum seruus, scilicet a malis inclinationibus, defende scilicet a cunctis impugnationibus, gubernam, in bonis operationibus. Et sic eos festiuando et orando ipsi cum dei adiutorio procurabunt bonum nostrum. Et habebimus hic dei gratiam in futuro gloriam Amen.

De beato Francisco.

Discerna fulgoris

Illuminabit te, *Lu. xi.* et recitatu est statim in euangelio hodierno. Sermo noster erit de vita illius gloriosissimi confessoris et amici dei beati Francisci, et habebimus de vita sua bonas doctrinas etc. Salute christe maria. Pro breui declaratione huius verbi et veniendi ad propositum sciendum quod in scriptura ita in veteri testamento sicut in nouo sancti dei dicuntur lucerne. *Ido* quod sicut in lucerna sunt tria, cera fragilis, qui liquefit statim ad ignem, scdo lignum album, tercio lux clara. Ita quilibet persona sancta habet ista tria, corpus fragile, quod igne deuotionis sine liquefit in lacrimis. Scdo inter habet animam albam, claram, innocentem, purificatam a malis cogitationibus quod expellunt, non habet odium nec malitiam primam. Tercio habet lucem gratie dei, sine qua non essent sancti, que clarificat intellectum ad cognoscendum deum, et se in miseria huius mundi, ad calefaciendum in bonis operibus. Ecce ratio gratie sancta dicitur lucerna. Audias. Beatus enim pater loquens filio suo de iohanne baptista dixit. Parauimus lucernam scilicet iohannem baptistam christo meo. Etiam christus sic vocauit eum *Jo. vi.* Ille erat lucerna dicitur lucerna. Illuminas. Patet ergo ratione auctoritate quod sancta persona dicitur lucerna, et in isto intellectu propositum thesaurum, Lucerna fulgoris illuminabit te, et loquitur

cuiuslibet persone religioso, clerico vel layco de uoto dei. Lucerna fulgoris etc. Nota in ipso quod radios claritatis a quibus possumus illuminari. Et sunt isti, scilicet

Paupertas apostolica.

Asperitas penitentialis.

Humilitas cordialis.

Caritas diuinalis.

Firmitas perpetua.

Dico primo quod beatus Franciscus dedit huic mundo radii pauperis apostolice, qui in hoc consistit ut homo oia relinquat, ut in euangelio discipuli dixerunt. Ecce nos reliquimus oia et secuti sumus te. *Matth. xix.* Sed dices. Si non habebat oia quia pauperes erant, quomodo ergo reliquerunt omnia. Nota reliquerunt omnia, scilicet habita et et habenda, quantum ad desiderium habendi. Tu dimittis regnum vel plationem quam forte nunc habuisses quam dimittis desiderium habendi. *Ido* religiosus licet non habuerit uxorem nec filios, tamen reliquit per christum, quod potuit habere. *Ido* quia petrus et alii apostoli dimiserunt oia habita et desideria etc. *Ido* dicit. Ecce nos reliquimus etc. *Ad* audite quod beatus Franciscus reliquit oia. Dicitur quod quoniam erat iuuenis erat mercator et subtilis, et quoniam fuit quasi, etc. annorum dum sine negotio intravit quandam ecclesiam, habebat bonum habebat. *Ido* pro nullo negotio debet persona dimittere aliquam orationem, quod de primo dum abiisset et trahit peccatorem. *Ido* ait David. Benedictus qui amouit orationem meam: misericordia sua a me, *ps. lxxv.* Glo. Augustini. Nunquam amouetur a te oratio tua, et nunquam amouebis a te misericordiam diuinam. Ergo ad bonum sine perducit. Propter hoc beatus Franciscus orabat. *Qui crucifixus coram quo orabat locutus fuit tui.* Ecclesia mea cadit, repara eam. Cogitate qualem timorem debuit habere. Et intelligens quod loquens de illa ecclesia uerit se et uidit quod minabatur ruinam. Et vendidit oia que habebat et portauit pecunias curato ut ea reparet. Et christus loquens de ecclesia vult quod tota cadebat. *Ido* tales per iniusticiam, plati per neglegentiam, religiosi per indevotionem, clerici per inbonestatem. Et hoc principalem intelligebat christus ut reparet. Sed beatus Franciscus adhuc non intelligebat, quia ista fuit prima reuelatio. Qui tamen decetero fuit ardentissimus amator pauperum, dimittens oia, et recepit sacculum non indigebat sartore, et cum cordaungebat se, nec induiebatur alia veste, et dicit historia quod de die erat vestitus et de nocte stratus, pediculis plenus, paupertatem vocabat dominam suam. *Ido* dat exemplum religiosi clerici laycis qui deuote se obligant ad paupertatem apostolicam quod nihil possideant tanquam proprium, ut possint dicere cum

De sancto Francisco

beato petro et alijs, Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. Sed nos non seruamus paupertatem sine defectu, bene passi, induiti, et si aliquid nobis deficiat murmuramus. Ideo pater promissionem facit nobis a christo dei. Amen dico vobis quod vos qui secuti estis me, in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue, sedebitis et vos super sedes, et iudicantes, et tribus israel. Matthei, xix. Clerici etiam habent exemplum quod Christus habuit suos reddere non congregent superfluos thesauros, iuxta verbum christi. Nolite thesaurizare, congregando in cassis et ceteris. Non solum habet casuere ab usuris et ceteris, et simonias, sed ab auaricia. Et quod oportet facere asserit in domo ubi est fons emanans. Bernardus. O clericus quicquid propter victum et vestitum simpliciter retines furtum facis et sacrilegium committis. hinc est quod dicitur, xvij. q. i. Clerici Christi ad res ecclesie cum pauperum sint alii nare non possunt. Layci etiam habent exemplum, Non oportet omnia dimittere ut beatus Franciscus. Res cognoscatis domum taxiarum, bursum, et si est ibi aliquid de usura, furto, rapina, dimittatis restituendo, alio corruptum omnia alia. Exemplum de pomis corruptis quod omnia alia corrumperet. Ita de floribus. Ideo apostolus. Reddite omnibus debita Et nemini quicquam debeatis, nisi ut inuicem diligatis et cetera. Roma, xij. Ecce primum radius. Ideo dicitur thema. Lucerna et cetera. Secundus radius est de asperitate penitentiali. Asperum est quod tanta asperitate facebat. Dicantur aliqua. Primum non portabat nisi illud sacculum in hyeme, et statim intellexit illud euangelicum ad litteram, neque duas tunicas habeatis, dormiebat super terram. Si aliquis fieret sibi aliqua scutella de bono cibo, ponebat cineres vel aquam frigidam. Dicebat de temptatione ut haberet uxorem et filios et cetera. Denique fecit et piecit se in niuem ibat discalciatus. hinc dat nobis exemplum ut faciamus aliquam asperitatem penitentialem. Dicunt aliqui stulti et ignorantes. Ule et quid oportet facere asperitatem, et quid pedit deo et cetera. Rideo quod de asperitate quam nos facimus deus habet honores et nos vilitatem, quia sicut rex qui habet unum castrum rebellem, et miles subijcit castrum, regis est honor et miles habebit inde salarium et cetera. Sic corpus nostrum rebellem est deo. Sensus enim cogitatio humani cordis in malum propria sunt ab adolescentia sua. Bernardus, viij. Sed subijcit deo per asperitatem ieiunando et cetera. Ideo si estis bonus miles subijciatis ipsum deo, quia honor est dei, vilitas autem vestra. Ita deus seruauit istum modum peccatoribus, quod si in hoc mundo faciunt iustitiam de se ipse in alio mundo non faciet iustitiam de peccatis. Iustitia pro peccatis fit per penitenciales asperitates, et qui anima talium venit ad iudicium ubi ac-

cusatur a dyabolo, dicit christus. Quid dicis tu anima. Respondet. Dne verum est quod ego feci illa, tu domine feci iustitiam, quia si aliqui fui superbus humiliasti me, et sic de alijs. Sed iudicium scis confitendo, et iustitiam non tradas me calumniantibus me. psalmus, cxvij. Dicit christus. Ego sum contentus. Ecce vilitas. Ideo christus. Dico vobis quod nisi penam habueritis omnes simul peribitis. Luce, xij. Tercius radius est de humilitate cordiali. Erat enim ita humilis quod reputabat se vilior omnibus et magis peccatore. Dicit quod socio oranti fuit visus in celo pulcherrima cathedra cum corona, et cetera. Respondit erit qui in illa collocabit. Respondit christus. Cathedra illa perdidit vnus princeps de ordine seraphin ex sua superbia, et reseruauit humili Francisco. Tunc cum semel ille socius quereretur a beato Francisco. Pater quale estimationem habetis de vobismet, Respondit. Non credo esse hominem magis peccatorem in mundo quam ego. Et socius. Quomodo habere potestis tale imaginari omne de vobis cum tot gratias recipiatis a deo. Respondit. Tot gratias recipio quod si aliter reciperet, humilior me fieret, et maius bonum faceret. Dicebat similitudo. Sint duo homines, et vnus habet paucas possessiones et pecunias, tunc transit. Alius vero recipit mutuo magni thesauri de quo annuatim habet facere certam pensionem sub pena mortis. Item habet reddere totum illum thesaurum domino certo die sub pena mortis obligata et reddere et cetera. magni onus tenet supra se. Alius autem licet non habeat tantum, transit lete et sine illa obligatione. Ita in proposito. Petis mihi vnus sanctus, nihil aliud vult dicere quam recepisse a christo diuite mutuo magni thesaurum sub pena et cetera, et quod certo tempore reddat sibi rationem. Et quia sanctus cogitat, o deus fecit mihi tantam gratiam de scientia vel eloquentia vel facienda miracula, cum dolore et tristitia et in magna humilitate debere viuere. Et istud cogitans homo maria humiliabat, que scivit se esse matrem dei et esse virginem, reginam celi. Ita quanto persona sancta excellentior, tanto esse debet humilior. Et cetera. Quomodo magnus es, in sanctitate humiliasti te in omnibus, et coram deo inuenies gratiam, scilicet vltiorem. Quoniam magna potentia dei solius, que dat gratiam et ab humilibus honoratur. Persona autem que a deo non recipit tot gratias potest viuere lete, quia non est ita obligata, et cito reddet computum suum. Sicut enim diues habet reddere computum de quolibet florenco, ita sanctus de qualibet gratia. Propter hoc sancti dum magis honorabantur, plus humiliabantur. Ideo christus. homini autem cui multum datum est, multum queretur ab eo.

Et cui comendauerunt multū: plus petent ab eo. Luc. xij. Ista de causa beat' Franciscus humiliabatur. recordans intra se illius verbi. Quāto magn' es. scz in diuitijs. dignitate p'latione sanctitate zc. humilia te in omnibus. Eccliiij. Quartus gradus est de charitate diuinali. Ista intra erat inflāmatu in amore dei zc. primi q' volebat q' omīs saluarentur z in signum huius fundauit ordinē fratrū minorū. q' fundato fuit sibi dictu q' regula erat multū fortis. nec posset seruari q' temperaret. Rūdit. Ego scripti qd xps ore suo ordinauit. Ideo nihil mutabo q' seruus in littera dñi nihīl pōt mutare. Qui illam regulā seruauit: sanctus est. et qm mori posset canonizari. sed de mille vnus seruauit. Deinde dixit. Et nunqd etiā mulieres debent seruare. Rūdit. Et nunquid xps de muliere voluit nasci. Ideo p' saluatione mulierū fecit aliū ordinē. Ecce qnta charitas. Deinde vt de statu matrimonij posset facilius seruari fecit terciā regulā. Et q' ita erat ardens in charitate apparuit quasi seraph. Et sbito ac si a balista emitteret clarū quidam de neruo percussit manū dextrā. deinde sinistram. Etiam in pedibus habuit plagas: intrū q' poterat dicere. Ego stigmata domini Iesu in corpore meo porto. Sal. vii. Dicitur qūo ex humilitate abscondebatur plagas vt vitaret vanam gloriā. D' prime seruabat illud p'ceptū. A. charitas vestra magis ac magis abundet. ad Phil. i. hic habemus exemplum nos religiosi. qz non possumus tantam habere charitatem vt beatus Franciscus. ad minus habeamus istam formam seruandi regulam. non viuamus sicut alij viuunt. sed sic viuim' vt dicit apls. Quicunq' est in lege peccauerunt: per legem iudicabunt. Ro. ij. Rex religiosorum est regula. Dicitur practica de examine in capitulo culparum. in indicio chasti ad portā paradisi. cum miraculo illius fratris minoris. qd legitur in vita beati Francisci cōposita a. xij. locijs. Si vellet se religiosus excusare dicens. Dñe non seruauim'. qz alij non seruabant. Ideo vadas cum eis ad infernum. Dicit aliq. platus dispensat. Nota dispensatio inter dispensationem z dissipationē. Dispensatio est relaxatio iuris cōis p' loco et tpe. p' loco qm cū rege habz comedere zc. Tēpore. s. p'sulētie. vel venit de foris lassus zc. sed in differētē comedere carnes non est dissipationē s' dissipationē. et q' dispēsat isto modo et qui vñ peccat. Religiosus em debet respectere regulā vt mulier vana speculū. A. charitas vero laycoz sacerdotū p'sistit i duob'. p'io vt dicāt officium diuinū distincte zc. Secun-

do vt viuant honeste propter illud sacramentū qd tractant zc. A. charitas laycozū vt seruēt dñicam ipsi filij et famuli et aialia. qz magis proficiunt campi et vinee et alia ex missa q' ex vestro labore. Ideo. s. Loz. xvi. Omnia opera vestra fiant in charitate. Quin' rarius est firmitas perpetuallis. quia in tota vita sua perseverauit in sanctitate z bona vita. Multi incipiunt seruire deo seruiēter vt religiosi in nouiciatu. s. ex q' fecerunt p'fessionē zc. dicit vnus ego sum iubile'. ego magister. Non dici vōrū vsq' ad iubileū vel ad magisteriū. s. vsq' ad mortem. Idem de clericis de uote incipientibus. s. paulatim dimittunt zc. Idem de laicis vt aqua calida que paulatim frigescit. Non sic fecit beat' Franciscus: s. firmiter p'seuerauerat. Propter h' de sibi reuelauit diem sui obitus: dicens. tali die venies ad paradisiū. et reuelauit fratrib' suis. z in die obitus fecit portare cineres et cilicium. et posuit se ibi nudus petens habitum sibi accomodari a gardiano quousq' obijisset. In obitu autem anima eius sanctissima clara vt luna visa est celum ascendere. Ideo cōtinuē in bona vita. Abodus est cogitando z dicendo intra se. Videamus est annus vbi ego erā et quō vadit modo. si inueniet se meliorē bene stat. signum est q' ambulastis. Non credatis q' perfectio sanctitatis p'sistit solum in additione bonorū operum. s. consistit in additione bonorū operū cū augmento deuorōis. Ita fecit beatus Franciscus. Id dicit thema. Lucerna fulgoris illuminabit te.

De sancto Luca euangelista

Ign' est operari

us mercede sua. Luc. x. Intellect' hui' vbi fm intellectū quē volo p' tractare est iste. Beat' Lucas bon' oparius dign' fuit de mercede sua. s. de glia sua. Ad op' tractādo istud vbi inuenio in sacra scriptura q' p' quattuor virtutes singulariter meremur gloriā paradisi. scilicet
Per generalem obedientiam.
Per liberalem misericordiam.
Per diuinalem sapientiam.
Per virtutalem penitentiam.
Ecce hic quattuor virtutes p' q's in sacra scriptura dare ondit q' possum' acq'rere salariū glorie celestis. Et qz beatus Lucas habuit istas quattuor in generali z quilibet in particulari. ideo possum de eo p'cludere thema. Dign' est opari mercede sua. Ad d' dicam de quibz Dico p'mo zc. Generalis obedientia est obedire oibus p'ceptis dei. pro nullo bono

De sancto Luca euangelista.

seu utilitate habēda facere. p̄tra dei precepta talis est dignus salario gl̄ie. S̄z volo vos autē scire hic. Non credatis p̄ aliq̄ obedientia v̄l facta vita debeatis h̄re gl̄iam ex debito. s̄ ex diuina ordinatiōe et p̄missiōe. q̄ ipse ita p̄misit. Non dicere debetis. Dñe dētis mihi gloriāz quā mihi debetis. q̄ seruīui vobis. sed dicere Dñe ego obediui et seruīui vob̄. J̄o dētis mihi gl̄iam q̄ ob̄a p̄misistis. Declaret exemplo captiui obedientis p̄ceptis dñi. si ex hoc peteret salariū. diceret sibi dñs. Et tu petis salariū et nunquid es captiui meus. seruīas mihi bene et sis mihi obediēs. q̄ p̄mitto tibi q̄ pro quolibet opere dabo tibi salariū et hereditatem meā. Tunc captiui possent petere salariū non ex debito s̄ ex p̄missione dñi. Ita de nobis nullus reputet sibi ad iniuriā q̄ omnes sum⁹ captiui xp̄i. iusto precio empti. scilicet sanguine suo. In mensa em̄ cambij. sc̄z crucis soluens patri apertens bursam corporis sui. in capite per coronā spinēs. et sic de alijs. J̄o om̄s sumus captiui sui et noster honor est. J̄o beata Agartha dicebat. Sūma ingenuitas. i. nobilitas est in qua xp̄i seruīus cōprobatur. ideo seruīū me ostēdo personā. Non em̄ estis v̄stri. Empti estis precio magistro gl̄osificate et portate eum in corpore vestro. j. Lox. vii. J̄gitur licet bene seruīum⁹ et obediām⁹ p̄ceptis dei ex debito non possum⁹ petere paradīsum. Si anima alicui⁹ sancti ad portā paradisi allegaret. Dētis mihi paradīsum. q̄ ego fui iui vobis et. Non est bona rō. q̄ posset r̄ndere xp̄s fecisti q̄o debuisti. als et. Auētas. Et um feceritis omnia que precepta sunt vobis: dicite serui inutiles sumus. quod facere debuimus fecimus. Lu. xviij. Ergo quo iure debuimus petere gloriā. Dico q̄ sic. Domine dētis mihi gloriā quā p̄misistis illis qui obediēt vob̄ instrumentū recepit. Qui fecerit voluntatem patris mei q̄ in celis est. ipse intrabit in regnū celozū. Math. vii. Qui dicit xp̄s. Veni intra in gaudiū dñi tui. Ecce quō intelligit̄ obedientia generalis. Da mercedē dñe sustinentib⁹ te. i. sup se tenētib⁹ mādāta tua. vt pphete tui fideles inueniant. Ecdi. xxxvi. Dico q̄ isto mō beatus Lucas acq̄siuit mercedem glorie. Fuit em̄ obediēs nō solū p̄ceptis s̄ etiam p̄silijs. q̄ dicit beatus h̄iero. q̄ nunq̄ peccauit mortaliter. q̄ semp sine crimine fuit. Sequit̄ ergo q̄ nunq̄ fecit p̄tra p̄cepta diuina. nec p̄ superbiā. licet haberet sciam que inflat. q̄ erat medic⁹ ap̄tissim⁹. Dicat quō in qualibz facultate quāto aliquis est expellētiō. tāto est magis superbi⁹. q̄ sciētia inflat in corde. j. Lox. viij. S̄z beatus Lucas taliter se gubernauit q̄ ex

superbiā non fecit cōtra dei p̄ceptum. in studio non despiciēbat aliquem. nec superbiebat legendo seu disputando et. nec repentinē quā fecit reuersus de studio. Item nec per peccatū avaricie. Ad medicū enim peritus multa potest congregare. magni dñi recurrit ad eos et. S̄z beatus Lucas a diuitibus recipiebat a pauperibus nihil. imo aliquotiens emebat medicinas eis necessarias. J̄tes nec per luxuriam. imo vt dicit h̄iero. nunq̄ habuit vxorē nec filios. Dicitur hic practice quō amici tractabant dare sibi vxorem postq̄ fuit reuersus de studio. Nec per inuidiā que cōmuniter est inter medicos: s̄ beatus Lucas semp cōmēdabat alios. nec despiciēbat. imo qñ amici infirmi vel infirmorum dicebant. nos sumus cōtenti de vobis. dicebat. imo tenetis tales. q̄ bonam scientiam habet et. Nec per gulā. Dicit h̄iero. q̄ virgo perseuerauit semper. Abō virginitas non potest bene custodi. de quo libet statū dic. q̄ plona gulosa necessario erit luxuriosa. Ratio. q̄ ille partes vicine sunt. et vnus inuitat alium sicut socius socium. J̄o qui vult viuere caste in mala societate et cum pleno ventre dicit Berni. q̄ esset maius miraculū q̄ suscitare mortuos. Nec ex peccato ire Utinā om̄s religiosi essent ita patiens. nūq̄ ex aliqua iniuria abstulit verbum alicui. Dicitur contra vicium mulierum. Item primo ibat ad petendum veniā licet fuisset iniuriat⁹ Nec per accidiām. q̄ sicut ouis est plenus. ita tps beati Luce. Quot p̄mittunt p̄dere tps. et q̄ non fecit contra mādāta dei: possum⁹ dicere. q̄ habuit obediētiā generalē. Totū hoc dicit beatus h̄iero. in plogo super Lucam. Lucas anthiochi⁹. natione syrus apud anthiochiā medicine artis egregius sine crimine fuit. neq̄ vxorē neq̄ habuit neq̄ filios. in virginitate permanēs dñō maluit deseruire. Ergo possum⁹ dicere. Dign⁹ est operari mercede sua. A moraliter hic est notandum nobis q̄ ad min⁹ habeam⁹ obediētiā ad decem mādāta. J̄o dedit de decē digitos i manus pcludēdo per illud. Si vis ad vitā ingredi serua mādāta dei. Math. xix. Dico sc̄do et. Liberalis mīa est qñ de bonis tēporalib⁹ v̄l sp̄ialibus hō dat indigenti. talis meretur salariū glorie. Rō. Quilibet em̄ thesaurū dispensans bona dñi fm voluntatem dñi sui fātor et mister illi⁹ magni regis J̄hu xp̄i. Non credat⁹ vos esse dños. nec tal⁹ stulticia intret in cordib⁹ diuitū. q̄ qui dñs est nulli tenetur reddere cōputū. vos autē de oib⁹ oportet reddere rōem quō acq̄siuistis. expēdistis et. v̄s

ad vltimū quadratē habetis dare cōputuz
xpo. Nōne error. dicēdo. de meis pecunijs zc.
numquid potero recipere aliqđ interesse. facit
multos damnare. Ratio est vsurarioz. s. rea-
liter chūstus est dñs. Dñi est terra zc. vos di-
uites estis solum ministri z dispēsatōres. Sic
nos existimēt homo vt mistros xpi et dispēsa-
tores. s. Jo. iij. Si erga dispensatis fm volū-
tatē suā digni estis mercede. Volūtas sua est
vt dispēctis pmo in domo vestra in vestri ne-
cessitatibus. non in vanitatib⁹. qz alias puni-
retis vos zc. Scđo recepta necessitate deti pau-
perib⁹ vel mutuetis sine vsura. Ecce quid di-
cit instrumentū cōmissionis. Tu diues nō fe-
nerabis fratri tuo ad vsuraz pecuniā nec fru-
ges nec qualibet aliam rem. Fratri autēz tuo
illud quo indiget cōmodabis. vt bñdicat tibi
dñs deus tuus in omni opere tuo Deut. xxiij.
Proditor esset dispēsatō: regis si de pecunia
regis diceret. Nunqd de mea moneta potero
recipere emolūmētā. Qui autē diuini liberali-
scia vadit ad portā paradisi. Et dicit xps. qđ
fecisti. Rīdet. Dñe dispensaui bona vřa fm
voluntatē vestrā. recepta necessitate: dedi zc.
Et mutuaui sine vsura. mercedēz glie recipit.
Auctoritas. Quicqz potum dederit vni ex
minimis istis: calicem aque frigide tñi. Qnto
magis qui dat vniū zc. in nomine discipuli.
amē dicovobis non perdet mercedem suam.
Matth. x. Item Lu. vi. Mutuum dantes ni-
hil inde sperantes. z erit merces vestra multa
Quia si de vsura deberet recipere centum flo-
renos z nō facit. deus dabit sibi. cc. hic. et glo-
riam in paradiso. Pater qđ ex mīa acqrit
gloria padisi. Dicitur hic de mīa beati Luce
Qui em audiuit famā. xij. aplosū quasi duo-
decim medicorū curātes omnes infirmitates
surdos. cecos zc. admirans qđ ars medicine
non sufficit ad hoc voluit ire et videre aplos.
cum adhuc esset infidelis. z venit ad hierusa-
lem ad beatū Petrū dicens. Audiui famā de
curis vestris qđ facitis. tñ video qđ estis pau-
peres. Et beat⁹ Petrus dixit sibi qđo quidaz
magnus medicus venerat de celo z ondit eis
artē qđ sine purgatione sanaret zc. Finaliter
pēcauit sibi fidem xpi quā firmavit miracul.
ppter qđ beatus Lucas baptizabat. z petijt
a bto petro vt diceret sibi si habebat aliud fa-
cere. Et petrus dixit. Si vis pfect⁹ esse vade
z vende oīa qđ habes z da pauperib⁹. z habe-
bis thesaurū in celo. Dicit qđo fuit reuerfus
anthiochia z vēdidit domū possessionēz z qđ/
qđ habebat. Adō dixit qđ oportet qđ istud di-
stribuas paupib⁹. s. qđ. qđ aliqđ sunt paupes
qđ vadūt ad tabernas zc. Isti nō hñt nisi vni-

cam rationem vt homo det eis. quia sunt ad
imaginem dei. Alij sunt pauperes bone vite
qui seruiunt chūsto. ideo illis dabo. portauit
sacculum pecunie et posuit ad pedes apostolo-
rum vt distribuēt pauperibus. Hoc extrahi-
tur ab illo rextu Actu. iij. Nota textus ibidē
quia dicit. quotquot em. Nota vniuersaliter
loquitur. possessores agrorum aut domorum
erant. vendentes afferebant pēcia eorum qđ
vendeabant. et ponebant ante pedes aposto-
lorum. Diuidebatur autē singulis prout vni-
cuqz op⁹ erat. Ergo si ex liberali mīa homo
meretur regnum celorum. quid dicemus de
beato Luca. Dignus est operari zc. Abo-
raliter hic dico vobis qđ tenemini ad hoc p si
in domo vel bursa vestra habetis aliquid de
malo iusto. distribuatis resituendo. alias cor-
rumpet quicquid habetis. vt pom um corru-
ptum corrumpit alia. ita florenus corrumpit.
Sicut pūctur ergo pomū. pūctiatis resitue-
do. et sic conseruantur bona. Si habetis ali-
quid de mortuis de hospitib⁹ vel de ecclesia
z de seruitozib⁹. de laboratozib⁹. de vsur. fur-
tis. reddatis ne corrūpant alia. Reddite om-
nibus debita. Ro. xij. Dico terciō zc. Vi-
uina sapia est scire gubernare psonā iusta
dei voluntatē in virtutib⁹ z bonis opibus
et vltra hoc attrahere bonis modis alios ad
deū. Sic si rex cōmitteret vniū castrū vni mi-
liti: dices. scias bñ defendere illud castrū ab in-
imicis. si iste miles sit strenu⁹ z valēs. z non so-
lum custodit illud castrū fideliter. s. faciendo
pugnās inimicis regis acqrit regi. x. vel. xv.
aut. xxx. castra. nūqđ merē tñc magis salari-
um. imo. Ita de nobis. quilibet nostrū habet
vniū castrū sibi cōmissum. scz semetipm a rege
xpo qđ plus diligit vniū castrū de istis qđ rex re-
gnum: dicens in instrumentō cōmissionis. Lu-
stodi temetipsum z aīam tuā solícite. Deute.
iij. In fine qđ dicit regi xpo. Ecce dñe aīam
quā conseruaui zc. merē salariū zc. Sed qđ
non solū custodit castrū p vitā. s. vltra hoc lu-
cratur de castris inimicorū p bonā vitam seu
doctrinā. Castra inimicorū sunt persone male
z peccatores. Persona supba est castrū posses-
sum a diabolo leuiathan. z sic de alijs septez
Et expugnant p sanctā vitā z doctrināz bo-
nam pdicando. qđ puerit supb⁹ et humiliat
subiicit xpo. z sic de alijs. Tñ quot pctorēs
conuertit vn⁹ pdicato: tot castra acqrit: talis
magnū salariū merē. Auctas. z fuit dictum
victoriose abrahe in psona predicatoris. Noli
timere. Abraā. s. pductor. ego. pctor tu⁹ sū
z merces tua magna nimis. Gen. xv. Nota
Noli timere. qđ pductor: multos hys inimicos

De sancto Simone et Iuda

Primo demones. Secundo detractores inui-
dos et. Seminanti iusticiam merces fidelis.
Prover. xi. Seminatio iusticie in agro con-
scientie est predicator. Istam sapienciam et vir-
tutem habuit beatus Lucas excellenter. qui
xxxvij. annis predicavit per mundum cum be-
ato Paulo. Socius suus fuit. ibat de villa in
villas et. Quot castra adquisit christo. Non
recedebat ab apostolo. instanti et dicit aplis
In prima defensione mea nemo mihi affuit. s.
omnes me dereliquerunt. Lucas est mecum so-
lus. ij. Thymo. iij. imo etiam hodie quolibet
die bellat et acquirit castra ex suo deuoto et ma-
gis completo euangelio et aliorum. et cum acti-
bus apostolorum. Multa enim dicit que alij
tacuerunt. sicut de conceptione et natiuitate beati
Iobis baptiste. de annunciatione virginis Lu-
cas hoc dicit. Item de natiuitate christi in por-
tici. et de angelis cantantibus solus Lucas de
hoc dicit. Item de pastoribus adorantibus so-
lus Lucas dicit. Item de circuncisione et templi
presentatione. Item de vita christi. et. xij. an-
nis vsq. ad. xxx. solus dicit Lucas. Erat sub-
ditus illis. Dicit Lyra q. iuuabat Ioseph et
Et beatus Lucas ista habuit a virgine maria.
que multum eum diligebat. q. erat virgo. et
ipse etiam diligebat virginem. Ideo eam de-
pinxit. et fecit veronicam. Veniebat enim ad vir-
ginem dicens. Virgo benedicta et. Abbathe et
Abacus non dicit aliqd de annunciatione.
natiuitate. Jo et. Item de passione dixit ben-
dicta. Alij euangeliste nihil ponunt nec dicunt
nisi q. dixit hely hely. dicatis mihi que alia
verba dixit. Et virgo maria incepit flere: di-
cens. O lucas. hoc esset renouare dolorem. Et
lucas. Et virgo gloriosa. bonum est q. christiani sci-
ant ppter deuotionem. Jo xgo Abacia et. Ad
que ait xgo. In die venieris sancta qm Iobes
venit ad me dices q. fili me? ducebat ad cru-
cifigendum cruci domum et obuiaui filio meo et.
Vidi mulieres scietes retro eu. et fili me? ver-
tens se ad eas dixit. Filie hierusalem nolite fle-
re super me sed super vosmetipsos flete et super filios
vestros. Et virgo Abacia et Lucas ambo fle-
bant. Solus Lucas scripsit h. verbu. sicut ha-
buit a virgine Abacia. Item alia die Lucas que
fuit a virgine. Si qui fuit in cruce dixit aliqd
verbu. et dixit xgo Abacia et tam magnu do-
lor et. Pater dimitte illis et. Item quesit de
ultimo verbo et. In manus tuas et. Ita q. euan-
gelij luce et magis completum. Intra q. b. et
Abatia ex his deuotionib. in suo obitu so-
lum istud euangelij luce voluit vt sibi lege-
ret. Et a principio legebat p. omnes ecclesias. Abi-
simus fratre nostru. Glo. Lucas. cuius laus est

in euangelio per omnes ecclesias et. ij. Lxx.
viii. Fiat ergo ratio. Si ex diuina sapientia
aliquis meretur salarium glorie. Et beatus
Lucas et. Dico quarto et. Penitentia vir-
tualis est ieiunare disciplinare se. vel portare
cilicium et. vt faciebant sancti. Dominicus.
Franciscus. Benedictus et. et his meret sa-
larium glorie. Auctoritas. Beati qui nunc clurius
ieiunant. q. saturabimini. Beati qui nunc
fletis q. ridebitis et. sequit. Gaudeat et exul-
tate. ecce enim merces vestra copiosa est in celo.
Lu. vi. Diceret hic aliquis ignorans. Quid
oportet facere aliud. Nam xps qui respondit
querenti. o. se quid boni faciam vt habeat vi-
tam eternam. dixit christus. Si vis ad vitam
ingredi serua mandata dei. et non dixit fac pe-
nitentiam. igit. Rideo q. ad seruandam bonam
vitam in futurum sufficit seruare mandata. scilicet
decem precepta. s. pro p. etis preteritis est pnia.
et xps hoc precepit dices. Pnia agite. apro-
pinquabit enim regnum celorum. Abat. iij. et nisi
hoc faciant. Ecce quid dicit. Dico vobis q. ni
si pnia habueritis omnes filij peribitis. Lu.
xij. Istam fecit beatus Lucas q. xxxvij. annis
laborauit cum paulo inter infideles vt fuisset
martyr. s. nullus voluit xps occidere. sed ipse
seipsum mortificauit iuxta consilium apli. Abor-
tificare membra vestra q. sunt super terram. Col. iij.
Abortificare corp. suu qui pnia virtuali facit
io ecclesia in collecta sua dicit. Dne sancte tuus
Lucas euangelista crucis mortificationem iu-
giter in suo corpore pro tui nominis amore por-
tauit et. Deo gratias.

De apostolis Simone et Iuda.

Conformes ima-

gines filij dei. habet xpus istud tex-
tualit ad Ro. viij. In epistola hodie
na tota festiuitas solennitas et officiu hodie
nisi est duorum sanctorum apostolorum Simonis et
Iude. Non illi p. ditoris. q. de illo christiani
non faciunt festum. sed demones in inferno. Et
iste de Iudas thadeus sanctus bonus et aplis Ie-
su christi. De his etiam erit sermo noster. Si pla-
cet deo de eorum vita et sanctitate recipimus
instructionem vite. Salute xgo maria. Istud
verbu d. in epistola hodie in loquens de his du-
obus aplis. dicit q. isti duo apli fuerunt cofor-
mes. i. filies imaginis filij dei. Pro cuius inteli-
lectu oportet declarare qd est imago filij dei.
Pro q. sciendum q. imago propria filij dei est vita
sancta benedicta et perfecta christi. Ro. q. q. strice
vult cogitare vita sanctissima christi. i. eius incarn-
natione. natiuitate. conuersatione. passionem.
resurrectione et eius ascensione. inueniet q. erat

propria imago filij dei. Non solum filij dñs. Sicut enī imago sancti alicuius vt virginis vel beati Petri &c. presentat sanctū vel scām Ita vita christi deuote contemplata respicit nobis q̄ est filius dei eterni. Primo in eius in carnatiōe q̄ sine hoīe in matre fuit concep̄. Item quia natus de matre virgine sine dolo re parietē. Item de noctis claritate. q̄ de corpore christi pcedebat claritas plus q̄ a sole. Item de angelis cantantib⁹ & tripudiantib⁹ et cantilenā cātantib⁹. Gloria in excelsis deo &c. Itē q̄ a boue et asino in presepio adorat⁹ etiā a pastorib⁹. Itē de stella orientis et trib⁹ regibus. Item miracula q̄ fecit in vita. Item in baptismo celus fuit apert⁹ & spiritus sanct⁹ in specie columbe visus est. et vox patris introiuit dicens. Hic est filius meus dilect⁹ &c. Itē resurrectione et ascensu omnia ista ostendebant. Item xpm esse filiū dei eternū. Patet q̄ vita xpi est imago ppria filij dei. Itē dicit apls in persona christianorum bone vite. Nos omnis reuelata facie. non coopta facie vt iudei. gloriam dñi speculantes in eandē imaginē transfomamur. ij. Cor. iij. Nota transformamur. Sicut enim pictores q̄ volunt extrahere aliā quā imaginem ponunt illā coram se et illam contemplando depingunt. Ita sancti corā se ponebāt imaginem filij dei. id est. vitā christi ad cuius similitudinem ordinabāt suā vitā. primo respiciendo vitā christi. scz incarnatiōnem. in qua ostēdit infinitā humilitatē. q̄ voluit de illo palatio descendere ad carcerē h⁹ mundi. Et dicebāt. Q̄ntum ego debeo humilitari qui sum vermis putrid⁹ &c. Itē cum esset dñs oīm voluit fieri pauper. Ideo vitabant auariciā. Item potuit eligere aliam matrem. s̄ noluit nisi virgine. Itē vitabant luxuriam. Itē cū nullū haberet pctm voluit facere tantā abstinentiā q̄ xl. dieb⁹ et noctibus ieiunauit nihil comedens. nunq̄ fuit talis q̄ dra/gesima. tota em̄ alia vita xpi erat quadragesima. nō comedebat nisi semel in die. Ex isto sancti depingebant vitā suā vitando gulam. Itē habuit maximā patiā. Itē sancti non portabant malā voluntatē. nec volebāt de iniurijs vindictā. Item xps habuit magnā dñi gentiā. q̄ p totā noctē pernoctabat orando. Cogitate q̄ cū lacrimis & genib⁹ flexis. totū hoc p nobis fecit. q̄ p se nō indigebat. Itē cū labore predicādo &c. Ab ista imagine. s. vi. ta xpi xpiani debēt recipere exemplar. eoz vitā depingēdo in bonis opib⁹. Ecce quare dicit. Nos reuelata facie speculantes &c. Patet q̄ imago filij dei est vita xpi. Adodo thema est clarū cū dicit de his duob⁹ sanctis apostolis.

Conformes. id est. similes imaginis filij dei. id est. vite christi. Adodo videmus in quib⁹ fuerūt similes vite christi. Et inuenio q̄ in sex fuerunt similes. scilicet

- Primo in corpore materiali.
- Secundo in anima rationali.
- Tercio in opere virtuali.
- Quarto in conuersatione spiritali.
- Quinto in predicatione euangelicali.
- Sexto in passione cruci.

In his sex fuerunt christo similes. Ideo dicit thema. Conformes imaginis &c. Dico primo &c. in corpore materiali. s̄ quare magi isti duo q̄ alij. quia isti fuerunt filij Abarie cleophe sororis virginis. scōde genit̄. Dicitur quō beata anna mater virginis Abarie nunq̄ habuit filios. s̄ habuit tres filias. Prima fuit virgo Abaria genitrix dei. Secunda maria cleophe mater istorum apostolorum simonis et iude. Tercia maria fuit salome mater Johannis euangeliste & Jacobi maioris. Propinquo erant isti duo simon et iudas xpo q̄ alij. q̄ filij secunde genit̄. Quis honor est iste Sicut si rex vestiret se de capite optime pecie pāni. et diceret duobus militibus. Induatis vos de sine magnum honorem et maiore dilectionem ostēderet illis qui de medio induerentur pecia panni. Ista preciosa scarleta fuit beata Anna mater virginis. De ista pecia caput fuit virgo Abaria. de qua christ⁹ indutus est veste humanitatis. Abedia enim fuit maria cleophe. de qua induti fuerunt isti duo. Si nis pecie fuit marie salome. de qua induti fuerunt Johannes et Jacobus. Ecce quō fuerit pformes christo in corpore materiali. Ex ista conformitate non solum scriptura dicit ipsos consanguineos christi. s̄ fratres propter primitatem. Nonne mater eius dicitur Abaria. et fratres eius Simon et Judas. Mat. xij. Conformes imaginis filij dei. scilz in corpore materiali. Aboraliter. istam vel similem conformitatē possum⁹ nos habere cum christo in corpore virtualiter. et erit melior q̄ istor⁹ duorum. Ista enim fuit carnalis s̄ nostra erit virtualis q̄ est melior. Ista est pnia de qua xps erat indut⁹. in q̄ cū fuisset. xxx. annor⁹ videbāt. xl. vel. l. Job. viij. Dicit glosa. q̄ ex ieiunijs et laborib⁹ et afflictionib⁹ videbāt. l. an. notū. Si q̄ volum⁹ esse et cōformes non curemus q̄ non sum⁹ filij marie cleophe. s̄ alteri⁹ sororis virginis marie q̄ prior erat q̄ Abaria cleophe. s. pnia. q̄ qñdgo maria fuit triū an. notū iccepit pniā facere. scz in tēplo &c. Ipsi ergo sum⁹ filij. q̄ licet simon et iudas fuissent filij marie cleophe et p sanguine germani xpi

De sancto Bimone et Iuda

nisi fuissent filij penitentie per bonam vitam: damnati fuissent. Adagis sunt sancti et salua ti q: sunt filij penitentie q: q: sunt filij Abarie cleophe. Ita est de nobis si facimus penitentia de quibus dicit apostolus. Non confunditur frater eos vocare. scz illos pui facit pnam. ad Heb. ij. Aliqui valde fugiunt ista parente lam xpi elongantes se a penitentia. Primo a ieiunijs vigiliari et quadragesimo. noluit au dire missam ieiuni. Si enim aliquis habz loqui regi vel pape cauet sibi ne habeat anbelitum fetidum. sic quado oratio fit in ieiunio est qsi incensum. et potest dicere. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo zc. Alij ieiunant per totam diem et in collatione fran gunt ieiunij comedentes panem contra ordi nationem ecclie. et volendo se excusare dicunt maiorem confortationem dant confectiones quas comedunt prelati zc. Dicatur similitudo de duobus. quorum vnus in quadragesima comedit bonum piscem et cum bono balsame to. et alter de pane vnum modicum frustum cum casco antiquo. quis istorum fregit ieiunij vel quadragesima. non qui comedit piscem. li/ cet daret maiorem confortationem. q: non fe cit contra determinatione ecclie. Dicunt do ctiores specialiter Petrus de palude in quarto dis. xv. ar. iiii. q: nihil debem comedere in col latione de quo fiat cib' in prandio vel cena. Olue licet sint cofecte non debent comedi in collatione. q: loco abi sumuntur in prandio. Datili pepones quellane amigdala corianz dui z oia similia frangunt ieiunia nisi sint con/ fecte. Assimilemur q: xpo p pnam. Jo aplus. Semp mortificatione Iesu in corpore nostro circiferetes vt et vita Iesu in corporib' nris manifestet. ij. l. oz. iiii. Dico scdo zc. in ani ma ronali. B est pl'. Ado videam'. Nam xps habebat corp' animam et diuinitate. Ita autē in principio creationis sue habuit tantā scien/ tiam q: scuit omia pterita pntia et futura. Jo Dauid loquens xpo dicit. Ecce dñe tu cognouisti omia nouissima et antiqua. ps. cxxxviii. In h' isti duo sancti ap' fuerunt filies xpo qui fuerunt multū illuminati scietes nō solū pteri ta: s: futura multa. Dicat q: post pentheco/ sten iuerūt ad p'dicandū in p'sida. et rex p'side z rex indie habebat guerrā. Dicat q: rex p' s'ide mitebat vnū dūcē capitaneū cōtra regē indie ad bellandū. qui ab idolis suis nullum potuit habere respōsum qd esset de bello. Di catur historia et q: apli dēficiauerūt duci de pace futura zc. Aboralit. bellū patur no bis fori' in h' mundo. s. de aia cū diaboloz in iudicio vbi mille demones eā inuadent et ac/

cusant. q: anima anteq: intret paradysum qn tum cūq: sancta vel mala venit ad iudiciū. et dicunt demones si sit mala. Dñe fiat iusticia. Tu dñe damnaisti nos vno peccato irreuocabiliter. et ista anima fecit hoc per super biam. auariciā zc. Quid tunc diceris. Remede dum est ergo confiteri peccata confessio qui est medius inter deum et animā. Et tunc ani ma sic ponat instrumentum absolutionis in fronte scriptum. et responderet p'ci dicens. Se ci iudiciū. scz in confessione et iusticia in pnia non tradas me zc. Jo moyses ait. Utinā sa perent et intelligerent ac nouissima prouide rent. Deut. xxxij. Dico tercio zc. Op' xpi pater pma Joh. iij. In hoc apparuit filius dei vt dissoluat opera diaboli. que sunt peccata. temptatiōes. guerre. diuissioes zc. Et ista dis soluit xps. In hoc fuerūt similes xpo isti duo sancti apostoli. Dicatur q: inuenerunt in p s'ida duos incantatores Aaron z Arphaxat. ad quos omnes gentes recurrerāt pro sanita te obtinenda. vel pro re perditā inuenienda. vel pro filijs zc. Et qñ inuocabant demones dicendo. facias hoc vel hoc. quandoq: per missionem diuinā fuit factū. Nam ipsi demōes neminem possunt curare nisi a lesione cessan do: ac si ego essem inuisibilis zc. qñ acu vel als infigerē vobis dolorē in nazib' vel dētib' zc. Ita faciunt demones q: ex pctō possunt dare dolores peccatorib: deo nō p'tradicē. vt re currāt ad eos pro sanitate. z dent fidei in eis vt tandē damnenf. S: apli corā rege infide li cum istis habuerunt magnū cōfictū. Dica tur de serpentib' zc. Et de quersione regis ex miraculis. Ergo fuerūt cōformes imago zc. Aboraliter. hodie sunt in mūdo opa dia boli. z multi nō credūt facere. certū est q: de fecit nos: et nō ipsi nos. Ado op' diaboli est: qñ hō vult adaptare illud q: deus bene fecit vt faciunt mulieres pingēdo se zc. Scitis q: lis iniuria sit deo. ac si melior picto: mundi fe cisset vnā pulcrā imaginē. et tu qui nescis de pingere velles illā adaptare. Ita de deo. Lo gita q: de' scuit depingere zc. qre q: vovultis aliter facere vos. Itā deus dedit vob' mu lierib' vbera grossa. quare q: vos ita cōstrin gitis ea. Idē de oculis. de' dedit vobis oculi los puos z vos facit zc. Idē si fecit capillos nigros. z vos vultis rubecos de cauda bouis zc. Ideo qñ oratis xps abscondit faciē suā a vobis. q: habetis faciē diaboli et nō suā. Si dicat. Dñe ego sum creatura vestra zc. Itā debet mentiris. Dicat quō mulier maritata potest se lauare et mundā tenere. ne sit turpis et vir habeat displicentiā. Itē camilla suā pōt

no ep. colomby
14. 1. 1. 1.

tenere mundam ne vir sentiat malum odore
ne habeat salidum. nec viri debent eis con-
sentire vt depingant se. s. debent dicere. quia
vel hoc factis pro me vel pro alio. non p me
quia non in domo sed qñ vadis extra zc. Jo
dicit scriptura viris et etiam parentibus. Ho-
lite communicare operibus fructuosos. scilz pi-
cturis yrozum. tenebarum. magis autem re-
darguite. ad Epb. v. Dico qñto zc. Xpus
em paupime voluit puerari in h mudo amo-
re vestri. Satis gram omi nostri Jesu xpi. q-
niam propter nos egenus factus est cum esset
diues: vt illius inopia nos diuites essemus.
ij. L. oz. viij. In h isti duo sancti apostoli fue-
runt sibi cõsomes. quia postq̃ cõuenerunt re-
gem perside et babilonie et tot mille xpianos
ibāt pauperrime induti. Dixit rex tales ho-
mines nõ debent sic incedere. obtulit eis ma-
gna donaria seu dona thesauri zc. Apostoli
autem vt stercoza desipientes dixerunt. Mi-
hil terrenum vel carnale. s. solum volum⁹ dei
honorẽ et animarum saluationem. et de illis
pecunijs edificauerunt ecclesias. hospitalia zc.
Ecce quõ in cõuersatione fuerunt xpo similes.

Absoliter. s. h tangit religiosos clericos et
etiã laicos. Religiosi em debet hre solam stri-
ctã necessitatẽ vite. nihil ampli⁹ recipere. etiã si
vellent dare. qz h destruit ordines. q a pñci-
pio inceptit cū tãta paupate q beat⁹ Ber-
nardus de folijs fagi comedebat zc. sed post
reges et principes philocapti de eis edifica-
uerunt eis magna monasteria. dantes eis vil-
las. castra zc. intrũ q tota religio est pñta. nõ
sunt nisi porci grossi. Prope h beat⁹ Dñic⁹ et
Franciscus insinuerunt suos ordines sine red-
ditib⁹ vt essem⁹ mendicantes. z inceptit deuo-
tio gentiũ. et edificauerunt magnas domos
eis zc. etiã totũ est perditũ. Idẽ de beremitis
qui incipiunt stricte. sed post edificat zc. Pau-
pertas apostolicas est ita custodienda sicut
puella suã virginitatẽ. quia multi philocapti
mittunt sibi localia. si recipit erit putana. Idẽ
de religiosis. S3 sic mulier q vult caste viue-
re nõ vult recipere dona. si est paup et mittit si
bi elemosyna illã potest recipere pro necessitate
Jo seruamus bene deo. quia nihil deficiet
nobis de necessarijs. Idẽ de clericis: caueãt
a symonia. z dicant bene z deuote suũ officiũ
quia de⁹ puidet eis. Item laici caueant ne
recipiant aliquid p vsurã. nec als qualitercũ
q iniuste. S3 nõ potestis seruare tãtam pau-
pertatẽ quantã apli. ad min⁹ nihil recipiat
iniuste. nec etiã fruct⁹. Qui furabatur iam nõ
furetur. magis autẽ laboret operadõ manib⁹
suis qd bonũ est. vt habet zc. ad Ephe. iij.

Dico quinto zc. Christus predicauit gen-
tibus penitentia. Postq̃ dixerat aliqua secre-
ta theologie de alio mudo statim reducebat
se ad moralitates. Venit Iesus pdicans euã-
gelium regni dei dicens. Penitemini et credi-
te euangelio. Abaci. i. In h apli fuerunt sibi si-
miles. Dicitur quõ postq̃ cõuenerant mul-
tas gentes. quedam puella philocapta de q-
dam. paulatim venerat de verbis ad tact⁹ zc.
Ab illo fuit impregnata et ipsa cooperuit. sed
in partu clamando zc. fuit discooperata. et vo-
lens celare illum iuuenem quẽ diligebat. dis-
famauit vnũ diaconũ discipulum istozum
aplozum: virginem sanctũ et deuotum. Dica-
tur quõ fuit liberatus a sanctis aplis miracu-
lose per loquelam pueri nouiter nati. et volu-
erunt perdere nocentem. vt patet in legenda
zc. Patet quõ fuerunt similes xpo predican-
do euangelium et penitentia nolentes perdere
illum vt posset penitentia facere. qz nolo mor-
tem pctõis: s. vt magis cõuertatur et viuat.
Ezech. xviij. Absoliter habem⁹ hic duas
doctrinas. Prima p puellis. vt caueant a car-
nali amore. Dicitur cõtra cõsuetudinem puel-
larum nõ euntium ad missam. qz tunc fit totũ
malum. Secũda doctrina est. nõ diffamare ali-
quem. vt illa q credo est vel sit dãmata. qz nõ
reuocauit. sicut est necessariũ restituere abla-
tum. Abagis necessariũ est restituere fame cũ
sit mal⁹ furtũ. Prover. xxiij. Abeli⁹ est nomen
bonum q diuinit multẽ zc. Aug⁹. Idõ pigeat
ex ipso ore pferre medicamenta vt fca sunt yul-
nera. Dico sexto zc. Xps mori voluit vt ho-
mines ad eũ traheret. Xps semel p pctis nris
mortuus est. iustus p iniustis. vt nos offerret
deo. i. Pe. iij. Ita apli per predicationẽ et tra-
hendo gẽtes de errore mortui sunt in ciuitate
sannyr. vbi adorabatur sol. cui fecerant idolum
dicendo q nihil pulcri⁹ nec claris in mundo
qz illuminabat calefaciebat z faciebat fructifi-
care. z illud idolũ adorabāt. Lum autẽ apli p-
dicarẽt cõtra istũ errorem clare ostendendo q nec
sol nec luna nec stelle sunt adorandẽ. Ratio. qz
si habem⁹ lumẽz calozem a sole seu astris. nec
grates eis nec grãas: s. xpo. qz nõ cõcre ardẽti
regratiandũ est: s. ipso illuminari. vel si rex da-
ret vob moneta in cypho argenteo. nõ esset re-
gratiandũ cypho: s. regi danti. Quẽ magnũ pec-
catũ facit q soli vel lune facit reuerentias seu
ordẽs. qz erroneũ est et hereticũ. Dicat⁹ illos
q qñ videt lunã nouã: dicat lune. Idõ dñs lu-
na zc. vel amouet capitiũ zc. Et qz apli pñci-
cabat ptra illũ errorem: fuerunt capiti zc. et duci
ad templũ solis vt adoraret idolum solis zc.
In quo diabolus loquebat⁹ dans respõsat zc.

De omnibus sanctis.

Dicatur eorum martyriū. Dicatur moraliter ne adorent solem nisi illum de quo dicit ecclia virgini marie. Et te ortus est sol ꝛc. nec lunā nisi virgines de qua dicit Dauid. Sicut luna perfecta in eternū. De hī dicit moyses Deut. iiii. Laue ne forte oculis eleuatis ad celum videas solem et lunam et astra celi. et errores deceptus adores ea ꝛ coles que creauit dominus deus tuus in ministeriū cunctis gēibus que sub celo sunt. Deut. iiii.

De omnibus sanctis Sermo primus.

Audate dominū

In sanctis eius. habetur verbum istud originaliter in libro soliloqui orum Dauid. ps. d. hodie per totū mundū inter christianos fit festū et solēnitas de omnibus sanctis in generali. Infra annū facimus festū in particulari. modo de vno. mō de alio tū tot sunt sancti in paradiso q non sufficerēt dies. imo dicit Hieronimus qui ista computaui multum bene. q solum de martyribus nō computādo patriarchas nec prophetas nec apostolos ꝛc. nō sufficerent dies. etiam si q libet die fieret festum de quinq; milibus. Ideo sancta mater ecclia facit hodie festū de omnibus. Et est magna rō. Et q ipi faciunt festum de nobis in celis quando tenemus bonam vitam et deuotam. Ratio est vi nos faciamus festum in terris de eorū gloria. Ideo sicut totum officiū hodiernū est de omnibus sanctis. ita erit et sermo. Saluetur virgo Maria ꝛc. Istud verbum. scilicet laudate ꝛc. recte precipit nobis festū hodiernū. quasi dicat. licet infra annū festuatis. modo de vno modo de alio. Abodo tamen insimul laudate dñm ꝛc. Rō huius verbi est. q aliq magister operis facit aliq opus multū mirabile in oculis omnium. ex illo ope multū laudat ille magister. de sapientia. subtilitate. ingenio: dicēdo. Ecce qd fecit et quale opus est illud ꝛc. Sz si ille mgr faceret opus nō solū mirabile sed vtile. tunc talis magister laudaret nō solū de subtilitate s de bonitate dicēdo. bñdicatur ipse. et tā vtile opus opatus est nobis. Declaret h per casus de magistro faciente nauē q sine piculo nauigasset. in q non oportet timere ventum aquā nec inimicos. ꝛ qñ est onerata p se sine nautis ꝛ sine pūssione ciborū trect ad portū vltra mare et rediret. bñ opus mirabile esset. Sz aliq magister sciret facere talē nauē. et quō laudaret et cōmenderet: dicēdo. Qualis magister q fecit opus tam mirabile et tā vtile. et sine expensis et sine piculis nauis vadit. Dico q talis magister est xps in suis sanctis. Nauis

trium cooperturarum est qlibet aia cuiuslibet sancti. Anima enim a solo deo creatur. in qua sunt tres potentie quasi tres cooperture. scilicet memoria preteritorum. intelligētia pñum. ꝛ voluntas futurorum. Qualis magister. Et in instāpi fit ista nauis anime. Et qñ est onerata de mercedibus preciosis virtutū sanctoꝝ opere et meritoꝝ mie et deuotionis patientie ꝛc. in morte recedit de pte huius mundi. ꝛ sine nautis nauigat vsq ad portū padisi. et ibi exoneratur ostendit opa que facit. Et licet xps iam sciat. tñ interrogat vñ venit ꝛc. Rīdebit. domine de tali monasterio villa vel ciuitate ꝛc. Deinde honoratur de honore glorie. fructū iocunditatis et leticie. et post redibit. In iudicio generali qñ resurgant ad recipiendū q libet suum corpus ppaum clari sole cū quat tuor dotibus ꝛ post cum xpo rediēt in celum. Ecce quō iesus xps est bonus magister. Ideo laudāus est de ope tā mirabili. de sapientia subtilitate. bonitate. et vtilitate nostra. Ideo Dauid tangens istam rōem dicit. Admirabilis deus in sanctis suis. hic laudatur de bonitate. deus israel. ipse dabit virtutē. Ecce onus nauis. et fortitudinē plebi sue. contra picula maris et inimicorū. Benedicet deus qui scilicet tale opus fecit. Ideo sicut dauid de hoc laudabat deum. dicit nobis q etiā de hoc laudemus eū dicens. Laudate dñm in sanctis eius. Patet thema. Si diceret aliquis. Et q vos Dauid dicitis q laudem deum. ostendat nobis quō est laudāus in sanctis. ppter hoc Dauid in dicto psalmo ostendit modū declarandū pteculā riter: dicens. Laudate eum in firmamento virtutis eiꝛ ꝛc. vsq in finē vbi ponit. r. qdus sanctorū in qb laudād est deꝛ. In pmo gradu ꝛ altiori est xgo maria de q dicit. Laudate dominū in firmamento virtutis eiꝛ. Scds est sanctorū angelorū fm ordinē rps. de isto dicitur Laudate eū in virtutibꝛ eiꝛ. Tercꝛ ē patriarcharū. ꝛ sic de alijs. Primꝛ ē gradꝛ est virginis marie. de q dicit. Laudate dñm in firmamento virtutis eiꝛ. Firmamentū virtutis dei est virgo Maria q ita vlt cōfirmata a deo in sua sanctificatōe. q ante q nascere iam erat sancta: intrinꝛ q nunq peccauit nec corde cogitando. nec ore loquēdo. nec ope opando moraliter nec venialiter. Nūq fuit sc̃us nec sancta qñ mortalitꝛ vel venialitꝛ peccaret. nisi xgo Maria ꝛ xps ibs filiꝛ eiꝛ. Firmamentū fuit virtutis scz sanctificatōis. Dauid. Fundauit tabernaculū suū altissimꝛ. scz xgine ma. q sic miles q vadit ad bellū hꝛ clipeū. sic xps qñ debuit intrare campū hꝛ mū di ad bellādū. p nob posuit clipeū suū. scz virginē mariā p incarnationē

Bermo I

Deus in medio eius non commovebitur. non dicit. non prostrabitur per peccatum mortale: sed non commovebitur per peccatum veniale. Rū q̄ sanctus fuit vel sancta quā non fuerit mor per veniale vel p̄stratus per mortale excepta virgine maria. Ideo columna est et firmamentum veritatis. j. Thymo. iij. Jō laudate dñm singulariter hodie in firmamēto virtutis singular. Q̄ q̄o istud firmamentū fuit forte in christi passione. quando magna castra et turres siue montanee. scilz apli ceciderunt. fidem perdēdo. Jō laudem⁹ deum non solum ore dicēdo s̄ opere faciēdo. Q̄ si incepim⁹ bonam vitā et sanctā in quīs statu. firmare q̄libet se debz in illo. cum tamen dicat aliqui inconstantes. Q̄ meli⁹ esset sic vel sic. Dicitur q̄ anteq̄ hō eligat statu viuenti hōmo debet petere consiliū a spūalibus p̄sonis. s̄ post electionē stat? confirmare se. q̄s dicēdo cum David. hec requies mea. scz iste modus vel stat⁹ viuenti in seculū seculi. hic habitabo qm̄ elegi eam. Sz aliqui cū vento incipiunt et cum vento dimittunt. Sz qm̄ hōmo stat firmiter: tūc laudatur virgo. Adaria firmamentū virtutis. non solū corde cogitādo vel ore laudando. sed ope se firmādo. Secūdus grad⁹ est sanctoꝝ. de quib⁹ dicit. Laudate eū in virtutib⁹ ei⁹. Sān cū angeli dicunt virtutes dei. Ratio est ista p̄bie. q̄ virtus est media inter subam et actū p̄ quā res pducit suā opationē. Clerbi gra. de folio. Substantia em̄ solis bz multas opationes in h̄ mūdo. et tū substantia solis non descēdit hic. s̄ ad istas opationes seu act⁹ venit per lumē ad illuminandū. calefaciendū. et fructificandū. Jō virtus lucis est caliditas materie inter subam solis et opationē. Idez de igne q̄ habet multas opationes. et calor est virt⁹ media inter subam ignis et opationē. Abodo videam⁹: deus p̄ quas creaturas opatur in hoc mūdo quia ille dicunt ei⁹ virtutes. quia mediantib⁹ angelis sanctis dñs q̄ deus mouet celū. et verū est. q̄ mouet ab angelo q̄ a p̄bis vocat⁹ intelligentia. Jō de motu solis lune et stellarū. Quelibet em̄ stella habz suū angelū et quilibet hō. Alie autē creature nō habēt angelū. Un⁹ em̄ angel⁹ curat de bob⁹. alius de equis. ali⁹ de asinis zc. alius vt de abundantiam. ali⁹ siccitatē. ali⁹ pluuiam. oīa em̄ opera corporalia q̄ facit de⁹ facit p̄ angelos. Gregorius in p̄mo dyalo. In h̄ mūdo visibili nibil nisi per creaturā inuisibilē. scz angelū dispoñit deus. Si q̄dus dñs illud per qd̄ res exit in opationē. et de⁹ p̄ angelos opatur. Ergo angeli pp̄ie dicunt virtutes dei. Auētas xp̄i loquens de signis futuris añ diem iudicij dicit.

Erunt signa in sole zc. et sequitur. Virtutes celorum mouebūt. Luc. xxi. Dicit hic Gregorius. Quid dñs virtutes celoz nisi angelos archāgelos appellat. ḡ laudate deū in virtutib⁹ eius nec tradant obliuioni. Adoraliter. Laudandus est deus non solus cogitādo vel loquendo: s̄ imitando. q̄ sicut angeli faciunt officium deo zc. Ita faciam⁹ nos clerici in officio. et vos laici in audiēdo et interessendo in officiis et festis. audire missam completam cum silētio. Sic laudatur deus in angelis. et deus et angeli curabunt de negocijs nostris de agris vineis gregibus et alijs. Dicitur p̄tra consuetudinem puellarum non venientū ad eccliam zc. Terci⁹ q̄dus est sanctorum patriarcharum fm̄ ordinem tēporis. Postq̄ adam peccauit: deus noluit totaliter deserere mundum. s̄ misit aliquas sanctas p̄sonas. scz patriarchas. a patre et archos qd̄ est princeps. i. p̄incipium patrū. De istis dicit David. Laudate eum fm̄ multitudinem magnitudinis eius. Abagritudo dei dicitur eius misericordia tam magna q̄ dicit David. Misericordia dñi ab eterno et vsq̄ in eternū. Patriarche autē fuerunt valde misericordes intrin⁹ q̄ exibant hora prandij ad vias fiderent paupes p̄grinos vt ducerēt ad domos suas sperantes salariū a deo. Jō faciebant de sero hora q̄ gentes veniūt ad hospitia et laudabant ei⁹ pedes zc. creditis q̄ inuaniū habuerit paradysum. dabant eis cibū. potū. et in crastinum pro expēsis peruiā. Ecce multitudo misericordie ei⁹. Laudem⁹ viros gl̄iosos et p̄tes nostros in generatōe sua. Abultā gl̄iam fecit dñs: magnificētia sua a seculo. Eccl. xliij. Adoralit. Laudādi sunt non solū cogitatione et locutōe vt mō ego laudo. s̄ opatione seu imitatione in opib⁹ mic̄ libere cōicare pauperib⁹ bona sua. et de⁹ abundanter dabit vob⁹ oīa. Patz h̄ q̄o est magnū p̄ctm̄ illoz q̄ non solū non dāt. imo furant. Dicit p̄tra futurum fructū v̄l de om̄s zc. dicendo nō est p̄ctm̄ zc. Nunq̄ intrabitis padysum nisi resituaſ. qz nunq̄ dimittit peccatū nisi resituaſ ablati. Regula est iuristarū et theologoz. Jō aplūs Quis furabā si n̄ fureſ. magi at̄ laboret oporando manib⁹ suis qd̄ bonū est vt habeat v̄r tribuat necessitatē patiēti. Ep̄. iij. Quartus est pp̄barū q̄ fuerit filiū p̄riarcharū q̄s misit de⁹ pp̄betizare. qz pp̄bta. i. p̄cul sans. qz fidē quā modo tenem⁹ xp̄i pp̄btauerunt denūciantes xp̄i incarnationē. natiuitatē. p̄dicationē. passionē. resurrectionē zc. De istis dicit David. Laudate dñm in sono tube. Predicatio em̄ pp̄barū dñs sonus tube triplici ratione.

De omnibus sanctis.

Primo quia tuba non est recta s̄ curva. et est
vna in fecerunt triplex. Ita p̄dicatio pph̄e-
tarū erat de vno deo in essentia s̄ trino in per-
sonis. Itēz de christo vna p̄sona s̄ aliquoties
de diuinitate. aliquoties de eius humanitate
predicabāt. Sc̄d̄o. q̄ tuba est stricta circa
sonantē: s̄ lata circa aliud caput. Ita predica-
tio pph̄az ar̄ta erat circa eos per p̄nias. et ita
illuminabant reuelationib⁹. Alijs autē erat la-
ta et clara. Tercio est. q̄ tuba non est vt fi-
stula parua. q̄ oporet q̄ tuba manib⁹ fanga-
tur sonado. Alis erat p̄dicatio pph̄az vsq̄
tangebant. s̄z faciēdo ope q̄ alijs p̄dicabant
fiendū. Non s̄m̄. q̄ p̄dicam⁹ alijs. et nos ni-
hil fuam⁹. Si em̄. pph̄e p̄dicabāt cōtra super-
biam. ipsi erant hūiles. et sic de alijs. Ecce q̄re
oꝝ p̄dicatio de tuba. Auctoritas. Clama-
ne cesses. Quasi tuba exalta vocē tuā. et an-
nūcia p̄lo meo scelerē eorū. et domui Jaco-
p̄cti eorū. ysa. lviij. 3o ff. Et dicit dñm in
sono tube. Abozati. Laude ē deus in pph̄is.
nō sōli cōdere oꝝe oꝝe imitādo. Laudādo
deū cauerē debem⁹ a falsis iuramētis. blasphem-
ijs tē. Aaledicta est dom⁹ et villa vbi hōc
fiunt. Eius cognoscere q̄d p̄ctm̄ est ac si cōtra
regē enīe euaginatio ires tē. Et isto p̄ctō ve-
nit totū malū. et si non esset nisi vn⁹ blasphem-
us tota villa patereſt. Si dicatur. et in q̄ de-
meruerūt alijs tē. dicatur q̄ sicut cōtra lupum
intrantē villā offēs clamarent. ita et cōtra cla-
mandū offi q̄ deus blasphematur. et b̄d̄icti
est qui potest dicere cū Dauid. B̄d̄icā dñm
in om̄i tēpore: semp laude eius in ore meo tē.
Quint⁹ grad⁹ est apostoloz qui licet sint ma-
tores. cōputant tñ fm̄ ordinē. de quib⁹ dicit.
Laude autē eum in psalterio et cythara. Apli di-
cunt psalteriū et psalteria. Rō est. q̄ psalteriū
est fon⁹ camere q̄ fit cū. y. cordis. Et th̄bara est
habet vocē altā et acutā. Psalteriū ē bona et
sancta vita et ex obseruantiā decē p̄ceptoz dei
dicunt psalteriū. Dicunt etiā th̄bara ex corp⁹
p̄dicatione altissima et acutissima. q̄ in om̄i
terrā exiuit fon⁹ eorū. rōe p̄dicationis. Et psal-
terium dicunt ē vitā. Et th̄bara ex doctrina.
Ideo laudate deum in psalterio et cythara.

Aboliter non sufficit solui corde vl ore lau-
dare: p̄ etiā imitatioe fuisse decepta. Et
in doctrina scire vl redo etc. h̄ic dicit p̄tra lu-
dum taxilloz in q̄ de blasphemaf z aie inter-
ficiunt. H̄ onferunt dño in cythara z p̄salerio
dece dōdaru p̄fallit ille. ps. xxxij. Secre
martyz. de q̄b̄ dicit. Laudate ei t̄p̄mano z
choro. T̄p̄mano significat in vulgari. die
puecten. h̄ b̄o p̄ait in vulgari significat par-
uam fistulā. z significat martyres: qui putie-

bantur in martyrio varijs cruciatibus. sicut
typampli. et clamabant vt fistula parua dice
do. chusian? sum. et in quolibet ictu confite
bantur Iesum esse filium dei et redem pccatorum
mundi. nolentes fidem abnegare. Ergo dicit
paul? . Sancti. iij. martyres per fidem vicerunt
regna heb. ij. Et angeli tripudiabant ad iust
sonum. Et ecce quare dicit. Laudate eum in rē.
Dicebat enim. Abaledicimur et bñdicimur. p
secutionem patimur et sustinem? . blasphemam
us et obsecram? . tanq? purgamenta mundi
hui? facti sum? . i. Cor. iij. Abolitur. non
soli? eo vel cordis? ope imitatio laudandus
est deus in martyrib? per patientiam in aduersi
tatibus rē. iuxta illud apli. Partia vobis ne
cessaria est. heb. ij. Septim? grad? est scō
rum doctorū Remigij. L. yllij. hylari. hie
ronimi. et etiā alior? de quib? David. Lauda
te eū in cor. z organo. L. vna vna doctorū qui
non soli? predicat. seu predicabant? et etiam li
bros scribebant. Jo dicunt insimul cordarū et
organū. Insimulati eū cordarū vt cytha. a
ra est de ligno arido cū cordis tractis cū cla
uilla. Ita cor? vita erat arida per pñias. L. cor
de sunt auctoritates tracte cū dauilla intel
lectus vt facerēt melodiā et concordantiā cum
articulis fidei cum determinatōe eccle? z cum
textu anteriori et posteriori. Dicunt etiam or
ganum ppter eorū pñicationē. Dicit de co
rdinatōe organi. et quō cum vñto pulsantur. z
sunt ibi multe et diuerse voces. Ita de pñica
tione doctorū q? cū vñto aeris loquēdo fiebat
z cum vocib? diuersis platis charitatē et dil
gentiā ad aīas dabat. Religiosos ad obsequi
iū regule et yotoz aīabat. dabit insup dier
tis honestatē z castitatē. Adheratozib? verita
tem. diuinibus liberalitatē q? sine vsura mutu
ent rē. Adulierib? ad viros fidelitatem. Et
quare dicit. L. Audate eū in cordis et organo

Abazali. imitemur pdicando gentib⁹ pe-
nitentiā cꝑlo eoꝝ. Iō xꝑs ait. Dico vobis
q̄ nī pñiam eozū oēs sūt pibit. Luc. xij.
Cꝑau⁹ q̄dus est sanctoꝝ cōfessio q̄ non
scripserūt libꝛos. vt beat⁹ Dñic⁹. Franciscus
Antonib⁹. Paul⁹ p̄m⁹ heremita. Iō nō di-
cunt doctozes. De istis dicit Dauid. Lauda
te eū in cymbalis bñ sonāb⁹. Duo cymbala
sunt vet⁹ et nouū testamētū. Inferi⁹ est vet⁹
testamētū. p̄mittit solū ipalia terrena et nō
celestia. Super⁹ est nouū testamētū. p̄mittit
celestia. Et tangunt ad inuicē q̄ exponit
et declarat auctas veteris et noui testamētū
Iō xꝑs. Q̄is scriba doct⁹ in regno celoꝝ. scz
scriptura sacra sūis est hoi patrifamilias q̄ p̄-
fert de thesauro suo noua et vetera. Abaz. xij.

Abozalit. qñ nos tangim? cymbala predi-
cationis debemus ordinare vitam nostram.
dicatur ordinatio cuiuslibet diei. scz orare de/
uote mane et sero. qñbet hebdomada audire
missam completam cum silentio in dñica. qñ-
bet mēse confiteri. z quolibet anno cōicare in
pascā. alias dixit xps. Amen amen dico vob
nisi manducaueritis carnē filij homis z bibe-
ritis eius sanguinē non habebis vitam in vo-
bis zc. Job. vi. Bonus est virginū qñ nunq
nec corde desiderando nec ore loquendo nec
opere curarunt de carnalitate. s. conseruaue-
runt se in puritate v̄ginali. De istis dicit. Lau-
date eum is cymbalis iubilationis. Nota
hic differentiam inter cymbala bñ sonantia z
cymbalū iubilationis. Cymbala bñ sonantia
sunt vetus et nouū testamentū. vt dixi. Sed
cymbalū iubilationis est qñ sonat secretis. sunt
caro et aia. Qui enī vult seruare v̄ginitatem
oporet animā castigare z carnem. Et sic tan-
guis ista cymbala. Dicit apls de se. Ego autē
sic pugno non qñ aere m verberans. s. castigo
corpus meū et in seruitutē redigo. i. cor. ix.
Ita faciebant v̄gines virtute. sanctitate et ab-
stinencia: subiugando carnē anime. Jo lauda-
te eum in cymbal zc. Abozaliter imitemur
si non sumus virgines. qñ solum pueri modo
sunt v̄gines. qñ de adultis ait dauid. Corru-
pti sunt abominabiles facti sunt. non est qui
faciat bonū. scz castitatis. non est vsqz ad vnū
scz de adultis. ps. liij. Ergo ad min? fuimus
castitatem qñbet in suo statu. Vir et vxor in
matrimonio fuanates modū: castitatē seruāt.
qñ non faciunt luxuriam que sit pccñ. s. qñ can-
qñ aliter vult hñc delectationes per illas ptes:
luxuria est z dñatio. Honozabile connubiū
est. scz seruādo modū in oibus. z thorū im/
maculatus. Fornicatores z adulteros iudica-
bit deus. i. heb. vii. Decim? grad? est oim ali-
orum electozū z innocentū. penitentū. pñe-
tū. z abstinentū. De qñ? dñc dauid. Omnis
spūs laudet dñm. In b mūdo sunt multa offi-
cia. in celo solum est vnus officiū. De qñ dauid
in ps. lxxxiij. dñc. Bñ qñ habitāt in domo tua
dñe. in secula seculozū laudabunt te. Diceret
aliqz. qñ tedium debet hñc. qñ b clerici qñ diu
cantāt attendiāt. Rñso. Clerici est in b mūdo
s. in paradiso non attendiāt. imo sic famelic? qñ
comedit delectat zc. magis incōpabilē dele-
ctant sancti i laude diuina. Abozalit affimi-
lemur. In celo non solū magni seti. s. etiā mi-
nores laudāt deū. Ita dñc est in b mūdo. ma-
gni et pui dñt deus laudare. Aboziores debēt
saliter nutrire pueros vt qñbet die qñ perunt
panē dicant Ave maria zc. Itē qñ sunt qñqz

vel sex annozum qñ constentur. quia dicit sū-
ctus Gregorius qñ puer quinqz annozū fuit
damnatus. qñ sicut audiebat iurare iurabat.
Nam tota illa etas plena est delictis zc. vt di-
cit illa decretalis de delictis puerozū. Item
qñ ducatis eos ad missam. Quolibet anno in
pascā debent cōmunicare quādo erunt. x. vel
xj. annozum. quia illa est etas discretiōis. Dic-
tū ē Tho. in. iij. scp. dist. xj. ar. v. q. iij. in cor-
pore. quādo aliqua signa deuotionis in eis
apparuerunt. Licet aliqui clerici ex ignorantia
dicant qñ non debēt cōicare quousqz sunt. xj.
annorum. Dicatur quomodo curatus debet
scribere qui pñtentur z cōicant zc. Jo apls.
Nolite ad iracundiā supple dei puocare filios
vestros. s. educate illos in disciplina z correpti-
one. ad ep̄. vi. Sic qñ si hic deū laudaueri-
mus in sanctis suis. ipse largietur nobis gra-
tiam. et in futuro gloriam.

De omnibus sanctis Sermo. ij.

Adi turbam ma

Vgnas quā dinumerare nemo pote-
rat. Clericū istud habet originalit-
Apoc. viij. z recitatur est statim in epla bodie-
na. Pñs solēntas est oim scōz. Rōem vide
in pñti fñone. Scdm qñ inuenit in sacra scri-
ptura singularit in libro reuelationū. i. Apo-
calip. Jobes semel exiit in orōne subito fuit
rapt? . Qui de? ofidit totā glām padiffi. sicut
amic? amico domū quā edificauit. Et finita
reuelatiōe ac si fuisset interrogat? qñ vidit in
paradiso. Rñdit. Elidi turbā magnā quam di-
numerare nemo poterat ex omib? gētib? z tri-
bub? et aplis et linguis. stātes autē throni z in
conspectu agni amicti stolis albis. z palme in
manib? eoz. Et clamabāt voce magna dicen-
tes. Sal? deo nostro qui sedet sup thronum z
agno. Apoc. viij. Nota qñ tenebāt palmas in
signū victorie. de diabolo p bñlitatez de car-
ne p castitatē. z de mundo p paupratē. De to-
ta ista reuelatiōe epistole hodie me ego solum
recepī p theate. Elidi turbā magnā quā di-
numerare nemo poterat. De ista magnitudi-
ne seu quantitate sanctorū volo mō declara-
re duo puncta. Primo enī declarabo eoz ma-
gnitudinē seu quantitātē innumerabilē. Se-
cundo magnitudinē seu quantitātē virtualē.
Pro primo dicit Jobānes in themate. Eli-
di turbā magnā zc. Sz statim arguo cōtra h
Nam chustus loquens de pñdestinatis dic-
tū ē Multi sunt vocati: pauci vero electi. Abaz/
thel. xx. Abodo est questio. Cum Jobā-
nes dicat eos esse innumerabiles. chust? vero
dicit. pauci vero electi. Abenitur Jobānes

De omnibus sanctis.

Responſio non. quia verba chriſti ſunt reue-
lata Iohi nec xps poteſt mentiri nec falli. Et
cordat hec difficultas theologica. qm de ſan-
ctis poſſumus loqui dupliciter. ſcilz absolute et
reſpectiue ſeu cõparatiue. Primo modo ſunt
multi et quaſi innumerabiles nob. et ſm iſtuz
modũ loquit Iohannes dicens. Elidi turbã
et. Scõ mo ſunt pauci. et ſm iſtum modum
loquitur chriſtus. Dicaſ ſilitudo de arena in
littore maris. et de illa quam teneo in manu.
Si em queratur. ſi teneo multa grana arene in
manu. Rõdeo absolute infinita ſunt. ſ. reſpe-
ctiue cõparando ad illa que ſũt in littore ma-
ris pauca grana ſunt in manu. ita eſt de ſctis
Si loquimur de eis absolute ſunt innumera-
biles. Ido Iohãnes ait. Elidi turbã magnã.
Iſtud martie patebit in iudicio generali. quã-
do ad dextrã recipiens boni: erit magna tur-
ba et quaſi innumerabilis. ſ. comparãdo eos
damnatis qui erunt ad ſiniſtras: pauci erunt
ſaluati. Verbi gra. Ante chriſti aduentũ trã-
ſuerũt quaſi. v. milia annor. et illo tpe nulli
ſaluabãt. dempsit paucis de abzaã q in lym-
bo reſeruabãt vsq; ad chriſti aduentũ qui
debebat collocare eos in paradifo. omis autẽ
aliĩ damnabãt. Exq; autem venit chriſtus et
lex euangelica per aplos fuit per mundũ pu-
blicata: nullus põr ſaluus fieri niſi chriſtiani.
Idõ omis iudei agarenti tartari et turci cauarij
pigmei heretici et mali chriſtiani ſciſmatici in
obediẽtes et qui moriunt in peccato mortali.
omnes iſti damnant. quia nulli ſaluatur niſi
qui tenet legẽ xpi. et moriunt ſine pctõ morta-
li. et iſti ſunt valde pauci. Ideo chriſt. Ad iſti
ſũt vocati: pauci vero electi. cõparatiue. Eñ
de iſta materia dicit yſaias vñã cõparatiue
vel ſilitudinẽ. Quõ ſi pauce oliue que remã-
ſerunt excutiant ex alea. et racemi cum fuerit
ſinita vindemia. Ibi lenabũt ſuã vocem atq;
laudabunt cum gloriſicatus fuerit dñs. yſa.
xxiij. Item alia ſilitudo. quia multi ſunt la-
pides precioſi in mũdo absolute. ſ. reſpectiue
cõparando ad alios lapides pauci ſunt. Ita
de ſanctis absolute multi ſunt. Quis poſſet
computare quot fuerũt patriarche. licet tres
fuerunt pñcipales. ſ. Abzaã. yſaac. et Jacob.
tñ omis ſancti q fuerũt añ pphetas dicunt pa-
triarche. Itẽ quot fuerũt pphete. quot ſancti
ſacerdotes. q̃t reges. q̃t penitentes ſunt in no-
uo teſtamento. q̃t tenuerũt vitã apoſtolicã. q̃s
poſſz cõputare. Itẽ q̃t martyres q̃ p xpo pal-
ſi fuerũt. et iã ſit feſtũ innumerabiliũ martyru
q̃t doctores. q̃t cõſeſſores deuote celebrando
et ſacramenta ſine ſymonia miniſtrãdo. q̃t vir-
gines q̃ cũ abſtinentijs ſe pſeruauerũt. q̃t inno-

centes. quot penitentes: quot continẽtes. q̃t
de matrimonio ſibi muſuo fidem ſeruãtes. q̃t
deuoti clerici. religioſi. heremite. Patet q̃ ſã-
cti absolute multi ſunt. Ido Iohes ait. Elidi
turbam magnam et. Patet prima pars et.

Quantum ad ſecundum punctum oportet
declarare de magnitudine ſeu quantitate ſan-
ctorum virtuali. que in tribus conſiſtit.

In potentia excellenti.

In ſcientia relucenti.

In clementia diligenti.

Dico q̃ prima cõcluſio eſt theologie q̃ omis
ſanctus magnus vel paruius eſt omnipotens
ſue volũtatis. Nam quilibet eſt potẽs facere
quicquid vult. Deus eſt ſimpliciter ſine reſtri-
ctione eſt omnipotens. ſ. ſancti ſunt omnipoten-
tes ſue volũtatis ſub deo. qz in paradifo nul-
la eſt triſticia. Idõ ſi aliquis ſanctus vellet ali-
quid qd non poſſet facere vel habere: triſticia
haberet et triſtaretur. Sz quia ibi nulla eſt tri-
ſticia nec poteſt eſſe. Idõ quicquid vult habet et
facit. Erat em potens ſamſon. Dicantur aliq;
de ſua potẽtia. et principaliter de diſruptione
templi. tñ potẽtia ipſi nũl eſt reſpectu potẽ-
tie ſanctor. quia anima minoris ſancti paſſi-
ſi vellet diruere vñũ magnũ montẽ et p̃ycere
in mari poſſet. Itẽ potens eſſet rex cum mille
milibus viris armorũ. tñ potẽtia eſt vna aia
beata que ſi vellet poſſet regem et alios mille
milia hoium armorũ occidere. Iſtam poten-
tiam habent ſancti partim ex gratia. partim ex
merito. qz licet in hoc mundo habuiſſent libe-
rum arbitrium boni et mali. tñ ſuã voluntatẽ
reſtringebãt cum diuina voluntate niſi faci-
endo niſi qd deus volebat. Idõ modo habent
potẽſtatem faciendi quicquid volunt. dñ em
hic viuere habebãt iura liberũ arbitriũ ſicut
et nos faciẽdi ſupbias. põpas. et vanitates et.
ſed reſtringebãt ſe gubernãdo ſm dei volun-
tatẽ et nõ ſm ſuam inclinationẽ. dicẽdo. Dñe
nolo facere hoc qd poſſum. ſ. volo facere ſm
veſtrã volũtatẽ. Idẽ de auaricia. luxuria. et
ſic de alijs. Idõ ſunt oipotentes ſue volũtatis
Sicut em xps oipotens noluit in hoc mũdo
puerſando vti oipotencia ſua. ſ. humiliari ſe
ad paſſionẽ. habuit tñ oipotentiã ſup omnes
creaturas. De ſ. figura ſen. xlviii. Nota
hiſtoria de Jacob q̃ debuit mori bñdixit ſi-
lijs Joſeph. ſ. manafſes et eſſaim. Iſti duo ſi
gnificabãt duos plos. Abanafſes. i. obliuio
figurabat p̃ſm iudeorũ q̃ ſuit añq; populus
xpian. De iſta obliuione lberie. q. Et p̃ſus
me obliu eſt mei dieb; inumeris. Eſſaim. i.
augmentũ figurabat p̃ſm xpianũ. qz fuerunt
tot iudei q̃ xpiani. Scõ de ſcã ſanctorũ

est notandū. Et hec est magna p̄solatio rusti-
corū bñ viuētū. Itā in puncto in quo anima
sapientis vel rustici siue pueri intrat padisuz
deus aperit sibi vñū libū solū habens duas
cartas. et subito habet noticiā oīm artū. scē-
tes naturas et virtutes et p̄prietates omnium
rerū. Iste liber est xps. Prima carta est diui-
nitas. Secūda est humanitas. Plus scit tūc
vñus rusticus beatus q̄ si fuerint hic oīs apli
et virgo Maria q̄ p̄e omnibus fuit illumina-
ta. Hoc tangit Gregori⁹. Quid est air qd nō
videant qui videntē omnia vidēt. Itē in padī
so nō sunt magistri nec p̄dicatores docentes
alios. quia tūc cōpletur p̄phetia Iherē. xxxj.
Ecce dies veniet dicit dñs: nō docebit vltra
vir p̄mū suum et vir fratrem suum: dicens.
cognoſce dominiū. Omīs em̄ cognoscent me
a minimo vsq̄ ad maximū air domin⁹. Sed
in hoc mūdo indigenus magistris. Ideo te-
neatis bonā vitam et studeatis modo i libro
charitatis et dilectionis. quia tūc scietis omnia
zē. De tercio nota q̄ quātitas siue magni-
tudo sanctorū virtualis est clementia diligēs
quia gloriā quā ipsi habet desiderāt nos ha-
bere. rogando p nobis vt ad illā gloriā pue-
niamus. parentes em̄ amici fili quos ibi ha-
bemus orāt. p nobis. Dicat quō in cathedris
sunt scripta nomia existentiū in gratia fm̄ p̄-
mia eis cōsidentia. Saudete et exultate qm̄
nomia vestra scripta sunt in celis. Lu. x. Lo-
gita qm̄ amici nostri vident ibi nomia scripta
et letant et rogant deū vt p̄seruemur in gratia
zē. Sed qm̄ homo peccat mortaliter deſet no-
men et scribit in inferno. Autoritas. Qui aſit
peccauerit mihi deſebo eū de libro meo Exo.
xxxij. Logitate quō amici nostri cum iam nō
vident ibi noia nostra scripta si posset ibi eſſe
tristitia quō tristant. tūc orāt deū vt cōuer-
tamur de peccatis et faciamus p̄niam zē. Ec-
ce clementia sanctorū. Autoritas Lypia. Pa-
triā noſtrā padisum p̄prium. p̄ntes patri
archas et p̄phas iam h̄re cepim⁹. Et qd non
p̄peramus. vt quid nō curam⁹. vt patriā no-
ſtram videre et p̄ntes n̄ros viſitare poſſem⁹.
Magnus illic charoz numer⁹ nos expectat.
turba filiorum parentū et amīcorū. qui iā sunt
de ſua ſalute ſecuri. ad vob de noſtra ſalute ſo-
liciti.

De omnibus sanctis Sermo tercius.

Merces vestra co-

p̄ioſa ē in celis. Ab̄th. v. Golen-
tes nunc vob p̄dicare de oib⁹ ſc̄ris
dei. de quoz b̄titudine hodie p̄ totū mōm fit
ſolēnitas. Itē vt ſmo noſter dicat a me et aue-

diat a vobis in laudē et reuerentiā dei p̄ncipa-
liter et omnū sanctorū p̄ſentem⁹ virgini illud
iocale qd ip̄a tūc diligit. ſ. ſalutationē angeli-
cam zē. Hoc verbū eſt xpi in euāgelio hodie
nō dicētis omnibus ſanctis padisū. Merces
vestra. i. gloriā beatitudinē quā habetis eſt in
celis copioſa. Abodo de beatitudine sanctorū
fm̄ motū thematis et fm̄ q̄ feſtū requirit vo-
lo tria puncta declarare.

Primo de loco et gloria excellenti.

Secūdo de numero sanctorū trāſcendētī.

Tercio de ſtatu sanctorū p̄ueniētī.

Iſtis declaratis credo q̄ intelligatis gloriā
paradiſi. Quātum ad primū de loco et de
glorie excellenti dicit thema in celis. nō in ter-
ris: qz in hoc mūdo nō habuerūt magnā glo-
riā: ſed labores tedia et miſeria. ſed in celis
habent gloriā. Ideo aplūs in perſona omnū
sanctorū dicit. Noſtra cōuerſatio in celis ē. vñ
et ſaluatorē expectam⁹ domini noſtrū Jeſum
chriſtū qui reformabit corpus humilitatis nō
ſine cōfiguratiō. corpi daritans ſue. ad Phil.
iij. Queſtio eſt hic theologicā et p̄bicalis
Certū eſt hic: q̄ gl̄ia sanctorū eſt in celo empir
reo imobili et impmutabili. Et ergo celum
empireale nō ſit niſi vñū. quare chriſtus dicit
in themate. Merces vestra copioſa eſt in celis
pluraliter. maxime qz Lucas recitat hoc ver-
bū dicit: Ecce merces vestra copioſa eſt in ce-
lo. Luc. vi. Reſpondeo q̄ de celo empirico
poſſumus loqui dupliciter. ſc̄z cōmuniter vel
diſtincte. Cōmuniter autē loquēdo tota por-
ciō que eſt ſupra primū mobile. vel celum cri-
ſtallinū vel aque dicat celum empireale. et ſic
non eſt niſi vñū celum empireale. Et iſto mō
loquit Lucas in predicta autoritate. Si autē
volum⁹ loqui de celo empiricali diſtincte fm̄
q̄ eſt diſtinctum et ordinatū in nouem ordini-
bus angelozū quozum quilibet eſt maior tota
terra. iſto modo ſunt multi celī. Primū ce-
lum vt ſic eſt sanctorum angelozū. qui ſimpli-
citer dicunt angeli qui deſcendūt ad cuſtodi-
endum nos et ad adiuvandū. In iſto ordine
habitāt p̄ſone penitentes qui in hoc mūdo
aſſigunt carnem ſuam aliquo modo. Ibi em̄
ſit magnū feſtum de eis. Dico vobis q̄ gau-
diū eſt in celo coſam angelis dei. nō dicit coſ-
tam archangelis: ſup vno peccatore peniten-
tiā agēte. Lu. xv. Secūdū maius eſt arch-
angelozū. qui ſunt ſube ſp̄iales. In iſto ſcri-
bunt p̄ſone que cū aſſictiōe penitentiāli h̄nt ſi-
mul deuotiōē ſp̄ialem. nō ſolū aſſigūt et tor-
mentāt carnē p̄ aſſictiōē. ſed cōſortāt ſp̄m p̄
deuotiōē orando. legēdo. p̄tēplando. et miſ-
ſas et ſm̄ones audiēdo. Ideo dauid ait: Abibi

De omnibus sanctis

sunt adherere deo p deuotoes spūalem: bonū est ponere in dño spēm meam ps. lxxij.

Secūdū est excellenti⁹ est principatū. In h habitabāt anime sanctar psonar q vltra affectōes pūalem z deuotoes spūalem dedere sunt ad miseratōes fraternalem. non miserabiliter: sed copiose z abundāter. qui magis delectantur in elemosynas dādo q auar⁹ in congregando. Beati misericordes: qm̄ ipsi misericordiā psequunt⁹ adab. v. Quartū maius est potestati. In hoc stant patientes qui vltra afflictōes deuotoes z miseratōes habuerunt patientiā virtutē. qz ex nulla tribulatōne seu aduersitate recipiūt amaritudinē cordis ptra deum: sed dulciter se pformant diuine voluntati. nō murrunt sed deū laudāt Ideo ait apls. Patia vobis necessaria est vt voluntatē dei facientes reportetis reprimisōne ad heb. x. Quintū est virtutis. In isto stant psonę que vltra pdicta habent concordantiā pūalem. ex nulla iniuriā recipiunt desiderii vindictę. nec auferūt verbum bonū. qui sui ex vindicta neminē odiūt. Idō dicit scriptura. Cum omnibus hominib⁹ pacē habētes. nō vos defendentes charissimū. id ē vindicātes: sed date locū ire ad Roma. xij.

Sextū est dominationū. mai⁹ et nobilius. Hi collocant⁹ qui habet p̄sidentia humanā. scz impatores. reges. duces. comites zc. z plox rectores qui habet dominii iustiz. z bono titulo. z seruāt iusticiā nō faciūt rapinā nec alicui faciūt iniuriā sui contenti de suis redditibus. ministrant iusticiā tam paupib⁹ magnis fm̄ ordinem iuris et p̄suetudinē. idē de p̄satis qui intrant p portam. z qm̄ sunt int⁹ bene gubernāt se: de redditib⁹ faciūt tres partes. vnā de ecclesijs z hospitalib⁹. aliā paupibus. terciā retinent sibi. magis curāt d am̄mabus q de redditibus. tales qm̄ moriuntur cum magno honore in isto sexto ordine collocant⁹. qm̄ transeūt p ordinē angelor. archangelor zc. in quolibet ordine sit eis magnum festum. Dicit angel: faciamus magnum festum. quia tot anni sunt q nullus huc veit de istis. Idō sc̄ptura. Si delectamini in sedib⁹ z scep̄tris. Reges populi diligite sapientiam vt impetuum regnetis. Sapientie. vi. **Septimū** est thronor qui quiescūt in cōtemplatōne glorie. In hoc vadūt illi qui in hoc mūdo tenuerūt paupertatē apostolicā. dimittentēs p xpo omnia habita z habenda etiam desiderii habendi vt habeāt cor liberuz: fr̄s diuites sunt x̄tūib⁹ zc. Talib⁹ dicit ch̄stus. Amen dico vobis q vos q reliquistis omnia z secuti estis me: in regeneratōe cū sederētis

liūs hominē in sede maiestatis sue: sedebitis z vos sup sedes. xij. iudicātes. xij. tribus israel adab. xix. z Luc. xij. dicat sedebitis super thronos. Octauū est cherubinoz. i. plenitudo sapiētie. In isto stabūt illi qui dāt se ad scientiā diuinā. studendō cōtemplādo. habent tantā claritatē intellect⁹ q alios etiā illūmināt. De istis dicit scriptura. Qui docti fuerint fulgebūt quasi plendōz firmamēt et qui ad iusticiā erudiūt multos quasi stelle in ppetuas eternitates. Dan. xij. Nonū est seraphinoz q sunt maiores z excellentiores omib⁹ alijs. In isto sunt psonę de charitate supnali q maior hoz est charitas. i. Corin. xij. q sicut lucerna statim ad ignē liquefit. sic tales sunt ita ardētes in dei amore. q statim qm̄ cōgitant de eo liquefiunt in lachrymis. sustinent omnes labores p deo. Tales qm̄ moriunt⁹ collocant⁹ in isto ordine cum magna solēnitatē. sicut sponsa ducitur cum honore: z collocat⁹ a xpo. Idō dicit apls Sup oia charitatē habetis qd est vicini pfectiōis. ad I. ol. iij. Et ista declaratiōe patet q licz celum empireale non sit nisi vnum: loquēdo cōmuniter. sed tñ distinctū in nouē ordinibus sunt plures celi. Et fm̄ hoc dicit xps omnib⁹ sanctis. Adceres vestra copiosa est in celis: qā nō omnes sancti sunt i vno ordine. sed aliqui cum angelis: aliqui cū archangelis zc. Sic ergo patet de eoz q glia excellenti: qm̄ in celis. Quātū ad secundū videndū est de numero sanctor transeudenti an sint multi. qz de multitudine sanctor dicit thēma. Copiosa est. intantū q beatus Jobānes euangelista cui deus ostendit gloriam vt amicus ostēdit amico domū suā: z vidit beatitudinē multor. de qua dicit in epistola beatierna. Vidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat. Apoc. vii. Sed est hic questio bona z intricata. Diceret aliquis. Aditū est q Jobānes dicat esse turbam magnā z quasi innumerabilē. Et nūquid dicit ch̄stus. Multi sunt vocati: pauci sō electi. adab. xx. Hec difficultas theologica concordat sic: quia de sanctis possumus loqui dupliciter. s. absolute vel respectiue. Primo sancti sunt multi quasi innumerabiles a nobis. et fm̄ istum modū loquit⁹ Jobānes quādo dicit: Vidi turbā magnā zc. Secūdo loquēdo sunt pauci electi. et fm̄ istum modū loquit⁹ ch̄stus. Multi sunt vocati zc. Nota similitudinē de pugillo arene absolute loquēdo: in quo sunt quasi infinita grata. Sed comparatiue loquēdo respectu mōtane arene pauca grana sūt. Ita etiā natura humana est quedam mōtanea arena. Multiplicabo semen tuū velut arenā quę est

in litore maris. Genes. xxiij. Hoc fuit dictum
Abrahe: sed multo magis potuit dici ade. De
ista montanea arene. scz humane nature rece-
pit deus manū plenā. Iustozū anime in ma-
riu dei sunt. Sapient. iij. De ista materia vide
in illo sermone omniū sanctorum. Uidi tur-
bam magnam etc. Quantum ad tercium
de statu sanctorum cōuenienti. Ex quo vidi-
mus de gloria sanctorum excellenti. et de nu-
mero sanctorum transcendentī: nunc viden-
dum est de statu sanctorū cōuenienti. de quo
dicit. Abheres vestra. Salarium est quod. s.
habuerit ex bonis operibus que hic fecerūt.
Gloriā istam sanctorū possum vobis decla-
rare tripliciter scilicet

Primo p potentiam excellentem.

Secōdo p scientiā resplendentem.

Tercio p beniuolentiā diligentem.

De ista materia vide in sermone ibi. Uidi
turbam magnam etc.

In die animarum Sermo primus.

Et cogitatio pro

defunctis exorare. ij. libro Abacha-
beorum. ca. 7. Zota solemnitas et
officiū presentis diei est p defunctis exorare
omniū fideliū defunctorū. Sicut sancta ma-
ter ecclesia heri fecit festum de sanctis anima-
bus que iam sunt in paradiso. que ibidē sunt
cum certitudine. Sed hodie fit de animabus
que sunt in purgatorio sperantes ad para-
disum puenire propter hoc etiam orat ecclesia:
vt cito ad gloriā introducant. Ideo volēs
me ordinatōni ecclesie cōformare: volo nunc
vobis predicare de animabus purgatorij. s
prius saluetur virgo Abaria etc. Pro fun-
damento sciendum q quia deus creauit mū-
dum magnam differentiam fecit inter creati-
onem creaturaz corporaliū vitam habent-
ium et hominē. quia de creaturis corporali-
bus vitā habentibz alique habent solum ani-
mā vegetatiuā vt plante. que possūt augmē-
tari. Alique autē habēt animā vegetatiuā et
sensitiuā vt animalia irratiōnabilia. Sed ho-
mo habet animā vegetatiuā et sensitiuā et in-
tellectiū. Et est talis differentia inter creatu-
ras corporales et homines. quia in creaturis vi-
tam hñtibz anima vegetatiua et sensitiua edu-
cunt de potentia materie. Et quādo creatura
mouet anima vegetatiua et sensitiua mouetur
et desinit esse. nō sic de anima intellectiua ho-
minis. qz nō educit de potentia materie. nec
habet fundamentū nec aliqū sustentamentū
actiue. imo ipsa sustinet corp⁹. et totū esse cor-
poris est ab aia. et ipsa a solo deo creat i ytero

matris. Ideo mortuo homie aia remanet i suo
esse. qz nihil habet a corpore. Ideo dicit deus
Omnes aie mee sunt: vt aia patris ita et aia
filij mea est. Ezech. xviij. Aia que peccauerit
ipsa moriet. ibidem. Quā hō peccat moraliter
mouet anima: qz p dū diuinā gratiā. sed nō p-
dit esse essentialē. Ideo mortuo corpore aia in-
tellectiua remanet in suo essentiali esse et ppe-
tuali. Ideo dicit de⁹ a principio. Faciam⁹ ho-
minē ad imaginē et similitudinē nostrā. et pste
piscib⁹ maris et volatilibus celi et bestijs terre
vniuersę creature. Gen. i. Nota. ad imagi-
nē et similitudinē nostrā. qz sicut deus vnus ē
in toto mūdo et in qualibet eius pte. et regit et
gubernat mundū. tamē nihil recipit s dat sibi
esse. Et si mūdo corripere ex hoc nō corrip-
eret deus: qā nihil habet ab eo. Ita de aia
intellectiua vna i toto corpore et i qualibet eius
pte etc. Ideo corrupto corpore nō corripit aia.
In ista excellētia homo p dicit piscib⁹ maris
vniuersę creature. qz in illis aia totū esse ha-
bet a corpore. et ipsis corruptis corripit aia.
Nota hic errorem iaduceoz. qui recitat a tri-
bus euāgelistis Abach. xxiij. Abach. xxiij. et Lu-
ca. xxi. qui credebāt q sic in alijs creaturis cor-
ripit simul corpus et aia q etiā in homie. Qui-
bus dixit xps. Erratis nescientes scripturas
neqz virtutē dei. De mortuis autē nūquid le-
gists in libro moysi qñ dixit illi deus. Ego sū
deus Abraā et de⁹ Isaac et deus Jacob. Nō
est deus mortuoz sed viuētū: vos q multū
erratis. Nota. erratis nescientes scripturas.
que dicunt oppositū. Neqz virtutē dei qui
creat animā de nihilo. Pios ergo multū erratis:
quia erro: qui maxime et multū nocet ho-
mini est nō credere anime ppetuitatē. qz ex h
statim p dicit spem glorie quā nō desiderat. Et
perdit timorē penarū inferni quas non vitat.
His amonitis oīa peccata veniūt sibi i p mpto
quia nō timet diuinū iudicium. Propter hoc
dyabolus subtilis singulariter temptat gen-
tes s isto errore. quo admissio gentes facilius
peccant. Talibus accidit vt asino qui oculis
clausis circuit tumbam. Sic dyabolus clau-
sis gentiū oculis anime scz spei et timoris ar-
ciuit bona temporalia et in fine inueniūt se de-
ceptos. Ideo dixit xps. multū erratis. Quā
hic errorē sancta mat ecclesia fecit heri solle-
mnitātē de sanctis aiabus que viuūt in padiso.
et hodie de illis q viuūt in purgatorio. Ideo di-
cit thema. Et si cogitatio. s. ecclie vniuersalis.
p defunctis. s. qui sunt in purgatorio exorare
patet thema. Nota. pro defunctis. non dicit
p omnibz vniuersaliter. sed p defunctis pti-
culariter seu in diffinitē. Nam defuncti sunt in

In die animarum

triplici gradu seu differentia s'm Augustini in libro de cura p mortuis agenda.

Quidam sunt ita boni et pfecti q nostris orationibus non indigent.

Quidam sunt ita mali t pueri q oratōes et suffragia nostra nihil eis pfiunt.

Quidā sunt mediciores q de nostris orationibus et suffragiis magnū pfectū sentiunt. Et de istis tercijs dicit thema. Est cogitatio zc.

Quantū ad primū: sicut sunt illi qui iam sunt beati in padiso qui nō indigent nro suffragio: imo nos indigem eoz. Ratio, quia i instanti in quo anima innocentis vel cōdigne penitentis intrat padisum: statim recipit salarium simul totū de omnib' bonis que fecit. siue corde cogitando seu ore loquendo: vel opere faciendo. scilicet dare aquā frigidam si nō pōt dare aliud. p illo habebit salarium in padiso. Auēas. Quicūq; dederit potū vni ex minimis istis calicē aque frigidę tñ in nomine discipuli. Amē dico vob nō pdet mercedem suā. Adarb. r. Quanto g magis ex magnis operib'. Nam seruat de' modū aliqruy dñoz. qui seruatoib' suis nō soluūt modicū sed simul intri q gradus glie essentialis nūm q post augmentat. Ideo ait Job. Constituisti terminos ei'. s. glie essentialis q pteriri nō poterūt. Dicit pbi t signāter medici q augmentū essentialē hoīs cōter terminat in tercio septenario. Quis etiā vltim' delectatōib' valeat t pinguedine dilatat. Ita etiā de anima qū intrat padisū: statim attingit vltimū gradū sue glie essentialis vltra quē nō ē ascēsus. dilatat tñ q gaudet de bonis opib' q faciunt ppter dei honorē t ppter vtilitatem nō stram. t hoc vocat glia accidentalis. Sz glia essentialis q est visio t dilectio t fructio nō augmentat. Ecce quare dicit. Constituiisti terminos ei'. scz hoīs. s. augmentū corp'alis et glorie essentialis qui pteriri nō poterūt. Ideo nō oram' p istis vt eoz glia augmētet: s oram' eos vt ipsi oret p nobis dicēdo. Orate p nobis omīs scī dei vt digni efficiamur pmissiōnib' xpi. Quantū ad scōm nota. quidā sūt ita mali et pueri sic q nre ofones nō pnt eis valere. Sicut sunt pētores q scūt se stare t vi uere in pētis t mala vita t nō puerunt. Deus ordinauit viā humilitatis ad padisum. et ipsi volūt ire p viam supbie. t sic de alijs. nec pntent nisi ppter verēdiciam mūdi: t tūc fite. Tales q mōiunt statim descendunt ad infernum. Dycūt in bonis dies suos t in pūcto ad inferna descendunt. Job. xxi. Nota in puncto scilicet onere peccatorum. vt si mola caderet de aere subito in mari. Hoc declara-

uit Iohānes q vidit angelū cū magno lapide molari. Ad quē Iohānes. Quid est hoc. Rñdit angel'. Hoc impetu mittet babylon. i. cōfusso sicut sunt illi q nullū ordinē seruāt in vita sua: mittent in pūdum inferni. Apoc. xviij. Istis aut nō pfiunt ofones nec suffragia. Ratio. q: sicut membro absciso t mortuo vitalia cibaria nō pfiunt nec medicine. Sic nec damnatis in inferno. qbus tanq mēbris mortuis t a corpore ecclie totalit' abscisso vitalia cibaria ecclie. corpus t sanguis iesu xpi t ofones t bona opa nihil eis pfiunt. intri q si omnes misse dicerent p vna aia damnata: nō pferent sibi in quocūq. nec etiā medici ne ecclie nec sacramēta eis possunt pficere. nec cōfortatio sanctarū doctrinarū. Adortuo homie impio nulla erit vltra spes. Douerb. xj. Nota. Adortuo impio. nō dicit homie peccatore: q peior est hō impi'. qz impius ē peccator impēnitēs. Ecce quālē impietate facit ac si haberet filiā pulchrā t gratā q caderet in puteo. t nollet eaz inde extrahere vel in igne seu in luto vel aqua. Sic quilibet peccator: hz vna filiā legitimā pulchrā t gratā. s. animā. t videns q cadit in luto supbie t tu posses eaz retinere p humilitatē: t nō curas. Itē in igne auaricie dimittis cadere dicens p certo. ego cōgregabo pecunias. et tu posses eaz extrahere p restitutionē: t nō curas. Item cadit in flumine p decursum luxurie. t posses retinere p castitatē t p abstinentiā: qz venter t ille partos vicine sunt zc. Talis dicit impius: qz nō curat de sua filia. imo verius de filia xpi. Ideo dicit. Adortuo homie impio nulla erit vltra spes nec alleuandi nec daponendi penarum inferni nec expeundi. Et hoc extirpat error aliquoz dicentū q licz suffragia nō possent eos extrahere de inferno. tamē dant eis aliquam alleuationē t cōsolationē. Hoc est error. Et dāt exemplū de famulo qui portat onus: cui dat ad comedendū t bibendū. licz nō depōnat onus penarū. q licz nō possunt onus depōnere tamē sentiūt refrigeriū zc. Error est imo augmētat eis pena. Quā homo orat p aliquo qui est damnat' Quis hoc nesciat. nō solū tñ nō valet sibi ad exeundū. sed etiā sibi penam auget. Declaret per similitudinē de milite captiuo in barbaria: qui mittit pāuē pditū in mari. qui qñ scit pāuē pditū nō solū nō exit de captiuitate nec refrigerat. imo cruciat qñ scit q pāuē est perditū. Sic etiā pāuē d animabus t suffragiū misse. oratōnes zc. que qñ vident q nō pnt eis pficere cruciant t maledicunt se t diē natiuitatis. Jo. p eis nō oram': qz licz indigeant suffragiis nō tñ possunt eis

ppicere nec valere. Aug.^o dicit. Si scires ani-
mā patri mei in inferno psciam habere ora-
re p illo. Ideo orat ecclia di. Quia in inferno
nulla est redemptio: misere mei de^o et salua
me. Quantum ad terciū: quidā sunt medio-
cres q de nris suffragiis z ofoni^o bñt mag^m
placitū: sicut sunt aie p dōz. q l fecerūt mul-
ta pcta: tñ p tpe puerunt ad deū z pntent: s
nō cum tanta pñtione vt maria magdalena.
cui deus remisit pcta qñm ad culpā z penā
tales qñ decedūt vadūt ad purgatoriu: quia
licet culpe remittant in pñtione: tñ adhuc re-
manēt siue refāt pene ad soluendū: vel b. vl
in purgatorio in quo est ignis caris. Secus
de illo d inferno: q est obfur. Ille aut ignis
est instrū diuine iusticie: q alia flama corpo-
ralis nō posset agere in aiām spūalem. Sicut
verba compalia sacerdotis nō possent transib
stantiare nisi in qñm sunt instrū dei. Ita de
illo igne in quo aliqui stant solū p momentū
subito transcūt vt sagitta. aliqui stāt p horas
aliqui p diem zc. vsq ad diē iudicij fm q dō
plecet. Et quātiūcūq ibi parum stent videt
eis stentisse p centum annos: ita pena est dura
z aspa. Quib^o purificat^o p bonū angelū inde
extrahunt z ad paradisum deducuntur. Si
cut em bonus argētarius qui vult facere pul-
crum opus auri vel argenti nō ponit aurum
vel argentū in ope quousq in furnello est pu-
rificatum. Ita xps optimus argentarius pu-
rificauit aias que dicunt aurum ex charitati-
ua pscia. z argentū ex clara credentia in fur-
nello purgatorij. Auctas. In igne pbat. id ē
purgat auri z argenti. boies nō receptibiles
in camino humilitatōis Ecclie. j. Sed ecce b
psolatio: quia tempus eis a deo taxatū p sus-
fragia oratōnum elemosynaz missarū leuior-
um. z huiusmodi pōt minui: quia iam in ta-
li pñtione deus taxauit eis tps dicēs. Tu sta
bis hic p diem vel horam vel annū. tñ taz bo-
num adiutorium posses habere zc. et p istis
oraz^o. Est cogitatio. s. ecclesie vniuersalis p
defunctis exorare. Rō. q sicut rex si teneret
milite in carceratū p terra aliq crimine in pa-
ne z aq. nec aliq pōt loq euz eo. talis nō pōt
se iuuare: s ozeū ibi pplere tps a rege taxatū
nisi amici sui z seruitores regis iuuēt euz. qui
gregati vadūt ad regē dicēdo. Dñe tal ami-
cus nř est cap^o. z bene meref ipse: ecce dñe
nos sum^o fuitores vři zc. pñtam^o vob istaz
cupā auri vel mille florenos. Deinde vadūt
ad reginā rogātes eā vt intecdat p illo apō
regē. cui pñtant centū plas de pñosis. Dein-
de ad pñliarios z secretarios regis. z vsq ad
stabularios dāt bona. Quā regina et omnes

rogāt p illo. z rex scit de munerib^o factis diē.
Adō ipē debebat stare p quib^o vel sex annos
volo q stet nisi p mēsem. z q dēt sibi ad come-
dendum zc. vel exeat statim. Ita fit hodie: de
amicis nris de quib^o cogitam^o q sint in pur-
gatorio in illa dura captiōe. ppter hoc hodie
cōgregati vadim^o ad regem chistiū in domo
sua. s. ecclesia supplicando cōiter z generaliter
p omnib^o. lics em sum^o peccatores. tñ serui sui
sumus. z pñtam^o sibi cupā auri. s. hostiā cō-
secratā in qua est xps verus deus et ver^o hō.
vt fuit i ytero virginis Abarie. que plus pla-
cet sibi q si regi pñtarent mille milia floren-
norū. si dericus sit bonus. q aliter dicit Gre-
gorius. Luz is qui displicet ad intercedendū
mittit irati anim^o ad deteriora puocat. De-
inde ad reginā virginē Abariā pñtando sibi
bi Aue maria. genib^o stetit dicēdo: Aue ma-
ria. z virgo maria ozate p patrem eo. vel ma-
tre mea zc. Pl^o placet sibi q margarite ynq
placuerūt regine. Deinde ad pñliarios. s. pa-
triarchas. pñtando eis florenos. s. pñt nř.
zc. vsq stabularios. scz p paupes qui vadūt
p terrā. Et factō ope debet deo offerri. Et tñc
rex xps pius z benign^o q nō mutat intentōes
offerētis alleniat penā. vel extrahit de purga-
torio. s. si possit videri processio q hodie exit
de purgatorio sanctarū animarū. Sancta q
z salubris est cogitatio pro defunctis exorare
vt a peccatis soluant. ij. Abachab. rj. Nota
sancta. q placet deo. z salubris. q liberat ani-
mas a penis purgatorij. z proficit amicis of-
ferentibus.

De omnibus animabus.
Sermo secundus.

Amnes qui in mo

numēis sunt audiet vocē filij dei.
Verbum istud habet originaliter
Job. v. et recitatur in euangelio hodierno.
Sicut heri fecimus memoria z solennitatem
omniū sanctorū q iam sunt in paradiso i glo-
ria celesti. Ita hodie fit officium de omnibus
animab^o que sunt in purgatorio. Et conuenit
multū bene. qz nos nō sum^o sufficiētes extra-
here animas de purgatorio iungimus nobis
omnes sanctos. Ideo modo volo pdicare de
statu z cōditionibus animaz. Abateria est de
qua nullus quasi pdicat. z est tñ materia vni-
lis z necessaria. Salutes pus virgo maria zc
Notandū est igit^o q articul^o est fidei xpiane z
veritas clara. q in fine mūdi omnes gentes.
scz boni z mali magni et parui fideles et infi-
deles habemus resurgere in iudicio. et in ad-

In die animarum

uentu xpi ad iudiciū. Et hoc dicit sanctus tho-
quarto scrip. di. xliij. q. i. ar. j. q. ij. Et rō est.
q. anima sepata a corpore est q. i. inspecta. idco
vt vltima pfectio habeat iterū aia corpi cō-
iungē: vt dicit ibidem doctor: et hoc fiet i re-
surrectione. Est tñ etiā alia rō ad hoc: q. certū
est q. bona vel mala q. fecim⁹ nō solū fecimus
cū anima s. simul cū aia et cū corpore. Primo ei
fuit ab aia cogitando deliberādo desiderādo
et ordinādo. s. in executione corp⁹ associa-
tur anime. Et ex ista ratione de primo dat ai-
mabus glām vel penā q. corp⁹. Anime enī
sanctorū iam sunt in glā: et corpa eorū adhuc
sunt in terra. et q. vult deus q. aia que pri⁹ ha-
buit meritū etiā habeat glām. Sed q. finalit⁹
in executione opis corpus operatū est partē
sui vult deus vt corpa resurgāt et simul cum
animab⁹ habeat glām. Idem de malis ope-
ribus: pri⁹ aia ordinādo cogitando et. habu-
it suū pccm sic desiderādo et ordinādo: s. in
executione corp⁹ opat⁹. Corpus enī cū aia fa-
cit homicidiū ex vindicta vel furat⁹ vel luxu-
riat⁹. Itō de primo dat penā aia. Vbi sunt
mō aie iude et machometi in inferno. q. pccat⁹
demeruerūt: q. pri⁹ puniunt aie q. corpa. Et
q. corpa in executione coopata sunt: itō vult
deus vt suscitent in iudicio vt simul cū aia
bus habeat damnaōes. Ista est rō q. rē boni
et mali resurgent vt corpa simul cū aia bus re-
cipiant glām vel penā. De hoc est autoritas
Athanasij q. dicit in symbolo. Ad cui⁹ aduen-
tum omīs hoies resurgere hnt cum corpibus
suis. Et redditiū sunt de fact⁹ pccis rōnem
et qui bona egerūt ibūt in vitā eternā. Qui
xō mala in ignē eternū. Ista resurrectio nō fi-
et p. posse nature vel alicui⁹ creature: vt dicit
sanctus tho. in. iij. di. xliij. q. i. ar. j. q. iij. vbi
dicit q. simpli loquēdo resurrectio est miracu-
losa: nō naturalis nisi fm qd: vt ibidē ad lon-
gum declarat: q. lz creature possint occidē vi-
uos: nō tñ pnt suscitare mortuos. Solus enī
creator qui de nihilo cuncta creauit solo xpo
cūcta creauit: nō vt mō de axe laborādo et.
s. vbo dicendo: fiat celū. fiant luminaria: et
stant ipse dixit et facta sunt: vt ait dauid. tā-
ta est virtus ei⁹ verbi: quia qui de nihilo fecit
creaturas: suscitabit sui verbi imperio. Quid
est plus: creare de nihilo vel restituere illud
qd iam fuit. Tertū est q. plus est creare qd est
de nihilo aliquid facere q. illud qd est facere
aliquid ex p. supposito. quia argentari⁹ de pul-
ueribus argenti facit ciphum vt erat prius. q.
tñ de nihilo nō posset facere ciphum argente-
um. Itō est q. mirū si summ⁹ argentari⁹ de
puluerib⁹ corporum restituit integrā corpora

q. in iudicio p. p. venire oēs mortuos di.
Surgite mortui et. De ista voce loquit the-
ma dicens. Omnes q. in monumentis sunt et.
De ista voce dicit dauid. Ecce dabit voci sue
vocē virtutis. Glofa. suscitādo mortuos. Pa-
tet thema. Sunt hic due questionēs subtiles.
Prima sup. p. m. clausula thematis. scz. Ques
qui in monumentis sunt. Secūda sup. secūda
cū dicit. audiet vocē filij dei. In p. m. clausu-
la xps rīdet et tacite questionē. q. si esset sibi di-
ctū. qui suscitabunt in iudicio. rīdet. Omnes
qui in monumentis sunt. Est hic igit questio.
Quid erit de illis q. nō sunt nec vnq. fuerunt
sepulti in monumentis: sicut sūt illi q. moriunt⁹
in desertis et comedunt a bestiis. Item de is/
meritis q. comedunt a piscib⁹. Item de suspē-
sis in aere qui comedunt ab auibus. Item de
cōbustis et sunt cineres. Et sic de similibus q.
nunq. habuerūt monumentū vel sepulcrū.
ergo erit de istis. Nota p. illo dubio duas rē/
sponsiōes. p. ma est litteralis. secūda moralis.
Pro p. ma itali dico q. impossibile est aliquem
mori quōcūq. q. sepeliet in monumento. Et
hoc declarat sic. Itā deus fecit quattuor mo-
numēta generalia pro oīm hoim corporib⁹. et
nullus ē q. in aliquo istoz sepeliet. et ista mo-
numēta sunt q. tuor elemēta. terra. aqua. aer.
et ignis. Terra est monumentū cōmune. Icz
aqua nobilius monumentū sūt q. terra. sed q.
nō ē cōsuetum. Ideo raro ibidē sepeliunt ho/
mines. nisi p. delictis puniant. et isti comedū/
tur a piscib⁹. sed q. sepeliunt in terra a vermib⁹
bus et serpētibus. Nobilius autē est comedi/
a piscibus q. serpētibus vel vermib⁹. Tercium
monumentū. s. aer est nobilius. in quo sepe/
liunt suspēsi. sed q. comedunt ab auib⁹. Alij
sepeliunt in igne. s. illi qui cōburunt. Itō enī
aliquid est corpus hominis nec fuit nec erit q.
in aliquo istoz monumentoz sit sepulcrū vel in
omnib⁹. q. sicut corpus est mixtū et cōpositū
ex quattuor elemētis. i. illis resoluū. ergo vbi
cūq. vadat i monumentis sepeliet. Itō dicit xps
Omnes q. in monumentis sunt et. Q. autē elemē/
ta dicant⁹ necessario sepulcra vel monumenta
ta h. patet ex scriptura Dauid. ps. xlvij. Se-
pulcra eorū. s. hoim. dom⁹ eorū. s. corporū ieter-
nū. Adō nec monumenta pape. nec regum nec
xpi durabūt internū. q. ignis cōflagratōnis
destruet etiā aurū et argentū. q. purgabit to-
tū mundū et remouebit omnē impfectionē ex
culpa relicta et impuritate cōmixtionis. et erit
dispositio ad glorie pfectionē: vt dicit sanctus
tho. ad longū. iij. di. xlviij. q. ij. ar. j. q. ij. Et
etiā totus mūdus inuouabit. vt dicit in. iij. di.
xlviij. q. ij. art. j. Ergo necessario autoritas

intelligitur de elementis. q: nihil elementariū remanebit. Et de elementis intelligitur cum dicit thema. Omnes qui in monumentis sunt etc. Secunda responsio est moralis ad bonas instructionē nostrā. Inueniunt in sacra scriptura q: persone male vite dicuntur sepulcra. Et ad hoc est rō et auctoritas. Ratio est. quia cōmuniter monumenta maxime diuitum de foris sunt ornata et picta. sed intus plena corruptionibus cadauerū. Tales sunt persone male vite et peccatores que extra sunt ornate et pice, sed intus plene peccatis. Uerbi gratia quando uidetis regem coram quo portatur ensis qui representat iusticiam quam ipse facere debet et omnibus. et tamē forte cōtingit q: ipse erit iniustus. talis sepulcrū est etc. Idem de malo prelato papa vel cardinali episcopo etc. Jam uidetis extra quō sunt ornati etc. sed si sit male vite porcus per luxuriam. symoniacus etc. pulcrum monumentum est ad extra sed intus caue ab eo. q: plenus peccatis. Idē de predicatorē qui ab extra portat habitū nigrum qui signat honestatem. album puritatē sed si sit male vite etc. Idem de clerico qui iaz portat cozonam regalē pulcrum suppelliculū sed si intus sit corruptus. sepulcrum est. Idē de uicariis et de baillis. qui extra portant baculum sed si intus sunt repleti criminib⁹ et delictis. sepulcra dicunt. Idem de mulierib⁹ q: cōiter incedunt ornate et pice. si intus secrete erit putana plena odij et malis voluntatib⁹ et desiderijs. sepulcra sūt. Et ista ratione scriptura vocat malas personas sepulcra. Tali bus dicebat christus. Eleuobis scribe et pharisei ypocrite. qui similes estis sepulcris dealbatis que a foris apparent hominibus speciosa. intus uero sunt plena ossibus mortuorū et omni spurcia. Sic et uos quidē a foris quidē dem apparentes hominib⁹ iusti. intus autē pleni estis ypocriti et iniquitate. Matthei. xxij. Ecce quare male psonē dicunt monumenta. Et uos q: dicit xps in themate. Omnes qui in monumentis sunt etc. qst dicat. non solū boni de quib⁹ nūq: fuit dubiū. q: ex q: hic nō habuerit remunerationē alibi habebunt in celo. Nam rō dicitur. ut illic remunerentur. De malis autem fuit dubiū. ex illo uerbo dō. Nō resurgēt impij in iudicio: neq: peccatores in concilio iustorum. Et hoc opinatur sicut aliqui q: peccatores non resurgunt. sed dicit. immo. q: omnes qui in monumentis sunt etc. Non solum loquitur de bonis sed etiam de malis. ut patet ex dictis. Ad auctoritatem David dicit. q: in iudicio boni nō resurgunt ut iudicent. sed ut iudicent. maxime illi qui tenuerunt vias apo-

stolicas. quia dicit sanctus Thomas. iij. diff. xlvij. q. i. ar. ij. q. ij. q: iudiciaria ptās pauperi debet. ppter tria. Prima ratio quia ppter deum omnia derelinquant. et soli xpo inherēt et ideo nō est eis aliquid quod eorū iudiciū a iusticia deflectat. Unde et ydonei ad iudicandum reddunt. Secda ratio est ppter humilitatem. cui correspondet exaltatio. si nihil ita despectum facit hominē in hoc mundo ut paupertas. ergo merito exaltant vt alios iudicent. Tercia ratio. quia paupertas ē dispositio ad predictā potestātē. ut declarat ibidē. Et ergo nō omniū pauperib⁹ repromittitur sed illis qui relinquentes omnia sequunt xpm fm perfectionē uite. Hec ille ibidem. In illa ergo die virgo maria apostoli et alij sancti de vita apostolica erunt cōiudicantes cum xpo et totus mundus erit subtus inferius a dextris et a sinistris. Et xps dicit virgini. Absterge meā quid vobis viderit. nō q: xpus indigeat cōsilio sed ppter honorē virginis et sanctorum. Sed peccatores nō sic resurgunt ut iudicent sed ut iudicent. Itēq: peccatores in concilio. i. cōgregatione iustorū seu sanctorū. sed inferius erunt a sinistris. Idē xps contra dubium illorum dixit. Omnes qui in monumentis sunt. Patet ergo q: clara ē prima questio. Secunda questio est super clausulam secundam. i. audient vocem filij dei. Contra est hic questio. quia certū est q: in monumentis quicunq: mō sumat. in eo nō sunt nisi corpora putrida et resoluta. talia em corpore non pnt audire. q: nō est ibi aīa. qre ergo dicit. Omnes q: in monumentis sunt audient vocē filij dei. si nō habent aures nec animā. Rātio ē q: sicut de ordināuit quatuor monumenta corporibus. ita etiā quatuor aiab⁹. et non est aliq: aīa bona siue mala qn in aliq: istorū quorū collocatur. et ista monumenta dicunt receptacula. q: cōuenienter aiab⁹ post mortē assignant vt dicit sanct⁹ Tho. in. iij. di. xlv. ar. j. q. j. et i illis anime collocant vt in monumentis. Bonum mentum igitur

Primū est infernus dānator.

Scdm est lymbus puerorū.

Tercū est locus purgandorū.

Quartū est locus beatorū.

Des aīe vadunt in aliquo istorū quatuor locorum. sicut corpora in aliquo. quando ergo dicit xps. Omnes qui in monumentis sunt. intelligitur de animab⁹. quando ad quatuor partes mundi clamabit. Surgite mortui etc. Ista vox audiet in inferno dāntorū. in lymbis puerorū. in purgatorio. et in celo. et statim quilibet aīa in dñte dei inueniet suū corpus

In die animarum.

quod cognoscat sicut tu de mane surgis de le-
cto et cognoscis tunicam qua expoliatus fui-
sti in ferro. De istis monumentis potest intelli-
gi illud **Abam. xxiij.** Abiit angelos suos
cum tuba et voce magna. et congregabit ele-
ctos eius a quattuor ventis a summis celorum
vsq; ad terminos eorum. Nota. a summis celo-
rum. scz noue ordinibus angeloru. in quibus
aie scorum sunt collocata. et omis audiet illa
vocē. vsq; ad terminos eorum. Terminus est il-
lud qd plus distat. qz omis qui sunt ibi audiet
etiā illa voces tube. Non intelligatis qz sit ibi
tuba material. s; qz illa vox xpi resurrectionē
imperans et dicentis. Surgite mortui. venite
ad iudiciū. **Uel ē vox angeli qz dicit sanctus?**
Tho. iij. dis. xliij. q. ij. art. iij. q. ij. in corpore.
erit terribilis: qz comparat voci tube. que est
vox terrois. In primo monumento. scz in in-
ferno dānatorum. ibi est ignis quasi flāma de
sulphure. qz dicit sanctus **Tho. iij. di. l. q. ij. ar.**
iij. q. iij. qz locus inferni talis erit vt competat
miserie dānatorz. **Ubi fm hoc sunt ibi lux et**
tenebra prout maxime spectat ad miseria dā-
natorum. Ipsa autē visio est delectabilis fm
se vt habet in principio metaphisice. Sensus
oculorū est maxie diligibil. eo qz p ipm plura
cognoscim: s; p actus ptingit visionē esse af-
flictiua. in qz videntur alia nob nocua vel re-
pugnātia volūtati. et ideo in inferno b mō dy
esse locū dispositū ad videndū fm lucē et tene-
bras qz ibi nihil pspiciat videat. s; solū illa sub
qdā vmbrositate videat qz afflictionē cordi in-
gerere pnt. **Ubi simplr loquēdo. locū est tene-**
brofus. s; tū etiā diuina dispositione est ibi ali-
quid luminis qz sufficit ad videndū illa qz
pōtēre pnt. Et ad b satisfaciē naturalit' loci.
qz in medio terreybi infernū ponit. vbi n pōt
nisi ignis fetulent' et turbidus et qz fumosus.
Ibc ille ibidē. non tū sūt ibi necessaria ligna.
qz durat p diuinā volūtate. Ibi sepeliunt aie
illoz qz tenent b malā vitā. vt religiosi derictz
alii. z nolūt corrigi nec facere pniaz. qz tales
moriunt. aie sepeliunt in inferno. Auctas xpi
de qdā luxurioso diuite guloso pomposo etc.
Abortu ē diues sepul. ē in infer. Et loqz de
aia. qz corp' in terra fuit sepultū **Lu. xvi.** Er-
go infern' qd scriptura siue monumentū. Et p
istis nō est intentio ecclesie facere aliquē bonū. qz
eis nō pdesent eo qz sūt dānati. Si oia bona
qz hodie sūt in mūdo rznqz fuerit facta eēt p
vna aia dānata nō extraherent eā de inferno
qz ibi nulla ē redēptio. nec exēdi nec penariū
alleniadi. **Qdō dñs de illo diuite qui qñ fuit**
in tormēt' z in illo igne. eleuat' oclis in celum
dixit. p' abrahā. Et cōtinue petijt illā gūnā

aque. nec vnqz obtinuit nec obtinebit. Et hoc
sigt qz nullū refrigeriū pnt hēre. Auctas de b.
Abortu hōie ipso nulla erit vltra spes de eo
Prouer. xi. Qdō mō ausiem' nos faciam' pe-
nitentiā si vna aia de ill' posset exire z facē pe-
nitentiā. Qz quale penit' faceret. Et nos mi-
seri nō curam' p' pccatūm' ac si essem' certi
de vita. pposito diu viuēdi. **Qdō dicit scriptura**
Ante obitū tuū opare iusticiā. i. peniam. qñ n
est apud inferos inuenire obitū. i. refrigeriū.
Eccl. xiiij. Ergo nō eligam' ibi sepulchrū vel
monumētū. In scdo loco. s. limbo pueroz
ibi sepeliunt pueri nō baptizati. **Iste locus ē**
circa infernū dānatorz s; nō ē ibi ignis. nō sunt
ibi demones. nec tormēta. nec dolores. s; non
hnt lumen grē nec claritatē glorie. licet hēant
plures de scia naturali qz habuerint in b mūdo
pbi et apli. licet b nō habuerint sciam aliquā.
qz caro impedit. Sicut si ego tenerē cristallū
absconditū sub capsa s; extra capsa ad lucē so-
lis replēderet. Ita de aia illoz pueroz. Ibi
sunt filij xpianoz iudeoz agarenor' et aliorū
infidelū in solo originali decedentes. dispu-
tant. letant' z gaudent ad iniucē. s; nunqz vi-
debunt deū. Et ille locus dī eoz monumētū
de quib' dicit in scriptura. **Quid tu hic aut**
qñ quis hic. quia exidisti tibi hic sepulcrum
Isaie. xxiij. Et loquit' puero in originali dece-
denti. **Ter dī hic.** de trib' locis fecit mētionē
pmo de vtero matris in qz fuit cōcept' dicens
Quid tu hic. suple cōtra pñt qz nō habes pa-
radisum. et ridere potest. nihil fecit nisi tñ cō-
trari originale. Scdo de mundo in quo ē na-
tus. di. **Aut quasi quis hic.** qñ diceret. fecisti
peccatū. z ridere potest non. Tercio de lym-
bo. d. quia exidisti tibi hic. s. in limbo sepul-
crum. s; quia nunqz fecerūt aliqz pñt in mū-
do. ideo nō habet tormētū s; sunt immundi
ex illa carnali generatione a qñ non pnt lauari
nisi p baptisimū. ideo remittunt ad lymbum.
de quo dicit xps. Amen amen dico vobis ni-
si quis renat' fuerit ex aqua z spūs sancto non
pōt intrare in regnū dei. **Joh. iij.** Nec pñtis
oram'. qz nō pnt inde exire. Tercio locus ē
purgatorij. z ē in corde terre circa locū puero-
rum. z ibi ē ignis qz durabit vsq; ad diē iudi-
cij. solū est ibi in magna latitudine z pfundū-
tate. Ibi em' sunt anime penitentiū qui b nō
pccerunt pñiam nec de pñtis habuerūt tam-
tam contritiōē qñtam habuit magdalena. s;
tenuerūt pñiam datā a pñssore: nil addendo
cum pposito non redēdū ad peccata. tales
quando moriunt nō vadunt ad infernū. nec
statim ad paradisum. qz oportet cōplere pñias.
Sed ad purgatorij vbi stant fm tempus

ad ordinaturus. alique per diem. alique per
menslem annu vel annos vel circa. iuxta pec-
cata purganda et. Iste locus dicitur etia se-
pulcrum animarum. Auctoritas allegorice.
Emerunt ex illis agrum signi in sepulcrum
peregrinorum. Abath. xxvij. Nota emerunt. scz
penitentia eis data a pfectore. agru. non carce-
rem inferni. s. purgatorium. ubi sunt flores vt
in agro garum et orationum. licet non meri-
torum. dicentes. Dne ponatis in corde filij mei
vel amicoi et manumissos vt impleat volu-
tatem tuam et. Alio vero filij negligentes nec
curant adimplere petis a deo iusticiam cotra
illos. Ideo anisuntur manumissos et here-
des. qz deus faciet illis iusticiam qui sunt in ma-
iori pena qz si hic cum corpore et anima cobu-
rerent. quille ignis est maioris actuitatis. De
h. dicit scriptura. Rndg de faciet vindicta ele-
ctoru suoru clamatum ad se. Lu. xvij. Et qz
multi sunt in purgatorio q no fecerut testame-
tu. vel non habebat vnde. vt q subito mortui
sunt. vel si fecerut no coples. Jo ecclia ordia-
uit p oibz istis hodie orare. Snt tn inter oia
tria pcpua q defuncti plus psumt. vt dicit sa-
ctus Tho. in. iij. ois. xlv. q. ij. ar. iij. q. i. o
sacramentu altaris. et elemosyna. Un dic sic in
corpore. Suffragia viuoz psumt defunctis fm
q viuunt viuubz charitate. et fm q intentio
viuoz refert in mortuos. et io illa opa pcei-
pue nata sunt mortuis suffragia q marie ad
coniunctione caritatis pntet vt ad directione
intentionis in alteru. Ho caritate aut sacrm eu-
charistie pcpue pntet cu sit sacrm ecclastice
vniouis. pntes illi in q tota ecclia vnus et co-
solidat. s. xpm Un eucharistia est qst charitatis
oigo siue vinculu. Sz inter charitatis effectus
pcpui e elemosynaz op. et ita ista duo ex p-
te charitatis pcpue mortuis suffragant. s. sacri-
ficiu ecclie et elemosyne. Sz ex pte intentionis
directe in mortuos pcpue valet oio. qz oratio
fm sua roem no solu dicit respectu ad orante
sic et cetera opa. s. directu ad id p quo oratur
et io ista tria ponunt qst pcpua mortuorum
subsidiu. quibz qunqz alia bona q ex caritate
fiant p defunctis eis valere credenda sunt. Ihec
ille ibide. Si si haberetis oculos claros vide-
retis quo aie hodie exiit de purgatorio et p-
cedionalit intrant ad nuptias paradisi. Ia pas-
chandiu mo p eis de illis elcis incorruptibili-
bus q no pnt declarari. qbus dixit xps. Ego
dispono vob. Lu. xxi. Qd q mense sunt ia ibi
parate. p refectione animaru q ieiunaru in pur-
gatorio. Jo dicunt tot mille per mundu. tot
ordes sunt et elemosyne. Jo faciatu vt bti con-
sueuistis. Quar locus est beatoru in celo

empyreo. In illo sanctissimo sepulchro va-
dnt hoies et mulieres qui in hoc mudo tenue-
rnt vita perfecta. qui licet peccauerut tamen
p tempe couerterut se ad deu: coterendo p/
ponedo de cetero abstinerre a peccatis. fecerut
codignu pnam intantum q bona excedunt
peccata que fecerut. tales qz morunt statim
ab angelis portant cora xpo. quibz dic xpus
Laborastis ideo mo quiescite. ieiunastis ideo
mo comedite. De hoc dicit xps. Factus est vt
morere medicus et potare ab angelis in si-
num Abrahe Lu. xvi. qz iam habuerat hie
purgatoriu p pnam et patientia. De isto mo-
numento auctoritas anagogice. Quasi esoy-
dientes thesaurum: gaudentqz vehementer
cum inuenerint sepulchru. Job. iij. Dicat qd
illi qui fodiut p inueniendi thesaurum gau-
dent qz inuenerint: licet laborauerint fodi-
do. ita quis delectat faciendo pniaz. quia ex-
pectat thesaurum paradisi. Et p istis io or-
mus. quia nihil indiget a nobis: licet gaude-
ant de bonis que facimus. Respicit em nos
per fenestras gaudentes. Dico vobis q gau-
diuz est angelis in celis Lu. xy. Ideo heri
festiuauimus de omnibus sanctis vt nos iu-
uent hodie de mortuis in purgatorio exi-
bus vt habeat gloria.

De sancto Abartino Sermo primus.

Ignouit eu ibe

nedictioibz suis. habet originalit
Eccl. xliij. recitatur in epla hodi-
erna. Sicut festu et solenitas hodierna pntis
dici est illi gloriofissimi pfectus bti martini
amici dei. Ita de eode erit nrm fmo. Et de sua
vita et pfectione spuali nos poterimus ex-
bere exempli et instructoez ad saluatoz aiaz
nostraz et informatoez vite. Salute pri vir-
go Abaria. Ego pposui istud thema vfe de
uotioni sub tali intellectu q de cognouit. scz
approbando et acceptando bti martinum in
suis bndictionibz. Pro cui intellectu et decla-
ratione sciendu q virtutes et bona opa sancta et
meritoria p quas ho acqrit glam celi dicunt
bndictiones. Ro. et fundat in quadaz regula
pblic dicens. A fine denominat res. Et cui fi-
nis boni est ipm q bonu est. Et cui finis ma-
lus est ipm q malum e. Ad ista regula decla-
ret in theologia. Videam pcta que ho facit
ptra dei et sua pcepta. ad que finem dicunt:
ad morte. finis illoz scz pcepto: mors est. ad
Roma. vi. Quia mala opa et peccata que ho
mo facit auferut vitam anime. Item auferut
viam glorie. Et ab isto fine dicunt pcta mor-
talia. p regulam. quia a fine denominat res

De sancto Martino.

Ita p^o oppositum. seruire deo in bonis operi-
bus in p^onia. in sancta vita viuendo fm eius
voluntate & nō fm sensualitatem. talia ope-
ra ad quem finem ducūt: dicit scriptura san-
cta ad vitā eternā. Serui aut facti deo habes
tis fructū vestrū in sanctificationē. finem vō
vitam eternā. ad Rom. vi. Ideo opa que fi-
unt in gratia dicunt viua. quia finaliter du-
cunt ad vitā eternā facientes. Adodo videas
mus virtutes ad quē finem ducūt. sicut sunt
virtutes theologicales. scz fides. spes. & cha-
ritas. Et cardinales siue morales. vt pruden-
tia. tempantia. iusticia. & fortitudo. et vtutes
spirituallī. vt vult scia. intellectus. p^osiluz
Iste virtutes ducūt ad finē diuinā benedicti-
onem in die iudicii qm xps sedebit iudicādo:
p^o peccatorib^o dabit maledictionē dicens. Dis-
cedite a me maledicti in ignē eternū qui para-
tus est dyabolo & angelis ei^o Abath. xrv. sed
p^osonis bonis & virtuosus dabit benedictionē
dicens. Venite bñdicti patris mei possidete
patū vobis regnū a p^ostitutione mūdi Abath.
xrv. Si g^o a fine denotat res. et virtutes du-
cūt hoīem ad illā finalem bñdictionē. Ideo
virtutes dicunt beatitudines. Auctas. Et ei
benedictionē dabit legislator: ibūt de virtute
in virtute: videbit deus deoz. i. angelorum.
in syon legislator est xps. Ratio. qz nulla bo-
na lex dat nisi p^o cū. Ipse em dedit legē moy-
si in monte synai indur^o veste ignis. Ille idē
z nō alius indur^o veste humanitatē q^o est pul-
crior igne dedit legē euangelicā dulcē & beni-
gnam & suauē. Iste legislator dat benedictio-
nē. et declarat cum dicit: ibūt de virtute in
vtutem. scz de bono in melius. Patet g^o q^o vir-
tutes dicunt bñdictiones. Lum g^o beat^o mar-
tinus fuerit plenus virtutib^o & valde virtuo-
sus. bene dicit thema de eo. Lognouit euz. s.
dn̄s in benedictionibus. i. in virtutib^o suis. p^o
thema. Si om̄s ei^o virtutes vellem nobis de-
clarare nō sufficeret tps. Sed de p^osentī decla-
rabo quinqz de quibus poterimus habē bo-
nam instructionē &c.

Prima est fidelitas mentis.

Secunda humilitas cordis.

Tercia pietas operis.

Quarta asperitas corporis.

Quinta firmitas vite.

Et de istis dicit thema. Lognouit eum in bñ-
dictionibus suis. Dico primo q^o be. martin-
us fuit multū pfectus in fidelitate mētis. s. i
fide catholica. nō solū qm fuit adult^o: s^o etiam
puer octo vel nouē annoz prudēter sciuit eli-
gere de credētib^o q^o nūc erant in mūdo melio-
rem. nec voluit dimittere credentiā electam.

nec ppter minas patris. nec aliter. Tempore
em suo erant in mundo trēs credentē seu le-
ges generales. Paganica. Adosayca. Euan-
gelica. Paganī enim adorabant idola de au-
ro et argento lapide seu ligno intra que erat
demon dans eis responſa qm recurrebant ad
ea volentes scire quis fecit furtum: dicentes.
O deus quis furatus est hoc. Dicebat vt iu-
uarent &c. Istius secte erant parentes beati
Martini. licet essent valde generosi fm mun-
dum. Scōa erat lex moſayca v^o iudaica. quā
teneant multi. Tercia est lex euāgelica. quam
xps ore p^oprio p^omulgauit. Secta autē sara-
cenica nondū erat. qz nondū sūt occingēti an-
ni q^o agareni incepti. nec sunt nisi chaffiani
renegati. Parentes autē bti Martini volebāt
eum facere idola adorare. et ipse nolebat. Lo-
gitare quid dicebat sibi pater. etiā adora deū
meum. Sz dicebat beatus Martinus. Ado-
do ego adoro illū qui me fecit. qz illa que vos
adoratis opera sunt hominū arte humana fa-
bricata. Ad quem pater. Et nunquid vides
q^o loquuntur et respondent ad interrogata.
Et puer. Illi sunt demones qui loquuntur. qz
deus non est nisi vnus in mūdo. sicut est vn^o
rex in vno regno. Sz vestri dū multi vident
esse. finaliter beatus Martin^o puer octo vel
nouem annoz non voluit pquire legem verā
ex quo lex patris non sibi placebat. Ideo iuit
ad synagogā iudeoz ad rabinos: dicens eis
Quid adoratis vos? Responderūt. Nos nō
adoram^o opa manū hominū. s^o adoram^o deum
creatorē celi & terre. non adoram^o idola vt pa-
gani. nec imagines vt xpiani. Et beat^o Mar-
tinus. qd p^omittit vobis ille de^o. Rndit rabi-
nus. p^omittit nob^o panē et vinū et oia terre-
na & tpalia. qz dic^o p^o p^osa. in. j. c. Si volueritis
& audieritis me bona terre comedetis. Et mar-
tin^o. Et in alia vita p^omittit aliqd. Rabinus
tacuit. qz in tota lege moysi non p^omittit vita
eterna. Et martin^o. Vestra credētia videtur
mibi bona p^o isto mūdo: s^o qz habem^o moriē
dimittere istū mūdū & ire ad aliū. & lex v^o nū
hil dic^o de alio. v^ora credētia de vno deo videt^o
bona: s^o spes v^ora vana. iō non placet mibi lex
v^ora. Iō reprobatā lege paganica & moſayca
p^opter spē vanā. veit ad eccliam xpianoz petēs
epm vel curatū q^o erat valde ap^o. & bñ fuit ne-
cessariū. q^o qm vidit nobile et tā g^oiosum gau-
sus est. scies sui generis nobilitate: dices. qd
vultis fili mi. Rndit b. martin^o. Tellē cogno-
scere creatorē. qz lex pris mei & iudeoz n^o pla-
cet mibi. iō velle scire vos xpiani qd adorati.
Rndit eps. d. nos xpiani credim^o & adoram^o
vnū deū creatorē celi & trez oim rez corpaliū

et spiritualis. Qui licet sit vnus in essentia, est tamen tres persone. scilicet pater filius et spiritus sanctus. Respondit beatus Martinus. Pater: hoc non possum intelligere qd vnus deus sit tres persone. Episcopus declarauit qd sicut in sole vno sunt tria. subiecta. radius. et calor Ita in deo vno est pater filius et spiritus sanctus. Sic nos christiani intelligimur trinitate personarum. Non cogitemus qd sint tres persone vt tres reges. sicut est de sole. Et nunquid deus est maioris virtutis qd sol. id est. Respondit beatus Martinus. Bene placet mihi hoc. sicut vnus de lege vestra propter qd ego abhorreo eam. qd adoratis imagines. vt parentes mei idola Adoratis enim imaginem vnus hominis crucifixi. Et ui ait episcopus. Fili nos non adoramus nisi deum creatorem. Sed filius uos debet scire qd ex peccato inobedientie patrum nostrorum patris post factis omnes homines erant pccati in infernum. Et ait Martinus. Bene credo. sicut qui facit contra voluntatem imperatoris. Et episcopus. Propter qd filius dei non pater nec spiritus sanctus assumptis naturam humanam in utero cuiusdam puellae virginis. quemadmodum radius sol transiens per vitrea colorata. radius recipit illi colorem. et non suba solo nec calor. Et sic filius dei factus est homo et deus. dices patri. Et opatio: qd tot suspendant in furca inferni. Et per ego solo suspendam in furca inferni. ne aliquis mihi credens te obediens suspendat. Et placuit patri. Et ne tantum beneficium qd nobis fecit tradat obliuioni a christianis: in memoria tantum beneficij tenemus crucem et imaginem suam. quod fuit passus. et imaginem matris. non vt adoremus: sicut ne obliuioni tradamus. Et ait Martinus. Adagna ratio est ista et placet mihi. Id est de imaginibus sanctorum. per memoriam. Id est de hostia. Nos non adoramus panem. qd dictis verbis a christo ordinatis non remanebit ibi panis: sicut infra contina albam est christus verus deus et verus homo. Istud sacrificium instituit nobis qui debuit recedere vt christiani adoraret eum et non idola. Nunquid vidistis vos imperatorem in terra continas in templo qui vadit cum patre vestro. et adorat a milibus. licet non videat ab eis. Id est de christo. Et ait Martinus. Ad videmus quod permittit nobis lex vestra. Respondit episcopus. Respondeo. diuitias. honores. nec dignitates. seu delectationes. imo dicit qd despiciamus omnia mundana. sicut permittit nobis per christum remissionem in baptismo. propter hoc ordinauit baptismum. Et si post homo peccat ordinauit sacramentum penitentiae. scilicet ceteri de peccatis pccati. Et in alio mundo permittit sibi obediendum gloriam eternam. qd omnes aie sanctarum personarum statim qui recedunt a corpore per mortem. ab angelis portant ad gloriam

et post in iudicio resurgunt et simul cum corporibus habebunt gloriam perpetuam. Et ait Martinus. Propter multa placet mihi lex vestra. Rogo vos deus mihi in scriptis fide vestra. Et dedit sibi in scriptis. Et redo in deum. et infra paucos dies sciuit cordeten. Quam fide dicebat quilibet die mane et sero flexis genibus de articulo ad articulum. Ecce beatus Martinus quod habuit fidelitatem mentis. Si dicat. frater. vbi habuisti ista Dico qd de historia. sicut breuiter. Dicit enim historia. Martinus ex nobilibus gentibus natus. cum esset annorum. xij. inuitis parentibus ad ecclesiam conuiguit. secus cathedram. id est in lege instructum fieri postulauit. Cathedra id est qd in instruere. cathedram. id est in instruere. Omnisque autem ista qd cathedra verbo ei qd cathedra in omnibus bonis. ad Gal. vi. Adorasti in hac vite imitari beatus Martinus ad discendum et quilibet die diceo. Et redo in deum. qd alia magni periculum est. maxime tempore antichristi. Ideo apostolus ait. Corde credis ad iusticiam: ore autem confessionem fit ad salutem. Rom. x. Secunda pars beati Martini fuit humilitas cordis. quod inuicem erat humilis quod nihil presumebat de se. licet esset filius tribuni. Tribunus enim id est qd capitaneus mille hominum armorum. sicut centurio de centum. Pro beati Martini ducebat sub panerio suo mille homines armorum. Et beatus Martinus non se exaltauit de hoc imo qui per fuit fener. impator voluit vt filius suus sanctus Martinus teneret locum patris. qd tunc erat. xvij. annorum. et noluit. sicut coactus fuit miles. Qui dixit intra se. Solo nomine milita bo f opere tenebo vitam heremite. Pater eius iuerat cum mille et ipse vno scutifero erat contentus. pater enim habebat sellam deauratam. et ipse nihil horum habebat. Potest cogitare quomodo iuxta malam consuetudinem mundi quia qui aliquid vult per deo humiliari quod deridebatur. Sed beatus Martinus non curabat de derisionibus. sed vt placeret deo hoc fecit. qd humilitas semper placuit deo. Qui vult attendere ad verba obloquentium. nunquid facit aliquid boni. certe non. Ideo beatus Martinus non curabat. qui dicebatur ecce quomodo vadit in vituperium generis sui. Poterat dicere cum apostolo. Si homines placerent christi seruis non essem. ad Gal. i. Iste de scutifero. creditis quod vellet seruituti ab eo. imo id est ministrabat scutifero. Dicit historia. Factus est miles vno solo seruo comite contentus erat. et cui versa vice adeo seruiebat vt ei plerisque calceamenta detraheret et ipsa detergeret. Ad praeterea. dicat qui lauabant se de mane. Idem in prandio dabat sibi aquam ad manum et seruiebat sibi in mensa. et i sero discalciabat et diceret scutifero. qd ait christus. non veni ministrari sed ministrare.

De sancto Martino.

Ecce quanta humilitas cordis. Et nos inflati sumus de nihilo. intm qd nihil valemus. Ido xpus dixit. Quicunq; voluerit inter vos maior fieri sit vester minister &c. Math. xx. Ex virtute huius humilitatis curauit leprosos. Dicitur quoq; semel obuiauit cuidam leproso parisiis corrupto qd oēs fugiebant. Et beatus Martinus contempletus est eum: dicens in te. Talem faciem Iesus xpus habuit in die passionis sue inflatus ex alapis et turpe vt isse. nec cognoscebatur vt isse. qd dixit Ysa. Vidi mus eū et non erat aspectus. reputauimus eū quasi leprosum. Ysa. liij. Et beatus Martinus amplexatus est eū et osculatus et subito leprosus fuit curatus. In quo ostendit xpus qd tūz sibi placebat humilitas beati martini. Ideo attēda/tis ne supbia inſet cor vestrū. Om̄s inuice humilitatē inſinuat. qd dñs superbis resistit. humilibus autē dat grām. p̄ma p̄e. v. Ter cia virtus beati Martinus erat pietas operis. Nam ita erat pius erga xpi pauperes qd dicit historia. opem ferebat miseris. alebat egētes. vestiebat nudos. Nihil autē sibi ex stipendijs militie p̄ter quidānu victū reſeruās. de cras ſino non cogitabat. Nō expēdebat in vanis ſtatibus onamētis &c. Non opus est follo cym baltum ſuſpendere collo. ſi in paupib; viduis puellis. orphanis. hoſpitalib; et captiuis &c. Ad p̄acticaz nota. poſſiq; dederat pecunias. dicebat ſcutiſſer. Nas qd comedem? Rēde/bat beatus martinus. Modice fidei. Est auis aliqua qd se ponit ad dormiendū de ſero ſecerit. p̄uſione. nō. et tñ de in crastinu puidet ſibi. qd qñ facit ſuū officiū. ſc; cantaret volare in qd bñdicat deū. Iuxta illud Dauid. iij. Bñdixite oēs volucres celi dño &c. Quilibet enim auis laudat deū ſm p̄ſuetā naturā. et ſm bñctiuarū ſibi a deo datū. Aliter philomena. Aliter oreneta. Alitē galandra. ſaciamus nos iſta duo. laudem deum maner ſero genitib; ſcribis &c. volem? Gloriat noſter eſt labor. Iuxta illud. Ido naſci ad laborē et auis ad volandū. Job. v. qd facit iſta duo in qd q; ſtatū ſit nunq; deſiciet ſibi aliqd. nec morietur fame. Dicat de elemoſyna quaz dedit paup; nudo de p̄te mantelli. et in nocte cū oraret vidit celos aper tos et xpm induitū illo medio mātello. et angel i ſibi dicebāt. quō ſic erat indut? Rēdit xpus Martinus hac veſte me cōtegit. Iō amore ſui porto. oñdens in ſi quātū placuit ſibi pietas beati Martinus. Quō deberem? eſſe p̄j ad paupes. hō credit dare paup; et dat xpo. Ideo in iudicio dicit xpus. Venite benedicti patris mei poſſidete paſtū vob; regnū a cōſtitutiōe mundi. Et ſituri em̄ et dedisti mihi bibere. Hoſpes et i et collegisti me. Audistis operuisti me. In firmus et viſitaſti me. Et dicent. Dñe vbi vidimus te elurientem et pauius te &c. Dicit Quod vni ex minimis meſis ſcaſtis mihi fecisti. Math. xxv. Quarta virtus beati asperitas corporis. Licet alis eſſet pius. ſibi erat crudelis. intm qd mirū erat qd poterat vi tute. Reſignata milita poſuit ſe cum heremitis. inter quos faciebat asperitates magnas. P̄mo in lecto ſtricto. culcitra. plume erat ci neres. lintheamina allicium. ceruicale lapis. nihil p̄ter q; tunica et allicium induebat. eius victus quoniam? erat panis et aqua. niſi in feſtiuitatib; paſce et natalis &c. quia tūc come debat caules. erat valde macer. et ſic cōſerua bat virginitatem. ſemper fuit virgo. Virgini tas em̄ nō cōſeruiatur cum delectamentis &c. Sed &c. Et intm placuit deo qd virgines bea ta katherina et beata Lucia deſcendebāt de celo ad loquendū cum eo in cella. Et qñ diuina reuelatione fuit factus epus Turoneſis in francia. nō mutauit modū viuendi nec ſtatū. immo dicit ſcriptura. Factus archiepiſcopus turoneſis. idem conſtantiffime perſeuerabat qd pius fuerat. eadē in corde humilitas. in veſti tu ſilitas. atq; ita implebat ep̄i dignitates vt ppoſiti monachi nō deſererent. Tripem quā habuit in cella cathedrā ep̄iſcopale ſedit. ſ. re do qd p̄ ſua perſona de redditiū ep̄iſcopatus nō expēdebat decē florenos in anno. totum dabat in eccleſijs &c. Dicit cum ſenex ſemel viſitaret ep̄iſcopatū equitans in aſino p̄ neceſſitate vt xpus &c. obuiauit duob; equis. Dicitur hiſtoria quomō equi fugiebant et mili tes ceciderunt. Et indignati contra beatum Martinū quē nō cognoscebāt et percutiebāt eū bene. ipſo nihil dicēte &c. Ex iſta patiētia et asperitate corporis deus fecit ſibi gratiā in mortuis ſuſcitandis ac ſi a ſomno eos excitaret. Abſoluerit notate iuxta illud apoſtoli Abſoluerit membra veſtra qd ſunt ſuper ter ram &c. ad Col. iij. Quinta virtus fuit ſi mitas vite. quia perſeuerauit in his asperita tibus et virtutibus yſq; in finē. Viri em̄ dic ca centū annos. et in fine dē miſit ſibi angelū nunciāns ei diem obitus ſui. et ipſe reuelauit ſuis diſcipulis. qui dixerunt. Cur nos pater deſeris aut cui nos deſolatos reliquiſti. In uadent em̄ gregē tuum lupi rapaces. Rogabant eū vt rogaret deum vt amplius viuere t Qui cōpatiens eis orauit dicens. Dñe ſi ad huc p̄lo tuo ſum neceſſari? &c. Abſcedit autē qui viſitabat eū dixerunt ſibi qd mutaret lez cū &c. qd noluit dicē qd vbi viſitaret volebat

mon. hoc erat miracula: qz si aliqd mō vellet
facere esset stulticia. quia si asinus oneratus
dicit oportet deponere onus zc. z iacebat i dor
to: vtp quādā trapā seu fenestrā respiceret cē
lū. Et fuit sibi dictū vt verteret se. Respondit.
Sinite me celū videre: vti spūs dirigat ad do
minū. Finaliter venit dyabolus ad eū. Qui
sate vos qz quātūcūqz homo sit sanctus in fine
veniūt demones. Virgo Maria obtinuit p
gratia ne in fine videret demones. Martinus
autē repēdēs eum dixit: Quid hic stas cru
enta bestia. Nihil in me funestū repies. sed si
nus Abzæ me suscipiet. Dicitur cōmuniter q
qñ Martinus erat puer qñqz annorū inuenit
vnū obolū quē recepit: z nō restituit. z dyabo
lus habebat illud peccatū in scriptis. Et bea
tus Martinus nō recordabatur: sed orauit deū
z dñs sibi reuelauit. z statim cōfessus est. z res
tituit. hoc dicit. Quis tibi peccata oīa in bap
tismo remittant. Et ergo hoc non est veris
qz denariū straxerit. tñ possibile est. Abodo
cogitate hic si tam modica contra tam sanctū
virū dyabolus habuit: quid faciet de te rapto
re qui tot millia florenorū rapuisti. qñ dicit. et
centū vel mille florenos de vsura furto vel ra
pina tulisti. z vos iudices q d sentētia iniusta
habuistis tot zc. z tu latro. Ideo mō de bona
hora respiciatis domū z bursum z restituantis
etiā si omnia deberetis vendere. Dicat quō
tradidit animā sanctissimā in manib⁹ angelo
rū: z fuerūt auditi cantus angelorū. Dicat mi
raculū qd factū fuit cū corpus honorifice por
tare ad sepulcrū de duob⁹ paupibus ceco. s.
z claudo. L. ecus em portabat claudū. z clau
dus dirigebat ceco viam. et gentes videntes
tantā charitatē dabāt eis largas elemosynas
Qñ ergo audiebāt miracula que corpus bea
ti Martinus faciebat: nolētes curari ne questū
amitterēt voluerūt diuertere ne obuiaret sa
cro corpori. cui tamē pter intentionē obuiave
rūt: z curati sunt. In quo innuit magna san
ctitū. cū tamē in miraculis requirāt fides et
votio patientis. De xpo legis q fecit pauca
miracula in nazareth ppter eorū inuotionē
zc. Ideo pfeuerate in bona vita qz xps dixit.
Qui pfeuerauerit vsqz in finē hic salu⁹ erit.

De sancto Martino Sermo secūdus.

12 dieb⁹ suis pla

uit deo. Eccl. xliij. In oīa p̄iosa
q nobis de⁹ dedit in h mūdo ē tps
z dies qb⁹ viuim⁹. qm in h solo tpe pōt hō pe
nitere p̄iteri et amorē dei ac gloriā eternā ac
quirere. In alio autē tpe non. Autozitas. Ade
oportet opari opa eius q misit me donec dies

est. veniet nox qñ nemo pōt opari. Jobis. ix.
Nox significat statum post mortē in inferno.
vbi sunt tenebre exteriores. vbi nemo pōt
opari. sed recipere qd opamus ē. Ideo fl. h. p. f.
Luz viuus fac si quid factur⁹ es. qz vltra neqz
fides est neqz labores neqz penitentia. Ideo
Salomon dicit. Quodcūqz. s. boni pōt faces
re manus tua instāter opare. Glo. dum dies
est. dū tps habes. lequif. qz nec opus nec rō
nec scia nec sapientia erūt apud inferos. Glo.
id est valebūt nbi post mortem. q tu pperas.
Eccl. ix. Est q tps multū p̄iosum. Aug.
Nihil p̄cios⁹ tpe. Sz heu hodie nihil vili⁹ re
putat. Ideo aplūs. Ecce nūc tps acceptabi
le. ecce nunc dies saluti. ij. L. x. vi. Qui igif
dies suos bñ expedit talis placet deo. z de qñ
bet tali dicit verba p̄missa. In dieb⁹ suis pla
cuit deo. Que verba ad laudē z gloriā sancti
Martinus applicadō sciendū q reperio quāqz
dies in quib⁹ ipse deo placuit. et nos exemplo
suo etiā placere debem⁹.

Primus est innocentie z puritatis.

Secūdus est adoleſcentie z agilitatis.

Tercius est iuuentutis z integritatis.

Quartus est senectutis z antiquitatis.

Quintus est decrepitis z debilitatis.

Isti quinqz dies sunt qñqz etates in qbus iste
gloriosus sanctus placuit deo. Prim⁹ est in
nocētie z puritatis. qz innocentia et puericia
valde placent deo. Ad patet pmo qz tpi lau
datione. Nam in euāgelio legis q postqz xps
intrauit hierusalē in die palmarū venit in tem
plo vbi erant pueri qui clamabant dicentes.
Dauid filio David. Videntes autē p̄ncipes
sacerdotū z scribe z pharisei indignati sunt. z
dixerunt. Audis quid isti dicunt. Iesus autē
dixit eis. Et qñ. Nūquid legis quia ex ore
infantiū z lactentiū p̄feciisti laudem. Math. xxi.
Secūdo patet ex familiari cōuersatione.
Nam in euāgelio legis q oblatus fuit christo
paruli vt man⁹ eius p̄poneret z oraret. Disci
puli autē cōminabant offerētib⁹ et increpabant
eos. nō qz nollet qz bñdicent. a xpo. sed quia
nondū habebāt plenā fidem. putabāt q xps
lassaret p importunitatē eorū. z etiā ppter xpi
dignitatē phibebāt. Quos cūz videret Ihs
indigne tulit. z ait illis. Sinite paruulos ve
nirē ad me z nolite phibere eos. Talis est
regnum celorū. Et cōplexans eos z imponēs
manus super illos bñdicebat. Math. xix. z
Ad. x. Tercio ex cōformitate. quia xps fuit
similis eis. qz voluit nasci puer. Sed verū est
q nisi pueri ad chāstū veniant z ipm laudent
nō placēt xpo. Ideo ista duo requirunt. scz q
ad eum veniāt z q ipm laudent. Que p̄fecte

De sancto Martino

fuert in beato Martino: qz venit ad xpm et laudauit xpm: qz iuxta legendā suā Martin⁹ fuit fabarie pānonioꝝ opido orūdus. sed intra italiā papie alitus. Et pater qui erat tribunus militum sub Constantino et Julio cesare et mater sua adorabāt idola. et vt moris erat ducebant eum ad templū idolorū. sed cū esset decem annorū noluit ire ad templū nec volebat adorare idola. verberabāt a patre et mfe. nec ppter hoc faciebat. Dicebat em eis qz inspirationē spū sancti. Vos estis bene fatui qz illas statuas adoratis et creditis qz sunt dij et qz fecerūt mūdum. nō loquunt nec audiūt. Tūc dicit xpiani. Dēs dij gentiū demonia dominus aut celos fecit. ps. xcv. Et alibi. Similes illis sūt qz faciūt ea et oēs qz cōsidūt in eis. ps. cxlij. et. cxliiij. Melletis esse talis. Eerte credo qz nō. ergo quō sunt dij. non ibo nec credā in eis. Et veniebat in ecclesiā xpianorū. et videns ibi crucifixū et imaginē vginis Marie tenentē filiū in manib⁹. et sacerdotēs hostias eleuātes: interrogabat sacerdotes dicēs. Domine. de crucifixō. qd ē hoc. et qd ē h de imagine vginis marie. sūt isti dij vri. est ita fatui sūt aliq. Et sacerdos discret⁹ ad plenū ei oia ē dicauit. Primo de virgine maria quō fili⁹ dei venit incarnari in ea ad redimendū nos. qz oportebat qz esset de⁹ si debebat nos redimere. et hō vt posset pati et portare mortē quam meruimus. Et cōueniēs fuit qz de virgine nasceret zc. Et iste imagines fili nō sunt dij sed p eas memoramur. nec eas adoramus. filios quos representāt. et h fuit ppter rudes zc. Puer aut factus fuit valde pientus. et interrogauit de hostia. Rndit qz erat ibi deus sub illa albedine post plationē aliquorū verborū sicut rex infra cortinā. et hoc pōt deus facere qz mūdū de nihilo creauit. Dixit puer. Ego sum de pte vestra. et sic cōtentus rediit ad domū et totum narrauit patri et matri. ppter qd fuit acriter verberat⁹. Tandē inuitis parētib⁹ ad ecclesiā cōfugit et cathecuminū se fieri postulauit. id est informari. et didicit Pater nfr. Ave maria. et articulos fidei. f. credo. et quotidie deuote ea dicebat. Sic de eo pōt dici illud sapiētis Phinees fili⁹ Eleazar in bonitate et alacritate ac fuit placuit deo. Eccl. xlv. Phinees interpretat ore regem. Eleazar interpretat deus meus adiutor. et signat beati Martinū qz fuit fili⁹ dei p orationē. in qbus in iuuetute qescebat ppter qd placuit deo. Aporalit. ita debent doceri pueri vt sciāt Pfr nfr. Ave maria. et credo. vadāt ad ecclesiā zc. Sed iā docetis eos cantilenas et choreas zc. Ibo dauid. filij qui nascunt exurgēt et narrabūt filiis suis. Et

ponāt in eo spem suā et nō obliuiscant operi dei et mādāta ei⁹ exquirant. He sūt sic ptes eorū generatio praua et exasperans. ps. lxxvij. Glo. xpiani qz nascunt ex aq et spū sancto debent docere filios suos ponere spem suā i deo p orationēs deuotas et fidē et seruare mandata dei zc. Et nō sūt sicut patres eorū. f. sic pagani et iudei p choreas et cantilenas zc. et hīere. xij. Si ethiops poterit mutare pellē suā. q. d. non. Nota d puerō damnato. de quō Gregorius. Secūda dies est adolefcētie et agilitatis. qz adolefcētia etiā bñ placet deo. Inf oia autē ppter qz adolefcēs placet deo est humilitas et pietas. pcpue in adolefcētia. qz ista sūt que omāt puritatē et innocentia. qz sine humilitate non placet pulchritudo. nec puericia sine pietate. qz tales vult nos esse xps qualis ipse fuit in illa etate. Ipse em fuit humilis dicens discipulis suis. Discite a me quia mitis sum et humilis corde. Ath. xi. Fuit etiā pius et misericors. Unde Gregori⁹. Deus cui ppriū est misereri semp et parcere. Fuit etiā sobrius. qz xl. diebus ieiunauit. Ath. iij. Talis etiam fuit iste gloriosus sanct⁹ Martin⁹. Nota qz vincit et cathenar⁹ factus est miles. et ex ppeo cesaris p patre militabat. Sed vultus aut dire humilitatē eius. ipe ptenus erat vno seruo: cui pfa vice adeo seruebat vt ei plerūqz calciamēta detergeret et abstraheret. Nota de eius pietate quō ambians in porta cum nihil pter arma et vestē haberet. mediā vestē algenti paupi nudo tribuit. et in nocte vidit xpm loquētem angelis et dicentē. Martinus adhuc cathecumin⁹ hac veste me cōtegit. Nota etiā quō omnia que erāt in mensa dabat. et de crastino nō cogitabat. Nota de eius sobrietate et tante fuit sobrietate: vt iam nō miles sed monachus putaret. ppter qd cōmilitones eum miro venerabant affectu. Aporalit. tales deberēt esse adolefcētes. f. humiles. misericordes et sobrii. f. hodie totū est cōtrariū. vt patz in habitu. trussis et comessatiōib⁹ zc. Auctas Hemo adolefcētia tuā cōtemnat. f. exemplū esto fidelij in verbo. in cōuerfatione. in charitate. in fide. in castitate. pma Thymo. iij. et pma Pe. v. Adolefcētes subdit estote seniores. Dēs autē inuicē humilitatē infinuat. qz dñs supbis resistit. humilib⁹ aut dat gratiā Tales nō sunt hodie adolefcētes. imo timeone simus in fine mūdi iuxta pphetiā apostoli dicētis. Hoc scito qz in nouissimis dieb⁹ instabant tpa piculosa. et erunt homines seipsos amātes. cupidi. elati. supbi. blasphem. parētibus non obediētes. ingrati. scelsi. sine affectionē habētes spem quidē pietatis. virtutē

Bermo

ast eius abnegates. ij. Thymo. iij. Hec omnia
hodie in adolescentibus patet ad oculum. Ter-
tius dies est iuuentutis et integritatis. et incipit
in. xrv. anno vsq; ad. xl. In hac etate xps ba-
ptizari voluit. q; in. xxx. anno vbi audita est
vox patris. Hic est filius meus dilectus. Et statim
post ductus est in desertum a spiritu sancto. vbi ie-
iunauit. xl. diebus et noctibus. et. postea p'dica-
uit et miracula fecit et multos conuertit et. Sic
enim iste sanctus Martinus. Ita cum esset annorum
xx. ad baptismum conuolauit. Post hoc fere per
biennium licet solo nomine militauit ad p'ces tri-
buni sui q; p'mittebat se renouari in seculo. et
sic ad heremum conuolauit induens cilicium et.
postea visitauit sanctum Hilarium pictauiensem. epi-
scopum. et ab eo est acolitus ordinatus. vbi mo-
net a dno p' sopore pariter visitare. vbi inci-
dit in latrones q's conuertit. Nota quo dya-
bolus ei apparuit querens q; iret. Rndit. q; dñs
eum vocauit. Qui ait: Quocumq; ieris dyabo-
lus tibi aduersabit. Rndit. Dominus mihi ad-
iutor: nō timebo et. Ita q; matre conuertit pfe
in errore pmanere. Et cum redisset puctauiam
quidam cathecuminus mortuus est quē p oratio-
nem suscitauit. etiam alius q; suspensus fuerat re-
suscitauit. Postea aut t'm placuit deo et homi-
nibus q; factus ē epus thuroneus. ita vt de eo dici
posset illud. Dilectus deo et hominibus. cui memo-
ria in b'ndictione est. Simile illi fecit et ecclesia san-
ctorum. Eccl. xlv. Nota. dilectus. q; suauis et mi-
tis sup oēs homines. Quartus dies ē senectutis
et antiquitatis. in quo placuit deo. q; postq;
fuit epus nō ppter hoc mutauit statum. q; eadē
erat in corde humilitas. eadē in victu paritas
et. q; sciebat dictū ap'li dicētis. Oportet ep'm
irreprensibile esse. sobriū. prudentē. omatū.
pudicum. hospitale. doctore. nō violentū. nō
peccatorem. sed modestū. nō litigiosum. nō cu-
pidū. j. Thymo. iij. Et alibi oportet ep'm sine
crimine esse: sicut dei dispensatore. non supbi
non iracundum et. sed hospitale. benignū. so-
briū. iustum. sanctū continentē. amplectentē euz
qui m' docuērūt est fidelē sermonē vt potens
sit exhortari in doctrina sana et eos qui cōtra-
dicūt arguere. T'pū. j. Tūc autē multū se ar-
mauit de patētia. Nota de impatore qui no-
luit eū pmittere intrare domū suā. Nota quo
sanauit vaccā a demonio. Vide legendam.

Adoraliter. ista patētia est senibus necessaria
et. Tūc apl's. Patētia vobis necessaria ē vt
voluntate dei facietes repositis p'missionem.
Adhuc eū modicū aliquatūlū q; venturus
est veniet et nō tardabit. iustū autē me et fide
viuit. Qd si subtraxerit se nō placebit anime
meae. Mos aut nō sum subtrahēdis filiū in p-

ditionē sed fidei in acquisitionē aie. Heb. x.
Et dauid. Usq; ad senectam et senius deus ne
derelinquas me. ps. lxx. et. Quintus dies
est debilitatis et decrepitudinis in q; homo dep'e-
p'leuare in bonis opibus. q; hoc facit place-
re deo. Autoitas. Qui p'leuauerit vsq; in
finem hic saluus erit. Mart. xlii. sic sanctus
Martinus. Nota quo dixit fratribus dissolutio-
nem sui corporis linere et quomodo flebat. tanta
vi febriū positus est in loco vbi in cilicio iace-
bat. Nota qñ fratres parabant sibi lectum et.
dixit: nō decet xpianum nisi in cinere et cilicio
mori. Ego si aliud vobis ostēdo ipse peccauit.
Nota quo vidit demonē. cui dixit: Quid hic
stas mala bestia et. Nota quo dicebat. Dñe
si adhuc p'lo tuo sum necessarius et. Tandem
aia portata ab angelis est in paradysum. Nota
quo sanctus Severinus epus in colonia audiuit
angelos cantātes in aere et. et Ambrosius in
mediolano et. Rogemus igit dñm: vt possi-
mus ei placere: Amen.

De sancta Ecclia v'gine et martyre sermo.

1 **Liberaſti me dñe**
de perditione. Eccl. vlti. Recitatu
est in epla hodierna. Hodie in ecclia
fit solēnitas et officiu vni glorioſissime virgi-
nis et martyris b'te Ecclie. de q; erit sermo n'r.
Sed pmo salutē virgo maria. Verbu istud
intelligo in p'sona b'te Ecclie v'gine q; regre-
tians deo dicit: Dñe liberaſti me a perditione.
Ad ego inuenio in scriptura q; in hoc mūdo
sunt qñq; p'ditiones hominū et mulierū ex pecca-
tis et qbus deo liberauit beatā Ecclia.

Prima p'ditio est aie ex peccato supbie.

Secūda est corpus ex peccato luxurie.

Tercia est tyris ex peccato accidie.

Quarta est diuitiarū ex p'cto auaricie.

Quinta est gl'ie ex p'cto incōſtantie.

Dico q; pma p'ditio est anime. et ista venit ex
peccato supbie. Jam scitis q; hūana aia habet
istā excellētias sup alias iūmentoz aialū et vo-
lucru. q; h'z rōnem. discretiōē. intelligentiā.
sed peccatū supbie facit p'dere animā. q; aus-
fert sibi rōnem discretiōē et intelligentiā. Re-
cte eū supbia est vt frenesis. que facit ridere
cantare infirmū cum sit in puncto mortis. vt
sicut sententiatur ad furcā. Si qñ aliquis ducit
ad furcā iret cantando: stultus iudicaret ab
omnibus. Ita recte est de supbie. L'ctū est q;
oēs vadim' ad mortē ex sentētia a deo iudi-
ce data. tam diuitibus q; paup'ibus. oēs tā ho-
mines q; mulieres parui et magni moriunt.
Statutu est hominibus s'cl' mori. Heb. ix. q; qñ li-
pb' vadit ornat' p'pofe: stultus p'or reputari.

De sancta Cecilia

quia cantando et ridendo vadit ad mortē. cum deberet flere q: ad mortē tendit. De ista p'dictio phibuit Thobias filius suū dicens. Superbia nunq: in tuo sensu aut in tuo vbo dominari pmitas. in ipsa em̄ initū sumpsit omnis p'dictio. Thob. iiii. Utina instrueres vos filios vestros. vocādo eos et docēdo diceretis eis fili caue. Nota. ois p'dictio. s. angeloz et hominū. Angeloz. q: postq: creauit deus angelos in celo. m. ior. oim erat lucifer. vt dicit Eze. gozius. Cui deus dedit maioritatē sup omnes creaturas. et nō fuit p'tentus. voluit deo parificari. et reuelauit alijs. et aliqui adulādo ap' probauerūt. Ecce hic p'dictio luciferi et aliorū approbantiū sibi. Secūda p'dictio fuit hoim. Nam deus ab initio creauit Adā et Eua cum tanta scia q: dicunt doctores et vsq: nūc non fuit p'bus nec docto: qui tm̄ sciret. sed nō p'tēti voluerūt scire vt deus bonū et malū. Ideo expulsi fuerūt de paradiso. et fuissent dānati nisi q: penitētia inuuit eos. Ecce p'ma p'dictio. Sed ab ista fuit liberata beata Cecilia. q: in tanta hūilitate p'seruauit se q: nunq: habuit supbiā in sua mēte. Tria sunt em̄ que cōmuniter dāt supbiā mulierib: et puellis.

Prīmū pulchritudo corpis.

Secūdu diuitem in ornamentis.

Tertiū nobilitas generis.

Illa q̄ habet ista. et quāru ventū supbie habet certe magnū. Ista tria habuit beata Cecilia. sed armauit se contra ventū supbie. Nā cum esset pulchrior omnib: domicellis romanis. ne supbiret recipiebat ieiuniū et abstinentiā. vt esset discolorata. Abodo nō solū diminuūt de pulchritudine. imo augmētant sibi colorē. vt dicatur: ego sum pulchrior. Et beata Cecilia dicebat. Misera si ex mea pulchritudine aliquis caderet per cōcupiscentiā quid dicerem deo. Ideo affligebat se biduanis aut triduanis ieiunijs orans: domino suam pudicitiam cōmendabis vt canteat ecclesia. Scōm qd dat mulieri supbiā est copia ornamentoz vestiu coronaru anuloz et iocalium. q: licz sit pulchra. si nō sit ornata erit humilis sed qn̄ simul cōcurrunt pulchritudo et ornatus tūc insurgit supbia. Sed beata Cecilia ne supbiret in vestimentis sericis et deauratis et ornamentis: quia habebat patrē generosum et diuitem nec legi aliam habuisse prole ornabant eam. Nec ex toto audebat parētib: cōtradecere i hoc sed ad carnem induebat alio et ex eius afflictione stabat humilī. Ideo cantat ecclesia. Alitio cecilia carnē suam domabat desup deauratis vestib: regebāt. Tertiū est nobilitas generis qn̄ hō vel mulier cogitat. ego sum de

genere regali. Sed hoc beata Cecilia cum etiā fuisset de maiori nobilitate romanorū videbat intra se. ego habeo duos patres. p' carnis est iste. sed post in baptismo recepi p'm in patrē et ecclesiā in matrē. Et q: sciebat legere habuit euāgelii xpi in quo legebat vel de xpi humilitate vel paupertate etc. Et sic hūiliabāt. Ideo dicit ecclesia. Virgo glorioza euāgelii christi gerebat in pectore. nō diebus neq: noctib: vacabat a colloquijs diuinis et oratiōe. In lectiōe enim recipiebat deuotionē. et post cōtemplabāt. et sic p'seruabat se in humilitate ne supbiret de pulchritudine nec ornamentis nec generis nobilitate. Recte videt q: dauid pphetauit de eius humilitate. dicens. Ego aut cum mihi molesti essent. suple parētes vt ornarent me: induebat cilicio cōtra ornamenta corpis. humiliabā in ieiunio animā meam cōtra pulchritudinē corpis. et oratio mea i sinu meo conuerteret: contra nobilitatē generis. Ecce quō fuit liberata a prima p'dictio. Ideo regnādo deo dicit. Liberaſti me a p'dictioe.

Secūda p'dictio quare multi p'dunt in hoc mūdo est p'dictio corpis et luxuria. Denē due p'sone equalis cōplexiōis. quarū vna sit casta et alia luxuriōza. licz sint eiusdem cōplexionis castus viuēt naturalit. xx. annis plus q: luxuriōsus. Nam luxuria est vt ignis qui totū cōburit. Dicat parabola de quodā diuitem q: cōgregauit oia bona sua p'ciosā in quadā camera: et subtus inferius posuit ignē in paleas et cōbussit et p'didit quicqd cōgregauerat. Ista ē de p'sona luxuriōza homie vt muliere. Corp' em̄ est vt domus inferi? et est sensualitas q̄ est plena paleis. Isaie. xl. E. lama. et qd clamabo. omnis caro fenū. Superi? est p'scētia vbi sūt omnia bona meritorū. sed qn̄ vult caleſcere p luxuriā: que nō est nisi ignis tūc omia merita cōburunt. Et in signū hui? qn̄ caleſcit luxuriōsus rubescit i facie et tandē cōburunt et p'dunt omnia bona meritoria. etiā si haberet tot vt virgo Abaria. et quot sunt qui p'dunt totū thesaurū meritorū ppter modicū solatiū et viuunt parū. Dicit Hieronim. q: ido passeres ita parū viuūt q: sunt valde luxuriōsi. Iobānea euāgelista vixit plus q: alij apli. q: semp fuit virgo. Ideo quidā sancti regnāti deo dicebat. Adiutor et p'tector factus es mihi et lib'rasti corp' meū a p'ditione. Sequit. A p'ssura flame q̄ circūdedit me et i medio ignis nō fui estuatus. Eccl. ij. Ignis em̄ luxurie dupliciter accendit. Primo naturaliter ex carnis inclinatione. Secūdo ex dyaboli temptatione. s. de iuuat bonos. Ideo dicit. adiutor et p'tector fact' es mihi. dando volūtātē ieiunādi et ab

finendi. Nota. a pssura flammis. lutturie q circ
ededit me. i. sensualitatem. Ab ista pditione
fuit liberata beata Cecilia. Dicat q cus esset
circa etate. xvj. annoru. pariter sui voluerit
vt duceret viru. Sed ipsa fecerit vouerat vir
ginitate et excusabat se multiplicat: q erat ni
mis iuuenis et nesciret regere domu. Sed ex
infectione parentu habuit consentire vt ipsa
haberet sponsum. Et cogitauit q sicut virgo
Abaria habuit spolum et tn seruauit virgini
tate. ita cogitans q mediate dei gratia ipsa in
duceret spolum ad castitate. et fuit desponsata
cum quoda nobili milite vocato Valeriano
qui festinabat vt fierent nuptie. f. beata Celi
cia orabat vt pseruaret in virginitate. In die
aut nuptiaru dicat ecclesia q cantantibus orga
nis. f. Cecilia virgo in corde suo soli dño decan
tabat dicens: fiat dñe cor meū et corpus meū
immaculatū vt non confundar. Dicat quo in no
cte qñ fuerit in camera nō posuit se in lecto. f.
qñ fuerit soli dixit. f. Cecilia spōso suo. Unū
secretū vellem vobis dicere qñ nunq dixi ali
cui nec patri nec matri etc. Qui iurauit secre
tū tenere. Tūc dixit sibi. Noueritis q est qui
dam angelus amator meus. q si videt q vos
tangatis me interficiet vos. Et ille q vt lup
veniebat ad ouem dixit: Q vos forte diligis
alium? q vir cum vxore pot vñ matrimonio.
Rōdit Cecilia. Ego dico hoc ad indicandū qz
angelū dei habeo amatore qui nimio zelo co
nsodit corp meū. Et spōsus incepit timere di
cens. Nisi mihi ostēdas nō credā. Tūc bea
ta Cecilia orauit. et ecce subito apparuit ange
lus cum duabus coronis de rosis et lilis celi
dicens. Ex parte dei portauit istas coronas.
Et sicut buxus q cōseruatis virginitate etiaz
de cetero cōseruatis. Et posuit coronas in ca
pitibus eorum. que nō marcescent nec pdeūt
odorem. Tūc ambo simul fecerūt votū vir
ginitatis q viuerent vt Abaria virgo et Jo
seph. Ecce quomō fuit liberata ab ista pditione
nō solum ipsa sed et sponsus. Moraliter hic habemus exemplū et doctrinā q beata
Cecilia et etiam sponsus erant virgines quā
do venerūt ad matrimoniu. Adū est de spō
se cum esset iuuenis. xvj. annorū tam nobilis
et diues etc. cum modo nō inueniat puer. xv.
annorū qui sit virgo. Item cōpleta est pphe
cia Dauid. Corrupti sunt et abominabiles fa
ci sunt nō est qui faciat bonū nō est vsq ad
vnum etc. scz de adultis. Aliqui sunt nō con
tenti de vxore sua vadit ad alias. Alij ad lu
panar. Quid dicem? deo q tam male guber
namus nos. volumus em equū aut asinū esse
castum. et nos non sumus. Audite. Parū y/

uimus et iam mortalitates regnant in mundo
que antiquitus erāt inaudite. Sed ex quo da
mus nos corruptiōibus: et deus mittit cornu
ptiones. Ideo seruem⁹ castitatem. Q pul
chra est casta generatio cum charitate. Nota
multi sunt casti timore. i. cōfusiōnis etc. Nihil
valet. sed castitas cum amore dei ista est pul
chra. Tercia pditio est temporis. Sed ex quo da
to accidit. Deus dat nobis tpus. vñ dat tem
pus. x. annos alteri. xx. alteri. xxx. ad facien
dū bona opa vt in hoc mūdo acquiramus pa
disum. Ipse em liberauit nos a cathenis infer
ni p passionē suam. et aperuit nobis ianuā celi
per baptisimū. Restat ergo vt nos vadamus
p bona opa. qā ex quo captus est solus? a vin
culis et pāu solutionis est solutus restat vt ca
ptiuus vadat. Ideo ait Dauid. Pbit de vir
tute i virtute: videbit deus deoz in syon. Sz
quid facit accidia. Illa facit hominē stare in
vno loco. imo facit redire retro. Quādo em
homo incipit habē discretionē et cognoscit se
tūc homo incipit ambulare. Adō dicans mi
hi quātum ambulastis etc. Nūc ego sum pāse
sicut fui ante decem annos: et yunā nō peior.
Si em nauis staret. xx. annis in vno loco nō
faciendo via omnes mirarent. Ita omēs nos
transfretam⁹ ad celum. et quot anni sunt q in
cepimus et istam⁹ in vno loco. imo redimus
retro. Quia in via dei nō pcedi retrogredi
est: ait Bern. Clerici grātia. Si querat a reli
giolo. quot annos habens in ordine. decem
vel viginz etc. Et nouicius erant deuot⁹ sed
modo nihil. Idem de clericis q in pmo anno
sunt deuoti etc. Idem de laicis. si querat: mō
sunt decem anni eratis deuoti. Ita parum.
et modo nihil. Ecce p dñio tps. Bndictus est
qui potest dicere. modo sum deuoti⁹ qñ heri.
et si placet deo oras etc. Contra ista pditiones
dicat scriptura. Nos nō sumus subtractionis
sili in pditione. f. fides in acquisitione anime.
Heb. x. Nota q dicitur vocat subtractione
ne. Subtratio ē quādo de bona vita incepta
et de orationibus bono dimittit mō vñ mo
do aliud dices. Q nimis esset toties ieiunare
vel tot orationes dicere: et sic de similib⁹. Ideo
dicat nos non sumus etc. Ab ista pditione se
custodit q liberauit beata Cecilia. Si enim
vultis scire in quo expendebat tempus: dicā
vobis. Dicam quomō domicebat separatum
cum domicellis in vta camera. et sponsus in
alia et surgebat in media nocte. fm illud Da
uid. Abedia nocte surgebam etc. Et vsq ad
auroram ipsa expendebat illud tempus. Pū
mo in deuota oratione. Secūdo in euangelic
a lectione. Tercio in deuota contemplatiōe.

De sancta Cecilia

In auroa aut audiebat missam deuote et cum silentio: et post parabat carnes vel legumina pro christianis capitis a tyrannis etc. et confortabat eos in corpore et in anima. et circa meridiem tota fessa ipsa prandebat. non carnes etc. Post dicebat vespere: post ibat ad predicandum in fidelibus ciuitatis. inquit quod vna die conuertitur cccc. infideles ad fidem christi. qualibet dominica confitebatur et communicabat. iuxta antiquam consuetudinem. Ecce quo in opibus misericordie expendebat ipsius. non erat ociosa. Aboraliter habebat hic exemplum dandi quolibet mane et sero recipe certam orationem et continuare dicendo deuote genibus flexis ac si videretis deum: signando vos primo: deinde dicere credo etc. et deus erit vobiscum in omnibus negociis. Et si in quolibet die non poteritis audire missam in auroa ut antiquitus. ad minus tamen omni die officia audiat missam completam cum silentio etc. Et si in quolibet die non poteritis communicare: ad minus in pascha coicetis. Itaque fratres mei dilecti stabiles essetis et immobiles: abundantes in opere dei semper scietis quod labor vester non est inanis in domino. prima L. i. i. xv.

Quarta predictio est avari. credunt enim amare pecuniam vel pecuniam cogregando et custodiendo. et illud facit eos perdere. De hoc dabo similitudinem ad oculum de duobus hominibus qui voluit se ad aliam ciuitatem transferre: et omnibus venditis tenet pecuniam. Et esset sic quod in via per quam habet transire sunt latrones qui depredantur eos. Et dicitur: quid faciemus de pecunia portanda. Dicit vnus: Bonum remedium est periculum. Dicit alter avarus. Absit. pecunia mea ibit mecum. non separabo me. et finaliter depredatur et moritur fame. Alter vero recepto in cambio ista vitit lete post et epulabatur. Ita in proposito. Omnes nos oportet transferre ad aliam ciuitatem. Non habemus hic manentem ciuitatem. ad heb. xiiij. Non transiunt autem passus piculosus plenus latronibus in quo omnes depredantur. pauperes. reges. cardinales etc. scilicet in passu mortis. Sed quid facit prudens. ponit certe in mensa nuntiariorum quod sunt manus pauperum. ibi ponit pecuniam suam assecuratam per regem christum. Ecce clausula. Da pauperibus et habebis thesaurum in celo. Abath. xij. Ideo psonem misericordes que hic faciunt largas elemosinas. dando vestes. bladum. vinum etc. dant et ponunt in mensa cambij et in paradiso inueniunt securitatem. Anima portat litteram cambij in fronte scriptam. Sed dicit avarus. Non debet homo se spoliare quod non posset tenere statim dicens. Ego dimittam in testamentum etc. Et stulte et nescis passum piculosum. Unde ergo vobis si auaricia facit perdere pecu-

niam. Tunc ait scriptura. Perde pecuniam propter fratrem et amicum. et non abscondas illam sub lapide in perditionem. Eccl. xxiij. Nota perde pecuniam. Aliqui quod dicit elemosina creditur quod illud perditur. sed talis predictio bona est. Tunc seminator videtur perdere grana: sed bona predictio est et fructuosa. Ideo dicit perdere etc. Et non abscondas illam sub lapide duro auaricie in perditionem. Ideo beata Cecilia qui inceptit psecutionem contra christianos cogitauit se cito mortuam. Ideo antequam venisset ad passum piculosam fecit cambium et posuit in mensa. id est in manibus pauperum pecuniam. Locatis domicellis suis quod nutrebat ad seruitiu dei. illis que voluerunt viuere in virginitate dimisit aliquid ut possent viuere etiam cum laboribus: earum ne essent ociose. Alia pecunia vero dedit viduis. orphanis. et captiuis. et solam domum sibi retinuit. Ideo Urbanus papa dixit de ea. Cecilia familia tua domine que apud apostolum etiam tibi deseruit. recipies flores de celis et emplis sanctorum patrum. et facies fructus sanctitatis. Aboraliter imitemini eas: quod de certo quod quid retinens in passu erit depredatus. ergo de quo viuicis in alto mundo. Si enim pista materiam modicam et miserabilem vitam incerta tamen laboratis. nunc quid pro illa vita beata perpetua etc. Arbitraris quod ibi aliquid vis viuatis. Tunc christus. Beati misericordes quoniam ipsi misericordiam persequuntur. Abath. v. Quia predictio est glorie et modestie. Tunc quod homo incipit bonam sanctam vitam vel in religione vel in sacerdotio vel in mari monio: homo vadit ad paradisum recta via. Sed si illa bona vita dimittit perdit gloriam. Dicitur similitudo de curis: incipientibus ardentem currere ad biuium. propter spinas dimittunt currere. et alij procedunt et lucrant. Ita accidit multis. Quot sunt religiosi qui ardentem incipientem currere ad christum qui in capite cursus tenent coronam: et animando clamant: dicens. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. Abath. ij. Sed cautius de spinis. Spine sunt derisores et tristes quas mali faciunt de bonis et deuotionis. Si vero ille timens diceret. Miser et omnes tristant de bonis et diuinitatem bonam vitam et perdit sic coronam glorie. Alij autem pluri homines dimittunt propter modicam infirmitatem capitis vel stomachi. vel temptationes dyaboli vel occasiones mundi detestantes. Miser ego non possum ista habere. Ideo dimittit bonam vitam etc. Ele his qui perdidit sustententiam: et qui dereliquerunt vias rectas et diuerterunt in vias prauas. Et quod facit cum incipere ceperit dissolui. in iudicio particulari vel generali. Ecclesiastici. ij. Sed beata Cecilia in vita sancta et deuota quam incepit continuabit de

homo in meli⁹ vsq³ in finē. z tūc habuit cor-
nam p⁹ martyriū. Postq³ enī p⁹es occidit spō-
sum suū vocauit eam querēs de sua cōditōe.
Que rīdit dicens. Stulte queris: q³ vel q³is
de cōditōe spūali. De ista dico q³ sū xpīana:
vel q³is de carnali. De ista dico q³ sum nobi-
lis. Si dicat: q³re rīdit cū iniuria: q³ ipse erat
luxuriosus: z timuit. Ideo puocauit ipm ad
irā: q³ tūc amor cōuertit. Et ait iudey. Tu es
sornilega: z deceptrix: q³ pueris corda gentiū
vt patet i viro tuo: qui mortuus est: qui ado-
rauit hoīem crucifixū. Rīdit ipa. Nō sum de-
ceptrix. sed opus est spūsancti. Tūc iudey de-
dit sentētiā vt cōbureret vt deceptrix. sed vt
penā haberet fecit eam poni in balneo siccō z
ignito. in quo stetit p⁹ vna diem z noctē: z ora-
uit dicēs: q³ parata erat mori sed vellet prius
distribuerē domū suam. z exaudita fuit a do-
mino: z nō fuit in balneo mortua. Et erat ma-
gna ratio. q³ ignis luxurie illud corp⁹ nō cō-
bussit. Ideo nec ignis materialis. Et hoc mi-
raculo multi cōuertebant. Tūc iudey pcepit
eam decapitari: que ter paula nō fuit mortua
z erat lex romanor⁹ q³ in decapitatōe nō da-
rent⁹ vltra tres icus. Tūc amici receperūt eā
dicētes. Quid est hoc. Que ait: Triduanas
a dño poposa inducias vt domū meā domi-
nō ecclesiā cōsecraret. Quo facto expirauit: et
fuit coronata. Ideo eius exemplo cōtinuare i
bona vita.

Sermo beati Clementis.

Disputas ē fide

lis z prudens. Habet verbū istud
textualiter Abath. xxiij. et officia-
liter in euāgelio hodierno. Sic officii z solē-
nitas p⁹ntis diei ē vni⁹ glōsi z mirabilis mar-
tyris beati Clementis. Ita etiā erit sermo no-
ster. Et habebimus multas bonas doctrinas
speculatiuas ad illuminationē intellectū. et
morales ad correctionē vicioz z informatio-
nem virtutū. Sed p⁹mo salutes virgo Aba-
thia zē. Verbū ppositū fm intellectū quē vo-
lo ptractare indiget declaratiōe. p⁹mo qua est
sciētū q³ regula z doctrina vniuersalis i theo-
logia est q³ deus dat z distribuit gloriā celestē
paradisi fm bonā vitam quā homo tenuit in
hoc mūdo: q³ quāto psona fuit melioris vite
in hoc mūdo. tanto habz maiorē gloriā i alio
Ratō hui⁹. non creditur q³ veniat ex aliqua
obligatiōe necessaria ex pte dei: q³ deus non
obligat creature sed ex gratuita et volūtaria
pmisiōe sua. q³ ita ipse pmisit. De hoc dabo
vobis vnam similitudinē quā ipse tangit. Si
enī aliquis domin⁹ habet captiuos q³ seruīūt

sibi. obligat dñs dare salariū captiuis p ser-
uitio vel dare eis hereditatē suam. certū est q³
nō: q³ iam ex debito captiuū tenent seruire do-
mino suo: sed si dñs pie z gratiose pmisit ca-
ptiuis dare salariū p quolibet ope. tūc tenet
nō ex obligatiōe necessaria sed ex obligatiōe
volūtaria. Ita est de nobis. Lertū est q³ omīs
sumus serui z captiuū xpī. Autoritas. Empti
estis p⁹cio magno. i. l. orinīs. vi. p⁹ccū fuit
sanguis chisti. Autoritas. Nō corripitibilib⁹
auro vel argento redempti estis de vana ve-
stra cōuersatione paterne traditiōis: sed p⁹ez-
cioso sanguine agni immaculati Ihu xpī. j. De
tri. j. Ex quo empti sumus: captiuū sum⁹. Ho-
nor: ē esse captiuū tanti dñi cui necessaria gra-
tiosa pmisiō. Si autē vellet: diceret. Et nū-
quid estis mei captiuū. seruīstis mihi. fecistis
q³ debuistis. als posuissim vos in carcere in-
ferni. Ecce de hoc autoritas. Nūquid gratiā
habet seruo illi: q³ fecit que ei impauerat: non
puto. Sic et vos cuz feceritis oīa que pcepta
sunt vobis: dicite. serui inutiles sumus. quod
debuimus facere fecimus. Luc. xvi. Hic tan-
git chust⁹ quicqd vobis dixi. sed ex sua p⁹ssī-
ma ordinatiōe volūtaria z gratuita nō vult q³
sine salario seruīat⁹ sibi. imo p quolibet bo-
no opere quāticūq³ modico amore sui facio
vult dare salariū. Et quāto sunt meliora et
maiora tanto dat maius salariū. Ecce auto-
ritas. notarius fuit beatus Abatheus de tota
exceptione. Filius hominis venturus est in
gloria patris sui cum angelis suis: et tūc red-
det vnicuiq³ fm opa eius. Abath. xvi. Ecce
vnde venit retributio. Lū ergo beatus Cle-
mens marty: gloriofus in hoc mundo fecerit
multa opa virtuosa z meritoria z seruīuit i vi-
ta aplica. idō possum⁹ cogitare q³ habuit ma-
gnā remunerationē in paradiso. De h⁹ querit
thema. q³ est interrogatio admiratiua de ma-
ximo p⁹mo glorie beati Clementis ppter egre-
gia merita vite sue. Quisputas modo est in
gloria fidelis z prudēs ex p⁹dicta regula. Be-
atus Clementis q³ in hoc mūdo fuit xpī fidelis
seru⁹ z prudens: patet thema. Thema tangit
tres magnas virtutes z excellēcias.

Prima ē credulitas diuinalis: q³ fidelis.
Secūda hūilitas cordialis: q³ seruus.
Tercia sagacitas virtualis: q³ prudēs.
Ideo admiratiue dicit thema. Quisputas ē
fidelis z prudens. Dico p⁹mo q³ beatus Cle-
mens habuit credulitatē diuinale: q³ fidelis.
Ille dicit fidelis deo q³ firmiter credit verita-
tes fidei p deū incarnatū reuelatas fm q³ fides
xpīana tenet z cōstet: vt beat⁹ Clemēs. Nō
q³liter venit ad istā credulitatē. Dicit hūilitas

De sancto Clemente

q̄ tpe ap̄loꝝ beatus Clement̄ erat i roma que tūc florebat. filius magni dñi. sed nunq̄ vide rat parces suos. de quib⁹ audiebat multa a narratibus. ⁊ desiderabat eos videre. ⁊ deside rabať scire si erat alia vita: vel si qñ morie bas corpus ⁊ aia. ⁊ qñ cōcluebat ps negati ua recedebat tristis. qñ aut̄ aliquo argumēto insolubili p̄cluebat ps affirmatiua q. s. erat alia vita in q̄ aie viuebāt. erat multū letus di cens. ⁊ adhuc videbat parentes meos. Ad practicā. tūc tēporis in roma erant qñq̄ scho le principales scilicet tres philosophoꝝ: et due theologoꝝ. In scholis legū non curat de im mortalitate anime. de scholis theologoꝝ ha beť Actū. xviij.

Prima schola erat epicurioꝝ.

Secūda stoicoꝝ.

Tercia peripatethicoꝝ.

Quarta erat iudeoꝝ.

Quinta erat chustianoꝝ.

Prima ergo schola erat epicurioꝝ. dicta ab eoꝝ magistro vocato epicuro. isti tenebant q̄ felicitas homis cōsistit in delectatōibus carnis. s. comedere. bibere. dormire. luxuriam fa cere. Isti nō credebant aliam vitā. Et sume bant fundamentū ab aurozitate illius magni philosophi Salomonis qui i libro eccl̄astes dicit: Dixi in corde meo de filiis hominū: vt p̄baret eos deus ⁊ offenderet similes esse be stijs. Idcirco vnus interitus est homis ⁊ iu mentoꝝ: ⁊ vtriusq̄ equa p̄ditio. Sicut motus homo: sic ⁊ illa moriunt̄. Sili spirant oia: et nihil habet homo ampli⁹ iumēto. Lūcta sub iacent vanitati: ⁊ oia p̄gunt ad vnum locum. De terra facta sunt ⁊ in terram pariter reuer tunt̄. Quis nouit si spiritus filioꝝum Adam ascendat sursum: ⁊ si spiritus mortuoꝝ descē dat deorsum. Et dephēdi nihil esse meli⁹ q̄ letare hominē in ope suo: et hanc esse partem illius. Eccl̄. iij. Fortis aurozitas est nisi bene intelligat̄: ⁊ multi errant. I hoc verū est q̄ Sa lomon dicit istam aurozitatē. Sed ip̄met in dicto libro declarat quomō intelligit dicens i multis locis dicti libri. Vidi cuncta que sunt sub sole: anima autē rationalis nō fit sub sole virtute solis nec influentiaꝝ nature vt anime iumentozū: quia non est effectus solis nec celi ⁊ c. sed fit supra solem. scz virtute dei que eam creat ⁊ c. Salomon autē solū loquit̄ de sensu alitate: et de his que habent esse sub sole. Et iste est intellect⁹ versus dicte aurozitas. Bea tus autē Clement̄ audiens opinione illozum tristis recedebat. Secūda schola erat stoicoꝝ qui totam felicitatē humanā ponebant in honestate virtuali. Isti erant aliquatit me

liozes. viuebant discretē iuste ⁊ prudenter tē perate ⁊ foititer contra inclinationes carnis. Sed aliqui eozum dicebant q̄ anima morie batur cum corpe simul: et consequēter q̄ tota felicitas erat in hoc mūdo viuendo virtuose moraliter et bene. Decipiebant em̄ in hoc q̄a quādo aliquis moriebat̄. nō videbant aliqd̄ exire de corpe homis. Sicut nec de corpe be stie quātūcumq̄ obseruaret̄. Sed ecce hic de ceptio eoꝝ: qz anima q̄diu est in corpe nō po test videre nisi corpalia. Ratio. quia velum carnis impedit. Verbi gratia. Si ego tenerē vitreas rubeas ante oculos. quicquid viderē esset illius coloris: quia iudicat fm̄ illū colorē Idem si essent alterius coloris. Ita est etiam de anima: q̄diu est in corpe nō potest videre nisi corpalia. sed dimissa carne: statim videt spūs angelos bonos ⁊ malos ⁊ animas infer nū. purgatoꝝ celū ⁊ c. Ido apl̄us. Videm⁹ nūc p̄ speculū ⁊ in enigmate. tunc aut̄ facie ad facie. i. l. oꝝ. xij. Aliqui aliū dicebāt q̄ erat de illa schola: meli⁹. q̄ est alia vita vt Seneca. Dyogenes. Aristoteles. ⁊ multi ali: faciendo istā rōnem. l. certū est q̄ dñs potens ⁊ sapiens ⁊ iustus suis bonis seruitozib⁹ dat remunera tionē. malis autē seruitozibus dat punitionē. Ideo ⁊ c. l. um ergo boni in hoc mūdo nō re munerent̄. imo multi boni habēt bic multas miseriaꝝ ⁊ desolatōes. nec mali puniant̄. imo habēt hic multas cōsolatōes. Ergo dicebāt ipsi. oportet dicere q̄ est alia vita in qua boni p̄mient̄. ⁊ mali puniant̄. quādo beatus Cle mens audiebat ista cōsolabatur. sperans vi dere parentes. Tercia schola erat peripa theticoꝝ qui ponebant felicitatē humanā in veritate intellectuali. De ista erat Aristoteles Plato. Socrates. Anaxagoras ⁊ c. qui semp studebant ad cognoscendū veritatē. Isti te nebant q̄ erat alia vita in qua anime viuebāt faciendo vnā rationē quā tangit p̄bus in libro de anima. s. q̄ substantia spūalis qualis est aia rōnalis nō accipit esse suū nec viuere nec du rationē a re corporeali. imo ip̄a comunicat̄ rel corpali esse ⁊ viuere: ⁊ cum anima rōnalis sit substantia spūalis. p̄ intellectu elucet sup oia corpalia ⁊ nihil recipit a corpe. imo dat eē cor poꝝ. Anime aut̄ iumētoꝝ recipiūt suum esse a corpibus. ideo morientibus corpoꝝib⁹ desinit esse. sed nō sic de anima rōnali. Ista rō cōsola bat multū beatum Clementē: quia isti erant maiores philosophi: sed nō erant chustiani.

Quarta schola erat iudeoꝝ in qua inuenit̄ duas opiniones fm̄ q̄ erāt due secte iudeoꝝ. scz saduceoꝝ ⁊ phariseoꝝ. Saducei nō crede bāt aliā vitā dicētes q̄ moyses nō fuit locut⁹

de alia vita pmittente gloriā bonis et penam
malis sed omnes pmissiones sunt in hac vita:
in signū q nō est alia vita. Sed errabant in b
q: lex moysi solū fuit ordinata ad finem regis
messie qui fuit finis et termin⁹ illi⁹ legis. Ideo
nihil pmittebat in alio mundo: q hoc specta
bat ad messiam. Ideo moyses nō fuit locutus
de alio mūdo. Aditum est q moyses fuit locu
tus de creatione iumentorum: et nihil dixit de
creatione angelorū. Ratio quia loquebat po
pulo rudi cōfēdens q rex messias declararet
ea que sunt alterius mūdi. Ecce quare sadu
cei errabant. Ideo dicit christus. Erratis ne
sciētes scripturas neq virtutē dei. Ahar. xij.
Alia secta erat phariseorū: et isti credebāt alia
vitam. Quinta schola erat christianorū.
Prim⁹ qui legūt theologiam in roma fuit bea
tus Barnabas. et post legebant ibi Petrus et
Paulus: qui clare dicebat: pdicabant et decla
rabāt q est alia vita i qua boni a deo pmanē
et mali puniunt in maximis tormētis. D dice
bat beatus Clemēs. isti bñ dicit sed male pro
bant. Et isti. Nos pbamus. expecta modicū
postq pdicauerūt de alia vita in signum pro
bationis suscitabant aliquem mortuū eis por
tatum. faciētes redire animā de alio mundo.
Ecce ratio a argumētum insolubile. Cogita
te quō beatus Clemēs interrogabat susci
tatum vnde veniebat: et que in alio mūdo vi
derat. et illuminatus ex doctrina hui⁹ schole
credidit firmiter: et baptisatus est. Ecce quō
beatus Clemēs fidelis fuit ad credulitatem
diuinalem: quia fidelis. et potest dici. Ibi scz
rome iam querit inter dispensatores vt fide
lis quis inueniat. pma 1 corinth. iij. Nota in
ter dispensatores. scz philosophos qui dispen
sant scientiam. Aboraliter habem⁹ hic do
ctrinam. Ex quo habemus certitudinē infal
libilem q est alia vita bonis glorioza: et malis
dolorosa. instruiunt vt hanc vitā recipiam⁹
tanq viam p quā transeūt. Aliqui intrant p
portam natiuitatis: et aliqui exeunt p mortis
portam. Ubi sunt homines et mulieres q erant
modo fuit mille anni tē. q bene ergo debe
mus nos hic pparare. Ideo dicit scriptura.
Iustorū anime in manu dei sunt: et nō tanget
illos tormentū malicie siue mortis. Ubi sunt
oculis insipientiū mori: illi autē sunt in pace.
Sap. iij. Ergo stulte noli esse incredulus sed
fidelis. Jobis. xx. Dico secūdo q beatus
Clemēs habuit humilitatē cordialē quia
seruus. hoc nomen seruus est nomen humi
litas. Multis cognoscere suam humilitates
sciendum q postq Petrus apostolus predi
cavit circa. xxxvij. annos post christi ascen

sionem deus reuelauit sibi mortem. Qui cō
gregatis christianis in roma dixit. Certus sū
q velox est depositio tabernaculi mei sm q
et dominus noster Iesus christus significauit
mibi. ij. Petri. i. Ideo velle tenere modum
quē christus tenuit ante suaz passionē q ordi
nauit de me successore suo. ita volo ego facere.
notificabo vobis quē reputo ad hoc sufficien
tem: et nominauit beatū Clementē ppter emi
nentia sapientie et potētiē ad faciendū mira
cula. Et beatus Clemēs totus humilis cepit
se totis viribus excusare. Adodo notate hic
magna sanctitatē beati Clementis: qā quādo
beatus Petrus dixit ista verba adhuc viue
bant aliqui apli: vt beatus Iohānes et Jaco
bus minor: et multi discipulorū vt Lucas et c.
et nullū nominauit nisi beatū Clementē. i quo
cōcludit maxima sanctitas vite et excellentia
beati Clementis: sed ipse excusauit se humiliter
magis voluit esse seruus q dñs iuxta cōsiliū
xpi. Quicumq voluerit inter vos maior fieri
sit vester minister. Et quicumq voluerit inter
vos pms esse erit vester seruus. Sicut filius
homis non venit ministrari sed ministrare et
dare animā suam in redemptionē p multis.
Ahar. xx. Adotuo igit beato Petro. xpiani
plati et episcopi cōgregauerūt se ad eligendū.
Et licz nōdum nominarent hoc nomie card
inales iam tūc habebāt officiū. Et vnus ppo
fuit quō vicari⁹ xpi beatus Petrus obierat. et
ecclesia erat sine pastore et capite. et ideo q eli
gerēt. Dixit alius. Qm beatus Petrus ita no
bis declarauit et nominauit successore suū san
ctū Clementē. ideo p cōmūne inspirationē eli
gam⁹ cum. Beatus autē Clemēs volēs b impe
dire surrexit dicēs. Dñi verū est q beatus Pe
trus me nominauit. Et nō me fecit papā: nec ex
pedit eccleie aliq mō q ego sim. Rō. q si ex no
miationē beati Petri vos me eligitis: intrabit
psuetudo in ecclesia dei q papa anteq moriā
eligeret sibi successore. et paulatim veniet corru
ptio q fiet p successore carnalē: q papa eliger
et nominabit nepotē suū vel filiū. Ideo rident
oēs. Bñ dicit. et fuit determinatū q nō eligere
sed q eligere linū quē beatus Petrus nō no
mīauerat. Itē mortuo lino cōgregati sunt ad
eligendū etiā Clementē: q vicit eadē rōne. et
elegerunt Clementē. Quo mortuo cōgregati ad
electionē elegerunt Clementē: dicendo. Pro
certo expedit satisficere volūtatē beati Petri
nec valuit excusatio: q iam duo transierāt.
et factus fuit papa. Si modo tm facerent se
rogare nō esset vnq scisma in ecclesia potius
eligeretur vt esset omnis seruus q pontifex
summus. bene tenebat cōsiliū xpi dicentis.

De sancta Katherina

Quanto magnus es in scia vel potētia sancti-
tate etc. hūilia te in omnib⁹. Eccl. iij. Ad-
saliter instruiſ hic clerici & laici, clerici ne cu-
rent de platiōe. Rō quare mō ingerūt se omīs
quia nō cōsiderāt periculū nec onus vt antī
qui sancti dē honorē & redditus. Aposolū d
antiquis sanctis: qz dicit scriptura. Iudiciū
durissimū in his qui plunt fier. Rigūo enim
cōcedit misericordia. potētes aut potēter tor-
mēta patiēſ etc. Sap. vi. Nota. iudiciū du-
rissimū fiet eis de corpore: durius de opibus p-
sonalib⁹: durissimū de omnib⁹ sue dyocessis.
Itē laici etiā habent hic doctrinā. Ad quili-
bet se pmouet ad habendū regimē cōstantis. &
sunt multi qui nesciūt regere suā psonā nec
domū suā. & tamē volūt regere cōmunitatē
totā: cū tamē esset fugiendū: sed nō cōsiderāt
onus nec piculū sed honorē: qz omnes dicent
ei dñe: & vadit ad infernū. Ido vt beat⁹ L. le-
mens hūmiliāſi sub potēti manu dei vt vos
exaltet in tpe visitatiōis etc. Petri. v. Di-
co terciū qz habuit sagacitatē virtualē qz pu-
denſ. Nam prudētia fm pōm. vi. Ethicorū.
stat in ordinādo cōuenienter res in debitū si-
nem. Patronus siue nauta dicit prudēs qui
nō obſtātē fortuna maris & cōtradictiōe ven-
torū ducit nauē ad portū ad quē tendit. Sic
etiā de nobis finis noster. ppter quē finaliter
sum⁹ creati est habere eternā gloriā. taliter qz
debem⁹ vitam nostrā gubernare vt ad illam
pueniamus nō obſtātib⁹ inclinātiōibus car-
nis. occasionib⁹ mūdi. & tēptationib⁹ dyabo-
li. Glī ordinātib⁹ res ad seipſos ad bursam
vel domū dicat. Ue qui sapiētes estis in ocu-
lis vris. & corā vobis in pſis prudētes. Isa.
v. Dicat: cognoscetis talē: quid vobis videt.
dicat & quō est prudēs sciuit cōgregare. Ego
vidi patrē suū nihil habentem etc. Nota quō
beatus L. lemes vitā & doctrinā suā et mortē
etiā ordinauit in gratia dei. Nota eius exiliū
& passiōē p christo. Ecce qualiter sciuit nauē
gare tenēs consiliū beati Petri dicēſ. Qm
autē finis appropinquabit. Estote itaqz pau-
dentes & vigilate in orationibus. ante omnia
autē mutua in vobis in pſis charitatem cō-
tinuam habētes. Quia charitas operit mul-
titudinem peccatorū. j. Petri. iij. Aho-
liter instruiſur hic vt ordinemus vitam no-
strā & opera: qz nescim⁹ diē neqz horā.

officiū est beate Katherine: ita erit & fmo. Et
habebim⁹ magnas speculatiōes intellectuā/
les: & bonas instructiones morales. Saluē
pus xgo Maria etc. Pro declaratiōe verbi &
introductione materie pdicāde sciendum. qz
xps volens dare modū & doctrinā discipulis
suis quō deberet pdicare p mūdū et disputa-
re dedit eis talem regulā. Dis scriba doctus
in regno celozū filius est homi patrifamilias qz
pferet de thesauro suo noua & vetera. Math.
xij. Scriba est nomen equiuocū: qz dicit vel
ex officio scribendi vel a noticia scripture. Et
in isto mō sumit hic. Qmīs scriba doctus etc.
Regnū celozū dicit scriptura sancta. Ratio: si-
cut enī celū empiriē cōtinet secreta fidei que
nos hic credim⁹. put deus nobis reuelauit. et
ad extra videmus solem lunam & stellas. hic
non videamus secreta interiora. s. intellectus
allegoricales et figurales. tropologicales et
morales. anagogicales & supernaturales. isti
nō vident. Ideo dicit celū. Autoxitas. Sile
est regnū celozū thesauro abscondito in agro.
quē q inuenit homo abscondit etc. Math. xij.
Ager est sancta scriptura. Laboratores isti
agri fuerūt sancti apli. martyres. pſsores etc.
Intra cui⁹ thesaurū ē secretū diuine cognitio-
nis. quē q inuenit abscondit. s. in corde: et emit
agru illū: vendendo oīa q habet vel dimittē-
do vt teneat vitā apostolicā: qz aliter iste the-
saurus sacre scripture nō pot hēri. Ido videt
hoc i religiosi. qz qū sunt paupes pdicāt gra-
tissime. qū xō abundant pducunt gratiā. Ido
oportet vendere oīa. nolle aliqd de mūdo vt
hō possit emere thesaurū sacre scripture. Ido
dicit: Dis scriba doctus in regno celozū. i. in
sacra scriptura. similis ē homi patrifamilias:
gentiui casus est numeri singularis fm gre-
cā dedinātiōē. Quis est iste paterfamilias
nisi christus qui est pfr vniuersalis. Aliqui di-
cunt patres pculares vt genitor vel pſessor
vel etiā patronus: sed pfr vniuersalis est xps
qui creat animā & format corpus. baptizat. et
audit cōfessionē generale. Patrē. s. vniuersa-
lem nolite vocare vobis sup terrā. Vinus est
etiā pater vester qui i celis est etc. Math. xxij.
huic patri pdicato: debet esse similis. s. pdi-
cādo doctrinas noui et veteris testamenti.
Licet vetus testamentū nō obliget nos. tamē
omnia sunt figura noui testamenti. Omnia
enī in figura cōtingebāt illis. j. L. corinth. i. Et
L. an. vi. loquit ipsū sanctus xpo homi. Dia-
poma. i. auctates & doctrinas. noua & vetera
dilecte mi seruauit tibi. Sic q xps in suis pdi-
catōibus & disputatiōib⁹ cū iudicis seruauit
regulā: qz cum doctrinis noui testamenti. ita

De sancta Katherina virgine & martyre.

Rofert de thesau-
ro suo noua et vetera. Math. xij.
Scdm qz tota solēntas hodierna &

ois scriba doctus. Istam regulā tenuit beata katherina q̄ fuit in magnis & subtilib⁹ disputatiōibus & p̄dicationib⁹ & cū autoritatib⁹ noui & veteris testamēti. Ideo de ea dicit: p̄fert de thesauro. Inuenio q̄ beata katherina fuit in magnis & stricis trib⁹ disputatiōib⁹ & in omnib⁹ deus dedit sibi victoriā.

Prima fuit domestica secreta.

Secūda fuit philosophica facūde.

Tercia fuit tyrānica terribiliter.

Sed ip̄a cū autoritatib⁹ noui & veteris testamēti habuit victoriā zc. Ido dicit: p̄fert de thesauro suo noua et vetera. Dico primo zc. Primo enī disputauit cum matre sua. Secūdo cū quodā sancto heremita. Tercio cū virgine abaria. Et beata katherina habuit q̄ tuor excellēcias.

Pr̄ia nobilitas generis: q̄ filia regi cupi.

Secūda est pulchritudo maxima corporis.

Tercia est sapientia intellexit: q̄ pat̄ voluit vt addiceret artes liberales. in quib⁹ tñ p̄fecit q̄ nullus audebat cum ea disputare. habebat enī intellectū valde clarū. Quarta q̄ erat ditissima: quia cū esset. xvij. annorū obiit eius pater. & ipsa remansit heres. Et ex istis quatuor fama sua extēdebat p̄ orbem. in unū q̄ filius impatoris rome voluit eam in vxorem & misit nūcios sup̄ hoc ad matrem. de quib⁹ fuit mater multū gauisa: quia mūdāna erat. quia filia sua esset impat̄. Et nūciauit filiū. Que respōdit. Mater mea placet mihi p̄ bono cōmuni regni mei h̄e virū vt dicatis. Sed sicut dicatis fama est de prudentia mea. ideo nullo modo ducā virū nisi p̄sum cum videam: q̄ societās viri & vxoris non est vnus diei. sed ad semp. Et mater replicauit. Et nūquid est licitum vos ire romā vel ipsūz huc venīre ad v̄dendum. Absit. Ideo respōdit matri. Mater vos scitis q̄ multi sunt defectus v̄ost: q̄ sunt fatui vel infirmi. Ido nūq̄ ducā virū nisi v̄deam p̄sum. Et mater. Nunq̄ fuit q̄ mulier respiciat virum. Respōdit. Vbi esset sapientia mea. Sapientia dat vt h̄o sciat se regere & gubernare. Nam nullus emit aliquid in sacco. Et ait mater. Filia q̄ ergo r̄sdebim⁹ impatorū. quales excusationes. R̄sdit: sicut vobis placuerit: q̄ ego nullo mō cōsentirem. Ecce disputatio domestica. Mater v̄o anxia cogitauit vt p̄ quēdam sanctū heremitā eā ad matrimoniu induceret. p̄pter q̄ beata katherina & heremita locuti sunt. Dixit enī sibi heremita. Audiui q̄ filius impatoris vult vos in vxorē. Erit magnū bonū nō solū vobis s̄ regno v̄ro. R̄sdit. Sic dixi matri mee ita etia dīco vobis q̄ placet mihi matrimoniu. sed

oportet me videre. virū quē recipiā. alis non faciā. Tūc sanct⁹ heremita a deo inspirat⁹ cogitauit tractare aliud matrimoniu. Nam tūc beata katherina erat infidelis. Et heremita dixit sibi quō ipse seruiebat vni dño nobilissimo qui dicit x̄ps ihs. qui est tante potentie sapientie & pulchritudinis q̄ sol & luna mirant. habet matrē virginē zc. Gletis isti in ip̄o sum. R̄sdit beata katherina q̄ p̄mo vellet cū vidē. Tūc ait heremita. Ergo ista nocte dormians sola i camera vestra sine cameraria zc & orabins genibus flectis dicens. Virgo maria ex vestra misericordia ofēdatis mihi filiū vestrū. Et ego ex alia parte rogabo vt vobis ofēdat. Et ip̄a iam tota philocapia de ihs recessit ab heremita expectās noctē cum desiderio & orauit camerā suāz. licz camera filie regis semper sit ornata. & accendit cereos. & posuit se in oratiōē zc. Rogādō virginē vt ofēderet sibi filiū quē tñ heremita sibi laudauerat. Dicat quō v̄go sibi cū imenso lumine apparuit: angelis & v̄ginib⁹ associata. Cogitate dilectionē & admirationē beate katherine. tota distracta de tanta pulchritudine. Ad quā ait v̄go abaria. Quare vocasti me: q̄d vults. R̄sdit: vt ofēdatis mihi filiū vestrū. Et ait virgo. Placet mihi: et eleuato mātello ostēdit sibi filiū etatis. xij. annorū vel. xv. dīces. Ecce vultis cū. Tūc beata katherina tota ignita amore. Benedicita. nō sum digna vt sum eius sponsa sed ancilla zc. Et ait virgo ad filium. Et vos fili vultis eā. R̄sdit. nō: q̄ turpis est. Et subito tota visio disparuit. et ipsa remansit tota desolata de verbo r̄pi: cum reputaret pulchrior de mūdo. Et in crastinum de mane iuit ad heremitā narrās sibi omnia per ordinē. Et heremita cepit quasi ridere dīces. Veritatē dixit vobis. Vos enī filia in corpore estis pulchrior de mūdo: sed nō in aīa. Scitis filia q̄ aīa est facta ad imaginē dei: q̄ est vna hīs tres potentias seu virtutes: & declarauit sibi mysteriū trinitatis. Sed q̄ in vtero creata est recepit maculā. Sic si imago imitaret in pelue de luto deturparet et macula: res tota. Ita est aīa. Et cum aīa vestra sit adhuc maculata Ido x̄ps q̄ videt nō solū corp⁹ sed & animā. q̄ dixit q̄ estis turpis. Et katherina. Pater est aliqua medicina vt possent lauari. R̄sdit heremita. Ita: baptisimus qui a x̄po p̄pter hec est ordinat⁹. Et instruit eā in fide catholica: et requirente baptisauit eam. Et dixit sibi q̄ iterum oraret in nocte sequenti. faceret sicut in p̄cedenti nocte. et ita fecit. Et virgo sibi apparuit iterum vt prius zc. Et q̄ dixit virgo filio. placet vobis. Respōdit ita.

De sancta Katherina

q: modo est pulchra. Tunc potuit sibi dicere. Potz pulchra es amica: tunc pulchra es et macula nō est in te. Et an. iiii. Tunc virgo Abaria tradidit anulū beate Katherine et desponsauit eam cum filio suo. Ecce hic victoria prime disputationis q: fuit sponsa xpi. De nulla alia sancta legit simile. Licet em omnes virgines honeste et omnes aīe sancte sint sponse christi nō tamē cum tali solēnitare vidēdo xpm. nec cum anulō. Et poterat tunc dicere beate Katherine. Hanc amauit et exquisiui a iuuentute mea. et quesui sponsam mihi eam assumere et amator factus sum forme illius. Sap. viij.

Abdolerat hic p mulieribus. Logitate hic rationabiliter q: xgo Abaria postq: desponsauit eos dedit sponse filij sui doctrinā et modū quō se gubernaret vocaliter vel meraliter vt sibi placuit. dāns sibi qnq: doctrinas vt esset digna venire ad nuptias glorie celestis. et se cōseruaret in amore sponsi sui. Prima q: eet humilis: sicut sponsus semp voluit esse humilis in hoc mundo. Ideo filia foras deponatis ornamenta vana coronas et iocalia monilia et alia cū. Quāto em eritis humilior: tanto magis placebitis sponso vestro. Sponsus em vester habet contrarias cōditiones dominor et hominū mūdānoy. qui in suis sponsis volūt pompam cū. Non sic filius meus. Secūda q: sitis misericors vt sponsus vester qui semper fuit misericors: dāns omnia aurū et argentū. nihil sibi retinuit. sic placebitis sibi. Tercia q: caueatis a societate mala dicēsis. Hueritis filia mea q: filius meus est valde zelotipus: quia sicut semper fuit virgo et voluit nasci de me virgine: diligit singulariter virginitatez: nō curetis ducere speciale. nolite respicere homines: quia de vno aspectu possentis inficere in curia vestra habeatis homines et mulieres asenes. Quarta noueritis filia q: fili⁹ meus fuit magne abstinentie. tū scilicet comedebat i die non carnes cū. Ideo vos filia dimittatē aspones. perdecet cū. Nam virginitas sine abstinentia nō potest cōseruari. Quinta sponsus vester fuit semp diligens orando et predicanando. Ita vos filia oratis et legatis. non in libris gentiliū philosophor. sed in euangelis: et sic cōseruabitis vos in amore sponsi vestri. et in breui faciēmus nuptias in celo. Recte poterat dicere virgo Abaria. Emulor enim vos dei emulatione. Respondi em vos vni viro. q. ad Corinθ. ij. Promitto vobis q: beata Katherina optime seruauit ista cōsilia ex quo sciuit cōditiones sponsi. Ideo de ea potest intelligi illud. Abulic innupta et virgo cogitat que dei sunt: vt sit sancta corpore et spiritu. pu

ma Corinθ. vij. Secūda disputatio fuit philosophica facunde. Dicat quomō tunc temporis erat quidā impator Abarencius nominē. non tamē romanus: sed vltra mare occupauerat sibi totum mūdum. et morabatur in ciuitate Alexandrie. persequebatur xpianos vt adorarent idola. vel q: morerent. Qui i templo sacrificabat idolis. Beata Katherina tota ardens in amore sponsi sui accessit ad eum et intrepide dixit impatori. Impator. de bona ratione debui tibi exhibere reuerentiā. sed nā feci quia non facis reuerentiā creatori tuo qui est in celo: sed adoras idola in quibus demones habitant. quomō tu potes credere quilli sint dī: cum nec ibi sit aliquid diuinitatis. Eleua oculos tuos et cognosce q: ille qui creauit celum et terram est deus solus. Elide ordinem solis. tunc. et stellārū in zod yaco. Et ipa mirabiliter sciebat istā artem: dicēsis. Logita prouidentia diuinā que toti mundo prouidet. Quomō ergo potes adorare idola que arte humana sunt facta. De hoc impator indignatus cepit eam in carcerari iussit beata Katherina: et voluit habere consiliū quid esset de ea faciēda. Et fuit sibi dictū quomō erat sapiētissima. et si per rationē posset vinci esset maior: victoria q: si per comēnta. et multi xpiani sequerent eam. Et placuit impatori: et misit p vniuersas puincias et vocauit. l. rethores in omni facultate acutissimos. necientes cām fami eorum vocationis. Cūq: imperator dixisset eis q: erat vna nobilis domicella: que dixerat q: dī nostrī sunt demones. et q: nō est nisi vnus deus creator celī et terre. Et hic possem tam superare tormentis. sed magis volo vt per rationem vincat. Ideo pmitto vobis magna donaria si eadem ratione supare poteritis. Cūq: habere eorum in supbia elatus dixit: Q magnum impatoris cōsiliū vt hac de causa tot sapientissimos inuitaret. Et aliter dixit: Gleniat puella q: quādo videbit cognosce q: nunq: vidit nec audiuit sapientes nisi modo. hic est em filios scientie totius mūdī seu orbis. Angelus autem domini in nocte apparuit beate Katherine ex pte sponsi sui cōfortans eam: et reuelauit sibi de disputatione in crastinū faciēda. Tota ciuitas voluit interesse disputationi. Dicatur quomō in crastinū cōuenerunt omnes rethores in aula imperatoris. Et impator fecit venire beata Katherinam in medio eorū. Cū aut omnes taceret dixit impator. Quare nō dicatis aliquid. Et vn⁹ rethorū dixit: Nos venim⁹ ad docendū. Ideo ponas cōclusiones. Ad quam impator illud q: dudū dixisti de dīs dicas hic mō.

Bermo

Rādīt beata katherina. Impator male ordi
nasti bellum. tot facientes cōtra vnā puellā. et
eis fecisti magnas pmissiōnes. si me superēt:
et mihi nihil pmititis. sed nolo aliqd a vobis
a dño Ihu xpo. Et statim vnus rethor supbe
dixit: Ecce de quo loquitur. de quodā homine
crucifixo tradito ab vno discipulo suo. Hos
sperabam? q̄ diceret altissima de astrologia.
Respondit beata katherina. Ego incepti lo
qui de illo qui est pncipiū oīm operū. quia de
poribus potest speculatio. Et ergo xps sit pnci
piū oīm rerū. Ideo tē. Et pbus cū indigna
tione et ira voluit respondere. Sed dixit beata
katherina. Nō cum impetu et ira oportet loq̄.
Ita em̄ impedit animū ne possit discernere ve
rū. Et pbus ait impator. Ecce dñe. q̄ iam est
in p̄tradiōe: q̄ dicunt xpiani q̄ ille hō pbs
habuit pncipiū a quadā muliere: quōd est pnci
piū oīm rerū. Rādīt beata katherina. Di
co q̄ dñs me? pbs xps est homo ver⁹ vt ali
natus de abaria x̄gine: spūs sancti ope. et ha
buit pncipiū essendi hoīem. non tamē essendi
deū. q̄ iam erat deus eternaliter. Sicut de te
pbe. si rex vel impator faceret te militē. mō tu
incipes esse miles. licz nō incipies mō esse hō.
Et dixit impator. Ista ē magna rō. Et pbus
obmutuit. Alius pbus arguit dicens: Probo
q̄ cecidisti in erroze fm pbiām. Regula est
pbie. q̄ finiti ad infinitum nulla est pportio.
Terū est q̄ hō est finitus. deus autē infinitus.
ergo nō pōt esse pportio. igit attēdatis quid
dicitis. et reuocate qd dixistis. Rēpōdit bea
ta katherina. Terū est q̄ finiti ad infinitū nul
la est pportio mēsuratiua. licz causatiua bene
vel cōtentiua. Ita q̄ in christo deo et homine
non est ibi pportio hūanitatē ad diuinitatē
mēsuratiua. sed causatiua. quia diuinitas est
causa humanitatis. et cōtentiua. quia supposi
tum diuinū cōtinet humanitatē. Iste ratioēs
et argumēta tangunt in eius vera historia seu
legenda. Et pbus nō potuit replicare. Et de
clinato capite alius philosoph⁹ ait: Vos dicitis
Ihs voluit incarnari nasci et pati. p solu
tione hominū. Cōtra. Frustra sit p plura qd
pōt fieri p pauciora. Terū est q̄ si ille ihs erat
deus. solo velle vī verbo poterat saluare. qd
ergo oportuit eum tot pati. Respondit beata
katherina. Pbe qñ dicit frustra sit. Terū est
si ita bene fiat. sed aliqua sunt que cū magno
labore fiunt. que subito nō ita bñ fierēt. Ter
tum est q̄ in deo nulla est qualitas s̄ sua mis
ericordia et iusticia sunt sua essentia. Et in oīm
bus opibus suis ostēdit s̄ sua misericordia et
sua iusticia. q̄ sicut nō pōt dimittere se. sic nō
potest dimittere suā misericordiā nec iusticiā. Si

em̄ solo xpo saluaret oēs: maxia misericordiā fuisset.
set. s̄ vbi cēt sua iusticia. Si xpo dānasset oēs
fuisset maxia rigor iusticie. sed vbi fuisset sua
misericordiā. Ido voluit incarnari nasci et pati. vt
se aparetet sua misericordiā: vt ipe amor nri pa
teret q̄ in nullo demeruit. et sua iusticia solus
precii iustū. s̄ sanguinē suū p nra redemptōe.
Et pbus nō habuit replicā. Alius dixit: vos
dicitis ex vna pte q̄ est vnus deus. et ex alia
dicitis q̄ sunt tres psonae. Ecce hic p̄tradiō
manifesta. quia quot sunt supposita tot sunt
essentie. Rādīt beata katherina. q̄ sit vn⁹ de⁹
nō est dubiū. sed q̄ sint tres psonae. pater fili⁹
et spūs sanctus. ostēdo ad oculū in sole. vbi est
pater generās. q̄ q̄ generat p̄r pōt dici. Ecce
suba solis q̄ de se generat radiū. et radi⁹ gen
tus pōt dici fili⁹. Et suba et radi⁹ spirāt calo
rē. Spirat em̄ spūs sanct⁹ pōt dici. Idē i deo
Ali⁹ dixit. Ista puella est loquax et nescit qd
dicit. Ihs credo q̄ stultior: gens mūdi s̄ xpia
ni. pmo q̄ adorāt panē. et comedūt illū quem
dicit deū esse. Ecce stulticia. nec mūdus de
bet sustinere s̄. Rādīt beata katherina. Hos
nō adoram⁹ panē s̄ xpm infra hostiā. q̄ dicit
x̄bis a xpo ordinatis: virtute diuina nō rema
net ibi panis s̄ corp⁹ xpi p̄tinet infra illā corti
nā albā. quēdam modū impator in tēplo stat in
fra cortinas et adorāt a milib⁹. licz nō vide
atur. tñ credidit ibi esse ita et nos. Itē qñ fragi
hostia i trib⁹ p̄tibus. quēdam modū in passioe
hūanitas fuit diuisa in tres ptes. s̄ sanguis
corpis et aīe. nō frangit xps. vt si frangit spe
culū. nō fragit imago. Dicebat milites. Ada
gnā rationē habet ista domicella. Itē xps nō
est ibi abis q̄ in stomacho corpis recipiat in
digestionē sed in memoriā igne charitatis.
Alius dixit impator. Dñe ista rēpōdit vos
q̄ adoratis idola. et ipi xpiani etiā adorāt ido
la seu imagines. ido Rādīt beata katherina
Hos nō adoram⁹ imagines s̄ nec tu adoras
lras. s̄ qro qre tu tenes lras. Rādīt vt redu
cāt mihi ad memoriā et respicit facta p̄terita
Et b. katherina ait. Et ppter h̄ etiā nos tene
m⁹ imagines. ad respiciendū et reduciendū ad
memoriā. Quā em̄ videm⁹ crucē respicit nob⁹
passio xpi. et reduciū ad memoriā illud tñ
bificiū. Sic notabile opus impatoris depin
git vel scribit vt memoret. Tūc fuit verifica
ta in beata katherina illa pphētia xpī dicētis
Ego dabo vobis os et sapiētiā cui non pote
runt resistere et cōtradicere omnes aduersarij
vestri. Luc. xxi. Rethores enim tacebant vt
muti. Et impator iratus dixit. Et nūquid
dicebatis q̄ vnus discipulus vester minim⁹
fuisset sufficiens. qre vocaui vos tot sapiētes

De sancta Katherina

Tūc surrexit vnus de pncipalib⁹ dicēs impa-
tor. Nunq̃ aliq̃s aulius fuit se nobis compa-
re. nec nobiscū disputare. sed ex quo spūsan-
tus loquif in ore istī? domicelle. nisi sectam
deoz p̃babiliorē offēderis: ecce oēs cōuertē-
mur ad xp̃m ⁊ flectis genibus ad pedes beate
Katherine p̃stebant xp̃m verū deū ⁊ hoīem
⁊ mūdi saluatorē. Et fuit completa p̃phetia
Iher. xv. Si sepaaueris p̃ciosum. s. fidē xp̃ia-
nam a vili s̃z a secta paganica quasi os meū
eris. cōuertent ipi ad te et tu nō p̃ueteris ad
eos. Tūc impator vt rabiū sicut debuit p̃-
tulit sententiā p̃tra. l. rethores vt cōburentē
statim. Qui dixerūt beate Katherine. erit p̃-
culū si sine baptismo moriamur. Respondit.
ex quo nō potestis recipere sanctū baptis-
ma: martyriū supplebit et erit vobis in baptis-
mū. Dicit miraculū quō fuerūt illi ab igne qui
nec vestes nec capillos capitis combussit. nec
fenserūt dolorē i morte. s̃ sicut sine dolore hō
spirat anhelitū. sic tradiderūt aīas suas i ma-
nibus angeloz. Ecce victoria disputationis
p̃bice. Et possumus dicere beate Katherine.
Diffusa est grātia in labijs tuis ⁊c. Dicit bea-
tus Hieronim⁹. q̃ bona vita offidit quid et quō
debet hō loqui. Tercia disputatio ⁊ fortior
fuit tyrānica terribiliter. Nam vidēs impator
q̃ multū cōuertebant ex miraculo: cū blādis
verbis agredī eā dīcedo. Tu decepisti istos
p̃bos cum tua eloquētia ⁊ scia. ⁊ mereris mor-
tē. Sed si vis adorare idola remittā tibi mor-
tem: ⁊ eris vxor mea: et faciam tibi imaginē.
Glidens q̃ nihil faciebat sic fecit quattuor ar-
gumēta contra ipsam.

Primū fuit p̃ locū a dolore. sed ipa respon-
dit p̃ patientiā.

Secundū fuit p̃ locū ab horrore. sed respō-
dit p̃ cōfidentia.

Tercū fuit p̃ locū a terrore. sed respondit
per constantiā.

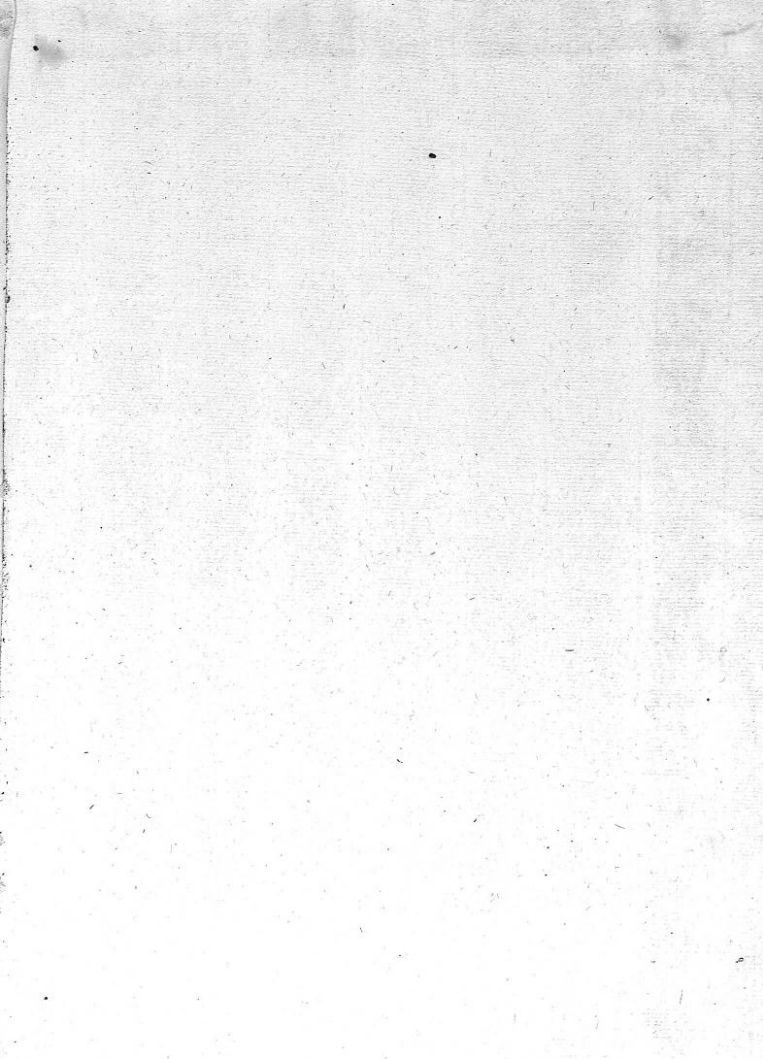
Quartū fuit p̃ locum a timore. sed respon-
dit per p̃seuerantiā.

Primū fuit q̃ nuda fuit posita in cauleo ⁊ cū
scorpionibus p̃cussa. Dicit practica quō rui
fanguinis decurrebant. ⁊ ipa respōdit p̃ pati-
entiam: dīcedo. Ihs Ihs. Nō sunt cōdigne
passiones hui⁹ t̃pis ad futurā gloriā. Roma.
viij. Secundū fuit q̃ posita fuit in carcere te-
nebroso ⁊ fetido vt terreretur. ⁊ q̃ nō daret sibi
cibus nec potus duodecim dieb⁹ vt ibi more-
retur fame. s̃ rīdūt p̃ cōfidentia. Et venerūt an-
geli ⁊ illuminauerūt carcerē. ⁊ in nomine ih̃u
curarūt vulnera ⁊ plagas. ⁊ q̃libet die porta-
bant sibi cibū. Ad vidētes reginā ⁊ porphi-
rys cōuerterūt se cū pūcētis militib⁹. ⁊ pote-

rat dicere beata Katherina cū David. Dñs
regit me ⁊ nihil mibi deerit: in loco pascue ibi
me collocauit. Tercū fuit p̃ locum a terrore.
Impator credēs q̃ esset mortua: q̃n vidit eā
dixit. Quis dedit sibi cibū ⁊ voluit occidere
custodes. sed ipa p̃hibuit dicens: q̃ nō custo-
des s̃ xp̃s p̃uidit sibi. Impator autē spūmās
⁊ cogitās quale tormentum sibi daret. dixerūt
sibi aliqui q̃ faceret duas rotas voluentes se
vna p̃tra aliā vt terreret. non solū beata Ka-
therina: sed ⁊ alij xp̃iani ⁊c. Ihuic argumento
respōdit p̃ cōstantiā dicēs. Ecce enī deus ad-
iuuat me. ⁊ dñs susceptor est aīe mee. Quar-
tū fuit p̃ locū a timore. Dicit p̃bus q̃ vitū
terribilū terribilissimū est mors. Qū enī im-
pator vidit q̃ omēs p̃uertebant visis tot mi-
raculis et de occasione gentiliū a rotis p̃cepit
sibi caput amputari. Tūc beata Katherina
respōdit p̃ p̃seuerantiā ⁊ flectis genib⁹ orauit
regratiās deo de castitate in q̃ cōseruauit eā.
⁊ de victoria. ⁊ de p̃seuerantia finali: ⁊ orauit
p̃ sui memoriā agentibus. Et statim vox de
celo dixit. Veni electa mea. Ecce tibi beatitu-
dinis ianua aperit. Ihs x̃o qui passionē tuā
celebrabūt opē de celis p̃mitto. Et mor de/
collata est. fluxitq̃ lac p̃ sanguine in signū vir-
ginitatis. Accedētes autē angeli. visibiles cor-
pus eius ⁊ caput p̃ aera detulerunt in montē
synai. ⁊ ibi fabricato sepulcro angelicis mani-
bus honorifice sepelierūt. vbi inter innumera
miracula que fiunt ibidem. vnū est insigne q̃
de sepulcro ipsius oleū dīcāt incessanter ema-
nare. Et possum⁹ dicere sibi. Ecce angeli ac-
cesserūt ⁊ ministrabāt ei. Mat̃. iij. c.

Diuini verbū interpretis ⁊ p̃dicatoris inar-
cessibilis sacreꝝ theologie professoris erimij
sancti Vincentij confessoris diuini ordinis p̃-
dicatorū Sermones subtilissimi de sanctis p̃
totius anni circulū finiūt. Impressi Bureber-
ge Anno dñi. M̃. cccc. xcij. Completiū vigi-
lia beatorū Petri ⁊ Pauli ap̃loꝝ.

quoniam voluit dare legem iudeis assumpsit formam ignis. ut patet **Exo. xix. 2. xx.** Et vocabatur ignis. Auctas. Dominus deus tuus ignis presumens est dixit moyses populo **Deu. iiii.** Sic quoniam voluit dare legem novam evangelicam gratie et assumpsit formam humanam quod est nobilior et melior forma ignis vel humanitatis. clari est quod humanitatis. Ideo nunquam dimittit istam formam. Et iam dimisit formam ignis quod est irrationalis. Itez nisi esset deus non posset saluare aliquem nec etiam seipsum. quia sicut lucerna sine lumine non potest illumiare. nec etiam humanitas sine diuinitate. Tunc illi contra. vos predicatis errores. Et nunquid legistis psalterium et in ps. **lxxxviii.** Audi popule meum et prestabo tibi. prestabo tibi si audieris me non erit in te deus recessus neque adorabis deum alienum. Et si ille videtur Iesus sit deus recessus. quod de matre vbi habuit in utero natus. **igii. 22.** Respondit Stephanus. Christus Iesus non est deus recessus. sed eternus. Et hoc recessus. Sicut de filio regis. **xxx. annos** quoniam non potuerat miles esse non miles sed non esset nouus miles regis. Ita dominus Iesus Christus est eternus filius dei filius diuinitatis. Sed in aula vteri virginis factus est nouus miles recipiens habitum humanitatis ut posset bellare. Et sicut fuerit homo recessus non tamen fuit deus recessus nec alienus. Hoc patet cum in eodem ps. sequitur. Ego sum dominus deus tuus quod eduxi te de terra egypti. dilata os tuum et implebo illud. Dominus enim in hebraico ore stricte notatur. scilicet etiam in latino deus: dilata os tuum et implebo illud. in hebraico dicendo Adam. i. homo in latino dicendo homo. vult dicere quod ero deus et hoc. et victi recesserunt. Populus autem quod dicebat: quoniam non poterat resistere sapientie et spiritui sancto. Tercio cum semel predicaret de trinitate. dicens quod licet sit unus deus solus: tamen ille tres personae per generationem. filius generatur. et spiritus sanctus spiratur. Exemplificando in sole uno. in quo est per generationem. scilicet. a. qui generatur per potestatem dei. et filius generatur. b. radii et spiritus sanctus spiratur. c. calor. Ita deus de sua substantia generat radii quem filium dicimus quem misit in hunc mundum. et non recedit ab eo sicut nec radii a sole. et caritas spiratur a patre et filio spiritus sanctus. Dicebat stephanus non intelligat quod tres personae sint tres reges vel gygantes. quia non sic sumunt personae sicut dixi Ideo dauid. ps. **xviii.** In sole posuit tabernaculum suum. i. similitudinem suam. Tunc surrexit contra eum synagoga alexandrinorum dicens. Et nunquid dicit. Audi israel dominus deus tuus deus vnus est. **Deut. iiii.** et vos ponitis tres deos. reuocate etiam. Respondit beatus Stephanus. Queris est quod deus non est nisi vnus in sua essentia. Et ille deus vnus est tres personae. b. non est contra moysen in

auertate allegata per vos. imo moyses in dicta auertate ponit tres personae secrete. quia ponit ibi tria vocabula. volens nominare deum dicit. Audi israel dominus. dominus enim est nomen potentie. Ecce persona patris cui attribuitur potentia. Scdm dicit deus. cui est nomen sapientie. Ecce persona filii cui appropriatur sapientia. Tercium dicit tuus quod est nomen clementie et bonitatis quod spiritui sancto attribuitur. Et nunquid in principio biblie habetis. In principio creauit eloyim in plurali vbi accipit pluralitas personarum. et non poterat resistere sapientie et spiritui qui loquebatur.

Quarto cum semel predicaret de sacro altaris dicens quod ante verba illa est panis: sed dicti verba a christo ordinatis a sacerdote: statim suba panis peruenit in corpus christi. et peruenit infra illas cortinas albam et adoratur. Quodammodo rex quoniam audit missas est infra cortinas et milites hunc non videant regem indignantem contra cortinas. Ratio quare deus instituit istud sacramentum fuit. quod sicut deus aboluit per fructum introduxit totum malum in mundo et damnatores. ita deus sapientior de diabolo voluit per fructum afferre omne bonum mundo et saluationem. de quo dicitur virginis. Marie. benedictus fructus ventris tui. Ideo dixit christus hic est panis qui de celo descendit. qui manducat hunc panem viuere in eternum. Iohan. **vi.** Populus autem hic clare videns et intelligens conuertebatur. tunc surrexit contra eum synagoga elicianorum cum furia dicens. Vos predicatis stultitias. quia panis non est adorandus. nunquid dixit deus. Dominum deum tuum adorabis et illi soli seruies. **Deut. x.** Ideo reuocate quod dixi stis. quia panis non debet adorari. Respondit beatus stephanus dicens. Clerum est quod adoratio laetitia solus deus adorandus est. Ideo deus adoratur in hostia consecrata quemadmodum adorabat a Moysen et Aaron. et alijs in archa. non enim adorabant lignum. nec aurum vel figuram quia fuissent ydolatre: sed adorabant deum. quia tunc in figura archae voluit adorari. Respondeo quia sicut datur deus vitam gratie hic et glorie in futuro. Ideo sicut tunc non reputabatur in conueniens adorare deum: nec modo debet reputari in conueniens adorando deum in hostia. Illi autem consilii recedebant. quoniam non poterat resistere sapientie. Quinto cum semel predicabat quod lex Moysi cessabat et erat dimittenda quantum ad iudicialia et ceremonialia. non autem quantum ad moralia. scilicet precepta. quia licet esset bona per illo tempore non tamen per istum. quia est bonus et melior quemadmodum in formatione hominis. scilicet. si formauit de homine de limo terre. et inspirauit in faciem eius spiraculum vite. Bonum fuit corpus formatum. sed melius fuit

De inuentōne ſctē crucis

latrones. homicide. et p̄ditores maledicunt furā z qui eam fecerūt ex malicia qui p̄seuerant in peccatis suis et timent ſuſpendi. Ita erat tūc de cruce q̄ſi eam videbant. Boni autem nō timebant hoc ſcandalū. Ideo dauid Pax multa diligentib⁹ legē tuam. z nō eſt illis ſcandalū. ps. cxxvij. Sed hoc ſcandalum fuit euacuātū p̄ celī luminofam aperitionem. Poſt xpi paſſionē p̄ccc. annos in roma erat quidā impator. ſ. c. conſtantin⁹. an̄ puerſionē em erat infidelis z ydolatra. tunc t̄p̄is p̄ſida rebellauit p̄tra romanū imperiū. z p̄gregata eſt iuxta danubiū fluuiū multitudo innum̄rabilis barbaroz volentes fluuiū tranſire et om̄s regiones viſq̄ ad occidentē ſuo dominiō ſubiugare. Qd̄ vt conſtantin⁹ impator cōperit: caſtra mouit z p̄ danubiū ſe cuſz ſuo exercitū collocauit. Barbaroz autem creſcente multitudine z iam fluuiū tranſeunte cōſtantinus nimio terrorē p̄cutit. q̄ non poterat ſuſgere. nec b̄ſi in tanta multitudine p̄ſtare. Sequenti igit̄ nocte ab angelo excitat⁹ z vt ſurſum reſpiciat admonet. Qui in celū aſpiciēs vidit ſignū crucis ex clariffimo lumine. et hūc titulū literis aureis ſcriptū. In hoc ſigno viſces. Qui celeſti viſione p̄foratus: ſimilitudinē crucis fecit. et ipſam ante ſuū exercitum ferri iuſſit. irruentēq̄ in hoſtes. ipſos in fugaz vertit: z multitudine maximā interfecit. Tūc cōſtantinus om̄s temploz pontifices conuocauit. et cui⁹ hoc ſignū eſſet diligent⁹ requiſiuit. Quibus ſe neſcire dicentib⁹. quidaz xpi an̄ aduenerūt. z ei ſanc̄te crucis myſteriu⁹ et fidē trinitatis plentius enarrarūt. Glidens ergo impator: q̄ virtute ſanc̄te crucis talē habuit victoriā: dixit. q̄ tā mirabile ſignū ſi debebat eſſe ſup̄liciu⁹ malefactoroz. Tūc fecit legē p̄ totum mundū q̄ ſignū crucis nō eſſet ſup̄liciu⁹ ſed reſugium delinquentiū. Propter hoc de cetero crux xpi fuit dilecta a delinquentibus z malefactoribus z honorata. z mandauit fieri furcas ad ſup̄liciu⁹ malefactoroz. Ecce quō fuit euacuātū ſm̄ ſcandalū crucis. z de cetero ſi malefactores poterāt fugere ad templū dei z tenere ſe ad crucem liberabant. Iō Augu. Crux q̄ erat ſup̄liciu⁹ latronū iam tranſijt ad frontes impatoz. Nota hīc moraliter d̄ cōſidentia noſtra in infirmitatib⁹ z contra periculū in cruce ponenda. q̄ ſi impatori infideli victoriā p̄tulit. quanto magis xpianis ſi habemus in deo deuotionē ſalutem impetrabit. Quidē ſignare iuxta p̄phiam Lañ. viij. Sub arbore malo ſuſcitauit te. Ibi corrupta ē mater tua. Ibi violata ē gentrix tua. Pone me vt ſignaculum ſuper cor tuum. vt ſignaculū

ſup̄ brachiū tuū. Et loquit̄ eccleſie xpiane. q̄ eſt filia ſynagoge: q̄ diſcipuli xpi q̄ eccleſiam p̄mituā inceptit ſibi erant ſynagoge. Ideo deus p̄ os Salomonis dicit eccle. Sub arbore mali. ſ. crucis. q̄ fecit vnu pomū albū et rubicundū. ſ. xpm. ſuſcitauit te. ſ. eccleſiā xpianā q̄ tūc incepit. Ibi. ſ. in xpi paſſione corrupta eſt mater tua. ſ. ſynagoga. crucifigendo inreſſiam. Ideo tu pone me vt ſignaculū ſup̄ cor tuū: vt ſignaculū ſuper brachiū tuū. Quidē modū ſignādi eccle. xpiane. ſed aliqui faciūt oppoſitū ſignātes ſe ſup̄ ventrē. faciētes crucem beati Petri que neminē ſaluat. Fac ſup̄ brachiū. ſ. de ſcapula ad ſcapulā iſto mō. Si cum deuotiōe faciās crucez ip̄a liberabit vos ab om̄ib⁹ piculis. Ideo dicit eccleſia. Salue crux ſancta. ſalue mūdi gloria. Terciū ſcandalū eſt p̄ſonarū nō credentū. Et iſtud venit ex cordis duricia. Incredulū em̄ vt iudei agerent pagani ſcādaliſant̄ audietes q̄ de xpi in cruce ſuſpenſus: cū tamē iudei habeāt dare in ſuis libris z p̄phetiis q̄ meſſias debebat i cruce pati: vt patz in ps. Dely hely. id eſt de⁹ deus meus reſpice. In quo dauid p̄ſixit loquū de xpi paſſione. Ite ſa. liij. Vne q̄s cre vidit auditū n̄ſor: z brachiū domini cui reuerſatū eſt. Et aſcendit ſicut virgultū corā eo: et ſicut radix de terra ſtienti. Non eſt ſpecies cinēz decor zc. q̄ ſequunt̄. Et loquit̄ de meſſia et de paſſione zc. Nec de alijs poteſt exponi niſi de eo. ſm̄ q̄ tūdi iudei de eo exponūt. Ite moyses de captiuitate iudeoz dixit. Et erit vita tua quaſi pendens ante te. Timebis nocte et die. z non credes vite tue. ſes meſſie. Iudei ergo nō poſſunt ſe excuſare ex ignorantia ſed ex duricia: dicendo. Omnes parētes noſtri mortui ſunt iudei zc. Nec agareni poteſt ſe excuſare ex ignorantia: q̄ machometus dicit in alchorano q̄ credant euangelis chriſti. q̄ dicunt chriſti crucifixi fuiſſe inquit̄ homo. ſ. allegat duriciā: dicēdo. ducam ad mortē patrē meū. De iſto ſcandalo dic̄ aplūs Nos p̄dicamus xpm crucifixū: iudeis quidē. ſup̄le eſt. ſcādaliū. gentib⁹ aut̄ ſtulticia. ſ. Corin̄th. j. zc. ſed ſcādaliū euacuatum eſt a multis iudei qui tunc erant in hieruſalē p̄ miraculoſam crucis inuentionē. Dicat de inuentionē miraculoſa ſanc̄te crucis per ſanc̄tā helenam impatricē conſtantini impatoris matrē. que venit hirlin ad q̄rendū crucē dñi. Intelligētes iudei q̄ p̄pter hoc venerat. inuenerūt cōſtillium: determinādo ne aliquid ſibi diceret de hac materia. Que vocauit om̄s ſapiētes zc. Nota de hiſtoria. ſi em̄ euacuātū eſt ſcandalum crucis. dimiſſa duricia. viſſis tot miracis